OLAĞANÜSTÜ YOLCULUKLAR 22

JULES VERNE

İKİ YIL OKUL TATİLİ

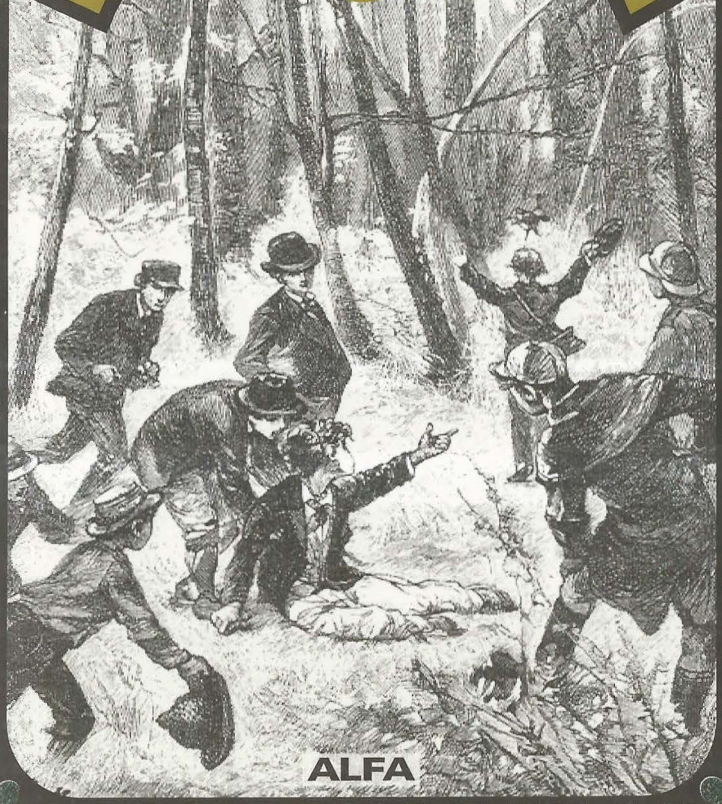
ALFA

OLAĞANÜSTÜ YOLCULUKLAR 22

JULES VERNE

İKİ YIL OKUL TATİLİ

ALFA

JV 22 İKİ YIL OKUL TATİLİ

JULES VERNE

1828 yılında Fransa'nın Nantes kentinde doğdu. Ailesinin isteğine uyarak hukuk diploması aldı. Şahsen tanıştığı Victor Hugo, Alexandre Dumas (Fils) gibi yazarların etkisinde tiyatro eserleri, şiirler yazdı. Yaşadığı bohem hayata kızan babasının maddi desteğini çekmesi üzerine geçimini yazarak karşılamaya karar verdi. 1863'te kaleme aldığı *XX. Yüzyılda Paris*'i yayıncısı Hetzel fazla uçuk bulup yayımlamadı. Bir tarafa atılan bu müsveddeler ancak 1994'te bulunup yayımlanabildi. Bir tek bu kitaba bakarak bile günün bilimsel ve teknolojik gelişmelerinden hareketle yüz yıl sonraki gelişmelere ilişkin kestirimlerde bulunmakta Jules Verne'nin dünyada bir eşinin daha olmadığı görülür. Verne, "Olağanüstü Yolculuklar" üst başlığıyla yayımlanan romanlarında okurunu Fransa'dan başlayıp diğer Avrupa ülkelerinde, sonra Türkiye dahil Asya, Afrika, Amerika, Avustralya'da, kutuplarda, okyanuslardaki takımadalarda, derken gezegenimizin içinde yolculuğa çıkardıktan sonra Ay'a, daha sonra da Güneş Sistemine götürür. Fantastik sayılabilecek roman ve öykülerinin yanı sıra bilimkurgu sınırlarında dolaşanları da bulunmakla birlikte eserlerinin çoğunun yarı-bilimsel romanlar olduğunu söylemek pek yanlış olmaz. 1905'te Amiens'de öldüğünde aralarında *Seksen Günde Devri Âlem, İki Sene Okul Tatili, Denizler Altında Yirmi Bin Fersah* gibi dünyanın en çok okunmuş kitaplarının da bulunduğu, bir kısmı ölümünden sonra basılacak olan çok sayıda eser bırakmıştı. Eserlerinin sayısını tam olarak vermek zordur. Bilinen 54 romandan başka 22 öykü kitabı, inceleme kitapları bulunmaktadır.

HAKAN TANSEL

1960'ta İstanbul'da doğdu. 1980'de Saint Joseph Fransız Erkek Lisesini bitirdi. Dönemin politik koşulları dolayısıyla 1981-1989 arasında Fransa'da kaldı. 1994'ten beri Bodrum'un bir köyünde yaşamakta ve 2001'den beri çeviri yapmaktadır. Boris Vian, Philippe Djian, Eric Fottorino, Yves Simon, Katherine Pancol, Maxim Chattam, Gilles Legardinier, Jose Rodrigues Dos Santos gibi birçok yazara ait, yayımlanmış otuza yakın çevirisi vardır.

İki Yıl Okul Tatili: Deux ans de vacances
© 2019, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kitabın tüm yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Fransızcadan Çeviren Hakan Tansel
İllüstrasyonlar Léon Benett
Editör Dila Balça Öğün
Son Okuma Esra Kökkılıç
Kapak Tasarımı Elif Çepikkurt
Sayfa Tasarımı Yavuz Karakaş

ISBN 978-605-038-069-9

1. Basım: Eylül 2019

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi, No: 8, Bayrampaşa-İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29
Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi, Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu İstanbul
Tel: (0212) 511 53 03 Faks: (0212) 519 33 00
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika no: 43949

OLAĞANÜSTÜ YOLCULUKLAR 22

JULES VERNE

İKİ YIL OKUL TATİLİ

Çeviren

HAKAN TANSEL

ALFA

I

Fırtına. – Manevra kabiliyetini yitirmiş bir yelkenli.
– Sloughi gemisinin güvertesinde dört delikanlı.
– Parçalanmış mizana direği. – Yatın içine ziyaret.
– Yarı boğulmuş haldeki miço. – Arkadan vuran bir dalga.
– Sabah sisleri arasından beliren kara. – Mercan kayalıkları.

9 Mart 1860 gecesi, denize karışan bulutlar görüş menzilini birkaç kulaç mesafeyle sınırlıyordu. Dalgalarının soluk parıltılar saçtığı çalkantılı denizde ufak bir tekne neredeyse yelkensiz şekilde yol alıyordu.

Yüz tonilatoluk bir yattı bu – İngiltere ve Amerika'daki deyişle bir uskuna.

Bu uskunanın adı *Sloughi*'ydi, ama arka aynalıkta yazan ismini okumaya gayret etseniz de yelkenlinin bu bölümü bir kaza sonucu –dev dalgalar veya çarpışma sonucu– tamamen kopmuştu.

Saat akşamın on biriydi. Bu enlemde geceler, mart ayının başlarında hâlâ kısadır; gün, en geç sabaha karşı beş gibi ağarır. İyi de güneş gökyüzünü aydınlattığında *Sloughi*'yi tehdit eden tehlikeler azalacak mıydı? Zayıf geminin kaderi her şeye rağmen dalgalara bağlı değil miydi? Yine de denizdeki girdaplar yatışsa ve bora dinse, elbette bu, onu tüm kara parçalarından uzakta, okyanusun ortasında başına gelebilecek korkunç deniz kazalarından da kurtarırdı.

Sloughi'nin kıç tarafındaki dümen çarkında nöbet tutan biri on dört, diğer ikisi on üç yaşında üç delikanlı ve on iki yaşlarında siyahi bir miço güçleri-

ni birleştirmiş, yatı yana savurma tehlikesi taşıyan yalpaları savuşturmaya uğraşıyorlardı. Bu zor bir işti ve istemleri dışında dönen çark onları her an küpeşteden aşağı atabilirdi. Hatta gece yarısından biraz evvel yatın böğrüne şiddetle vuran büyük dalganın dümeni yerinden sökmemesi mucize eseriydi.

Dalganın çarpmasıyla yere devrilen çocuklar hemen ayağa kalktılar.

"İdare edebiliyor musun, Briant?" diye sordu aralarından biri.

"Evet, Gordon," diye yanıtladı tekrar yerini alan ve tüm soğukkanlılığını muhafaza etmeyi başaran Briant.

Sonra, üçüncü çocuğa dönerek, "Sıkı dur, Doniphan," diye ekledi, "cesaretimizi yitirmeyelim!.. Kurtarılması gereken başkaları da var!"

Bu birkaç cümleyi Fransız kökenini belli eden bir İngilizceyle söylemişti.

Miçoya dönerek, "Yaralanmadın, değil mi Moko?" diye sordu.

"Hayır, Bay Briant," diye cevap verdi miço, "yatı dalgalarda dik tutmaya çalışalım, yoksa dibi boylama tehlikesi mevcut!"

Bu esnada yelkenlinin salonuna inen merdivenin kapağı şiddetle açıldı ve güverte seviyesinde havlamaları işitilen köpeğin sevimli çehresiyle iki küçük kafa belirdi.

"Briant?.. Briant?.." diye haykırdı dokuz yaşlarındaki çocuk. "Ne oldu?"

"Hiç, Iverson, yok bir şey!" diye karşılık verdi Briant. "Dole'la beraber aşağı inin... Hadi, çabuk!"

"Ama, çok korkuyoruz!" dedi, biraz daha küçük olan ikinci çocuk.

"Ya ötekiler?.." diye sordu Doniphan.

"Diğerleri de!" diye karşılık verdi Dole.

"Pekâlâ, hepiniz içeri girin!" diye yanıtladı Briant. "Kendinizi odaya kapatın ve çarşafların altına saklanın, gözlerinizi yumun, korkunuz geçer! Tehlike yok!"

"Dikkat!.. Bir dalga daha!" diye bağırdı Moko.

Yatın arkasında şiddetli bir çarpma hissedildi. Neyse ki bu sefer gemi su almadı, çünkü motor kapağından içeri su girerse fazla ağırlaşan yat çalkantılı denizde uzun süre dayanamazdı.

"İçeri girin!" diye haykırdı Gordon. "Girin, yoksa bana hesap verirsiniz!"

"Hadi çocuklar, girin içeri!" diye ekledi Briant, daha dostane bir tonda.

Kapağın çerçevesinde başka bir oğlanın görünmesiyle bu iki kafa yok oldu.

"Bize ihtiyacın yok mu, Briant?" diye sordu, yeni beliren çocuk.

"Hayır Baxter," diye cevap verdi Briant. "Cross, Webb, Service, Wilcox ve sen ufaklıklarla kalın! Biz dört kişi yeteriz!"

Baxter kapıyı içeriden örttü.

"Ötekiler de korkuyorlar!" demişti Dole.

Peki ama kasırganın sürüklediği bu yelkenlide sadece çocuklar mı vardı? – Evet, sadece çocuklar! – Kaç kişi? – Gordon, Briant, Doniphan ve miçoyla beraber on beş. – Gemiye hangi şartlarda binmişlerdi? – Pek yakında öğreneceğiz.

Peki, yatta yetişkin kimse yok muydu? Gemiyi yöneten bir kaptan? Manevralara el veren bir gemici? Fırtınanın ortasında tekneyi idare eden bir serdümen? – Hayır!.. Tek bir kişi bile yoktu!

O yüzden *Sloughi*'nin okyanustaki kesin konumunu kimse söyleyemezdi. Hem de ne okyanus, hepsinden büyük! Avustralya ve Yeni Zelanda topraklarından Güney Amerika sahiline kadar yayılan iki bin fersah enindeki şu Pasifik Okyanusu.

Ne olmuştu? Yelkenlinin mürettebatı bir felaket sonucu yok mu olmuştu? Malezya korsanları diğerlerini kaçırıp en büyüğü ancak on dört yaşında olan genç yolcuları gemide kendi başlarına mı bırakmışlardı? Yüz tonilatoluk bir yat en azından bir kaptan, bir baştayfa ve beş altı adam gerektirir. Oysa manevra için olmazsa olmaz personelden geriye miçodan başka kimse kalmamıştı!.. Hem bu yelkenli nereden, hangi Avustralasya bölgele-

rinden, Okyanusya takımadalarının neresinden geliyordu? Ve nereye gitmek üzere, ne zamandır yoldaydı? Bu uzak denizlerde *Sloughi*'ye rastlayan her kaptanın yönelteceği bu sorulara çocuklar kuşkusuz cevap verebilirlerdi, ama görünürde ne bir gemi ne güzergâhları okyanus sularında kesişen şu transatlantikler, ne de Avrupa ve Amerika'dan Pasifik limanlarına yüzlercesi yollanan buharlı veya yelkenli ticari gemilerden vardı. Zaten makineleri veya yelken takımı güçlü gemilerden biri bu sulardan geçiyor olsa bile fırtınayla mücadele etmekle öyle meşgul olurdu ki denizin bir enkaz gibi savurduğu bu yata yardım edemezdi!

Bu arada Briant ve arkadaşları tüm gayretleriyle yelkenlinin yana yatmasını engellemeye çalışıyorlardı.

"Ne yapmalı!.." dedi Doniphan.

"Tanrı'nın da yardımıyla, kurtulmamız için ne gerekiyorsa onu!" diye yanıtladı Briant.

Delikanlı bunları söylüyordu, fakat dünyanın en kuvvetli adamı bile bu durumda umudunu muhafaza etmekte zorlanırdı!

Fırtınanın şiddeti katlanarak artıyor, rüzgâr, denizcilerin tabiriyle şimşek hızıyla esiyordu. Sağanak altındaki *Sloughi* yıldırım çarpması tehlikesiyle karşı karşıya olduğundan bu deyim oldukça yerindeydi. Zaten ana direk, yelken desteğinin bir metre yukarısından kırıldığından ve yerine geminin daha güvenli yönetilmesini sağlayacak bir yelken ayarlayamadıklarından kırk sekiz saatten bu yana perişan haldelerdi. Tepesi kopmuş mizana direği hâlâ dayanıyordu, fakat halatlarından kurtulup güverteye devrileceği anı zamanında öngörmek gerekiyordu.

Baş tarafta yer alan küçük flok yelkeni rüzgârda silah patlamasını andıran sesler çıkarıyordu. Yelken donanımının tamamı, her an yırtılma tehdidi altındaki mizana direğinden ibaretti, çünkü genç oğlanların yüzeyi küçültmek için son bir camadan vuracak kuvvetleri kalmamıştı. Mizana yelkeni yırtılırsa uskuna artık rüzgâra dayanamaz, yandan aldığı dalgalarla alabora olup dibi boylardı. Yolcuları da onunla birlikte suyun derinliklerinde yok olurdu.

Bu zamana kadar açıkta hiçbir ada bildirilmemiş, doğuda herhangi bir kıta görülmemişti! Kıyıya çarpmak korkunç bir ihtimaldi. Yine de çocuklar bu ihtimalden, uçsuz bucaksız denizin gazabından korktukları kadar korkmuyorlardı. Sığ derinliği ve kayalarını döven dalgalarıyla bir sahil, nerede olura olsun, her an açılıp kendilerini yutacakmış gibi hissettiren okyanusun aksine onlar için kurtuluş demekti.

Bu sebeple geminin başını çevirebilecekleri bir ışık görmeye çalışıyorlardı...

Fakat bu dipsiz gecenin ortasında hiç ışık yoktu!

Gece saat bire doğru korkunç bir yırtılma sesi, sağanağın ıslıklarını bastırdı.

"Mizana direği kırıldı!.." diye haykırdı Doniphan.

"Hayır," diye yanıtladı miço, "yelken, gradin halatından koptu!"

"Ondan kurtulmamız lazım," dedi Briant. "Gordon, sen Doniphan'la beraber dümende kal. Moko, sen de bana yardıma gel!"

Moko, miçoluk sıfatıyla bazı denizcilik bilgilerine sahipti ama Briant'ın da ondan aşağı kalır yanı yoktu. Avrupa'dan Okyanusya'ya seyahati esnasında Atlantik ve Pasifik'i aştığından bir geminin manevralarına az da olsa alışıktı. Bu, denizciliğe

dair hiçbir bilgisi olmayan diğer delikanlıların yelkenlinin idaresini neden Moko ve Briant'a bıraktıklarını açıklıyor.

Briant ve miço seri biçimde yatın baş tarafına geçmişlerdi. Yatın yana savrulmasını önlemek adına ne pahasına olursa olsun alt kısmında bir cep oluşturan ve yelkenliyi tehlikeli biçimde yana yatıran mizanadan kurtulmak lazımdı. Bunu yapmazlarsa mizana direğini metalik halatlarından koparak dibinden kesmeden yat tekrar doğrulamazdı. Peki, çocuklar bunu nasıl başaracaklardı?

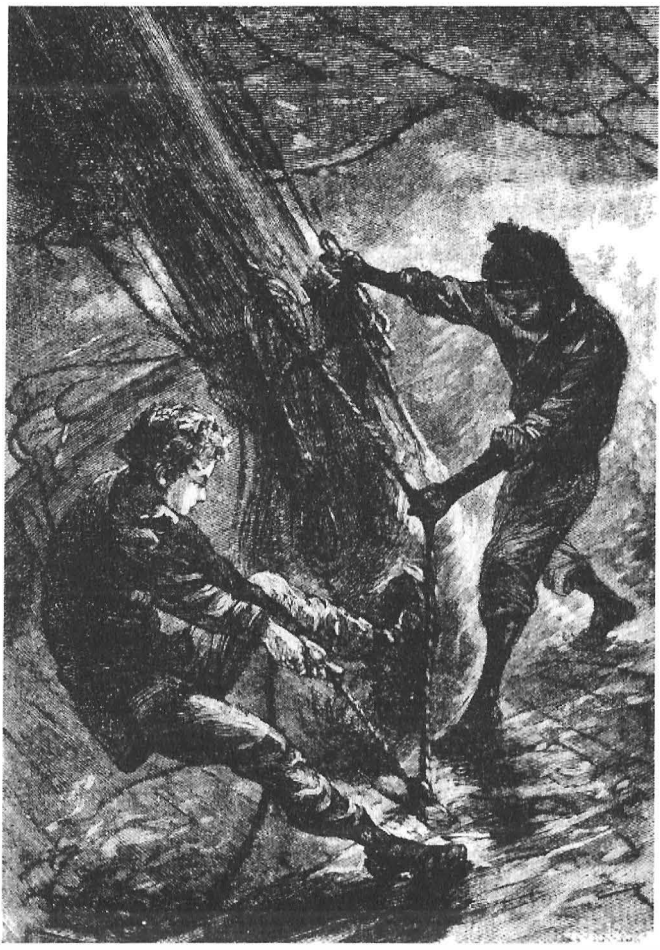
Bu koşullarda Briant ve Moko dikkat çekici bir beceri örneği sergiledi.

Bora devam ettiği müddetçe *Sloughi*'nin rüzgârı arkadan alabilmesi amacıyla güvertede dört beş ayağa alçalan seren halatını, mümkün olduğunca çok yelkeni kurtaracak şekilde boşaltmayı becerdiler. Gözü pek iki oğlan yırtık mizana parçalarını bıçakla kesip alt kısımlarını iki koldan tutturarak bayrak direklerine bağlarken belki yirmi kez dalgalara kapılma tehlikesiyle yüzyüze geldiler.

Yelkenli, iyice ufalmış bu yelken takımıyla uzun zamandır takip ettiği istikameti koruyabildi. Sadece gövdesiyle bile bir torpido hızında seyredecek kadar rüzgâr alıyordu. Asıl önemli olan dalgalardan hızla kaçarak geminin köprüsünün su almamasını sağlamaktı.

Briant ve Moko bu manevrayı tamamladıktan sonra gemiyi sürmelerine yardımcı olmak için Gordon ve Doniphan'ın yanına döndüler.

O sırada kapak ikinci kez açıldı ve bir çocuk kafasını dışarı çıkardı. Bu, Briant'ın kendisinden üç yaş küçük kardeşi Jacques'tı.

Briant ve Moko dikkat çekici bir beceri örneği sergiledi.

"Gel!.. Gel!.." diye cevap verdi Jacques. "Salona kadar su var!"

"Nasıl olur?" diye haykırdı Briant ve ambar kapağına doğru atılarak aceleyle aşağı indi.

Salonu, yalpaların şiddetle salladığı bir lamba belli belirsiz aydınlatıyordu. Solgun ışığında

Sloughi'nin kuşet ve divanlarına yayılmış on kadar çocuk seçiliyordu. Sekiz dokuz yaşlarındaki en ufakları dehşet içinde birbirlerine sımsıkı sarılmışlardı.

"Tehlike yok!" dedi, onları yatıştırmak isteyen Briant. "Buradayız!.. Korkmayın!"

Ardından yanan feneri salon döşemesinde gezdirdiğinde bir miktar suyun yatın bir ucundan diğerine aktığını gördü.

Nereden geliyordu bu su? Bordada açılan bir çatlaktan mı giriyordu? Anlaşılması gereken buydu.

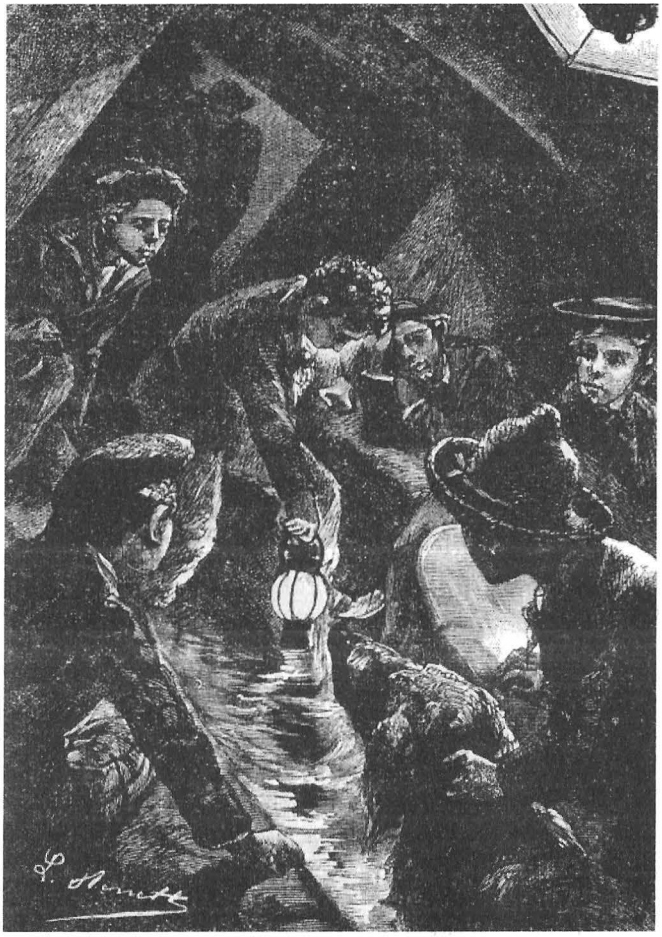
Salonun ön tarafında büyük oda, yemek salonu ve mürettebat koğuşu bulunuyordu.

Briant bu bölümlere göz gezdirdi ve suyun, su kesiminin ne altından ne de üstünden sızıyor olduğunu gözlemledi. Yatın itiş kuvvetiyle arkaya akan su, ancak ön taraftan, denizden geliyor olabilirdi. Kapak, bu suyun bir kısmının içeri akmasına müsaade etmiş olmalıydı. Yani bu bakımdan hiçbir tehlike yoktu.

Briant salona geçerek arkadaşlarını sakinleştirdi ve yüreğinde az öncekinden daha az kaygıyla dümendeki yerine döndü. Oldukça sağlam yapılmış ve yakınlarda iyi bir bakır astarla kalafatlanmış yelkenli denizin çalkantılarına direnecek durumda olmalıydı, zira hiç su toplamıyordu.

O sırada saat gecenin biriydi. Kalın bulutların ortalığı daha da karanlık kıldığı gecenin bu vaktinde fırtına zincirlerinden boşanıyor, yat, sulara tamamen gömülmüş gibi ilerliyordu. Fırtınakuşlarının tiz çığlıkları havayı yırtıyordu. Ortaya çıkışlarından karanın yakın olduğu sonucuna varılabilir miydi? Hayır, zira bu kuşlara kıyılara genellikle yüzlerce fersah mesafede rastlanır. Zaten hava

cereyanıyla mücadele etmekten aciz bu fırtına-kuşları, tıpkı çocukların içinde olduğu uskuna gibi, hiçbir insan gücünün engelleyemeyeceği hızda onları takip ediyordu. Bir saat sonra gemide ikinci bir yırtılma sesi işitildi. Mizanadan geri kalan da yırtılmıştı ve kumaş parçaları boşlukta dev martılar gibi dağıldılar.

Su ancak ön taraftan, denizden gelebilirdi.

"Artık yelkenimiz yok," diye haykırdı Doniphan. "Yenisini yapmak da imkânsız!"

"Mühim değil!" diye cevap verdi Briant. "Hızımızın azalmayacağından emin ol!"

"Güzel cevap!" diye karşılık verdi Doniphan. "Manevra şeklin buysa..."

"Arkadan gelen dalgalara dikkat!" dedi Moko. "Sıkı tutunmamız lazım, yoksa sürükleniriz..."

Miço cümlesini tamamlamamıştı ki kıç taraftan tonlarca su gemiye doluverdi. Briant, Doniphan ve Gordon kapağa doğru savrularak buraya sımsıkı tutunmayı başardılar. Ama miço, direğin bir kısmı, birkaç seren, pusula mahalli, içeri çekmiş olsalar da iki filika ve tahlisiye sandalı sürüklenerek *Sloughi*'yi arkadan öne süpüren bu su kütlesiyle ortadan kaybolmuştu. Darbeler kalkanları da parçaladığından gelen su süratle dışarı akmış, bu da yatı, tonlarca suyun ağırlığıyla dibe batmaktan kurtarmıştı.

"Moko! Moko!" diye bağırmaya koyuldu Briant, konuşacak hale gelir gelmez.

"Denize mi düştü acaba?.." dedi Doniphan.

"Hayır!.. Görünürde yok... Sesi de gelmiyor!" dedi, küpeşteden aşağı eğilen Gordon.

"Onu kurtarmamız gerek... Can simidi atmamız lazım... ve ip..." diye yanıtladı Briant.

Ve birkaç saniyelik sessizliğin ardından boşlukta kuvvetle yankılanan bir sesle yeniden bağırdı:

"Moko?.. Moko?.."

"İmdat!.. Yardım edin!.." diye cevapladı onu miço.

"Denizde değil," dedi Gordon. "Sesi uskunanın önünden geliyor!.."

"Onu kurtaracağım!" diye haykırdı Briant.

Ve her manevrada uçları boşta sallanan yarı gevşek palangaların kendisine çarpmasından kaçınıp yalpaların yürümeyi imkânsız kıldığı kaygan güvertede düşmekten sakınarak sürünmeye koyuldu.

Miçonun sesi bir kez daha boşlukta yankılandı, sonra sustu.

Bu esnada Briant, büyük gayretler pahasına koğuşun kapağına erişmeyi başarmıştı.

Seslendi...

Cevap gelmedi.

Yoksa son çığlığının ardından yeni bir dalga Moko'yu sürüklemiş miydi? Öyleyse zavallı çocuk bu rüzgârda fazlasıyla uzaklaşmış olmalıydı, zira dalga, onu yelkenlininkine eşit bir hızla taşıyamazdı. Durum buysa mahvolmuştu...

Hayır! Zayıf bir çığlık, cıvadranın dip kısmının gömülü olduğu dikmedeki bocurgata doğru atılmış Briant'a kadar ulaştı. Tam bu sırada elleri, çırpınan bir bedene denk geldi...

Bu, kalkanlarla pruvanın birleştiği köşeye sıkışmış miçoydu. Çabalarına rağmen gitgide gerilen kandilisa boğazını sıkıyordu. Devasa dalganın onu alıp götürmesini engellemiş yelken halatı şimdi onun boğularak ölmesine mi sebep olacaktı?..

Briant bıçağını açtı ve miçoyu tutan ipi kesmeyi güçlükle de olsa becerdi.

Moko hemen arka tarafa geri götürüldü ve konuşacak gücü bulur bulmaz:

"Teşekkürler Bay Briant, teşekkürler!" dedi.

Tekrar dümendeki yerini aldı ve *Sloughi*'nin rüzgârıyla yükselen iri dalgalarda savrulmamak amacıyla dördü kendilerini birbirlerine bağladı.

Mizana tamamen parçalandıktan sonra Briant'ın sandığının aksine yatın sürati biraz azalmıştı –ki bu, yeni bir tehlike oluşturuyordu. Gemiden daha hızlı yol alan dalgalar ona geriden saldırabilir ve gemiyi ağzına kadar suyla doldurabilirdi. Ne yapılabilirdi ki? Yelkenden kalan en ufak parçayı germek bile imkânsızdı.

Güney yarımkürede mart ayı, kuzey yarımkürenin eylül ayına tekabül eder ve gecelerin ortalama bir süresi vardır. Saat aşağı yukarı dört olduğundan gün doğuda, fırtınanın *Sloughi*'yi sürüklediği okyanusun bu kısmında ağarmakta gecikmeyecekti. Yeni doğan günle beraber sağanak şiddetini yitirir miydi? Bir kara görünebilir ve çocuk müretteba tın kaderi birkaç dakikada değişir miydi? Şafak göğün uzaklarını renklendirdiğinde bu elbet anlaşılacaktı.

Saat dört buçuğa doğru birkaç puslu ışın gökyüzünde süzülüyordu. Ne yazık ki sis görüş alanını hâlâ çeyrek mille sınırlıyor, bulutların ürkütücü bir hızla hareket ettikleri hissediliyordu. Kasırga kuvvetinden hiçbir şey yitirmemişti ve deniz, şiddetli dalgaların köpükleri altında kayboluyordu. Kâh dalganın tepesine kalkan kâh bir uçurumun dibine düşen yelkenli, bu dalgalardan birini yandan alsa şimdiye kadar yirmi kere alabora olmuştu.

Dört delikanlı bu kudurmuş dalgaların karmaşasını seyrediyordu. Eğer hava dinmezse durumlarının umutsuz olduğunu içten içe hissediyorlardı. *Sloughi*, kapakları parçalayan bu dalgalara yirmi dört saat daha direnemezdi.

Derken Moko bağırdı:

"Kara!.. Kara!.."

Miço, sisin arasından bir kıyının çevre hatlarını fark eder gibi olmuştu. Aldanıyor muydu? Bulanık kara hatlarını, bulutların kıvrımlarıyla karıştırmak ne kadar kolaydı.

"Kara mı?.." diye yanıtlamıştı Briant.

"Evet," diye devam etti Moko, "kara, doğuda!"

Bunu derken ufukta, havadaki buharın sakladığı bir noktayı işaret ediyordu.

"Emin misin?.." diye sordu Doniphan.

"Evet!.. Evet!.. Kesinlikle!.." diye cevap verdi miço. "Sis biraz daha açılırsa iyi bakın... İşte, orada... Pruva direğinin biraz sağında... Bakın... Bakın!.."

Denizin üzerindeki sis dağılıyordu. Birkaç saniye sonra binlerce millik bir alana yayılan okyanus yatın önünde yeniden belirmişti.

"Evet!.. Kara!.. Sahiden kara!.." diye haykırdı Briant.

"Hem de kıyısı alçak bir kara!" diye ekledi, arkadaşlarının gösterdiği sahili dikkatle gözlemleyen Gordon.

Bu sefer kuşkuya yer yoktu. Kıta veya ada olsun bir kara parçası, ufukta beş altı mil ötede şekilleniyordu. Kasırganın uzaklaşmasına müsaade etmediği *Sloughi*, izlediği yönde bir saate kalmadan oraya varacaktı. Gemi, sığ kayalıklara çarpıp karaya varmadan batarsa asıl o zaman halleri nice olurdu, ama delikanlılar bunu akıllarından bile geçirmiyorlardı. Beklenmedik bir şekilde kendisini bakışlarına sunan bu toprakta, kurtuluştan başka bir şey görmüyor, göremiyorlardı.

O sırada rüzgâr daha öfkeli esmeye başladı ve *Sloughi*'yi bir kuş tüyü misali, beyaz göğün içinde mürekkep lekesi gibi kendini belli eden kıyı-

ya doğru sürükledi. Arka planda elli altmış metre uzunluğunda bir falez yükseliyordu. Önde sarımtırak bir kumsal uzanıyordu ve sağ tarafı, bir iç ormana ait olduğu anlaşılan yuvarlak şekillerle çevrelenmişti.

Ah! *Sloughi* kayalıklara rastlamadan o kumlu sahile erişebilir, bir nehir ağzı onlara sığınak sunarsa genç yolcular bu işten sağ salim kurtulabilirlerdi!

Doniphan, Gordon ve Moko dümende, Briant'sa baş tarafa gitmiş, geminin hızı dolayısıyla çıplak gözle bakınca bile yaklaştıklarını haberleyen karayı seyrediyordu. Fakat elverişli şartlarda yatı kıyıya yanaştırabilecekleri bir yer aramak boşunaydı. Ne bir nehir ya da dere ağzı ne de tek hamlede karaya çıkmalarına imkân tanıyacak bir kum şeridi vardı. Hatta kumsalın berisinde, siyah çıkıntıları dalgaların kıvrımları arasında su yüzünde beliren bir sıra resif kayalığı uzanıyordu. *Sloughi* bu kayalara çarptığı anda paramparça olurdu.

Briant karaya oturma sırasında herkesin birlikte olmasının daha iyi olacağını düşündü ve kapağı açarak:

"Herkes yukarı!" diye bağırdı.

Hemen dışarı fırlayan köpeğin peşinden on çocuk yatın arkasına doğru sürüşündüler. En küçükleri, denizin sığ kısmında daha korkunç görünen dalgaları fark edince dehşet içinde çığlıklar atmıştı...

Sloughi, sabah saat altıdan biraz önce resiflere varmıştı.

"Sıkı durun!.. Sıkı durun!" diye bağırdı Briant.

Ve yarı çıplak vaziyette, gemiyi kayalara çarpıp geri çekilecek dalgaların yaratacağı hasara hazır durdu, zira yatın bu kayalıklara savrulacağı kesindi.

Derken ilk sarsıntı hissedildi. *Slough*i geriden darbe almıştı, ama bütün gövdesi sarsılmış olsa da bordadan içeri su girmedi.

İkinci bir dalgayla yukarı kalkıp bin yerden uç veren kayalara değmeden on beş metre öne savruldu. Sonra iskele tarafına eğik şekilde, köpüren dalgaların ortasında hareketsiz kaldı.

Gemi artık açık denizde olmasa da kumsala hâlâ çeyrek mil uzaktaydı.

II

Çekilen denizin ortasında. – Briant ve Doniphan.
– Gözlenen kıyı. – Kurtarma hazırlıkları.
– Tartışma yaratan sandal. – Mizana direğinin tepesinden.
– Briant'ın cesur girişimi. – Deniz kabarması etkisi.

Sis perdesinden kurtulan gökyüzü, görüş alanının, yelkenlinin etrafında geniş bir alana yayılmasına izin veriyordu. Bulutlar hızla hareket etmeye devam ediyordu. Kasırga, öfkesinden henüz hiçbir şey yitirmemişti, ama belki de Pasifik Okyanusunun bu bilinmeyen sularına son darbelerini vuruyordu.

Öyle olması ümit ediliyordu, çünkü durum, *Sloughi*'nin gece boyunca açık denizde boğuştuğu zorluklardan daha az tehlikeli değildi. Bir araya toplanmış çocuklar, küpeştenin üstünden çağlayan misali akan köpüklü suların ortasında kendilerini umutsuz hissediyor olmalıydı. Darbeler yelkenlinin kaçamayacağı kadar sertti. Buna rağmen her vuruşta kaburgasına kadar titrese de teknenin bordası resifleri mahmuzladığı veya kaya çıkıntılarına çarptığı her anda sapasağlam duruyordu. Kamaralara inen Briant ve Gordon suyun sintineye girmediğini fark etmişlerdi.

Arkadaşlarını ellerinden geldiği kadar rahatlatmaya çalıştılar – özellikle de küçükleri.

"Korkmayın!.." diye tekrarlıyordu Briant. "Yat sağlam!.. Kıyı uzak değil!.. Bekleyip kumsala ulaşmaya çalışalım!"

"Beklemek niye peki?" diye sordu Doniphan.

"Evet... Niye?.." diye ekledi Wilcox isimli, on iki yaşlarında başka bir oğlan. "Doniphan haklı... Niye bekleyelim?.."

"Çünkü deniz hâlâ fazla sert, bizi kayalıklara çarpar!"

"Peki ya yat tahrip olursa?.." diye haykırdı Webb adında, Wilcox'la aynı yaşlarda üçüncü bir oğlan.

"En azından deniz alçalmaya devam ettiği sürece bundan korkmamız gerektiğini zannetmiyorum," diye karşılık verdi Briant. "Sular yeterince çekildiğinde rüzgâr müsaade ettiği kadar kurtarma işiyle meşgul oluruz!"

Briant haklıydı. Pasifik Okyanusunda gelgitler nispeten küçük olsa da yüksek ve alçak su seviyeleri arasında önemli farklar olabiliyordu. Yani rüzgâr hazır yumuşamışken birkaç saat beklemekte fayda vardı. Çekilen deniz sığ kayalıkların bir kısmını açığa çıkarabilirdi. Böylece kıyıya ulaşmak, yelkenliyi terk etmekten daha az tehlikeli ve onları kumsaldan ayıran çeyrek mili aşmak da daha kolay olurdu.

Bu öneri gayet akıllıca olsa da Doniphan ve başka iki üç kişi uygulamaya istekli görünmüyordu. Ön tarafa toplanıp aralarında kısık sesle konuştular. Şimdiden açıkça görünen, Doniphan, Wilcox, Webb, bir de Cross isimli başka bir oğlanın Briant'la asla anlaşamayacak mizaçta olduklarıydı. *Sloughi*'nin uzun seferi sırasında ona itaat etmeye razı olmaları, söylendiği kadarıyla Briant'ın deniz yolculuğuna biraz alışık olmasındandı. Fakat karaya çıkar çıkmaz hepsi hareket özgürlüğüne yeniden kavuşacaklarını düşünüyordu – özellikle de kendini zekâ ve eğitim bakımından Briant ve di-

ğer bütün arkadaşlarından üstün gören Doniphan. Doniphan'ın Briant'a karşı hissettiği kıskançlık zaten eskiye, Briant'ın Fransız olmasına dayanıyordu. Genç İngilizler onun hâkimiyetinde bulunmaya hevesli olmasa gerekti.

Bu gruplaşmalar zaten kaygı verici olan durumun ciddiyetini artırmaktaydı.

Bu esnada Doniphan, Wilcox, Cross ve Webb, girdapların ve akıntıların deniz yüzeyinde oluşturduğu köpük örtüsünü seyrediyordu. En usta yüzücü bile alçalan denizin ters esen bu rüzgârdaki dalgalarına dayanamazdı. Dolayısıyla birkaç saat bekleme tavsiyesi oldukça yerindeydi. Doniphan ve arkadaşlarının artık diğerlerinin yanına gitmesi gerekiyordu ve en küçüklerin olduğu kıç tarafa geri döndüler.

Briant, Gordon ve çevresini saran birkaç kişiyle konuşuyordu:

"Ne pahasına olursa olsun ayrılmayacağız!.. Beraber kalalım, yoksa mahvoluruz!.."

"Bize emir vermeye kalkma!" diye haykırdı, onu işiten Doniphan.

"Bir şey emrettiğim yok," diye cevap verdi Briant, "ama herkesin güvenliği için birlikte hareket etmemiz lazım!"

"Briant haklı!" diye ekledi, düşünmeden asla konuşmayan soğuk ve ciddi tavırlı bir oğlan olan Gordon.

"Evet!.. Evet!.." diye bağırdı iki üç küçük, içgüdüsel olarak bir yandan Briant'a yanaşırken.

Doniphan karşılık vermedi, ama o ve arkadaşları, kurtarma faaliyetine girişecekleri vakti beklerken kenarda durmayı tercih ettiler.

Peki, bu topraklar neresiydi? Pasifik Okyanusundaki adalardan birine ya da bir kıtaya mı aitti? Bu soru, *Sloughi*'nin sahile, gözlem yapmaya izin vermeyecek yakınlıkta olması sebebiyle şu anda çözülemezdi. Geniş bir koy meydana getiren içbükey yapısı, biri kuzeyde öteki güneyde sivrilen iki yüksek burunla son buluyordu. Fakat bu iki burnun ötesinde deniz, adanın çevresini saracak şekilde yuvarlaklaşıyor muydu? Briant gemideki dürbünlerden birini alıp durumu anlamayı denedi, boşuna çabaydı.

Eğer bu topraklar bir adaysa ve yükselen denizin kayalıklara sürükleyerek tahrip etmekte gecikmeyeceği uskunayı yeniden yüzdürmek imkânsızsa, burayı nasıl terk edeceklerdi? Ve ada ıssızsa –Pasifik denizlerinde böyle adalardan çok vardır– kendi başlarına kalmış ve başka şeyleri olmayan bu çocuklara yatın erzaklarından kurtardıkları yetecek miydi?

Bir kıtaysa, aksine, kurtuluş şansları adamakıllı artardı, çünkü bu kıta kuşkusuz Güney Amerika olmalıydı. Buradaki Şili ve Bolivya topraklarında, hemen değilse de en azından birkaç günde yardım bulunabilirdi. Gerçi komşu sahil Pampas'ta korkmalarını gerektirecek birçok talihsiz karşılaşma da ihtimal dâhilindeydi, fakat şu anda tek sorun karaya erişmekti.

Hava, bütün ayrıntıları görmeye izin verecek kadar açıktı. Kumsalın yüzeyi, onu arkadan kuşatan falez ve tabanından fışkıran gruplaşmış ağaç öbekleri net bir şekilde ayırt ediliyordu. Hatta Briant kıyının sağında bir nehir ağzının varlığını haber verdi.

Neticede kıyının görüntüsü pek çekici olmasa da yeşillik perdesi, orta enlem bölgelerininkiyle karşılaştırılabilir, belli bir bereketlilik sunuyordu. Şüphesiz, yalıyarın ötesinde, kendine açık deniz rüzgârlarından korunaklı, daha uygun bir toprak bulan bir bitki örtüsü gelişmiş olmalıydı.

Yerleşim olup olmadığına gelince, en azından sahilin bu kısmında yoktu. Nehir ağzının etrafında göze çarpan ne bir ev ne de kulübe vardı. Yerliler, eğer varsa, şiddetli batı rüzgârlarına daha az maruz kalacakları ülkenin iç kısımlarına yerleşmeyi tercih etmiş olabilirler miydi?

"En ufak bir duman yok!" dedi Briant, dürbününü indirerek.

"Ve sahilde tek bir tekne yok!" diye belirtti Moko.

"Liman bulunmadığına göre nasıl olsun?" diye karşılık verdi Doniphan.

"Liman olmasına gerek yok," diye devam etti Gordon. "Balıkçı kayıkları nehir girişine sığınabilir ve patlak veren fırtına onları içerlere doğru ilerlemek zorunda bırakmış olabilir."

Gordon'un tespiti doğruydu. Ne olursa olsun, şu ya da bu sebeple görünürde hiç tekne yoktu. Aslında sahilin bu bölümünde kesinlikle yerleşim yok gibi duruyordu. Genç kazazedeler burada birkaç hafta konaklayabilirler miydi? İşte, her şeyden evvel ilgilenmeleri gereken konu buydu.

Bu esnada deniz gittikçe alçalıyor ve çekiliyordu – oldukça yavaştı, zira açık deniz rüzgârı kuzeybatıya doğru yön değiştirerek yumuşuyor gibi görünse de gerçekte bu deniz hareketine mani oluyordu. Bu sebeple kayalıklar kullanılabilir bir geçit sunduğu zaman hazırlıklı olmak önemliydi.

Saat yediye geliyordu. Herkes, deniz onları kıyıya taşıdığında yanlarına alacakları en gerekli eşyaları yatın güvertesine çıkarmakla meşguldü. Geri kalanlar dalgalar kıyıya vurduğunda toplanacaktı. Küçük büyük, hepsi işe koyulmuştu. Gemide konserve, peksimet, tuzlanmış ve isli etlerden oluşan epey sağlam bir erzak stoku mevcuttu. Bunlar paketlenerek onları kıyıya taşımakla görevli büyükler arasında paylaşıldı.

Ama bu nakliyenin gerçekleşmesi için sığlıktaki resifin kuruması lazımdı. Deniz alçaldığında öyle olacak mıydı? Cezir hareketi, kayalıkları, kumsala kadar açığa çıkarmaya yetecek miydi?

Briant ve Gordon dikkatle denizi incelemeye koyuldu. Yön değiştiren rüzgârın sebep olduğu sakinlik hissediliyor, şiddetli dalgalar durulmaya başlıyordu. Meydana çıkan resif uçları, suyun çekilme seviyesini gözlemlemeyi kolaylaştırıyordu. Zaten yelkenlinin iskele tarafına meyletmesi de su seviyesindeki azalmayı gösteriyordu. Hatta eğim arttığı takdirde bu sefer de yelkenlinin yan yatma tehlikesi baş gösteriyordu, çünkü pahalı yatlarda olduğu gibi, yukarı kalkık kaburga çatalları ve yüksek omurgasıyla şeklen oldukça zarifti. Bu gerçekleşir ve onu terk edemeden güverteyi su basarsa vaziyet son derece ciddileşirdi.

Sandalların fırtınada sürüklenmiş olmaları üzücüydü! Hepsini taşıyabilecek bu kayıklarla, Briant ve arkadaşları kıyıya ulaşmayı çoktan denemiş olurdu. Ayrıca o an için gemide bırakmak zorunda oldukları faydalı eşyaların taşınması için sahil ve yelkenli arasında iletişim kurmak da kolaylaşırdı! Ve sonraki gece *Slough*i parçalanırsa dalgaların

resiflere vuracağı gemi kalıntıları ne olacaktı? Bu parçaları tekrar kullanabilirler miydi? Geri kalan erzak bozulmaz mıydı? Genç kazazedeler pek yakında bu toprağın yegâne kaynaklarıyla yetinmek zorunda kalmayacaklar mıydı?

Kurtarma harekâtı için bir tekne olmaması oldukça can sıkıcı bir durumdu!

Birden baş tarafta çığlıklar duyuldu. Baxter önemli bir keşifte bulunmuştu. Kaybolduğu sanılan sandal aslında cıvadra halatları arasına sıkışmıştı. Evet, bu kayık ancak beş altı kişi taşıyabilirdi, fakat zarar görmemiş olduğundan –bunu güverteye çektiklerinde saptamışlardı– çıplak ayakla geçemeyecekleri kayalıkları aşmak için kullanılabilirdi. Suların en alçak hale gelmesini beklemek uygundu. Derken Briant ve Doniphan arasında yine hararetli bir tartışma baş gösterdi.

Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross, sandalı ele geçirip yelkenliden aşağı salmayı düşünüyorlardı ki Briant onlara doğru gelip:

"Ne yapmak istiyorsunuz?.." diye sordu.

"İşimize geleni!.." diye cevap verdi Wilcox.

"Bu sandala mı bineceksiniz?"

"Evet," diye karşılık verdi Doniphan, "ve sen, bizi engelleyemezsin!"

"Tabii ki engelleyeceğim," diye devam etti Briant, "ben ve geride bırakacağın diğer herkes seni engelleyecek!.."

"Geride bırakmak mı? Bunu da nereden çıkardın?" diye yanıtladı Doniphan kibirle. "Ben kimseyi geride bırakmak istemiyorum, duyuyor musun? Kumsala vardığımızda içimizden biri kayığı geri getirir..."

"Ya geri gelemezse," dedi, öfkelenmemek için kendini zor tutan Briant, "kayalara çarpıp parçalanırsa?.."

"Sandala binelim!.. Hadi!" diye cevap verdi, Briant'ı duymazdan gelen Webb.

Ve Wilcox ve Cross'un yardımıyla denize indirmek üzere sandalı kaldırdı.

Briant hemen ucundan yakaladı.

"Binmeyeceksiniz!" dedi.

"Göreceğiz!" diye yanıtladı Doniphan.

"Binmeyeceksiniz!" diye tekrarladı, ortak çıkar doğrultusunda direnmeye gayet kararlı olan Briant. "Sandal, alçaldığı halde denizin derinliğinin fazla olması ihtimaline karşı, kumsala ulaşmaları için önce küçüklere ayrılmalı..."

"Bizi rahat bırak!" diye haykırdı, öfkeye kapılan Doniphan. "Bir daha söyleyeyim Briant, istediğimiz şeyi yapmamıza mani olamazsın!"

"Ve ben de olacağımı tekrarlıyorum, Doniphan!"

İki delikanlı birbirlerinin üstüne atlamaya hazırlardı. Bu kavgada Wilcox, Webb ve Cross doğal olarak Doniphan'dan yana tavır koyarken Baxter, Service ve Garnett, Briant'ın tarafında yer alıyordu. Yaşanan bu kavga daha ileri giderse üzücü sonuçlar doğurabilirdi ki Gordon araya girdi.

İçlerinde yaşça en büyük ve kendine en hâkimleri olan Gordon, bu olayın sonradan pişmanlık doğuracak sonuçlara sebep olabileceğini sezerek Briant'ın lehine müdahale etme sağduyusunu gösterdi.

"Hadi! Hadi!" dedi. "Biraz sabırlı ol, Doniphan! Denizin hâlâ fazla sert olduğunu ve kayığı kaybetme tehlikesine gireceğimizi görüyorsun!"

"Kuralları, bir süredir alışkanlık edindiği gibi Briant'ın koymasını istemiyorum!" diye haykırdı Doniphan.

"Hayır!.. Hayır!.." diye destekledi, Cross ve Webb.

"Kimseye kural koymak niyetinde değilim," diye yanıtladı Briant, "fakat herkesin çıkarı söz konusu olduğunda kimsenin aksi şekilde davranmasına izin veremem!"

"Biz de senin kadar endişeliyiz!" diye cevabı yapıştırdı Doniphan. "Artık karada olduğumuz göre..."

"Maalesef daha değil," diye cevapladı onu Gordon. "İnat etme, Doniphan. Sandalı kullanmak için uygun zamanı bekleyelim!"

Gordon tam zamanında Doniphan ile Briant arasında arabuluculuk yapmıştı –ki bu ilk kez olmuyordu– ve arkadaşları, onun sözünü dinledi.

O esnada deniz yarım metre daha alçalmıştı. Kayalıklar arasında bir geçit mi vardı? Bunu öğrenmek çok faydalı olurdu.

Mizana direğinden gözlemlerse kayalıkların konumunu daha iyi hesaplayabileceğini düşünen Briant, yatın ön tarafına yöneldi, sancak çarmıklarını yakaladı ve bilek kuvvetiyle kendini parmaklıklara kadar kaldırdı.

Resif kümeleri arasında, şayet kayığa binip sahile ulaşmayı denerlerse izlemelerinin uygun olacağı, yönünü, uçları suyun yüzünde kalmış kayalıkların belirlediği bir geçiş yolu belirmişti. Ama o saatte kayıktan başarıyla faydalanmak için denizde hâlâ fazlasıyla girdap ve çalkantı vardı. Kayık, kaçınılmaz biçimde kayalıklara savrularak parçalanırdı. Çekilen denizin kullanışlı bir geçit açmasını beklemek daha mantıklıydı.

Briant, üstüne çıktığı parmaklıkların tepesinden sahile ilişkin daha kesin bilgiler edindi. Dürbününü kumsal boyunca falezin eteğinde gezdirdi. On onbeş kilometrelik bir mesafeyle ayrılan iki burun arasındaki kıyı kesinlikle ıssız görünüyordu.

Yarım saat gözlem yaptıktan sonra Briant arkadaşlarına gördükleriyle ilgili rapor vermek için aşağı indi. Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross onu hiç konuşmadan dinliyor gibi görünüyorlardı. Gordon için aynı şey geçerli değildi.

"Briant, *Sloughi* bu kayalıklara oturduğunda saat yaklaşık altıydı, değil mi?" diye sordu.

"Evet," diye cevap verdi Briant.

"Peki denizin alçalması için ne kadar zaman lazım?"

"Sanırım beş saat. Öyle değil mi Moko?"

"Evet... Beş altı saat," diye yanıtladı miço.

"Yani kıyıya erişmeyi denemek için en uygun saat on bir civarı mı olur?" diye devam etti Gordon.

"Ben de öyle hesaplamıştım," diye karşılık verdi Briant.

"Pekâlâ," diye devam etti Gordon. "O an geldiğinde hazırlıklı olalım ve yanımıza biraz yiyecek alalım. Suya inmek zorunda kalacaksak bunu en azından yemekten birkaç saat sonra yapalım."

Bu, temkinli oğlandan gelmesi normal, yerinde bir tavsiyeydi. Önce konserve ve peksimetten oluşan yemek hazırlandı. Briant ufaklıkları gözetmeye bilhassa özen gösterdi. Jenkins, Iverson, Dole ve Costar, yaşlarına özgü kaygısızlıkla rahatlamaya başlamış, neredeyse yirmi dört saattir hiçbir şey yememiş bu ufaklıklar, önlerine koyulan yemeği kendilerine hiç engel olmadan silip süpürmüşlerdi. Yemekte her şey

yolunda gitti. Biraz suyla yumuşatılmış birkaç damla konyak, teselli veren bir içecek haline gelmişti.

Yemeğin ardından Briant yelkenlinin başına dönüp dirseklerini kalkanlara dayayarak tekrar sığ kayalıkları incelemeye koyuldu.

Deniz çok yavaş çekiliyordu! Su seviyesinin alçaldığı barizdi, çünkü yatın eğimi artıyordu. İskandil kurşunu atan Moko, kayalıkta hâlâ en az iki buçuk metre su kaldığını saptadı. Suların, yelkenliyi açıkta bırakacak kadar alçalacağını umabilirler miydi? Moko öyle düşünmüyordu ve kendini, kimseyi ürkütmemek adına bunu Briant'a gizlice söylemek zorunda hissetti.

Bunun üzerine Briant, konuyla ilgili konuşmak için Gordon'un yanına geldi. Her ikisi de rüzgâr kuzeye yöneldikçe denizin alçalmasını engellediğini anlamıştı.

"Ne yapmalı?" dedi Gordon.

"Bilmem... Bilmiyorum!" diye cevap verdi Briant. "Ve bunu bilmiyor olmak, yetişkin olmak gerekirken sadece çocuk olmak ne büyük talihsizlik!"

"Mecburiyetler bizi büyütecektir!" diye karşılık verdi Gordon. "Ümidimizi kaybetmeyelim Briant ve ihtiyatlı hareket edelim!.."

"Evet, harekete geçelim, Gordon! *Slough*i'yi deniz tekrar yükselmeden terk etmezsek ve gemide bir gece daha kalmamız gerekirse mahvoluruz..."

"Orası kesin, çünkü yat paramparça olur! O yüzden ne pahasına olursa olsun gemiyi terk etmek zorundayız..."

"Evet, ne pahasına olursa olsun Gordon!"

"Bir nevi sal, bir varagele kayığı yapmak uygun olmaz mı?.."

"Bunu daha önce düşünmüştüm," diye yanıtladı Briant. "Ne yazık ki neredeyse bütün direkler fırtınada yitip gitti. Kalıntılarıyla sal inşa etmeyi denemek için kalkanları kırabiliriz, ama bunun için vaktimiz yok! Geriye bir tek deniz fazla sert olduğundan kullanılamayan şu sandal kalıyor! Hayır! Denenebilecek diğer bir şey de sığ kayalıklara bir halat atıp ucunu bir kayanın çıkıntısına bağlamak. Belki o zaman kumsala yanaşılabilir..."

"Kim götürecek o halatı?"

"Ben," diye cevap verdi Briant.

"Ben de yardım ederim!.." dedi Gordon.

"Hayır, ben yalnız giderim!" diye karşılık verdi Briant.

"Kayığı mı kullanacaksın?"

"Onu kaybetme tehlikesi var. Oysa son çare olarak kayığı korumak akıllıca olur!"

Yine de Briant bu tehlikeli planı hayata geçirmeden önce alınması yerinde olacak bir önlemi almayı ihmal etmedi.

Gemide bulunan birkaç cankurtaran kemerini derhal ufaklıklara giydirdi. Yatı terk etmeleri gerektiğinde suyun hâlâ fazla derin olan kısımlarında bu araçlar onları koruyacak ve büyükler de kendilerini halat yardımıyla çekerek onları kıyıya doğru itmeyi deneyeceklerdi.

Saat onu çeyrek geçiyordu. Kırk beş dakikaya kalmadan deniz en alçak haline erişecekti. *Sloughi*'nin pruva bodoslamasında ancak bir bir buçuk metre su saptanıyordu, fakat deniz beş santimetreden fazla alçalacağa da benzemiyordu. Altmış yarda kadar uzakta, dibin hissedilir derecede yükseldiği doğruydu – bu, suyun siya-

hımsı rengi ve kıyı boyunca ortaya çıkmış çok sayıda kayalık ucundan anlaşılıyordu. Asıl zorluk, yatın baş tarafını eğen derinlikleri aşmaktı. Her şeye rağmen Briant o istikamete bir halat uzatmayı ve halatı kayalardan birine sağlamca sabitlemeyi başarırsa bocurgat yardımıyla tekneye gerilen halat ayak basılacak bir yere ulaşmalarına izin verebilirdi. Ayrıca, paketli erzak ve mutlaka yanlarına almaları gereken alet balyaları halat üzerinde kaydırılarak karaya ulaştırılabilirdi.

Girişimi ne kadar tehlikeli olursa olsun Briant kimsenin bu işi kendi yerine yapmasına razı gelmedi ve gerekli düzenlemeleri yaptı.

Gemide, palamar ve çekme halatı olarak kullanılan otuz metre uzunluğundaki iplerden çok vardı. Briant soyunduktan sonra ona uygun görünen orta kalınlıktaki bir tanesini kemerinin ucuna bağladı.

"Hey, arkadaşlar," diye bağırdı Gordon, "halatı koyvermek için burada olun! Başa gelin!"

Doniphan, Wilcox, Cross ve Webb önemini anladıkları bu operasyonda işbirliği yapmayı reddedemezlerdi. O yüzden de istekleri ne olursa olsun onlar da Briant gücünü ayarlarken yavaş yavaş salmaları gerekecek halat kangalını açmaya hazırlanıyordu.

Denize inerken Briant'ın kardeşi bağırarak yanına geldi:

"Ağabey!.. Ağabey!"

"Korkma Jacques, benim için korkma!" dedi Briant ona.

Bir an sonra genç oğlan suyun yüzeyinde göründü. Kararlılıkla yüzüyordu. Gemidekiler de halatı yavaş yavaş salıyorlardı.

Bu manevrayı sakin denizde gerçekleştirmek bile güçtü, zira kayalara çarpıp geri dönen dalgalarla su iyice çalkalanıyordu. Akıntı ve ters cereyanlar gözü pek oğlanın düz bir hatta kalmasını engelliyor, Briant bu girdaplardan birine yakalandığında çıkmakta son derece zorlanıyordu.

Her şeye rağmen, yoldaşları halatı ölçülü bir şekilde salarken Briant yavaş yavaş kumsala yaklaşıyordu. Gücü tükenmeye başladığında kıyıdan hâlâ on beş metre kadar uzaktaydı. Önünde, iki ters dalganın karşılaşmasından oluşan bir tür burgaç vardı. Bunun çevresinden dolaşmayı başarırsa deniz ötede daha sakindi ve hedefine varabilirdi. Ve büyük bir gayretle sola atılmayı denedi. Fakat bu girişimi başarısız oldu. İddialı bir yüzücü bile bunu beceremeyebilirdi. Dalgalara kapılan Briant, karşı koyamadan girdabın merkezine doğru çekiliverdi.

"İmdat!.. Çekin!.. Halatı çekin!.." diye bağırdı var gücüyle, gözden kaybolmadan hemen önce.

Yatta dehşet doruktaydı.

"Çekin!.." diye emretti Gordon, soğukkanlı bir sesle.

Su altındaki Briant'ı geri getirmek amacıyla teknedeki arkadaşları halatı hemen diğer yöne çevirmeye koyuldu.

Bir dakikadan kısa bir süre sonra Briant güverteye çıkmıştı. Bilincini kaybetmişti, fakat kardeşinin kollarında çabucak kendine geldi.

Sığ kayalıkların ucuna bir halatı sıkıca tutturmayı hedefleyen girişim başarısız olmuştu.

Zavallı çocuklar beklemek zorundalardı... Ne bekliyorlardı?.. Bir yardım mı? Hangi yönden, kimden gelebilirdi?

Dalgalara kapılan Briant.

O sırada saat öğleyi geçiyordu. Sudaki gelgit hissediliyor, çarpıp geri gelen dalgalar gittikçe büyüyordu. Ayrıca, yeni aydan ötürü deniz, bir gün önceye kıyasla daha çok kabarıyordu. Bu yüzden, eğer rüzgâr açık deniz tarafında azalırsa yelkenlinin kayalık yatağında havaya kalkma tehlikesi vardı... Kayalara çarpar, paramparça olurdu ve batan gemi-

den kimse sağ çıkamazdı! Yapacak bir şey yoktu, hiçbir şey!

Küçükler ve onların etraflarını çeviren büyükler, hepsi kıçta, kabaran denizin altında gittikçe görünmez olan kaya tepelerini seyrediyorlardı. Ne yazık ki rüzgâr yine batıdan esiyor ve bir gece önceki gibi karayı kırbaç misali dövüyordu. Derin su ve yüksek dalgalar *Sloughi*'yi ıslatıyordu. Büyüyen dalgalar teknenin gövdesini dövmekte gecikmeyecekti. Genç kazazedelere yalnız Tanrı yardım edebilirdi. Duaları, dehşet çığlıklarına karışıyordu.

Saat ikiye doğru gelgitle doğrulan uskuna artık iskeleye yatmıyordu, ama arkada, kıç bodoslaması hâlâ kaya yatağında sabitti ve yalpalama yüzünden ön taraf dibe çarpıyordu. Çok geçmeden darbeler ardı ardına hissedilmeye başladı ve *Sloughi*, bir yandan ötekine savruldu. Çocuklar güverteden aşağı düşmemek için birbirlerine sıkı sıkıya tutunmuşlardı.

O sırada yatın iki gomina uzağında, açık denizden gelen bir köpük dağı kabardı. Bu, gelgit ya da yüksekliği yirmi ayağı geçen akıntının devasa dalgası olmalıydı. Bir sel hışmıyla gelip sığ kayaları kapladı ve Sloughi'yi havaya kaldırıp gövdesinin hiçbir yere değmesine fırsat bırakmadan kayalara doğru sürükledi.

Bir dakikadan kısa bir sürede *Sloughi*, bu su kütlesinin köpükleri arasında kıyının tam ortasına taşınmış, falezin ayağındaki ilk ağaçların iki yüz yarda önünde uzanan kum yığınına oturuvermişti. Deniz çekilip bütün kumsalı açıkta bırakırken *Sloughi* bu defa karada hareketsiz kaldı.

III

Auckland'daki Chairman Yatılı Okulu.
– Büyükler ve küçükler. – Denizde tatil. – Uskuna Sloughi.
– 15 Şubat gecesi. – Rotadan sapma. – Kıyıya çıkış. – Fırtına.
– Auckland'da soruşturma. – Yelkenliden geriye kalan.

Chairman Yatılı Okulu o dönemde Pasifik'teki önemli İngiliz sömürgesi Yeni Zelanda'nın başkenti Auckland şehrinin en saygın okullarından biriydi. Ülkenin en iyi ailelerinden gelen yüz kadar talebesi vardı. Bu takımadanın yerlileri olan Maorilerin çocukları buraya alınmıyordu, onlara tahsis edilmiş başka okullar vardı. Okulda sadece ülkedeki kamu görevlilerinin, toprak sahiplerinin, rantiye ve tüccarların oğulları, genç İngiliz, Fransız ve Amerikalılar mevcuttu ve Birleşik Krallık'taki benzer kurumlarda verilenle aynı, eksiksiz bir eğitim görüyorlardı.

Yeni Zelanda Takımadaları iki ana adadan oluşur: Kuzeyde İka-Na-Mawi ya da Balık Adası, güneyde Te Wai Pounamu veya Yeşil Yeşim. Cook Boğazıyla ayrılan bu iki ada, 34. ve 45. güney paralelleri arasında yer alır – kuzey yarımkürede Avrupa'nın Fransa ve Kuzey Afrika'yı içeren kısmına denk bir konum. Güney bölümü oldukça çentikli bir yapıya sahip İka-Na-Mawi Adası, Van-Diemen Burnuyla son bulan bir eğri izleyerek kuzeybatıya doğru uzanan bir tür düzensiz yamuk meydana getirir.

Auckland, bu eğrinin yaklaşık olarak başladığı yerde, yarımadanın genişliğinin yalnızca birkaç mil olduğu bir noktada kurulmuştur. Yani şehir, Yunanistan'daki Korint gibi yerleşmiştir – ki bu

özelliği ona "Güney Korint" adını kazandırmıştır. Biri doğu, diğeri batıda iki açık limana sahiptir. Batıda, Hauraki Körfezindeki bu liman fazla derin olmadığından, orta tonajlı gemilerin yanaşabilmesi için İngiliz tarzı şu uzun iskelelerden yerleştirmek gerekmiştir. Kentin başlıca sokaklarından olan Queen's-Street'in son bulduğu Ticari İskele, diğer iskelelerle birlikte burada uzanır.

Chairman Yatılı Okulu.

İşte, Chairman Yatılı Okulu bu sokağın ortasında bulunuyordu.

15 Şubat 1860 öğleden sonrasında bahsi geçen okuldan ebeveynleri eşliğinde yüz kadar genç oğlan çıkıyordu. Kafesten çıkan, özgürleşmiş kuşlar misali keyif ve neşeleri yerindeydi.

Tatilin başlangıcıydı. Bağımsızlık ve özgürlük anlamına gelen iki ay. Talebelerin bazılarında Chairman Yatılı Okulunda uzun süredir konuşulan deniz yolculuğunun heyecanı vardı. Yeni Zelanda kıyılarını ziyaret etmeye hazırlanan *Sloughi* yatıyla seyahate çıkma şansının öğrencilerde ne denli hevese yol açtığını eklemek gereksiz olur. Öğrencilerin ebeveynleri tarafından kiralanan bu güzel yelkenli, altı haftalık bir sefer için hazırlanmıştı. Yat, oğlanlardan birinin babası ve son derece güvenilir bir adam olan, ticaret filosunun eski kaptanı M. William H. Garnett'a aitti. Ailelerin aralarında paylaştıkları katılım ücreti, en yüksek güvenlik ve konfor koşullarında gerçekleşecek seyahat masraflarını karşılıyordu. Bu, genç oğlanlar için büyük bir neşe kaynağıydı ve birkaç haftalık bu tatil daha iyi değerlendirilemezdi.

İngiliz yatılı okullarında verilen eğitim, Fransa'dakinden oldukça farklıdır. Talebelere, geleceklerini etkileyen karar alma özgürlüğü tanınır. Çocukluk dönemi kısa sürer. Eğitim ve öğretim birlikte ilerler. Bu yüzden öğrencilerin çoğu terbiyeli, düşünceli, iyi giyimli ve özellikle de bazı haklı cezalardan paçayı sıyırabilecek olsalar dahi ikiyüzlülük ya da yalana başvurmaya meyletmeyen yapıdadır. Bununla birlikte, bu eğitim kurumlarında genç oğlanlar ortak yaşam kurallarına ve bu ku-

ralların getirdiği sessizlik yasalarına daha az mecburlardır. Genelde ayrı odalarda kalır, bazı öğünleri odalarında yer ve yemekhane masasına oturduklarında özgürce sohbet ederler.

Öğrenciler yaşlarına göre sınıflandırılmışlardır. Chairman Yatılı Okulunda beş sınıf vardır. Birinci ve ikinci sınıflarda ufaklıklar ebeveynlerini hâlâ yanaklarından öpse de üçüncü sınıfa geçtiklerinde yerlerini erkekçe el sıkışan büyükler alır. Üstelik bu eğitim kurumlarında onları gözleyen görevliler yoktur; roman ve gazete okumak serbesttir; sık yenilenen tatil günleri, rahat ders saatleri ve jimnastik, boks ve pek çok farklı oyunu içeren beden dersleri vardır. Bu bağımsızlığı nadiren de olsa kötüye kullanan talebeler içinse bedensel cezalar kurallar dâhilindeydi, bilhassa da kırbaç. Zaten Anglosakson gençlerin gözünde kırbaçlanmanın hiçbir onur kırıcı tarafı yoktur ve bunu hak ettiklerini kabul ettiklerinde bu cezaya itiraz etmeden boyun eğerler.

Kimsenin inkâr etmeyeceği üzere İngilizler hem özel hem de kamusal hayatın geleneklerine saygı gösterirler ve bu gelenekler –ne kadar saçma olursa olsun– eğitim kurumlarında da mevcuttur. Bu açıdan Fransız okullarındaki eziyetlere hiç benzemez. Eskiler yenileri korumaktan sorumlu olsalar da karşılığında yeniler, eskilerin bazı ev işlerini yapmakla yükümlülerdir. Sabah kahvaltısını getirmek, elbiselerini fırçalamak, ayakkabılarını cilalamak ve alışverişlerini yapmaktan ibaret bu işler "faggisme" adıyla anılır ve yükümlülere "fags" denir. Bunlar, üst sınıf öğrencilerine fags olarak hizmet veren birinci sınıf öğrencileridir ve itaat etmeyi reddederlerse hayat onlara zehir edilir. Ama hiçbiri

bunu yapmayı düşünmez ve bu, onları Fransız lise talebelerinde artık hiç rastlanmayan bir disipline boyun eğmeye alıştırır. Zaten gelenek icabı hepsinin arasında bu disiplini sağlamış bir ülke varsa o da en sıradan "cockney" den* Lordlar Kamarası asillerine kadar tüm halkına kendini dayatmayı başarmış Birleşik Krallık'tır.

Sloughi gezintisine katılan öğrenciler, Chairman Yatılı Okulunun farklı sınıflarına mensuptu. Yelkenlide de fark edildiği gibi yaşları sekiz ile on dört arasında değişiyordu. Ve miçoyla beraber bu on beş genç oğlan, uzaklara, uzun sürecek korkunç maceralara sürüklenecekti!

İsimlerini, yaşlarını, yeteneklerini, karakterlerini, ailevi durumlarını ve tatil döneminde ayrıldıkları bu kurumla aralarındaki ilişkileri tanıtmak önemli.

İki Fransız, Briant Kardeşler ve Amerikalı Gordon hariç hepsi İngiliz kökenlidir.

Doniphan ve Cross, Yeni Zelanda toplumunun birinci sırasını işgal eden toprak sahibi zengin bir aileden gelir. İkisi de on üç yaşındaki bu iki çocuk kuzenlerdir ve ikisi de beşinci sınıfa gider. Şık ve bakımlı Doniphan, kuşkusuz hepsinin arasında en seçkinidir. Zeki ve çalışkandır. Öğrenmeyi sevdiği kadar arkadaşlarına üstün gelmek için de asla başarısız olmamaya özen gösterir. Aristokrat kibri ona "Lord Doniphan" lakabını kazandırmıştır ve otoriter mizacı onu, bulunduğu her ortamda üstünlük kurmaya iter. Briant'la aralarındaki uzun yıllara dayanan rekabet, özellikle Briant'ın arka-

* Doğu Londralı. Farklı İngilizce lehçesiyle tanınır –ed.n.

daşları üzerindeki etkisi arttığından bu yana iyice kızışmıştır. Cross ise oldukça sıradan, ama kuzeni Doniphan'ın düşündüğü, dediği veya yaptığı her şeye hayranlık besleyen bir öğrencidir.

Doniphan.

Aynı sınıfta okuyan, on üç yaşındaki, soğuk, düşünceli, çalışkan, gayet becerikli ve eli işe yatkın bir oğlan olan Baxter, epey mütevazı bir servete sahip bir tüccarın oğludur.

Baxter.

On iki buçuk yaşındaki Webb ve Wilcox dördüncü sınıf talebelerindendir. Orta zekâlı, bir hayli dikbaşlı ve kavgacı bu oğlanlar, faggisme faaliyetlerinin işleyişi söz konusu olunca hep çok titiz davranırlar. Aileleri zengindir ve ülkenin yüksek görevlileri arasında önemli bir mevkide bulunurlar.

Webb, Cross ve Wilcox.

Arkadaşı Service gibi üçüncü sınıfa giden Garnett'a gelince –ikisi de on iki yaşındadır– biri emekli bir ticari gemi kaptanının, öbürü zengin bir yerleşimcinin oğludur. Waitemala Limanının kuzey kıyısındaki North-Shore'da otururlar. İki aile birbirine çok bağlıdır ve bu yakınlık, Garnett ve Service'in

Moko, Garnett ve Service.

ayrılmaz bir ikili olmasına yol açmıştır. İyi kaplidirler, fakat çalışmayı pek sevmezler. Özgürlüğün anahtarı şimdi verilecek olsa ceplerinde paslanmasına asla müsaade etmezler. Garnett, özellikle İngiliz donanmasında pek takdir gören akordeona meraklıdır – can sıkıcı bir merak. Denizci çocuğu vas-

fiyla kendini umutsuz hissettiği zamanlarda bu gözde aletini çalar. *Sloughi*'ye binerken enstrümanını yanına almayı ihmal etmemiştir. Grubun en neşeli ve uçarısı Service, Chairman Yatılı Okulunun esas şakacısıdır. Sadece yolculuk maceraları düşler ve gözde okumaları haline getirdiği Robinson Crusoe ve İsviçreli Robinsonlar kitaplarıyla bu düşlerini adamakıllı besler.

Jenkins ve Iverson.

Şimdi, dokuz yaşındaki iki başka oğlanı anmak gerek. Birincisi, Jenkins, Bilim Derneği "New-Zealand-Royal-Society"'nin başkanının oğludur. Iverson ise Saint-Paul Metropoliten Kilisesi papazının oğludur. Henüz üçüncü ve ikinci sınıfta olsalar da yatılı okulun iyi talebeleri arasında anılırlar.

Sonra, her ikisi de Manukau Limanı sahilinde, Auckland'a on kilometre mesafedeki küçük Ouchunga şehrinde oturan Yeni Zelanda ordusu subaylarının biri sekiz buçuk, öteki sekiz yaşındaki, Dole ve Costar isimli oğulları gelir. Dole'un çok inatçı, Costar'ınsa ziyadesiyle açgözlü olmasının dışında bu ufaklıklarla ilgili pek bir şey söylenmez. Birinci sınıfta pek parlamasalar da okuma yazma bildikleri için geri olduklarını düşünmezler – aksi takdirde o yaşta övünecek bir şeyleri kalmaz.

Bu çocukların hepsinin Yeni Zelanda'ya uzun zaman önce yerleşmiş saygıdeğer ailelere mensup oldukları görülüyor.

Geriye, uskunadaki biri Amerikalı, ikisi Fransız diğer üç oğlandan bahsetmek kalıyor.

Amerikalı olan on dört yaşındaki Gordon'dur. Görüntüsü ve davranışlarında "yankee"lere has bir sertlik vardır. Biraz beceriksiz ve ağır kanlı olsa da kuşkusuz beşinci sınıf talebeleri arasında en ağırbaşlısıdır. Arkadaşı Doniphan kadar parlak olmasa da her fırsatta kanıtladığı bir pratik zekâya ve sağduyuya sahiptir. Gözlemci karakteri ve soğuk mizacı dolayısıyla ciddi şeylere merakı vardır. Tüm eşyalarını sınıflandırıp etiketlediği ve özel defterine not ettiği okul sırasında yaptığı gibi, çocuk düşüncelerini de beyninde, kusursuz denecek kadar sistemli bir şekilde düzenler. Sonuç itibarıyla arkadaşları onu takdir

eder ve yetkinliği herkes tarafından kabul görmüştür. Doğuştan İngiliz olmasa bile arkadaşları onu hep iyi karşılamışlardır. Gordon, Boston kökenlidir, ama öksüz olması sebebiyle servet yaptıktan sonra Yeni Zelanda'ya yerleşmiş ve birkaç senedir Mount-Saint-John kasabasının yakınındaki yükseklere dağılmış şu güzel villalardan birinde oturan eski konsolosluk görevlisi vasisinden başka akrabası yoktur.

Gordon.

İki genç Fransız, Briant ve Jacques, iki sene evvel Yeni Zelanda'ya gelip İka-Na-Mawi merkezindeki bataklığı kurutma çalışmalarının idaresini almış seçkin bir mühendisin oğullarıdır. Büyüğü on üç yaşındadır. Gayet zeki olmasına rağmen pek de çalışkan olmayan bu çocuk sık sık beşinci sınıfın sonuncularından olur, ama kolay kaynaşan doğası ve dikkate değer hafızasıyla canı istediğinde birinciliğe yükselir. Doniphan'ın onda en çok kıskandığı da budur. O yüzden Briant ve Doniphan, Chairman Yatılı Okulunda asla iyi anlaşamamışlardır ve bu geçimsizliğin sonuçları *Sloughi*'de de görülür. Ayrıca, Briant cüretkâr, girişimci, bedensel faaliyetlerde becerikli, hazırcevap, yardımsever, iyi bir oğlandır. Onda Doniphan'ın kibrinden eser yoktur. Kılık kıyafetine dikkat etmeyen, biraz pasaklı bir çocuktur – tek kelimeyle gayet Fransızdır, dolayısıyla da İngiliz kökenli yoldaşlarından çok farklıdır. Zaten büyüklerin güçlerini zayıflar üzerinde kötüye kullanmalarını her zaman engellemiş, kendi adına faggisme yükümlülüklerine asla boyun eğmek istememiştir. Bu uğurda girdiği kavgalardan kuvveti ve cesareti sayesinde neredeyse hep galip çıkmıştır. O yüzden çoğunluk tarafından sevilir ve *Sloughi*'nin yönetimi söz konusu olduğunda birkaç istisna haricinde arkadaşları –Avrupa Yeni Zelanda seferinde biraz denizcilik öğrendiğini de bildiklerinden– ona itaat etmekte hiç tereddüt göstermemişlerdir.

Daha küçük olan Jacques'a gelince, o zamana kadar ha bire yeni muziplikler icat edip arkadaşlarına kötü oyunlar oynayan ve hak ettiğinden fazla ceza alan Service dâhil bütün Chairman Yatılı Okulunun değilse bile, üçüncü sınıfın en yaramazı ka-

bul edilmiştir. Ama sonradan da görüleceği üzere, yatın yola çıkışını takiben ne sebepten kaynaklandığı bilinmeksizin mizacı değişmiştir.

Briant ve Jacques.

Fırtınanın Pasifik Okyanusundaki topraklardan birine savurduğu genç oğlanlar bunlardır. Yeni Zelanda kıyılarına yapılacak bu birkaç haftalık gezi boyunca *Sloughi*'yi, yatın sahibi ve Avustralasya

bölgesinin en gözü pek gemi adamlarından olan Garnett'in babasının sürmesi gerekirdi. Yelkenli, Yeni Kaledonya'dan Yeni Hollanda'ya, Torres Boğazından Tasmanya'nın güneyindeki burunlara, hatta büyük tonajlı gemiler için bile tehlike arz eden Moluku, Filipinler ve Celebes Denizlerinde seyretmişti. Sağlam ve denize yatkın, kötü hava şartlarında bile çok iyi yol tutan bir yattı.

Mürettebat, bir baştayfa, altı gemici, bir aşçı ve miçodan –ailesi uzun zamandır Yeni Zelandalı bir yerleşimcinin hizmetinde olan on iki yaşındaki genç Zenci Moko'dan– oluşuyordu. Sahibinden asla ayrılmayan, Amerikan cinsi, Gordon'un güzel av köpeği Phann'ı da unutmamak lazım.

Yola çıkış günü olarak 15 Şubat belirlenmişti. *Sloughi*, limanın açığında, kıçtan Ticari İskelenin ucuna bağlı şekilde duruyordu.

Genç yolcular 14'ü akşamı gelip yelkenliye bindiklerinde mürettebat teknede değildi. Kaptan Garnett ancak hareket zamanı gelecekti. Gordon ve arkadaşlarını yalnız baştayfa ve miço karşıladı – adamlar son bir kadeh viski atmaya gitmişlerdi. Hatta herkes yerleşip yattıktan sonra tayfa başı liman kabarelerinden birinde mürettebatına katılabileceğini düşünüp gecenin ilerleyen saatlerine kadar gemiye dönmeyerek affedilmez bir hata işlemişti. Miçoya gelince nöbet yerinde yığılıp uyumuştu.

O sırada ne oldu? Büyük ihtimalle bu asla bilinmeyecekti. Kesin olan, yatın palamarı ihmal ya da kötü niyet sonucu çözülmüştü. Teknede hiçbir şeyin farkına varılmadı.

Zifiri karanlık bir gece limanı ve Hauraki Körfezini sarıyordu. Karadan esen kuvvetli bir rüzgâr

hissediliyordu ve uskuna, onu açığa atan bir cezir akıntısına kapılarak açık denize doğru sürüklenmeye başlamıştı.

Miço uyandığında *Sloughi* alışıldık dalga kırılmasıyla karıştırılamayacak bir çalkantıda beşik gibi sallanarak ilerliyordu. Moko derhal güverteye çıktı. Yat sürükleniyordu!

Miçonun çığlıklarıyla Gordon, Briant, Doniphan ve birkaç kişi daha kuşetlerinden atlayıp güverteye çıktı. Bağırarak yardım çağırıyorlardı, ama nafile. Şehrin veya limanın ışıkları görünmüyordu. Uskuna şimdiden kıyıdan üç mil açıkta, körfezin göbeğindeydi.

Genç oğlanlar, miçonun da hak verdiği Briant'ın tavsiyeleri üzerine limana geri dönmek için ilk önce rotayı çevirerek yelken açmayı denediler. Ama uygun bir şekilde yönlendirilemeyecek kadar ağır yelken batı rüzgârını aldığında onları daha uzağa sürüklemekten başka işe yaramadı. *Sloughi*, Colville Burnunu geçerek onu Büyük Bariyer Resifinden ayıran boğazı aştı ve çok geçmeden Yeni Zelanda'dan millerce öteye savruldu.

Durumun ciddiyeti anlaşılıyordu. Briant ve arkadaşları artık karadan hiçbir yardım ümit edemezlerdi. Limandan bazı gemiler onları aramaya koyulsa ve bu karanlık gecede yerlerini tespit edebilecek olsa bile yelkenliye ulaşmaları saatler alırdı. Gün doğduğunda bu ufak gemi açık denizin ortasında nasıl fark edilecekti? İşin içinden sırf kendi gayretleriyle çıkmak isteseler çocuklar bunu nasıl becereceklerdi? Rüzgâr değişmezse karaya geri dönmekten vazgeçmek zorunda kalırlardı.

Geriye sadece Yeni Zelanda limanlarından birine giden bir tekneyle karşılaşma ihtimali kalıyordu. O yüzden bu ihtimal ne kadar zayıf olsa da Moko mizana direğinin tepesine derhal bir fener astı. Bu durumda gün doğumunu beklemekten başka yapacak bir şey yoktu.

Tüm bu tantanaya uyanmamış ufaklıkları kendi hallerine bıraktılar. Hem böylece korkup gemide karışıklığa sebep olmazlardı.

Sloughi'yi yeniden rüzgâra çevirmek için birçok girişimde bulundular, fakat hemen ters dönüyor ve hızla doğuya sürükleniyordu.

Birden iki üç mil ötede bir ışık göründü. Bu, direğin ucundaki beyaz bir ışıktı – seyir halindeki buharlı gemilerin ayırt edici belirtisi. Pek yakında kırmızı ve yeşil iki borda feneri belirdi ve her ikisi de görünür olduğuna göre buharlı gemi dosdoğru yata doğru ilerliyordu.

Genç oğlanlar boşuna imdat çığlıkları attılar. Dalgaların gürültüsü, buhar borularından çıkan geminin ıslığı, açıkta iyiden iyiye şiddetlenmiş rüzgârın sesi, çocukların çığlıkları boşlukta kaybolsun diye güç birliği yapmıştı sanki.

Onları duyamasalar da nöbetçi gemiciler *Sloughi*'nin fenerini fark etmeyecekler miydi? Bu son şanstı.

Ne yazık ki yalpalamaların birinde kandilisa koptu, fener denize düştü ve buharlı geminin saatte on iki mil süratle üstüne ilerlediği *Sloughi*'nin varlığını belli edecek hiçbir şey kalmadı.

Birkaç saniyeye kalmadan buharlı gemi yata bindirmişti. Bu çarpışma yandan gerçekleşseydi kuşkusuz *Sloughi* o saniyede batardı. Neyse ki bu-

harlı gemi yatın arkasına çarpmış, gövdeye değmeden, sadece aynalığın bir kısmını parçalamıştı.

Çarpışma büyük gemi için öyle önemsizdi ki *Sloughi*'yi eli kulağında bir boranın insafına bırakarak yoluna devam etti.

Genç oğlanlar boşuna imdat çığlıkları attılar.

Kaptanlar çoğu zaman çarptıkları gemiye hemen hemen hiç yardım etme kaygısı duymazlar. Bu, çok sayıda örneğiyle aslında suç teşkil eden bir tutumdur. Fakat bu sefer, zaten karanlıkta seçilemeyen bu hafif yata çarptıklarını hiç hissetmemiş olmaları olağandı.

Rüzgârla sürüklenen genç oğlanlar umutsuzluğa gömüldüler. Şafak söktüğünde sonsuz bir ıssızlık hüküm sürüyordu. Avustralya'dan Amerika'ya veya Amerika'dan Avustralya'ya giden gemiler daha güney ya da kuzeydeki yolları izler, Pasifik'in bu kısmına pek uğramazlardı. Gün boyunca yatın görüş alanından bir tane gemi bile geçmedi. Gece daha beter bastırdı ve ara ara sakinlese de rüzgâr batıdan esmeyi kesmedi.

Ne Briant ne de yoldaşlarının bu yolculuğun nasıl devam edeceğine dair bir fikirleri vardı. Yelkenliyi Yeni Zelanda sularına götürecek şekilde manevra yapmaya boşuna uğraştılar. Seyrini değiştirmek için yeterli bilgileri, yelkenleri açmak için güçleri yoktu.

Yaşından beklenmeyen bir tutum sergileyen Briant, arkadaşları üzerinde Doniphan'ın da katlanmak zorunda kaldığı bir etki yaratmaya başladı. Moko'dan yardım alarak yatı batı sularına götürmeyi başaramasa da en azından sahip olduğu az miktarda bilgiyi kullanarak onu yüzebilir durumda tutmayı becerdi. Çabalarını sakınmadı, gece gündüz nöbet tuttu, kurtuluş şansı arayan bakışları inatla ufku taradı. Hatta denize, *Sloughi*'ye ilişkin belgeleri içeren birkaç şişe atmayı da akıl etti. Bu, ihmal etmek istemediği kuşkusuz zayıf bir çareydi.

Bu arada batı rüzgârları yatı hâlâ son hızla Pasifik'e itiyordu.

Neler olup bittiğini biliyoruz. Yelkenlinin Hauraki Körfezi geçitlerinden dışarı sürüklenmesinden birkaç gün sonra fırtına patladı ve olağanüstü bir şiddetle iki hafta boyunca zincirlerinden boşanırcasına devam etti. *Sloughi*, devasa dalgaların saldırısı altında yüzlerce kez batma tehlikesi atlattıktan sonra –deniz şartlarına uyumlu sağlam yapısı olmasa başına gelecek buydu– Pasifik Okyanusunun bilinmeyen bir kıyısında karaya oturdu.

Ve şimdi, Yeni Zelanda'dan bin sekiz yüz fersah öteye sürüklenen bu kazazedeler okulunun akıbeti ne olacaktı? Kendi başlarına bulamayacakları yardım nereden gelecekti?..

Ailelerinin, yelkenliyle birlikte sulara gömüldüklerini düşünmeleri için fazlasıyla sebep vardı.

Çünkü:

Auckland'da, 14'ünü 15'ine bağlayan gece *Sloughi*'nin kaybolduğu saptandığında Kaptan Garnett ve zavallıların ailelerine haber verildi. Genel bir paniğin hüküm sürdüğü şehirde böyle bir olayın yol açtığı etkiyi tahmin etmek zor olmaz.

Ama yatın halatı çözüldüyse veya koptuysa, yelkenli sürüklenerek körfezin açığına savrulmuş olamaz mıydı? Güçlenen batı rüzgârı en acı verici endişeleri akla getirse de yatı bulma imkânı olabilir miydi?

O yüzden liman müdürü bir an bile yitirmeden yatın yardımına koşmak için tedbirlerini aldı. İki ufak buharlı gemi Hauraki Körfezi açığındaki binlerce millik bir alanı taramaya koyuldu. Denizin sertleşmeye başladığı bu bölgelerde bütün gece

kol gezdiler. Sabah olup geri döndüklerinde bu korkunç felakete uğrayan ailelerin bütün ümitleri sönmüştü.

Sloughi'yi bulamamış olsalar da buharlı gemiler ondan artakalanları toplamıştı. Bunlar, yatın Quito Peru buharlı gemisiyle çarpışmasının ardından –buharlı geminin farkına bile varmadığı şu çarpışma– denize savrulmuş aynalık kalıntılarıydı.

Kalıntılarda hâlâ *Sloughi* adının üç dört harfi okunuyordu. Bu durumda yatın fırtınadan parçalanmış ve bu kazadan dolayı Yeni Zelanda'nın on iki mil açığında tamamen batmış olduğuna kesin gözüyle bakılıyordu.

IV

Kara parçasının ilk keşfi. – Briant ve Gordon ormanda. – Bir mağara bulmak için boşuna girişim. – Malzeme listesi. – Erzak, silah, giysi, yatak takımı, mutfak aletleri, araç gereçler. – İlk yemek. – İlk gece.

Kıyı, Briant'ın mizana direğinin tepesinden gözlemlediği gibi ıssızdı. Yelkenli bir saattir kumsalda yatıyordu ve henüz hiçbir yerliyle karşılaşmamışlardı. Ne yalıyarın önüne yığılan ağaçlar altında ne de yükselen denizin sularıyla dolmuş nehrin kıyılarında bir ev, kulübe ya da baraka görünüyordu. Dalgaların uzun bir yosun kordonu oluşturduğu kumsal yüzeyinde tek bir ayak izi bile yoktu.

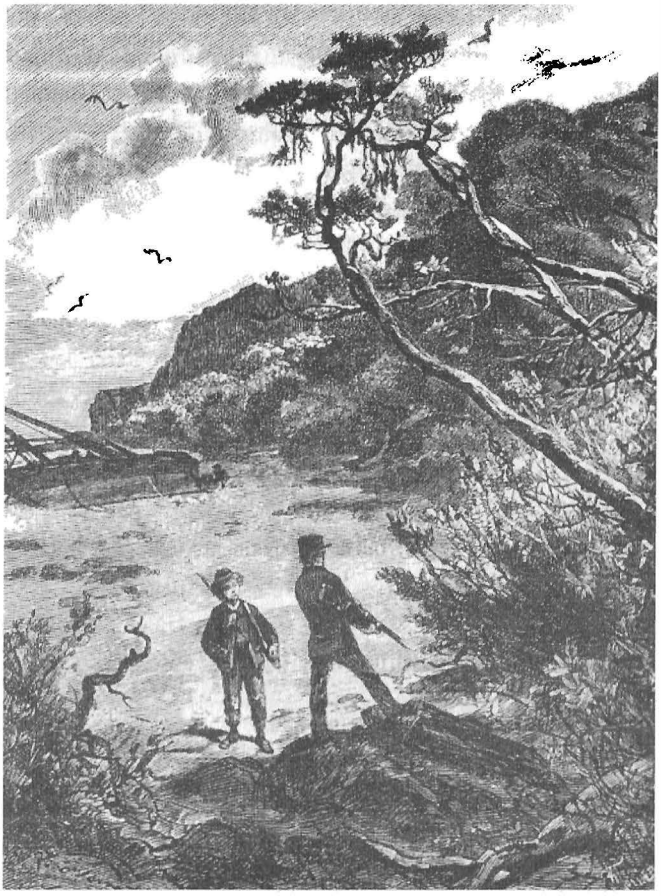
Küçük ırmağın ağzında hiç balıkçı teknesi de yoktu. Son olarak kuzey ve güney burunları arasında yer alan körfez alanının tamamında havaya karışan en ufak bir duman görünmüyordu.

Briant ve Gordon evvela faleze ulaşıp mümkünse tırmanabilmek için ağaç kümesine dalmayı düşündüler.

"Sonunda karadayız, bu da bir şey!" dedi Gordon. "Fakat ıssız görünen bu topraklar neresi acaba?.."

"Mühim olan yerleşim olmaması değil," diye cevap verdi Briant. "Bir süre yetecek erzakımız ve cephanemiz var!.. Sadece barınacağımız bir yer eksik. Bir yer bulmamız lazım... En azından küçükler için... Her şeyden önce onlar!"

"Evet!.. Haklısın!.." diye yanıtladı Gordon.

Issız görünen bu topraklar neresi acaba?

"Nerede olduğumuza gelince," diye devam etti Briant, "acil ihtiyaçlarımızı hallettikten sonra bununla ilgilenmeye sıra gelecek! Bir kıtaysa yardım bulma şansımız olur belki! Şayet bir adaysa!.. Issız bir ada... Göreceğiz!.. Gel, Gordon, keşfe çıkalım!"

İkisi beraber çabucak nehir ağzının üç dört yüz adım yukarısında, yalıyar ve nehrin sağ yakası arasında çapraz yayılan ağaçların sınırına vardılar.

Ormanda insanlıktan en ufak iz yoktu, ne bir açıklık ne de bir patika. Yaşlılıktan devrilmiş kuru ağaç gövdeleri yerde yatıyordu. Briant ve Gordon yürürken ölü yaprakların oluşturduğu halıya dizlerine kadar gömülüyorlardı. Kuşlar, şimdiden insanlara güvenmemeleri gerektiğini öğrenmiş gibi korkuyla kaçışıyordu. Yerleşim olmasa da bu kıyının komşu ülkelerdeki yerliler tarafından ziyaret ediliyor olması mümkündü.

İki oğlan, ortalama elli beş metre yükseklikte dik bir duvar gibi yükselen kayalığın yakınlarında yoğunluğu artan ormanı on dakikada geçtiler. Kayalığın tabanında, içinde bir barınak bulmanın mümkün olacağı oyuklar mevcuttu. Bunu pek isterlerdi. Gerçekten de ağaçtan bir perdeyle açık denizin rüzgârlarından korunan, denizin saldırılarının ulaşamadığı bir mağara, kötü havalarda bile onlara mükemmel bir sığınak sunardı. Genç kazazedeler, kıyı boyunca yapacakları ve bu toprakların iç bölgelerinde güvenle maceraya atılmalarına izin verecek daha ayrıntılı bir keşfe çıkana kadar geçici olarak buraya yerleşebilirlerdi.

Maalesef kale duvarı kadar dik bu kayalıkta Gordon ve Briant hiç mağara bulamadılar. Doruğuna kadar çıkmalarını sağlayacak bir yarık bile yoktu. İçerlere ilerlemek için muhtemelen Briant'ın, *Slough*i'nin parmaklıklarından gözlerken konumunu öğrendiği falezin çevresini dolaşmak gerekiyordu.

Yaklaşık yarım saat boyunca ikisi beraber yalıyarın tabanı boyunca, güneye doğru indiler. Nehrin yılan gibi kıvrılarak doğu yönüne çıkan sağ yakasına eriştiler. Bu yaka, güzel ağaçlarla gölgelenmiş olsa da öbür tarafı, değişik görünümlü, yeşillikten nasi-

bini almamış, engebesiz bir arazinin kenarındaydı. Güney ufkuna dek yayılan geniş bir bataklıktı adeta.

Üzerinde bulundukları toprakları kilometrelerce yarıçapa varacak bir görüş alanında incelemeye izin verecek falezin zirvesine çıkamadıklan için umutları kırılmış olan Briant ve Gordon *Sloughi*'ye geri döndüler.

Doniphan ve başka birkaçı kayalarda gidip gelirlerken, Jenkins, Iverson, Dole ve Costar deniz kabuğu toplayarak eğleniyorlardı.

Deniz kabuğu toplayarak eğleniyorlardı.

Briant ve Gordon, keşif sonuçlarını diğerlerine de aktardılar. Araştırmalarında ilerleyene dek yelkenliyi hiç terk etmemek uygun görüldü. Alt kısmı parçalanmış olmasına ve iskele tarafına yatmasına rağmen karaya oturduğu yerde geçici konut işlevi görebilirdi. Ön güverte, mürettebat koğuşunun üstünden aralandıysa da salon ve arkadaki odalar en azından sağanaklara karşı yeterli bir barınak sunuyordu. Mutfağa gelince, yemek meselesinin yakından ilgilendirdiği küçüklerin sevinçle karşıladıkları üzere darbelerden hiç hasar görmemişti.

Aslında genç oğlanların yerleşmeleri için vazgeçilmez eşyaları kumsala taşımak zorunda kalmamaları bir şanstı. Bunu başaracakları kabul edilse bile, kim bilir ne güçlüklerle karşılaşacak, ne kadar yorulacaklardı? *Sloughi* ilk kör kayalarda sıkışıp kalsa, malzemenin kurtarılması nasıl yapılacaktı? Deniz, yatı çabucak parçalamaz mıydı? Kumsala dağılan enkaz parçaları, konserveler, silahlar, cephane, giysiler, yatak örtüleri, kısacası onların küçük dünyasının varlığı için çok gerekli olan her çeşit alet kurtarılabilir miydi? Neyse ki dev dalgalar *Sloughi*'yi kayalıkların ötesine atmıştı. Bir daha yolculuk yapamaz durumda olsa da en azından oturulabilir haldeydi, çünkü üst tarafı ilkin fırtına, sonra da çarpışmaya direnmişti ve hiçbir şey onu, omurgasının gömüldüğü kumlu çukurdan sökemezdi. Şüphesiz güneş ve yağmurun birbirini izleyen saldırılarıyla sonunda paramparça olacak, borda kaplaması kırılacak, güvertesi tamamen aralanacak ve şu anda sunduğu barınak sonunda yetersiz hale gelecekti. Ama o vakte kadar genç kazazedeler bir şehir veya köye varabilir, fırtına onları

ıssız bir adaya savurduysa sahildeki kayalıklarda bir mağara keşfedebilirlerdi.

Yani en iyisi geçici olarak *Sloughi*'de kalmaktı. Bu karar aynı gün uygulamaya geçirildi. Yatın yan yattığı sancak tarafına hem büyüklerin hem de küçüklerin güvertedeki kapaklara erişmelerini sağlayacak bir ip merdiven kuruldu. Mutfaktan anlayan miço Moko, yahni pişirmekten hoşlanan Service'in de yardımıyla yemek hazırlıklarına girişti. Yemeği hepsi büyük iştahla yedi. Jenkins, Iverson, Dole ve Costar kendilerini eğlenceye bırakmışlardı. Yalnız eskiden yatılı okulun neşe kaynağı olan Jacques uzak durmaya devam ediyordu. Mizacı ve alışkanlıklarındaki bu büyük değişim şaşırtıcıydı, ama gittikçe sessizleşen Jacques arkadaşlarının bu konudaki sorularından şimdiye kadar hep kaçınmıştı.

Denizdeki fırtınaların oluşturduğu sayısız tehlike ortasında geçirilen onca gün ve geceden yorgun düşmüş çocukların hepsi uyumayı düşünüyordu. Küçükler yatın kamaralarına dağıldılar, büyükler de onlara katılmakta gecikmediler. Briant, Gordon ve Doniphan sırayla nöbet tutmak istediler. Bir yırtıcı sürüsünün, hatta daha az korkunç olmayan bir yerli grubunun ortaya çıkmasından çekinmeleri yersiz değildi. Hiçbir şey olmadı. Gece alarm verilmeden geçti ve güneş yeniden göründüğünde Tanrı'ya şükran duası ettikten sonra koşulların gerektirdiği işlerle ilgilenilmeye başlandı.

İlk önce yat erzakının dökümünü çıkarmak gerekti, sonra silah, alet edevat, mutfak eşyaları, giysiler... Gıda meselesi en önemli sorundu,

çünkü kıyı ıssıza benziyordu ve av hayvanı yoksa, bölge kaynakları kuş ve balık ürünleriyle sınırlı demekti. Gayet usta bir avcı olan Doniphan, o zamana kadar kumsaldaki kayalıklar ve resifler yüzeyinde uçuşan kuş sürülerinden başka bir şey fark etmemişti. Ama sadece deniz kuşlarıyla beslenmek zorunda kalmak can sıkıcı olurdu. Özenli ve tutumlu davrandıkları takdirde yelkenli erzakının ne kadar dayanabileceğini şimdiden hesaplamak lazımdı.

Durum saptaması yapıldı. Hatırı sayılır bir stoku olan peksimetin dışında konserve, jambon, et peksimeti –birinci sınıf un, domuz kıyması ve baharattan yapılır–, salamura sığır eti, tuzlama et ve kavurma vardı. Aşırı tutumlu davranılsa bile iki aydan fazla yetmezdi. Bu yüzden de sahildeki limanlara veya iç bölgelerdeki şehirlere ulaşmak için yüz elli iki yüz kilometre aşma ihtimaline karşı erzakı tasarruflu tüketmeli ve hatta en başından bölgenin kaynaklarına başvurmak uygun düşmez miydi?

"Yeter ki bu konservelerin bir kısmı zarar görmemiş olsun!" diye belirtti Baxter. "Karaya oturmamızdan sonra ambara deniz suyu girdiyse..."

"Bozulmuşa benzeyen kutuları açınca göreceğiz..." diye cevap verdi Gordon. "İçlerindekini tekrar pişirirsek, işe yarayabilir belki..."

"Ben hallederim," diye yanıtladı Moko.

"İşe koyulmakta gecikme," diye devam etti Briant, "zira ilk birkaç gün *Slough*i'nin erzakıyla yaşamak zorundayız."

"Neden bugünden körfezin kuzeyinde yükselen kayalara gidip lezzetli kuş yumurtalarından toplamıyoruz?" dedi Wilcox.

"Evet!.. Evet!.." diye haykırdı Dole ve Costar.

"Niye balık tutmuyoruz?" diye ekledi Webb. "Teknede olta, denizde balık yok mu? Kim balığa gitmek ister?"

"Ben!.. Ben!.." diye bağırdı küçükler.

"İyi!.. Peki!.." diye cevap verdi Briant. "Ama oyun oynamıyoruz, o yüzden oltaları sadece ciddi balıkçılara vereceğiz!.."

"İçin rahat olsun Briant!" diye yanıtladı onu Iverson. "Bir görev gibi yapacağız bunu..."

"İyi. Yine de işe, yattakilerin dökümünü çıkarmakla başlayalım," dedi Gordon. "Sadece yiyecek düşünmeyelim..."

"Yemek için yumuşakça toplanabilir!" diye belirtti Service.

"Öyle olsun!" diye cevap verdi Gordon. "Hadi ufaklıklar, üç dört kişi birleşin! Moko, sen de onlara eşlik edersin."

"Tamam, Bay Gordon."

"Göz kulak olmayı da ihmal etme!" diye ekledi Briant.

"Endişelenmeyin!"

Güvenilir, çok yardımsever, becerikli ve cesur bir oğlan olan miçonun genç kazazedelere büyük yardımı dokunacağı muhakkaktı. Briant, Moko'ya duyduğu sempatiyi –kuşkusuz Anglosakson yoldaşlarının utanç duyacakları bir duyguydu bu– gizlemezdi, bu da Moko'nun kendini Briant'a iyice adamasına sebep olmuştu.

"Harekete geçelim!" diye haykırdı Jenkins.

"Sen onlara katılmıyor musun Jacques?" diye sordu Briant kardeşine.

Jacques olumsuz yanıt verdi.

Jenkins, Dole, Costar ve Iverson, Moko'nun yönetiminde yola koyuldular ve çekilen denizin açıkta bıraktığı sığ kayalıklar boyunca ilerlediler. Kaya boşluklarında yumuşakça, midye, deniztarağı, hatta istiridyelerden iyi bir hasat yapabilirlerdi. Çiğ ya da pişmiş, bu kabuklular sabah kahvaltısına ciddi bir katkı sağlardı. Ufaklıklar bu gezintiyi bir gereklilikten çok eğlence olarak gördüklerinden hoplaya zıplaya ilerliyor, yaşlarının gerektirdiği gibi davranıyorlardı. Atlattıkları tehlikeler veya gelecek tehdidi onlar için çoktan birer anı olmuştu.

Küçük grup uzaklaşınca büyükler yattaki araştırmalarına giriştiler. Doniphan, Cross, Wilcox ve Webb silahların, cephane ve elbiselerin, yatak örtülerinin ve alet edevatın sayımını yaparken Briant, Garnett, Baxter ve Service içkilerin listesini çıkardılar. Ambarın dibinde şaraplar, her biri on ile kırk galon arasında değişen fıçılarda İngiliz birası, konyak, viski ve cin vardı. Gordon, dökümü yapılan her şeyi cep defterine kaydediyordu. Zaten bu defter yelkenlinin yük ve düzenine ilişkin notlarla doluydu. Sistemli Amerikalı –doğuştan muhasebeci olduğu söylenebilir– daha şimdiden malzemelerin genel durumuna vakıftı ve görünüşe göre tüm bu listeler onun defterine not ettiklerini teyit etmeye yarıyordu.

Önce bir tam yedek yelken takımı ve her çeşit donanımın mevcut olduğu saptandı, üçleme halatlar, zincirler, palamarlar... Yat hâlâ denize çıkabilecek durumda olsa onu tamamen donatmak için hiçbir eksik yoktu. Bu birinci sınıf bezler ve yeni halatlar artık yelkenli donanımında kullanılmasa da karaya yerleşecekleri zaman onlardan faydala-

nabilirlerdi. Birkaç balık avı aleti, oltalar, çeşit çeşit ağlar da envanterde yerini aldı. Yeter ki o sularda balık bol olsun, bunlar kıymetli aletlerdi.

Silahlar, Gordon'un defterine şöyle kaydedildi: Merkezi ateşlemeli sekiz av tüfeği, uzun menzilli bir ördek tüfeği ve bir düzine tabanca. Cephane anlamında namlu dibinden doldurulan silahlar için üç yüz kovanlı fişek, her biri on iki buçuk kiloluk iki fıçı barut ve bir hayli çok miktarda kurşun, saçma ve mermi vardı. *Sloughi*'nin, Yeni Zelanda kıyılarında vereceği molalarda avlanma amaçlı gemiye yüklenmiş bu cephane, şimdi ortak yaşamı güvence altına almak için kullanılacaktı – kendisini savunmak için kullanılmayacak olması Tanrı'nın hoşuna gitmiş olmalı. Bunların yanı sıra ambarda, geceleri iletişimi sağlayan işaret fişekleri, otuz kadar mermi kovanı ve yatın gerçekleşebilecek bir yerli saldırısını püskürtmesi için –kullanılmaması umut edilen– iki ufak top mermisi de vardı.

Tuvalet malzemeleri ve mutfak aletleri genç kazazedelerin burada kalış süresi uzasa bile ihtiyaçları için yeterliydi. *Sloughi* sığ kayalıklara çarptığında kap kacağın bir bölümü kırılmış olsa da mutfak ve sofra hizmeti için yeterli miktarda kalmıştı. Zaten bunlar ille de gerekli nesneler değildi. Değişen hava sıcaklığına uygun olarak değiştirmeleri gerekecek flanel, yünlü, pamuklu ve bez giysilerinin olması daha önemliydi. Bu topraklar Yeni Zelanda'yla aynı enlemde bulunuyorsa –Auckland'dan hareket ettiğinden beri yelkenli hep batı rüzgârlarıyla sürüklendiğine göre bu muhtemeldi– yazın kuvvetli sıcaklar, kışın büyük soğuklar beklenmeliydi. Neyse ki gemide haftalar sürecek bir gezinti

için istiflenmiş, olmazsa olmaz kıyafetlerden bol miktarda vardı, zira denizde ne giyileceği önceden kestirilemez. Ayrıca mürettebatın sandıkları hem büyüklerin hem de küçüklerin bedenine kolayca uydurulacak pantolonlar, yün gömlekler, muşamba kaputlar, kalın trikolar içeriyordu – ki bu, kış mevsiminin güçlüklerini atlatmalarına yardımcı olurdu. Şartlar, daha güvenli bir konut için uskunayı terk etmeyi gerektirirse herkes yatak takımını yanına alacaktı. Kamaralar, şilte, çarşaf, yastık ve örtülerle döşenmişti ve özen gösterildiği takdirde bu muhtelif eşyalar uzun süre dayanabilirdi...

Uzun süre!.. Belki de hayatlarının sonuna kadar.

Gordon'un defterinde, gemi araçları maddesinde yazılanlar şunlardı: İki aneroit barometre, bir adet ispirtolu santigrat termometre, iki denizci saati, sisli havalarda kullanılan ve sesi uzun mesafelerden duyulan birçok boru ve kornet, yakın ve uzun menzilli üç dürbün, bir kapaklı pusula ve ufak modellerde iki tane daha, fırtınaların yaklaştığını bildiren bir "storm-glass"*, denizdeyken gemiden gemiye haberleşmeyi sağlayan flama takımını saymazsak çok sayıda Birleşik Krallık bayrağı. Ayrıca "halkett-boat" denen, şu bavul gibi katlanan ve bir nehir ya da gölü geçmek için yeterli, küçük, kauçuk botlardan da bir tane vardı.

Aletlere gelince, marangoz sandığı, çivi, düz ve trifon vida torbaları, ufak tefek tamiratlarda gerekecek her çeşit demir parçayla birlikte oldukça ek-

* Storm glass: İçindeki sıvıların hava durumundaki değişikliklere göre hal değiştirdiği, bu sebeple de eski zamanlarda denizcilikte fırtınaları öngörmek için kullanılmış yatay cam tüp –ed.n.

siksiz bir takım bulunduruyordu. Düğme, iğne ve iplik de eksik değildi, zira çocukların sık gereken tadilatlarını öngören anneler önlemlerini almışlardı. Ateşten yoksun kalma tehlikesi de yoktu. Büyük kibrit stoku, kav fitiller ve çakmaklar onlara uzun müddet yeterdi. Bu konuda içleri rahat edebilirdi.

Gemide ayrıntılı haritalar da bulunuyordu, fakat hepsi Yeni Zelanda takımadasını gösteriyordu –dolayısıyla bu tanınmayan sularda hepsi işlevsizdi. Neyse ki Gordon, Eski ve Yeni Dünya coğrafyasını içeren şu genel atlaslardan birini, hatta söz konusu modern coğrafya olduğunda türünün en mükemmeli sayılan Stieler Atlasını yanında getirmişti. Ayrıca yatın kütüphanesinde birkaç bilim kitabının yanı sıra çokça seyahat kitabı, İngilizce ve Fransızca eserler ve Service'in, vaktiyle Camoes'in *Os Lusiadas*'ını kurtardığı gibi kurtardığı iki ünlü Robinson kitabı vardı – Garnett da aynı şeyi akordeonu için yapmış, enstrüman, darbelerden ve dalgalardan sağ salim kurtarılmıştı. Okumak için gereken her şey olduğu gibi, yazmak için de lazım olan her şey vardı; tüy ve kurşun kalemler, mürekkep, kâğıt ve Baxter'in geçen her günü üzerinden silmekle yükümlü olduğu 1860 senesine ait bir takvim.

"Zavallı *Slough*i'miz kıyıya 10 Mart'ta savruldu!.. Bu durumda 10 Mart'ı ve 1860'ın ondan önceki bütün günlerin üstünü çiziyorum."

Yatın çelik kasasında bulunan beş yüz altın lirayı da belirtmek lazım. Genç kazazedeler yurtlarına dönebilecekleri bir limana ulaşmayı başarırlarsa bu para işe yarayabilirdi.

Gordon ambarda istifli fıçıların titizlikle hesabını çıkardı. Cin, bira veya şarap dolu fıçıların bir-

çoğu sığ kayalığa bindirdiklerinde parçalanmış ve içindekiler, birbirinden ayrılan tahtalardan dışarı saçılmıştı. Bu, telafisi imkânsız bir kayıptı ve geri kalanın mümkün olduğunca idareli kullanılmasını gerektiriyordu.

Neticede yelkenlinin ambarında yüz galon daha şarap ve sherry, elli galon cin, konyak ve viski, her biri yirmi beş galonluk* kırk fıçı biranın yanı sıra samanla güzelce sarıldığı için çarpışmalarda sağlam kalabilmiş otuz kadar likör şişesi vardı.

Sloughi'de sağ kalan on beş kişi için maddi hayatın en azından belli bir süreliğine garanti altına alındığı söylenebilirdi. Geriye, stoklarından tasarruf etmelerini sağlayacak bölge kaynaklarının araştırılması kalıyordu. Esasında fırtınanın onları sürüklediği bu kara parçası bir adaysa, civardan bir gemi geçmediği ve ona varlıklarını belli edemedikleri sürece oradan kurtulmayı umut etmeleri yersizdi. Yatı onarmak, dibinde çatırdayan kaburgasını düzeltmek, borda kaplamasını yenilemek, güçlerini ve ellerindeki aletleri aşan bir işti. Eskinin enkazından yeni bir gemi inşa etmeye gelince, bunu düşünemezlerdi ve zaten denizcilik faaliyetlerine hiç alışık olmadıklarına göre Pasifik'i geçip Yeni Zelanda'ya nasıl varabilirlerdi? Bununla beraber yelkenlinin kayıklarını kullanarak Pasifik'in o kısmı civarında bulunan başka bir kıta ya da adaya varmak imkânsız değildi. Fakat iki kano da dalgalar tarafından savrulmuştu ve güvertede, en fazla kıyı boyunca seyretmeye yetecek sandaldan başka bir şey yoktu.

İngiliz galonu yaklaşık dört buçuk litredir.

Öğlene doğru Moko'nun kılavuzluğundaki ufaklıklar *Sloughi*'ye geri döndüler. Sonunda ciddi bir şekilde çalışarak kendilerini yararlı kılmışlardı. Yanlarında, miçonun usulüne uygun hazırlama görevini üstlendiği bol miktarda deniz kabuklusu getiriyorlardı. Yumurtalara gelince, çok olmalıydı, zira Moko falezin yüksek çıkıntılarında yuvalanmış, yenilebilir cinsten sayısız kayagüvercini saptamıştı.

"Bu iyi!" dedi Briant. "Bir sabah, gayet verimli olabilecek bir av düzenleriz!"

"Üç dört tüfek atışının bize bu güvercinlerden düzinelerce vereceği muhakkak," diye cevap verdi Moko. "Yuvalara da iple sarkarak kolayca ulaşabiliriz."

"Anlaştık," dedi Gordon. "Bu arada, Doniphan, ava yarın çıkmaya ne dersin?"

"Zevkle!" diye karşılık verdi Doniphan. "Webb, Cross ve Wilcox da benle gelirler mi?.."

"Seve seve," diye yanıtladı, binlerce kuşa ateş açacakları fikrinden memnun üç genç oğlan.

"Ancak," diye belirtti Briant, "fazla güvercin öldürmemenizi tavsiye ederim! İhtiyacımız olduğunda onları nerede bulacağımızı bilmeliyiz. En önemlisi de lüzumsuz yere kurşun ve barut harcamamak..."

"İyi!.. İyi!.." diye cevap verdi, artık yorumlara, özellikle de Briant'ın yaptıklarına katlanamayan Doniphan. "İlk defa tüfek kullanmıyoruz, nasihatlere de karnımız tok!"

Bir saat sonra Moko gelip yemeğin hazır olduğunu bildirdi. Hepsi aceleyle yelkenlinin güvertesine çıkıp yemek odasında yerlerini aldı. Yatın

sunduğu konutta sofra önemli ölçüde bordaya eğiliyordu. Ama bu, yalpalara alışık çocukların canını sıkmadı. Kabuklular, özellikle de midyeler, baharatı eksik olsa da herkes tarafından oldukça beğenildi. Zaten o yaştaki iştah en iyi baharat değil midir? Biraz peksimet, iyi bir parça sığır eti, deniz alçaldığında nehir ağzından aldıkları tatlı suya katılan birkaç damla konyak fazlasıyla kabul edilebilir bir yemekti.

Öğleden sonraki saatler ambarın düzenlenmesine ve dökümü çıkarılmış eşyaların sınıflandırılmasına ayrıldı. Bu arada Jenkins ve küçük yoldaşları türlü çeşit balık kaynayan nehirde avlanmakla meşgullerdi. Akşam yemeğinden sonra sabaha kadar nöbet tutacak Baxter ve Wilcox hariç hepsi dinlenmeye çekildi.

Pasifik Okyanusunun bu toprağında ilk geceleri böyle geçti.

Sonuç itibarıyla bu genç oğlanlar ıssız sularda kazazedelerin sık sık eksikliğini çektikleri kaynaklardan yoksun değillerdi! İçinde bulundukları durumda kuvvetli ve çalışkan yetişkinlerin işin içinden sıyrılma şansları olurdu. Fakat en büyükleri ancak on dört yaşındaki bu çocuklar, uzun yıllar o koşullarda kalmaya mahkûm olurlarsa hayati ihtiyaçlarını karşılamayı başarabilecekler miydi?.. Orası şüpheliydi!

V

Ada mı, kıta mı? – Gezinti. – Briant yalnız gidiyor.
– Yüzergezerler. – Penguenler. – Yemek.
– Burnun yukarısında. – Açıktaki üç adacık.
– Ufukta mavi bir çizgi. – Sloughi'ye dönüş.

Ada mı, yoksa kıta mı? Karakter ve zekâlarının onları bu küçük dünyanın şefleri haline getirdiği Briant, Gordon ve Doniphan'ın kafalarını meşgul eden soru buydu. Küçükler sadece şimdiki ana bağlanırken onlar geleceği düşünerek sık sık bu konuda konuşuyorlardı. Her halükârda, ister ada ister kıta olsun bu toprakların tropikal bölgeye ait olmadığı belliydi. Bu, Pasifik'in orta bölgelerinde kesinlikle görülmeyen, meşe, gürgen, kayın, çam, farklı tür köknarlar, birçok mersingil ve taşkırandan oluşan bitki örtüsünden anlaşılıyordu. Hatta bu topraklar Yeni Zelanda'nın bulunduğu enlemden daha yukarıda, güney kutbuna yakın gibiydi. Yani kışların burada çok sert geçmesinden korkulabilirdi. Zaten ölü yapraklardan oluşan kalın bir halı, yalıyarın dibinde uzanan ormanın zeminini kaplıyordu. Sadece yaprak dökmeden her mevsim yenilenen çam ve köknarlar dallarını muhafaza etmişti.

"Bu yüzden," diye belirtti Gordon, *Sloughi*'nin yerleşik konuta dönüştüğü günün ertesinde, "kıyının bu kısmına kalıcı bir şekilde yerleşmemek bana akıllıca görünüyor!"

"Bence de öyle," diye yanıtladı Doniphan. "Kış mevsimini beklersek yerleşimin olduğu topraklar

bulmak için çok geç olacak, değmeyecek bir uğurda yüzlerce kilometre gitmemiz gerekecek."

"Sabredin!" diye karşılık verdi Briant. "Daha mart ayının ortasındayız!"

"Olsun," diye devam etti Doniphan, "güzel hava nisan sonuna dek sürebilir ve altı haftada bayağı yol alınır..."

"Tabii yol varsa," diye karşılık verdi Briant.

"Neden olmasın ki?"

"Kuşkusuz!" diye yanıtladı Gordon. "Şayet varsa bizi nereye götüreceğini biliyor muyuz?"

"Bildiğim tek şey," diye cevap verdi Doniphan, "soğuk ve yağmur mevsiminden önce yelkenliyi terk etmemenin saçma olacağı ve bunun için her adımı bir güçlük olarak görmemek gerektiği."

"Bu, güçlükleri öngörmek," diye karşılık verdi Briant, "tanımadığımız bir diyarda deliler gibi tehlikeye atılmaktan iyidir!"

"Sizinle aynı fikirde olmayanları deli diye nitelemek işin kolayına kaçmak olur!" diye cevap verdi Doniphan, buruk bir edayla.

Doniphan'ın cevabı, belki de arkadaşının yeni itirazlarına yol açacak ve konuşmayı kavgaya dönüştürecekti ki Gordon müdahale etti.

"Tartışmak hiçbir şeye yaramaz," dedi, "içinden çıkmak için işe, birbirimizi anlamakla başlayalım. Doniphan, yerleşim olan bir ülkeyle komşuysak, oraya gecikmeden erişmemiz gerektiğini söylemekte haklı. Ama Briant da bunun mümkün olup olmadığını sorgulamakta haksız değil!"

"Lanet olsun, Gordon!" diye karşılık verdi Doniphan. "Kuzeye, güneye veya doğuya yönelirsek elbet sonunda varırız bir yerlere..."

"Evet, şayet bir kıtadaysak," dedi Briant, "ama ya ıssız bir adadaysak!"

"O yüzden," diye cevapladı Gordon, "nerede olduğumuzu öğrenmemiz uygun olur. Doğuda bir deniz olup olmadığından emin olmaksızın *Sloughi*'yi terk etmeye gelince..."

"Hey! O bizi terk edecek zaten!" diye haykırdı, her zaman düşüncelerinde ayak diremeye yatkın Doniphan. "Bu kumsalda kış mevsiminin fırtınalarına direnemez!"

"Aynı fikirdeyim," dedi Gordon. "Bununla birlikte içerilerde tehlikeye atılmadan evvel, nereye gittiğimizi bilmemiz şart!"

Gordon o kadar haklıydı ki Doniphan istemese de pes etmek zorunda kaldı.

"Keşfe gitmeye hazırım," dedi Briant.

"Ben de," diye cevap verdi Doniphan.

"Hepimiz hazırız," diye ekledi Gordon, "ama ufaklıkları, uzun ve yorucu olabilecek bir keşif gezisine sürüklemek ihtiyatsızlık olacağından içimizden yalnızca iki üç kişinin gitmesi yeter sanırım."

"Zirvesinden bölgeyi gözlemleyebileceğimiz yüksek bir tepe bulunmaması çok büyük talihsizlik," diye belirtti Briant. "Ne yazık ki alçak bir arazideyiz ve açık denizde tek bir dağ fark etmedim, ufukta da. Kumsalın arkasında yükselen şu falezden başka tepe yok gibi görünüyor. Kuşkusuz ötesinde ormanlar, ovalar ve içinden, ağzını keşfettiğimiz şu ırmağın aktığı bataklıklar vardır."

"Oysa yalıyarın çevresini dolanmadan önce ben ve Briant'ın mağara bulabilmek için boşuna arandığımız bu bölgenin genel bir görüntüsüne sahip olmak yararlı olurdu," diye cevap verdi Gordon.

"Peki, niye körfezin kuzeyine gitmiyoruz?" dedi Briant. "Bana öyle geliyor ki onu kapatan burna tırmanırsak, uzağı görürüz..."

"Ben de tam aynı şeyi düşünüyordum," diye yanıtladı Gordon. "Evet! Seksen doksan metre yüksekliğinde olabilecek bu burun faleze hâkim olsa gerek."

"Oraya gitmeyi öneriyorum..." dedi Briant.

"Niye ki?" diye cevap verdi Doniphan. "Yukarıdan ne görebiliriz ki?"

"Ne varsa, işte!" diye karşılık verdi Briant.

Körfezin en uç noktasında, denize doğru dimdik yükselen kayalıklardan oluşan, kara tarafında faleze bağlı görünen bir tür tepecik yükseliyordu. Kumsalın eğriliğini takip ettikleri halde *Sloughi*'den bu çıkıntıya kadarki mesafe on on iki kilometreyi, Amerikalıların deyişiyle arı uçuşu en fazla beş mili geçmiyordu. Gordon burnun deniz seviyesinin üstündeki rakımını doksan metre tahmin etmekle pek yanılmıyor olmalıydı.

Bu yükseklik, bölgeyi genişçe görebilmeleri için yeterli olacak mıydı? Görüş açısı doğudan bazı engeller tarafından kesilmeyecek miydi? Her halükârda, en azından burnun ötesinde ne olduğu, yani kıyının kuzeye doğru alabildiğine uzayıp uzamadığı ya da ötede okyanusun yayılıp yayılmadığı öğrenilecekti. Yani körfezin ucuna gitmek ve bu tırmanışı gerçekleştirmek mantıklıydı. Yeter ki kara doğuda bulunsun, manzara onu yüzlerce kilometrelik bir alanda kucaklardı.

Bu planın hayata geçirilmesine karar verildi. Doniphan bunu pek gerekli görmese de –kuşkusuz bu fikir onun değil Briant'ın aklına geldiği için– mükemmel sonuçlar da alabilirlerdi.

Ayrıca bir kıtanın sahilinde –ancak Amerika kıtasına ait olabilirdi– karaya oturup oturmadığı kesin olarak bilinmedikçe *Sloughi*'yi asla terk etmeme kararı da alınmıştı.

Keşif gezisine sonraki beş gün girişilemedi. Hava yeniden sislenmişti ve arada sırada hafifçe yağmur çiseliyordu. Rüzgâr serinlemezse ufku puslandıran bulutlar planladıkları gözlemi işe yaramaz kılardı.

O birkaç gün boşa geçirilmedi, farklı işler yapmak için değerlendirildi. Briant, sanki baba şefkati göstermek yapısının bir ihtiyacıymış gibi durmadan gözlediği genç çocuklarla meşgul oluyordu. Onların, şartlar elverdiği ölçüde iyi bakılmalarına daimi özen gösteriyordu. Bu yüzden de hava sıcaklığının düştüğü hissedilince derhal tayfaların sandıklarındakileri küçüklerin üzerine göre uyarlayıp onlara bu sıcak tutacak elbiseleri giydirdi. Küçüklerin boyutları göz önüne alındığında makasın iğneden fazla çalıştığı bir terzilik işi baş gösterdi ve her şeyi yapan miço sıfatıyla dikiş dikmeyi de bilen Moko, bu konudaki becerilerini de ortaya koymuş oldu. Costar, Dole, Jenkins ve Iverson'ın fazla geniş, ama doğru kol ve bacak uzunluğunda kesilmiş bu pantolon ve gömleklerle pek şık olmadıkları kesindi. Ancak bunun fazla önemi yoktu! Hepsi bir anda bu kılıklara büründüğünden kendi paspallıklarına çabuk alıştılar.

Zaten hiç boş bırakılmıyorlardı. Garnett veya Baxter gözetiminde çoğu zaman alçak denizden kabuklu toplamaya ya da nehir yatağında ağ veya oltalarla balık tutmaya gidiyorlardı. Bu, onlar için bir eğlenceydi ve herkes için faydalıydı. Böyle hoşlarına giden bir işle meşgulken ciddiyetini tam kavrayamadıkları durumu pek düşünmüyorlardı. Şüphesiz

ebeveynlerinin hatırası hem onları hem de arkadaşlarını üzüyordu. Yine de onları bir daha asla göremeyecekleri ihtimali akıllarına gelmiyordu!

Gordon ve Briant'a gelince, bakımını üstlendikleri *Sloughi*'yi hemen hemen hiç terk etmiyorlardı. Her zaman neşeli Service, arada bir onlarla kalıyor, yarar sağlıyordu. Service Briant'ı seviyordu, Doniphan'la takılan arkadaşlarından hiç olmamıştı. Briant da ona büyük şefkat duyuyordu.

"Hadi, tamam!.. Tamam!.." diye tekrarlıyordu Service memnuniyetle. "*Sloughi*'miz ona fazla hasar vermeyen dost bir dalga tarafından tam zamanında kumsala bırakıldı!.. İşte, ne Robinson Crusoe ne de İsviçreli Robinson'un hayal ürünü adalarında sahip olmadıkları bir şans!"

Ya Jacques Briant? Jacques, teknenin diğer ayrıntıları için kardeşine yardıma gelse de ona yöneltilen sorulara zor yanıt veriyor, yüzüne bakıldığında hemen gözlerini kaçırıyordu.

Jacques'ın bu tavrı Briant'ı ciddi anlamda kaygılandırıyordu. Kardeşinden dört yaş büyük olduğundan onun üzerinde her daim gerçek bir hâkimiyeti vardı. Oysa Jacques, yelkenlinin yola çıkışından beri daha önce de belirtildiği üzere pişman olmuş bir çocuğa benziyordu. Kendine kızdığı bazı hataları mı vardı – ağabeyine bile itiraf etmeye cesaret edemediği şeyler. Kesin olan şey, kızarmış gözlerinin ele verdiği üzere pek çok defa gizlice ağlıyordu.

Briant kendi kendine Jacques'ın sağlığıyla ilgili bir sıkıntı olup olmadığını soruyordu. Çocuk hastalandıysa nasıl bir tedavi uygulanabilirdi? İçinde, kardeşinin ne hissettiğini sorgulamaya iten ciddi bir kaygı vardı. Jacques sadece şöyle cevap veriyordu:

"Hayır... Hayır!.. Bir şeyim yok... Hiçbir şeyim yok!.."

Ve ağzından başka söz almak imkânsızdı.

11 Mart'tan 15'ine kadar geçen zamanda Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross kayalara yuvalanmış kuşları avlamakla meşgul oldular. Ava daima birlikte gidiyor, görünüşe göre gruptan ayrılmaya çalışıyorlardı. Bu durum Gordon'u endişelendirmiyor değildi. O yüzden fırsat oldukça birliğin ne kadar gerekli olduğunu vurguluyordu. Ama özellikle Doniphan onun bu girişimlerine öyle soğuk karşılık veriyordu ki Gordon üstelememeyi akıllıca buluyordu. Bununla birlikte ölümcül sonuçlar doğurabilecek bu ayrılık tohumlarının büyümesine izin vermemeyi kafaya koymuştu. Belki de olaylar, tavsiyelerinin yaratmadığı yakınlığı yaratacak şekilde gelişirdi.

Körfez kıyısında yapmayı planladıkları keşif gezisine girişmelerini engelleyen bu sisli günler boyunca avlar oldukça bereketli geçti. Sportif faaliyetlere düşkün Doniphan tüfek kullanmakta hakikaten çok ustaydı. Ustalığından son derece –hatta fazlasıyla– gurur duyan genç, Wilcox'un tercih ettiği tuzak veya ağ gibi diğer av araçlarını hor görüyordu. Halbuki grubun içinde bulunduğu şartlar göz önüne alınırsa bu oğlanın daha faydalı olması muhtemeldi. Webb iyi ateş etse de Doniphan'la eşit olduğunu iddia edemezdi. Cross'a gelince, pek keyifli değildi ve kuzeninin başarılarını alkışlamakla yetiniyordu. Bu avlarda kendini gösteren ve kayalıklardan düşen avları getirmek için dalgaların ortasına atlamakta tereddüt etmeyen köpek Phann'ı da anmak lazım gelir.

Genç avcıların vurduğu parçalar arasında çok sayıda deniz kuşu, karabatak, irili ufaklı martılar

ve batağanlar bulunuyordu ve Moko'ya onları pişirmekten başka iş kalmıyordu Etleri pek takdir gören kaz ve ördeklerin yanı sıra bol miktarda kayagüvercini de mevcuttu. Bu kazlar denizkazı cinsindendi ve patlamalar, hızla uçuşmalarına sebep olduğunda izledikleri yönden iç bölgelerde yaşadıkları sonucuna varılabilirdi.

Doniphan, karındanbacaklılar, venüs ve midye gibi yumuşakçalarla beslenen deniz saksağanlarından birkaçını da avlamıştı. Sonuçta çeşit boldu ama bu av hayvanlarının etinin yağlı tadını yok edebilmek belli bir hazırlık gerekiyordu ve iyi niyetine rağmen Moko her zaman herkesi memnun edemiyordu. Bununla birlikte ileri görüşlü Gordon'un sık sık tekrarladığı gibi, talepkâr olma hakları yoktu. Yatta bol miktarda bulunan peksimetten değilse bile konservelerden tasarruf etmeleri lazımdı. Bu yüzden burna tırmanmak için sabırsızlanıyorlardı – tırmanış, bu toprakların kıta mı ada mı olduğunu cevaplayabilirdi. Gerçekten de gelecekleri ve dolayısıyla bu topraklara geçici veya temelli yerleşmeleri bu cevaba bağlıydı.

15 Mart'ta hava keşfin gerçekleştirilmesine elverişli hale gelmişti. Gökyüzü gece boyunca önceki günlerin durgunluğunun biriktirdiği yoğun bulutlardan kurtulmuştu. Karadan esen rüzgâr hepsini birkaç saatte dağıtmıştı. Parlak güneş ışınları yalıyarın tepesini sarıya boyuyordu. Öğleden sonra güneş ışınları çapraz düşmeye başladığında doğu ufku oldukça net görünecekti ve gözleyecekleri nokta tam da bu ufuktu. Su, alabildiğine bu tarafa yayılıyorsa toprağın bir ada olduğu söylenebilirdi ve yardım, ancak o civarda belirecek bir gemiden gelebilirdi.

Körfezin kuzeyine keşif gezisi fikri Briant'ın aklına gelmişti ve bu geziyi yalnız yapmaya karar vermişti. Gordon'un ona eşlik etmesini seve seve kabul ederdi ama Gordon'un, arkadaşlarının yanında kalıp onlara göz kulak olmayacağı fikri Briant'ı kaygılandırıyordu.

Briant, 15'i akşamı barometrenin sabit kaldığını saptadıktan sonra Gordon'a ertesi gün şafakta yola çıkacağını bildirdi. On on beş kilometrelik bir mesafe aşmak –gidiş dönüş– kolay yorulmayan bu güçlü kuvvetli oğlanı zorlamazdı. Detaylı bir keşif için bir gün kesinlikle yeterdi ve Gordon onun gece yarısından önce dönmüş olacağından emin olabilirdi.

Briant gün doğumunda diğerleri gidişini fark etmeden yola çıktı. Yanına sadece bir sopa ve avcı grubu önceki gezilerinde karşılaşmamış olsa da yırtıcılarla karşılaşma ihtimaline karşı bir de tabanca almıştı.

Bu savunma silahlarına bir de burnun ucuna vardığında işini kolaylaştıracak bir alet eklemişti, *Sloughi*'nin uzun menzilli ve son derece net bir görüş sunan dürbünlerinden birini. Aynı zamanda kemerinde asılı azık torbasında peksimet, bir parça tuzlanmış et, su ilave edilmiş konyak içeren bir matara, kısacası öğlen yemeği için ve olur da bir sebepten yelkenliye dönüşü gecikirse akşam öğünü için gereken gıdaları taşıyordu.

Hızlı adımlarla yürüyen Briant önce alçalan denizin sularından hâlâ ıslak, uzun bir yosun şeridinin belirlediği kıyıyı takip etti. Bir saat sonra Doniphan ve arkadaşlarının kayagüvercini avı için çıktıkları en uç noktayı geride bırakıyordu. Kuşların o an için ondan korkmalarına gerek yoktu.

Burnun eteğine mümkün olduğunca çabuk varmak için gecikmek istemiyordu.

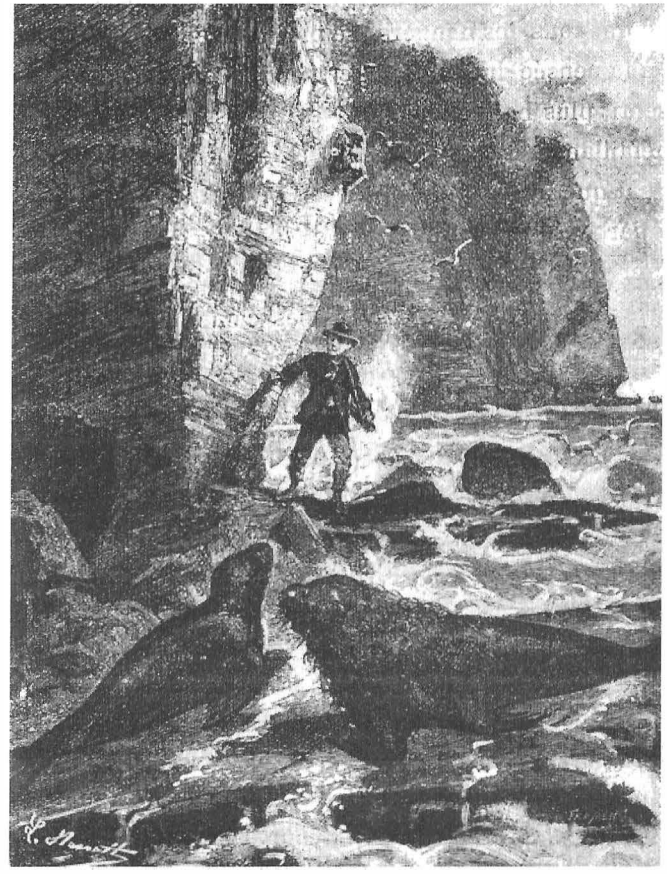
Hava açıktı, gökte sisten eser yoktu, bundan yararlanmak gerekiyordu. Öğleden sonra bulutlar gelip doğuda birikirse operasyon hiçbir sonuç vermezdi.

Briant ilk bir saatte oldukça hızlı yürüyebilmiş ve güzergâhın yarısını aşabilmişti. Hiçbir engel çıkmazsa burna sabah sekizden evvel ulaşmayı hesaplıyordu, ama falezin resif dizisine yaklaştığı yerde kıyı şeridi zorlu bir zemin sunuyordu. Kayalıkların belirmeye başladığı bu alanda kumul kıyı bariz ölçüde azalıyordu. Briant nehir yakınındayken orman ile deniz arasında uzanan esnek ve sert zemini ardında bırakarak kaygan kaya çıkıntıları, yapışkan yosunlar, etrafından dolaşmasını gerektiren su birikintileri, tutunabileceği hiçbir noktası olmayan sallanan taşlardan oluşan bir ortamda maceraya atılmak zorunda kaldı. Çok geçmeden yürüyüş oldukça yorucu bir hal alarak –daha da üzücü olan– iki koca saatlik gecikmeye sebep oldu.

"Halbuki deniz yükselmeden burna varmam lazım!" diyordu kendi kendine Briant. "Kumsalın o kısmı son gelgitle kapanmıştı, kuşkusuz bir sonraki gelgitle sahilin bu kısmı yine yalıyarın eteğine kadar su altında kalacaktı. Geri dönecek ya da bir kayaya sığınacak olursam fazla geç kalırım! Dalgalar kumsalı istila etmeden önce ne pahasına olursa olsun buradan geçmem gerek!"

Böylece bu cesur oğlan kol ve bacaklarını iyiden iyiye germeye başlamış yorgunluğa hiç aldırmadan gözüne en kestirme görünen yolu izlemeye girişti. Birçok yerde dizlerine gelen su birikintilerini aş-

mak için çizme ve çoraplarını çıkarması gerekti. Bu kadar becerikli ve çevik olmasa kayalıkları aşarken başkasının kesin düşeceği birkaç an yaşadı.

Kayalıklar üzerinde foklar oynaşıyordu.

Tespit ettiği gibi, su kuşlarının en bol göründüğü yer körfezin tam olarak bu bölümüydü. Burası güvercin, deniz saksağanı ve ördek kaynıyordu. İki üç çift kürklü fok hiçbir korku belirtisi göstermeden, suyun altına kaçma ihtiyacı hissetmeden ka-

yalıklar üzerinde oynaşıyordu. Uzun yıllardır hiçbir balıkçı onları avlamaya gelmemiş olduğundan olsa gerek bu yüzergezerlerin insanlardan çekinmemeleri, tehlike olmadığını sanmaları normaldi.

Üzerine düşününce Briant bu fokların varlığının bu kıyıların zannettiğinden daha yüksek enlemde, Yeni Zelanda takımadasına göre daha güneyde olduğuna işaret ettiği sonucuna vardı. Demek ki yelkenli, Pasifik yolculuğu sırasında güneydoğuya doğru epey sapmıştı.

Briant nihayet burnun eteğine varıp sık sık Antarktik sularını ziyaret eden penguen sürüsünü fark edince toprakların konumuyla ilgili fikri doğrulanmış gözüktü. Yüzlercesi, uçmaktan ziyade yüzmeye yarayan kanatlarını sakarca sallayarak badi badi yürüyordu. Acı ve yağlı etleriyse işe yaramazdı.

O sırada saat sabah ondu. Briant son kilometreleri aşmak için epey vakit sarf etmişti. Bitkin ve aç delikanlı, zirvesi deniz seviyesinden doksan metre yüksekteki burna tırmanmayı denemeden evvel gücünü toparlamayı akıllıca buldu.

Kabaran denizin henüz ulaşmadığı bir kayaya oturdu. Şurası kesin ki bir saat sonra yükselen sularla kuşatılma tehlikesi olmadan kayalar ve yalıyarın tabanı arasından geçemezdi. Ama şimdilik bunun için kaygılanmıyordu. Öğleden sonra sular denize doğru çekildiğinde orada bir geçiş yolu bulurdu.

Açlık ve susuzluğunu bastırmak için bir parça lezzetli et ve matarasından yudumladığı biraz sulu konyaktan fazlası gerekmedi. Kol ve bacaklarını dinlendirirken bir yandan düşünüyordu. Arkadaşlarından uzak, durumu soğukkanlılıkla, tek başına değerlendirmeye çalışıyordu. Ortak kurtuluşları

olacak bu hikâyeye en büyük katkıyı yapmak konusunda kararlıydı. Doniphan ve diğer birkaçının ona karşı takındıkları tavrın zihnini bu kadar meşgul etmesinin sebebi, ortada öfke dolu bir ayrım görmesindendi. Bununla beraber ne kadar tehlikeli görünürse görünsün arkadaşlarının geleceği uğruna her şeyi yapmaya kendi kendine söz vermişti. Durumunun onu çok tasalandırdığı kardeşi Jacques'ı da düşünüyordu. Muhtemelen kendisinden, yola çıkmadan önce işlemiş olduğu bir kabahati saklıyordu. Onu bu konuda sıkıştırıp cevap vermek zorunda bırakmaya karar verdi.

Briant gücünü iyice toplamak amacıyla molayı bir saat uzattı. Ardından torbasını alıp omzuna attı ve ilk kayaları tırmanmaya başladı.

Körfezin tam ucunda yer alan ve sivri bir çıkıntıyla son bulan burun, hayli tuhaf bir jeolojik yapıya sahipti. Volkanik güçlerin hareketiyle oluşmuş, ateş kökenli bir kristalleşme mevcuttu.

Zannettikleri gibi tepe faleze bağlı değildi. Zaten kalker katmanlarından değil Avrupa'nın batısında Manş'ı kuşatan granit kayalardan oluşan yapısıyla falezden tamamen farklıydı.

Briant'ın gözlemleyebildiği buydu. Dar bir geçidin burnu falezden ayırdığını da fark etti. Ötede kumsal kuzeye doğru göz alabildiğine uzanıyordu. Ama tepe, komşu yükseklikelere otuz metre kadar yukarıdan baktığından görüş açısı geniş bir karasal alanı kucaklayabilirdi. Bu önemliydi.

Tırmanış oldukça zorlu oldu. Bir kayadan diğerine geçmek gerekiyordu – bazen karşısına öyle yüksek kayalar çıkıyordu ki kenarlarına zor yetişiyordu. Yine de genç yaşından bu yana tırmanışa

duyduğu ilgisi ve zaman içerisinde bu alanda kazandığı cesaret, esneklik ve sıra dışı çevikliği sayesinde birçok kez ölümcül olabilecek düşüşleri atlatıp nihayet zirveye ayak bastı.

Dürbünü gözlerine dayayıp bakışlarını ilk olarak doğu istikametine çevirdi.

En yüksek tepesini bu falezin oluşturduğu bölge göz alabildiğine düzdü, platosu içeri doğru hafifçe alçalıyordu. Ötedeki kabartılar bölgenin görünüşünü fazla değiştirmeden zemini şekilsizleştiriyordu. O yönde toprakların üstünü yeşil ormanlar kaplıyor, altında sonbahardan sararmış ağaç kümelerini, sahile doğru yayıldığını düşündüğü ırmak yataklarını saklıyordu. Ufka kadar mesafesi on beş kilometre civarında olabilecek düz bir yüzeyden başka şey yoktu. Yani deniz o taraftaki toprağın kenarında gibi görünmüyordu ve buranın bir kıta mı yoksa ada mı olduğunu saptayabilmek için batı istikametine daha kapsamlı bir gezi yapmak gerekecekti.

Briant kuzeye doğru düz bir hatta on on iki kilometre uzanan karanın ucunu göremiyordu. Kara parçası ileride, çok uzun yeni bir burnun da ötesinde, engin bir çölü andıran kumsal oluşturarak içe doğru kıvrılıyordu.

Güneyde, körfezin çıkıntısını oluşturan öbür burnun ardında sahil, kuzeybatıdan güneybatıya uzanarak kuzeydeki ıssız kumsallara tezat oluşturan uçsuz bucaksız bir bataklığı çevreliyordu.

Briant dürbününü bu geniş çevrenin tüm noktalarında dikkatle gezdirmişti. Bir adada mıydı? Kıtada mı?.. Buna cevap veremezdi. Tek bildiği şey, burası bir adaysa büyük bir araziye sahipti: İşte kesin olarak söyleyebileceği yalnızca buydu.

Sonra batı tarafına döndü. Deniz, ufka doğru yavaşça alçalan güneşin çapraz düşen ışınları altında parlıyordu.

Briant bir anda dürbünü gözüne götürüp açık denizin en uç çizgisine çevirdi.

"Gemiler..." diye haykırdı. "Gemiler geçiyor!"

Gerçekten de on beş milden az olamayacak bir mesafedeki ışıldayan suların üzerinde üç kara nokta belirmişti.

Briant büyük bir şaşkınlık içindeydi! Bu bir yanılsama mıydı? Orada üç gemi var mıydı sahiden?

Dürbününü indirip nefesinin buğu yaptığı merceği sildi, tekrar baktı...

Bu üç nokta gerçekten de sadece gövdesi seçilen gemilere benziyordu. Direkleri görünmüyordu veya seyir halinde buharlı gemiler olduklarını belirten herhangi bir duman yoktu.

Gördüğü noktalar gemi olsa bile kendilerinin fark edilemeyecek kadar uzakta olduklarını hatırladı. Kuşkusuz arkadaşları gemileri görmemişti. En iyisi kumsalda kocaman bir ateş yakmak üzere bir an önce *Sloughi*'ye geri dönmekti. Ve güneş battıktan sonra...

Briant bunları düşünürken durmadan o üç kara noktayı gözlüyordu. Noktaların hareket etmediğini fark ettiğinde hayal kırıklığına uğradı.

Dürbünü yine o tarafa çevirdi ve tüm dikkatini vererek bu noktaları tekrar inceledi. Ne olduklarını anlamakta gecikmedi. Bu üç noktacık, fırtına yelkenliyi kıyıya sürüklerken sislerin ardında kaldığı için görmedikleri ama yanlarından geçmiş olmaları muhtemel üç küçük adacıktan başka bir şey değildi.

Düş kırıklığı büyük oldu.

Saat ikiydi. Deniz, yalıyar tarafındaki resif şeridini açıkta bırakarak çekilmeye başlıyordu. *Sloughi*'ye dönme vaktinin geldiğini düşünen Briant tepenin eteğine inmeye hazırlandı.

Gitmeden önce doğu ufkuna bir kere daha göz atmak istedi. Güneşin daha eğik konumu dolayısıyla bölgede o ana kadar göremediği başka bir nokta fark ederdi belki.

Titiz bir dikkatle o istikamette son bir gözlem yapan Briant, bu özeni gösterdiğine pişman olmadı.

Göz menzilinin en uzak noktasında, son yeşillik perdesinin de ötesinde kuzeyden güneye binlerce millik alanda uzanan ve iki ucu ağaçların birbirlerine karışan görüntüsü ardında kaybolan mavimsi çizgiyi fark etti.

"Bu da ne?" diye sordu kendi kendine.

Daha dikkatli baktı.

"Deniz!.. Evet!.. Deniz bu!"

Ve az kalsın dürbünü elinden düşürüyordu.

Deniz doğuya yayıldığına göre, hiç şüphe yoktu! *Sloughi*'nin bindirdiği yer bir kıta değil, adaydı, Pasifik'in sınırsız genişliğinde, yalıtılmış, kurtulmanın imkânsız olduğu bir ada!..

İşte o zaman karşılaşabileceği bütün tehlikeler genç oğlanın zihnine üşüştü. Kalbi öylesine sıkıştı ki çarptığını hissetmez oldu!.. Yine de gelecek ne kadar kaygı verici olsa da bu istemsiz çaresizliğe karşı koyarak kendini bırakmaması gerektiğini hatırladı!

Bir çeyrek saat sonra kumsala inmişti. Sabah izlediği yolu tutup saat beşten önce arkadaşlarının dönüşünü sabırsızlıkla bekledikleri *Sloughi*'ye ulaştı.

VI

Tartışma. – Planlanan ve ertelenen gezinti.
– Kötü hava. – Balık avı. – Dev yosunlar.
– Costar ve Dole ağırkanlı bir at sırtında.
– Yol hazırlıkları. – Güney Haçı' önünde diz çökmüş halde.

Aynı akşam yemekten sonra Briant büyüklere keşif gezisinin sonucunu aktardı. Sonuç şundan ibaretti: Doğu istikametinde, ormanlık bölgenin ötesinde, kuzeyden güneye şekillenen bir su çizgisini gayet net görmüştü. Bunun deniz olduğu kuşku götürmüyordu. Yani kötü bir şans eseri *Sloughi* bir kıtada değil adada karaya oturmuştu!

Gordon ve diğerleri arkadaşlarının açıklamasını önce büyük telaşla karşıladılar. Ne? Kurtulmak için her türlü imkândan yoksun bir adadalar mıydı? Doğu yönünde ilerleyerek kıtaya ulaşma fikrinden vazgeçmeleri gerekiyordu! O kıyıdan görünecek bir geminin geçişini beklemek zorundalardı! Bundan böyle tek kurtuluş şanslarının bu olduğu doğru muydu?..

"Briant gözleminde yanılmış olamaz mı?" diye sordu Doniphan.

"Gerçekten, Briant," diye ekledi Cross, "bir bulut kümesini deniz sanmış olamaz mısın?"

"Hayır," diye cevap verdi Briant, "yanılmadığıma eminim! Doğuda gördüğüm, sahiden de ufukta bombeleşen bir su çizgisiydi!"

Güney yarımkürenin en parlak takım yıldızına verilen isim –ed.n.

"Ne mesafede?.." diye sordu Wilcox.

"Burundan yaklaşık on kilometre uzakta."

"Peki ötesinde tepeler, yüksek topraklar yok muydu?.." diye ekledi Webb.

"Hayır!.. Gökten başka bir şey yok!"

Briant kendinden öyle emin görünüyordu ki duyacakları en ufak şüphe yersiz olurdu.

Yine de Doniphan, onunla tartışırken hep yaptığı gibi kendi düşüncesinde diretti.

"Tekrarlıyorum," diye devam etti, "Briant yanılmış olabilir ve kendi gözlerimizle görmedikçe..."

"Biz de öyle yaparız," diye yanıtladı Gordon, "zira neye güvenmemiz gerektiğini kesin olarak bilmemiz lazım."

"Bir kıtada olduğumuz ihtimaline karşı kış mevsiminden önce yola çıkmak istiyorsak kaybedecek tek bir günümüz olmadığını ekleyeyim," dedi Baxter.

"Hava müsaade ederse," diye devam etti Gordon, "hemen yarın kuşkusuz günlerce sürecek bir geziye çıkarız. Hava müsaade ederse diyorum, çünkü kötü havada iç bölgelerdeki yoğun ormanlarda tehlikeye atılmak delilik olur..."

"Anlaştık, Gordon," diye cevapladı Briant. "Ve adanın karşı kıyısına ulaştığımızda..."

"Tabii adaysa!.." diye haykırdı Doniphan, omuz silkerek.

"Evet, ada!" diye karşılık verdi Briant, tahammülsüzlüğünü belirten bir el hareketiyle. "Yanılmadım!.. Doğu yönünde denizi açıkça gördüm!.. Doniphan her zamanki gibi bana karşı çıkmaktan zevk alıyor..."

"Hey! Yanılmayacaksın diye bir kural yok, Briant!"

"Evet, yok! Ama hata yapıp yapmadığımı göreceğiz! O denizi keşfe bizzat gideceğim ve Doniphan bana eşlik etmek isterse..."

"Elbette geleceğim!.."

"Biz de!" diye bağırdı büyüklerden birkaçı.

"Tamam!.. Tamam!.." diye devam etti Gordon. "Sakin olalım, arkadaşlar! Daha sadece çocuk olsak da yetişkin gibi davranmaya çalışalım! Durumumuz ciddi ve ihtiyatsızlık, durumu daha da ciddileştirebilir. Hayır! O ormanlarda hepimizin tehlikeye atılması gerekmez. Bir kere küçükler bizi takip edemezler. Üstelik onları *Sloughi*'de nasıl yalnız bırakacağız? Doniphan ve Briant keşfe çıkmayı denesinler, iki yoldaşları da onlarla gitsin..."

"Ben!" dedi Wilcox.

"Ben de!" dedi Service.

"Öyle olsun," diye cevap verdi Gordon. "Dört kişi yeter. Geri dönmekte gecikirseniz ötekiler yelkenlide kalırken birkaçımız sizi aramaya çıkabilir. Kamp yerimizin, evimizin burası olduğunu unutmayın. Bir kıtada bulunduğumuzdan emin olmadan onu terk etmemeliyiz."

"Adadayız!" diye yanıtladı Briant. "Son kez söylüyorum!"

"Göreceğiz!" diye karşılık verdi Doniphan.

Gordon'un bilgece tavsiyeleri genç kafalar arasındaki anlaşmazlığa son vermişti. Elbette – Briant'ın kendisi de bunu kabul ediyordu– ufukta gördüğünü düşündüğü su çizgisine ulaşmak için merkezdeki ormanları aşmaları gerekiyordu. Zaten doğuda deniz uzanıyor olsa da o istikamette bir kanalın ayırdığı ve ulaşabilecekleri başka adalar olamaz mıydı? Burası bir takımadanın parçasıysa

ve ufukta başka yükseklikler varsa kurtuluşlarıyla ilgili kesin bir karar almadan önce bunları tespit etmeleri gerekmez miydi? Kesin olan, Pasifik'in o kısmından Yeni Zelanda sularına kadar hiç kara bulunmamasıydı. Yani genç kazazedeler ancak güneşin doğduğu tarafta ilerlerse üzerinde yerleşim olan bir kara parçasına varabilirlerdi.

Bu keşif gezisini havanın açık ve sakin olduğu bir zamanda yapmaları şarttı. Gordon'un dediği gibi, artık çocuk değil birer yetişkin gibi akıl yürütmeleri ve öyle davranmaları lazımdı. İçinde bulundukları bu koşullarda ve geleceğin tehditkâr olasılıkları karşısında genç oğlanlar zekâlarını sivriltmez, yaşlarının doğal getirisi olan vurdumduymazlığa kapılırlarsa veya aralarına uyuşmazlık girerse oldukça ciddi olan durumları hepten tehlikeli bir hal alırdı. Bu yüzden Gordon grup arasında düzeni korumak için her şeyi yapmaya kararlıydı.

Doniphan ve Briant yola çıkmakta aceleci olsalar da havanın değişmesiyle planlarını ertelemek durumunda kaldılar. Ertesi günden itibaren soğuk bir yağmur aralıklarla yağmaya başladı. Barometrenin devamlı düşüşü, sonu öngörülemeyen fırtınalar döneminin habercisiydi. Bu elverişsiz koşullarda maceraya atılmak fazla pervasızca olurdu.

Buna üzülmüşler miydi? Şüphesiz hayır. Hepsinin –küçükler hariç– etraflarının denizle çevrili olup olmadığını öğrenmek için güçlü bir isteği olsa da durumun böyle olduğunu az çok tahmin ediyorlardı. Oldu da bir kıtada bulunduklarından emin oldular, kış mevsimi kapıdayken tanımadıkları topraklarda maceraya atılmayı düşünebilirler miydi? Topraklar yüzlerce kilometrelik bir alanı

kapsıyorsa yorgunluğa katlanabilecekler miydi? En güçlülerinin bile sonuna kadar gidecek kuvveti olacak mıydı? Hayır! Bu girişimi akıllıca yürütebilmek için keşif gezisini uzun günler döneminde, kış soğuğu ve kötü havalardan korkmalarının gerekmeyeceği mevsime ertelemek zorundalardı. Yani soğuk mevsimleri *Sloughi* kampında geçirmeye razı olmaları gerekiyordu.

Gordon bir yandan kazanın okyanusun hangi bölümünde gerçekleştiğini araştırıyordu. Yat kütüphanesine ait Stieler Atlası bir dizi başka Pasifik haritası içeriyordu. Auckland'dan Amerika sahiline kadar izlenen yol üzerinde kuzeyde, Pomotou Adalarının ötesinde, Paskalya Adası ve Selkirk'in* –gerçek Robinson– yaşamının bir kısmını geçirdiği Juan Fernandez Adalarından başka bir şey görünmüyordu. Güneyde, Antarktika Okyanusunun sınırsız boşluklarında hiçbir kara parçası yoktu. Doğuda sadece Şili sınırına serpiştirilmiş Chiloé ya da Madre-de-Dios takımadaları vardı. Daha aşağıda Macellan Boğazı Adaları ve Horn Burnunun korkunç dalgalarının gelip çarptığı Ateş Toprakları takımadası mevcuttu.

Yani uskuna pampalara bitişik şu ıssız adalardan birine savrulduysa Şili, Plata veya Arjantin Cumhuriyetinin yerleşim bölgelerine ulaşmak için yüzlerce mil katetmeleri mi gerekirdi? Ve her çeşit tehlikenin gezginleri tehdit ettiği bu devasa kara parçalarının ortasında kimden yardım gelirdi?

---

* Daniel Dafoe'nun Robinson Crusoe romanına ilham olan ve kurtarılmadan önce Pasifik Okyanusundaki Mas-a-Tierre adasında tek başına dört sene boyunca yaşamış İskoç denizci.

Bu tür ihtimaller karşısında son derece temkinli hareket etmek ve bilinmeyen tehlikelere atılarak sefilce ölme riskine girmemek lazımdı.

Gordon'un düşündüğü de buydu ve Briant ve Baxter onun bakış açısını paylaşıyorlardı. Kuşkusuz Doniphan ve taraftarları da sonunda bunu kabul edeceklerdi.

Doğuda belli belirsiz fark edilmiş denizi keşfetme planı hâlâ geçerliydi fakat sonraki on beş gün boyunca hayata geçirmeleri mümkün olmadı. Hava berbat bir hal aldı. Sabahtan akşama yağan yağmura zincirlerinden boşanan son derece şiddetli boralar eşlik ediyordu. Ormanları geçmek imkânsızdı. Dolayısıyla keşif gezisini erteleme gerekliliği baş gösterdi. Kıta mı, ada mı sorusuna bulacakları cevabın gecikiyor olmasının rahatlatıcı bir yanı olduğu da su götürmezdi.

Bu uzun sağanak günleri boyunca Gordon ve yoldaşları gemide mahsur kaldılar ama boş da durmadılar. Malzemenin korunması için fazladan özen göstermeleri bir yana, kötü havalardan ciddi zarar gören yattaki arızaların da durmadan onarılması gerekiyordu. Borda kaplaması yukarıdan açılmaya başlıyordu ve güverte artık suya dayanıklı değildi. Bazı noktalarda kalafat yerlerinden yavaş yavaş tarazlanan teknenin içine yağmur sızıyor, boşlukları ha bire tıkamak gerekiyordu.

Bu yüzden en acil olan daha korunaklı bir barınak aramaktı. Doğuya doğru çıkılabileceği kabul edilse bile bu beş altı aydan önce kesinlikle yapılamaz ve elbette *Sloughi* o zamana kadar dayanamazdı. Peki onu kış mevsiminin ortasında terk etmeleri gerekse sığınmalarına olanak sunabilecek

herhangi bir girintisi olmayan falezin batıya açık arka yüzünde nasıl dayanırlardı? Dolayısıyla açık denizin rüzgârlarından korunaklı karşı tarafa geçip araştırmalara koyulmak ve bu küçük topluluğun sığabileceği bir konut inşa etmek en uygunuydu.

Bu arada artık su yollarını değil karinada açılmış hava yollarını da tıkamak ve ayrılan iç döşemeyi sağlamlaştırmak için acil onarımların yapılması gerekti. Hatta Gordon, açık havada kamp yapmak zorunda kalırlarsa çadır kurmaya yarayabilecek kalın yelken bezlerini hiçbir pişmanlık göstermeden feda etmeye hazırdı. Güverte, katranlanmış branda bezlerle örtüldü.

Tüm erzak, acil durumda hızlıca korunaklı ağaç diplerine taşınabilsin diye bölünerek paketlenmiş ve hepsi Gordon'un defterine sıra numaralarıyla kaydedimişti.

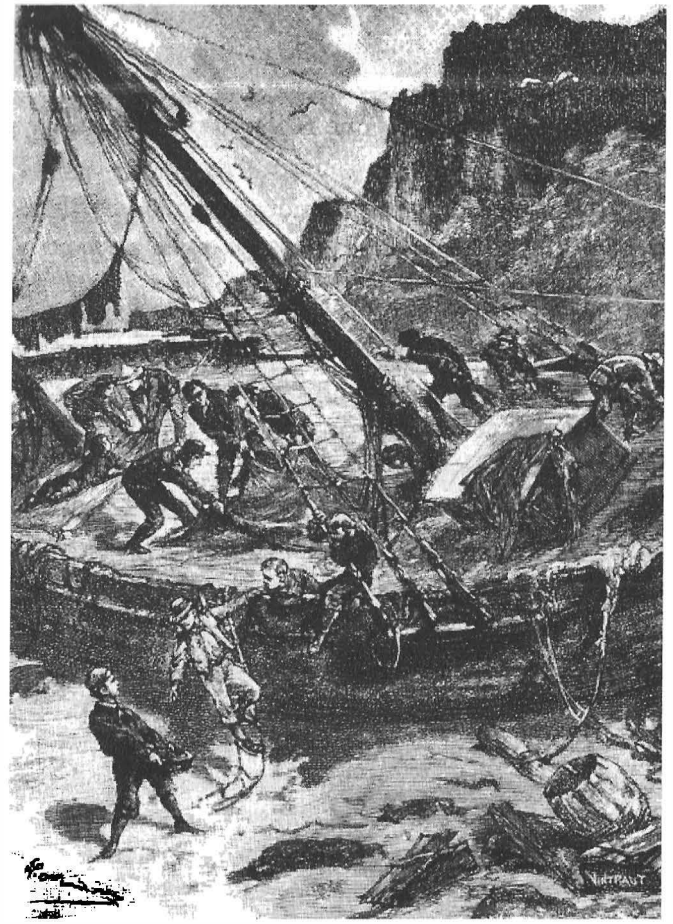
Hava birkaç saatliğine yatıştığında Doniphan, Webb ve Wilcox, Moko'nun –iyi ya da kötü– pişireceği kayagüvercinlerini avlamaya giderken küçüklerin ve bazen ağabeyinin zorlamasıyla Jacques'ın da eşlik ettiği Garnett, Service ve Cross balığa çıkıyordu. Suları balık açısından bereketli bu koy onlara en çok da iri berlam balıkları ve çeşit çeşit "notothenia"* sunuyordu. Uzunlukları yüz yirmi metreyi bulan esmer su yosunlarının suda dalgalanan uçlarının arasında elle tutabildikleri ufak balıklar vardı.

Bu genç balıkçıların ağ veya oltalarını çektiklerindeki haykırışlarını duymak lazımdı!

"Yakaladım!.. Şu yakaladıklarım müthiş!" diye bağırıyordu Jenkins. "Oh! Ne kadar da büyükler!"

---

* Güney Okyanusu ve Antarktika civarındaki sularda yaşayan balık türü –ed.n.

Güverte, katranlanmış branda bezlerle örtüldü.

"Benimkiler daha büyük!" diye haykırıyordu Dole, Iverson'ı yardıma çağırırken.

"Elimizden kaçacaklar!" diye bağırıyordu Costar.

Ve kim bağırıyorsa onun yardımına gidiliyordu.

"Sıkı tutun!.. Sıkı tutun!" diye tekrarlıyordu Garnett veya Service yardıma koşarken. "Ve özellikle ağlarınızı çabuk çekin!"

"İyi de yapamıyorum," diye tekrarlıyordu Costar.

"İyi de yapamıyorum!.. Yapamıyorum!.." diye tekrarlıyordu, balığın sürüklediği Costar.

Ve hep beraber ağları kuma çekmeyi başarıyorlardı. Bunu hızlı yapmaları gerekiyordu, çünkü o berrak sularda, ağın düğümlerine takılmış balığı hemen yalayıp yutacak çok sayıda yırtıcı taşemen mevcuttu. Bu sebepten ötürü birçok balık kaybedil-

se de geri kalanlar sofranın ihtiyaçlarına bol bol yetiyordu. Bilhassa taze taze yenen ya da tuzlanarak muhafaza edilen berlamların etinin tadı nefisti.

Nehrin ağzında yapılan avdan çıkanlar, Moko'nun kızarttığı ve tadı vasat "galaxias"* örnekleri ve türlü kaya balıklarıydı.

27 Mart'ta daha mühim bir av, oldukça gülünç bir olaya yol açtı.

Öğleden sonra yağmur kesilince ufaklıklar balıkçılık malzemeleriyle nehir ağzına gitmişlerdi.

Birden çığlıklar yankılandı –mutluluktan bağırıyorlardı– ve yardım istiyorlardı. Yelkenlinin güvertesinde çalışmakla meşgul Gordon, Briant, Service ve Moko hemen işlerini bırakıp çığlıkların geldiği istikamete atıldılar ve ırmakla aralarındaki beş yüz altı yüz adımı hızlıca aştılar.

"Gelin... Gelin!.." diye bağırıyordu Jenkins.

"Costar ve atına bakın!" diyordu Iverson.

"Hadi, Briant, hızlı ol, yoksa elimizden kaçacak!" diye tekrarlıyordu Jenkins.

"Yeter!.. Yeter!.. İndirin beni!.. Korkuyorum!.." diye bağırıyordu Costar, umutsuzca debelenerek.

"Deh!.. Deh!" diye haykırıyordu, Costar'ın terkisindeki Dole. İkisi de hareketli bir kütlenin üzerindeydi.

Bu kütle, çoğu zaman deniz yüzeyinde uyuklar vaziyette rastlanan şu dev kaplumbağalardan başkası değildi.

Bu kez kumsalda hazırlıksız yakalandığından doğal ortamına dönmeye çabalıyordu.

Kabuğundan uzanan boynuna ip geçirmiş çocuklar kuvvetli hayvanı boş yere zapt etmeyi deniyorlar-

---

Güne yarımkürede yaygın görülen balık türü. –ed.n.

dı. Kaplumbağa hızlı olmasa da bütün grubu peşinden sürükleyen karşı konulmaz bir güçle ilerlemeyi sürdürüyordu. Jenkins afacanlığından Costar'ı üstüne oturtmuştu ve onun arkasına ata biner gibi yerleşmiş Dole, kaplumbağa denize yaklaştıkça keskinleşen korku çığlıkları atan küçük oğlanı tutuyordu.

"Sıkı dur!.. Sıkı dur... Costar!" dedi Gordon.

"Ve dikkat et de atın gemi azıya almasın!" diye haykırdı Service.

Briant kendini gülmekten alıkoyamadı, zira ortada hiçbir tehlike yoktu. Dole Costar'ı bırakırsa çocuk kayıp yere otururdu.

Asıl mühim olan hayvanı zapt etmekti. Briant ve diğerleri güçlerini çocuklarınkiyle birleştirseler bile onu durdurmayı beceremeyeceklerine şüphe yoktu. Yani güvende olacağı sularda gözden kaybolmadan evvel ilerleyişine mâni olmanın bir yolunu düşünmek lazımdı.

Gordon ve Briant'ın uskunadan ayrılırken yanlarına aldıkları tabancalar işlerine yaramazdı, çünkü kaplumbağa kabuğu mermiye dayanıklıydı. Baltayla saldırsalar kendini savunmak için baş ve ayaklarını içeri çekerdi.

"Tek çare onu sırtüstü çevirmek!" dedi Gordon.

"Peki nasıl?" diye karşılık verdi Service. "Bu hayvan en az üç yüz kilo çeker, bunu asla başaramayız..."

"Direkler! Yelken direkleri!" diye yanıtladı Briant.

Ve Moko'yla birlikte *Sloughi*'ye koştu.

O sırada kaplumbağa denize ancak otuz adım mesafede bulunuyordu. Gordon, kabuğa sımsıkı tutunmuş Costar ve Dole'u aceleyle hayvanın üstünden indirdi. Hep beraber var güçleriyle ipe asıldılar ama neredeyse bütün Chairman Yatılı Okulu-

nu peşinden sürükleyecek kadar güçlü olan hayvanın ilerleyişini geciktirmeyi başaramadılar.

Neyse ki Briant ve Moko kaplumbağa denize ulaşmadan yetişti.

Direkleri göğsünün altına sokup hayvanı zar zor sırt üstü çevirmeyi becerdiler. Hayvan artık kesinlikle esir düşmüştü, zira ayaklarının üstüne dönmesi imkânsızdı.

Zaten kafasını içeri çekerken Briant öyle isabetli bir balta darbesi indirmişti ki neredeyse hemen can vermişti.

"Evet, Costar, bu koca hayvandan hâlâ korkuyor musun?" diye sordu küçük çocuğa.

"Hayır... Hayır!.. Briant, çünkü öldü."

"İyi!.." diye haykırdı Service. "Yine de onu yemeye cesaret edemeyeceğine bahse girerim."

"Yeniyor mu yani?"

"Elbette!"

"Tadı güzelse, yerim!" diye karşılık verdi Costar, şimdiden yalanarak.

"Nefistir," diyerek fazla uzatmadan kaplumbağanın etinin çok lezzetli olduğunu belirtti Moko.

Dev kütlesini yata kadar taşımak imkânsız olduğundan hemen oracıkta kesip parçalamak gerekti. Bu oldukça iğrenç bir işti, fakat genç kazazedeler bu Robinson yaşantısının bazen pek nahoş olabilen gerekliliklerine alışmaya başlıyorlardı. İşin en zor tarafı çelik sertliğiyle baltanın ağzını körelten göğüs kısmını kırmak oldu. Bunu da kabuğunun boşluklarına keski sokarak başardılar. Sonra, parça parça kesilen et *Sloughi*'ye taşındı. Ve o gün herkes –Service kızgın közün üstünde fazla tutarak biraz yakmış olsa da– çabucak mideye indirilen kızart-

maların dışında kaplumbağa haşlamasının nefis olduğuna kanaat getirdi. Phann bile bu hayvandan artakalanların köpek cinsi tarafından hiç de hor görülmediğini kendi tarzında gösterdi.

Kaplumbağa yirmi beş kilo et vermişti – bu sayede yatın konservelerinden tasarruf sağlanacaktı.

Mart ayı bu koşullarda son buldu. *Sloughi*'nin karaya oturmasından sonraki üç hafta boyunca kıyının o kısmında uzun süre kalmaları ihtimaline karşı herkes elinden geldiğince çalışmıştı. Şimdi geriye kış bastırmadan önce bu toprakların kıta mı ada mı olduğu sorusunu kesin olarak cevaplamak kalıyordu.

1 Nisan'da havanın değişmekte gecikmeyeceği belli oldu. Barometre yavaşça yükseliyor, rüzgâr yumuşayarak toprağı süpürüyordu. Bu belirtilerin hava şartlarında uzun sürebilecek bir dinginliğin habercisi olduğu kesindi. Yani şartlar, iç bölgelere yapılacak bir keşif gezisine elverişli hale geliyordu.

Büyükler o gün aralarında bu meseleyi görüştüler ve tartışmaların ardından önemi herkesçe bilinen gezinin hazırlıklarına giriştiler.

"Yarın sabah yola çıkmamızı engelleyecek bir şey yok, öyle değil mi?.." dedi Doniphan.

"Umarın hiçbir şey çıkmaz," diye cevap verdi Briant, "sabah erkenden hazır olmak lazım."

"Doğuda gördüğün şu su çizgisinin burundan altı yedi mil açıkta bulunduğunu not aldım..." dedi Gordon.

"Evet," diye yanıtladı Briant, "ama körfez epey oyuk olduğundan kampımıza mesafesi daha az olabilir."

"O halde yokluğunuz ancak yirmi dört saat sürecektir," diye devam etti Gordon.

"Evet Gordon, doğruca doğuya yürüyebilirsek öyle. Ama falezi döndükten sonra ormanlarda geçiş bulabilecek miyiz acaba?"

"Peh! Bu güçlük bizi durduracak değil!" diye belirtti Doniphan.

"Tamam da, yolumuza başka engeller çıkabilir, akarsu, bataklık, ne bileyim..." diye cevap verdi Briant. "Yanımıza birkaç günlük yolculuğa yetecek erzak almak akıllıca olur..."

"Ve cephane," diye ekledi Wilcox.

"Orası kesin," diye devam etti Briant. "Ve şu konuda iyi anlaşalım, Gordon. Kırk sekiz saat içinde dönmezsek, endişelenmemelisin..."

"Yokluğunuz yarım günden fazla sürse bile endişelenirim," diye yanıtladı Gordon. "Sorun sadece bu değil. Bu keşfe karar verildiğine göre gidin. Zaten tek amacınız denizi gördüğünü söylediğin o noktaya ulaşmak olmamalı. Falezin ötesindeki bölgeyi de keşfetmek lazım. Bu tarafta hiç mağara bulamadık. *Sloughi*'den ayrıldığımızda kampımızı açık deniz rüzgârlarına karşı korunaklı bir yere taşımalıyız. Kış mevsimini bu kumsalda geçirmek bana kabul edilebilir gelmiyor..."

"Haklısın, Gordon," diye cevap verdi Briant, "yerleşmeye elverişli bir yer arayalım..."

"Tabii, sözüm ona bu 'adayı' tamamen terk edebileceğimizi öğrenmezsek!" diye belirtti, her seferinde kendi fikrini tekrarlamaktan geri kalmayan Doniphan.

"Anlaşıldı. Her ne kadar şimdiden kendini gösteren mevsim buna hiç uygun olmasa da!" diye yanıtladı Gordon. "Neticede, elimizden gelenin en iyisini yapacağız. Yani yarın yola çıkıyorsunuz!"

Hazırlıklar çok geçmeden tamamlandı. Bu gezi için omuzda taşınacak çantalara paylaştırılmış dört günlük erzak, dört tüfek, dört tabanca, iki ufak balta, bir cep pusulası, dört beş kilometrelik bir alanı gözlemeyi sağlayan epey güçlü bir dürbün, yolculuk örtüleri, çeşitli cep aletleri, kav fitilleri, çakmaklar, kibritler öngörülmüştü. Bunlar kısa süreli ama tehlikesi eksik olmayan bir keşif gezisinin gereksinimlerini karşılamaya yeter gibiydi. O yüzden Briant ve Doniphan, tıpkı onlara eşlik eden Service ve Wilcox gibi tetikte olmaya, son derece temkinli ilerlemeye ve asla birbirlerinden ayrılmamaya özen göstereceklerdi.

Gordon, kendisinin Briant ve Doniphan'ın arasında bulunmasının faydalı olacağını düşünüyordu ama küçük yoldaşlarına göz kulak olmak üzere *Sloughi*'de kalmak daha akılcıydı. Briant'ı bir kenara çekip her türlü anlaşmazlık ve tartışmadan kaçınacağına dair söz aldı.

Barometrenin tahminleri doğruydu. Göyüzündeki tek tük bulutlar da gün batmadan batıda gözden kayboldu. Deniz çizgisi batıda, berrak bir ufukta yuvarlaklaşıyordu. Güney yarımkürenin muhteşem takımyıldızları ve görkemli Güney Haçı gök kubbede ışıldıyordu.

Bu ayrılık öncesinde Gordon ve arkadaşları kalplerinin sıkıştığını hissediyorlardı. Onca tehlikeli olasılık içeren bu gezide neler olacaktı? Gözlerini gökyüzüne dikip ailelerini, akrabalarını, belki bir daha hiç göremeyecekleri memleketlerini düşünüyorlardı!..

Ufaklıklar, kilise haçının önünde yaptıkları gibi Güney Haçı'nın altında diz çöktüler! Göksel harikaların kadiri mutlak Yaradan'ına dua edip umutlarını ona bağlamaları söylenmiyor muydu?

VII

Kayın ormanı. – Yalıyarın tepesinden. – Ormanın içinde. – Derede bir baraj. – Taşıyıcı nehir. – Gece kampı. – Kulübe. – Mavimsi hat. – Phann susuzluğunu gideriyor.

Briant, Doniphan, Wilcox ve Service *Sloughi*'den sabah yedide ayrılmışlardı. Bulutsuz gökyüzünde yükselen güneş, kuzey yarımkürenin ılımlı iklim bölgelerindeki sakinlerine ekim ayında ara sıra bahşettiği şu güzel günlerden birini vaat ediyordu. Ne sıcak ne de soğuktan çekinmeye gerek vardı. İlerlemelerini geciktirecek veya durduracak tek engel ancak zeminin yapısı olabilirdi.

Genç kâşifler ilkin falezin eteğine ulaşmak için kumsalı çaprazlamasına geçtiler. Gordon, içgüdülerinin onlara yarar sağlayacağını düşündüğü Phann'ı da yanlarında götürmelerini tavsiye etmişti. Bu yüzden zeki köpek de onlarla beraber ilerliyordu.

Yola çıkışlarından on beş dakika sonra dört delikanlı çabucak aştıkları orman örtüsü içinde gözden kaybolmuşlardı. Ağaçların arasında birkaç ufak av kuşu uçuşuyordu, ama vakit kaybetmemek gerektiğinden Doniphan içgüdülerine hâkim olarak kendini tutmayı başardı. Phann bile sonunda bir ileri bir geri lüzumsuz koşturmacalarla boşuna güç harcadığını anladı ve kılavuzluk rolünü aksatmadan yol boyunca sahiplerinin yakınında kaldı.

Planları, eğer ucuna varmadan falezi aşmak imkânsızlaşırsa, eteğinden körfezin kuzeyinde yer alan burna ilerlemekti. O zaman Briant'ın bildirdi-

ği su hattına doğru yürünebilirdi. Bu güzergâh, en kısası olmasa da en güvenli seçenekti. Yolu bir iki kilometre uzatmaksa güçlü ve yürümeye alışkın bu gençler için sorun değildi.

Briant yalıyara ulaşır ulaşmaz Gordon'la beraber ilk gezilerinde durdukları yeri tanıdı. Kireç duvarın bu bölümünde güneye inen hiçbir geçit bulunmadığından burna çıkmak için kuzey istikametinde bir yol aramak gerekiyordu. Bu, hiç kuşkusuz bütün bir gün alırdı, fakat falezi batı tarafından aşmazlarsa başka şekilde de ilerleyemezlerdi.

Briant bunu yoldaşlarına açıkladı ve Doniphan, bayırlardan birine tırmanmayı nafile denedikten sonra itiraz etmeyi bıraktı. Dördü birlikte son ağaç sırasının çevrelediği falezin eteğini takip ettiler.

Yaklaşık bir saat boyunca yürüdüler. Briant, burna kadar ilerlemeleri gerekeceğinden yolun geçilebilir olup olmadığıyla ilgili kaygılanıyordu. İlerleyen saatle birlikte kabaran deniz şimdiden kumsalı kaplamamış mıydı? Bu, çekilen suların resifleri tekrar açıkta bırakmasını beklemek ve aşağı yukarı yarım gün kaybetmek anlamına gelirdi.

"Acele edelim," dedi, sular yükselmeden önce davranmanın önemini açıkladıktan sonra.

"Peh!" diye cevap verdi Wilcox. "Bileklerimiz ıslansa da olur!"

"Bilekler, sonra göğüs ve ardından kulaklar!" diye karşılık verdi Briant. "Deniz en az bir buçuk iki metre kabarıyor. Doğruca burna gitsek daha iyi ederdik herhalde."

"Onu önceden önermen lazımdı," diye yanıtladı Doniphan. "Rehberimiz sensin Briant, geç kaldıysak hesap sorulması gereken yalnızca sensin!"

"Öyle olsun, Doniphan! Her halükârda, bir an bile kaybetmeyelim"

"Service nerede?"

Seslendi:

"Service?.. Service?.."

Genç oğlan ortada görünmüyordu. Phann'la beraber uzaklaştıktan sonra, yüz adım kadar sağda, falezin bir çıkıntısı ardında gözden kaybolmuştu.

Aynı anda çığlıklar ve köpek havlamaları işitildi. Service tehlikede miydi?

Briant, Doniphan ve Wilcox vakit kaybetmeden yoldaşlarının yanına vardılar; yalıyarda oluşmuş –eski tarihli– bir kısmi göçüğün önünde duruyordu. Hava şartları ve sızıntıların aşındırdığı kireç tabakası, toprak seviyesine kadar inen ve ucu aşağı bakan bir tür yarım huni oluşturmuştu. Dimdik yamaçta iç çeperlerinin eğimi kırk elli dereceyi bulan kesik koni biçiminde bir boğaz açılıyordu. Üstelik oluşumundaki şekiller, basması kolay bir dizi destek noktası sunuyordu. Yeni bir çöküntüye sebep olmadıkları takdirde çevik ve esnek oğlanların tepeye zahmetsizce erişebilmeleri lazımdı.

Bu riske rağmen tereddüt etmediler.

Tabana yığılmış taşlara ilk atılan Doniphan oldu.

"Dur!.. Bekle!.." diye bağırdı Briant. "Tedbirsizliğin lüzumu yok!"

Ama Doniphan onu dinlemedi ve arkadaşlarından önde gelen kibriyle –bilhassa Briant'dan– huninin yarısına vardı.

Yoldaşları da her adımında parça parça kopup dökülen kireç parçalarından sakınarak onu taklit ettiler.

Sağ salim falezin tepesine vardılar. Doniphan herkesten önce ayak bastığı için memnundu.

Hemen dürbününü kılıfından çıkarmış, doğu yönünde göz alabildiğine uzanan ormanları incelemeye koyulmuştu.

Vakit kaybetmeden dürbünüyle etrafı incelemeye koyulmuştu.

Baktığı yerde Briant'ın da burnun yukarısından gözlemlemiş olduğu yeşillik ve gök manzarası vardı – ama bunun derinliği daha azdı, zira o burun faleze otuz metre kadar tepeden bakıyordu.

"Evet?" diye sordu Wilcox. "Bir şey görmüyor musun?"

"Hiçbir şey!" diye karşılık verdi Doniphan.

"Bakma sırası bende," dedi Wilcox.

Doniphan dürbünü yoldaşına verdi. Yüzünden belirgin memnuniyeti okunuyordu.

"En ufak bir su çizgisi görmüyorum!" dedi Wilcox, dürbünü indirerek.

"O tarafta su falan yok da ondan! Evet, Briant, artık hatanı kabul edersin herhalde..."

"Gerek yok!" diye yanıtladı Briant. "Yanılmadığıma eminim!"

"Hayret!.. Biz hiçbir şey görmüyoruz..."

"Bu gayet doğal, çünkü yalıyar burundan alçak. Bu da görüş mesafesini kısaltıyor. Benim baktığım yükseklikte olsaydık mavi hat on on iki kilometre ötede görünürdü. O zaman hakikaten söylediğim yerde bulunduğunu ve onu bir bulut kümesiyle karıştırmanın imkânsız olduğunu anlardınız!"

"Bunu söylemesi kolay!.." diye belirtti Wilcox.

"Tespit etmek de öyle," diye cevap verdi Briant. "Falez platosunu ve ormanı geçip oraya varana kadar dümdüz yürüyelim..."

"Pekâlâ!" diye yanıtladı Doniphan. "Bu başımıza iş açabilir ve zahmete değer mi, gerçekten bilmiyorum..."

"Sen kal öyleyse, Doniphan," diye yanıt verdi, Gordon'un tavsiyelerine uyup arkadaşının art niyetine rağmen kendine hâkim olan Briant. "Burada kal! Service ve ben yalnız gideriz..."

"Biz de geliriz!" diye karşılık verdi Wilcox. "Hadi yola koyulalım, Doniphan!"

"Yemekten sonra!" diye cevapladı Service.

Yola koyulmadan evvel karınlarını doyurmaları yerinde olurdu. Yarım saatte yemeklerini yiyip yeniden yürümeye başladılar.

Kilometreler çabucak aşıldı. Çayır onlara hiçbir engel çıkarmıyordu. Şurada burada yosun ve likenlerle kaplı küçük tümsekler vardı. Arada bir cinslerine göre gruplaşmış çalılar göze çarpıyordu: Ağaçlaşmış eğrelti ve kirpi otları, fundalıklar, sarıçalılar, sivri yapraklı çobanpüskülleri, en yüksek enlemlerde bile yaşayabilen sert yapraklı kadıntuzluğu öbekleri...

Briant ve yoldaşları platoyu aştıktan sonra falezin neredeyse körfez tarafı kadar dik ve yüksek arka yamacından zorlukla indiler. Yokuşların sarplığını telafi eden yarı kurumuş bir dere yatağının dolambaçları olmasa burna dönmek zorunda kalırlardı.

Ormana vardıklarında boylu ve dikenli bitkilerin kapladığı zeminde yürüyüş zorlaştı. Sık sık karşılarına çıkan devrilmiş ağaç gövdeleri hızlarını kesiyor, sık fundalıkta kendi yollarını açmaları gerekiyordu. Genç oğlanlar o vakit Yeni Dünya ormanlarında maceraya atılan öncüler misali baltalarını çıkarıyorlardı. Neredeyse her adımda duruyor, bu zorunlu molalarda kolları bacaklarından çok işliyordu. Bu durum fazlasıyla vakit kaybetmelerine sebep olmuştu. Sabahtan akşama kadar katettikleri yol dört beş kilometreden fazla değildi.

Bu orman örtüsüne hiç insan girmemiş gibiydi. En azından aksini kanıtlayacak hiçbir iz yoktu. Daracık bir patika bile birilerinin varlığına işaret etmeye yeterdi, ama hiçbir şey yoktu. Devrilmiş ağaç gövdelerinin sebebi insan eli değil, ağacın yaşı veya

şiddetli fırtınalardı. Ezilmiş otlar, birkaçını kaçışırken gördükleri –kaçıştıklarına göre fazla tehlikeli olamazlardı– ama ne olduklarını çıkartamadıkları orta boy hayvanların yakın zamanda oradan geçtiklerine işaret ediyordu.

Kuşkusuz eli kaşınan sabırsız Doniphan tüfeğini kapıp mermilerini o ürkek dört ayaklıların üstüne boşaltmak için can atıyordu! Sağduyusu ağır basan Briant, arkadaşının tedbirsiz davranıp silahını ateşleyerek mevcudiyetlerini belli etmesini önlemek adına geri tepmesi olası hiçbir uyarıda bulunmadı.

Zaten Doniphan her ne kadar gözde silahını suskun tutması gerektiğini anlamış olsa da onu konuşturma fırsatı karşısına daha pek çok defa çıkacaktı. Her adımda kolayca yüzlercesini avlayabileceği lezzetli tinamu türünden keklikler, sağanlar, ardıçkuşları, yaban kazları, ormantavuklarını uçuşuyordu.

Bu bölgede kalma ihtimalinde av hayvanları onlara bolca besin sağlayabilirdi. Doniphan gezinin başından beri sadece bunu saptamıştı. Koşulların dayattığı sessizliğin acısını sonradan çıkaracaktı.

Orman çoğunlukla farklı cinslerde kayınlardan ve açık yeşil renkteki dalları yerden otuz metre yükseğe ulaşan gürgenlerden oluşuyordu. Bunlardan başka iyi gelişmiş serviler, kırmızımsı ve sert odunlu mersingiller ve kabuğu tarçınınkini andıran hoş kokulu "winters" adı verilmiş muhteşem bitki grupları mevcuttu.

İçinden sığ bir derenin geçtiği–Kuzey Amerika'da "creek" diyorlar– açıklıkta ikinci mola verildiğinde saat ikiydi. Creek'in berrak suları, siyah kayalar-

dan oluşan yatağında yavaşça akıyordu. Henüz ölü ağaçlar ve sürüklenen otlarla tıkanmamış sakin ve sığ akışına bakılırsa kaynağı uzakta değildi. Taşıyıp getirdiği taşlara basarak bu dereciği aşmak pek kolaydı. Hatta dereciğin bir yerinde yassı taşlar dikkat çekici bir simetriyle yan yana sıralanmıştı.

"İşte bu ilginç!" dedi Doniphan.

Gerçekten de orada, dereciğin iki kıyısı arasında uzanan bir nevi şose vardı.

"Adeta bir baraj!" diye haykırdı, karşı kıyıya geçmeye hazırlanan Service.

"Dur!.. Bekle!" diye cevap verdi Briant. "Taşların nasıl düzenlendiğini anlamamız lazım!"

"Kendiliğinden oluşmuş olamaz!" diye ekledi Wilcox.

"Hayır," dedi Briant, "görünüşe göre derenin burasında bir geçit yapmak istenmiş... Daha yakından bakalım."

Bunun üzerine suyun sadece birkaç parmak üstüne çıkan ve yağmur mevsiminde kuşkusuz su altında kalan o dar şosenin her bir yanını özenle incelediler.

Akarsudan geçişi kolaylaştırmak için bu taşların dereye insan eli tarafından döşendiği söylenebilir miydi? Hayır. Taşların, suyun kabarma dönemlerinde akıntının şiddetiyle sürüklendiği ve zamanla yığılarak doğal bir baraj oluşturduklarına inanmak daha makul değil miydi? Şosenin varlığını açıklamanın en basit şekli buydu. Briant ve arkadaşları da titiz bir incelemeden sonra ikinci fikri benimsediler.

Derenin ne sağ ne de sol kıyısında bir insanın oraya ayak basmış olabileceğini gösteren bir iz vardı.

Creek'in akışı kuzeydoğuya, körfezin aksi yönüne doğruydu. Briant'ın burnun tepesinden gördüğünü iddia ettiği denize mi dökülüyordu?

"Bu dere ileride batıya dönen daha büyük bir nehrin kolu mu acaba?"

"Göreceğiz," diye yanıtladı, bu konuda tartışmayı lüzumsuz bulan Briant. "Yatağı fazla dolambaçlı değilse doğuya doğru aktığı sürece onu takip etmekle iyi edeceğimizi düşünüyorum."

Dört delikanlı, sonradan daha uygunsuz koşullarda geçmek zorunda kalmamak için şoseden derenin öteki tarafına geçip yeniden yürümeye koyuldu.

Köklerini akarsuya daldırmış, dalları derenin iki kıyısına uzanan ağaçların geçişi engellediği bazı yerler dışında dere yolunu izlemek kolay oldu. Creek bazen ani bir dirsek yapsa da pusulaya göre genel istikameti hep doğu yönündeydi. Döküldüğü yer daha uzakta olmalıydı, çünkü akıntı ne hızlanıyor ne de genişliyordu.

Saat beş buçuğa doğru Briant ve Doniphan üzülerek dere akıntısının açıkça kuzeye yöneldiğini saptadı. Onları, hedeflerinden başka yöne taşıyan creek'i takip etmeyi sürdürürlerse uzağa sürüklenebilirlerdi. Kıyıdan ayrılıp yola kayın ve huş ağaçlarının en sık olduğu doğu yönünde devam etmekte anlaştılar.

Yürüyüş oldukça zahmetliydi! Bazen boylarını aşan uzun otların arasında kaybolmamak için birbirlerine seslenmek zorunda kalıyorlardı.

Bir günlük yürüyüşün sonunda etrafta hâlâ suyun varlığını gösteren bir iz yoktu. Burnun tepesinden ufku gözlediği esnada Briant'ın gördüğü bir yanılsama mıydı?

"Hayır!.. Hayır!.." diye tekrarlıyordu kendi kendine. "Yanılmadım!.. Bu mümkün değil!.."

Saat akşam yedi olmuştu ve henüz ormanın sınırına bile ulaşmamışlardı. Üstüne üstlük hava artık yön bulmalarına izin vermeyecek kadar kararmıştı.

Briant ve Doniphan mola verip geceyi ağaçların himayesinde geçirmeye karar verdi. Güzel bir parça salamura sığır etiyle açlıklarını bastıracak, kalın örtüleriyle soğuktan korunacaklardı. Hayvanların yaklaşmasını önlemek için iyi bir çözüm olsa da yerlilerin kendilerini bulma tehlikesini göze almak istemediklerinden ateş yakmaktan vazgeçip akşam yemeğiyle yetindiler.

"Fark edilme riskine girmemek daha iyi," diye belirtti Doniphan.

Herkes hemfikirdi ve iştahla yemeklerini yediler. Yemeğin ardından devasa bir kayın ağacının dibine uzanmaya hazırlanıyorlardı ki Service birkaç adım ötedeki sık fundalığı işaret etti. Karanlıkta görülebildiği kadarıyla içinden, alçak dalları yere değen orta boy bir ağaç çıkıyordu. Örtülerine sarınmış halde dördü beraber dibindeki kuru yaprak yığınına yattılar. O yaşlarda uykuya dalmak hiç sorun olmaz. O yüzden hepsi yatar yatmaz derin bir uykuya teslim oldu. Onlara göz kulak olmakla yükümlü olmasına rağmen Phann da sahiplerini taklit etti.

Buna rağmen köpek bir iki kere uzun hırıltılar çıkardı. Herhalde ormanda birkaç vahşi hayvan dolaşıyordu, ama hiçbiri kamp yerine yaklaşmadı.

Briant ve yoldaşları uyandıklarında saat yediye geliyordu. Güneşin çapraz ışınları geceyi geçirdikleri yeri hâlâ belli belirsiz aydınlatıyordu.

Fundalıktan ilk çıkan Service'in şaşkınlık dolu çığlıkları duyuldu.

"Briant!.. Doniphan!.. Wilcox!.. Gelin!.. Şuna bakın!.."

"Ne var?" diye sordu Briant.

"Evet! Ne var?.." diye tekrarladı Wilcox. "Service her zamanki şakacılığıyla bizi korkutuyor!.."

"İyi... Tamam!" diye cevap verdi Service. "Ama nerede yattığımıza bir bakın!"

Burası bir fundalık değil, Yerlilerin "ajupa" dedikleri, ağaç dallarının örülmesiyle yapılan bir kulübeydi. Bu ajupa çok önceden yapılmış olmalıydı, zira çatı ve çeperleri sırtını yasladığı, onu yeniden giydirmiş ağaç sayesinde ayakta duruyordu. Bu yapısıyla Güney Amerika yerlilerinin kulübelerini andırıyordu.

"Burada oturanlar mı var yani?.." dedi Doniphan, etrafa hızla göz atarken.

"Ya da en azından eskiden varmış," diye yanıtladı Briant, "kulübe kendi kendine inşa olamayacağına göre!"

"Bu, deredeki şosenin varlığını da açıklar!" diye belirtti Wilcox.

"Daha iyi ya!" diye haykırdı Service. "Burada yaşayanlar biz geceyi geçirelim diye bu kulübeyi yaptıklarına göre iyi yürekli insanlardır!"

Aslında o bölge yerlilerinin Service'in dediği gibi iyi insanlar oldukları şüpheliydi. Kesin olan, yerlilerin yakın veya uzak bir zamanda, ormanın o bölümüne geldikleriydi. Bölge Yeni Kıtaya bağlıysa bunlar ancak Kızılderililer olabilirdi. Eğer Okyanusya'daki takımadalara ait bir adaysa Polinezyalılar ve hatta yamyamlar olabilirdi! Bu son olasılık hepsinde büyük kaygı yarattığından keşif sorununun

çözülmesi bir anda her zamankinden daha çok önem taşır hale geldi.

Briant yola çıkmak üzereyken Doniphan uzun zaman evvel terk edilmişe benzeyen kulübeyi titizce incelemeyi önerdi.

Belki yapının kökenini anlamalarını sağlayacak bir nesne, eşya, alet veya araç bulabilirlerdi.

Ajupanın zeminine yayılmış kuru yapraklar dikkatle altüst edildi ve Service bir köşede bir çanak veya testiye ait olabilecek pişmiş toprak parçaları buldu... Bu, insan işi olduğu anlaşılan, ama bundan fazlasını ifade etmeyen yeni bir ipucuydu. Yeniden yola koyulmaktan başka yapacak bir şey yoktu.

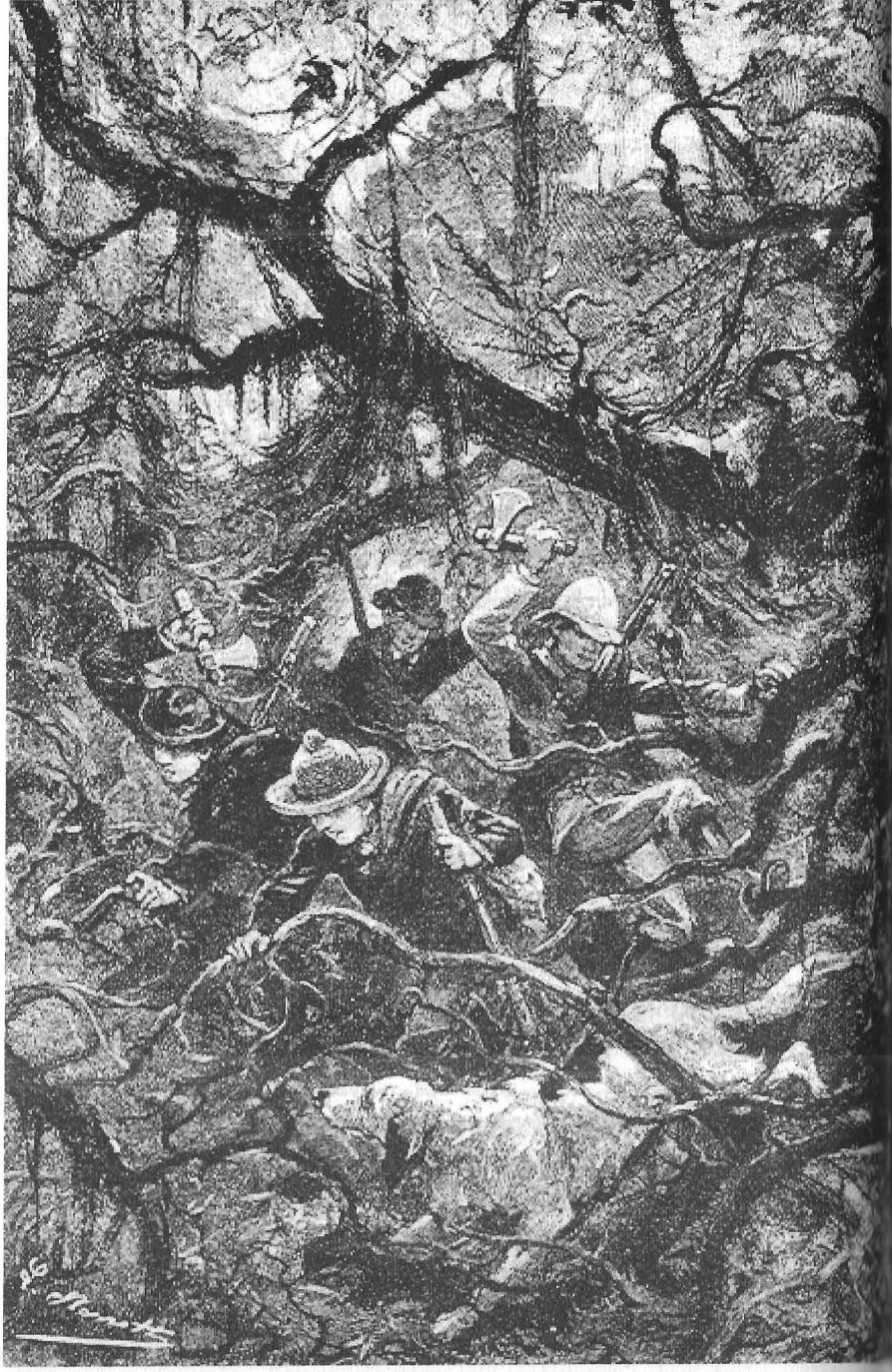
Saat yedi buçuk olduğunda genç oğlanlar ellerinde pusula, hafif eğimli zeminde dümdüz doğuya yöneldiler. İç içe geçmiş sık ot ve çalıların arasında iki saat boyunca yavaş yavaş yürüdüler. İki üç defa baltalarıyla kendilerine yol açmaları gerekti.

Nihayet saat ondan biraz önce gözlerinin önünde bitmek bilmeyen ağaç perdesinden farklı bir ufuk belirdi. Ormanın ötesinde sakızağaçları, kekik ve süpürgeotlarının son bulduğu geniş bir ova uzanıyordu. Bu ova, yarım kilometre doğuda Briant'ın gördüğünü söylediği ve ufkun sınırlarına kadar yayılan denizin dalgalarının yavaşça dövdüğü bir kum şeridiyle sınırlanıyordu.

Doniphan susuyordu. Arkadaşının haklı olduğunu kabul etmek bu kendini beğenmiş çocuğun zoruna gidiyordu.

Böbürlenmekle ilgilenmeyen Briant ise dürbünü gözlerinde, etrafı inceliyordu.

Güneş ışıklarının üzerinde parladığı kıyı şeridi kuzeyde sola kıvrılıyordu.

İki üç defa baltalarıyla kendilerine yol açmaları gerekti.

Güneyde, daha belirgin biçimde yuvarlanan kıyının dışında görüntü aynıydı.

Artık kuşkuya yer yoktu! Fırtınanın yelkenliyi sürüklediği yer bir kıta değil, adaydı ve dışarıdan yardım gelmedikçe oradan kurtulma umutlarından tümüyle vazgeçmeleri gerekiyordu.

Üstelik açıkta başka kara parçası da görünmüyordu. Ada ıssız gibiydi, Pasifik'in enginliklerinde kaybolmuştu sanki!

Briant, Doniphan, Wilcox ve Service kumsala kadar uzanan ovayı geçtikten sonra bir kum tepeciğinin eteğinde mola verdiler. Niyetleri yemek yedikten sonra ormanda yola devam etmekti. Acele ederlerse gece çökmeden *Sloughi*'ye geri dönebilirlerdi.

Oldukça hüzünlü geçen yemek sırasında ancak birkaç kelime konuştular.

Nihayet Doniphan çantası ve tüfeğini alıp kalktı ve sadece:

"Gidelim," dedi.

Ve denize son bir bakış attıktan sonra dördü birlikte ovayı geçmeye hazırlanıyordu ki Phann zıplayarak kumsal tarafına koşmaya başladı.

"Phann!.. Gel buraya, Phann!" diye bağırdı Service.

Fakat köpek nemli kumu koklayarak koşmaya devam etti. Sonra bir sıçrayışta küçük dalgaların ortasına atlayıp kana kana su içmeye koyuldu.

"İçiyor!.. Sudan içiyor!.." diye haykırdı Doniphan.

Doniphan hemen kumsalı geçip Phann'ın susuzluğunu giderdiği sudan bir avuç alarak ağzına götürdü... Tatlıydı!

Karşılarında uzanan deniz değil, doğuda ufka kadar yayılan bir göldü...

Deniz suyu değil, tatlı suydu!

VIII

Gölün batısının keşfi. – Kıyıdan inerken. – Utangaç devekuşları. – Gölden çıkan akarsu. – Sakin gece. – Yalıyarın eteğindeki bayır. – Bir bent. – Kano enkazı. – Kayıt. – Mağara.

Her şeye rağmen genç kazazedelerin kurtuluşunu belirleyecek önemli sorun çözülmemişti. Deniz sanılan şeyin göl olduğuna hiç kuşku yoktu. Ama bu göl bir adaya ait olamaz mıydı? Keşif gezisine devam ettiklerinde ulaşacakları, aşılması imkânsız deniz olmayacak mıydı?

Çevresinin dörtte üçünde ufukta gökyüzünden başka şey seçilmediğinden Doniphan gölün bir hayli geniş olduğuna karar verdi. Ona göre kıtada bulunuyor olmaları hala imkân dâhilindeydi.

"Demek ki karaya oturduğumuz yer Amerika kıtası," dedi Briant.

"Buna her zaman inandım," diye yanıtladı Doniphan. "Ve görünen o ki yanılmamışım!"

"Buna rağmen," diye devam etti Briant, "doğuda gördüğüm gerçekten bir su çizgisiydi."

"Öyle olsun, ama kesinlikle bir deniz değil!"

Bu yanıt Doniphan'da samimiyetten çok kibir yaratan bir tatmin içeriyordu. Briant ısrar etmedi. Zaten ortak çıkarları doğrultusunda yanılmış olması daha iyiydi. Bir kıtada, adanın aksine tutsak olunmazdı. Yine de doğuya yapacakları yeni yolculuğa çıkmak için hava şartlarının daha elverişli olduğu dönemi beklemek lazımdı. Sadece kamp yerinden göle varana kadar karşılaştıkları zorluklar, grubun tamamıyla çok daha uzun bir yolculuğa

çıkıldığında kuşkusuz eşit oranda büyüyecekti. Nisanın başındalardı ve güneyde kış, kuzey bölgelerine göre daha erken bastırıyordu. Yaz mevsimi geri gelmeden yola çıkmak düşünülemezdi.

Oysa açık deniz rüzgârlarının sürekli dövdüğü batıdaki bu körfezde koşullar uzun süre dayanmaya uygun değildi. Ay sonundan evvel uskunayı terk etmek gerekecekti. Gordon ve Briant falezin batı eteğinde bir mağara bulamadıklarına göre daha iyi koşullarda göl tarafına yerleşip yerleşemeyeceklerinin anlaşılması lazımdı. Dolayısıyla etrafın dikkatle araştırılması uygundu. Dönüşlerini bir iki gün geciktirse de bu gezi kaçınılmazdı. Bunun, Gordon'u çok kaygılandıracağı kuşkusuzdu, fakat Briant ve Doniphan tereddüt etmediler. Yedek erzakları kırk sekiz saat daha dayanabilirdi. Havanın herhangi bir değişim belirtisi göstermediği dikkate alınarak göl kıyısı boyunca güneye inmeye karar verildi.

Araştırmalarında ilerlemelerini gerektiren başka bir sebep daha vardı.

Bu bölgede yerlilerin oturduğu ya da bu kıyılara gelip gittikleri ortadaydı. Deredeki şose, yapısı bu kara parçasındaki –yakın veya uzak geçmişe ait– insan mevcudiyetini kanıtlayan kulübe, kış dolayısıyla yeni yerleşime geçmeden önce kesin olarak sonuca vardırılması gereken kanıtlardı. Eldekilere başka ipuçları da eklenemez miydi? Yerliler değilse de bir kazazede, o kıtadaki kentlerden birine ulaşana kadar orada yaşamış olamaz mıydı? Göl kıyısında keşif gezisini uzatmak kesinlikle zahmete değerdi.

En önemli soru Briant ve Doniphan'ın güneye mi yoksa kuzeye mi yönelmeleri gerektiğiydi. Gü-

neye inmek onları *Slough*i'ye yaklaştıracağından o istikamette ilerlemeye karar verdiler. Duruma göre gölün kenarına çıkmanın uygun olup olmadığına bakacaklardı.

Bu kararın ardından dördü birden saat sekiz buçukta, batıda yeşilliklerin sınırladığı ovada, tümsekler yaratan otlu kumullar arasından yürümeye koyuldular.

Önden gidip etrafı kolaçan eden Phann'ın ürküttüğü tinamu sürüleri kaçıp sakızağacı veya eğreltiotu demetlerine saklanıyordu. Çevrede yetişen kırmızı beyaz renkli kızılcık ve yabani kereviz bitkileriyle temiz bir iş çıkarılabilirdi, fakat yerli kabilelerin göl çevresine gelmesi ihtimaline karşı tüfeklerin susması gerekiyordu.

Kâh kumulların eteğinden kâh kumsal şeridinden kıyıyı takip eden dört delikanlı o gün fazla yorulmadan on beş kilometre kadar katettiler. Yerlilerden hiçbir iz yoktu. Ağaç kümeleri arasından hiç duman çıkmıyordu. Ufukta sınırları belli olmayan bu devasa su birikintisinin kıyıda ıslattığı kumlarda hiç ayak izi yoktu. Batı kıyısı, güney yönünde bükülüyor, sanki o yönde kapanıyor gibiydi. Ayrıca kesinlikle ıssızdı. Ufukta göze çarpan ne bir yelkenli ne de kayık vardı. Burası eskiden yaşanmış bir bölge olsa da artık öyle görünmüyordu.

Vahşi veya geviş getiren hiçbir hayvan türüne de rastlamamışlardı. Öğleden sonra iki üç kez ormanın sınırında birkaç kuş belirdi, ama yanlarına yaklaşmak imkânsızdı.

"Devekuşu bunlar!" diye haykırdı Service.

"O halde küçük devekuşları," diye cevap verdi Doniphan, "çünkü boyları pek ufak!"

"Bunlar devekuşuysa ve bir kıtada bulunuyorsak..." diye karşılık verdi Briant.

"Hâlâ mı şüphelisin?" diye yanıtladı Doniphan, alaycı bir edayla.

"Burası, bu hayvanların çok sayıda yaşadığı Amerika kıtası olmalı," diye cevap verdi Briant. "Söylemek istediğim bundan ibaret!"

Akşam yediye doğru mola verildi. Beklenmedik bir engel çıkmazsa ertesi gün Sloughi-bay'e (Sloughi Koyu) –yelkenlinin karaya vurduğu sahil parçasına verdikleri ad– dönmek için kullanılacaktı.

Zaten o akşam güney istikametinde daha fazla ilerlemeleri mümkün değildi. Burada göl sularının taştığı nehirlerden biri akıyor ve yüzerek geçmeyi gerektiriyordu. Üstelik karanlık yüzünden etrafı ancak yarım yamalak seçebiliyorlardı ve akarsuyun sağ kenarında bir falez var gibiydi.

Akşam yemeğinin ardından Briant, Doniphan, Wilcox ve Service'in düşündüğü tek şey yıldızların altında dinlenmekti. Hilal şeklindeki ay, Pasifik'in batısında gözden kaybolurken gök kubbede yıldızlar ışıl ışıl parlıyordu!

Gölde de kumsalda da her şey sakindi. Bir kayın ağacının muazzam kökleri arasına sığınan dört oğlan öyle derin bir uykuya daldılar ki çakan şimşekler bile onları uyandırmadı. Phann'dan başka hiç kimse çakallara ait ulumaları ya da yırtıcıların daha uzaktan gelen seslerini işitmedi. Yabani devekuşlarının yaşadığı bu diyarda Orta Amerika'nın aslan ve kaplanları olan panter ve jaguarların yaklaşmasından korkulabilirdi. Ama gece vukuatsız geçti. Ta ki sabahın dördüne doğru, daha şafak gölün üstünde ufku aydınlatmaya başlamadan Phann

yeri koklayıp boğuk hırıltılar çıkararak araştırmaya koyulmak ister gibi huzursuzlanana kadar.

Briant örtülerine sımsıkı sarınmış yoldaşlarını uyandırdığında saat yediye geliyordu.

Hepsi derhal ayağa kalktı. Service bir parça peksimet kemirirken diğer üçü gidip akarsuyun ötesindeki bölgeye göz attılar.

"Gerçekten de dün akşam nehri aşmaya kalkışmamakla çok iyi yapmışız," diye haykırdı Wilcox, "bataklığa gömülecekmişiz!"

"Doğru," diye yanıtladı Briant, "burası güneye doğru yayılan ve sonu belirsiz bir bataklık!"

"Bakın!" diye bağırdı Doniphan, "suyun yüzeyinde uçuşan şu ördek, çamurcu ve su çulluğu sürülerine bakın! Kış için buraya yerleşebilsek av etimizin asla eksik olmayacağı kesin!"

"Neden olmasın?" diye cevap verdi, nehrin sağ yakasına yönelen Briant.

Arkada, onu dimdik kesen bir bayırla son bulan yüksek bir yalıyar vardı. Neredeyse dik açıyla kesişen iki yamacından biri yanlamasına derenin kıyısına yöneliyor, öbür yüzü göle bakıyordu. Bu falez kuzey doğuya doğru uzayarak Sloughi-bay'i çevirenle aynı falez miydi? Bu sorunun cevabı, bölge ancak adamakıllı incelendikten sonra öğrenilebilirdi

Nehre gelince, altı metre genişliğindeki sağ kıyısı komşu tepelerin eteği boyunca uzanırken çok alçak olan sol yakasını, güneye doğru göz alabildiğine yayılan bataklık ovanın yarıkları, su birikintileri ve çukurlarından ayırt etmek güçtü. Suyun akış yönünü tayin etmek için yalıyara tırmanmak lazımdı ve Briant bu tırmanışı gerçekleştirmeden yeniden Sloughi-bay yoluna koyulmamakta kesin kararlıydı.

İşe, göl sularının nehrin yatağına karıştığı yeri incelemekle başladılar. Buranın eni on iki metreden fazla değildi, ama nehir ağzına yaklaştıkça üst düzlüklerden ya da bataklıktan gelen akıntılarla birleşerek genişlik ve derinlik kazanıyor olmalıydı.

"Hey! Şuraya bakın!" diye haykırdı Wilcox, bir tepenin eteğine eriştiğinde.

Dikkatini çeken şey, bir nevi dalgakıran oluşturmuş bir taş yığınıydı –daha önce ormanda gördükleri şoseye benzeyen bir taş yığını.

"Bu kez kuşkuya yer yok!" dedi Briant.

"Evet! Hiç yok!" diye yanıtladı Doniphan, bendin ucundaki tahta parçalarını göstererek.

Bu kalıntıların bir tekne gövdesine ait olduğu su götürmezdi. Yosundan yeşilleşmiş yüzeyinden paslanmış demir bir halka sarkan, çürümeye yüz tutmuş tahta parçasının eğiminden pruva bodoslamasının bir parçası olduğu anlaşılıyordu.

"Bir halka!.. Bir halka!" diye haykırdı Service.

Sanki bu kanoyu kullanan ve bendi yapan kişi her an ortaya çıkacakmış gibi hepsi kımıldamadan etrafa bakıyordu!

Hayır!.. Kimse yoktu! Bu tekne, derenin kenarına bırakılalı çok olmuştu. Hayatı orada geçen adam ya türdeşlerine rastlamış ya da sefil yaşamı orayı terk edemeden bu topraklarda son bulmuştu.

Genç oğlanların insan varlığına dair bu itiraz kabul etmez kanıtlar karşısındaki heyecanını tahmin edersiniz!

O sırada köpeğin garip hareketlerini fark ettiler. Phann bir iz bulmuştu. Kulaklarını dikmiş, kuyruğunu hızla sallayarak burnunu otların arasına sokuyor, yeri kokluyordu.

"Phann'a bakın!" dedi Service.

"Bir şey hissetti!" diye cevap verdi Doniphan, köpeğe doğru ilerleyerek.

Phann, bir ayağı havada, ok gibi gergin, olduğu yerde durmuştu. Sonra aniden falezin göl tarafındaki eteğinde toplanmış bir ağaç kümesine doğru atıldı.

Briant ve yoldaşları onu takip etti. Birkaç saniye sonra kabuğuna iki harf ve tarih kazınmış yaşlı bir kayın ağacının önündelerdi:

F B
1807

Geri dönen Phann bu sefer de tepenin köşesinde gözden kaybolmasa Briant, Doniphan, Wilcox ve Service bu keşif karşısında uzun müddet öyle sessiz ve hareketsiz kalırlardı.

"Buraya gel, Phann! Buraya gel!.." diye bağırdı Briant.

Köpek geri gelmedi, ama kesik havlamaları işitildi.

"Dikkatli olalım!" dedi Briant. "Birbirimizden ayrılmayalım ve tetikte olalım!"

Daha ne kadar temkinli olabilirlerdi ki? Etrafta yerli kabilesi varsa ve Güney Amerika pampalarını talan eden şu vahşi kabilelerdenlerse oğlanların orada olmaları büyük sıkıntı yaratırdı.

Savunma için tüfekler atışa hazır, tabancalar eldeydi.

Delikanlılar ilerleyip tepeyi döndükten sonra nehrin dar kıyısı boyunca süzüldüler. Daha yirmi adım atmamışlardı ki Doniphan yere eğilip bir şey aldı.

Nehrin dar kıyısı boyunca süzüldüler.

Bu, çeliği yarı çürümüş, sapından kopmak üzere olan bir kazmaydı – Polinezyalı vahşilerin imalatı, şu kaba aletlerden değil, Amerika veya Avrupa menşeli bir kazma. Teknenin halkası gibi pas tutmuştu. Uzun yıllardır orada durduğuna hiç kuşku yoktu.

Ayrıca yalıyarın eteğinde tarım uygulamalarını andıran izler görülüyordu, düzensiz çizilmiş birkaç karık, bakımsızlıktan yabanileşmiş ufak bir Hint patatesi tarlası.

Ansızın ürkütücü bir havlama duyuldu. Hemen sonra açıklanamaz bir heyecana kapılmış Phann göründü. Kendi etrafında dönüyor, genç sahiplerine doğru koşup bakıyor, sanki onları çağırıyor, kendisini izlemeye davet ediyordu.

"Muhakkak olağan dışı bir şey var!" dedi, köpeği boşuna sakinleştirmeye çalışan Briant.

"Bizi götürmek istediği yere gidelim!" diye yanıtladı Doniphan, Wilcox ve Service'e peşinden gelmelerini işaret ederek.

Phann gidip on adım ileride, falezin dibinde dalları iç içe geçmiş bir çalı çırpı yığınının önünde dikildi.

Phann'ın izini sürdüğü bu yığının altında bir hayvan, belki de bir insan cesedi mi vardı? Briant görmek için ilerledi ve çalıları aralayınca küçük bir açıklık gördü.

"Yoksa bir mağara mı var burada?" diye haykırdı, birkaç adım gerileyerek.

"Olabilir," diye cevap verdi Doniphan, "ama mağarada ne var?"

"Öğreneceğiz!" dedi Briant.

Ve baltasıyla deliği tıkayan dalları geniş hareketlerle budamaya koyuldu. Kulak kabarttı, ama içeriden şüphe uyandıracak hiçbir ses gelmiyordu.

Service genişletilmiş delikten çabucak içeri süzülmeye hazırlanırken:

"Önce Phann'ın ne yapacağına bakalım!" dedi Briant.

Köpek hiç de güven telkin etmeyen boğuk havlamalarına devam ediyordu.

Gerçi mağarada insan saklanıyor olsa şimdiye kadar çıkardı!..

Onları neyin beklediğini bilmeleri gerekiyordu. Mağara içindeki havanın kirli olması ihtimaline karşı Briant tutuşturduğu bir tutam kuru otu açıklıktan içeri attı. Yere saçılarak canlı bir şekilde yanan otlar havanın solunabilir olduğunun kanıtıydı.

"Girelim mi?.." diye sordu Wilcox.

"Evet," diye cevapladı Doniphan.

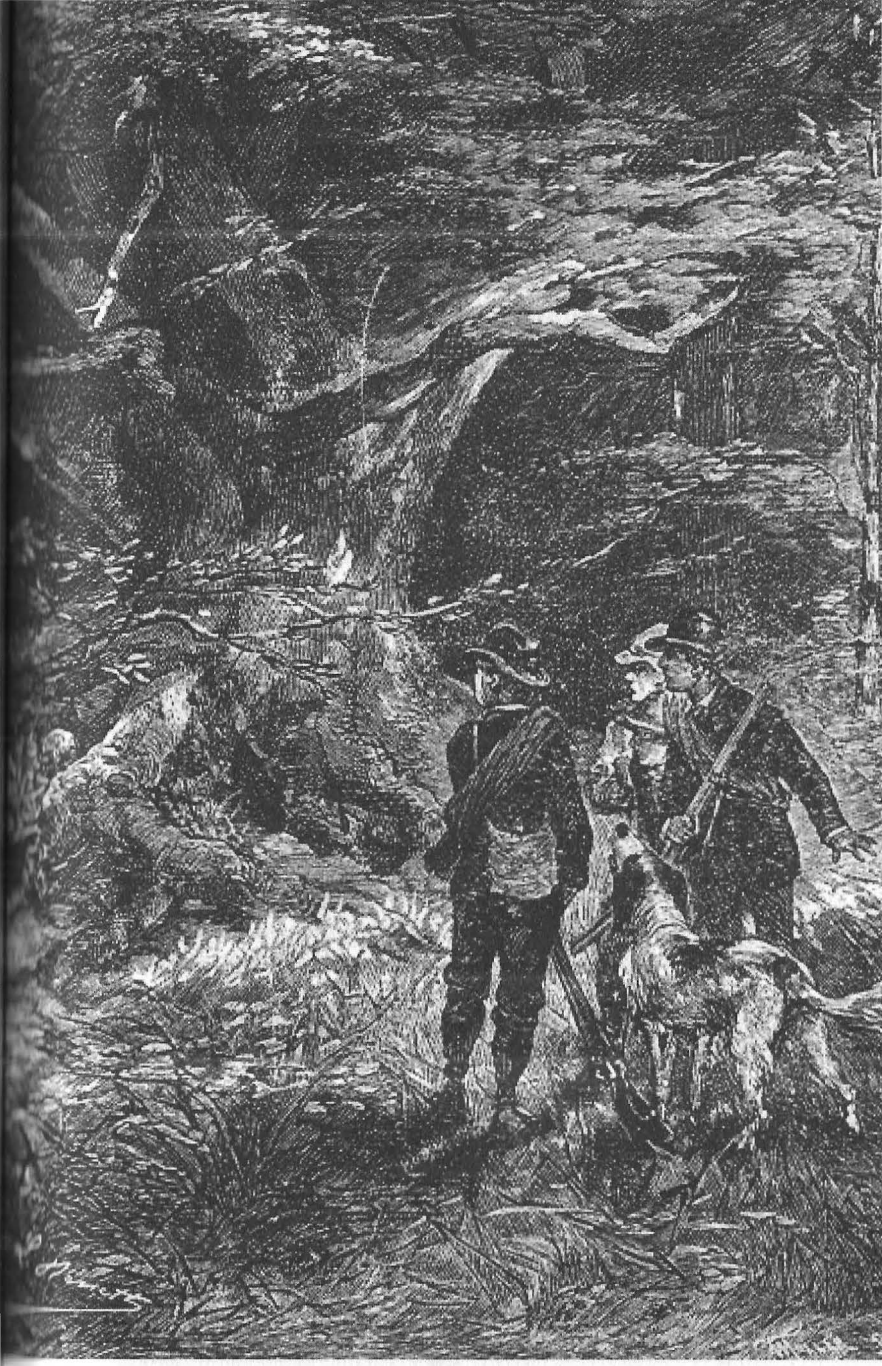
"Bekleyin, en azından içeriyi daha açık görelim!" dedi Briant.

Ve dere kenarında yetişen çamların birinden reçineli bir dal kesip yaktı. Sonra peşinde arkadaşlarıyla çalıların içine süzüldü.

Girişteki delik bir buçuk metre yüksekliğinde, yarım metre eninde olsa da içeriye doğru aniden genişliyor, üç metre yükseklik ve iki misli genişliğinde, zemini ince ve kuru kumla kaplanmış bir çukur oluşturuyordu.

İçeri girerken Wilcox, üzerinde kumtaşından yapılmış boş bir testi, tabak olarak kullanıldığını tahmin ettikleri büyük deniz kabukları, kör ve paslı bir bıçak, iki üç balık oltası, testi gibi boş, tenekeden yapılma bir fincanın bulunduğu masanın yanında duran tahta tabureye çarptı. Bu mağaramsı yerin karşı çeperinin dibinde kabaca yontulmuş tahtalardan yapılmış, giysi parçaları içeren bir çeşit sandık bulunuyordu.

Bu oyukta birilerinin yaşamış olduğuna hiç şüphe yoktu. Ama hangi dönemde ve kim? Orada yaşamış olan insan şimdi bir köşede yatıyor muydu?

Burada, kayın ağacının kökleri arasında...

Dipte lime lime olmuş yün bir örtüyle kaplı eski bir döşek vardı. Başucunda, ikinci bir fincan ve çanağında sadece kömürleşmiş bir fitil parçası bulunan tahta şamdanın dizildiği bir bank vardı.

Genç oğlanlar örtünün altında bir cesedin olabileceği düşüncesiyle geri çekildiler. Briant soğukkanlılıkla örtüyü kaldırdı...

Döşek boştu.

Gördüklerinden fazlasıyla etkilenmiş olan dört delikanlı mağaradan çıkıp dışarıda hâlâ acı acı havlayan Phann'ın yanına döndüler.

Nehir kıyısından aşağı yirmi adım inmişlerdi ki gördükleri şey onları dehşetle oldukları yere çiviledi.

Önlerindeki kayın ağacının kökleri arasında iskelet kalıntıları vardı!

Demek ki kuşkusuz uzun yıllar boyunca o mağarada yaşamış olan zavallı gelip orada ölmüş, evi haline getirdiği o ilkel barınak ona mezar bile olmamıştı!

IX

Mağaraya ziyaret. – Mobilya ve eşyalar. – Kement ve bolalar. – Cep saati. – Okunması güç bir defter. –Kazazedenin haritası. – Neredeyiz? – Kamp yerine dönüş. – Nehrin sağ yakası. – Çukur. – Gordon'un sinyalleri.

Briant, Doniphan, Wilcox ve Service derin bir sessizliğe gömülmüşlerdi. Buraya gelip ölen adam kimdi? Son saatine kadar yardım gelmemiş bir kazazede mi? Hangi millettendi? Bu kara parçasına genç yaşta mı gelmişti? Burada mı yaşlanıp ölmüştü? İhtiyaçlarını nasıl karşılamıştı? Bir kaza sonucu buraya düştüyse felaketten sağ kurtulan başkaları var mıydı? Bahtsız yoldaşlarının ölümünden sonra yalnız mı kalmıştı? Mağarada bulunan çeşitli nesneler gemisinden mi geliyordu, yoksa kendi elleriyle mi imal etmişti?

Ortada sadece cevabını belki de hiç bilemeyecekleri sorular vardı...

Ve bu soruların arasında bir tanesi oldukça önemliydi. Bir kıtaya ait olabilecek bu kara parçası üzerinde kendine sığınacak yer bulmuş bu adam niye içerilerde bir şehre ya da sahilde bir limana gitmemişti? Yerleşim yerlerine ulaşmak, yenemediği engel ve güçlükler mi barındırıyordu? Kat edilmesi gereken mesafe aşılamayacak kadar büyük müydü? Kesin olan, zavallının oraya sürüklendiği, hastalık veya ilerlemiş yaşı sebebiyle zayıf düştüğü, mağarasına dönecek takati kalmadığı ve o ağacın dibinde can verdiğiydi!.. Kurtuluşu, bölgenin kuzey ya da doğusunda arama imkânı bulamamış-

sa *Sloughi*'nin genç kazazedeleri için de aynı durum geçerli değil miydi?

Ne olursa olsun mağarayı dikkatle incelemek lazımdı. Bu adamın kimliği, kökleri, orada kalış süresi hakkında aydınlatıcı bilgiler verecek bir belge bulmayacakları ne malumdu?.. Öte yandan yatı terk edip kışı geçirmek üzere buraya yerleşip yerleşemeyeceklerini açıklığa kavuşturmaları gerekiyordu.

"Gelin!" dedi Briant.

Ve tutuşturduğu ikinci reçineli dalın ışığında, peşlerinde Phann'la delikten içeri girdiler.

İlk fark ettikleri şey, sağ çepere sabitlenmiş rafın üzerindeki yağ ve üstüpünden yapılmış bir deste şekilsiz mumdu. Service hemen birini tahta şamdana yerleştirip yaktı ve araştırmalar başladı.

Yaşanabilir olduğu kuşku götürmediğinden asıl mağaranın düzenini incelemek lazımdı. Jeolojik oluşumlar döneminden kalma geniş bir oyuktu bu. Sadece kıyıya açılan delikten hava aldığı halde rutubetten eser yoktu. Kristalleşmiş sızıntılardan ve bazı somaki ya da bazalt mağaralarda sarkıtlar meydana getiren damlacık dizilerinden en ufak bir iz taşımayan çeperleri, granit duvarlar gibi kuruydu. Üstelik yerleşim yönü onu deniz rüzgârlarından koruyordu. Güneş ışığı zor giriyordu, ama çeperde bir iki delik açarak bu tersliği düzeltmek ve içeriyi on beş kişiye göre havalandırmak kolay olacaktı.

Boyutlarına gelince –altı metre genişlik, dokuz metre uzunluk– bu mağara elbette hem yatakhane hem yemekhane hem de mutfak ve ambar olarak kullanmak için yetersizdi. Zaten söz konusu olan orada kışın beş altı ayını geçirmekti – sonra Boliv-

ya veya Arjantin Cumhuriyetindeki bir şehre erişmek için kuzeydoğu istikametinde yola koyulacaklardı. Ve olur da buraya kalıcı olarak yerleşmeleri gerekirse epey yumuşak kalkerden oluşan kütleyi kazarak yeni düzenlemeler yapmak mümkündü. Şimdilik mevsim dönümüne kadar oyuğun bu haliyle yetinmek gerekecekti.

Briant titizlikle içerideki eşyaların dökümünü çıkardı. Aslanda pek bir şey de yoktu! O zavallı buraya neredeyse her şeyden yoksun halde gelmiş olmalıydı. Kazadan ne kurtarabilmişti? Sadece döşek, masa, sandık, sıra ve tabure –sefil konutunun yegâne mobilyaları– yapmakta kullandığı şekilsiz enkaz kalıntıları, kırılmış direkler, borda kaplaması parçaları... *Slough*i'nin kazazedeleri kadar şanslı olmayan bu talihsiz adamın elinde malzeme yoktu. Birkaç alet, bir kazma, bir balta, iki üç mutfak eşyası, içinde sert bir içki olması gereken ufak bir fıçı, bir çekiç, iki keski, bir testere – ilk bulunanlar sadece bunlardı. Bu eşyalar şüphesiz nehir bendinin yanında buldukları kalıntılardan geriye bir şeyi kalmayan tekneden kurtarılmıştı.

Briant düşündüklerini arkadaşlarına da açıkladı. İskeleti gördüklerinde, kendilerinin de aynı şartlarda ölmeye mahkûm olduğunu düşünerek hissettikleri dehşet duygusundan sonra bu bahtsızın mahrum olduğu her şeye sahip olduklarını hatırlayıp yeniden güven duymaya başladılar.

Kimdi bu adam? Nereliydi? Kaza ne zaman gerçekleşmişti? Uzun zaman önce can verdiğine şüphe yoktu. Ağacın dibindeki kemiklerin durumu çok şey açıklıyordu! Kazmanın ve teknedeki halkanın paslı demiri, mağaranın girişini tıkayan fundalığın

kalınlığı, her şey kazazedenin ölümünün eskiye dayandığını göstermiyor muydu?

İleride bulacakları yeni bir ipucu, bu varsayımlarını değiştirmelerine mi sebep olacaktı?

Araştırmaları esnasında başka nesneler de bulundu – ağzı birçok yerden kırılmış ikinci bir bıçak, pergel, çaydanlık, demir bir kopça, bir tür gemici aleti olan kavela. Ama ne başka bir denizci aracı, dürbün, pusula, ne de hayvan veya yerlilere karşı kendini savunmak veya avlanmak için ateşli bir silah vardı!

Hayatta kalması gerektiğine göre bu adam tuzaklardan faydalanmış olmalıydı. Wilcox'un çığlığı bu konuya açıklık kazandırdı:

"Bu da ne böyle?"

"Ne o?" diye karşılık verdi Service.

"Bir bilye oyunu," diye yanıtladı Wilcox.

"Bilye oyunu mu?" dedi Briant, şaşkınlık içinde.

Wilcox'un yerden aldığı iki yuvarlak taşın ne işe yaradığını hemen anladı. Birbirine iple bağlanmış iki topuzdan oluşan ve Güney Amerika yerlilerinin kullandıkları "bola" denen şu av aletlerinden biriydi. Usta bir el tarafından fırlatıldığında hayvanın bacaklarına dolanarak hareket etmesini engelliyor ve avcının işini kolaylaştırıyordu.

Bu aleti ve bola gibi ama daha kısa mesafelerde kullanılan uzun, deri bir kayıştan yapılmış lazoyu mağarada yaşamış adam yapmış olmalıydı.

Mağarada bulunan eşyaların hepsi buydu. Düşününce Briant ve arkadaşları kıyaslanamayacak kadar zenginlerdi. Bununla birlikte onlar sadece birer çocuk, diğeriyse koca bir adamdı.

Bu adam gemide basit bir tayfa mıydı, yoksa aldığı eğitim sayesinde gelişmiş aklından yararlan-

mayı bilmiş bir subay mı? Kesinlik doğrultusunda daha emin adımlarla ilerlemeyi sağlayacak yeni bir bulgu olmaksızın bunu saptamak çok zordu.

Wilcox döşeğin başucunda, Briant'ın kaldırıp attığı örtünün altında duvara çakılmış çiviye asılı bir cep saati buldu.

Denizcilerde pek rastlanmayan bu saat ince işçilik ürünüydü; çifte gümüş mahfazalı saatte aynı metalden yapılmış bir zincirle bağlı bir anahtar asılıydı.

"Saat!.. Saate bakalım!" diye haykırdı Service.

"Saat bize hiçbir şey söylemez," diye cevap verdi Briant. "Muhtemelen o zavallının ölümünden günler önce durmuştur!"

Briant, birleşme yerleri paslanmış mahfazanın kapağını biraz zorlanarak açtı ve ibrelerin üçü yirmi geçe durduğunu gördü.

"Üstünde bir isim yazıyor," diye belirtti Doniphan, "bu bize bir fikir verebilir..."

"Haklısın," diye yanıtladı Briant.

Ve mahfazanın içine bakınca kapağa kazınmış şu sözcükleri okumayı başardı:

–*Delpeuch, Saint Malo*– imalatçının adı ve adresi.

"Fransızmış, benim bir yurttaşım!" diye bağırdı Briant, heyecanla.

Artık kuşkuya yer yoktu. Ölüm gelip sefaletine son verene kadar bu mağarada yaşamıştı!

Bu kanıta çok geçmeden bir o kadar kesin başka bir bulgu daha eklendi. Döşeğin yerini değiştiren Doniphan yerde, sararmış yaprakları kurşun kalemle yazılmış satırlarla kaplı bir defter buldu.

Ne yazık ki satırların çoğu okunaksızdı. Bununla birlikte birkaç kelimeyi çözebildiler, mesela *François Baudoin*.

Kazazedenin ağaca baş harflerini kazıdığı iki isim! Bu defter, karaya vurduğundan beri tuttuğu günlüktü! Ve zamanın tamamen silmediği cümle parçaları arasında Briant şu sözcükleri de okumayı başardılar: *Duguay-Trouin* – Pasifik'in bu uzak sularında kaybolan geminin adı olmalıydı!

Ve ağaca kazınmış baş harflerin üstündekiyle aynı tarih, kaza tarihi!

Demek ki François Baudoin bu sahile çıkalı elli üç yıl olmuştu. Bu süre zarfında dışarıdan hiçbir yardım almamıştı!

François Baudoin kıtanın başka noktasına taşınmadıysa önüne aşılmaz engeller mi çıkmıştı?..

Genç oğlanlar durumlarının ciddiyetini kavradılar. Zorlu işlerde deneyimli, yorgunluğa alışık bir denizcinin üstesinden gelemediği engelleri onlar nasıl aşacaklardı?

Son bir buluş, bu toprakları terk etmeye yönelik her girişimin boşuna olduğunu gösterecekti.

Doniphan defteri karıştırırken sayfalar arasında katlanmış bir kâğıt fark etti. Bu, mürekkep yerine sulandırılmış kurumla çizilmiş bir haritaydı.

"Bir harita!.." diye haykırdı.

"Görünüşe göre François Baudoin çizmiş!" diye cevap verdi Briant.

"Eğer öyleyse bu adam basit bir tayfa değil," diye belirtti Wilcox, "*Duguay-Trouin*'in subaylarından biri olmalı. Harita çizebildiğine göre..."

"Acaba?.." diye haykırdı Doniphan.

Evet! Harita bu bölgeye aitti! Sloughi-bay, mercan kayalıkları, kamp kurulan kumsal, Briant ve yoldaşlarının batı kıyısından indikleri göl, açıktaki üç adacık, nehrin kenarına kadar kıvrılarak uza-

nan yalıyar, bölgenin ortasını tamamen kaplayan ormanlar ilk bakışta seçilebiliyordu!

Gölün karşı kıyısının ötesinde, başka bir sahilin sınırına dek yayılan başka ormanlar da vardı ve kıyı, çepeçevre denizle kuşatılmıştı.

Bu durumda kurtuluşu o istikamette aramak üzere doğuya doğru yola çıkma planları suya düşüyordu! Böylece Briant, Doniphan'a karşı haklı çıkmış oluyordu! Bu sözüm ona kıta her taraftan denizle çevriliydi... Bir adadalardı ve işte bu yüzden François Baudoin oradan çıkamamıştı!

Haritada adanın genel hatlarının gayet net biçimde çizildiği hemen görülüyordu. Elbette uzunluklar nirengi ölçüleriyle değil, katetmek için gereken süre dikkate alınarak ve ancak tahmini olarak yansıtılmıştı, ama Sloughi-bay ve göl arasında kalan ve Briant ile Doniphan'ın zaten bildikleri bölgeye bakılırsa hatalar önemsizdi.

Ayrıca kazazedenin bütün adayı dolaştığı belliydi, çünkü temel coğrafi ayrıntıları not etmişti. Kuşkusuz ajupa ve deredeki şose de onun eseriydi.

François Baudoin'ın çizimine göre adanın yapısı şöyleydi:

Dikdörtgen şeklindeydi ve kanatlarını açmış büyük bir kelebeğe benziyordu. Kara, Sloughi-bay ve doğuda açılan diğer koy arasında kalan orta kısımda daralıyor, güneyinde çok daha geniş üçüncü bir koy sergiliyordu. Geniş ormanların oluşturduğu çerçevenin ortasında yaklaşık yirmi sekiz kilometre boyunda ve sekiz kilometre eninde –batı kenarına varan Briant, Doniphan, Service ve Wilcox'un kuzey, güney ve doğu kıyılarını hiç fark edemeyecekleri kadar kayda değer ebatlar– bir göl yer alıyordu.

Bu, o devasa gölü niye önce deniz zannettiklerini açıklıyordu. Bu gölden birçok nehir çıkıyordu, bunlardan biri de mağaranın önünden akarak kamp yeri yakınındaki Sloughi-bay'e dökülendi.

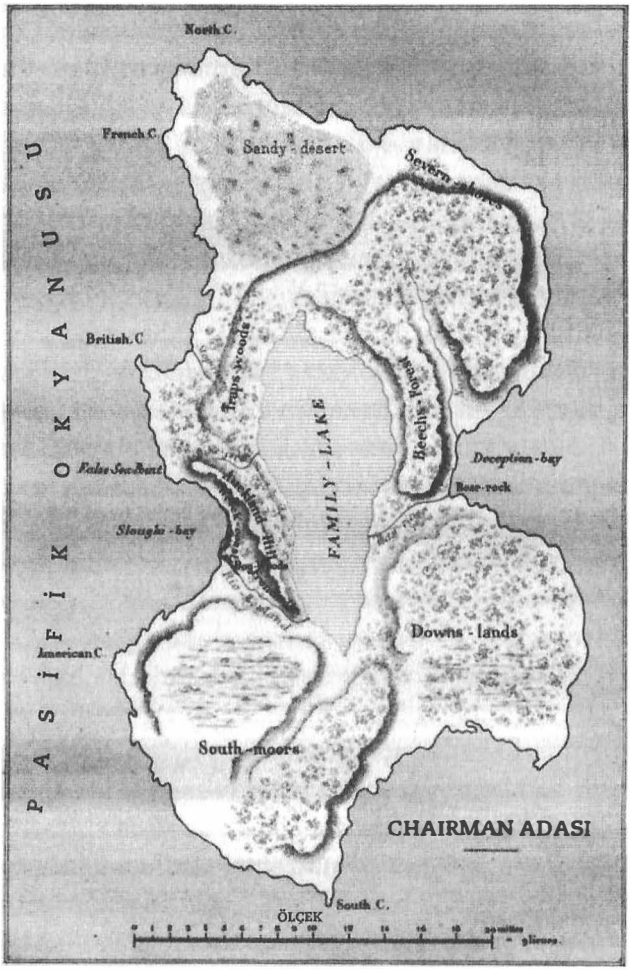
Bu adanın tek ve en önemli yükseltisi, burundan koyun kuzeyine, ırmağın sağ yakasına kadar yanlamasına uzanan yalıyar gibi görünüyordu. Kuzey bölümüne gelince, haritaya göre çorak ve kumluydu. Nehrin ötesinde sivri bir burun halinde güneye doğru yayılan geniş bir bataklık mevcuttu. Kuzeydoğu ve güneydoğuda uzun kumul dizileri birbirini izliyor ve sahilin bu kısmına Sloughi-bay'e kıyasla değişik bir görünüm katıyordu.

Haritanın altına çizilmiş ölçeğe bakılırsa adanın kuzeyden güneye uzunluğu seksen kilometre civarında, batıdan doğuya genişliğiyse aşağı yukarı kırk kilometre olmalıydı. Şeklinin düzensizliği hesaba katılırsa, çevre uzunluğu iki yüz elli kilometre kadardı.

Bu adanın Polinezya'nın hangi ada grubuna ait olduğunu veya etrafında başka adalar olup olmadığını bilmekse imkânsızdı.

Ne olursa olsun *Sloughi*'nin kazazedeleri için artık bu topraklara geçici değil kalıcı olarak yerleşmek söz konusuydu ve mağara onlara mükemmel bir sığınak sunduğuna göre kışın ilk boraları yelkenliyi tamamen parçalamadan malzemeleri buraya taşımaları yerinde olurdu.

Artık gecikmeden kampa dönmeleri gerekiyordu. Briant ve arkadaşları yola çıktıktan bu yana üç gün geçmişti ve Gordon çok kaygılanmış olmalıydı. Başlarına bir felaket geldiğini düşünüyor olabilirdi.

North C.
French C.
Sandy - desert
Severn - shores
PASİFİK OKYANUSU
British C.
Trees - woods
FAMILY - LAKE
Beetle - Road
Deception - bay
False Sea-Beast
Base - rock
Slough - bay
Downs - lands
American C.
South - moors
CHAIRMAN ADASI
South C.
ÖLÇEK

Briant'ın tavsiyesiyle aynı sabah saat on birde harekete geçmeye karar verildi. Harita, en kısa yolun doğudan batıya akan derenin sağ kıyısı olduğunu belirttiğinden faleze tırmanmak lüzumsuzdu. Koya kadar en fazla on bir kilometre vardı ve bu mesafeyi birkaç saatte aşabilirlerdi.

Yola çıkmadan önce delikanlılar Fransız kazazedeye karşı son görevlerini yerine getirmek istediler. François Boudoin'ın adının baş harflerini kazıdığı ağacın dibinde kazmayla bir mezar açıp tahta bir haçla yerini işaretlediler.

Dini törenin ardından dördü beraber mağaraya geri dönüp hayvanlar içeri giremesin diye deliği tıkadılar. Erzaktan arta kalanı bitirdikten sonra falezin eteği boyunca ilerleyerek nehrin sağ kıyısından aşağı indiler. Bir saat sonra kaya kütlesinin kuzeydoğuya doğru kıvrıldığı noktaya varıyorlardı.

Nehrin akıntısını izledikleri süre boyunca hızlı ilerleyebildiler. Kıyı şeridini kapatan ağaç, çalı ve otlar yoktu.

Derenin Sloughi-bay ile göl arasında bir bağlantı görevi gördüğünü tahmin eden Briant yol boyunca etrafı dikkatle inceliyordu. Ona öyle geliyordu ki nehir yatağının üst kısmına bir tekne ya da sal iple çekilebilir veya sırıkla itilebilirdi. Böylece sulardaki gelgitten faydalanarak malzemelerin taşınması kolaylaşırdı. Önemli olan nehrin suyunun akış hızının artmaması ve su derinliğinin ya da genişliğinin azalmamasıydı. Bunların hiçbiri olmuyordu. Nehir, gölden çıkışından itibaren beş kilometrelik bir alanda bu planı gerçekleştirmeye uygun şartlarda akıyordu.

Öğleden sonra saat dörde doğru kıyı yolunu terk etmeleri gerekti. Yol, aşmaya çalışmanın tehlikeli

olabileceği, oldukça geniş ve yumuşak topraktan bir çukurla kesilmişti. Bu durumda ormandan dolanmak daha mantıklıydı.

Briant, pusulası elinde, en kestirmeden Sloughi-bay'e varacak şekilde kuzeybatıya yöneldi. O sırada kayda değer gecikmeler oldu, zira uzun otlar, zeminde içinden çıkılması güç karmakarışık yığınlar oluşturuyordu. Ayrıca, güneşin batışıyla beraber kayın, çam ve huş ağaçlarından oluşan kalın kubbenin altına da karanlık çökmüştü.

Hayli yorucu bu koşullarda üç kilometre katettiler. Kuzeye doğru epey derinlemesine uzanan çukurun etrafından dolaştıktan sonra en iyisi akarsuyun kıyısına dönmekti, çünkü haritaya göre bu dere Sloughi-bay'e dökülüyordu. Ama dönemeç öyle uzundu ki, Briant ve Doniphan tekrar akarsu kıyısına dönmekle vakit kaybetmek istemediler. Ormanda ilerlemeye devam ettiler ve akşam yediye doğru yollarını kaybettiklerinden emin oldular.

Geceyi ağaçların altında geçirmek zorunda mı kalacaklardı? Açlık bastırdığında erzakları bitmiş olsa daha fena olurdu.

"İlerlemeye devam," dedi Briant. "Batıya doğru yürümeye devam edersek kamp yerine ulaşmamız lazım..."

"Bu harita bize yanlış bilgi vermiyorsa tabii!" diye yanıtladı Doniphan. "Hem bu akarsuyun Sloughi-bay'e dökülen dere olduğundan nasıl emin olabiliyoruz?"

"Harita niye yanlış olsun Doniphan?"

"Peki neden olmasın Briant?"

Kaybolmalarının hayal kırıklığını hazmedemeyen Doniphan'ın kazazedenin haritasına pek

güven duymadığı belli oluyordu. Ancak haksızdı, zira adanın evvelce keşfettikleri kısımlarında François Baudoin'ın çıkardığı iş kesin bir doğruluk sunuyordu.

Briant bu konuda tartışmayı lüzumsuz gördü ve kararlı bir şekilde yeniden yola koyuldular.

Saat sekizde hava öyle kararmıştı ki hiçbir şey seçilemez olmuştu. Ve o bitmek bilmez ormanın sınırına bir türlü varamıyorlardı!

Birden ağaçların arasındaki boşluktan göğe yayılan parlak bir ışık gördüler.

"Bu da ne böyle?" dedi Service.

"Yıldız kayması herhalde," dedi Wilcox.

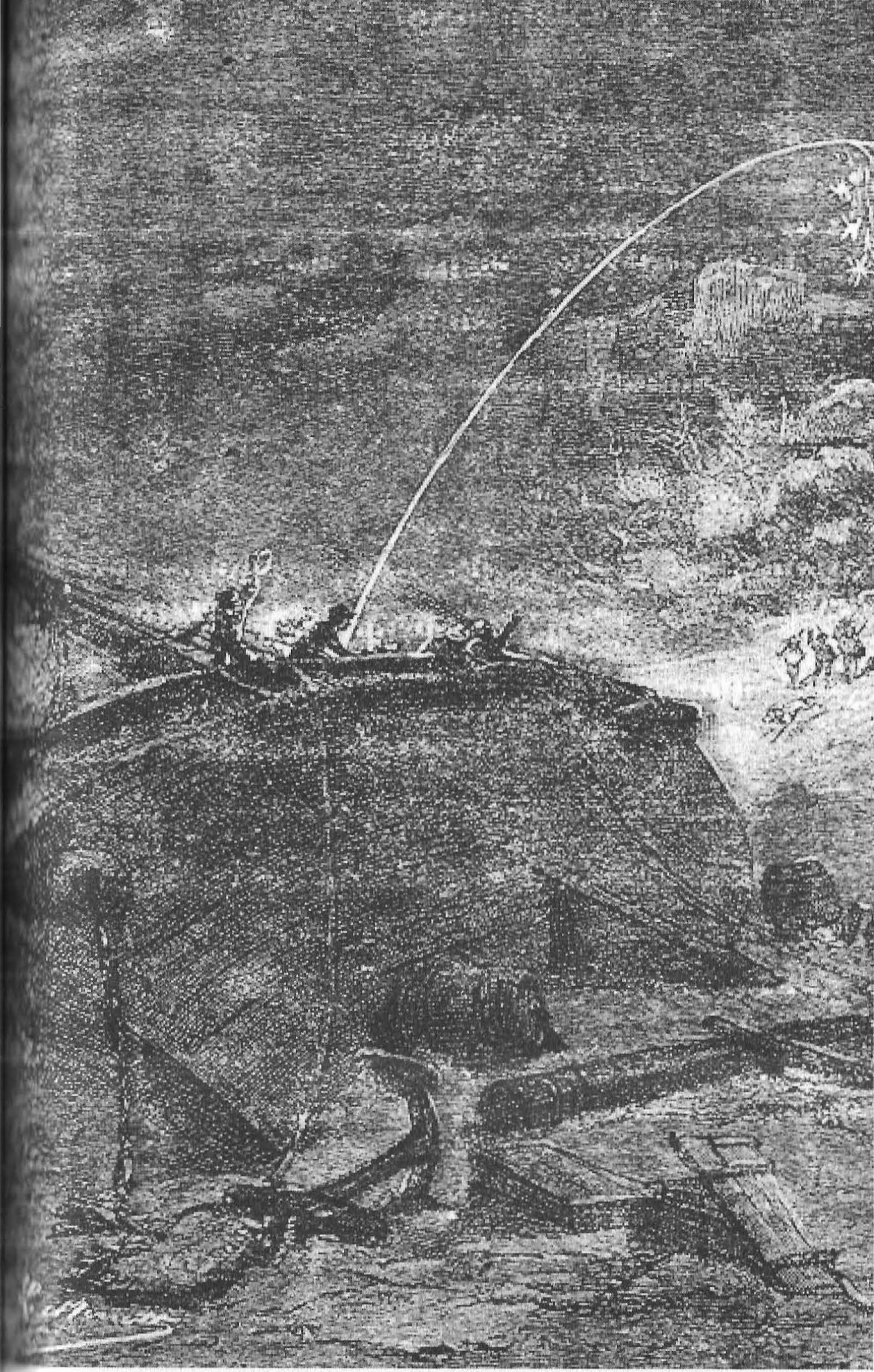
"Hayır, bu bir fişek!.." diye karşılık verdi Briant. "*Sloughi*'den atılan bir işaret fişeği."

"Yani Gordon'dan bir işaret!.." diye haykırdı Doniphan, cevaben tüfeğini patlatarak.

Yıldızlardan birini nirengi noktası belirlediler. O sırada karanlıkta ikinci bir fişek yükseldi. Briant ve yoldaşları o tarafa yöneldiler ve bir saate kalmadan *Sloughi* kampına ulaşmışlardı.

Gerçekten de yollarını kaybetmiş olmaları kaygısıyla Gordon birkaç fişek fırlatmayı akıl etmişti.

Bu dâhiyane bir fikirdi, çünkü aksi takdirde Briant, Doniphan, Wilcox ve Service o gece yorgunluklarını yatın kuşetlerinde gideremeyeceklerdi.

Gordon birkaç fişek fırlatmayı akıl etmişti.

X

Keşif gezisinin öyküsü. – Sloughi'yi terk etme kararı veriliyor. – Yatın boşaltılıp sökülmesi. – Bu görevi sonlandıran bora. – Çadırda kamp. – Sal imalatı. – Yükleme ve karaya çıkma. – Nehirde iki gece. – French-den'e varış.

Briant ve üç arkadaşının teknede nasıl karşılandıklarını tahmin etmek zor değil. Gordon, Cross, Baxter, Garnett ve Webb onlara sarılırken ufaklıklar boyunlarına atılıyorlardı. Sevinç çığlıkları ve sıkı tokalaşmalar zamanıydı. Havlamaları çocukların haykırışlarına karışan Phann da bu candan karşılamada yerini almıştı. Evet! Bu ayrılık uzun olmuştu!

"Yollarını mı kaybettiler?.. Yerlilere esir mi düştüler?.. Yırtıcı etoburların saldırısına mı uğramışlardı?" *Sloughi* kampında kalanların kendi kendilerine sordukları sorular bunlardı.

Ama Briant, Doniphan, Wilcox ve Service geri dönmüşlerdi. Şimdi geriye, gezi boyunca başlarından geçenleri öğrenmek kalıyordu. Fakat o uzun yürüyüşte çok yorulduklarından bu sohbet ertesi güne bırakıldı.

"Bir adadayız!"

Briant bunu söylemekle yetindi. Endişe verici sayısız ihtimal barındıran geleceğin zihinlerde belirmesine yeterliydi. Buna rağmen Gordon haberi fazla düş kırıklığı belirtisi göstermeden karşıladı.

"İyi!" dedi. "Bunu bekliyordum ve fazla şaşırmadım!"

Ertesi gün –5 Nisan– şafakla birlikte büyükler –Gordon, Briant, Doniphan, Baxter, Cross, Wilcox,

Service, Webb, Garnett– ve her zaman iyi tavsiyelerde bulunan Moko, yatın baş tarafında toplanmışlardı, diğerleri hâlâ uyuyordu. Briant ve Doniphan sırayla söz alarak yoldaşlarını olup bitenlerden haberdar ettiler. Bir dereye yapılmış taş şosenin, sık bir fundalığa gizlenmiş ajupa kalıntılarının nasıl onları o bölgede yaşamış veya yaşayan insanlar olduğuna inandırdığını, ilkin deniz zannettikleri o engin su birikintisinin gölden başka bir şey olmadığını, yeni ipuçlarının onları derenin gölden çıktığı yerin yakınındaki mağaraya kadar götürdüğünü, Fransız kökenli François Baudoin'ın kemiklerini nasıl keşfettiklerini ve nihayet kazazede tarafından çizilmiş haritada *Sloughi*'nin karaya vurduğu yerin bir ada olduğunun belirtildiğini anlattılar.

Briant ve Doniphan özenle konuşuyor, en ufak ayrıntıyı bile atlamıyorlardı. Şimdi hepsi haritaya bakıp yardımın ancak dışarıdan gelebileceğini iyice anlıyordu!

Bununla birlikte gelecek karanlık görünse ve genç kazazedeler ümitlerini Tanrı'ya bağlamış olsalar da durumun en az endişelendirdiği –bu noktayı vurgulamak yerinde olur– Gordon'du. Genç Amerikalının Yeni Zelanda'da onu bekleyen bir ailesi yoktu. Ayrıca işlevsel, sistemli ve örgütleyici aklıyla küçük bir koloni kurma görevi onu korkutmuyordu. Bunda bir nevi yeteneklerini sergileme fırsatı görüyor, yardımcı oldukları takdirde katlanılabilir bir yaşam vaat ederek arkadaşlarının moralini yükseltmeye çalışıyordu.

Adanın büyük boyutları göz önüne alındığında Pasifik haritasında, Güney Amerika kıtası yakınında gösterilmemiş olması imkânsızdı. Stieler

Atlasını dikkatle inceledikten sonra yakınlarda Ateş Toprakları ve Macellan Boğazı civarındaki Issız Ada, Kraliçe Adelaide, Clarence vb. takımadaları haricinde hiçbir önemli adanın işaretlenmemiş olduğu anlaşıldı. Oysa ada, daracık kanallarla kıtadan ayrılan bu takımadalardan birinin parçası olsaydı François Baudoin bunu haritasında mutlaka belirtirdi – bunu yapmamıştı. Demek ki burası kendi başına bir adaydı ve bundan yola çıkarak, atlasta gösterilen suların daha kuzey veya güneyinde olduğu sonucunu çıkarabilirlerdi. Yine de yeterli veri ve gerekli aletler olmadan adanın Pasifik'teki konumunu kesin olarak tespit etmek mümkün değildi.

Geriye, kış mevsimi her türlü yer değişikliğini imkânsız kılmadan evvel adaya kalıcı olarak yerleşmekten başka seçenek kalmıyordu.

"En iyisi göl kıyısında bulduğumuz mağarayı konutumuz haline getirmek," dedi Briant. "Bizim için harika bir sığınak olur."

"Hepimizin kalabileceği kadar büyük mü?" diye sordu Baxter.

"Elbette hayır," diye cevap verdi Doniphan, "ama sanırım kayada ikinci bir oyuk kazarak büyütülebilir! Gerekli aletlerimiz var..."

"Hepimizin rahat edeceği kadar geniş olmasa da şimdilik bunu düşünmeyelim," diye karşılık verdi Gordon.

"Ve özellikle de en kısa sürede taşınmaya bakalım!" diye ekledi Briant.

Durum hakikaten acildi. Gordon'un belirttiği gibi, yelkenli her geçen gün biraz daha yaşanmaz hale geliyordu. Oldukça kuvvetli sıcakların izlediği

son yağmurlar güvertenin gövde ve ek yerlerinin iyice açılmasına sebep olmuştu. Yırtık yelken bezleri artık içeri hava ve su girmesini engellemiyordu. Ayrıca teknenin alt tarafında da aşınmalar başlamıştı, gövdesinden sızan sular kumlara akıyor ve yumuşak zemine gömülen uskuna gittikçe yan yatıyordu. Devam eden ekinoks dönemlerinde hep olduğu gibi kıyıda fırtına zincirlerinden boşanıyor ve bu durum, birkaç saate kalmadan *Sloughi*'yi parçalanma tehlikesiyle karşı karşıya getiriyordu. O yüzden yapmaları gereken sadece tekneyi gecikmeden terk etmek değil, tekneyi sistemli şekilde parçalayarak French-den'in –Fransız kazazedenin anısına mağaraya verilen ad (Fransız mağarası)– düzenlenmesi için gereken kiriş, tahta, demir, bakır gibi işe yarayacak her şeyi almaktı.

"Oraya sığınana kadar nerede kalacağız peki?" diye sordu Doniphan.

"Nehir kıyısında, ağaçların arasında kuracağımız çadırda," diye yanıtladı Gordon.

"Yapılacak en doğru şey bu," dedi Briant, "hem de bir saat bile kaybetmeden!"

Aslında yatın parçalanması, malzemeler ve erzakın boşaltılması, bu yükün nakliyesi için bir sal yapılması en az bir aylık iş demekti ve Sloughibay'den ayrılmadan önce, kuzey yarımkürede kasımın ilk günlerine denk gelen mayıs ayına gelinmiş olacaktı.

Nakliye akarsu yoluyla yapılacağından Gordon yeni kamp yerini kurmak için dere kenarını seçmekte haklıydı. Daha uygun bir yol yoktu. Tüm erzakı ve tekneyi parçaladıktan sonra çıkacak malzemeyi ormanın içinden veya dere kıyısından

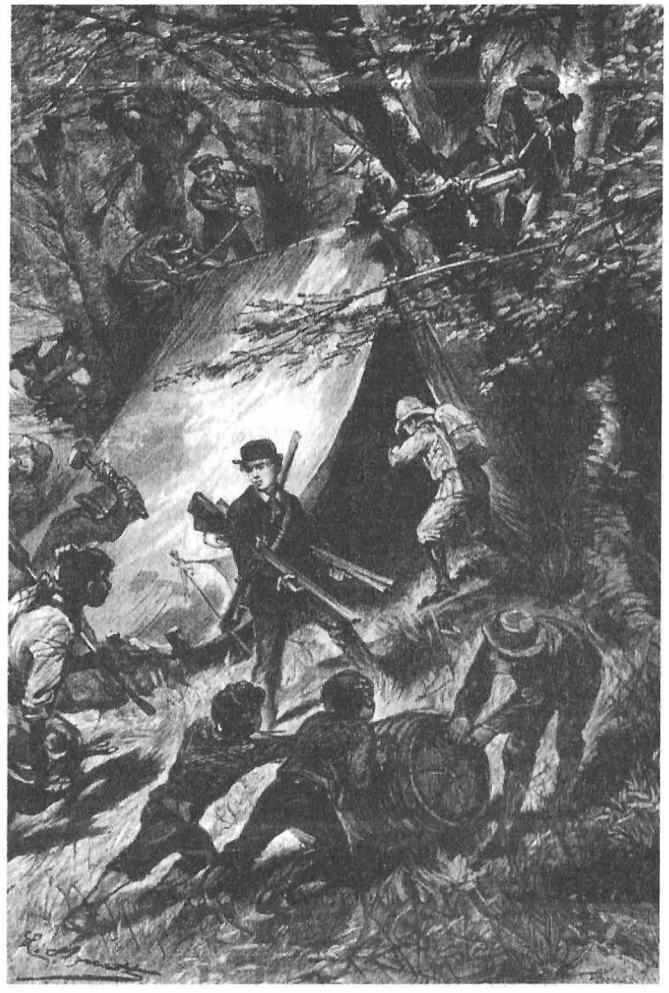
taşımaları fazlasıyla güçtü. Buna rağmen gelgitler esnasında göle kadar hissedilen kabarmada bir sal yardımıyla bu işi zahmetsizce halledebilirlerdi.

Akarsu yatağının üst kısmında –bunu Briant saptamıştı– ne bir çağlayan ne ivinti yeri ne de bir bent vardı. Akıntının alt tarafını incelemek üzere sandalla çukurdan nehir ağzına kadar yeni bir keşif gezisi yapıldı. Briant ve Moko, akarsuyun yolculuğa da elverişli olduğundan emin oldular. Yani Sloughi-bay ve French-den arasında gayet kullanışlı bir ulaşım hattı vardı.

Sonraki günler dere kenarına kamp kurmakla geçti. İki kayın ağacının uzun direklerle bir üçüncüsüne bağlanan alt dalları, yatın, uçları yere değen büyük yedek yelkenine destek işlevi gördü. Yatak örtüleri, en gerekli aletler, silahlar, cephane, erzak balyaları, palamarlarla sağlamca sabitlenmiş bu çadırın korumasına taşındı. Sal, yatın kalıntılarından inşa edileceğinden önce parçalama işleminin bitmesi gerekiyordu.

Yağışsız giden havanın şikâyet edilecek yanı yoktu. Bazen rüzgâr olsa da, o da karadan esiyordu ve işlerin hepsi elverişli şartlarda yapılabildi.

15 Nisan'a gelinirken uskunadan geriye ancak parçalandıktan sonra alınabilecek safra işlevi gören kurşun külçeler, sintinedeki su bölmeleri, bocurgat, mutfak gibi alet yardımı olmadan kaldırılması fazla ağır eşyalardan başka şey kalmamıştı. Yelken donanımına gelince, mizana direği, serenler, çarmıklar ve demir patrisalar, zincirler, çapalar, bol miktarda mevcut halat, palamar ve muhtelif ipler, her şey yavaş yavaş çadırın yanına taşınmıştı.

Bu çadırın korumasına taşındı.

Bu işlerin tamamlanması ne kadar acil olsa da günlük ihtiyaçları karşılamayı da ihmal etmiyorlardı. Doniphan, Webb ve Wilcox günde birkaç saatlerini kayagüvercinlerini ve bataklıktan gelen başka kuşları avlamaya ayırıyordu. Küçükler, al-

çalan deniz resifleri açıkta bıraktıkça yumuşakça toplamakla meşgul oluyorlardı. Jenkins, Iverson, Dole ve Costar'ın yuvadaki civcivler gibi su birikintileri arasında kaynaştıklarını görmek eğlenceliydi. Mesela bazen bellerine kadar ıslanıyorlardı ki bu, Gordon tarafından azarlanmalarına yol açıyor, Briant'sa onları bağışlamayı tercih ediyordu. Jacques da genç arkadaşlarıyla çalışıyor, fakat kahkahalarına asla katılmıyordu.

Kısacası işler pratik zekâsıyla öne çıkan Gordon'un yönlendirmesiyle arzu edilen şekilde yürüyordu. Elbette Doniphan'ın doğru bulduğu şey, Briant veya başka biri tarafından kabul görmüyordu. Ama neticede bu küçük dünyada uyum hüküm sürüyordu.

Bununla birlikte acele etmeleri önemliydi. Nisanın ikinci yarısında hava o kadar güzel olmadı. Ortalama sıcaklık hissedilir oranda düştü. Birçok sabah termometre sıfırı gösterdi. Kış kendini haber veriyor, Pasifik'in yüksek bölgelerinde müthiş sağanak, dolu ve kar fırtınaları baş gösteriyordu.

Hem küçük hem de büyükler zorlu bir kış öngörerek hazırlanan ve daha sıcak tutan kalın kazaklar, kalın kumaştan pantalonlar, yün gemici gömlekleri giymek zorunda kaldılar. Nitelik ve bedenlerine göre sınıflanmış bu giysileri nerede bulacaklarını öğrenmek için Gordon'un defterine göz atmak yetiyordu. Özellikle en küçüklerle ilgilenen Briant ayaklarının üşümemesine, soğuk havada terli kalmamalarına özen gösteriyordu. En ufak nezle belirtisinde gece gündüz yanan ateşin yanına uzanmalarını öğütlüyor, hatta onları buna mecbur ediyordu. Dole ve Costar birçok kez baş gösteren

hastalığı atlatmak için kamarada değilse de çadırda istirahat etmek zorunda kaldılar. Moko onlara gemi eczanesinden temin ettiği malzemelerle yaptığı şifalı suyu içiriyordu.

Yatın içindekiler tamamıyla boşaltıldıktan sonra her yanı çatırdayan gövdesine girişildi.

French-den'in düzenlenmesinde kullanılması planlanan bakır kaplamaların ardından çekiç, pense ve kerpetenler yardımıyla çivi ve kavelalarla kaburgaya tutturulmuş borda kaplaması söküldü. Deneyimsiz ellerine ve henüz pek güçlenmemiş kollarına oldukça acı veren, büyük bir işle karşı karşıyalardı. Üstelik parçalama işi ağır ağır ilerlerken 25 Nisan'da sert bir bora baş gösterdi.

Soğuk mevsim şimdiden kendini hissettirmeye başlamıştı ve o gece, storm glass'taki karmaşanın haber verdiği şiddetli bir fırtına patlak verdi. Yıldırımlar ardı ardına gökyüzünü aydınlatıyordu. Küçükleri çok korkutan şimşek gürlemeleri gece yarısından sabaha dek kesilmedi. Neyse ki yağmur yağmadı. Lakin iki üç defa rüzgârın hışmına karşı çadırı tutmak gerekti.

Çadır, aralarına gerildiği ağaçlar sayesinde rüzgâra direnebilse de yükselen denizin açıktan gelen iri dalgalarının dövdüğü yat için aynı şey geçerli değildi.

Sökülmüş borda kaplaması ve parçalanmış kaburgasıyla tekne, birkaç şiddetli mahmuz darbesinin ardından çok geçmeden enkaz haline geldi. Yakınmanın lüzumu yoktu, çünkü dalgalar geri çekilirken çoğu kayalara takılan enkazın ancak bir kısmını sürükledi. Demir aksamları kumun kıvrımları altında bulmak zor olmayacaktı.

Sonraki günlerde herkes bu işle meşguldü. Kirişler, tahtalar, sintinedeki külçeler, kaldırılamayan nesneler kumlu kıyıda orada burada yatıyordu. Geriye sadece onları nehrin sağ yakasına, çadırdan birkaç adım mesafeye taşımak kalmıştı.

Bu hakikaten zahmetli bir işti, fakat herkesin katkısıyla fazla yorucu olmadan, güzelce son buldu. Çocuklan hep beraber çığlıklar atarak ağır bir tahta parçasını çekerken görmek ilginçti. Kaldıraç işlevi gören direklerden ve ağır parçaları sürüklemelerini kolaylaştıran yuvarlak tahta parçalardan faydalanıyorlardı. En zoru bocurgatı, mutfak fırınını ve saçtan yapılmış, bir hayli ağır su depolarını taşımaktı. Neden bu çocuklann başında onlara rehberlik edecek bir yetişkin yoktu ki? Mühendis ve kaptan olan Briant ve Garnett'in babaları yanlarında olsa, elbet onları yaptıkları ve yapacakları hatalardan uzak tutarlardı. Mekanik işlere pek yatkın bir zekâya sahip Baxter büyük gayret ve beceri gösterdi. Onun çabaları ve Moko'nun tavsiyeleri sayesinde palangalar kuma çakılan iki kazıkla sabitlendi. Böylece delikanlılardan oluşan takımın gücü iyice arttı ve işler çabuklaştı.

28'i akşamı *Sloughi*'den geriye kalan her şey karaya taşınmıştı. Böylece işin en zor kısmı yapılmış oldu, çünkü bu malzemelerin French-den'e naklini nehir halledecekti.

"Yarın," dedi Gordon, "salımızı yapmaya koyuluruz..."

"Evet," dedi Baxter. "Ve suya indirme zahmetine girmemek için onu derenin üstünde inşa etmeyi öneriyorum..."

"Kolay olmayacak!" diye belirtti Doniphan.

Hepsi ağır tahta parçalarını çekiyordu.

"Olsun, bir deneyelim!" diye cevap verdi Gordon. "Yapmak zor olsa da en azından suya indirme derdimiz olmayacak."

Gerçekten de bu çalışma tarzı daha uygundu ve hemen ertesi gün, ağır ve taşınması zor malzemelerin sığacağı ebatlarda olması gereken salın tabanı imal edildi.

Yelkenliden sökülen kirişler, ikiye ayrılmış omurga, mizana direği, güvertenin bir metre üzerinden kırılmış ana direğinin bir parçası, parmaklıklar, civadra, brigantin boynuzu, mizana ve randa serenleri, kıyıda denizin sadece gelgit zamanı kapladığı bir yere taşınmıştı. O an beklendi ve parçalar kabaran sular tarafından kaldırılarak nehre yollandı. Tekrar birleştirilen bu büyük parçalar sıkıca bağlandı.

Böylece yaklaşık on metre boyunda, dört buçuk metre eninde sağlam bir temel inşa edildi. Bütün gün aralıksız çalışıldı ve gece çöktüğünde iskelet tamamlanmıştı. Briant tedbir olarak yükselen sular onu yukarılara, French-den tarafına, alçaldığındaysa aşağıya, deniz istikametine sürükleyemesin diye kıyıdaki ağaçlara bağladı.

Hayli yorucu bir günün ardından bitkin düşmüş çocuklar hep beraber büyük bir iştahla akşam yemeği yediler ve sabaha kadar deliksiz uyudular.

Ertesi gün, ayın otuzunda şafakla beraber herkes işe koyuldu.

Şimdi salın kaburgası üzerine bir platform giydirmek söz konusuydu. Güverte tahtaları ve *Sloughi*'nin gövdesinin borda kaplamaları buna yaradı. Güçlü çekiç darbeleriyle çakılan çiviler ve parçaları alttan bağlayan ipler sağlam bağlantılar oluşturdu.

Herkes kaybedecek bir saat bile olmadığının bilincinde acele etse de bu iş üç günlerini aldı. Donan suyla beraber şimdiden su birikintilerinin üzerinde, kayaların arasında ve derenin kıyılarında kristaller oluşmaya başlamıştı. Ateşin sıcaklığına rağmen çadır barınak artık yetersiz geliyordu. Gordon ve yoldaşları düşen hava sıcaklığıyla birbirlerine ve battaniyelerine sarılarak mücadele ediyorlardı.

French-den'e kalıcı olarak yerleşmek için çalışmaların hızlandırılması gerekliliği baş gösterdi. En azından orada, bu yüksek enlemlerde çok sert geçen kışın kötü şartlarına meydan okumanın mümkün olacağı umuluyordu.

Sağlam bir temel inşa edildi.

Yolda parçalanmaması –bu, tüm malzemenin nehir yatağına gömülmesine sebep olurdu– için platformun mümkün olduğunca sağlam yapıldığı ortadaydı. Ne var ki böyle bir felaketi savuşturmak için yola çıkışı yirmi dört saat ertelemek daha iyi olurdu.

"Yine de," diye belirtti Briant, "6 Mayıs'tan sonraya kalmamakta fayda var."

"Niye peki?"

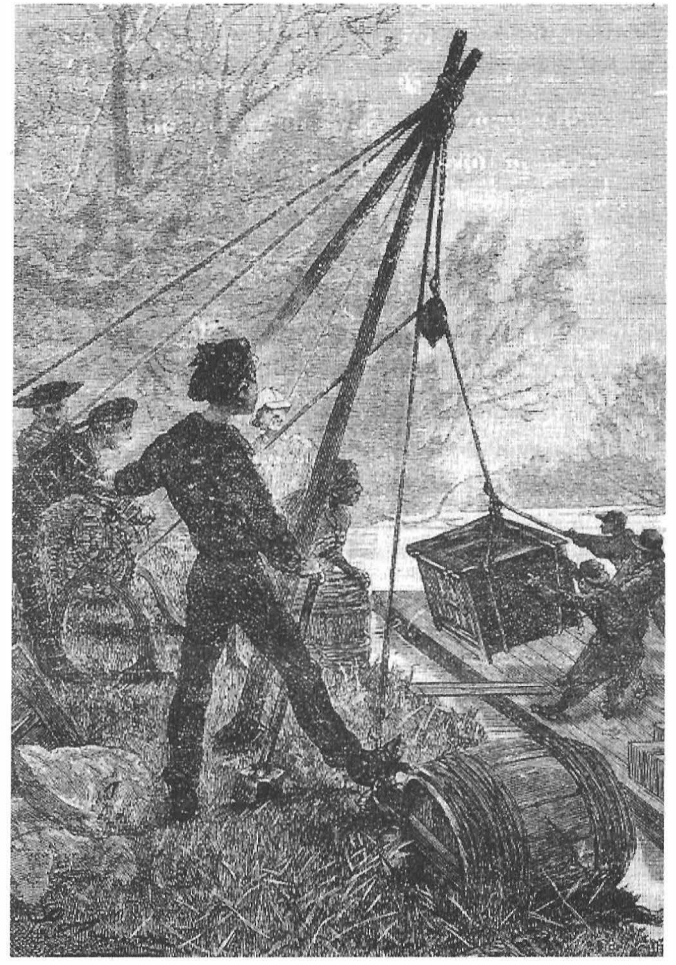
"Çünkü yarın değil öbür gün yeni ay," diye cevap verdi Briant. "Birkaç gün boyunca gelgitler artacak. Ve ne kadar güçlenirlerse nehrin akıntısından yukarı çıkmamıza o kadar yardımcı olacaklar. Düşünsene, Gordon! Bu ağır salı iple çekmek ya da sopayla itmek mecburiyetinde kalırsak akıntıyla asla başa çıkamayız!.."

"Haklısın," diye yanıtladı Gordon, "en geç üç gün içinde yola çıkmamız lazım!"

İş bitmeden mola vermemek konusunda anlaştılar.

3 Mayıs günü salın dengeli ilerleyebilmesi için malzemeler özenle istiflenerek platforma yüklendi. Her çocuk gücü oranında işe katıldı. Gordon'un gösterdiği şekilde Briant ve Baxter'ın dikkatlice hazırladıkları ufak tefek eşyayı, alet edevat ve araçları platforma taşımaktan Jenkins, Iverson, Dole ve Costar yükümlüydü. Fırın, su tankları, bocurgat, demir aksam, kaplama levhaları gibi daha ağır eşyaları büyükler taşıyordu. Ayrıca *Slough*'nin enkazından arta kalanlar, kaburganın eğri kalasları, borda kaplamaları, güverte parmaklığı, ambar kapaklarının sala yüklenmesi zorlu görevi de büyüklere düşüyordu. Erzak balyaları, şarap, bira, alkol fıçıları ve koydaki kayalar arasından toplanmış tuz

çuvalları için de aynı şey geçerliydi. Yüklemeyi kolaylaştırmak için Baxter dört noktadan halatla tutturulan iki seren diktirdi. Bu çatkının ucuna çıkrıkla donanmış bir palanga kuruldu. Bu sayede eşyalar yerden kaldırılıp etrafa çarpmadan platforma yerleştirilebiliyordu.

Bu çatkının ucuna...

Herkes öyle ihtiyatlı ve gayretli çalıştı ki 5 Mayıs günü öğleden sonra bütün eşyalar saldaki yerini almıştı. Artık yapılması gereken salın halatlarını çözmekti. Bu, ertesi sabah saat sekize doğru, yükselen sular nehir ağzında belirince yapılacaktı.

İşlerini tamamlayan delikanlılar belki de akşama kadar, hak ettikleri üzere dinlenebileceklerini düşünmüşlerdi. Hiç de öyle olmadı ve Gordon'un yeni önerisi onlara bir iş daha çıkardı.

"Arkadaşlar," dedi, "körfezden uzaklaşacağımıza göre, denizi gözleme imkânımız kalmayacak ve ada tarafına bir gemi gelirse ona işaret veremeyeceğiz. O yüzden, sanının faleze bir direk dikip bayraklarımızdan birini asmak uygun olur. Umarım bu, açıktan geçen gemilerin dikkatini çekmek için yeterli olur."

Öneri kabul edilince uskunanın sal yapımında kullanılmayan gabya çubuğu, dere kıyısında bayır oldukça kullanışlı bir eğim sunan yalıyarın eteğine sürüklendi. Zirvede sona eren o kıvrımlı patikayı çıkmak oldukça zahmetliydi.

Yine de tepeye varıldı ve direk sağlam şekilde dikildi. Baxter bir kandilisa yardımıyla İngiliz sancağını çekerken Doniphan bunu tüfek atışıyla selamlıyordu.

"Hah! Ha!" dedi Gordon, Briant'a. "Doniphan İngiltere adına adayı ele geçirdi!"

"Zaten hep onun değil miydi?" diye cevap verdi Briant.

Gordon elinde olmadan somurttu, zira bazen "adasından" bahsetme şekline bakılırsa onu Amerikan toprağı olarak görüyordu.

Ertesi sabah gün doğumunda herkes ayaktaydı. Çadır çabucak sökülerek hedefe varana kadar korunması için yelken bezleri yayılmış sala taşındı.

Hava sakin görünüyordu. Ama rüzgâr yön değiştirirse bulutları adanın üzerine toplayabilirdi.

Saat yedide hazırlıklar bitmişti. Platform, gerekirse üzerinde iki üç gün kalınabilecek şekilde düzenlenmişti. Erzaka gelince, Moko yolculukta ateş yakmak zorunda kalmadan beslenmelerine yarayacak malzemeleri ayırmıştı.

Saat sekiz buçukta herkes sala yerleşmişti. Büyükler sopa ve serenlerle donanmış şekilde önde duruyorlardı – dümen, akıntı karşısında etkisiz olacağından salı yönetmenin tek yolu buydu.

Saat dokuza doğru denizin kabardığı hissedildi. Parçaları palamarları içinde hareket eden salın iskeletinden boğuk bir çatırtı geldi. Ama bu ilk çatırdamanın dışında parçalanmasından korkacak hiçbir şey olmadı. Bu koşullarda taşıt French-den'e sapasağlam ulaşabilirdi.

"Dikkat!" diye bağırdı Briant.

"Dikkat!" diye bağırdı Baxter.

İkisi de salı ön ve arkadan tutan palamarların başındaydı.

"Hazırız!" diye bağırdı, Wilcox'la birlikte platformun önünde duran Doniphan.

Salın yükselen suların etkisiyle sürüklendiğini saptadıktan sonra:

"Halatları boşaltın!" diye bağırdı Briant.

Emir hemen yerine getirildi ve serbest kalan sal, yedeğindeki sandalı çekerek iki kıyı arasında yavaşça ilerlemeye koyuldu.

Ağır taşıtlarının harekete geçtiğini gören çocukların hepsi pek sevinmişti. Yüksek bordalı bir gemi inşa etmiş olsalar daha gururlu olmazlardı! Bu hafif kendini beğenmişliğin kusuruna bakılmasın!

Derenin sıra sıra ağaçlarla kaplı sağ yakası, yanındaki bataklık boyunca uzanan daracık sol yakadan epey yüksekte kalıyordu. Briant, Baxter, Doniphan, Wilcox ve Moko, karaya oturma tehlikesine karşı o kıyıdan uzak kalmak için tüm güçlerini kullandılar – nehrin karşı kıyısında su derinliği güvenle yol almaya elverişliydi.

Böylelikle sal, yükselen suyun daha düz aktığı ve kancalı sopalara dayanak oluşturabilecek sağ kıyıya mümkün olduğunca yakın tutuldu.

Hareketten iki saat sonra katedilen yol yaklaşık üç kilometre kadardı. Hiçbir çarpışma olmamıştı ve bu şartlarda sal French-den'e hasar görmeden varacaktı.

Bununla beraber Briant'ın daha evvel de öngördüğü üzere suların yükselmesi esnasında ancak üç kilometre yol alınabildiği ve akarsuyun gölden çıktığı nokta ile Sloughi-bay'e döküldüğü ağzına kadarki mesafe on kilometre olduğundan hedefe varmak için birden fazla gelgit kabarması gerektiriyordu.

Gerçekten de saat on bire doğru deniz suyu çekilerek akıntı yönünü çevirmeye başladı ve denize doğru sürüklenmemesi için salı sıkıca bağlamakta acele etmeleri gerekti.

Kuşkusuz gece oluşacak gelgitten faydalanabilirlerdi, ama bu, karanlıkta bilmedikleri bir maceraya atılmaları anlamına gelirdi.

"Bunun çok büyük bir ihtiyatsızlık olacağını düşünüyorum," diye belirtti Gordon, "zira sal, onu parçalayabilecek çarpışmalara açık olacaktır. Sabah kabarmasından yararlanmak üzere yarına kadar beklemekten yanayım!"

Bu öneri herkesin aklına yatacak kadar mantıklıydı. Yirmi dört saatlik gecikme, kaderi nehrin akın-

tısına bırakılmış değerli yükün güvenliğini tehlikeye atmaya yeğlenirdi

Bu yüzden orada, yarım gün ve bir bütün gece geçireceklerdi. Bunun üzerine Doniphan ve her zamanki av arkadaşları Phann eşliğinde derhal sağ kıyıya çıktılar.

Gordon onları fazla uzaklaşmamaları konusunda uyardı. Buna uymak zorundalardı. Neyse ki getirdikleri iki çift semiz toy kuşu ve bir sürü tinamu gururlarını kabartmaya yetmişti. Moko'nun önerisiyle bu av eti, French-den'in yemekhanesinde yenecek ilk öğle ya da akşam yemeğine saklanmak üzere ayrıldı.

Av esnasında Doniphan ormanın o bölümünde insan varlığına ait, eski ya da yeni tarihli hiçbir ize rastlamamıştı. Hayvanlara gelince, gözüne ormana doğru kaçışan iri kuşlar ilişmiş, ama türlerini çıkaramamıştı.

Gün son buldu ve Baxter, Webb ve Cross bütün gece, duruma göre salın palamarlarını sıkılaştırmaya veya gelgit başladığında gevşetmeye hazır halde nöbet tuttular.

Hiçbir alarm verilmedi. Ertesi gün saat ona çeyrek kala suların yükselmesiyle yolculuk bir gün öncesiyle aynı şartlarda devam etti.

Gece soğuk geçmişti. Gündüz de öyle oldu. Hedefe varmanın tam zamanıydı. Derenin suyu donarsa ya da gölden gelen birkaç buz parçası onları Sloughi-bay'e sürüklerse nasıl ilerlerlerdi? Bunlar, ancak French-den'e vardıklarında kurtulacakları kaygılardı.

Kabaran sulardan daha hızlı gitmek, deniz çekilirken akıntıya karşı koymak imkânsızdı. Bir bu-

çuk kilometreyi ancak bir buçuk saatte aşıyorlardı. O günün ortalaması de öyle oldu. Öğlen saat bire doğru Briant'ın Sloughi-bay'e dönerken etrafından dolaşmak zorunda kaldığı çukur yakınında mola verildi. Fırsattan faydalanıp kıyıyı keşfe çıktılar. Moko, Doniphan ve Wilcox'un üzerinde kaldıkları sandal, kuzey istikametinde iki buçuk kilometre ilerledi ve su, ilerlemek için yetersiz gelmeye başladığında durdu. Çukur, sol kıyı boyunca yayılan bataklığın uzantısı gibiydi ve su kuşları bakımından bereketliydi. Doniphan yemek dolabındaki toy kuşları ve tinamuların yanına eklenecek birkaç suçulluğu vurdu.

Gece sakin, fakat esintisi dere vadisine dolan dondurucu rüzgâr yüzünden buz gibiydi. Hatta oluştuğu gibi çatlayan veya eriyen ince buz tabakaları bile oluşuyordu. Hepsi yelkenlerin altında büzülmüş, ısınmaya gayret ediyordu. Alınan tüm tedbirlere rağmen salda rahat değillerdi. Çocuklardan bazıları, özellikle Jenkins ve Iverson huysuzlaşarak *Sloughi* kampından ayrıldıkları için yakınmaya başladılar. Neyse ki Briant onları yüreklendirici sözlerle rahatlatabildi.

Sal, nihayet ertesi gün öğleden sonra saat üç buçuğa kadar süren gelgit yardımıyla göle yaklaştı ve gelip French-den'in girişinde kıyıya yanaştı.

XI

French-den'de ilk düzenlemeler. – Salın boşaltılması. – Kazazedenin mezarına ziyaret. – Gordon ve Doniphan. – Mutfak ocağı. – Kürklü ve tüylü av hayvanları. – Nandu.[1] – Service'in projeleri. – Kış yaklaşıyor.

Karaya çıkışları, hayattaki her değişimi yeni bir oyun olarak gören ufaklıkların sevinç çığlıkları arasında gerçekleşti. Dole, kıyıda genç bir oğlak gibi hoplayıp zıplıyordu.

Iverson ve Jenkins göle doğru koşarlarken Moko'yu kenara çeken Costar:

"Senin iyi bir yemek sözün vardı, öyle değil mi miço?" dedi.

"Onu geçeceksiniz Bay Costar," diye yanıtladı Moko.

"Niye peki?"

"Çünkü bugün size yemek yapacak vaktim olmayacak!"

"Nasıl yani, akşam yemeği yenmeyecek mi?.."

"Hayır, ama gece bir şeyler atıştırılır. Toy kuşları gece yemeğinde fena gitmez!"

Bunu söylerken Moko inci gibi dişlerini sergileyerek gülüyordu.

Çocuk onu dostça dürttükten sonra yoldaşlarının yanına döndü. Zaten Briant, göz önünde olmaları için fazla uzaklaşmamalarını tembih etmişti.

"Onlara katılmıyor musun?.." diye sordu kardeşine.

---

[1] Anavatanı Güney Amerika olan uçamayan bir kuş türü –ed.n.

Karaya çıkışları, hayattaki her değişimi yeni bir oyun olarak gören ufaklıkların sevinç çığlıkları arasında gerçekleşti.

"Hayır! Burada kalmayı tercih ederim!" diye cevap verdi Jacques.

"Biraz hareket etsen iyi olur," diye devam etti Briant. "Senin bu halinden memnun değilim, Jacques!.. Sakladığın bir şey var... Yoksa hasta mısın?"

"Hayır, ağabey, bir şeyim yok!"

Olayları açığa kavuşturmaya kesin kararlı Briant'a hiç yetmeyen bu hep aynı cevap.

O geceyi French-den'de geçirmek istiyorlarsa kaybedecek vakit yoktu.

Evvela tanımayanlara mağarayı gezdirmek gerekti. Sal, nehrin akıntısından uzak, kıyıya sımsıkı bağlandı ve Briant yoldaşlarından kendisine eşlik etmelerini rica etti. Miçonun elinde merceklerinin gücüyle parlak ışık yayan bir gemici feneri vardı.

Mağaranın girişindeki deliği genişletmeye giriştiler. Dallar, Briant ve Doniphan'ın bıraktıkları gibiydi. Demek ki hiçbir insan ya da hayvan French-den'e girmeyi denememişti.

Dalları kenara çektikten sonra birer birer daracık açıklıktan içeri süzüldüler. Fenerin ışığında mağara geçen sefer kullandıkları reçineli dalların veya kazazedenin mumlarının aydınlatmadığı kadar çok aydınlandı.

"Hey! Burası bize dar gelecek!" diye belirtti, mağaranın derinliğini ölçen Baxter.

"Yok canım!" diye haykırdı Garnett. "Kuşetleri kamaradaki gibi üst üste koyarak..."

"Ne lüzum var?" diye karşılık verdi Wilcox. "Yatakları yere sıralamak yeterli olur..."

"O zaman bize geçecek yer kalmaz," dedi Webb.

"Biz de geçmeyiz, olur biter!" diye yanıtladı Briant. "Daha iyi bir önerin var mı, Webb?"

"Hayır, ama..."

"Ama," diye karşılık verdi Service, "önemli olan hepimizin sığacağı bir barınağımızın olması! Webb'in burada salon, yemek odası, yatak odası, hol, sigara odası ve banyosuyla eksiksiz bir apartman dairesi bulmayı düşündüğünü sanmıyorum..."

"Hayır," dedi Cross. "Yine de yemek pişirebileceğimiz bir yer gerekiyor..."

"Dışarıda pişiririm," diye cevap verdi Moko.

"Kötü havalarda çok zahmetli olur," diye belirtti Briant. "O yüzden hemen yarın *Sloughi*'nin fırınını buraya yerleştirmek lazım..."

"Yemek yiyip yatacağımız oyukta bir fırın!" diye yanıt verdi Doniphan, tiksintisini belli eden bir ses tonuyla.

"Öyle görünüyor ki sen de tuz biber soluyacaksın Lord Doniphan!" diye haykırdı Service, içten bir kahkaha patlatarak.

"Canım isterse, aşçı yamağı!" dedi kendini beğenmiş oğlan, kaşlarını çatarak.

"Tamam!.. Tamam!.." diye atıldı Gordon. "Hoşunuza gitsin ya da gitmesin, bu konuyu baştan karara bağlamak gerekecek! Hem fırın yemek pişirmenin yanı sıra mağaranın ısıtılmasına da yarar. Dağda başka odalar kazarak kaldığımız yeri daha ferah şekilde düzenlemek için önümüzde bütün bir kış olacak. Ama ilkin French-den'i olduğu gibi kabul edip en düzgün şekilde yerleşelim!"

Akşam yemeğinden önce yataklar taşınarak mağaranın kumlu zemini üzerine muntazam bir şekilde yerleştirildi. Birbirlerine çok yakın olsa da yelkenlinin dar kamaralarında yatmaya alışkın çocukların bu sıkışıklığı umursadıkları yoktu.

Yerleşmeleri günün sonuna dek devam etti. Yatın büyük masası mağaranın ortasına kondu ve kendisine kap kaçak getiren ufaklıkların da yardımıyla Garnett sofra kurma görevini üstlendi.

Service'in yardımcı olduğu Moko mükemmel bir iş çıkarmıştı. Falezin eteğinde iki kocaman taş arasında yakılan ocağın ateşi Webb ve Wilcox'un kıyıdaki ağaçların altından toplayıp getirdikleri kuru odunlarla beslendi. Saat altıya doğru birkaç dakika kaynatmanın yeterli olduğu etli peksimetin dumanı tütüyor ve iştah kabartan kokusu havaya yayılıyordu. Gerçi bu, tüyleri güzelce yolunduktan sonra şişe geçirilmiş bir düzine tinamunun, Costar'ın bir parça peksimet banmak için can attığı ızgara altlığının üstünde, çıtırdayan ateşte kızartılmasına engel olmadı. Ve Dole ile Iverson şişleri çevirme görevini dikkatle yerine getirirken Phann onların hareketlerini manidar bakışlarla izliyordu.

Saat yediden önce herkes French-den'in hem yemekhane hem de yatakhane işlevi gören biricik odasında toplanmıştı. Mürettebat koğuşundaki sıraların yanı sıra tabureler, açılır kapanır iskemleler, *Sloughi*'nin sorgun dallarından yapılmış koltukları da getirilmişti. Yardımcı oldukları miçonun hizmet ettiği genç misafirler sağlam bir yemek yediler. Kaynar çorba, biraz sığır konservesi, tinamu kızartması, ekmek yerine peksimet, onda bir oranında konyak katılmış taze su, bir parça chester peyniri ve tatlı niyetine birkaç kadeh sherry son günlerin vasat mönüsünü telafi etti. Durum ne kadar ciddi olursa olsun ufaklıklar kendilerini yaşlarının verdiği neşeye kaptırdılar ve Briant bu neşeyi engellemeye ya da kahkahaları bastırmaya hiç niyetlenmedi!

Gün yorucu olmuştu. Karınları doymuş, şimdi gidip istirahat etmekten başka bir şey istemiyorlardı. Bunu yapmadan önce Gordon arkadaşlarına konutunda kaldıkları François Baudoin'ın mezarını ziyaret etmeyi önerdi.

Gece gölün ufkunu karartıyor ve sular günün son ışıklarını bile yansıtmıyordu. Tepeyi dönen delikanlılar üzerinde ufak, tahta bir haçın yükseldiği tümseğin önünde durdular. Mezarın karşısında – küçükler diz çökerek, büyükler eğilerek– kazazedenin ruhu için Tanrı'ya yakardılar.

Saat dokuzda herkes yataktaydı ve battaniyelerin altına girer girmez hepsi derin bir uykuya daldı. Yalnızca nöbet sırası gelen Wilcox ve Doniphan mağaranın ağzında, hem içeriyi ısıtmaya hem de tehlikeli ziyaretçileri uzak tutmaya yarayan büyük bir ateş yakıp sabaha kadar beslediler.

Ertesi gün,-9 Mayıs'ta ve onu izleyen üç gün boyunca salın boşaltılması için herkesin çalışması gerekti. Batı rüzgârlarının getirdiği bulutlar şimdiden tepelerinde birikiyor, yağmur hatta kar yağışlarını haber veriyordu. Termometre artık sıfırı geçmez olmuş, yüksek bölgeler çok soğumuştu. Bu durumda bozulabilecek tüm cephanenin, katı ve sıvı erzakın French-den'de saklanması önemliydi.

İşin aciliyeti dolayısıyla bu birkaç gün boyunca avcılar o bölgeden uzaklaşmadılar. Ama hem göl civarında hem de nehrin sol yakasındaki bataklık üzerinde bol bol av kuşu bulunduğundan Moko bu etlerden hiç yoksun kalmadı. Suçullukları, ördek ve kılkuyruklar Doniphan'a tüfeğiyle birkaç güzel atış yapma fırsatı vermişti.

Buna rağmen Gordon avın –bereketli de geçse– kurşun ve barut israfını görünce üzülmeden edemedi. Miktarlarını defterine not ettiği cephaneyi ihtiyatlı harcamayı her şeyin üstünde tutuyordu. O yüzden Doniphan'a mermilerini idareli kullanmasını salık verdi.

"Gelecekte çıkarımıza olacaktır," dedi.

"Tamam," diye cevap verdi Doniphan, "ama konservelerimizde de cimri olmamız gerek! Adayı terk etmenin bir yolu bulunursa onları saklamadığımız için pişman oluruz..."

"Adayı terk etmek mi?.." dedi Gordon. "Denize dayanabilecek bir tekne inşa edebilir miyiz ki?"

"Neden olmasın Gordon, ya yakında bir kıta varsa?.. Her halukârda Briant'ın yurttaşı gibi burada ölmek istemem!.."

"Öyle olsun," diye yanıtladı Gordon. "Bununla birlikte gitmeyi düşünmeden evvel belki uzun yıllar burada yaşamak zorunda kalacağımız düşüncesine alışalım..."

"İşte benim Gordon'um!" diye haykırdı Doniphan. "Burada bir koloni kurmaktan hoşlanacağına eminim..."

"Kuşkusuz, başka seçeneğimiz yoksa."

"Hey! Gordon, senin bu takıntına fazla taraftar toplayacağını sanmıyorum – hatta dostun Briant bile yanaşmaz!"

"Bunu konuşacak vaktimiz var," diye cevap verdi Gordon. "Briant'a gelince, ona haksızlık ettiğini söylememe müsaade et, Doniphan. Bize bağlılığını kanıtlamış, iyi bir yoldaş o..."

"Ne demezsin, Gordon!" diye karşılık verdi Doniphan, bir türlü vazgeçemediği şu kibirli ses to-

nuyla. "Briant bütün meziyetlere sahip!.. Bir çeşit kahraman..."

"Hayır, Doniphan, bizim gibi onun da kusurları var. Fakat ona yönelik duyguların durumumuzu daha da zorlaştıracak bir anlaşmazlığa yol açabilir! Briant'ı herkes takdir ediyor..."

"Ya! Herkes ha?"

"Veya en azından yoldaşlarının çoğu. Wilcox, Cross, Webb ve senin onunla alıp veremediğiniz ne, bilmiyorum. Bunu yeri geldiği için söylüyorum Doniphan. Eminim düşünürsün..."

"Her şey düşünüldü, Gordon!"

Gordon, kibirli çocuğun onun tavsiyelerini dikkate almaya pek istekli olmadığını görerek üzüldü, çünkü bunun gelecekte ciddi sıkıntılara yol açacağını tahmin ediyordu.

Önceden de söylendiği gibi, salın tamamen boşaltılması üç gün almıştı. Geriye sadece tahta ve kalaslarını French-den'de kullanabilecekleri sandalın iskelet ve platformunun sökülmesi kalmıştı.

Maalesef malzemelerin hepsi mağarada yer bulamamıştı ve orayı genişletmeyi başaramazlarsa balyaları kötü havalardan koruyacak bir ambar inşa etmeleri gerekecekti.

Gordon'un tavsiyesi üzerine bu eşyaların hepsi, yatın ızgara döşemesini ve ambar kapaklarını korumaya yaramış katranlı yelken bezleriyle örtüldükten sonra tepenin kenarına istiflendi.

Ayın 13'ünde Baxter, Briant ve Moko, French-den'e kadar tekerler üzerinde taşınmış olan mutfak fırınının montajına giriştiler. Duman çekişinden faydalanmak için sağ çepere, mağaranın girişinin yakınına yaslandı. Dumanın tahliyesini sağla-

yan boruya gelince, kurulumu birkaç güçlük çıkardı. Bununla beraber dağın yumuşak kireçten yapısı sayesinde Baxter dumanı dışarı atacak borunun takılabilmesi için duvarda yeni bir delik açmayı başardı. Öğleden sonra miço fırınını yaktığında sorunsuz çalıştığını saptayarak mutlu oldu. Dışarıda hava koşulları ne olursa olsun besinlerin pişirilmesi sağlama alınmıştı.

Baxter delik açmayı başardı.

Sonraki hafta boyunca Garnett ve Service'in de aralanna katıldığı Doniphan, Webb ve Cross avcılık zevklerini tatmin ediyorlardı. Bu günlerden birinde göl tarafında French-den'den sekiz yüz metre uzakta bulunan kayın ve gürgen ormanına daldılar. Birkaç yerde insan elinden çıktığı açıkça belli olan izler görülüyordu. Bunlar içine düşen hayvanlann geri çıkamayacağı kadar derin kazılıp ağzı dallarla kapatılmış çukurlardı. Fakat bu çukurlann hali uzun yıllar önce yapıldıklarını söylüyordu, hatta birinin içinde hâlâ, türünü kestiremedikleri bir hayvanın kalıntıları mevcuttu.

"Her halükârda bu kemikler iri bir hayvana ait olmalı!" diye belirtti Wilcox. Kayarak çukurun dibine inmiş ve çıkarken zamanla beyazlamış kalıntılardan almıştı.

"Dört tane ayak kemiği olduğuna göre bir dörtayaklıymış," diye ekledi Webb.

"Eğer burada beş ayaklı hayvanlar yoksa tabii," diye yanıtladı Service, "o zaman ancak olağanüstü bir koyun ya da dana olabilir!"

"İşin gücün dalga geçmek, Service!" dedi Cross.

"Gülmek yasak değil ya!" diye karşılık verdi Garnett.

"Kesin olan," diye devam etti Doniphan, "çok güçlü bir hayvan olmalı. Kafasının büyüklüğüne ve sivri dişlerin sıralandığı şu çenesine baksanıza! Madem hoşuna gidiyor, Service hokkabaz danalar ve panayır koyunlarıyla dalgasını geçsin! Ama bu dörtayaklı canlansa güleceğini sanmıyorum."

"Güzel konuştun!" diye haykırdı, kuzeninin hazırcevaplığına her zaman hayran olan Cross.

"Bu bir etobur mu yani?" diye sordu Webb Doniphan'a.

"Evet, şüphesiz öyle!"

"Aslan veya kaplan mı?.." diye sordu, pek rahat görünmeyen Cross.

"Kaplan ya da aslan değilse de," diye yanıtladı Doniphan, "en azından bir jaguar veya puma!"

"Tetikte olmalıyız!.." dedi Webb.

"Ve fazla uzaklaşarak tehlikeye atılmamalıyız!" diye ekledi Cross.

"Duyuyor musun, Phann?" dedi Service köpeğe dönerek, "buralarda büyük hayvanlar var!"

Phann hiç kaygı belirtisi göstermeden şen bir havlamayla karşılık verdi.

Genç avcılar French-den'e dönmeye hazırlandılar.

"Bir fikrim var," dedi Wilcox, "bu çukuru yeni dallarla kaplamaya ne dersiniz?.. Belki bir hayvan daha yakalanabilir."

"Nasıl istersen, Wilcox," diye cevap verdi Doniphan, "aslında ben özgür bir avı tüfekle vurmayı, hayvanı çukurun dibinde katletmeye tercih ederim!"

Tuzak kurma konusunda doğal yeteneği olan Wilcox'un bu fikri avcı Doniphan'dan çok daha pratik görünüyordu.

Fikrini uygulamak için acele etti. Yoldaşları etraftaki ağaçlardan dallar kestiler. En uzunları yanlamasına yerleştirildi ve çukurun ağzı tamamen saklandı. Kuşkusuz bu çok ilkel bir kapandı, ama pampaların tuzak avcılarının sık başvurduğu ve başarıyla sonuç veren bir teknikti.

Wilcox çukurun kazılmış olduğu bölgeyi daha sonra keşfetmek amacıyla ormanın sınırına kadar birkaç işaret bıraktı ve hep beraber French-den'e döndüler.

Avlar hep bereketli geçti. Tüylü av hayvanı boldu. Toy kuşları ve tinamuların yanı sıra beyaz nok-

talı tüyleri beçtavuğununkilere benzeyen çok sayıda keçisağan, sürü halinde uçan orman güvercinleri, pişirilince yağlı tadı kaybolan oldukça lezzetli Antarktika kazları da vardı. Kürklü av hayvanlarıysa yahnide tavşan yerine geçebilecek bir tür kemirgen olan "tucutuco"lardan, kuyruklarında siyah hilal bulunan ve agutilerin tüm besin özelliklerine sahip gri kızıl tavşanlar olan maralardan, eti nefis, sedef kabuklu memeliler armadillolardan, ufak gövdeli yaban domuzu pekarilerden, çeviklikleriyle geyiği andıran "guaçili"lerden oluşuyordu.

Doniphan bu hayvanlardan birkaçını vurabildi, fakat yanlarına yaklaşmak zor olduğundan harcadığı barut ve kurşun, elde ettiği sonuçla orantılı değildi ve bu, genç avcının canını sıktığı gibi Gordon'un da onu tekrar uyarmasına sebep oldu – Doniphan'ın taraftarları da bu uyarılardan paylarını aldılar.

Bu gezintilerin birinde Briant'ın buraya yaptığı ilk ziyarette keşfettiği iki kıymetli bitkiden çok miktarda toplandı. Biri, nemli topraklarda bolca yetişen yabani kereviz, diğeri, filizleri iskorbüte karşı harika bir ilaç olan tereydi. Bu bitkiler sağlık için pek faydalı olduklarından her öğünde bulunuyordu.

Ayrıca göl ve dere ağzı soğuktan henüz donmadığından oltayla alabalık ve çok kılçıklı olsa da eti pek lezzetli bir çeşit turna tutuldu. Bir gün Iverson oltanın kopma riskine rağmen uzun süre mücadele ettiği koca bir somonla ve yüzünde zafer edasıyla geri geldi. Dere ağzına çıktıkları dönemde bu balıklardan bol bol depolamayı başarırlarsa kış için değerli bir erzak olurdu.

Bu arada Wilcox'un hazırladığı çukur birçok defa ziyaret edilmişti, ama içine etoburları çekebi-

lecek koca bir et parçası bırakılmasına rağmen hiçbir hayvan tuzağa düşmemişti.

Bununla birlikte 17 Mayıs'ta bir olay gerçekleşti.

O gün Briant ve birkaç yoldaşı yalıyara komşu orman tarafına gitmişlerdi. Amaç French-den yakınlarında geri kalan malzemelerin depolanacağı başka doğal oyuk olup olmadığını araştırmaktı.

Çukura yaklaştıklarında içinden gelen boğuk çığlıkları işittiler. O tarafa yönelen Briant'ın yanına hemen onun öne geçmesini istemeyen Doniphan da geldi. Ötekiler ellerinde tüfekleriyle onları birkaç adım geriden takip ederken Phann, kuyruk ve kulaklarını dikmiş halde yürüyordu.

Çukura yirmi adım kala çığlıklar iyice arttı. Dallarla kapattıkları yerde ancak bir hayvanın düşerek açabileceği geniş bir delik vardı.

Tuzağa düşmüş hayvanın türünü söylemek mümkün değildi. Her koşulda tetikte kalmak gerekiyordu.

"Koş, Phann, koş!.." diye bağırdı Doniphan.

Ve köpek, hiçbir endişe belirtisi göstermeden havlayarak ileri atıldı.

Briant ve Doniphan çukura koştular ve üzerine eğilir eğilmez:

"Gelin!.. Gelin!.." diye bağırdılar.

"Jaguar değil, ha?.." diye sordu Webb.

"Ne de bir puma!.." diye ekledi Cross.

"Hayır!" diye cevap verdi Doniphan. "İki ayaklı bir hayvan, bir devekuşu!"

Gerçekten de bir devekuşuydu ve etleri, özellikle göğüslerindeki yağlı bölümde gayet lezzetli olan bu kuşların içeri bölge ormanlarında koşturuyor olmaları sevindiriciydi.

Bununla birlikte bu hayvanın devekuşu olduğu kuşku götürmese de orta boyu, kazı andıran kafası, bütün vücudunu kaplayan beyazımsı gri kısa tüyleri onu Güney Amerika pampalarında çok sayıda rastlanan "nandu" türüne dâhil ediyordu. Nandular, Afrika devekuşlarıyla mukayese kabul etmese de bölge faunasına renk katıyordu.

"Onu canlı yakalamak lazım!.." dedi Wilcox.

"Bence de!" diye haykırdı Service.

"Bu kolay olmayacak!" diye yanıtladı Cross.

"Deneyelim!" dedi Briant.

Güçlü hayvanın oradan kaçamamasının sebebi, kanatlarının toprak seviyesine kadar yükselmesine izin vermemesi ve ayaklarının dikey çeperlerde basacak yer bulamamasıydı. Wilcox, şiddetli birkaç gaga darbesi alma riskine rağmen çukurun dibine inmek zorunda kaldı. Bununla beraber ceketini devekuşunun kafasına geçirmeyi başarınca hayvan tamamen hareketsiz kaldı. O zaman uç uca eklenmiş iki üç mendil yardımıyla ayaklarını bağlamak kolay oldu ve hepsi güçlerini birleştirip bazıları alttan iterek, bazıları yukarıdan çekerek hayvanı çukurdan çıkarmayı başardılar.

"Nihayet yakaladık!" diye haykırdı Webb.

"Şimdi ne yapacağız?.." diye sordu Cross.

"Gayet basit!" diye karşılık verdi, kendinden her zaman emin Service. Onu French-den'e götürüp ehlileştirecek ve binek hayvanı olarak kullanacağız! İsviçreli Robinson'daki dostum Jack gibi. Bu işle ben ilgilenirim!"

Service'in örneğine rağmen devekuşunu bu şekilde kullanma imkânı tartışılırdı. Yine de onu French-den'e götürmekte sakınca bulunmadığından öyle yapıldı.

"Nihayet yakaladık!" diye haykırdı Webb.

Gordon, nandunun geldiğini görünce besleyecek bir boğaz daha çıkmasından biraz korktu. Fakat ot veya yaprakların hayvanın beslenmesine yeteceğini düşününce bu misafiri iyi karşıladı. Küçüklere gelince, hayvanı hayranlıkla izlemek, uzun bir iple bağladıktan sonra fazla olmasa da yanına yaklaşmak onlar için neşe kaynağı oldu. Ve Service'in onu binek hayvanı olarak eğitmeyi düşündüğünü öğrendiklerinde kendilerini terkisine bindireceğine söz vermesini istediler.

"Olur! Uslu durursanız, bebekler!" diye cevap verdi, ufaklıkların kahraman olarak gördükleri Service.

"Duracağız!" diye haykırdı Costar.

"Nasıl, sen de mi, Costar?" diye karşılık verdi Service. "Bu hayvana binmeye cesaret edebilecek misin?.."

"Senin arkanda... ve sana sıkıca tutunarak, evet!"

"Vay! Kaplumbağanın sırtındayken nasıl korktuğunu unutma!"

"Aynı şey değil," diye yanıtladı Costar, "bu hayvan suyun altında gitmiyor en azından!"

"Hayır, ama havada gidebilir!" dedi Dole.

Ve bunun üzerine iki çocuk düşünceye daldılar.

Gordon ve arkadaşları French-den'e kalıcı olarak yerleştikleri günden bu yana günlük hayatlarını düzene oturtmuşlardı. Yerleşme tamamlandığında Gordon herkese düşen işleri belirlemek, özellikle de en küçükleri başıboş bırakmamak niyetindeydi. Kuşkusuz onlar da güçleri oranında ortak çalışmaya katılmak isterlerdi, ama niye Chairman Yatılı Okulundaki gibi derslere devam edilmesindi ki?

"Eğitimimize devam etmemizi sağlayacak kitaplara sahibiz," dedi Gordon, "öğrendiklerimiz ve öğreneceklerimizden küçük yoldaşlarımızın faydalanması iyi olur."

"Evet," diye cevap verdi Briant, "bu adayı terk etmeyi başarıp ailelerimizi tekrar görme fırsatı bulursak fazla vakit kaybetmemiş olalım!"

Bir program yapılmasına ve ortak onaydan geçirdikten sonra titizlikle uygulanmasına karar verildi.

Gerçekten de kış geldiğinde ne küçük ne de büyüklerin dışarı adım atabileceği günler olacaktı ve bu zamanı boşa harcamamak önemliydi. Bu arada French-den sakinlerinin canını en çok sıkan şey, hepsinin içine yığılmak zorunda kaldığı tek odanın darlığıydı. Bu durumda gecikmeden mağaraya yeterli ebatlar kazandırmanın yollarını düşünmek gerekiyordu.

XII

French-den'in büyütülmesi. – Şüpheli gürültü. – Phann'ın ortadan yok oluşu. – Phann'ın geri dönüşü. – Büyük salonun onaydan geçip düzenlenmesi. –Kötü hava. – Konulan isimler. – Chairman Adası. – Koloni başkanı.

Genç avcılar başka bir oyuk bulma umuduyla son keşif gezilerinde pek çok defa yalıyarı incelemişlerdi. Böyle bir oyuk bulabilirlerse depo olarak kullanılabilir ve dışarıda bırakmak zorunda kaldıkları malzemeleri içine taşıyabilirlerdi. Fakat araştırmaları hiçbir sonuç vermeyince François Baudoin'ın mağarasına bir ya da birkaç bitişik oda kazarak halihâzırdaki konutun büyütülmesi planına geri dönüldü.

Granit olsa bu işin olanaksızlığı kesindi, ama sivri kazmanın rahatlıkla parçalayabildiği kireçtaşı onlara güçlük çıkarmayacaktı. Süre önemli değildi. Uzun kış günlerini dolduracak uğraşları olacaktı ve bir heyelan veya sızıntı –asıl korkulması gereken şeyler– olmazsa yaz mevsimi gelmeden her şey tamamlanabilirdi.

Zaten patlayıcı kullanmaya gerek yoktu. Mutfak fırınının borusunu bağlamak için mağaranın çeperini delerken kullandıkları aletler yeterliydi. Ayrıca Baxter, French-den'in deliğini zorlanarak da olsa genişletmiş, girişe *Sloughi*'nin demir aksamlı kapılarından birini takabilmişti. Üstelik girişin sağ ve soluna iki ufak pencere, daha doğrusu mazgal deliği açmıştı. Böylece gün ışığı ve hava içeri daha çok giriyordu.

Bir haftadır hava bozuktu. Ada üzerine şiddetli boralar çullanıyor, fakat güney ve doğuya bakan konumu sayesinde fırtınalar French-den'e ulaşmıyordu. Kar ve yağmur sağanakları büyük gürültüler eşliğinde falezin doruğunu yalayıp geçiyordu. Avcılar, sadece göl çevresindeki av hayvanlarını takip ediyorlardı. Bunlar, ördekler, suçullukları, kızkuşları, turnamsılar, sakarmekeler, Güney Pasifik'te beyaz güvercin adıyla tanınan şu kıngagagillerden birkaç çeşitti... Göl ve dere henüz buz tutmamışsa da boraları izleyecek ilk kuru soğuklarla bulutsuz bir gece donmaları için yeterli olacaktı.

Sık sık mağarada mahsur kalan delikanlılar genişletme çalışmalarına girişebilirlerdi ve 27 Mayıs günü işe koyuldular. Kazmalar ilkin sağ çepere vuruldu.

"Yanlamasına kazarsak," diye belirtmişti Briant, "belki göl tarafına çıkabilir ve French-den'e ikinci bir giriş yapabiliriz. Bu, çevrenin daha iyi gözlenmesini sağlayabilir. Ayrıca kötü hava yüzünden bir taraftan çıkamazsak öbürünü kullanırız."

Görünüşe göre bu, ortak hayatın ihtiyaçları doğrultusunda faydalı bir düzenlemeydi ve başarmak imkânsız değildi.

Aslında mağara içeriden doğu yamacına en fazla on beş metre mesafedeydi. Bu durumda yapılacak şey, pusulayla saptadıktan sonra o istikamette bir dehliz açmaktı. Bunu yaparken göçüğe sebep olmamak önemliydi. Baxter yeni oyuğa genişlik ve yükseklik kazandırmadan önce derinliği göze yeterli görünen dar bir geçit kazmayı önerdi. O zaman French-den'in iki odası iki ucundan kapanabilecek ve yanlarına iki karanlık mahzen kazılabilecek bir koridorla birleşecekti. Bu planın en iyisi olduğuna

şüphe yoktu ve sunduğu diğer avantajların yanı sıra kaya kütlesini dikkatlice sondalamak kolaylaşacak, ani sızıntı halinde delme işlemi zamanında durdurulacaktı.

27-30 Mayıs arasındaki üç gün boyunca çalışmalar epey elverişli şartlarda ilerledi. Yumuşak kalker neredeyse bıçakla bile yontulabilirdi. Bu yüzden içeriden direklerle desteklemek gerekti ki bu hiç de kolay olmadı. Kazıdan çıkan toprak yolu tıkamasın diye derhal dışarı taşınıyordu. Yer darlığı yüzünden herkes aynı anda çalışamasa da kimse boş durmuyordu. Yağmur ve kar kesildiğinde Gordon ve diğer birkaçı platform ve iskelet parçalarını yeni düzenlemede kullanmak amacıyla salın sökülmesiyle uğraşmaya koyuldu. Aynı zamanda tepenin kenarına yığılmış eşyaları gözetiyorlardı, zira katranlı örtüler bu eşyaları sağanaklara karşı yeterince koruyamıyordu.

Görev zahmetliydi ve yavaş ilerliyordu. Geçit yaklaşık bir buçuk metre uzunluğa ulaşmıştı ki 30 Mayıs günü öğleden sonra hiç beklenmedik bir olay gerçekleşti.

Dip tarafta galeri açan bir madenci gibi çömelmiş Briant, dağın içinden gelen boğuk bir gürültü duyar gibi oldu.

Daha dikkatli dinlemek için durdu... Gürültü yine işitildi.

Koridordan çıkıp aceleyle girişte bulunan Gordon ve Baxter'ın yanına gidip olayı aktardı.

"Yanılsama!" diye cevap verdi Gordon. "Sana öyle gelmiş..."

"Olduğum yere geç, Gordon," diye yanıtladı Briant, "kulağını çepere dayayıp dinle!"

Gordon dar geçide girdi ve birkaç dakika sonra geri çıktı.

"Yanılmamışsın!.." dedi. "Uzaktan gelen gürültüleri işittim!.."

Baxter da aynı şeyi yaptı ve çıkışta:

"Bu ne olabilir ki?" dedi.

"Kestiremiyorum!" diye cevap verdi Gordon. "Doniphan ve ötekileri uyarmak lazım..."

"Küçükleri değil!" diye ekledi Briant. "Korkarlar."

Herkes akşam yemeği için mağaraya geri dönmüştü ve ister istemez haberi duyan ufaklıklar ürktüler.

Doniphan, Wilcox, Web ve Garnett peş peşe geçide girdiler. Gürültü kesilmişti. Hiçbir şey duymadılar ve arkadaşlarının yanıldıklarını düşündüler.

Ne olursa olsun işin devam etmesine karar verildi ve yemek biter bitmez tekrar işbaşı yapıldı.

Akşam boyunca hiç gürültü işitilmemişti ki saat dokuza doğru duvarın ötesinden gelen yeni gürlemeler açıkça duyuldu.

O sırada geçide atılmış olan Phann, tüyleri kabarmış, dudakları sivri dişlerini gösterecek şekilde yukarı kalkmış, sanki dağın içinden gelen gürlemelere cevap verir gibi var gücüyle havlıyordu.

Ve o zaman küçüklerin şaşkınlıkla karışık korkuları gerçek bir dehşet halini aldı. İngiliz çocuklarının hayal gücü, içinde her çeşit cin ve valkürlerin, su perilerinin kol gezdiği Kuzey efsaneleriyle beslenir. O yüzden Dole, Costar, hatta Jenkins ve İverson ne kadar korktuklarını saklamadılar. Briant onları sakinleştirmek için nafile uğraştıktan sonra döşeklerine yatmaya zorladı. Çocukların uykuya dalmaları uzun zaman aldı. Rüyalarında hortlak ve

hayaletler, falezin derinliklerine dadanmış doğaüstü varlıklar, karabasanlar gördüler.

Gordon ve ötekiler alçak sesle bu tuhaf olgu hakkında konuşmaya devam ettiler. Birçok kez gürültünün aralıksız sürdüğünü ve Phann'ın garip bir öfke gösterdiğini saptadılar.

Nihayet uyku bastırdı ve Briant ve Moko hariç hepsi gidip yattı. Sonrasında French-den'de gün doğumuna kadar derin bir sessizlik hüküm sürdü.

Eresi gün herkes erkenden ayaktaydı. Baxter ve Doniphan geçidin sonuna kadar süründü... Hiç gürültü duyulmadı. Kaygı belirtisi göstermeden gidip gelen köpek önceki gün yaptığı gibi duvarın içine atılmaya yeltenmiyordu.

"Yeniden işe koyulalım," dedi Briant.

"Evet," diye yanıtladı Baxter, "şüpheli bir ses işitirsek dururuz."

"Bu uğultu," diye belirtti o zaman Doniphan, "dağın içinden köpürerek geçen bir su kaynağı olamaz mı?"

"Öyle olsa hâlâ duyardık," diye cevap verdi Wilcox, "oysa artık işitilmiyor!"

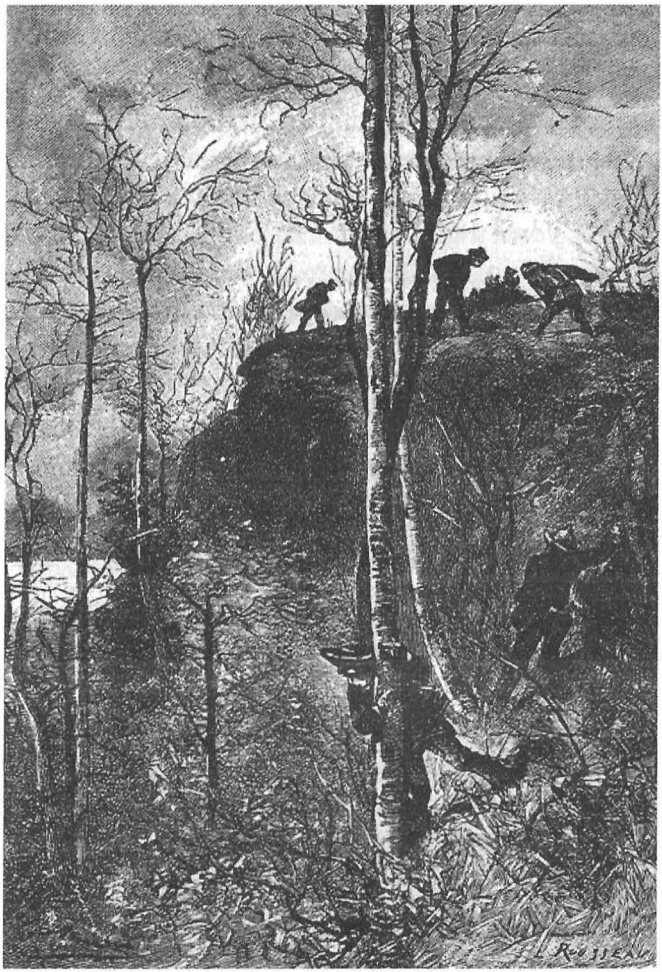
"Doğru," diye yanıtladı Gordon, "ben daha ziyade yalıyarın tepesindeki bir çatlaktan giren rüzgârdan geldiğini düşünüyorum..."

"Yaylaya çıkalım," dedi Service, "belki orada bir ipucu buluruz..."

Öneri kabul edildi.

Kıyıdan elli adım kadar aşağıda bir patika kıvrıla kıvrıla çıkarak dağın tepesine erişimi sağlıyordu. Baxter ve iki üç arkadaşı birkaç saniyede bu patikayı tırmanıp yaylada French-den'in tepesine kadar ilerlediler. Bu boşa zahmet oldu. Kısa

ve sık otlarla kaplı tepenin yüzeyinde içinden hava akımı ya da su birikintisinin sızabileceği hiçbir yarık bulamadılar. Ve mağaraya geri indiklerinde, küçüklerin safça doğaüstü olaylarla açıkladıkları bu tuhaf olgu hakkında az öncekinden daha fazla bilgileri yoktu.

French-den'in üzerine kadar ilerlediler.

Bu arada delme işlemi yeniden başlamıştı ve gün sonuna dek devam etti. Baxter'ın incelemesine göre sesi o zamana kadar boğuk gelen çeperin içi şimdi boş gibi yankılansa da önceki gün işittikleri gürültüler duyulmadı. Dehlizin sonu doğal bir oyuğa mı çıkıyordu? Gürültüler bu oyuktan mı geliyordu? Mağaraya bitişik ikinci bir oyuk varsayımı hiç de uzak bir ihtimal değildi. Hatta öyle olduğunu dilemek lazımdı, zira bu, mağarayı genişletme işinden kurtulmak demekti.

Tahmin edileceği gibi hepsi olağanüstü bir şevkle çalıştılar ve o gün, o zamana kadar geçirdikleri en yorucu günlerden biri oldu. Akşam olunca Gordon köpeğinin ortadan kaybolduğunu fark etmese kayda değer bir olay yaşanmadan gün bitmiş sayılacaktı.

Normalde Phann yemek saatinde sahibinin taburesinin yanına yerleşmeyi asla ihmal etmezdi. O akşam yeri boştu.

"Phann... Phann!" diye seslenmelerine rağmen karşılık gelmedi.

Gordon kapının eşiğine gitti. Yeniden seslendi... Sessizlik.

Doniphan ve Wilcox'tan biri nehir kıyısına, diğeri göl tarafına koştu... Köpekten iz yoktu.

Araştırmalar French-den'in etrafına doğru boşuna yayıldı!.. Phann bulunamadı.

Köpeğin onları duyamayacak kadar uzakta olduğu belliydi, çünkü duysa Gordon'un sesine mutlaka cevap verirdi. Yolunu mu kaybetmişti? Bu ihtimal katiyen kabul edilemezdi. Bir yırtıcıya yem mi olmuştu?.. Bu mümkündü, hatta yok oluşunun en mantıklı açıklamasıydı.

Saat akşamın dokuzu olmuştu. Falez ve gölü derin bir karanlık kaplamıştı. Aramayı bırakıp French-den'e dönmeleri gerekti.

Hepsi çok kaygılı –sırf kaygılı değil, zeki hayvanın ölmüş olabileceği düşüncesinden ötürü üzgün– halde geri geldiler.

Kimileri gidip yataklarına uzanırken uyumayı pek düşünmeyen diğerleri masanın etrafına oturdular. Kendilerini daha yalnız, daha terk edilmiş, ülke ve ailelerinden daha da uzaklaşmış hissediyorlardı!

Birdenbire sessizliğin ortasında yeni gürlemeler işitildi. Bu sefer ulumalar ve ardından acılı çığlıklar geldi ve yaklaşık bir dakika sürdü.

"Şuradan... Şuradan geliyor!" diye haykırdı Briant, dehlize doğru atılarak.

Herkes içeriden hayalet çıkmasını bekler gibi ayağa kalkmıştı. Bir kez daha dehşete kapılan ufaklıklar örtülerin altında kayboldular...

Geri çıkan Briant:

"Girişi yalıyarın eteğinde bulunan bir oyuk daha olsa gerek..."

"Ve muhtemelen geceleri hayvanların sığındığı bir oyuk!" diye ekledi Gordon.

"Öyle olmalı," diye cevap verdi Doniphan. "O yüzden yarın araştırmaya gideriz..."

O sırada bir havlama çınladı. Tıpkı ulumalar gibi dağın içinden geliyordu.

"Phann orada bir hayvanla mı kapışıyor acaba?" diye bağırdı Wilcox.

Yeniden dehlize giren Briant kulağını dip çepere dayamış, dinliyordu... Hiç ses yoktu!... Ama Phann orada olsa da olmasa da dışarıyla bağlantısı muh-

temelen falezin tabanında, iç içe geçmiş çalıların arasında kaybolmuş bir delikten sağlanan ikinci bir oyuğun var olduğu kuşku götürmezdi.

Gece yeni uluma veya havlamalar duyulmadan geçti.

Gün doğumunda hem dere hem de göl tarafında yapılan aramalar bir gün evvel dağın tepesinde elde ettikleri sonuçtan fazlasını vermedi. Phann, French-den civarında bağıra çağıra aranmasına rağmen ortaya çıkmamıştı.

Briant ve Baxter sırayla işe koyuldular. Kazmalar boş durmadı. Öğlene kadar dehliz aşağı yukarı yarım metre derinlik kazandı. Zaman zaman durup kulak kabartılıyor, fakat hiçbir şey duyulmuyordu.

Öğle yemeği için ara verdikleri iş bir saat sonra tekrar başladı. Kazma darbesinin çeperi delip hayvanlann olduğu oyuğa açılması ihtimaline karşı tüm önlemler alınmıştı. Küçükler kıyı tarafına götürülmüştü. Doniphan, Wilcox ve Webb ellerinde tüfek ve tabancalarla her türlü olasılığa karşı hazır bekliyorlardı.

Saat ikiye doğru Briant bir çığlık attı. Kazması kalker çeperi yıkıp epey geniş bir açıklığı meydana çıkarmıştı.

Briant hemen ne düşüneceklerini bilemeyen yoldaşlarının yanına döndü...

Lakin daha ağzını açamadan hızla hareket eden bir şey dehlizin çeperlerini sıyırarak tek hamlede mağaraya fırladı.

Bu Phann'dı!

Evet! Su dolu kovaya atılıp kana kana içmeye koyulmuş hayvan Phann'dı. Sonra hiçbir asabiyet belirtisi göstermeden kuyruk sallayarak Gordon'un

etrafında hoplayıp zıplamaya başladı. Demek ki endişelenecek bir şey yoktu.

O zaman Briant bir fener alıp dehlize girdi. Gordon, Doniphan, Baxter ve Moko onu takip ettiler. Bir saniye sonra hepsi göçüğün yarattığı deliği aşmış, dışarıdan hiç ışık sızmayan karanlık oyuğun ortasında bulunuyordu.

Bu, yükseklik ve genişlik olarak French-den'le aynı ebatlarda, fakat çok daha derin ikinci bir mağaraydı ve zemini elli yarda karelik alanda ince bir kumla kaplıydı.

Oyuğun dışarıyla hiçbir irtibatı olmamasına bakılırsa havanın solumaya elverişsiz olmasından korkulabilirdi. Ama fenerin alevi yandığına göre bir yarıktan temiz hava giriyor olmalıydı. Hem aksi halde Phann içeri nasıl girebilmişti?

O sırada Wilcox'un ayağı cansız ve soğuk bir cisme takıldı –elini atınca ne olduğunu anladı.

Briant feneri yaklaştırdı.

"Bu bir çakal leşi!" diye haykırdı Baxter.

"Evet!.. Yiğit Phann'ımızın boğazlamış olması muhtemel bir çakal!" diye yanıtladı Briant.

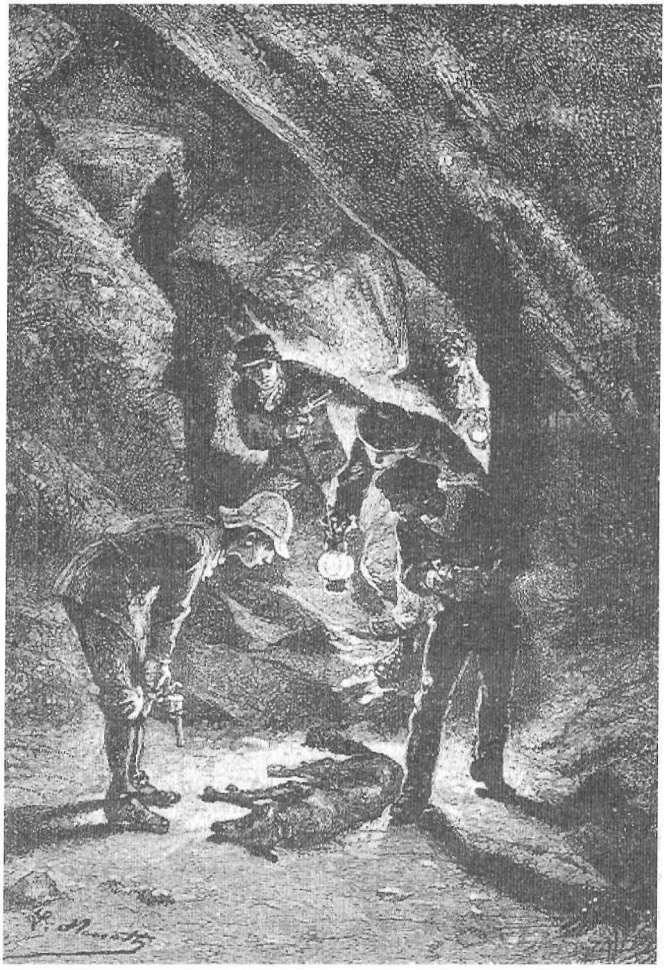
"İşte bir türlü açıklayamadığımız şeyin cevabı!" diye ekledi Gordon.

Peki, bir ya da birkaç çakal o mağarayı yuvaları yapmışlarsa nereden girip çıkıyorlardı? Mutlaka keşfedilmesi gereken buydu.

Briant, French-den'e çıktıktan sonra falezin göle bakan tarafı boyunca ilerledi. Aynı zamanda yüksek sesle bağırıyordu ve sonunda, onun çıkardığı bu seslere içeriden çığlıklar cevap verdi. Böylece toprak seviyesinde, çalılar arasında kalmış dar bir açıklık buldu. Çakallar içeri buradan

giriyordu. Ancak Phann onları takip ettiği esnada deliğin ağzını kapayan şu kısmi göçük meydana gelmişti.

Durum aydınlanmıştı. Gelen sesler yirmi dört saat boyunca oyuktan dışarı çıkamamış çakal ulumaları ve köpek havlamalarıydı...

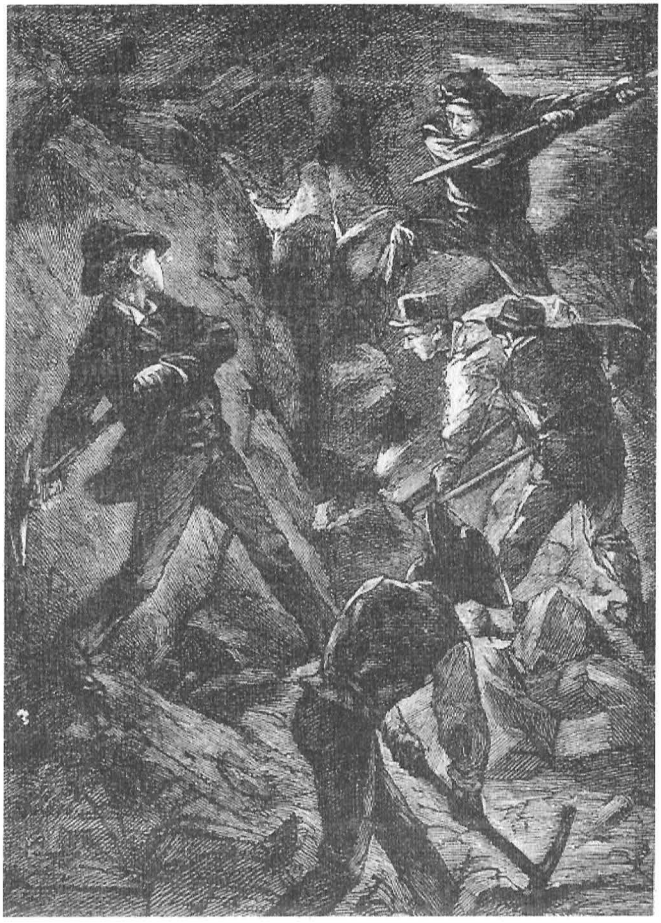

"Bu bir çakal leşi!"

Büyük bir sevinç yaşanıyordu. Sadece Phann genç sahiplerine dönmekle kalmamış, aynı zamanda çalışmaktan da kurtulmuşlardı! Kazazede Baudoin'ın varlığından hiç şüphelenmediği, Dole'un tabiriyle "dört başı mamur" geniş bir oyuk vardı. Deliği genişlettikleri takdirde göl tarafına açılan ikinci bir kapıları olacaktı. Bu, içerideki işlerin gereklerini karşılamakta büyük kolaylık sağlayacaktı. Yeni mağarada toplanan delikanlılar Phann'ın da şen havlamalarla katıldığı "yaşasın" çığlıkları attılar.

Dehlizi kullanılabilir bir koridora dönüştürmek için büyük bir şevkle işe koyuldular! "Büyük salon" diye adlandırdıkları ikinci oyuk, ebatlarıyla bu sıfatı hak ediyordu. Koridorun yanlarına mahzenler kazılana kadar bütün malzeme büyük salona taşındı. Burası yatakhane ve çalışma odası haline getirilirken ilk oda mutfak, kiler ve yemekhane olarak kullanılacaktı. Ama oranın genel depo yapılması düşünüldüğünden Gordon adını Store-room koymayı teklif etti ve bu teklif herkes tarafından kabul edildi.

İlk olarak yatakları taşıyıp yer sıkıntısı olmayan büyük salonun kumu üzerine simetrik bir şekilde sıralamakla uğraşıldı. Ardından *Sloughi*'nin mobilyaları yerleştirildi, divanlar, koltuklar, masa ve dolaplar. Yatın salon ve odasındaki sobalar geniş odayı ısıtacak şekilde kuruldu. Aynı zamanda göl tarafındaki giriş Baxter'ın uğraşları sonunda yelkenlinin kapılarından birini uydurmak için oyularak genişletildi. Ayrıca sözü edilen kapının iki yanına yeni pencereler delindi. Böylece büyük salon, geceleri tavana asacakları fenerler sayesinde aydınlanacaktı.

Görsel **37. Büyük bir şevkle işe koyuldular!**

Bu düzenlemeler on beş gün aldı. Tam zamanında bitti, çünkü sakin hava bozmuştu. Henüz sert soğuklar bastırmasa da bora o denli şiddetlenmişti ki dışarıda her türlü gezinti yasaklandı.

Gerçekten de rüzgâr öyle kuvvetli esiyordu ki falezin korumasına rağmen gölün sularını deniz gibi kabartıyor, dalgalar gürültüyle çarpıyordu. Balıkçı

sandalı ya da oyma kayık cinsinden bir tekne orada kesin batardı. Sürüklenme riskine karşı sandallarını karaya çekmeleri gerekmişti. Zaman zaman akıntı yönünün tersine kabaran nehir suları kıyıyı kaplıyor ve tepeye kadar yayılması tehlikesi baş gösteriyordu. Neyse ki rüzgâr batıdan estiğinden ne Store-room ne de büyük salon fırtınaya doğrudan açıktı. O yüzden bol miktarda depolanmış kuru odunla beslenen sobalar ve mutfak fırını aksamadan çalışıyordu.

*Slough*i'den kurtarılan her şey tam vaktinde güvenli bir barınak bulmuştu! Erzak kötü havadan zarar görecek diye korkmalarına artık gerek yoktu. Kış mevsiminin içeri hapsettiği Gordon ve yoldaşlarının mağarayı düzenleyecek bolca zamanları oldu. Koridoru genişletmiş ve iki derin oda kazmışlardı. Bir tanesini patlama tehlikesini önleyecek şekilde cephaneye ayırıp kapılardan biriyle kapatmışlardı. Avcılar French-den civarında ava çıkma tehlikesine atılmasalar da Moko'nun etindeki baskın bataklık tadını yok etmeyi başaramadığı –ki bu, yiyenlerde protesto ve surat asmalara yol açıyordu– su kuşları, günlük yemek ihtiyaçlarını karşılıyordu. Dışarıda açık bir ağıl inşa edilene dek nandu için de Store-room'un köşesinde bir yer ayarlanmıştı.

O zaman Gordon'un aklına ortak onay aldığı takdirde herkesin uymak zorunda olacağı bir program yazılması fikri geldi. Maddi yaşamın yanı sıra maneviyatı da düşünmek lazımdı. Orada ne kadar kalacaklarını kim bilebilirdi? Terk etmeyi başarırlarsa zamanı faydalı kılmış olmak büyük mutluluk olacaktı! Büyükler uskunanın kütüphanesinde buldukları birkaç kitapla bilgilerini artırıp bir yandan kendilerini küçüklerin eğitimine adayamazlar

mıydı? Uzun kış saatlerini yararlı ve hoş bir şekilde dolduracak fevkalade bir iş!

Bununla birlikte program kaleme alınmadan önce mevcut koşullarda yeni bir önlem alındı.

10 Haziran akşamı yemekten sonra hepsi salonda gürül gürül yanan sobaların başında toplandığında sohbet, adanın başlıca coğrafi oluşumlarına isim vermenin yerinde olacağına kaydı.

"Bu çok faydalı ve pratik olur," dedi Briant.

"Evet, isimler..." diye haykırdı Iverson. "En güzel adları seçelim!"

"Tıpkı gerçek Robinsonların hep yaptıkları gibi!" diye karşılık verdi Webb.

"Aslında onlardan farklı değiliz, dostlarım..." dedi Gordon.

"Robinsonlar Yatılı Okulu!" diye bağırdı Service.

"Üstelik," diye devam etti Gordon, "koya, derelere, ormanlara, göle, faleze, bataklık ve burunlara verilen adlar oraları tanımamızı kolaylaştıracaktır!"

Tahmin edileceği üzere bu önerge kabul gördü ve geriye sadece uygun isimleri bulmak için hayal güçlerini çalıştırmaları kaldı.

"Yatımızın karaya oturduğu Sloughi-bay'in bir adı var zaten," dedi Doniphan, "alıştığımız bu ismi kullanmaya devam etmek uygun olur!"

"Kesinlikle!" diye yanıtladı Cross.

"Konutumuza, yerini aldığımız kazazedenin anısına koyduğumuz French-den adını da öyle!" diye ekledi Briant.

Bu konuda da hiç itiraz olmadı. Teklif Briant'dan gelmesine rağmen Doniphan bile karşı çıkmamıştı.

"Peki," dedi Wilcox, "Sloughi-bay'e dökülen nehre ne ad vereceğiz?"

"Zelanda Deresi," diye önerdi Baxter. "Bu isim bize vatanımızı hatırlatır!"

"Kabul!.. Kabul!.."

Bu konuda da tek ses çıkıyordu.

"Ya göl?.." diye sordu Garnett.

"Nehir Zelandamızın adını aldığına göre," dedi Doniphan, "göle de ailelerimizi anımsatan bir isim verelim, Family-lake (Aile Gölü) diyelim!"

Bu öneri tezahüratlar eşliğinde kabul edildi.

Kimse itiraz etmiyordu. Böylelikle yalıyara Auckland-hill (Auckland Tepesi) ismi verildi. Onu sonlandıran burunsa –Briant'ın yukarısından bakıp doğuda denizi keşfettiğini sandığı burun– onun önerisiyle False-Sea-point (Sahte Deniz Noktası) diye adlandırıldı.

Art arda kabul edilen diğer adlandırmalar şöyleydi:

Tuzakları buldukları orman bölgesine Traps-woods (Tuzak Ormanı), Sloughi-bay ve falez arasında yer alan öbür kısma Bog-woods (Çukur Ormanı), adanın tüm güney bölümünü kaplayan bataklığa South-moors (Güney Bataklığı), küçük taş şosenin ket vurduğu dereye Dike-creek (Şose Deresi), yatın karaya oturduğu kıyıya Wreck-coast (Fırtına Sahili) ve nihayet dere ve göl kıyılarıyla sınırlanan ve programda belirtilen beden eğitimi egzersizlerini yapabilecekleri büyük salonun önündeki çimenlik alana da Sport-terrace (Spor Terası) adları kondu.

Adanın öteki noktaları keşfedildikçe buralarda yaşanacak olaylara göre isimlendirilecekti.

Bununla beraber François Baudoin'ın haritasında belirttiği başlıca burunlara isim vermek iyi

olacaktı. Böylece adanın kuzeyine North-cape, güney ucuna South-cape dendi. Son olarak batıda Pasifik'e uzanan üç noktaya, küçük koloninin temsil ettiği Fransız, İngiliz ve Amerikalı üç millet şerefine French-cape, British-cape ve American-cape adlarının konmasında anlaştılar.

Koloni! Evet! Oraya yerleşimin geçici olmadığını hatırlatmak için bu sözcük önerildi. Ve tabii bu, adadan kurtulmaktan ziyade o yeni topraklarda hayatı örgütlemeye kafa yoran Gordon'un inisiyatifiyle gerçekleşti. Delikanlılar artık *Sloughi*'nin kazazedeleri değil, adanın yerleşimcileriydi...

Ama hangi adanın?.. Sıra bu adaya isim koymaya gelmişti.

Merasim nihayet genel bir memnuniyetle sona ermiş ve istirahat vakti gelmişti ki Briant söz istedi.

"Dostlarım," dedi, "artık adamıza bir ad verdiğimize göre onu yönetecek bir şef seçmek uygun olmaz mı?"

"Şef mi?.." diye yanıt verdi Doniphan hararetle.

"Evet," diye devam etti Briant, "içimizden birinin diğerleri üzerinde otoritesi olursa işler daha düzgün ilerler gibi geliyor bana! Ülke çapında yapılan şeyin Chairman Adasında da yapılması uygun olmaz mı?"

"Evet!.. Bir şef... Bir şef belirleyelim!" diye haykırdı küçük büyük bütün çocuklar.

"Bir şef belirleyelim," dedi Doniphan, "fakat ancak belli bir süre görev yapması şartıyla... Mesela bir yıl!.."

"Ve tekrar seçilebilsin," diye ekledi Briant.

"Tamam!.. Kimi seçeceğiz?" diye sordu Doniphan, oldukça sıkıntılı bir ses tonuyla.

Kıskanç oğlanın tek bir kaygısı var gibiydi: Kendisi seçilmediği takdirde yoldaşlarının tercihlerini Briant'dan yana kullanmaları!.. Bu yanılgıdan çabuk kurtuldu.

"Kimi mi seçeceğiz?.." diye cevap vermişti Briant. "En akıllımız... Arkadaşımız Gordon!"

"Evet!.. Evet!.. Yaşasın Gordon!"

"Evet!.. Evet!.. Yaşasın Gordon!"

Yönetmekten ziyade örgütlemeye önem veren Gordon ilkin kendisine layık görülen bu şerefi reddetmek istedi. Ama neredeyse yetişkinlerinki kadar ateşli tutkuların gelecekte bu genç oğlanlar arasında doğurabileceği huzursuzluğu düşünerek kendi kendine otoritesinin lüzumsuz olmayacağını söyledi!

Böylece Gordon, Chairman Adasındaki küçük koloninin şefi tayin edildi.

XIII

Ders programı. – Pazar ritüeli. – Kartopları. – Doniphan ve Briant. – Büyük soğuklar. – Yakıt sorunu. – Traps-wood'da gezinti. –Sloughi Koyunda gezinti. – Fok ve penguenler. – Toplu gezinti.

Mayıs ayından itibaren kış Chairman Adasına kesin olarak yerleşmişti. Ne kadar sürecekti? Ada, Yeni Zelanda'dan daha yüksek bir enlemde bulunuyorsa en az beş ay. O yüzden Gordon uzun kış mevsimine karşı gerekli önlemleri alacaktı.

Genç Amerikalı hava durumu gözlemlerinde şunları not etmişti: Kış ancak mayıs ayında başlamıştı; yani güney bölgelerinin, kuzey bölgelerinde ocak ayına denk gelen temmuz ayından iki ay evvel. Bu hesaplamaya göre iki ay geç, yani eylül ortasında bitmesi gerekirdi. Ayrıca mevsime ek olarak ekinoks zamanlarında sık yaşanan fırtınaları da hesaba katmak lazımdı. Bu nedenle genç yerleşimciler Chairman Adasının iç kısımlarında ya da çevresinde uzun gezintilere çıkamadan ekimin ilk günlerine dek French-den'de kalacaklardı.

Gordon, grup içi yaşamlarını en iyi koşullarda düzenlemek için günlük iş programı hazırlamayı görev bildi.

Chairman Yatılı Okulunda bile sorun yaratan faggisme uygulamalarının, aynı adı taşıyan adada kabul edilmeyeceği açıktı. Gordon'un bütün gayreti genç oğlanların yetişkin gibi davranmaları için, yetişkin adamlar oldukları fikrine alışmalarını sağlamaya yönelikti. Bu, French-den'de fags olmaya-

cağı, küçüklerin büyüklere hizmet etmeye mecbur bırakılmayacakları anlamına geliyordu. Ama bunun dışında İngiltere'de Kolej Hayatı'nın yazarının belirttiği gibi "İngiliz okullarının sağduyusu" olan geleneklere saygı gösterilecekti.

Bu programda küçük ve büyüklere düşen pay mecburen çok eşitsizdi. Yolculuk anlatıları hariç French-den kütüphanesinde sadece sınırlı sayıda bilimsel içerikli kitap olduğundan büyükler eğitimlerini sınırlı ölçülerde sürdürebiliyorlardı. Öyle ya, yaşamın güçlükleri, ihtiyaçlarını karşılamak adına vermeleri gereken mücadele, her çeşit ihtimal karşısında pratik zekâlarını kullanma ve karar verebilme yeteneği onlara hayatı ciddi bir şekilde öğretecekti. Genç yoldaşlarının eğitmeni olacak bu delikanlılar için sırayla küçüklerin öğretmenliğini üstlenmek de zorunluluklardan bir diğeri olacaktı.

Bununla birlikte ufaklıkları yaşlarının üzerinde bir işle aşırı yüklemeksizin, kafaları kadar bedenlerini de çalıştırmak için her fırsattan istifade edilecekti. Hava izin verdiğinde sıkı giyinmek şartıyla dışarı çıkıp açık havada koşmak, hatta güçleri oranında elle çalışmak ihmal edilmiyordu.

Netice itibarıyla bu program, Anglosakson eğitiminin temeli olan şu ilkelerden esinlenerek kaleme alındı.

"Bir şeyin sizi korkuttuğu her sefer, onu yapın."

"Mümkün olan bir çabayı gösterme fırsatını asla kaçırmayın."

"Hiçbir yorgunluğu küçümsemeyin, zira faydasız iş yoktur."

Bu kurallar uygulandıkça hem beden hem de ruh sağlamlaşıyordu.

Küçük koloninin onayına sunulduktan sonra kabul edilen program şöyleydi:

Sabah ve akşam ikişer saat büyük salonda toplu olarak ders çalışılacaktı. Beşinci sınıftan Briant, Doniphan, Cross ve Baxter, dördüncü sınıftan Wilcox ve Webb, birinci, ikinci ve üçüncü sınıftaki arkadaşlarına sırayla ders vereceklerdi. Onlara, eski bilgilerinden olduğu kadar kütüphanedeki birkaç kitaptan da faydalanarak matematik, coğrafya ve tarih öğreteceklerdi. Bildiklerini unutmamaları için bu onların da yararınaydı. Üstelik haftada iki kez, perşembe ve pazar günleri konferans düzenlenecek, bilimsel, tarihsel, hatta gündelik olayları ele alan güncel bir konu tartışılacaktı. Büyükler fikirlerini belirtecek, eğitim kadar genel eğilimin belirlenmesi için de aralarında tartışacaklardı.

Koloni şefi sıfatıyla Gordon programa uyulmasına ve yeni olasılıklar baş göstermedikçe onaylanmış bu programın değişikliğe uğramamasına dikkat edecekti.

Önce, süreyle ilgili önlemler alındı. Ellerinde *Sloughi*'nin takvimi vardı ve her geçen günün aksatmadan silinmesi gerekiyordu. Yatın saatleri de yanlarındaydı, fakat doğru zamanı göstermesi için düzenli olarak kurulmaları lazımdı.

Büyüklerden ikisi bu işle görevlendirildi, Wilcox saatler, Baxter takvim için. İşlerine özen göstereceklerine güvenilebilirdi. Barometre ve termometreye gelince, günlük göstergelerini not etme görevi Webb'e düşmüştü.

Alınan bir diğer karar da Chairman Adasında geçirdikleri, yaşadıkları ya da yaşayacak oldukları her şeyin gün be gün kaydedileceği bir günlük

tutulmasıydı. Baxter bu işe gönüllü oldu ve sayesinde "French-den Günlüğü" titiz bir kesinlikle tutuldu.

Daha az önemli ve gecikmeye hiç gelmeyecek bir iş de çamaşırların yıkanmasıydı. Neyse ki sabun sıkıntısı çekmiyorlardı. Tanrı biliyor ya Gordon'un tembihlerine rağmen ufaklıklar Sport-terrace'ta oynarken veya nehir kıyısından balık tutarken kirleniyorlardı. Bu konuda birçok defa azarlanmış ve cezalandırılmakla tehdit edilmişlerdi! Moko çamaşırdan iyi anlıyordu, ama tek başına tüm çamaşırlara yetişemezdi ve pek istekli olmasalar da büyükler French-den çamaşırhanesinin sorunsuz çalışmaya devam etmesi için ona yardıma gitmek zorundalardı.

Ertesi gün pazardı. İngiltere ve Amerika'da pazar günlerine ne denli bağnaz bir saygı gösterildiği bilinir. Şehir, kasaba ve köylerde hayat neredeyse durur. O gün adet icabı her türlü eğlencenin yasak olduğu söylenebilir. Sadece sıkılmak değil, sıkkın görünmek de icap eder ve bu kural sırf yetişkinlere değil çocuklara da katı bir şekilde dayatılır. Gelenekler! Şu meşhur gelenekler!

Chairman Adasında bu katılığın biraz gevşetilmesi kararlaştırıldı, hatta o pazar genç yerleşimciler Family-lake kıyılarında dolaşmaya çıktılar. Fakat hava çok soğuk olduğundan iki saatlik bir gezintinin ardından küçüklerin Sport-terrace'ta yaptıkları koşu yarışı bittiğinde her biri sıcak salona girmekten ve Store-room'da, menüsü French-den'in usta aşçıbaşısı tarafından özenle hazırlanmış sıcacık bir akşam yemeği bulmaktan mutlu oldular.

Akşam, Garnett'in orkestra yerine geçen akordeonuyla verdiği konser ve diğerlerinin Saksonlara has bir huşu içinde doğru yanlış şarkı söylemeleriyle sona erdi. Çocuklardan sesi güzel tek kişi Jacques'tı. Fakat açıklanamaz ruh hali sebebiyle yoldaşlarının eğlencelerine katılmıyordu. Rica edilmesine rağmen Chairman Yatılı Okulunda sık sık söylediği çocuk şarkılarından birini söylemeyi reddetti.

Service'in deyişiyle "Muhterem Gordon"un ufak bir nutkuyla başlayan o pazar, topluca edilen bir duayla tamamlandı. Saat ona doğru herkes, şüpheli durumları haber vereceğinden emin oldukları Phann'ın gözetiminde derin bir uykuya dalmıştı.

Haziran ayı boyunca hava giderek soğudu. Webb, barometre ortalama yirmi yedi inçin üstünde kalırken santigrat termometrenin donma noktasının 10-12 derece altını gösterdiğini saptadı. Güneyden esen rüzgâr batıya yöneldiğinde hava sıcaklığı biraz yükseliyor ve French-den'in etrafı kalın bir kar tabakasıyla kaplanıyordu. Böyle olunca genç yerleşimciler İngiltere'de moda olan şu kartopu savaşlarına girişiyorlardı. Elbet kar toplarının iyice sıkıştırıldığı bu savaşlarda birkaç kafa hafif zarar gördü, hatta bir seferinde en çok hırpalanan Jacques oldu. Oysa o, bu oyunlara sadece seyirci olarak katılıyordu. Cross tarafından fazla kuvvetli fırlatılan, ama adresini şaşıran bir kartopu ona sertçe isabet etti ve Jacques acı dolu bir çığlık attı.

"Kasten yapmadım!" dedi Cross – sakarların alışıldık cevabı.

"Ona ne şüphe!" diye karşılık verdi, kardeşinin çığlığının savaş alanına çektiği Briant. "Yine de kartopunu o kadar kuvvetli atmakla hata ettin!"

"Hem maden oynamak istemiyor, Jacques orada ne arıyordu?" diye devam etti Cross.

"Amma uzattınız!" diye haykırdı Doniphan. "Azıcık uf oldu işte!"

"Tamam!.. Önemli değil!" diye cevap verdi, Doniphan'ın konuşmaya müdahale etmek için fırsat kolladığını hisseden Briant. "Ancak Cross'tan bunu tekrarlamamasını rica edeceğim!"

"Niye rica edeceksin ki?.." diye karşılık verdi Doniphan, alaycı bir tonda. "İsteyerek yapmamış işte!"

"Sen niye karışıyorsun, bilmiyorum, Doniphan!" diye devam etti Briant. "Bu sadece Cross ve beni ilgilendirir..."

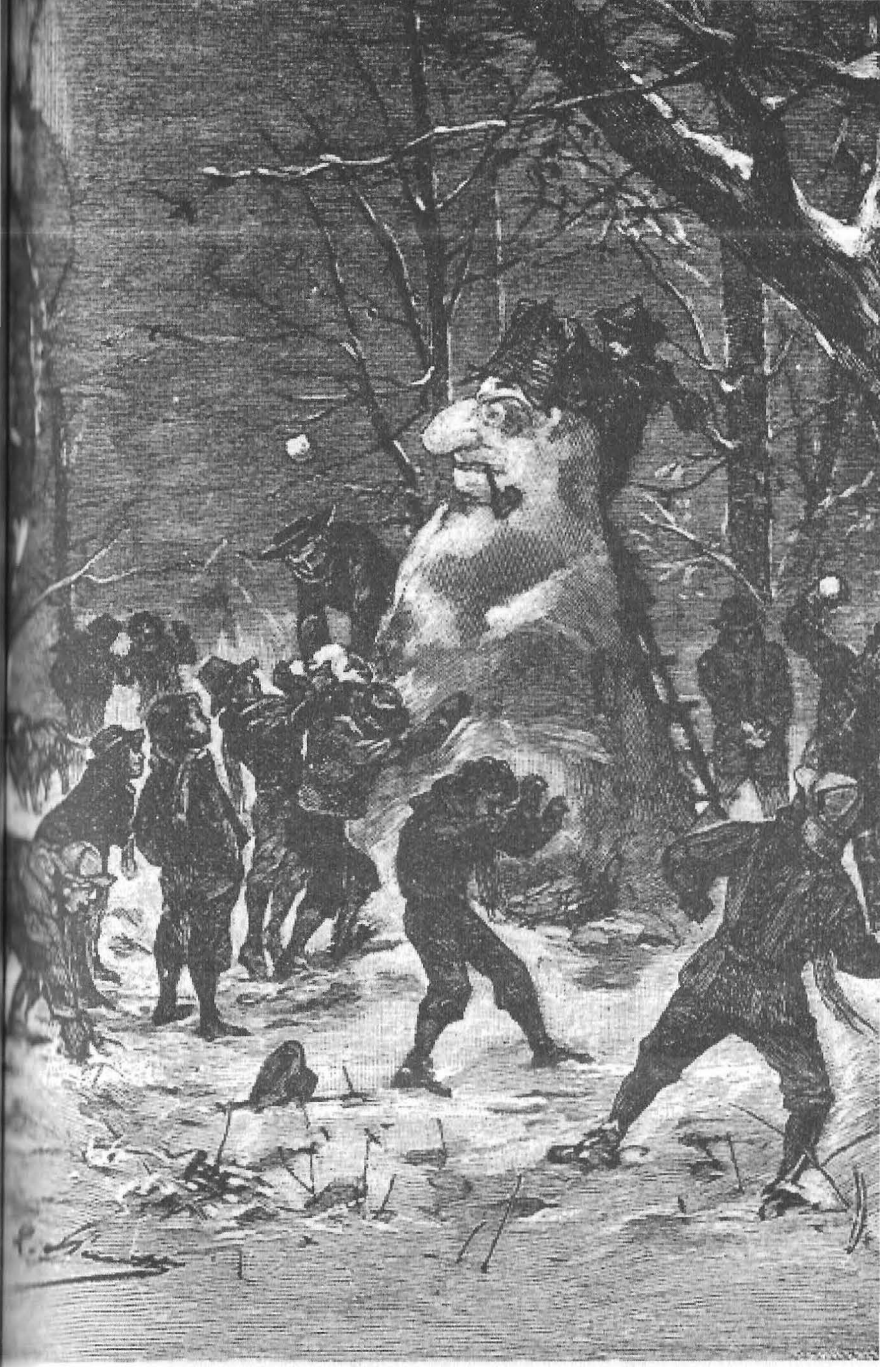
"Bu tonda konuştuğun için beni de ilgilendiriyor!" diye yanıtladı Doniphan.

"Nasıl istersen..." diye karşılık verdi Briant, kollarını kavuşturarak.

"Şimdi sana gününü göstereceğim!" diye bağırdı Doniphan.

O sırada Gordon araya girerek kavganın yumruklaşmayla son bulmasına engel oldu. Doniphan'ı haksız buldu. Doniphan boyun eğmek zorunda kaldı ve söylenerek French-den'e geri döndü. Ancak iki rakibin her an başka bir sebepten kapışmaları mümkündü!

Kar kırk sekiz saat boyunca aralıksız yağdı. Service ve Garnett küçükleri eğlendirmek için kocaman bir kafası, iri bir burnu ve ölçüsüz bir ağzı olan büyük bir kardan adam yaptılar – öcü gibi bir şey. Ve itiraf etmek gerekir ki Dole ve Costar gündüz ona kartopu atmaya cesaret etseler de karanlık kardan adama dev boyutlar kazandırdığında içleri ürpermeden o yöne bakamıyorlardı.

Service ve Garnett büyük bir kardan adam yaptılar.

"Ah! Ödlekler!" diye haykırıyordu, içleri genç arkadaşlarından daha rahat olmasa da cesur görünmeye çalışan Iverson ve Jenkins.

Haziran sonuna doğru bu eğlencelerden vazgeçmek gerekti. Bir bir buçuk metre kalınlığa ulaşan kar yürümeyi neredeyse imkânsız kılıyordu. French-den'den sadece birkaç yüz adım uzaklaşmak bile bir daha geri gelememek riskini taşıyordu.

Hal böyleyken genç yerleşimciler on beş gün boyunca mağarada hapis kaldılar – 9 Temmuz'a kadar. Dersler bundan etkilenmedi. Tam tersine, günlük programa sıkı sıkıya uyuluyordu. Konferanslar belirlenen günlerde yapıldı. Hepsi bundan büyük zevk aldı. Konuşma becerisi ve geniş bilgi birikimiyle Doniphan'ın ilk sırada yer alması şaşırtıcı değildi. Ama neden burnu bu kadar havadaydı? Onun bu kibri bütün parlak niteliklerini örtüyordu.

Teneffüs saatlerini salonda geçirmelerine rağmen koridor aracılığıyla iki oda arasında sağlanan havalandırma sayesinde genel olarak sağlıkları bozulmadı. Hijyen meselesi en önemli sorunlardan biriydi. Çocuklardan biri hastalansa gerekli tedavi nasıl yapılırdı? Neyse ki dinlenme ve sıcak içeceklerin çabucak üstesinden geldiği birkaç nezle ve boğaz ağrısı vakasıyla kurtuldular.

O sırada çözümü için kafa yormalarını gerektiren diğer bir sorun baş gösterdi. French-den'deki ihtiyaçlar için gerekli su, tadı acı olmasın diye deniz alçaldığında dereden alınıyordu. Ama nehrin yüzeyi tamamen donduğunda bu şekilde devam edemeyeceklerdi. Gordon "genel mühendis" Baxter'la alınması uygun olacak tedbirleri görüş-

tü. Baxter iyice düşündükten sonra kıyının birkaç metre altına hiç donmayacak ve derenin suyunu Store-room'a taşıyacak bir kanal açmayı önerdi. Bu, elinde *Sloughi*'deki tuvaletleri besleyen borulardan biri olmasa içinden asla çıkılamayacak bir işti. Birçok denemeden sonra nihayet suyun Store-room'a ulaşımı sağlandı. Aydınlatmaya gelince, lambalar için hâlâ yeterince sıvı yağ mevcuttu, ama kış bitiminde yeniden tedarik etmek veya Moko'nun depoladığı katı yağla yeni mum imal etmek gerekecekti.

Bu dönemde yaşadıkları sorunlardan biri de küçük koloninin beslenme ihtiyacının karşılanmasıydı. Artık av ve balıkçılık onlara alıştıkları miktarda hayvanı sağlamıyordu. Açlığın kışkırttığı birkaç hayvan Sport-terrace'a kadar gelmişti. Bunlar Doniphan ve Cross'un tüfek patlatarak uzaklaştırdıkları çakallardı. Derken bir gün sürü halinde geldiler –yaklaşık yirmi kadar– ve çocukların salon ile Store-room'un kapılarına sağlam barikatlar kurmaları gerekti. Mahrumiyetin iyice yırtıcılaştırdığı bu etoburların istilası korkunç olurdu. Neyse ki Phann'ın zamanında uyarısı sayesinde French-den'in kapısından geçmeyi beceremediler.

Yaşam bu can sıkıcı şartlar altında devam ederken Moko, oldukça idareli kullanılan yatın erzakından ödünç almak zorunda kaldı. Erzakın kullanılması iznini istemeden veren Gordon, defterindeki girdiler sütunu yerinde sayarken sarfiyat sütunun uzamasını mahzun gözlerle izliyordu. Yarı pişirildikten sonra hava almayacak şekilde fıçılara basılmış ördek ve toy kuşu stokları oldukça fazla oldu-

ğundan Moko biraz bu erzaktan, biraz da salamura ederek sakladıkları somonlardan kullandı. Frenchden'de beslenecek on beş boğaz, doyurulacak sekiz ila on dört yaş arası iştahlı çocuk olduğunu unutmamak lazım!

Her şeye rağmen bu kış mevsimi boyunca taze etten tamamen mahrum kalmadılar. Av aletlerinin yerleştirilmesi hakkında bilgili Wilcox kıyıya tuzaklar kurmuştu. Bunlar, av hayvanlarını yakalamaya yarayan, tahta parçalardan yapılmış 4 biçiminde basit kapanlardı.

Wilcox ayrıca uzun sırıklara gerdiği *Sloughi*'nin ağlarından yapılmış tuzakları arkadaşlarının da yardımıyla dere kenarına kurdu. Bu uzun örümcek ağlarının ilmeklerine bir kıyıdan diğerine uçan çok sayıda South-moors kuşu takılıyordu. Birçoğu, hava balıkçılığı için fazla küçük bu ilmeklerden kurtulabilse de iki makul öğüne yetecek kadar kuşun yakalandığı günler de oldu.

Beslenme konusunda en çok sıkıntı yaratan nandu oldu. İtiraf etmek gerekir ki eğitimiyle özel olarak ilgilenen Service ne derse desin, bu yabani hayvanın evcilleştirilmesi yolunda hiçbir ilerleme kaydedilmiyordu.

"Ne büyük koşucu olacak bu!" diye tekrarlıyordu sık sık, ona nasıl bineceği fazla kestirilemeyen Service.

Ayrıca nandu etobur olmadığından Service karın aşağı yukarı bir metre altındaki ot ve köklerden oluşan günlük yiyeceğini toplamak zorundaydı. Ama kim gözde hayvanına iyi bir öğün sağlamak için bunu yapmazdı ki? Nandu o bitmek bilmez kış sırasında biraz zayıfladıysa bu, sadık bakıcısının

suçu değildi ve ilkbahar geldiğinde normal ağırlığına kavuşacağı ümit edilebilirdi.

9 Temmuz'da sabah erkenden French-den'den dışarı adım atan Briant rüzgârın aniden güneye döndüğünü saptadı.

Soğuk o denli keskinleşmişti ki Briant hemen salona dönmek zorunda kaldı. Gordon'u bu ısı değişiminden haberdar etti.

"Ben de bundan korkuyordum," dedi Gordon. "Birkaç ay daha sürecek zorlu bir kışa katlanmak zorunda kalırsak şaşırmam!"

"Bu, *Sloughi*'nin tahminimizden daha güneye sürüklendiğini gösteriyor!" diye ekledi Briant.

"Şüphesiz," diye cevap verdi Gordon. "Oysa atlasımızda Antarktika Denizinin sınırında hiçbir ada görünmüyor!"

"Anlaşılmaz bir şey. Aslında Chairman Adasını terk etmeyi başarırsak hangi yöne gidebileceğimizi de bilmiyorum."

"Adamızı terk etmek mi?" diye haykırdı Gordon. "Hâlâ bunu mu düşünüyorsun, Briant?"

"Her zaman, Gordon. İyi kötü denize açılabilecek bir tekne inşa etmeyi becerebilsek keşfe çıkmakta tereddüt etmezdim!"

"İyi!.. Tamam!.." diye karşılık verdi Gordon. "Acelesi yok!.. En azından küçük kolonimizi düzene koymayı bekleyelim..."

"Hey! Yiğit dostum!" diye yanıtladı Briant. "Orada ailelerimiz olduğunu unutma!.."

"Elbette... Elbette... Briant! Ama sonuçta burada fazla mutsuz değiliz! İşler yolunda gidiyor... Hatta kendi kendime neyimizin eksik olduğunu soruyorum!"

"Çok şey eksik, Gordon," diye cevap verdi bu konuyu fazla uzatmamayı uygun bulan Briant. "Mesela neredeyse hiç yakıtımız kalmadı..."

"Hey! Henüz adanın bütün ormanları yakılmadı!.."

"Hayır, ama odun stokumuzu yenileme vakti geldi, Gordon! Yakında biter."

"Bugün yapabiliriz!" diye cevap verdi Gordon. "Bakalım, termometre ne gösteriyor!"

Fırın tam faaliyette olmasına rağmen Storeroom'da duran termometre sıfırın altında 5 dereceyi gösteriyordu. Dış duvara asıldığındaysa sıfırın altında 17 dereceye inmekte gecikmedi.

Hava birkaç hafta daha böyle açık ve kuru kalırsa artacağı muhakkak, yoğun bir soğuk hüküm sürüyordu. Üstelik salondaki iki soba ve mutfak fırını gürül gürül yandığı halde French-den'de sıcaklık gittikçe düşüyordu.

Kahvaltıdan sonra saat dokuza doğru Trapswoods'a gidip odun getirilmesine karar verildi.

Hava durgun olduğunda en düşük sıcaklıklara bile zarar görmeden katlanılabilir. Esas acı verici şey, yüz ve ellerinizi ısıran sert kuzeydoğu rüzgârıdır ve ondan sakınmak gayet zordur. Neyse ki o gün rüzgâr son derece zayıftı ve gökyüzü, hava sanki donmuş gibi berraktı.

O yüzden ayakları daha dün bellerine kadar içine gömüldükleri yumuşak kar yerine metal sertliğinde bir zemine basıyordu. Bu durumda sağlam adımlar atmak kaydıyla tamamen donmuş Family-lake veya Zelanda Deresi yüzeyinde yürümek mümkündü. Kutup bölgesi yerlilerinin kullandıkları şu raketlerden birkaç çift ve köpek ya da ren

geyiği koşulu bir kızakla göl birkaç saat zarfında güneyden kuzeye, baştan sona kat edilebilirdi.

Ama şu an için böylesi uzun bir gezinti söz konusu değildi. Acilen yapılması gereken, yakındaki ormana gidip yakıt stokunu yenilemekti.

Nakliye sadece kollarda veya sırtta taşınarak yapıldığından French-den'e yeterli miktarda odun taşınması zahmetli bir işti. O sırada Moko'nun aklına gelen fikir, yattan kurtardıkları tahtalardan bir araç imal edene kadar odun taşınmasına yardımcı oldu. Store-room'da duran üç buçuk metre uzunluk, bir buçuk metre genişliğindeki büyük ve sağlam masayı ayakları havaya gelecek şekilde ters çevirerek donmuş kar tabakası yüzeyinde sürüklemek yeterli olmaz mıydı? Elbette olurdu ve öyle yapıldı. Saat sekizde büyüklerden dördü o ilkel aracı iplerle çekerek Traps-woods istikametinde yola koyuldular.

Burun ve yanakları soğuktan kızarmış küçükler, Phann'ı örnek alarak önde köpek yavruları gibi hoplayıp zıplıyorlardı. Bazen de tartışmak ve kavga etmek pahasına zevk için masanın üstüne çıkıyor ve karlı zemine düşüyorlardı. Çığlıkları kuru soğuk havada olağanüstü bir şiddetle yankılanıyordu. Küçük koloniyi bu kadar keyifli ve sağlıklı görmek gerçekten memnuniyet vericiydi!

Auckland-hill ve Family-lake arası göz alabildiğine beyazdı. Dalları kırağı ve ışıl ışıl kristallerle kaplı ağaçlar bir peri masalı dekorunun arka planı gibi uzanıyordu. Gölün kıyısında kuşlar sürüler halinde falezin arka yamacına doğru uçuyorlardı. Doniphan ve Cross tüfeklerini yanlarına almayı unutmamışlardı. Çakal dışında panter veya pu-

malara ait olabileceğini düşündükleri şüpheli izler gördüklerinden bu, sağduyulu bir önlemdi.

"Bunlar 'paperos' adı verilen ve daha az korkunç olmayan vahşi kediler olabilir!" dedi Gordon.

"Oh! Sadece kedilerse!" diye yanıtladı Costar, omuzlarını silkerek.

"Hey! Kaplanlar da kedidir!" diye karşılık verdi Jenkins.

"Bu kedilerin kötü oldukları doğru mu, Service?" diye sordu Costar.

"Çok doğru," diye karşılık verdi Service. "Çocukları fareler gibi kıtır kıtır yerler!"

Bu cevap Costar'ı kaygılandırmıştı.

French-den ve Traps-woods arasındaki sekiz yüz metre çabucak aşıldı ve genç oduncular işe koyuldular.

Baltalarıyla sadece belli büyüklükteki ağaçları kesiyorlardı. Bir anda tutuşup yanan çalı çırpı değil, fırın ve sobaları doğru düzgün besleyebilecek kütükler toplamak istiyorlardı. Sonra yük kızakmasaya yerleştirildi. Sert zeminde öyle kolay kayıyor, herkes onu öyle istekli çekiyordu ki öğleden evvel iki sefer yapabilmişlerdi.

Yemekten sonra işe devam edildi ve ancak saat dörtte, güneş alçalırken durdular. Çok yorulmuşlardı. Aşırıya kaçmanın hiç lüzumu olmadığından Gordon işin devamını ertesi güne erteledi. Ve Gordon emir verdiğinde yapılması gereken tek şey itaat etmekti.

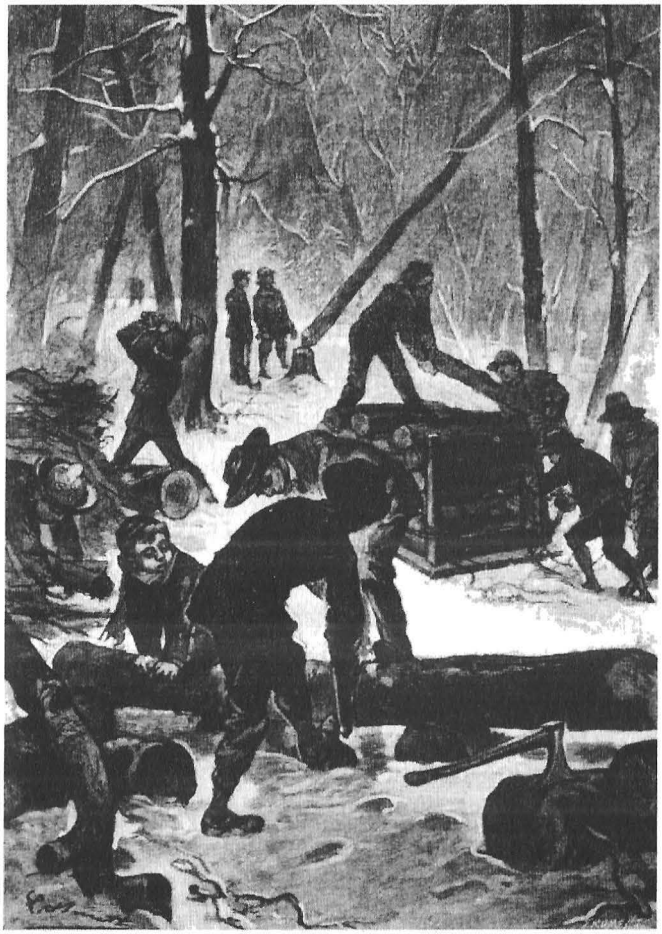
French-den'e dönünce kütükleri testereyle kesip yararak istiflemekle uğraştılar. Bu iş yatma vaktine kadar devam etti.

Taşıma işi altı gün sürdü ve neticede haftalarca yetecek yakıt temin edildi. Tüm bu odunlar elbette

Store-room'a sığmamıştı. Fakat tepenin eteğinde açık havada kalmasında hiçbir sakınca yoktu.

Takvime göre 15 Temmuz, Aziz Swithin günüydü. İngiltere'de Aziz Swithin günü itibar bakımından Fransa'daki Aziz Médard gününe eşdeğerdir.

"Bugün yağmur yağarsa hava kırk gün boyunca yağmurlu olacaktır," dedi Briant.

Genç oduncular işe koyuldular.

"Bence de," diye cevap verdi Service, "gerçi kış mevsiminde olduğumuza göre bunun fazla önemi yok. Ah, yaz olsaydı!.."

Güney yarımküre sakinlerinin, zıt bölgelerde kış azizleri olan Aziz Médard veya Aziz Swithin'in etkilerinden kaygılanmalarına gerek yoktu.

Bununla beraber yağmur devam etmedi, rüzgârlar güneydoğuya döndü ve öyle soğuklar bastırdı ki Gordon ufaklıkların dışarı adım atmalarını yasakladı.

Ağustos ayının ilk haftasının ortasında termometre sıfırın altında 27 dereceye kadar düştü. Dışarı çıkar çıkmaz nefesleri yoğunlaşarak kara dönüşüyordu. Elleriyle metal bir nesne tuttukları her seferde yanığa benzer keskin bir acı hissediyorlardı. İçerideki ısının yeterli derecede tutulması için titizlikle bazı tedbirlerin alınması gerekti.

On beş gün gayet sıkıcı geçti. Herkes egzersiz eksikliğinden yakınıyordu. Briant güzel renklerini yitiren küçüklerin solgun yüzlerini endişeyle fark ediyordu. Her şeye rağmen genç yerleşimciler hiç eksik olmayan sıcak içecekler sayesinde birkaç nezle ve bronşit vakası haricinde bu tehlikeli dönemi büyük zarar görmeden atlattılar.

Batıdan esen rüzgârla birlikte hava durumu 16 Ağustos'a doğru değişmeye başladı. Sıcaklık sıfırın altında 12 dereceye yükseldi – havanın sakinliği dolayısıyla katlanılabilir bir ısı.

O sırada Doniphan, Briant, Service, Wilcox ve Baxter'ın aklına Sloughi-bay'e doğru bir gezi yapmak geldi. Sabah erkenden yola çıkarlarsa aynı akşam geri dönebilirlerdi.

Kıyıda antarktik bölgelerin alışıldık konukları olan ve karaya oturdukları dönemde birkaç örne-

ğini görmüş oldukları yüzergezerlerden çok sayıda bulunup bulunmadığını öğrenmek istiyorlardı. Ayrıca kış kasırgalarının ardından paramparça olduğunu tahmin ettikleri bayrak da değiştirilecekti. Bir de Briant'ın tavsiyesi üzerine işaret direğine, bayrağı fark eden denizcilerin kumsala inmeleri ihtimaline karşı French-den'in konumunu belirten bir plançete çivilenecekti.

Gordon gece yarısından önce geri dönmelerini sıkı sıkı tembih ederek bu geziye onay verdi ve küçük kafile 19 Ağustos sabahı gün henüz ışımadan yola koyuldu. Gökyüzü berraktı ve son dördün ay soluk ışınlarını yansıtıyordu. Körfeze kadar on kilometre vardı ve bu mesafe iyi dinlenmiş bacaklar için zor sayılmazdı.

Bu yol süratle kat edildi. Bog-woods çukuru donmuş olduğundan etrafından dolaşmaları gerekmedi, bu da yollarını kısalttı. Doniphan ve arkadaşları sabahın dokuzunda kumsala vardılar.

"İşte, bir kuş sürüsü!" diye haykırdı Wilcox.

Ve resiflerin üzerine dizilmiş, midye kabuğu gibi upuzun gagaları ve tiz olduğu kadar sevimsiz çığlıklarıyla iri ördekleri andıran birkaç bin kuşu gösterdi.

"Sanki generallerinin denetlemeden geçireceği küçük askerler!" dedi Service.

"Sadece penguen bunlar," diye cevap verdi Baxter, "mermi harcamaya değmez!"

Çok gerideki ayakları yüzünden neredeyse dikey bir pozisyonda duran aptal kuşlar kaçmayı düşünmediler bile; onları sopayla dahi öldürebilirlerdi. Doniphan'ın canı bu gereksiz katliama girişmek istiyor olabilirdi, fakat Briant itiraz etmeme sağduyusunu gösterince penguenler rahat bırakıldı.

Zaten bu kuşlar hiçbir işe yaramazdı. Yağını, gelecek kış French-den'in aydınlatılması için kullanabilecekleri başka pek çok hayvan vardı.

Bunlar, kalın buz tabakasıyla kaplı kayalıklarda oynaşan hortumlu foklardı. Birkaçını indirmek için resif tarafındaki kaçış yollarını kapatmaları gerekecekti. Briant ve yoldaşları onlara yaklaşınca zıplayarak kaçıp suyun altında gözden kayboldular. İleride bu yüzergezerlerin yakalanması için özel bir sefer düzenlemek lazımdı.

Delikanlılar yanlarında getirdikleri erzakla tasarruflu bir yemek yedikten sonra gölü göz alabildiğine incelediler.

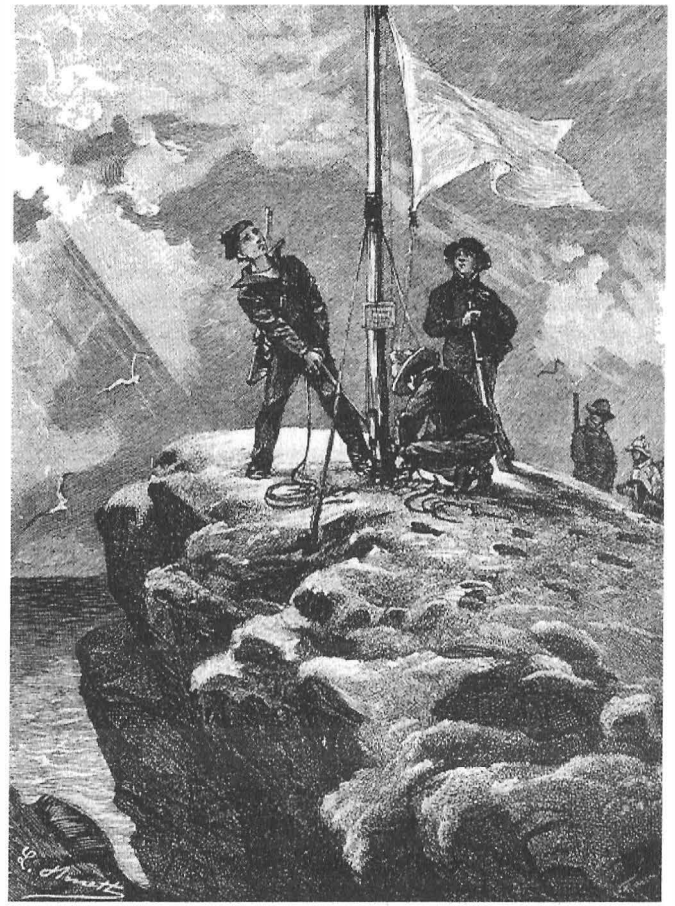
Bembeyaz bir örtü, Zelanda Deresinin ağzından False-Sea-point Burnuna kadar yayılıyordu. Penguen, fırtınakuşları, martılar gibi irili ufaklı deniz kuşlarının dışındaki kanatlılar, yiyecek bulmak için adanın içlerine gitmek üzere kumsalı terk etmişe benziyordu. Kumsal bir metre kalınlığında karla kaplıydı ve uskunadan artakalanlar bu kalın tabakanın altında kaybolmuştu. Gelgitin izleri ve kayalıklarda son bulan su yosunları Sloughi-bay'in kuvvetli ekinoks gelgitleri tarafından istila edilmediğini gösteriyordu.

Deniz, Briant'ın üç uzun aydır görmediği ufkun en uç sınırına kadar hâlâ ıssızdı. Ve ötede, yüzlerce mil mesafede bir gün yeniden görme umudunu yitirmediği Yeni Zelanda bulunuyordu!

O sırada Baxter yanında getirdiği yeni bayrağı çekmek ve akarsuyun on kilometre yukarısındaki French-den'in konumunu belirten plançeteyi çivilemekle meşguldü. Sonra, öğlen bire doğru sol yakaya geçildi.

Doniphan yolda, nehrin yüzeyinde uçuşan bir çift kılkuyruk, bir çift de kızkuşu öldürdü ve saat

dörde doğru hava kararırken o ve arkadaşları French-den'e döndüler. Gordon olan bitenden haberdar edildi. Sloughi-bay'de çok sayıda fok bulunduğundan hava izin verir vermez ava çıkılacaktı.

Baxter yanında getirdiği yeni bayrağı çekmekle meşguldü.

Aslında kış mevsimi pek yakında sona erecekti. Ağustosun son haftasından itibaren deniz rüzgârı ağır bastı ve kuvvetli esintiler hava sıcaklığının

hızla yükselmesine yol açtı. Kar erimekte gecikmedi ve göl yüzeyi sağır edici bir çatırtıyla kırıldı. Oldukları yerde erimeyen buz parçaları derenin akıntısına kapılarak üst üste yığıldı ve ancak 10 Eylül'e doğru tamamen eriyecek bir yığın oluştu.

Kış böyle geçmişti. Alınan önlemler sayesinde küçük koloni fazla sıkıntı çekmemişti. Herkesin sağlığı yerindeydi ve dersler itinayla sürdürüldüğünden Gordon haylazlara sert davranmak zorunda kalmamıştı.

Ne var ki bir gün Dole'u cezalandırması gerekti. Davranışı, herkese ders olacak bir cezayı hakediyordu.

Dik kafalı çocuk birçok defa "görevini yapmayı" reddetmiş ve Gordon'dan azar işitmiş, buna rağmen onun uyarılarını dikkate almamıştı. Sadece ekmek ve su verilen bir cezaya değil –Anglosakson eğitim sisteminde böyle bir ceza yer almıyordu– kırbaçlanmaya mahkûm edildi.

Önceden de belirtildiği gibi genç İngilizler, Fransızların hiç kuşkusuz bu tür cezalar karşısında duydukları tiksintiyi hissetmezler. Briant, Gordon'un kararlarına saygı göstermek zorunda olmasa söz konusu ceza uygulamasına itiraz etmekten geri durmazdı. Ama bir Fransız talebenin utanç duyacağı bu noktada İngiliz öğrenci sadece kamçılanmaktan korkuyor gibi görünmekten utanırdı.

Dole, kamusal infazcılık görevine kurayla tayin edilen Wilcox'un vurduğu birkaç değnek darbesi yedi ve bu, böyle bir kabahatin tekrarlanmaması için örnek oldu.

10 Eylül'de *Sloughi* Chairman Adasının resiflerinde karaya oturalı altı ay olmuştu.

XIV

Kışın son darbeleri. – Yük arabası. – İlkbaharın dönüşü. – Service ve nandusu. – Kuzeye keşif gezisi hazırlıkları. – Oyuklar. – Stop-river. – Fauna ve flora. – Family-lake'in ucu. –Sandy-desert.

Kendini belli eden ilkbaharla birlikte genç yerleşimciler uzun kış günlerinde tasarladıkları projelerden bazılarını hayata geçirebileceklerdi.

Doğu yönünde adaya komşu hiçbir kara parçası bulunmadığı belliydi. Kuzey, güney ve batıda da durum böyle miydi? Ada, bir takımadanın ya da Pasifik'teki adalar grubunun bir parçası mıydı? François Baudoin'ın haritasına bakılırsa, hayır. Yine de dürbünü olmaması ve Auckland'ın tepesinden görüş alanının ancak birkaç kilometrelik bir ufku kucaklaması nedeniyle civarda kazazedenin fark etmediği başka kara parçaları bulunamaz mıydı? Açık denizi gözlemlemekte daha donanımlı genç oğlanlar belki de *Duguay-Trouin*'in sağ kurtulan kazazedesinin görme imkânı bulamadığı şeyi keşfedeceklerdi.

Oluşumuna bakılırsa Chairman Adasının French-den'in doğusunda kalan orta kısmı yirmi kilometreden fazla değildi. Sloughi-bay'in karşısındaki kıyı oyuk olduğundan keşif gezisini o yönde yürütmek uygun olurdu.

Ama adanın değişik bölümlerini ziyaret etmeden önce Auckland-hill, Family-lake ve Trapswoods arasında kalan toprakları keşfetmek söz konusuydu. Doğal kaynakları neydi? Faydalanılabilecek ağaç ve ağaççıklar bakımından zengin miydi?

Bunları öğrenmek için kasımın ilk günlerinde keşif seferine çıkılmasına karar verildi.

İlkbahar mevsimi başlamak üzere olsa da bir hayli yüksek bir enlemde yer alan Chairman Adası henüz etkisini hissetmemişti. Eylül ayı ve ekimin ilk yarısında hava fena halde kötü gitti. Yine çok keskin soğuklar oldu, ama fazla uzun sürmedi, çünkü rüzgâr esintileri hakikaten değişken bir hal aldı. Bu ekinoks döneminde son derece şiddetli atmosfer hareketleri baş gösterdi – *Sloughi*'yi Pasifik'te sürükleyenlere benzer karışıklıklar. Boraların şiddetli darbeleri altında Auckland-hill tepesi bütünüyle titriyor, güney rüzgârı, kendisine hiçbir engel çıkarmayan Southmoors bölgesini yalayarak Antarktika Denizinin dondurucu soğuklarını getiriyordu. French-den'in girişini kapamak zor işti. Rüzgâr belki yirmi kere, Store-room'a açılan kapıyı çökertip koridordan salona kadar girmişti. Bu şartlarda termometreyi sıfırın altında 30 santigrat dereceye düşüren yoğun soğuklar döneminden daha fazla sıkıntı çekildiği kesindi. Ve sırf kuvvetli rüzgâra değil, yağmur ve doluya karşı da mücadele etmek gerekiyordu.

Yetmezmiş gibi sanki av hayvanlarının hepsi adanın, ekinoks rüzgârlarından daha az etkilenen kısımlarına sığınmaya gitmiş, ortadan kaybolmuştu – balıklar da gölün kıyıları boyunca gürüldeyen suların çalkantısından ürkmüş olacak, görünmez olmuştu.

Yine de French-den'de boş durulmadı. Baxter sertleşmiş kar tabakası yok olduktan sonra araç işlevini yitiren masanın yerine ağır nesnelerin taşınmasına yarayacak bir alet imal etmenin yollarını aradı.

Bu konuda aklına uskunanın bocurgatına ait, eşit büyüklükte iki çarkı kullanmak geldi. Bu iş,

ancak işinde usta birinin öngörebileceği sayısız yanılma payı barındırıyordu. Çarklar dişliydi ve Baxter onları kırmak için nafile uğraştıktan sonra ara boşlukları sımsıkı çaktığı kamalarla doldurup, etrafına metal bir çember geçirmek zorunda kaldı. İki tekerlek, demirden bir çubukla birleştirildikten sonra, bu dingilin üstüne sağlam bir şasi yerleştirildi. Çok ilkel bir aletti, fakat bu haliyle de fazlasıyla yararlı olması lazımdı ve öyle de oldu. At, katır ve eşek bulunmadığından sözüm ona taşıta koloninin en güçlü kuvvetlilerinin koşulacağını eklemek lüzumsuz. Ah! Bu iş için eğitilecek dörtayaklıları yakalamayı başarsalar ne büyük bir zahmetten kurtulurlardı! Niye Chairman Adası faunası, iz ve kalıntıları bulunan birkaç etobur dışında geviş getiren hayvanlardan ziyade kuşlardan yana zengindi? Ve Service'in devekuşuna bakılırsa bu hayvanların evcil hayatın ödevlerine boyun eğmeleri umulabilir miydi?

Nandu, yabani karakterinden kesinlikle hiçbir şey kaybetmemişti Gagası ve ayaklarıyla savunmaya geçmeden yanına yaklaşılmasına müsaade etmiyor, bağlarını koparmaya çalışıyordu ve bunu başarabilse kısa sürede Traps-woods'un ağaçları arasında gözden kaybolurdu.

Service yine de yılmıyordu. Tabii ki nanduya İsviçreli Robinson'daki Jack'ın devekuşuna verdiği Brausewind ismini vermişti. Dik kafalı hayvanı eğitmeyi abartılı bir özsaygı meselesi haline getirmiş olsa da ne iyi ne de kötü muameleler işe yarıyordu.

"Halbuki," dedi bir gün, Wyss'in tekrar tekrar okuduğu romanını düşünerek, "Jack devekuşunu hızlı bir binek hayvanı yapmayı başardı!"

"Doğru," diye cevap verdi Gordon, "ama kahramanın ve senin aranda, devekuşlarınız arasındaki aynı fark mevcut, Service!"

"O ne, Gordon?"

"Hayalle gerçeği birbirinden ayıran fark!"

"Önemli değil!" diye karşılık verdi Service. "Devekuşumun hakkından geleceğim... ya da bana sebebini söyleyecek!"

"Bana kalsa," diye yanıtladı Gordon gülerek, "sana cevap vermesi, itaat etmesinden daha olağan!"

Arkadaşlarının şakalarına rağmen Service hava izin verir vermez nandusuna binmeye karar verdi. O yüzden hayali kahramanını taklit etmeye devam ederek yelken bezlerinden bir tür koşum takımı ve kitaptaki gibi hareketli at gözlüklü bir kapüşon yaptı. Jack hayvanını gözlükleri sağ veya sol gözüne indirerek yönetmiyor muydu? Peki, o oğlanda başarılı olan şey, taklitçisinde neden olmayacaktı? Service ipten, hayvanın boynuna takmayı becerdiği bir tasma da imal etti – nandu bu donanımdan seve seve vazgeçerdi. Kapüşona gelince, onu hayvanın başına geçirmek mümkün olmadı.

Günler French-den'i daha konforlu hale getiren düzenleme çalışmalarıyla akıp geçiyordu. İşe ayırmaları gereken zamanı hiç azaltmadan, dışarıda değerlendiremedikleri saatleri geçirmenin en iyi yolu buydu.

Zaten ekinoks sonuna yaklaşıyordu. Güneş ışınları güçleniyor, gökyüzü sakinleşiyordu. Ekim ortasına gelinmişti. Toprak, sıcaklığını yeniden yeşillenmeye hazırlanan ağaç ve ağaççıklara iletiyordu.

Artık günlerin tamamını French-den'in dışında geçirebiliyorlardı. Sıcak giysiler, kalın pantolonlar,

yün gemici gömlek ve kazakları silkelenip onarılmış, Gordon tarafından etiketlendikten sonra katlanarak özenle sandıklara kaldırılmıştı. Nispeten hafif elbiseler içinde daha rahat olan genç yerleşimciler baharın gelişini neşeyle selamlamışlardı. Üstelik durumlarını değiştirecek özellikte yeni bir keşif yapma umudunu yitirmiyorlardı. Yazın bir gemi o suları ziyaret edemez miydi? Ve Chairman Adasının görüş mesafesinden geçerse ve Auckland-hill'in zirvesinde dalgalanan bayrağı görürse karaya niye çıkmasınlardı?

Ekim ayının ikinci yarısında French-den'in üç kilometre yarıçapındaki çevresinde birçok keşif gezisine çıkıldı. Avcılar paylarına düşeni yaptılar. Gordon'un tavsiyesi üzerine barut ve kurşunun son derece tasarruflu harcanması gerekmesine rağmen her zamanki alışkanlıklar kendini gösterdi. Wilcox tuzaklar kurarak birkaç çift tinamu ve toy kuşu, hatta agutiyi andıran şu pampa tavşanlarından yakaladı. Günde birçok defa tuzaklara bakmaya gidiyorlardı, çünkü çakal ve paperolar avcılardan önce davranıp avlarını mahvetmekten geri durmuyordu. Ve fırsat bulduklarında asla geri durmayan bu etoburların yararına çalışmak insanı çileden çıkarıyordu. Hatta bu zararlı hayvanlardan bir kısmı onarılmış, eski tuzaklara ve ormanın sınırına kurdukları yenilerine yakalanmıştı. Yırtıcılara gelince, izlerini tespit etmelerine rağmen sürekli tetikte oldukları saldırılardan yaşanmadı.

Doniphan birkaç tane pekarinin yanı sıra eti oldukça lezzetli "guaçili" de –ufak boylu geyik ve yaban domuzu– öldürdü. Nandulara gelince, Service'in evcilleştirme girişimindeki başarısızlı-

ğından ötürü kimse bu kuşlara ulaşamadıklarına üzülmedi.

Ve 26'sı sabahı inatçı oğlan koşumunu güçlükle taktığı devekuşuna binmek istediğinde bu açıkça görüldü.

Hepsi bu ilginç deneyi izlemek için Sport-terrace'a gelmişti. Ufaklıklar yoldaşlarına kaygıyla karışık belli bir imrenmeyle bakıyor, Service'ten kendilerini terkisine almasını istemekte tereddüt ediyorlardı. Büyüklerse omuz silkmekle yetiniyorlardı. Hatta Gordon, tehlikeli bulduğu bu denemeden Service'i vazgeçirmek istemişti, ama çocuğun inadı tutmuş ve bunu yapmasına izin verilmesi kararlaştırılmıştı.

Garnett ve Baxter gözleri kapüşonun gözlükleriyle örtülü hayvanı tutarlarken Service birçok nafile girişimin ardından sırtına atlamayı başardı. Sonra, kendinden pek emin olmayan bir sesle:

"Bırakın!" diye bağırdı.

Gözlerini kullanma imkânından yoksun, onu bacakları arasında kuvvetle sıkan delikanlının dizginlediği nandu önce hareketsiz kaldı. Ama aynı zamanda dizgin işlevi de gören ipin yardımıyla gözlükler kaldırılır kaldırılmaz olağanüstü bir sıçrama yaptı ve orman yönüne gitti.

Service ok hızıyla ilerleyen atılgan hayvanına artık hâkim olamıyordu. Gözlerini yeniden kapatarak durdurmayı boşuna denedi. Nandu başını silkeleyerek kapüşonu Service'in iki eliyle yapıştığı boynuna kaydırdı. Sonra şiddetli bir sarsıntı, üzerinde pek sağlam durmayan süvariyi sırtından attı ve Service hayvanın Traps-woods ağaçlarının arasında gözden kaybolduğu anda yere düştü.

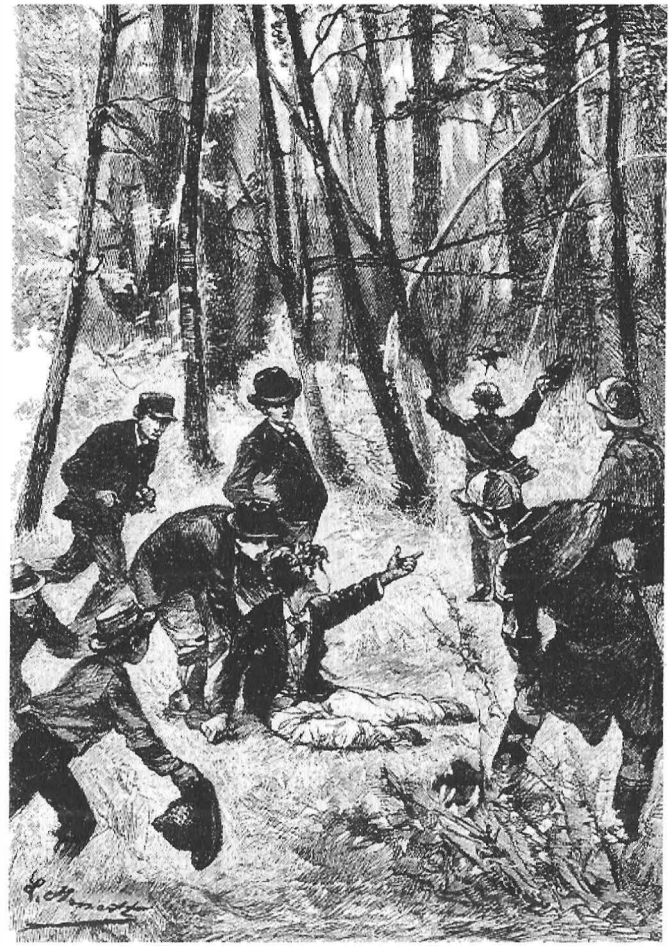

Service atılgan hayvanına artık hâkim olamıyordu.

Service'in yoldaşları koşup yanına geldiklerinde devekuşu çoktan gözden kaybolmuştu.

Büyük bir şans eseri uzun otların üstüne yuvarlanan Service'e hiçbir şey olmadı.

"Aptal hayvan!.. Aptal hayvan!.." diye haykırdı, sersemlemiş bir halde. "Ah! Seni bir yakalarsam!.."

"Ah! Seni bir yakalarsam!.."

"Asla yakalayamazsın!" diye cevap verdi, arkadaşına gülmekten hoşlanan Doniphan.

"Kesinlikle," dedi Webb, "dostun Jack senden daha iyi biniciymiş!"

"İyi de benim nandum yeterince evcilleşmemişti!" diye yanıtladı Service.

"Ve evcilleşemezdi!" diye karşılık verdi Gordon. "Rahat ol, Service, bu hayvana hiçbir şey yapamazdın. Üstelik Wyss'in romanından alınacak ve alınmayacak şeyler vardır!"

Macera böylece sona erdi ve küçükler devekuşuna binemedikleri için üzülmediler. Kasım ayının ilk günlerinde hava, Family-lake'in batı kıyısını kuzey ucuna kadar keşfetmek için çıkacakları geziye uygun göründü. Gökyüzü berrak, sıcaklık hâlâ dayanılabilirdi ve açık havada birkaç gece geçirmekte hiçbir sorun yoktu. Hazırlıklar yapıldı.

Koloninin avcılarının bu yolculukta bulunmaları gerekiyordu ve bu sefer Gordon da onlara katılmayı uygun buldu. French-den'de kalacaklar Briant ve Garnett'in gözetiminde olacaktı. İleride, yaz mevsiminin sonu gelmeden Briant ya sandalla kıyı boyunca ilerleyerek ya da haritaya göre French-den'den ancak yedi sekiz kilometre uzak görünen karşı kıyıya geçerek gölün iç kısımlarını ziyaret etmek için başka bir geziye çıkacaktı.

Kararlaştırıldığı üzere 5 Kasım sabahı, Gordon, Doniphan, Baxter, Wilcox, Webb, Cross ve Service arkadaşlarıyla vedalaştıktan sonra yola koyuldular.

French-den'deki hayatta hiçbir değişiklik olmayacaktı. Iverson, Jenkins, Dole ve Costar işe ayrılan saatler haricinde alışıldığı gibi gibi göl ve derenin sularında balık tutmaya devam edeceklerdi; bu onların gözde eğlencesiydi. Moko genç kâşiflere eşlik etmediğinden kötü yemeklere talim etmek zorunda kaldıkları sonucu çıkmamalı! Çoğu zaman miçoya mutfak işlerinde yardım eden Service orada değil miydi? Geziye katılmak için bu yeteneklerini

ileri sürmüştü. Devekuşunu bulmayı ümit edip etmediğini kim bilebilirdi?

Gordon, Doniphan ve Wilcox tüfekleri kuşanmışlardı; ayrıca hepsinin belinde bir tabanca vardı. Donanımlarını av bıçakları ve iki küçük balta tamamlıyordu. Barut ve kurşunları, saldırıya uğrarlarsa kendilerini savunmanın ya da daha düşük maliyetli bir yolla yakalanamadığı takdirde av hayvanlarını öldürmenin dışında mümkün olduğunca kullanmamaları gerekiyordu. Bu yüzden Baxter bir süredir alıştırma yaptığı lazo ve bolaları elden geçirip yanında getirmişti. Baxter sessiz sakin bir oğlandı, fakat gerçekten çok becerikliydi ve bu aletleri kullanmakta çabucak ustalaşmıştı. Gerçi bu zamana kadar yalnızca hareketsiz hedeflere nişan almıştı ve var gücüyle kaçan bir hayvana karşı başarılı olup olamayacağını kanıtlayan hiçbir veri yoktu. Bu, uygulama sırasında anlaşılacaktı.

Gordon, bavul gibi katlanan ve beş kilodan ağır olmadığı için kolayca taşınabilen kauçuk botu da yanına almayı ihmal etmemişti. Gerçekten de harita göle dökülen iki akarsu gösteriyordu ve sığ yerden yürüyerek geçmek mümkün olmazsa aşmak için bottan faydalanmaları gerekecekti.

Gordon'un duruma göre başvurmak veya doğrulamak amacıyla bir kopyasını yanında getirdiği Baudoin'ın haritasına bakılırsa Family-lake'in batı kıyısı, kıvrımını da hesaba katarsak yaklaşık otuz kilometre boyunca uzanıyordu. Yani herhangi bir gecikme olmazsa gezi gidiş dönüş en az üç gün alırdı.

Gordon ve yoldaşları, önde Phann, Trapswoods'u sollarında bırakıp sahilin kumlu zemininde hızlı adımlarla yürüdüler.

Üç kilometre ötede, French-den'e yerleştiklerinden bu yana yürütülen keşif gezilerinde sınırlı kaldıkları mesafeyi geride bırakmışlardı.

Bu noktada "cortaderia" denen, en uzun boylularının bile kafa hizasına kadar içlerine gömüldükleri öbekler halinde toplanmış uzun otlar yetişiyordu.

İlerlemeleri biraz yavaşladı, ama buna üzülmediler. Phann, beş altı yer altı yuvasının deliklerinin önünde aniden durmuştu.

Kuşkusuz yuvada avlaması kolay bir hayvanın varlığını hissetmişti. O yüzden Doniphan tüfeğini omuzlamaya hazırlanıyordu ki Gordon onu durdurdu:

"Barutunu idareli kullan, Doniphan," dedi, "lütfen tutumlu ol!"

"Öğle yemeğimizin şu yuvaların içinde olmadığını kim bilebilir?" diye cevap verdi genç avcı.

"Ve belki akşam yemeğimizin de!.." diye ekledi yuvaya eğilen Service.

"Oradalarsa," diye yanıtladı Wilcox, "hiç barut harcamadan dahi onları dışarı çıkarabiliriz."

"Nasıl peki?" diye sordu Webb.

"Kokarca ya da tilki yuvalarına yapıldığı gibi, dumana boğarak!"

Cortaderia otlarının bittiği toprak, Wilcox'un hızlıca yuvaların ağzında tutuşturduğu kuru otlarla kaplıydı.

Bir dakika sonra boğulmak üzere boş yere kaçmayı deneyen bir düzine kemirgen belirmişti. Bunlar Service ve Webb'in balta darbeleriyle birkaç çiftini öldürdükleri tucutuco tavşanlarıydı. Bu arada Phann da dişleriyle üç tanesini boğmakla meşguldü.

"Bunlardan nefis çevirme olur!.." dedi Gordon.

"Ben yaparım," diye haykırdı, aşçıbaşı yeteneklerini göstermek için sabırsızlanan Service. "İsterseniz derhal!.."

"İlk molamızda!" diye yanıtladı Gordon.

Uzun cortaderia'lann oluşturduğu o minyatür ormandan çıkmaları yarım saat sürdü. Ötede, son derece ince kumu en ufak esintide havaya kalkan uzun, inişli çıkışlı sahil yeniden belirmişti.

Bu yükseklikte, Auckland-hill'in arka yamacı daha şimdiden batıya doğru üç kilometreden fazla uzanıyordu. Bu, falezin French-den'den Sloughibay'e kadar yanlamasına uzanırken aldığı istikametle açıklanıyordu. Adanın bütün bu bölümü Briant ve arkadaşlarının göle yaptıkları ilk gezilerinde geçtikleri ve Dike-creek adını verdikleri derenin suladığı sık ormanlığa gömülmüştü.

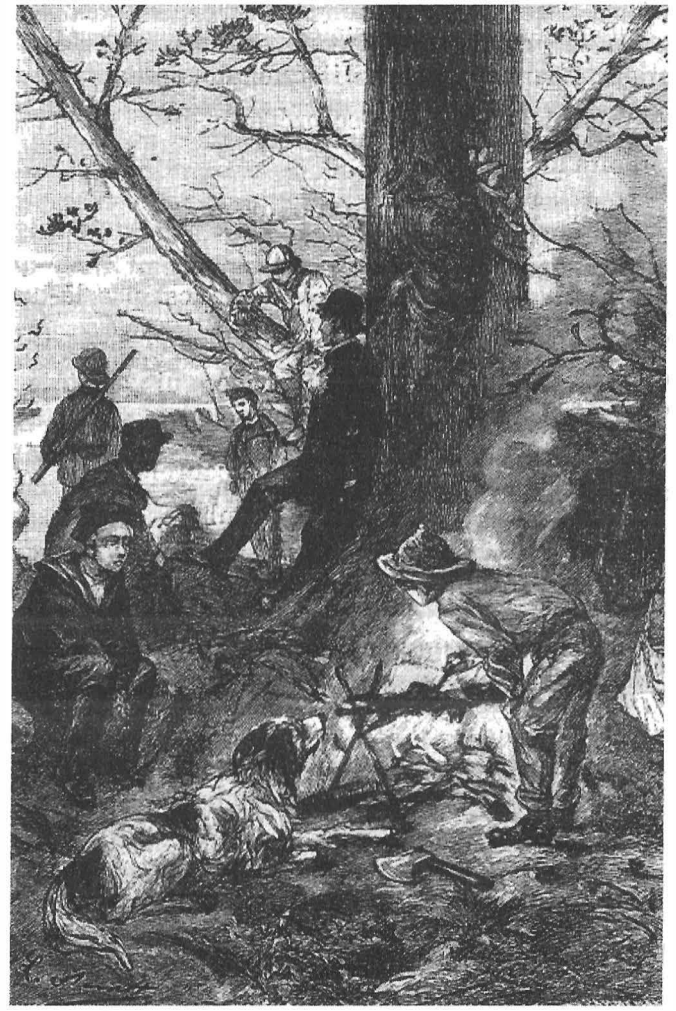
Haritanın da belirttiği gibi dere göle akıyordu. Delikanlılar yola çıkışlarından itibaren on kilometre katettikten sonra sabah on bire doğru tam olarak derenin ağzına varmışlardı.

Burada, devasa bir çamın gölgesinde mola verildi. İki büyük taş arasında kuru odunlardan ateş yakıldı. Birkaç dakika sonra Service tarafından yolunup içi temizlenmiş iki tucutuco çıtırdayan ateşte kızarıyordu. Ateşin karşısına büzülmüş Phann av etinden yayılan güzel kokuyu içine çekerken bir yandan da genç aşçının eti zamanında çevrmesine göz kulak oluyor gibiydi.

Öğle yemeği iştahla yendi. Service'in bu ilk aşçılık denemesinden kimsenin şikâyeti yoktu. Tucutuco tavşanları yeterliydi ve ekmek yerine geçen peksimet hariç, torbalarında getirdikleri erzaka do-

kunmalanna gerek kalmadı. Hatta hoş kokulu bitkilerle beslenen bu kemirgenlerin eti öyle boldu ki ondan bile tasarruf etmişlerdi.

Yemeğin ardından dere geçildi. Sığ olduğundan botu kullanmalanna gerek kalmadı.

İki tucutuco çıtırdayan ateşte kızarıyordu.

Yavaş yavaş bataklık halini alan göl kıyısı, zeminin durumu izin verdiğinde onları yeniden doğuya, ormanlık alana dönmeye mecbur bıraktı. Hep aynı tür muhteşem ağaçlar, kayınlar, huş ağaçları, pırnal meşeler, çeşitli çamlar vardı. Sayısız sevimli kuş, kırmızı ibikli kara ağaçkakanlar, beyaz sorguçlu sinekkapanlar, çalıkuşları, yapraklar arasında ötüşen binlerce tırmaşık kuşu daldan dala uçuyor, ispinozlar, çayırkuşları ve karatavuklar var güçleriyle şakıyor, ıslık çalıyordu. Uzakta, gökyüzünde birkaç akbaba, Güney Amerika civarında sık rastlanan obur kartal ve birkaç çift şahin süzülüyordu.

Şüphesiz Service, Robinson Crusoé'nin anısına papağan familyasının da ada ornitolojisine dâhil edilmemesine üzüldü. Devekuşunu evcilleştirememiş olsa da o geveze kuşlardan daha uysal biri çıkamaz mıydı? Ama onlardan bir tane bile görmedi.

Neticede çok sayıda av hayvanı vardı, pampa tavşanları, "pichi"ler ve özellikle çalı horozuna benzeyen ormantavukları. Gordon, Doniphan'ı akşam yemeğinde olmazsa ertesi öğlen yenecek orta büyüklükte bir pekari vurma zevkinden mahrum edemedi.

Yürümenin iyice güçleştiği ağaçların altından ilerlemeleri gerekmiyordu. Orman sınırı boyunca yol almaları yeterliydi ve akşamın beşine kadar öyle yaptılar. Yaklaşık on iki metre genişliğindeki ikinci akarsu yollarını kesti.

Bu, gölden çıkan akarsulardan biriydi ve Sloughibay'in ötesinde, kuzeyden Auckland-hill'in çevresini dolaştıktan sonra Pasifik'e dökülecekti.

Gordon orada durmaya karar verdi. Bir günde yirmi kilometre bacaklar için yeterliydi. Bu arada

bu akarsuya bir isim koymak gerekiyordu ve kıyısında mola verdiklerinden Stop-river (Mola Nehri) adı verildi.

Kamp, kıyıdaki ilk ağaçların altına kuruldu. Ormantavuklan ertesi gün için ayrıldığından ana yemekte yine tucutuco tavşanları vardı. Service bu defa da görevini başarıyla yerine getirdi. Zaten uyku ihtiyacı yemek ihtiyacına ağır basıyor ve ağızlar açlıktan açılsa da gözler uykudan kapanıyordu. Büyük bir ateş yakıldı, herkes örtüsüne sarınıp karşısına uzandı. Wilcox ve Doniphan'ın sırayla gözetimini üstlendikleri ocağın parlak ışığı yırtıcı hayvanları uzak tutmaya yeterdi.

Gece hiç alarm verilmedi ve sabahın ilk ışıklarıyla hepsi tekrar yola koyulmaya hazırdı.

Bununla beraber dereye sadece isim vermek yetmiyordu. Aşmak için botu kullanmaya karar verdiler. Dayanıksız kano her seferde ancak tek kişi taşıyabildiğinden Stop-river'ın sol ve sağ yakalan arasında yedi sefer yapılması gerekti ki bu, bir saatten fazla zaman aldı. Ama erzak ve cephane hiç ıslanmadığı için vakit kaybı çok da önemli değildi.

Patilerini ıslatmaktan çekinmeyen Phann suya atlayıp yüzdü ve birkaç hamlede karşı kıyıya vardı.

Bataklık geride kaldığından Gordon göl kıyısına geri dönmek üzere yanlamasına ilerledi. Saat ondan önce varmışlardı. Birkaç parça pekari ızgarasından oluşan öğle yemeğinin ardından kuzey istikametine yöneldiler.

Henüz gölün sonunu belirten hiçbir şey yoktu, doğu ufkunda hâlâ yalnızca gök ve suyun yuvarlak hattı vardı. Öğlene doğru Doniphan dürbününü o tarafa yöneltip:

"İşte, karşı kıyı!" dedi.

Bunu demesiyle herkes suyun üzerinde birkaç ağaç tepesinin görünmeye başladığı tarafa baktı.

"Durmayalım," diye yanıtladı Gordon, "gece bastırmadan varmaya bakalım!"

Sadece birkaç hasırotu ve saz öbeği barındıran ve uzun kumullarla dalgalanan çorak bir ova göz alabildiğince kuzeye uzanıyordu. Chairman Adasının bu kısmı, ortasındaki yeşil ormanların aksine sadece kumlu alanlardan ibaret gibiydi. Gordon oraya çok yerinde bir nitelemeyle Sandy-desert (Kum Çölü) adını verdi.

Saat üçe doğru kuzeydoğu yönünde beş kilometreden az mesafe ötede yuvarlaklaşan karşı kıyı açıkça belirmişti. Bu bölge karabatak, fırtınakuşu, batağan gibi oradan geçip sahildeki kayalıklara giden deniz kuşları hariç tüm canlı mahlûkat tarafından terk edilmişe benziyordu.

Gerçekten de *Slough*i o civarda karaya oturmuş olsaydı bu verimsiz toprakları gördüklerinde her türlü kaynaktan yoksun olduklarını sanırlardı! Bu çölün ortasında konforlu konutları French-den'in dengini boşuna arar, uskunanın sağladığı sığınaktan yoksun kalınca nereye sığınacaklarını bilemezlerdi!

Şimdi bu yönde ilerlemek, adanın ıssız görünen bu kısmını tamamen keşfetmek gerekli miydi? Gölün, başka ormanların yeni zenginlikler sunabileceği sağ kıyısının keşfini ikinci bir geziye bırakmak daha uygun olmaz mıydı? Evet, kuşkusuz. Zaten Amerika kıtası doğudaki sularda olmalıydı, tabii Chairman Adası oraya komşuysa.

Bununla birlikte Doniphan'ın teklifi üzerine, gölün kıyılarının çifte kıvrımı giderek belirginleşti-

ğinden uzak olmadığına kanaat getirdikleri ucuna gidilmesine karar verildi.

Öyle yapıldı ve gece çökerken Family-lake'in kuzey köşesinde, içeri girinti oluşturan ufak bir koyda mola verildi.

Burada ne bir ağaç ne herhangi bir ot kümesi ne de kurumuş yosun veya likenler vardı. Yakıt olmadığı için torbalardaki erzakla yetinmek icap etti ve sığınak yokluğundan örtüler kumdan halıya serildi.

İlk gece hiçbir şey Sandy-desert'ın sessizliğini bozmadı.

XV

Dönüş için izlenmesi gereken yol. – Batıya keşif gezisi. – Trulca ve algarrobo. – Çay ağacı. – Dike-creek akıntısı. – Vikunyalar. – Tedirgin gece. – Guanakolar. – Baxter'ın lazo atma becerisi. – French-den'e dönüş.

Koydan iki yüz adım ileride, on beş metre boyunda bir kumul yükseliyordu – Gordon ve arkadaşlarına bölgeyi daha geniş bir görüş açısından inceleme olanağı sağlayan mükemmel bir gözlem noktası.

Güneş yükselir yükselmez kumulun zirvesine tırmandılar.

O noktada dürbün hemen kuzey yönüne çevrildi.

Haritanın belirttiği gibi geniş kum çölü sahile dek uzandığından sonunu görmek imkânsızdı, zira denizdeki ufuğun yirmi kilometreden fazla kuzeyde ve on bir kilometre doğuda bulunması gerekiyordu.

Dolayısıyla daha öteye, Chairman Adasının kuzey bölümüne çıkmak lüzumsuz görünüyordu.

"Peki, şimdi ne yapacağız?" diye sordu Cross.

"Geri döneceğiz," diye cevap verdi Gordon.

"İlk öğle yemeğimizi yemeden olmaz!" diye derhal karşılık verdi Service.

"Sofrayı kur o zaman!" diye yanıtladı Webb.

"Madem geri dönmemiz lazım," diye belirtti Doniphan, "French-den'e başka bir yoldan gidemez miyiz?"

"Deneriz," diye cevap verdi Gordon.

"Hatta bana öyle geliyor ki," diye ekledi Doniphan, "Family-lake'in sağ kıyısından dolanırsak keşif gezimiz tamamlanmış olacak."

"Biraz uzun sürer," diye yanıtladı Gordon. "Haritaya göre elli altmış kilometre kat edilmesi gerekiyor ki, yolda hiçbir engel çıkmazsa bu dört beş günümüzü alır! French-den'dekiler endişeleneceklerdir, bu kaygıya sebep olmasak daha iyi!"

"Yine de," diye devam etti Doniphan, "er ya da geç adanın o kısmını incelememiz gerekecek!"

"Kuşkusuz," diye cevap verdi Gordon, "bu amaçla başka bir keşif gezisi düzenlemeyi düşünüyorum."

"Doniphan haklı," dedi Cross. "Aynı yolu kullanmanın bize hiçbir faydası yok..."

"Anlaşıldı," diye karşılık verdi Gordon. "Stop-river'a kadar göl kıyısını takip etmeyi, sonra da doğruca eteği boyunca uzanacağımız yalıyara doğru yürümeyi öneriyorum."

"Peki, daha önce izlediğimiz kıyıdan aşağı yeniden inmek niye?" diye sordu Wilcox.

"Aslında neden, artık sadece beş altı kilometre güneybatıdaki Traps-woods'un ilk ağaçlarına ulaşmak için bu kumdan ovayı geçerek kestirmeden gitmeyelim, Gordon?"

"Çünkü zaten Stop-river'ı aşmak zorunda kalacağız," diye yanıt verdi Gordon. "Dün geçtiğimiz yerden geçebileceğimizden eminiz. Oysa daha aşağıda, derenin akıntısı şiddetleniyorsa çok sıkıntı çekebiliriz. Yani ormanın içine ancak Stop-river'ın sol kıyısına ayak bastıktan sonra girmek bana makul görünüyor!"

"Her zamanki gibi ihtiyatlısın, Gordon!" diye haykırdı Doniphan, biraz alaycı bir edayla.

"İhtiyatlı olmaktan zarar gelmez!" diye cevap verdi Gordon.

Hepsi kumulun bayırından aşağı kayarak mola yerine döndü. Bir parça peksimet ve soğuk av eti

atıştırdılar, örtülerini toplayıp silahlarını aldılar ve hızlı adımlarla bir gün önceki yolu takip ettiler.

Gökyüzü muhteşemdi. Hafif bir meltem gölün sularını kırıştırıyordu. Güzel bir gün olacağı ümit edilebilirdi. Gordon, French-den'e ancak ertesi akşam varacaklarını hesapladığından havanın otuz altı saat daha güzel kalması için dua ediyordu.

Sabah saat altıdan on bire kadar gölün ucunu Stop-river'dan ayıran onbeş kilometreyi zorlanmadan katettiler. Yol boyunca Doniphan'ın dere yakınında kızıl, beyaz ve kara tüylü iki muhteşem sorguçlu toy kuşu vurması dışında hiçbir olay yaşanmadı –her daim bir kuşun tüylerini yolup içini temizleyerek kızartmaya hazır Service ve Doniphan bundan pek keyiflendiler.

Bir saat sonra o ve yoldaşları botla teker teker akarsuyu geçtiler.

"İşte ormana geldik," dedi Gordon. "Umarım Baxter lazo ya da bolalarını fırlatma fırsatı bulur!"

"Ne var ki şimdiye kadar harikalar yaratmış değiller!" diye yanıtladı tüfek ve karabina hariç tüm av araçlarını hor gören Doniphan.

"Kuşlara ne yapabilirler ki?" diye karşılık verdi Baxter.

"İster kuş ister dörtayaklı olsun Baxter, o aletlere güvenmiyorum!"

"Ben de!" diye ekledi her daim kuzenini desteklemeye hazır Cross.

"Fikir sahibi olmadan önce Baxter'ın onları kullanmasını bekleyin en azından!" diye cevap verdi Gordon. "Ben güzel bir atış yapacağına eminim! Bir gün cephane sıkıntısı çeksek de lazo ve bolalar asla eksik olmayacaktır!.."

"Daha ziyade avı ıskalarlar!.." diye karşı çıktı, iflah olmaz oğlan.

"Göreceğiz bakalım," diye karşılık verdi Gordon. "Bu arada yemek yiyelim!"

Fakat Service toy kuşunun kıvamında kızarmasını istediğinden, hazırlıklar biraz zaman aldı. Kuş hakikaten iri olduğundan genç midelerin açlığını gidermeye yetti. Gerçekten de on beş kilo çeken ve gagadan kuyruğa uzunluğu yaklaşık bir metre olan bu toy kuşları tavuksular familyasının en iri örneklerinden sayılırdı. Kuş son parçasına, hatta payına iskelet düşen Phann da iştah bakımından sahiplerinden aşağı kalmadığından son kemiğine kadar tüketildi.

Yemekten sonra genç oğlanlar Stop-river'ın Pasifik'e dökülmeden önce içinden geçtiği Traps-woods'un henüz keşfetmedikleri kısımlarına girdiler. Harita, akıntının kuzeybatıya doğru kıvrılarak falezin ucundan dolaştığını ve ağzının False-Sea-Point Burnu ötesinde yer aldığını belirtiyordu. O yüzden Gordon bu yolda ilerlemeye devam ederlerse French-den'in tersi yönüne gideceklerini anlayıp Stop-river kıyısından ayrılmaya karar verdi. İstediği, en kestirmeden Auckland-hill'in ilk kayalarına ulaşıp güneye inerek anakaya boyunca ilerlemekti.

Gordon pusulasıyla yön belirledikten sonra dosdoğru batıya yöneldi. Traps-woods'un güney kısmındakilere kıyasla daha seyrek olan ağaçlar, ot ve çalılıklar daha az sıkıntı yaratan bir zemin ve serbest geçiş imkânı tanıyordu.

Kayın ve gürgenler arasında bazı yerlerde güneş ışınlarının aydınlattığı küçük açıklıklar mevcuttu. Yabani çiçeklerin canlı renkleri, ağaççıkların ve ottan halının yeşiline karışıyordu. Bazı yerlerde boy-

ları iki üç ayağı bulan çiçeklerin saplarının ucunda kanarya otları sallanıyordu. Service, Wilcox ve Webb bu çiçeklerden koparıp ceketlerini süslediler.

O sırada botanik alanındaki bilgisi küçük koloniye pek çok defa yarar sağlayacak Gordon faydalı bir keşifte bulundu. Dikenlerle kaplı dallarında bezelye büyüklüğünde ufak ve kırmızımtırak meyveleri olan, yapraklan az gelişmiş, oldukça tıkız bir ağaççık dikkatini çekmişti.

"İşte, yanılmıyorsam 'trulka' bu," diye haykırdı. "Yerlilerin çok tükettikleri bir bitki!"

"Yeniyorsa yiyelim," diye cevap verdi Service, "nasılsa bedava!"

Service, Gordon mâni olamadan meyvelerden iki üç tanesini ağzına attı.

Bunu yapmasıyla yüzünü buruşturdu. Meyveden ağzına yayılan ekşilikten dolayı salyaları akarken yoldaşları onun hayal kırıklığını kahkahalarla karşıladılar.

"Bunun yenebileceğini söyleyen sendin, Gordon!" diye bağırdı Service.

"Ben öyle bir şey söylemedim," diye karşılık verdi Gordon. "Yerliler, bu bitkileri mayalayarak likör yapıyorlar. Konyak stokumuz bittiğinde o likörün bizim için değerli bir kaynak olacağını belirteyim. Aşırıya kaçmamak şartıyla tabii, çünkü fena çarpıyor. French-den'e bu trulkalardan bir torba götürüp deneyebiliriz."

Binlerce dikenin çevrelediği meyveleri toplamak zordu. Fakat Baxter ve Webb dallara hafifçe vurarak trulkalan yere düşürmeyi akıl etmişlerdi. Azık torbalarından birini meyveyle doldurup yeniden yola koyuldular.

İleride, Güney Amerika'ya komşu topraklara özgü olan başka bir ağaççığın badıçlarını da topladılar. Bunlar, mayalanarak sert bir likör elde edilen "algarrobo" badıçlarıydı. Service bu defa ağzını sürmedi ve iyi yaptı. Aslında algarrobonun başta tatlı gelen tadı çok geçmeden ağızda acı verici bir kuruluk yaratıyor ve alışık olmayan biri zarar görmeden bu tanelerden yiyemiyordu.

Nihayet öğleden sonra Auckland-hill'in eteğine bir kilometre kala bir başka keşif daha yapıldı. Ormanın görüntüsü değişmişti. Açıklıklardan bol bol giren hava ve sıcaklık sayesinde bitkiler mükemmel biçimde gelişmişti. Yirmi ila yirmi beş metre ötede ağaçlar, altında bir sürü yaygaracı kuşun gevezelik ettiği geniş dallarını sergiliyordu. En güzel cinsler arasında yapraklarının yumuşak yeşilini her mevsim koruyan Antarktika gürgeni ayırt ediliyordu. Bunun dışında biraz daha alçak ama yine de muhteşem birkaç "winter" grup halinde yetişiyordu. Tarçın yerine geçebilecek kabuğu French-den'in aşçıbaşısının lezzetli soslar yapmasını sağlayacaktı.

Gordon bu bitkiler arasında yüksek enlemlerde bile rastlanan ve hoş kokulu yaprakları kaynatılarak sağlıklı bir içecek elde edilen yaban mersini ailesinden çay ağacı "pernettia"yı o sırada tanıdı.

"İşte çay stokumuzun yerini alabilecek şey!" dedi Gordon. "Şimdilik bu yapraklardan birkaç tutam alalım, sonra tekrar gelip bütün kış için toplarız!"

Auckland-hill'in neredeyse kuzey ucuna vardıklarında saat aşağı yukarı dört olmuştu. Burası French-den civarından biraz alçak görünse

de dimdik yükselen arka yamacını tırmanmak imkânsızdı. Bu o kadar mühim değildi, çünkü sadece onu takip ederek Zelanda Deresine doğru ilerlemeleri mümkündü.

Üç kilometre ileride, yalıyarın dar bir boğazından köpürerek akan ve biraz aşağıda yayan geçilmesi mümkün olan şiddetli bir akıntının uğultusu duyuldu.

"Göle ilk gezimizde keşfettiğimiz dere olmalı bu," diye belirtti Doniphan.

"Şüphesiz, taştan yapılmış ufak şosenin tıkadığı dere, öyle değil mi?.." diye sordu Gordon.

"Kesinlikle," diye yanıtladı Doniphan. "Bu yüzden Dike-creek adını verdik ya."

"Pekâlâ, sağ yakasında kamp yapalım," diye devam etti Gordon. "Saat beş oldu bile. Madem açık havada bir gece daha geçirmemiz lazım, bunu dere yakınında, iri ağaçların korumasında yapalım. Herhangi bir engel çıkmazsa yarın akşam salondaki yataklarımızda uyumayı umuyorum."

Service ikinci toy kuşuyla hazırladığı akşam yemeğiyle ilgilendi. Kızartma yapıyordu. Her zamanki gibi. Ama yemek listesini çeşitlendiremeyen Service'i bununla suçlamak haksızlık olurdu.

Bu arada Gordon ve Baxter ormana girmişlerdi. Biri yeni ağaççık veya bitkiler arayışında, diğeri sırf Doniphan'ın şakalarını kısa kesmek için lazo ve bolalarını kullanma niyetindeydi.

İkisi beraber koruda yüz adım kadar ilerlemişlerdi ki eliyle Baxter'ı çağıran Gordon, otların üzerinde hoplayıp zıplayan bir grup hayvanı gösterdi.

"Keçi mi?" dedi Baxter, alçak sesle.

"Ya da en azından keçiye benziyorlar!" diye cevap verdi Gordon. "Yakalamaya çalışalım..."

"Canlı mı?.."

"Evet, Baxter, canlı. Neyse ki Doniphan yanımızda değil, çünkü çoktan birini tüfekle vurup ötekileri de kaçırırdı! Kendimizi belli etmeden yavaşça yaklaşalım!"

Sayıları yarım düzineyi bulan sevimli hayvanlar hiçbir şeyin farkında değildi. Yine de keçilerden tehlikeyi sezen bir tanesi –kuşkusuz bir anne– havayı kokluyor ve sürüsüyle beraber kaçmaya hazır vaziyette tetikte bekliyordu.

Ansızın bir ıslık işitildi. Gruptan ancak yirmi adım kadar uzaktaki Baxter bolaları savurmuştu. Ustaca ve kuvvetle fırlatılan bolalar keçilerden birine dolanırken sürünün diğer üyeleri ormanın derinliklerinde gözden kayboldu.

Gordon ve Baxter bolalardan boş yere kurtulmayı deneyen keçiye doğru atıldılar. Hayvan yakalanıp etkisiz hale getirildi ve onunla birlikte, içgüdüleri sebebiyle annelerinden uzaklaşmayan iki oğlak da yakalandı.

"Yaşasın!" diye haykırdı, sevinci yüzünden okunan Baxter. "Yaşasın! Keçi mi bunlar?.."

"Hayır," diye yanıtladı Gordon. "Ben daha çok vikunya olduklarını düşünüyorum!"

"Süt veriyorlar mı peki?.."

"Mutlaka!"

"Tamam, o zaman, yaşasın vikunyalar!"

Gordon yanılmıyordu. Vikunyalar gerçekten de keçiye benzer, ama bacakları uzun, tüyleri kısa ve ipek gibi ince, başları ufak ve boynuzdan yoksundur. Bu hayvanlar daha çok Amerika pampalarında ve Macellan Boğazı civarındaki topraklarda yaşarlar.

Ansızın bir ıslık işitildi.

Biri vikunyayı bolaların ipiyle çekerek, öbürü koltuk altlarında birer oğlak taşıyarak kamp yerine döndüklerinde Gordon ve Baxter'ın nasıl karşılandıkları kolayca kestirilebilir. Hâlâ anneleri tarafından beslendikleri için yavruların fazla zahmet çekmeden eğitilebilmeleri olasıydı. Belki de gelecekte küçük koloniye çok faydalı olacak bir sürünün çekirdeğini oluşturuyorlardı. Tabii ki Doniphan tüfekle iyi bir atış yapma fırsatını kaçırdığına üzüldü, fakat avı öldürmek değil canlı yakalamak söz konusu olduğunda bolaların ateşli silahlardan daha etkili olduğunu kabul etmesi gerekti.

Akşam, daha doğrusu gece yemeği neşeyle yendi. Ağaca bağladıkları vikunya otlarken yavruları da etrafında hoplayıp zıplıyordu.

Bununla birlikte gece, Sandy-desert ovalarındaki kadar sakin geçmedi. Ormanın bu kısmı çakallardan daha korkunç hayvanların ziyaretine uğruyordu. Ulumayla havlama karışımı çığlıkları gecenin sessizliğinde kolayca ayırt edilebiliyordu. O yüzden sabaha karşı üçe doğru, bu kez yakınlarda yankılanan kükreyişlerden dolayı alarm verildi.

Tüfeği elinin altında, ateşin başında nöbet tutan Doniphan ilkin arkadaşlarını uyarması gerektiğini düşünmedi. Ama ulumalar öyle şiddetlendi ki Gordon ve diğerleri kendiliğinden uyandılar.

"Ne oluyor?.." diye sordu Wilcox.

"Yakınlarda dolaşan bir yırtıcı sürüsü olmalı," dedi Doniphan.

"Muhtemelen jaguar ya da pumadır!" diye cevap verdi Gordon.

"Al birini vur ötekine!"

"Tam değil, Doniphan. Puma, jaguar kadar tehlikeli değildir. Fakat sürü halindeyken korkunç etoburlardır."

"Onları karşılamaya hazırız!" diye yanıtladı Doniphan.

Ve yoldaşları tabancalarına davranırlarken savunma pozisyonu aldı.

"Emin olmadıkça ateş etmeyin!" diye tembihledi Gordon. "Zaten ateşin o hayvanların yaklaşmasını engelleyeceğini düşünüyorum..."

"Uzakta değiller!" diye haykırdı Cross.

Gordon'un zor zapt ettiği Phann'ın hiddetine bakılırsa sürü kampa epey yakın olmalıydı. Fakat korunun derin karanlığında herhangi bir şekil seçmenin imkânı yoktu.

Kuşkusuz bu vahşi hayvanlar gece gelip susuzluklarını orada giderme alışkanlığına sahipti. Yerlerini kaptırmaktan duydukları memnuniyetsizliği ürkütücü kükreyişlerle belirtiyorlardı. Peki hayvanlar oldukları yerde duracak mıydı? Ciddi sonuçlar doğurabilecek bir saldırıyı püskürtmeye gerek kalmayacak mıydı?..

Yirmi adımdan az bir mesafe ötede bir anda karanlıkta parlayan hareketli noktalar göründü. Hemen hemen aynı anda bir patlama yankılandı.

Doniphan bir el ateş etmişti. Tüfek sesine daha şiddetli kükremeler cevap verdi. O ve arkadaşları tabancalarını çekmiş, yırtıcılar kampa saldırırsa ateş etmeye hazır vaziyette bekliyorlardı.

O sırada Baxter yanan meşalelerden birini kaparak o kor gibi parlak gözlerin belirdiği tarafa var gücüyle fırlattı.

Bir süre sonra Doniphan'ın kurşununun bir tanesine isabet ettiği vahşi hayvanlar bulundukları

yeri terk etmiş ve Traps-woods'un derinliklerinde kaybolmuşlardı.

"Sıvıştılar!" diye haykırdı Cross.

"İyi yolculuklar!" diye ekledi Service.

"Geri gelemezler mi?.." diye sordu Cross.

"Döneceklerini zannetmiyorum," diye cevap verdi Gordon, "ama biz yine de gün doğana kadar uyanık kalalım."

Ocağa, ateşi şafağın ilk ışıklarına kadar yanmaya devam etsin diye odun takviyesi yapıldı. Kamp toplandı ve delikanlılar hayvanlardan birinin vurulup vurulmadığını anlamak için ormana daldılar.

Yirmi adım ötede, zeminde büyük bir kan lekesi vardı. Hayvan kaçabilmişti. Gordon ormanın derinliklerinde tehlikeye atılmayı gereksiz bulmasa Phann'a iz sürdürerek ona ulaşmak kolay olurdu.

Karşılarında jaguarlar mı, pumalar mı, yoksa daha az yırtıcı olmayan başka etoburlar mı olduğu sorusu hâlâ aydınlığa kavuşmamıştı. Önemli olan Gordon ve yoldaşlarının bu işin içinden sağ salim çıkmalarıydı.

Sabahın altısında tekrar yola koyuldular. Dikecreek'i French-den'den ayıran on beş kilometreyi gün içinde katetmek istiyorlarsa kaybedecek vakit yoktu.

Service ve Webb iki yavru vikunyayı taşıyor, anneleri, ipini tutan Baxter'ı zorluk çıkarmadan takip ediyordu.

Yol, Auckland-hill yolunun aksine tekdüze ilerliyordu. Solda, sık kümeler halinde ağaçtan bir perde uzanıyor, sağda, kirece gömülü yassı çakıl taşı tabakalarından oluşan ve güneye doğru yüksekliği gittikçe artan dik bir duvar yükseliyordu.

Saat on birde öğle yemeği için ilk mola verildi ve bu defa, vakit kaybetmemek için torbalardaki

erzaklar kullanıldı, hemen ardından yeniden yola çıkıldı.

Hız kesmeden ilerliyorlardı ve görünürde bunu değiştirecek hiçbir şey yoktu. Derken öğleden sonra saat üç civarında, ağaçların altından yeni bir patlama işitildi. O esnada Doniphan, Webb ve Cross, Phann eşliğinde yüz metre kadar öndelerdi. Arkadaşları onları göremiyorlardı. Şu çığlıklar duyuldu:

"Size geliyor... Size..."

Bu çığlıklar Gordon, Wilcox, Baxter ve Service'i tetikte olmaları için mi uyarıyordu?

Fundalıktan aniden büyük bir hayvan fırladı. Lazosunu hazırlayan Baxter onu başının üzerinde salladıktan sonra hayvana doğru fırlattı.

Tam zamanında atılan uzun kayışın ilmiği, nafile kurtulmaya çalışan hayvanın boynuna dolandı. Fakat hayvan öyle kuvvetliydi ki Gordon, Wilcox ve Service lazonun ucunu yakalayıp bir ağaç gövdesine sarmayı başaramasalar kuşkusuz Baxter'ı da beraberinde sürüklerdi.

Webb ve Cross hemen korudan çıktılar. Peşlerinden giden Doniphan öfkeyle bağırdı:

"Lanet hayvan!.. Nasıl ıskalayabildim?"

"Ama Baxter ıskalamadı," diye cevap verdi Service, "onu canlı yakaladık, capcanlı!"

"Önemli değil, nasıl olsa öldürmemiz gerekecek bu hayvanı!" diye karşılık verdi Doniphan.

"Öldürmek mi?" diye devam etti Gordon. "Ondan koşum hayvanı olarak faydalanmak dururken öldürmek niye?"

"Ondan mı?" diye haykırdı Service.

"O bir guanako," diye yanıtladı Gordon. "Ve guanakolar Güney Amerika haralarında çok işe yararlar!"

Baxter'ı da beraberinde sürüklerdi.

Hayvan ne kadar faydalı olursa olsun Doniphan o guanakoyu vuramadığı için son derece üzgündü. Yine de bir şey söylemekten kaçındı ve gidip Chairman faunasının bu güzel örneğini inceledi.

Her ne kadar doğa tarihinde guanakolar deve familyasından hayvanlar olarak sınıflandırılsa da Kuzey Afrika'da pek yaygın olan o hayvanlara hiç benzemezler. İnce uzun boynu, zarif başı, çevik bir hayvan olduğunu gösteren uzun ve biraz cılız bacakları, beyaz lekelerle bezeli kızıla çalan tüyleriyle Amerikan ırkına mensup en güzel atlardan aşağı kalmıyordu. Onu evcilleştirmek ve eğitmek başarılırsa hızlı koşularda kullanabilecekleri kesindi ve görünüşe göre Arjantin pampalarındaki büyük çiftliklerde bu iş kolayca yapılıyordu.

Hayvan oldukça utangaçtı ve çırpınmaya bile çalışmadı. Baxter boğazını sıkan ilmeği gevşetince lazoyla yularından çeker gibi götürmek kolay oldu.

Family-lake'in kuzeyine yapılan bu gezintinin yararlı olduğu muhakkaktı. Yanlarında getirdikleri guanako, vikunya ve iki yavrusu, çay ağacı, trulka ve algarrobolar, Gordon'un ve özellikle de Doniphan'ın kibrinden uzak, başarılarıyla hiç böbürlenmeyen Baxter'ın neşeyle karşılanmasını gerektiriyordu.

Gordon lazo ve bolaların gerçekten işe yaradığını gördüğüne memnun olmuştu. Elbette Doniphan iyi bir atıcıydı ve gerektiğinde ona güvenilebilirdi, fakat ustalığı barut ve kurşun israfı demekti. Bu sebepten Gordon arkadaşlarını yerlilerin ustaca faydalanmayı bildikleri o av aletlerini kullanmaya teşvik ediyordu.

Haritaya göre French-den'e ulaşmak için altı kilometre daha aşmaları gerekiyordu ve gece bastırmadan varmak için acele ettiler.

Kuşkusuz Service'te guanakoya binip girişini o "muhteşem koşucu" sırtında yapma isteği yok değildi. Fakat Gordon buna izin vermeye hiç yanaşmadı. Binek hayvanı olarak eğitilmesini beklemek daha iyiydi.

"Umarım fazla çifte atmaz," dedi. "Ufak bir ihtimalle üstüne binilmesine müsaade etmek istememesi durumunda, en azından arabamızı çekmeye razı olması gerekecek! Yani sabırlı ol ve devekuşundan aldığın dersi unutma, Service!"

Saat altıya doğru French-den'e yaklaşılmıştı. Sport-terrace'ta oyun oynayan küçük Costar, Gordon'un gelişini haber verdi. Briant ve diğerleri hemen o tarafa koştular ve birkaç günlük ayrılığın ardından kâşiflerin dönüşü sevinç nidalarıyla karşılandı.

XVI

Briant Jacques için kaygılanıyor. – Ağıl ve kümesin inşası. – Akçaağaç şekeri. – Tilkilerin yol açtığı tahribat. – Sloughi-bay'e yeni gezinti. – Koşulmuş araba. – Fok katliamı. – Noel Bayramı. – Yaşasın Briant.

Gordon'un yokluğunda French-den'de her şey tıkırında işlemişti. Küçük koloninin reisi, ufaklıkların içten bir sevgi besledikleri Briant'tan hoşnut olmalıydı. Mağrur ve kıskanç mizacı olmasa Doniphan da bunu hak eden yoldaşının meziyetlerini takdir ederdi, ama öyle olmadı. Görünüş ve kişilik yönünden Anglosakson arkadaşlarından çok farklı olan genç Fransıza muhalefet söz konusu olduğunda onu Wilcox, Webb ve Cross da seve seve destekliyorlardı.

Aslında Briant bunlara aldırmıyordu. Kendisi hakkında ne düşünüldüğüyle ilgilenmeden görev bildiği şeyi yapıyordu. En büyük endişesi, kardeşinin açıklanamaz tavrıydı.

Geçenlerde Jacques'ı yine sorularıyla sıkıştırmış, "Hayır... Ağabey... Hayır!.. Bir şeyim yok!" dışında başka cevap alamamıştı.

"Konuşmak istemiyor musun, Jacques?" demişti ona. "Hata ediyorsun!.. Oysa konuşmak hem seni hem de beni rahatlatır!.. Gitgide daha üzgün ve somurtkan bir hal aldığını gözlemliyorum!.. Haydi!.. Ben senin büyüğünüm!.. Kederinin sebebini öğrenmeye hakkım var!.. Kendine neden kızıyorsun?.."

"Ağabey!.." diye cevap vermişti nihayet Jacques, sanki "ne yaptım ben?" pişmanlığına dayana-

mıyormuş gibi. "Sen beni bağışlarsın belki, ama ötekiler..."

"Ötekiler mi?.. Ötekiler?.." diye haykırmıştı Briant. "Ne demek istiyorsun, Jacques?"

Çocuğun gözlerinden yaşlar boşalmıştı, fakat abisinin ısrarına rağmen ağzından ancak şunlar çıkmıştı:

"Daha sonra öğreneceksin... Daha sonra!.."

Bu cevaptan sonra Briant'ı haklı bir endişe sarmıştı. Jacques'ın geçmişinde bu kadar ciddi ne olmuştu? Ne pahasına olursa olsun öğrenmek istediği şey buydu. Gordon döner dönmez ona kardeşinin ağzından zorla aldığı yarı itiraflardan bahsetti, hatta ondan bu konuya müdahale etmesini rica etti.

"Niye ki?" diye yanıtladı Gordon bilgece. "Jacques'ı kendi haline bırakmak daha iyi! Ne yaptığına gelince... Şüphesiz önemini abarttığı bir kabahat işlemiştir!.. Kendiliğinden açılmasını bekleyelim!"

Ertesi günden itibaren –9 Kasım– genç yerleşimciler yeniden işe koyulmuşlardı. Yapılması gerekenler bitmiyordu. Ve öncelikle, French-den civarına gerilmiş ağ tuzaklar işlediği halde kileri boşalmaya yüz tutan Moko'nun taleplerinin karşılanması lazımdı. Bulunması zor olan büyük av hayvanlarıydı. Bu nedenle vikunya, pekari ve guaçulileri barut ve kurşun harcamadan yakalayabilmek için yeterince sağlam tuzaklar kurmayı becermek gerekiyordu.

Büyükler bütün kasım ayını –kuzey yarımküre enlemlerinde mayıs ayı– bu tür işlere adadılar.

Varışlarından hemen sonra guanako ve vikunya ve iki yavrusu, geçici olarak French-den'e en yakın

ağaçların altına yerleştirilmişti. Uzun ipler belli bir yarıçap dâhilinde hareket etmelerine izin veriyordu. Uzun günler döneminde bu yeterliydi, ama kış gelmeden daha uygun bir barınağın kurulması zorunluydu. Gordon, göl tarafına bakan salon kapısının biraz ötesindeki Auckland-hill'in eteğine hemen yüksek çitlerle korunan bir hangar ve ağıl yapılmasına karar verdi.

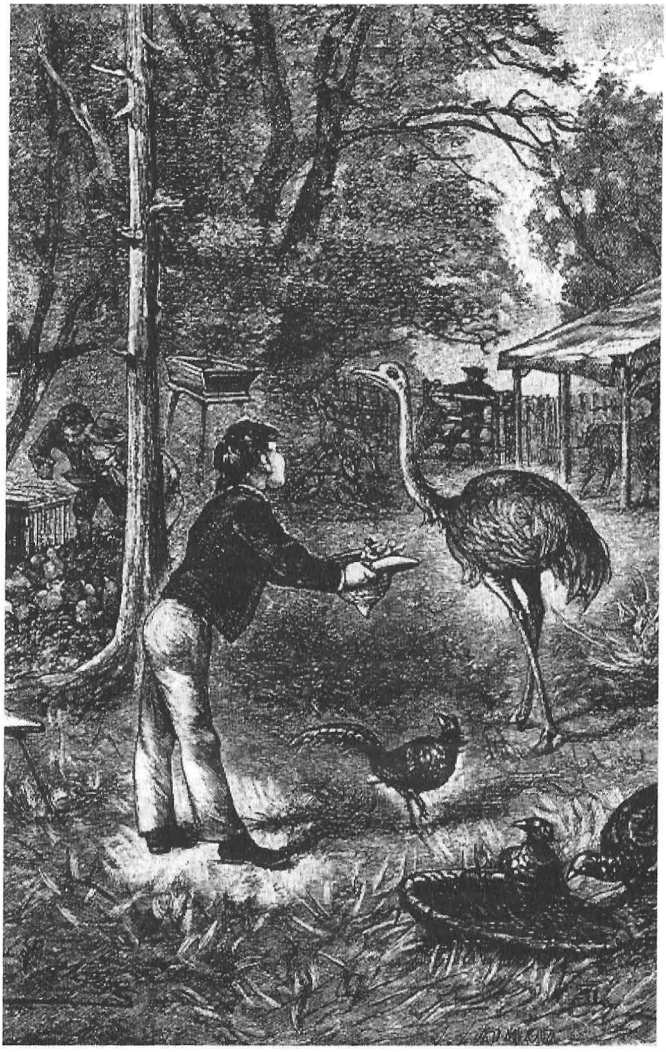
İşe koyuldular ve Baxter'ın yönetiminde gerçek bir şantiye kuruldu. Yelkenlinin marangoz sandığında buldukları testere, balta veya keser gibi aletleri az çok ustalıkla kullanan hevesli çocukları görmek bir zevkti. Bazen işi bozsalar da yılmıyorlardı. Kökten kesilip dalları iyice budanan orta büyüklükte ağaçlar, bir düzine hayvanın rahatça yaşayabileceği kadar geniş bir alanı çitlerle çevrelemek için gerekli sayıda kazığı sağladı. Toprağa sağlamca çakılıp birbirine kirişlerle bağlanan gövdeler, onları devirip aşmayı deneyecek zararlı hayvanların her türlü girişimine dayanacak kadar sağlamdı. Hangara gelince, *Sloughi*'nin borda kaplamalarıyla inşa edildi –ki genç marangozlar bu sayede bulundukları şartlar altında epey zor bir iş olan, ağaçları tahtalar halinde doğrama zahmetinden kurtuldular. Ardından fırtınalardan etkilenmesin diye çatı kalın katranlı örtüyle kaplandı. Evcil hayvanlara iyi bakmak için sık sık yenileyecekleri iyi ve kalın bir ot döşek ve saman, yosun ve yapraktan oluşan bol miktarda taze besinden fazlası gerekmiyordu. Ağılın bakımıyla özel olarak görevlendirilen Garnett ve Service, guanako ve vikunyanın günden güne ehlileştiklerini görerek gösterdikleri özenin ödülünü çok geçmeden alacaklardı.

Gerçek bir şantiye kuruldu.

Dahası, ağıla çok geçmeden yeni konuklar katıldı. İlk önce ormandaki tuzaklardan birine yakalanan ikinci bir guanako, ardından Baxter'ın, bolaları oldukça maharetle kullanmaya başlayan Wilcox'un yardımıyla ele geçirdiği erkek ve dişi bir çift vikun-

ya. Hatta ağıla, Phann'ın koşuya zorladığı bir nandu bile dâhil oldu. Ama onun da ilki gibi olacağı görüldü. Hâlâ inat eden Service'in tüm gayretine rağmen elden gelen hiçbir şey yoktu.

Service'in tüm gayretine rağmen...

Hangar tamamlanana kadar guanako ve vikunya her akşam Store-room'a alındı. Çakal ulumaları, tilki çığlıkları, yırtıcıların kükreyişleri, French-den'de bu hayvanları dışarıda bırakmanın büyük ihtiyatsızlık olacağını anlatıyordu.

Garnett ve Service bilhassa hayvanların bakımıyla ilgilenirken Wilcox ve arkadaşlarından birkaçı her gün gidip kontrol ettikleri tuzak ve ağları hazırlamayı sürdürüyorlardı. Toy kuşları, sülünler, beçtavuğu ve tinamular Gordon'un ağılın bir köşesine bir kümes yapılmasını gerekli kılmış ve orayla ilgilenme görevi bunu büyük bir hevesle yapan bu çocuklara düşmüştü.

Halihazırda Moko'nun elinin altında yalnızca vikunyaların sütü değil, tüylü cinsin yumurtaları da vardı. Ve Gordon ona şeker tasarrufu yapmasını tembihlemese birçok kez Moko usulü tatlılar pişireceğine kuşku yoktu. Sofrada, özellikle Dole ve Costar'ın iştahla yediği tatlı tabağı ancak pazarları ve bazı bayram günlerinde görünüyordu.

Halbuki şeker imal etmek imkânsız olsa bile onun yerini tutacak başka bir madde bulunamaz mıydı? "*Robinsonlar*"ını elinden bırakmayan Service, aramaktan başka çare olmadığını savunuyordu. Bu yüzden Gordon aramaya girişti ve Traps-woods fundalığının ortasında, bundan üç ay sonra, yani sonbaharın ilk günlerinde çok güzel, mor yapraklara bürünecek bir grup ağaç keşfetti.

"Akçaağaç bunlar," dedi, "şeker ağaçları."

"Şekerden ağaçlar!" diye haykırdı Costar.

"Hayır, obur!" diye cevap verdi Gordon. "Şekerden değil, şeker ağaçları dedim. Boş konuşma!"

Bu, genç yerleşimcilerin French-den'de yaptıkları en önemli keşiflerden biriydi. Akçaağacın göv-

desini çizerek yaran Gordon yoğunlaşarak beliren bir sıvı elde etti ve bu özsu katılaşarak şekerli bir madde verdi.

Kamış ya da pancar usaresi kadar yüksek vasıflara sahip olmasa da bu madde mutfağın ihtiyaçları için oldukça kullanışlıydı ve her halükârda ilkbaharda kayın ağaçlarından çıkarılan benzeri ürünlerden daha iyiydi.

Şeker bulununca likör imalatı gecikmedi. Moko, Gordon'un tavsiyesiyle trulka ve algarrobo tohumlarını mayalayarak işlemeyi denedi. Tohumlar bir tekne içinde ağır ahşap tokmak yardımıyla ezildikten sonra lezzeti, şeker eklenmeden de sıcak içecekleri tatlandırmaya yetecek alkollü bir sıvı verdi. Çay ağacından toplanan yapraklara gelince, ıtırlı Çin bitkisine hemen hemen denk oldukları görüldü. Bu yüzden kâşifler orman gezintilerinde verimli hasatlar yapmayı asla ihmal etmediler.

Kısacası Chairman Adası, sakinlerine, fazlası olmasa da en azından gerekli olanı sağlıyordu. Eksikliği çekilen şey –buna üzülmemek elde değildi– taze sebzeydi. Yüz kutu kadar bulunan, Gordon'un mümkün olduğunca tutumlu kullanılmasını istediği sebze konserveleriyle yetinmek zorundalardı. Briant, Fransız kazazedenin falezin eteğine diktiği yabani hale gelmiş birkaç fidan Hint patateslerinden yetiştirmeyi nafile denemişti. Neyse ki Family-lake kıyılarında bol bol yetiştiğinden tasarruflu kullanmaları gerekmeyen ve oldukça faydalı olan kereviz, taze sebzenin yerini tutuyordu.

Kışın derenin sol kıyısına kurulmuş fileler, ilkbaharın gelişiyle ağ tuzaklara dönüşmüştü. Bu ağlara ufak boy keklikler ve kuşkusuz adanın açığın-

daki topraklardan gelen denizkazlannın yanı sıra başka kuşlar da yakalandı.

Doniphan'a kalsa Zelanda Deresinin öbür tarafındaki geniş South-moors bölgesini keşfe çıkardı. Fakat kabarma dönemlerinde deniz sulanna kanşan göl sulannın büyük ölçüde kapladığı bataklıkta maceraya atılmak tehlikeli olurdu.

Wilcox ve Webb, eti biraz kuru ve tadı tavşan ile domuz arasında olan, tavşan kadar iri birkaç aguti yakaladılar. Bu hızlı kemirgenleri koşuya zorlamak Phann'ın yardımıyla bile güçtü. Ama yuvalanndayken onlan giriş deliğine çekerek yakalamak için hafifçe ıslık çalmak yeterli oluyordu. Genç avcılar birçok defa yanlannda kokarcalar, porsuklar, beyaz çizgili siyah ve güzel kürkleriyle samura benzeyen, ama pis kokular yayan sansarlar getirdiler.

"Böyle bir kokuya nasıl katlanabiliyorlar?" diye sordu bir gün Iverson.

"Alışkanlık meselesi!" diye yanıtladı Service.

Dere, galaxia balığı kotasını karşılarken daha büyük türlerle dolu Family-lake, başka birkaç çeşidin yanı sıra pişince bile buruk lezzetini muhafaza eden güzel alabalıklar veriyordu. Doğrusu, Sloughibay'in yosunlan arasına sığınan sayısız kömür balıklannı avlama imkânı her zaman mevcuttu. Ve sonra, somonlann Zelanda Deresinden yukan çıkmayı deneyecekleri zaman geldiğinde Moko, tuzlanarak muhafaza edildiği takdirde kış mevsimi için mükemmel bir besin sağlayacak bu balıklardan stoklamaya bakacaktı.

Gordon'un talebi üzerine Baxter esnek dişbudak dallanndan yaylar ve uçlanna çivi taktığı kamıştan oklar yapmakla ilgilendi. Wilcox ve Cross

–Doniphan'dan sonra en usta avcılar– bu aletlerle birkaç kuş vurdular.

Gordon hâlâ cephane sarfiyatına karşı çıksa da her zamanki cimriliğinden vazgeçmesini gerektiren bir olay gerçekleşti.

Bir gün –7 Aralık'ta– Doniphan onu bir kenara çekerek:

"Gordon, çakal ve tilkiler tarafından istila ediliyoruz! Gece sürüler halinde gelip tuzaklarımızı tahrip ediyor ve yakalanmış avları yiyorlar!.. Buna bir çözüm bulmak lazım!"

"Tuzak kurulamaz mı?.." diye sordu Gordon, arkadaşının nereye varmak istediğini anlayarak.

"Tuzak mı?.." diye yanıt verdi, bu basit av aletlerine yönelik hor görüsünden hiçbir şey kaybetmemiş olan Doniphan. "Tuzak!.. Ara sıra yakalanacak kadar aptal olan çakallarda işe yarayabilir. Ama tilkiler başka! Bu hayvanlar fazla kurnaz ve Wilcox'un aldığı bütün tedbirlere rağmen bize meydan okuyorlar! Önümüzdeki gecelerden birinde ağılımız talan edilecek ve kümesteki kuşlardan geriye hiçbir şey kalmayacak!.."

"Tamam, o zaman, madem öyle gerekiyor," diye cevap verdi Gordon, "birkaç düzine fişek veririm. Vuracağınızdan emin olmadan sakın sıkmayın!.."

"Tamam!.. Gordon, bu konuda için rahat olsun. Yarın gece o hayvanların geçiş yollarına pusu kurup öyle bir katliam yaparız ki uzun müddet ortada görünmezler!"

Bu müdahale aciliyet taşıyordu. Söylendiğine göre o bölgelerin tilkileri, özellikle Güney Amerika'dakiler, Avrupa'daki türdeşlerinden daha kurnazdı. Gerçekten de otlaktaki atları veya başka

hayvanları tutan kayışları koparacak kadar zeki olduklarından çiftliklerin yakınlarında bitmek bilmez yağmalar yapıyorlardı.

Gece olunca Doniphan, Briant, Wilcox, Baxter, Webb, Cross ve Service göl tarafına gidip Trapswoods yakınındaki bir "covert"ın –Birleşik Krallık'ta fundalık ve çalılarla kaplı geniş arazilere verilen ad– çevresine mevzilendiler.

Phann, avcıların arasına çağrılmamıştı. Tilkileri kaçırarak faydalı olmaktan çok sıkıntı yaratırdı. Zaten iz sürmek gerekmeyecekti. Koşmaktan terlese de tilki ardında hiç koku bırakmaz ya da öyle hafif bir koku yayardı ki en iyi köpeklerin burnu bile algılayamazdı.

Saat on birde Doniphan ve yoldaşları covert'ın kenarındaki vahşi fundalıkta pusuya yattılar.

Gece zifiri karanlıktı.

En ufak bir meltem esintisinin dahi bozmadığı derin sessizlik, tilkilerin kuru otlar üzerinde süzülüşlerinin işitilmesine izin veriyordu.

Gece yarısından biraz sonra Doniphan gölde susuzluklarını gidermek için covert'ı geçen bir hayvan sürüsünü haber verdi.

Avcılar sabırsızlıkla toplananların sayısının yirmiyi bulmasını beklediler. Bu, belli bir zaman aldı, çünkü tuzağı hissetmiş gibi temkinli ilerliyorlardı. Ansızın Doniphan'ın işaretiyle birçok patlama yankılandı. Tüm atışlar hedefini buldu. Beş altı tilki yere devrilirken ötekiler şaşkınlıkla sağa sola kaçıştılar. Çoğu ölümcül şekilde yaralanmıştı.

Gün doğunca covert otları arasında yatan on kadar tilki bulundu. Ve bu katliam art arda üç gece sürdüğünden küçük koloni çok geçmeden ağılın

konuklarını tehdit eden tehlikeli ziyaretlerden kurtuldu. Üstelik bu onlara halı ya da giysi olarak French-den'in konforuna eklenecek elli kadar güzel, gümüş grisi post kazandırdı.

15 Aralıkta Sloughi-bay'e büyük bir keşif gezisi düzenlendi. Hava çok güzel olduğundan Gordon herkesin geziye katılmasına karar verdi. Küçükler bu kararı büyük sevinç gösterileriyle karşıladılar.

Şafakla yola çıkarlarsa gece olmadan geri dönmeleri mümkündü. Olur da gecikirlerse ağaçların altında kamp kurabilirlerdi.

Bu gezinin esas hedefi soğuk mevsimde Wreckcoast sahiline dadanan fokları avlamaktı. Gerçekten de uzun kış akşamlarında bolca kullandıkları aydınlatma malzemeleri tükenmek üzereydi. Fransız kazazede tarafından imal edilmiş mumlardan geriye iki üç düzineden fazla kalmamıştı. *Sloughi*'nin fıçılarında duran ve salondaki lambaların beslenmesine yarayan yağa gelince büyük bölümü çoktan harcanmıştı. Bu durum ileri görüşlü Gordon'un kafasını meşgul ediyordu.

Kuşkusuz Moko av hayvanlarından, geviş getirenler, kemirgen veya kuşlardan elde edilen yağlardan hatırı sayılır bir miktar depolayabilmişti, ama günlük kullanım dolayısıyla bunun da çabuk tükeneceği muhakkaktı. Bunun yerini doğanın tamamen veya aşağı yukarı hazır vaziyette sunacağı bir maddenin alması mümkün değil miydi? Küçük koloni bitkisel yağ yokluğunda tabiri caizse sonsuz bir hayvansal yağ stoku yapamaz mıydı?

Evet, avcılar sıcak mevsimde Sloughi-bay resiflerinde oynaşmaya gelen foklardan, kürklü denizayılarından belli sayıda öldürmeyi başarır-

larsa bu elbette mümkündü. Hatta acele etmek gerekiyordu, çünkü o yüzergezerler Antarktika Okyanusunun daha güney sularını aramakta gecikmezlerdi.

Bu sebeple planlanan keşif gezisi büyük önem taşıyordu ve hazırlıklar, güzel sonuçlar verecek şekilde yapıldı.

Service ve Garnett bir süreden beri kendilerini iki guanakoyu koşum hayvanı olarak eğitmeye vermiş ve bunda başarılı olmuşlardı. Baxter onlara kalın yelken bezinden bir ot torbası yapmıştı. Henüz üstlerine binemeseler de onları arabaya koşmak mümkündü. Bu, arabayı kendilerinin çekmesine tercih edilirdi.

O gün arabaya cephanelik, erzak ve başka şeyler yanı sıra, geniş bir lenger ve fok yağıyla dolu halde geri dönecek yarım düzine boş fıçı gibi çeşitli eşyalar yüklendi. Bu hayvanları French-den'e götürüp oranın havasını kirletmek yerine oracıkta parçalamak daha uygundu.

Güneşin doğuşuyla yola çıkıldı ve ilk iki saat hiçbir engelle karşılaşılmadı. Araba pek süratli gitmiyordu, çünkü Zelanda Deresinin sağ kıyısının engebeli arazisi, guanakoların arabayı çekmeleri için pek de elverişli değildi. Ama asıl zorluk küçük grup ormanın ağaçları arasından Bog-woods çukurunun etrafını dolanırken baş gösterdi. Dole ve Costar'ın ufak bacakları bunu hissetti. O yüzden Gordon, Briant'ın isteği doğrultusunda hem yol alıp hem de dinlenmeleri amacıyla arabaya binmelerine izin vermek zorunda kaldı.

Saat sekize doğru araba çukurun kenarı boyunca güçbela ilerlerken biraz önden yürüyen Cross ve

Webb'in çığlıkları duyuldu. Önde Doniphan, peşinde de diğerleri sesin geldiği yöne koştular.

Yüz adım ileride, Bog-woods çamurları ortasında genç avcının hemen tanıdığı oldukça iri bir hayvan yuvarlanıyordu. Bu, şişman ve pembe bir suaygırıydı. Ateş etmeye fırsat kalmadan bataklığın yoğun balçığında kayboldu. Zaten bu kadar lüzumsuz bir atış neye yarardı ki?!

"Bu koca hayvan da ne?" diye sordu, onu sadece bir anlığına görmüş olan Dole.

"Suaygırı," diye cevapladı Gordon.

"Suaygırı mı?.. Ne gülünç isim!"

"Nehir atı gibi bir şey," diye yanıtladı Briant.

"İyi de ata benzemiyor ki!" diye belirtti Costar.

"Hayır," diye haykırdı Service, "bence sudomuzu demek daha yakışır."

Bu yerinde tespit küçükleri kahkahaya boğdu.

Gordon, Sloughi-bay sahiline ulaştığında saat sabahın onunu biraz geçiyordu. Dere kıyısı yakınında, yat parçalandığında ilk kamplarını kurdukları yerde mola verildi.

Yüz kadar fok kayaların arasında hoplayıp zıplıyor ya da güneşleniyor, hatta bazıları resif şeridinin ötesindeki kumsalda oynaşıyordu.

Bu yüzergezerler insan varlığına pek alışık olmamalılardı. Belki de hiç insan görmemişlerdi, çünkü Fransız kazazede öleli yirmi yıldan fazla olmuştu. Bu yüzden arktik ve antarktik sularında kovalananlarda alışıldık bir ihtiyat tedbiri olmasına rağmen sürünün en yaşlıları herhangi bir tehlikeye karşı nöbetteymiş gibi görünmüyordu. Onları vakitsizce ürkütmekten kaçınmak lazımdı, çünkü birkaç saniyeye kalmaz suyun altında gözden kaybolurlardı.

Sloughi-bay'in karşısına vardıklarında genç yerleşimciler bakışlarını American-cape ve False-sea-point arasında boydan boya uzanan ufka dikmişlerdi.

Deniz tamamen ıssızdı. Bu bölgenin deniz yolları dışında kaldığını bir kez daha kabul etmeleri gerekti.

Gerçi adanın görüş alanından bir geminin geçmesi mümkündü. Bu durumda Auckland-hill'in zirvesinde, hatta False-sea-point Tepesinin doruğunda kurulmuş –uskuna toplarından birinin çekilip çıkarıldığı– bir gözlem noktası dikkat çekmek için işaret direğinden daha iyiydi. Fakat bu, gece gündüz orada nöbet tutmaya katlanmak demekti. Neticede bu önlem, French-den'den uzaktaki Gordon'a gerçekleştirilemez gibi görünüyordu. Yurduna dönme sorunu hâlâ aklından çıkmayan Briant'ın da bunu kabul etmesi gerekti. Can sıkıcı olan French-den'in Auckland-hill'in bu tarafında, Sloughi-bay'in karşısında yer almamasıydı.

Hızlıca yenen yemeğin ardından öğlen güneşi fokları kumsalda ısınmaya davet ediyordu ki Gordon, Briant, Doniphan, Cross, Baxter, Webb, Wilcox, Garnett ve Service onları avlamaya hazırlandılar. Bu harekât sırasında Iverson, Jenkins, Jacques, Dole ve Costar'ın Moko gözetiminde kampta kalmaları gerekiyordu – tıpkı yüzergezer sürüsünün arasına bırakılmaması önem taşıyan Phann'ın olduğu gibi. Ayrıca ormanın ilk ağaçları altında otlamaya koyulan iki guanakoya da göz kulak olmak lazımdı.

Koloninin bütün silahları, tüfek ve tabancalar, genel çıkar söz konusu olduğundan Gordon'un bu

kez miktarında hiç pazarlık etmediği cephaneyle beraber yanlarında getirilmişti.

Öncelikle düşünülmesi gereken fokların denize doğru geri çekilme yollarını kesmekti. Yoldaşlarının operasyonu yönetme görevini seve seve bıraktıkları Doniphan, kıyının korumasından faydalanarak onları dere ağzına kadar aşağı inmeye yöneltti. Bundan sonra resifler boyunca kumsalı içine alacak şekilde ilerlemek kolay olacaktı.

Bu plan büyük özenle gerçekleştirildi. Birbirinden otuz kırk adım aralıklı dizilen genç avcılar çok geçmeden kumsalla deniz arasında bir yarım daire oluşturdular.

Doniphan'ın işaretiyle bir anda hepsi ayağa kalktı. Silahlar aynı anda patladı ve her atış kurbanını buldu.

Vurulmayan foklar, daha doğrusu patlama gürültüsünden korkan hayvanlar yerlerinden sıçrayıp kuyruk ve yüzgeçlerini sallayarak doğrularak resiflere doğru atıldı.

Onları tabancalarla kovaladılar. Kendini tamamen içgüdülerine bırakan Doniphan harikalar yaratırken arkadaşları da ellerinden geldiğince onu taklit ediyordu.

Yüzergezerler son kayalara kadar kovalanmış olsa da katliam toplamda ancak birkaç dakika sürmüştü. Sağ kalanlar, arkalarında yirmi kadar ölü ya da yaralı bırakarak gözden kayboldu.

Sefer başarılı olmuştu ve kamp yerine geri dönen avcılar, orada otuz altı saat kalacak şekilde ağaçların altına yerleştiler.

Öğleden sonra son derece iğrenç bir işle uğraşıldı. Gordon da dâhil oldu ve yapılması gereken bu görev

için hepsi azimle çalıştı. İlkin resiflerin arasına düşmüş fokları kumsala çekmek gerekti. Bu hayvanlar orta irilikte olsa da bunu yapmak zahmetliydi.

Bu arada Moko lengeri iki büyük taş arasına kurulmuş ocağa koymuştu. Her biri iki üç kiloluk parçalara ayrılmış fok etleri, deniz alçaldığında dereden çekilmiş tatlı suyla dolu lengere atıldı. Birkaç saniye içinde kaynayan suyun yüzeyinde açık renk bir yağ tabakası oluşmuştu ve fıçılar peş peşe bu yağla dolduruldu.

Bu işlemin yaydığı koku hakikaten dayanılmazdı. Herkes burnunu tıkıyor, ama kulaklarını açık tutuyordu – böylece bu tatsız görevin yol açtığı şakalar işitilebiliyordu.

Sağı solu belli olmayan "Lord Doniphan" bile ertesi gün bile devam eden iş karşısında surat asmadı.

İkinci günün sonunda Moko yüzlerce galon yağ toplamıştı. Bu miktarın French-den'in gelecek kış boyunca aydınlatılması için yeterli olduğuna karar verildi. Zaten foklar bir daha ne resiflere ne de kumsala geri dönmüştü ve kuşkusuz, zaman korkularını yatıştırmadan Sloughi-bay sahiline gelip gitmeyeceklerdi.

Ertesi sabah şafak vaktinde herkesin paylaştığı bir memnuniyetle kamp toparlandı. Fıçılar ve alet edevat önceki akşamdan arabaya yüklenmişti. Araba dönüşte daha ağır olacağından guanakolar pek hızlı çekemeyeceklerdi. Family-lake istikametinde yol hissedilir ölçüde dikleşiyordu.

Yola çıkma zamanı geldiğinde etraf, adanın içlerinden gelerek pek yakında fok artıklarından geriye hiç iz bırakmayacak binlerce yırtıcı kuşun sağır edici çığlıklarıyla dolmuştu.

Küçük kafile, Auckland-hill'in zirvesinde dalgalanan Birleşik Krallık bayrağına son bir selam çakıp Pasifik ufkuna son bir defa göz attıktan sonra Zelanda'nın sağ kıyısından yukarı çıkarak yürümeye koyuldu.

Dönüş olaysız geçti. Yolun güçlüklerine rağmen guanakolar büyüklerin yardımıyla görevlerini öyle iyi yerine getirdi ki akşam saat altıdan evvel hepsi French-den'e dönmüştü.

Ertesi gün ve ondan sonraki günler alışıldık işlere ayrıldı. Yağ, lambalarda denendi ve verdiği ışığın kalitesi oldukça vasat olsa da büyük salon ve Store-room'un aydınlatılmasına yeteceği saptandı. Yani artık uzun kış ayları boyunca karanlığa gömülmekten korkmalarına gerek kalmamıştı.

Bu arada Anglosaksonların büyük bir neşeyle kutladıkları Christmas, yani Noel yaklaşıyordu. Gordon haklı olarak belli bir ciddiyetle kutlanmasını istedi. Bu, yitirilmiş ülkelerine yönelik bir saygı duruşu, yoksun kaldıkları ailelerine yürekten bir gönderi gibiydi! Ah! Keşke çocukların hepsi seslerini duyurabilselerdi. "Biz buradayız... Hepimiz! Canlı, capcanlıyız... Bizi tekrar göreceksiniz!.. Tanrı bizi size geri getirecek!" diye bağırdıkları işitilseydi. Evet!.. Onlar ebeveynlerinin orada, Auckland'da artık taşımadıkları umudu hâlâ koruyabiliyorlardı – bir gün onları yeniden görme umudunu!

Gordon 25 ve 26 Aralık günlerini French-den'de tatil ilan etti. Çalışmalara bu iki gün ara verilecekti. Chairman Adasındaki bu ilk Christmas, Avrupa ülkelerindeki yılbaşı gibi kutlanacaktı.

Bu önerinin nasıl karşılandığını tahmin etmek zor değil! 25 Aralık'ta Moko'nun harikalar vaat ettiği

debdebeli bir ziyafet düzenleneceğini belirtmeye de lüzum yok! Service ve Moko bu konuda esrarengiz görüşmeler yaparken şimdiden iştahları kabaran Dole ve Costar konuşmalarındaki sırları yakalamaya çalışıyorlardı. Zaten kiler törensel bir yemeğin gereklerini sağlayacak kadar iyi donatılmıştı.

Büyük gün geldi. Baxter ve Wilcox dışarıya, salon kapısının üstüne *Sloughi*'nin bayrak ve flamalarını asmışlardı. Bu, French-den'e bayram havası katıyordu.

Sabah erkenden Auckland-hill bir top gürültüsünün şen yankılarıyla uyandı. Christmas şerefine Doniphan büyük salonun girişinden dışarı bakan iki toptan birini patlatmıştı.

Biraz sonra ufaklıklar gelip büyüklere yeni yıla dair iyi dileklerini sundular, onlar da babacan bir edayla aynı dilekleri küçükler için dilediler. Hatta Costar, Chairman Adasının reisi için bir methiye bile okudu ve işin içinden pek fena çıkmadı.

Günün öneminden ötürü herkes en güzel giysilerini giymişti. Hava muhteşemdi. Öğle yemeğinden önce ve sonra göl kenarında gezintiler yapıldı, Sport-terrace'ta hepsinin katılmak istediği çeşitli oyunlar oynandı. Yattan top, bilye, tokmak, raket gibi İngiltere'de çok tutulan oyunlara ait bütün aletler getirilmişti: golf için uzun aralıklarla açılmış farklı deliklere yollanan küçük, kauçuk toplar; futbol için ayakla vurulan meşin top; "bowls" için elle atılan ve oval şeklinden dolayı sapmanın ustaca hesaplanması gereken tahta bilyeler ve nihayet duvar topu oyununu andıran "fives" için malzemeler.

Gün dolu dolu geçti. Özellikle küçükler pek sevinçliydi. Her şey iyi gitti. Ne bir tartışma ne

de kavga yaşandı. Kardeşi Jacques'ın onlara katılmasını sağlayamayan Briant özellikle Dole, Costar, Iverson ve Jenkins'i eğlendirmeyi üstlenmişti. Doniphan ve her zamanki yandaşları Webb, Cross ve Wilcox'sa bilge Gordon'un uyarılarına rağmen gruptan ayrı takılıyorlardı. Nihayet akşam yemeği saati yeni bir top atışıyla bildirildiğinde genç konuklar pür neşe gelerek Store-room'un yemekhanesinde kurulan şölen sofrasında yerlerini aldılar.

Güzel, beyaz bir örtü serili büyük masanın ortasında, büyük bir saksıya dikilmiş, etrafı yaprak ve çiçeklerle çevrili bir Noel ağacı bulunuyordu. Dallarında İngiltere, Amerika ve Fransa'nın renklerini barındıran ufak bayraklar asılıydı.

Moko bu geceki menüyle kendini aşmıştı ve edilen iltifatlardan oldukça gurur duyuyor gibiydi; sevimli yardımcısı Service de öyle. Hafif ateşte kızartılmış aguti, tinamu yahnisi, hoş kokulu otlarla çeşnilendirilmiş tavşan kebabı, güzel görünümlü bir sülün gibi gagası yukarı bakan, kanatları kalkık bir toy kuşu, üç kutu sebze konservesi, bir haftadan fazladır konyak içinde bekletilen, algarrobo meyveleriyle karışık geleneksel Korint üzümleriyle piramit şeklinde hazırlanmış puding –hem de ne puding!– ve ardından birkaç kadeh şarap, konyak, likör, çay ve kahve... Chairman Adasında Christmas'ı tüm görkemiyle kutlamak için gereken her şey masada mevcuttu.

Briant candan bir edayla kadehini Gordon'a kaldırdı, o da küçük koloninin sağlığı ve ayrı düştükleri aileleri anısına kadehinden içerek karşılık verdi.

Oldukça dokunaklı anlardan biri de Costar ayağa kalkıp gösterdiği özveriden ötürü küçükler adına Briant'a teşekkür ettiğinde yaşandı.

Briant arkadaşlarının "Yaşasın Briant!" nidaları karşısında çok duygulanmıştı. Aynı şeyi Doniphan için söylemek mümkün değildi.

XVII

Gelecek kışa yönelik hazırlıklar. – Briant'ın önerisi. – Briant, Jacques ve Moko'nun yola çıkışı. – Family-lake'ten karşıya geçiş. – East-river. – Dere ağzında ufak bir liman. – Doğudaki deniz. – Jacques ve Briant. – French-den'e dönüş.

Sekiz gün sonra 1861 yılı başlıyordu ve güney yarımkürenin bu kısmında yeni yıla yaz ortasında giriliyordu.

Sloughi'nin genç kazazedeleri Yeni Zelanda'ya sekiz yüz fersah mesafedeki bu adaya sürükleneli yaklaşık on ay olmuştu!

Bu dönem zarfında durumlarının biraz düzeldiğini kabul etmek lazım. Hatta bundan böyle maddi hayatlarındaki tüm ihtiyaçları güvence altına alınmışa benziyordu. Ama neticede bilinmeyen bir diyarda kaderlerine terk edilmişlerdi! Dışarıdan beklenen yardımlar –ümit edebildikleri biricik yardım– sonunda gelecek miydi ve bu, yaz mevsimi bitmeden gerçekleşecek miydi? Yoksa koloni ikinci bir antarktik kışının güçlüklerine göğüs germeye mahkûm mu olacaktı? Şu ana dek hiçbir hastalık baş göstermemişti. Küçük büyük hepsi çoğu zaman sağlıklı olmuşlardı. Bu hususa çok dikkat eden Gordon'un temkinli tutumu sayesinde –katılığı bazen yakınmalara yol açsa da– hiçbir tedbirsizlik, hiçbir aşırılık yaşanmamıştı. Oysa bu yaştaki çocukların, özellikle de küçüklerin nadiren kaçabildikleri hastalıkları hesaba katmak gerekmiyor muydu? Sonuç olarak durumları an itibariyle kabul edilebilir görünse de gelecek hâlâ kaygı vericiydi.

Briant ne pahasına olursa olsun –bu aklından hiç çıkmıyordu– Chairman Adasını terk etmek istiyordu! Ancak ada, Pasifik'teki gruplardan birine ait değilse veya en yakın kara birkaç yüz mil uzakta bulunuyorsa sahip oldukları biricik tekne, şu dayanıksız sandalla uzun sürebilecek bir yolculuğa girişmek nasıl göze alınabilirdi? En cesurlarından iki ya da üçü doğuda bir kara parçası aramak uğruna fedakârlık etseler de oraya erişmeyi başaramamaları ihtimal dâhilindeydi! Pasifik'in sularını geçmeye yetecek kadar büyük bir gemi inşa etmeye gelince, acaba bunu becerebilirler miydi? Elbette hayır! Bu onların güçlerini aşıyor ve Briant herkesin esenliği için ne düşüneceğini bilemiyordu!

Bu durumda yapılacak tek şey beklemek, biraz daha beklemek ve bu esnada French-den'in yerleşimini daha konforlu kılmaya çalışmaktı. Soğuk mevsim yaklaştığından ve yapılacakları bir an önce bitirmeleri gerektiğinden bu yaz olmasa da genç yerleşimciler gelecek yaz adanın her yerini keşfedeceklerdi.

Herkes büyük bir kararlılıkla işe koyuldu. Deneyimleri, bu enlemde yaşanan kışın beraberinde ne zorluklar getirdiğini göstermişti. Kötü hava şartları haftalar, hatta aylar boyu onları salona kapanmaya mecbur edecekti. Soğuktan ve açlıktan korunmaları lazımdı – en kaygı verici iki düşman.

French-den'de soğukla mücadele sadece yakıt meselesinden ibaretti ve sonbahar, ne kadar kısa sürerse sürsün Gordon sobaları gece gündüz yakacak odunun depolandığından emin olmadıkça son bulmayacaktı. Fakat ağıl ve kümeste kapalı evcil hayvanların düşünülmesi de gerekmiyor muydu?

Onları Store-room'da barındırmak hayli sıkıntılı ve sağlıksız olurdu. Bu sebeple ağıl hangarını daha yaşanabilir ve düşük sıcaklıklara karşı korunaklı kılmak için içerideki sıcaklığı sabit derecede tutacak bir ocak kurmak gerekiyordu. Baxter, Briant, Service ve Moko yeni senenin ilk ayında kendilerini bu işe adadılar.

En az bunun kadar önemli bütün kış mevsimi boyunca beslenme meselesine gelince, Doniphan ve av arkadaşları bu sorunu çözmeyi üstlendiler. Her gün ağ, tuzak ve kapanları kontrol ediyorlardı. Günlük tüketim ihtiyacının fazlası, Moko'nun alışıldık titizliğiyle hazırladığı tuzlanmış veya tütsülenmiş et halinde kiler stokunu dolduracaktı. Böylece kış ne kadar uzun ve sert geçerse geçsin besin de güvenceye alınıyordu.

Bununla birlikte bir keşif gezisi yapmak gerekiyordu: Chairman Adasının bütün bilinmeyen topraklarını değil, ama en azından Family-lake'in doğusunda kalan bölüm hedeflenebilirdi. Ormanlar, bataklık veya kumullar mı içeriyordu? Kullanılabilecek yeni kaynaklar sunuyor muydu?

Bu günlerden birinde Briant konuyu Gordon'la konuştu. Yüzünde her zamankinden farklı bir ifade vardı.

"Kazazede Baudoin'ın haritası saptadığımız üzere kesin bir doğrulukla çizilmiş olsa da," dedi, "doğudaki Pasifik'e dair bilgi edinmenin vakti geldi. Elimizde yurttaşımın sahip olmadığı donanımlı dürbünler mevcut. Onun fark edemediği topraklar görmeyeceğimiz ne malum? Haritası, Chairman Adasını bu sularda yalıtılmış gösteriyor, ama belki de öyle değildir!"

"Hep aynı fikrin peşindesin," diye cevap verdi Gordon. "Bu yüzden harekete geçmekte gecikiyor olmayasın?.."

"Evet, Gordon, esasında senin de benim gibi düşündüğünden eminim! Tüm çabamızın en kısa zamanda memlekete geri dönmeye yönelik olması gerekmez mi?"

"Tamam," diye yanıtladı Gordon, "madem bu kadar ısrar ediyorsun bir gezi düzenleriz."

"Hepimizin katılacağı bir gezi mi?.." diye sordu Briant.

"Hayır," diye cevap verdi Gordon. "Yoldaşlarımızdan altı yedisi yeter herhalde..."

"Bu bile fazla, Gordon! Bu kadar kalabalık olursak tek yol gölün çevresini kuzey veya güneyden dolanmak olur. Bunun zaman ve yorgunluk açısından bize pahalıya mal olacağı belli değil mi?"

"Peki, sen ne öneriyorsun, Briant?"

"Karşı kıyıya erişmek için French-den'den yola çıkıp gölü sandalla geçmeyi ve sadece iki üç kişinin gitmesini öneriyorum."

"Sandalı kim idare edecek peki?"

"Moko," diye yanıt verdi Briant. "Tekne kullanmayı biliyor, ben de biraz anlıyorum. Rüzgâr iyiyse yelkenle, aksi halde iki kürekle haritada belirtilen doğu ormanlarından geçen akarsu yönünde gölün beş altı milini kolayca aşarız. Böylece dere ağzına kadar ineriz."

"Anlaşıldı, Briant," diye cevapladı Gordon, "fikrini beğendim. Peki, Moko'ya kim eşlik edecek?"

"Ben, Gordon, çünkü gölün kuzeyine yapılan keşif gezisine katılmadım. Faydalı olma sırası bende... Bu konuda ısrarcıyım..."

"Faydalı, ha!" diye haykırdı Gordon. "Hey! Bize zaten binlerce faydan dokunmadı mı, sevgili Briant? Herkesten çok fedakârlık etmedin mi? Sana minnet borçlu değil miyiz?"

"Haydi, Gordon! Hepimiz üzerimize düşen görevi ifa ettik! Söyle bakalım, anlaştık mı?"

"Anlaştık, Briant. Üçüncü yol arkadaşı kim olacak? Doniphan'ı önermiyorum, çünkü iyi geçinemiyorsunuz..."

"Ah! Seve seve kabul ederdim!" diye yanıtladı Briant. "Doniphan kötü kalpli değil, mert ve becerikli biri. Kıskanç mizacı olmasa mükemmel bir yoldaş olurdu. Zaten benim kimsenin önünde ya da üstünde yer almaya çalışmadığımı anladığında yavaş yavaş değişecektir ve eminim bir gün dünyanın en iyi dostları haline geliriz. Ama aklımda başka bir yol arkadaşı var."

"Kim?.."

"Kardeşim Jacques," diye cevap verdi Briant. "Hali, beni günden güne daha çok endişelendiriyor. Kuşkusuz kendine kızdığı, ama söylemek istemediği önemli bir şey var. Belki bu seyahat sırasında benimle baş başa kalınca..."

"Haklısın, Briant. Jacques'ı götür. Hemen bugün hareket hazırlıklarına başla."

"Çok vakit almaz," diye cevap verdi Briant, "zaten yokluğumuz iki üç günden fazla sürmez."

Aynı gün planlanan keşif gezisi hakkında Gordon diğerlerini bilgilendirdi. Doniphan gezide yer almadığına bozulmuş gibiydi. Durumdan yakındığı Gordon bu yolculuğun sadece üç kişilik olduğunu ve fikir Briant'dan geldiğinden hayata geçirmenin de ona düştüğünü anlattı.

"Neticede," diye yanıtladı Doniphan, "varsa yoksa o, değil mi Gordon?"

"Hem Briant'a hem de bana haksızlık ediyorsun, Doniphan!"

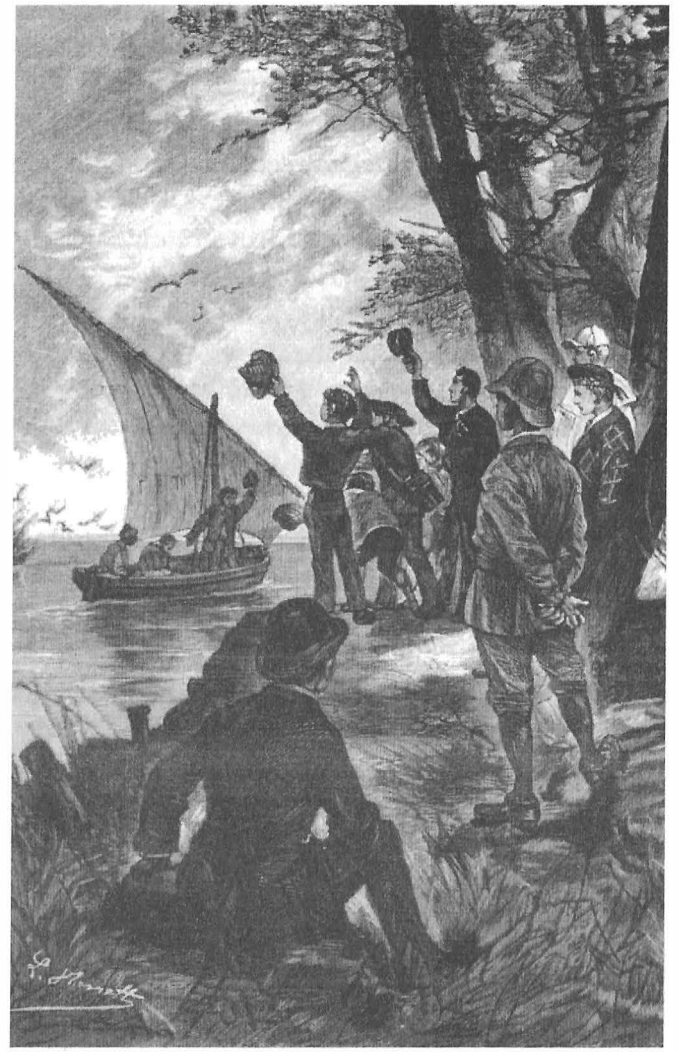
Doniphan daha fazla üstelemedi ve yanlarında keyifsizliğini rahatça ifade edeceği arkadaşları Wilcox, Cross ve Webb'in yanına gitti.

Miço, aşçıbaşılık işlerini geçici olarak tekne kaptanlığınınkilerle değiştireceğini öğrendiğinde memnuniyetini gizlemedi. Briant'la yola çıkma fikri keyfini ikiye katlıyordu. Store-room'daki fırının başında Moko'nun yerini alan isme gelince bu, karışacak kimse olmadan keyfince çalışabilme düşüncesinden hayli mutlu olan Service'ti. Jacques'sa ağabeyine eşlik edecek ve French-den'den birkaç gün ayrılacak olmaktan hoşlanıyor gibiydi.

Sandal hemen elden geçirildi. Moko'nun serene takıp direğe sardığı küçük bir Latin yelkeniyle donatılmıştı. İki tüfek, üç tabanca, yeterli miktarda cephanelik, üç yolculuk battaniyesi, sıvı ve katı erzak, yağmura karşı muşamba kaputlar, bir çift yedeğiyle beraber iki tane kürek, kısa sürecek bir yolculuk için gerekli malzemeler bundan ibaretti – keşfedildikçe yeni isimlerin ekleneceği kazazedenin haritasının bir kopyasını da unutmayalım.

Briant, Jacques ve Moko, 4 Şubat sabahı saat sekize doğru yoldaşlarıyla vedalaştıktan sonra Zelanda Deresi dalgakıranından tekneye bindi. Hava güzeldi, hafif bir güneybatı meltemi esiyordu. Yelken açıldı ve Moko dümene geçip etrafı kollama görevini Briant'a bıraktı. Aralıklı esintiler gölün yüzeyini hafifçe dalgalandırıyordu, ama sandal biraz açıldığında meltemin etkisi daha fazla hissedilmeye

başladı. Hızları arttı. Yarım saat sonra Sport-terrace kıyısından gözlem yapan Gordon ve diğerleri pek yakında gözden yok olacak kara bir noktadan başka bir şey görmüyorlardı.

Briant, Jacques ve Moko tekneye bindiler.

Moko arkaya, Briant ortaya, Jacques'sa öne, direğin dibine yerleşmişti. Auckland-hill'in yüksek tepeleri bir saat süresince görüş mesafesi içindeydi. Sonra yavaş yavaş ufukta alçaldı. Bununla beraber uzak olmaması gereken gölün karşı kıyısı henüz belirmemişti. Maalesef güneş kuvvetlendiğinde hep olduğu gibi rüzgâr yumuşamaya yüz tuttu ve öğlene doğru kendini ancak birkaç kararsız esinti halinde gösterdi.

"Meltemin bütün gün devam etmemesi can sıkıcı!.." dedi Briant.

"Tersi olsaydı çok daha can sıkıcı olurdu, Bay Briant!" diye yanıtladı Moko.

"Sen bir filozofsun, Moko!"

"Bu kelimeden ne anladığınızı bilmiyorum," diye cevap verdi miço. "Benim ne olursa olsun asla canımı sıkmama alışkanlığım var!"

"İyi ya işte, bu tam da felsefe oluyor."

"Tamam, öyle olsun. Haydi, küreklerin başına geçelim, Bay Briant. Gece çökmeden öbür kıyıya erişsek iyi olur. Neticede bunu başaramazsak kadere boyun eğmekten başka bir şey yapamayız."

"Haklısın, Moko. Küreğin birini ben çekeyim, ötekini sen çek. Jacques da dümene geçer."

"Tamamdır," diye karşılık verdi miço. "Bay Jacques tekneyi iyi idare ederse güzel yol alırız."

"Nasıl yapacağımı gösterirsin, Moko," diye yanıtladı Jacques. "Ben de tavsiyelerine elimden geldiğince uyanım."

Moko, rüzgâr tamamen kesildiğinden artık kıpırdamayan yelkeni topladı. Üç genç oğlan aceleyle bir şeyler atıştırdılar. Sonra miço baş tarafa yerleşirken Jacques kıça oturdu, Briant'sa ortada kaldı.

Kuvvetle ileri atılan sandal yanlamasına, pusulaya göre biraz kuzeydoğuya yöneldi.

Bu haliyle tekne âdeta açık denizdeymiş gibi engin su kütlesinin ortasında duruyordu. Göl yüzeyi gök çizgisiyle sınırlanmıştı. Jacques, French-den'in karşı kıyısının görünüp görünmediğini anlamak için dikkatle doğu istikametine bakıyordu.

Saat üçe doğru dürbünü alan miço kara belirtileri fark ettiğini bildirdi. Biraz sonra Briant Moko'nun yanılmadığını saptadı. Saat dörtte, oldukça alçak olan kıyının üzerinde ağaç tepeleri göründü – bu, Briant'ın neden False-sea-point'in zirvesinden burayı fark edemediğini açıklıyordu. Chairman Adası, Sloughibay ile Family-lake arasında boy gösteren Aucklandhill'inkilerden başka yükselti barındırmıyordu.

Üç dört kilometre sonra doğu kıyısına ulaşılacaktı. Briant ve Moko biraz yorulmuş olsalar da küreklere şevkle asılıyorlardı. Hava çok sıcaktı. Göl yüzeyi ayna gibiydi. Su öyle berraktı ki içlerinde sayısız balığın oynaştığı su bitkileriyle kaplı, dört dört buçuk metre derinliğindeki dibini görmek mümkündü.

Akşam altıya doğru sandal, pırnal meşeler ve sahil çamlarının kalın dallarının sarktığı bir kıyıya yanaştı. Bir hayli yüksek olan bu kıyı karaya çıkmalarına izin vermiyordu ve kıyı boyunca yarım mil kadar daha kuzeye ilerlemeleri gerekti.

"İşte, haritada görünen dere," dedi Briant.

Kıyıda, gölün taşan sularının aktığı bir açıklığı gösteriyordu.

"Sanırım ona bir isim vermek bize düşer," diye cevap verdi miço.

"Haklısın, Moko. Adanın doğusuna aktığına göre East-river diye adlandıralım."

"Mükemmel," dedi Moko. "Şimdi kendimizi East-river'ın akıntısına bırakıp dere ağzına erişmek için aşağı inmekten başka yapacak bir şey kalmıyor."

"Yarın öyle yaparız, Moko. Geceyi burada geçirmek daha iyi. Şafak sökünce sandalı sürüklenmeye bırakırız. Böylece derenin iki kenarındaki toprakları tanıma imkânımız olur."

"İniyor muyuz?.." diye sordu Jacques.

"Elbette," diye yanıtladı Briant, "ağaçların korumasında kamp yaparız."

Briant, Moko ve Jacques ufak bir koyun dip tarafındaki kıyıya atladılar. Sandalı bir kütüğe sıkıca bağladıktan sonra erzak ve silahları indirdiler. Kocaman bir pırnal meşenin dibinde kuru odunlardan ateş yaktılar. Akşam yemeğinde peksimet ve soğuk et vardı. Battaniyeler yere serildi. İyi bir uyku çekmek için delikanlılara daha fazlası gerekmiyordu. Her ihtimale karşı silahlar doldurulmuştu, ama akşam çöktükten sonra birkaç uluma işitilse de gece olaysız geçti.

"Haydi, yola çıkalım!" diye bağırdı, sabahın altısında ilk uyanan Briant.

Birkaç dakika içinde üçü birden sandalda yerlerini aldılar ve kendilerini derenin akıntısına bıraktılar.

Akıntı küreklere gerek kalmayacak kadar kuvvetliydi – deniz yarım saattir alçalıyordu. O yüzden Briant ve Jacques sandalın ön kısmına otururlarken arkaya yerleşmiş olan Moko hafif tekneyi düz bir hatta tutmak amacıyla küreklerden birini boyana olarak kullanıyordu.

"East-river'ın uzunluğu dokuz on kilometreyse muhtemelen bir gelgit bizi denize kadar götürmeye

yeter," dedi, "hem buradaki akıntı Zelanda Deresininkinden daha hızlı."

"Dilerim öyledir," diye cevap verdi Briant. "Dönüşte iki üç gelgite ihtiyacımız olacak herhalde..."

"Hakikaten, Bay Briant, isterseniz gecikmeden yola çıkarız..."

"Evet, Moko," diye yanıtladı Briant, "Chairman Adasının doğusundaki sularda kara bulunup bulunmadığını görür görmez geri döneriz."

Bu arada sandal, Moko'nun saatte bir milden fazla olduğunu tahmin ettiği bir hızla ilerliyordu. Ayrıca East-river pusulaya göre doğu-kuzey-doğuya kıvrılan, neredeyse düz bir istikamet izliyordu. Yatağının kenarları Zelanda Deresininkinden daha dik ve dardı – sadece dokuz metre kadar. Bu, akıntının süratini açıklıyordu. Briant'ın tek kaygısı, akıntının ivinti ve girdaplara dönüşerek kıyıya ulaşmalarına izin vermemesiydi. Olası engelleri göz önünde bulundurmanın tam vaktiydi.

Oldukça sık bir bitki örtüsüyle kaplı bir ormanın ortasındalardı. Burada Traps-woods'la aşağı yukarı aynı ağaç cinsleri mevcuttu, tek fark burada sayıca ağır basan pırnal meşeler, mantar meşeleri, çam ve köknarlardı.

Briant botanikten Gordon kadar anlamasa da diğerleri arasında Yeni Zelanda'da örneğine oldukça sık rastlanan bir ağacı tanıdı. Toprağın altmış ayak kadar üstünde dallarını şemsiye gibi açan bu ağacın sekiz on santim boyunda, sivri uçlu ve bir tür parlak kabukla kaplı konik yemişleri vardı.

"Fıstık çamı olmalı bu!" diye haykırdı Briant.

"Şayet yanılmıyorsanız, Bay Briant," diye cevap verdi Moko, "biraz duralım. Bu zahmete değer!"

Bir boyana darbesi sandalı sol kıyıya yöneltti. Briant ve Jacques karaya atladılar. Birkaç dakika sonra ince zarla kaplı, fındık gibi kokan ve her biri içinde lezzetli yemişler barındıran fıstıklardan bol miktarda toplayıp getirdiler. Küçük koloninin boğazına düşkün çocukları için olduğu kadar –Briant'ın dönüşünden sonra Gordon'un belirttiği gibi– mükemmel bir yağ veren yemişleri açısından da kıymetli bir buluştu.

Bu ormanın av bakımından Family-lake'in batısında yer alan diğer ormanlar kadar bereketli olup olmadığını öğrenmek de önemliydi. Öyle olmalıydı, çünkü Briant fundalıklar arasında korkuyla kaçışan nandu ve vikunya sürüleri, hatta müthiş bir hızla koşan bir çift guanako görmüştü. Uçan hayvanlara gelince, Doniphan orada olsa tüfekle birkaç güzel atış yapardı. Briant'sa barutunu lüzumsuz yere harcamamayı tercih etti, zaten sandalda yeterli miktarda erzak vardı.

Saat on bire doğru sık ağaç kütleleri seyrelmeye başlamıştı. Birkaç açıklık ağaçların altını havalandırıyordu. Aynı zamanda meltemin tuzlu kokusu, denizin yakında olduğunu haberliyordu.

Ve birkaç dakika sonra görkemli pırnal meşelerinin ötesinde aniden mavimsi çizgi belirdi.

Akıntı nispeten yavaşlamış ola da hâlâ sandalı sürüklüyordu. Gelgit dalgası gecikmeden Eastriver'ın on iki on beş metre genişliğindeki yatağında hissedilecekti.

Sahilde yükselen kayalıkların yanına vardıklarında Moko sandalı sol kıyıya itti, sonra çıpasını karaya taşıyıp sağlamca kuma gömdü. Briant ve kardeşi de tekneden indiler.

Chairman Adasının batı kıyısından ne kadar da farklı bir görünümü vardı! Orada, tam olarak Sloughi-bay yüksekliğinde derin bir koy açılıyordu, ama kenarında resif şeridi bulunan ve Wreck-coast'un arka planında yükselen yalıyarla sınırlanan geniş kumsal yerine onlarca mağaranın bulunduğu –Briant çok geçmeden bundan emin oldu– bir kaya yığını mevcuttu.

Yani bu kıyı yerleşime oldukça elverişliydi Uskuna burada karaya oturmuş olsa ve kazadan sonra tamir edilebilseydi deniz çekildiğinde bile suyu eksik olmayan East-river'ın ağzında ufak bir doğal limana sığınılabilirdi.

Briant bakışlarını önce bu geniş koyun ufkuna, açık denize dikti. İki kumlu burun arasında yaklaşık yirmi beş kilometrelik bir mıntıkaya yayılan koy, körfez adını hak ediyordu.

Koy o sırada ıssızdı – kuşkusuz her zaman olduğu gibi. Görünürde tek bir gemi bile yoktu! Herhangi bir kara parçası ya da adadan eser yoktu! Çoğu zaman açıktaki bulutlara karışan uzak yükseltilerin belli belirsiz çizgilerini tanımaya alışık Moko bile dürbünle hiçbir şey göremedi. Chairman Adası doğusunda olduğu kadar batısındaki sularda da tamamen yalıtılmış gibiydi. Tam da bu yüzden Fransız kazazedenin haritası o yönde hiçbir kara göstermiyordu.

Briant'ın çok büyük hüsrana uğradığını söylemek abartılı olurdu. Hayır! Bunu zaten bekliyordu. Bu yüzden kıyıdaki bu körfeze Deception-bay (Hayal Kınklığı Koyu) adını vermek işine geldi.

"Belli ki dönüşümüz bu taraftan olmayacak!" dedi.

"Ah, Bay Briant," diye cevap verdi Moko, "şu ya da bu yol fark etmez, nasıl olsa gideceğiz! Bu arada yemek yesek iyi olur..."

"Tamam," diye yanıtladı Briant, "ama çabuk olalım. Sandal East-river'dan yukarı saat kaçta çıkabilir?"

"Gelgitten faydalanmak istiyorsak hemen harekete geçmemiz lazım."

"Bu imkânsız, Moko! Kumsala yukarıdan bakan bir kayanın tepesinden ufku daha elverişli şartlarda incelemek istiyorum."

"O halde East-river'da akşamın onundan evvel hissedilmeyecek bir sonraki kabarmayı beklemek zorunda kalacağız, Bay Briant."

"Gece yolculuk etmekten çekinmiyor musun?" diye sordu Briant.

"Hayır," diye yanıtladı Moko, "dolunay çıkacağından tehlike olmayacak. Zaten derenin akıntısı öyle düz bir hat izliyor ki kabarma devam ettiği sürece boyanayla yönetmek yeterli olur. Akıntı alçaldığında kürekle ilerlemeyi deneriz ya da çok kuvvetliyse sabaha kadar mola veririz."

"Tamam, Moko, bu konuda hemfikiriz. Ve önümüzde on iki saat olduğuna göre, bu zamanı keşif gezimizi tamamlamak için kullanalım."

Öğle ve akşam yemekleri arasındaki zamanın tamamı kayaların eteğine kadar uzanan ağaç kümelerince perdelenen kıyının bu kısmının gezilmesi için kullanıldı. Av hayvanlarına gelince, Frenchden civarındaki kadar bol gibiydi ve Briant akşam yemeği için birkaç tinamu vurmadan edemedi.

Bu sahilin en belirgin özelliği granit bloklarının yığılışıydı. İnsan yapımı olmayan düzensiz yerle-

şimiyle Karnak sahasını andıran bu devasa kayalıklar gerçekten yüce bir karmaşa sunuyordu. Burada, bazı Kelt diyarlarında "baca" diye adlandırılan, çeperleri arasına yerleşmenin kolay olduğu şu derin oyuklardan kazılmıştı. Briant sadece sekiz yüz metrelik alanda küçük koloninin ihtiyaçları doğrultusunda büyük salon ve Store-room olarak düzenlenebilecek bu oyuklardan bir düzine buldu.

Bu yüzden Briant kendi kendine Fransız kazazedenin neden adanın bu kısmına sığınmadığını sordu? Burayı ziyaret etmiş olduğu şüphe götürmezdi, çünkü kıyının ana hatları haritada tam olarak görünüyordu. Buradan geçtiğine dair hiçbir ize rastlanmıyorsa bunun sebebi keşfini doğu bölgelerine kadar genişletmeden evvel François Baudoin'ın French-den'i ikametgâh olarak seçmiş olmasıydı. Açık deniz fırtınalarına daha kapalı olduğundan orada kalmayı uygun bulmuştu. Briant bu hayli mantıklı açıklamayı kabul etmesi gerektiğini hissetti.

Saat ikiye doğru, güneş ilerleyişinin en yüksek noktasını geride bıraktığında adanın açığındaki denizi dikkatlice incelemeye girişmek için uygun zaman gelmiş gibi göründü. O, Jacques ve Moko devasa bir ayıyı andıran kaya kütlesine tırmanmayı denediler. Kayalık, küçük limanın otuz metre yukarısına kadar yükseliyordu ve zirveye ulaşmaları kolay olmadı.

Buradan geriye bakınca batıya doğru, geniş yeşillik perdesinin zemini sakladığı Family-lake'e kadar uzanan orman tepeden görülüyordu. Güneydeki bölge, kuzey ülkelerin çorak ovalarında olduğu gibi birkaç siyah köknar korusunun kesiştiği sa-

rımtırak kumullarla çizilmişe benziyordu. Kuzeyde koy, uçsuz bucaksız bir kum ovasının sınırını çizdiği alçak bir burunla son buluyordu. Sonuç itibarıyla Chairman Adasının gerçekten bereketli bölümü, gölün tatlı sularının iki kıyıda çeşitli dereler şeklinde taşarak hayat verdiği orta kısmıydı.

Briant dürbününü keskin bir çizgi oluşturan doğu ufkuna yöneltti. On on iki kilometrelik bu alanda yer alan bütün topraklar aletin objektifinde mutlaka görünürdü.

O yönde hiçbir şey yoktu!.. Sadece göğün kesintisiz çizgisiyle sınırlanan engin deniz!

Briant, Jacques ve Moko bir saat boyunca dikkatle ufku gözlemlediler. Tam kumsala geri iniyorlardı ki Moko Briant'ı durdurdu.

"Şurada ne var ki?.." diye sordu elini kuzeydoğuya doğru uzatarak.

Briant dürbünü Moko'nun gösterdiği noktaya çevirdi.

Gerçekten de orada, ufkun biraz üstünde, eğer gökyüzü o sırada tamamen açık olmasa bulut sanılması muhtemel beyaz bir leke parlıyordu. Dürbünüyle uzun süre baktıktan sonra Briant lekenin yer değiştirmediğini ve şeklinin hiç değişmediğini saptayabildi.

"Ne olduğunu bilemiyorum," dedi, "belki bir dağdır! Ama dağın bile böyle bir görüntüsü olmaz!"

Bir süre sonra güneş gittikçe batı yönünde alçalırken leke de kaybolmuştu. Orada yüksek bir toprak mı vardı. Yoksa bu beyazımsı renk suların ışıkta yansımasından mı ibaretti? Briant bu konuda kuşkucu davranmayı gerekli görse de Jacques ve Moko son varsayıma inanmayı tercih ettiler.

Keşif gezisini tamamlayıp üçü beraber East-river'ın ağzında sandalın bağlı olduğu ufak limana döndüler. Jacques ağaçların altından kuru odun toplayıp ateş yakarken Moko tinamu kızartmasını hazırlıyordu.

Saat yediye doğru karınlarını iştahla doyurduktan sonra Jacques ve Briant tekrar yola çıkabilmek için beklemeleri gereken deniz kabarmasına kadar kumsalda dolaşmaya gittiler.

Moko da biraz yemiş toplamak amacıyla fıstık çamlarının yetiştiği sol kıyıdan yukarı çıktı.

East-river'ın ağzına geri geldiğinde gece çökmeye başlamıştı. Açıkta deniz hâlâ ada yüzeyinden süzülen son güneş ışınlarıyla aydınlansa da sahil şimdiden yarı karanlığa gömülmüştü.

Moko sandala ulaştığında Briant ve kardeşi henüz dönmemişlerdi. Uzaklaşmış olamayacaklarına göre kaygıya mahal yoktu.

Fakat iniltiler ve bağırışlar duyan Moko şaşırdı. Yanılmıyordu: Ses Briant'a aitti.

İki kardeş tehlikede miydi? Miço küçük limanı çeviren son kayaları dönüp kendini kumsala atmakta tereddüt etmedi.

Gördüğü şey onu olduğu yere çiviledi.

Jacques Briant'ın dizlerine kapanmıştı!.. Sanki ona yalvarıyor, kendisinden af diliyordu!.. Moko'nun kulağına çalınan iniltilerin kaynağı buydu.

Miço saygı icabı geri çekilmek isterdi... Ama artık çok geçti!.. Her şeyi işitmiş, öğrenmişti! Artık Jacques'ın işlediği ve ağabeyine itiraf ettiği kabahati biliyordu! Ve Briant haykırıyordu:

"Çok üzücü!.. Nasıl yani? Bunu yapan sen miydin? Sen mi sebep oldun?.."

"Affet beni... ağabey... affet!"

"Demek bu yüzden arkadaşlarından uzak duruyordun!.. Onlardan niye korktuğun anlaşıldı!.. Ah! Bunu asla bilmemeliler!.. Hayır!.. Tek söz etme... Kimseye tek söz etme!"

Moko bu sırrı öğrenmemek için çok şey verirdi. Ama şimdi Briant'a hiçbir şey bilmiyormuş gibi yapmak ağırına gidiyordu. O yüzden birkaç saniye sonra onu sandalın yanında yalnız bulduğunda:

"Bay Briant," dedi, "her şeyi duydum..."

"Ne? Jacques'ın ne yaptığını öğrendin mi?.."

"Evet, Bay Briant... Onu affetmek gerek..."

"Peki diğerleri de affederler mi onu?"

"Belki!" diye cevap verdi Moko. "Har halükârda hiçbir şey öğrenmemeleri daha iyi. Benim söylemeyeceğimden emin olabilirsiniz!.."

"Ah! Sevgili Moko!" diye mırıldandı Briant, miçonun elini sıkarak.

Briant tekneye binene kadar geçen iki saat boyunca Jacques'la hiç konuşmadı. Zaten o da ağabeyinin ısrarlarına boyun eğip konuştuğundan bu yana daha perişan halde bir kayanın dibinde oturup kalmıştı.

Saat ona doğru suların yükseldiği hissedilince Briant, Jacques ve Moko sandaldaki yerlerini aldılar. İpini çözer çözmez tekne akıntıda hızla sürüklenmeye başladı. Güneş battıktan az sonra beliren ay, East-river'ın yatağını gece yarıma kadar yolculuk etmelerine izin verecek şekilde aydınlatıyordu. Bu esnada denizin çekilmesi küreklere asılmalarını gerektirdi ama sandal bir saat zarfında iki kilometre bile yol almadı.

Bunun üzerine Briant gün doğana kadar demirleyip denizin yükselmesini beklemeyi önerdi – öyle

de yaptılar. Sabahın altısında tekrar yola çıkıldı ve sandal Family-lake sularına kavuştuğunda saat dokuza geliyordu.

Orada Moko yelkeni açtı ve yandan esen güzel bir meltemle sandal French-den'e yöneldi.

Briant ve Jacques'ın ağızlarını açmadıkları sorunsuz bir yolculuktan sonra akşam altı gibi sandal göl kıyısında balık tutan Garnett tarafından işaret edildi. Birkaç saniye sonra dalgakırana yanaşıyor ve Gordon yoldaşlarının dönüşünü neşeyle karşılıyordu.

XVIII

Tuzla. – Uzunbacak kuşları. – South-moors ziyareti.
– Kış ihtimaline karşı. – Çeşitli oyunlar.
– Doniphan ve Briant arasında. – Gordon'un müdahalesi.
– Geleceğe dair endişeler. – 10 Haziran seçimi.

Briant, kardeşiyle arasında geçen ve Moko'nun da istemeden şahit olduğu sahne hakkında konuşmamaya karar vermişti – Gordon'la bile. Keşif gezisinin özetini o sırada salonda toplanmış olan yoldaşlarına anlattı. Chairman Adasının Deception-bay'le sınırlanan bütün doğu kıyısını, göle bitişik, yeşil ağaç cinsi bakımından son derece zengin ormanlardan geçen East-river'ın yatağını tasvir etti. O kıyıya yerleşmenin batı sahilindekinden çok daha kolay olacağını, ama yine de French-den'i terk etmeye lüzum olmadığını belirtti. Pasifik'in o kısmında görünürde hiç kara yoktu. Bununla birlikte Briant açıkta ufukta fark ettiği ve varlığını açıklayamadığı beyazımsı lekeden de bahsetti. Büyük ihtimalle bir bulut kıvrımından başka bir şey değildi ve Deception-bay'e ziyarete gidildiğinde bundan emin olmakta fayda vardı. Sonuçta Chairman Adası o civarda hiçbir kara parçasına komşu değildi –bu durum gayet kesin görünüyordu– ve bu da onu kuşkusuz kıtadan veya en yakın takımadadan yüzlerce mil ayırıyordu.

Yani genç yerleşimcilerin kendi başlarına kurtulmaları mümkün olmadığından dışarıdan yardım gelene kadar azimle hayat mücadelesine devam etmeleri gerekiyordu. Herkes yeniden işe ko-

yuldu. Gelecek kışın sert geçme ihtimaline karşı her türlü tedbir alındı. Hatta Briant o zamana dek göstermediği bir hevesle çırpınıyordu. Bununla birlikte eskisi kadar konuşkan olmadığı görülüyordu. O da kardeşi gibi arkadaşlarından uzak durma eğilimindeydi. Bu kişilik değişimini fark eden Gordon, Briant'ın tehlike arz eden ve cesaret gerektiren her fırsatta Jacques'ı öne çıkarmaya uğraştığını da saptadı. Jacques da bunu seve seve kabul ediyordu. İki kardeş arasında beklenen konuşmanın geçtiğini düşünmekle beraber Briant kendisine konuyla ilgili hiçbir şey söylemediğinden Gordon geride durmaya karar verdi.

Şubat ayı değişik işlerle akıp geçti. Wilcox'un Family-lake'in tatlı sularında somon akını olduğunu haber vermesiyle Zelanda Deresinin bir kıyısından diğerine gerilen ağlar bu balıklardan bol miktarda yakalamalarına olanak sağladı. Bu etlerin saklanması epey büyük miktarda tuz kullanmayı gerekiyordu. Bu, Sloughi-bay'e birçok sefer yapma fırsatı doğurdu. Baxter ve Briant orada ufak bir tuzla oluşturdular –kum kıvrımları arasında açılmış ve güneş ışınlarının buharlaştırdığı deniz suyundan arta kalan tuzun biriktiği bir kare.

Martın ilk on beş gününde genç yerleşimcilerden üç dört kişi Zelenda Deresinin sol kıyısında uzanan South-moors bataklık bölgesinin bir kısmını keşfe çıkabildiler. Bu fikir Doniphan'ın aklına gelmişti ve Baxter onun tavsiyesi üzerine hafif serenleri kullanarak birkaç çift ayakçak imal etti. Bazı yerlerde bataklık ince bir su tabakasıyla kaplı olduğundan bu ayakçaklar ayaklarını ıslatmadan sert zemine ulaşmalarını sağlayacaktı.

17 Nisan sabahı dereyi sandalla geçen Doniphan, Webb ve Wilcox sol kıyıya çıktılar. Tüfekleri omuzlarında çapraz asılıydı. Hatta Doniphan bunun harika bir fırsat olduğunu düşünerek French-den cephaneliğindeki ördek tüfeğini de kuşanmıştı.

Üç avcı karaya ayak basar basmaz bataklığın kabaran denizde sivrilen yükseltilerine varmak için ayakçaklarını taktılar.

Onlara eşlik eden Phann'ın ayakçaklara ihtiyacı yoktu ve su birikintilerinde hoplayıp zıplarken patilerinin ıslanmasından çekinmiyordu.

Doniphan, Wilcox ve Webb güneybatı istikametinde bir buçuk kilometre katettikten sonra bataklığın kuru yerine ulaştılar. O zaman av hayvanını daha kolay takip etmek için ayakçaklarını çıkardılar.

Uçsuz bucaksız South-moors bölgesi, ufukta denizin mavi çizgisinin kıvrıldığı doğuya doğru olmasa da diğer yönlerde göz alabildiğine uzanıyordu.

Yüzeyde av kuşu çoktu; suçullukları, kılkuyruklar, ördekler, yelveler, yağmurcunlar, çamurcunlar, etlerinden ziyade tüyleriyle rağbet gören ama uygun bir şekilde pişirildiğinde gayet leziz bir yemeğe dönüşen binlerce deniz ördeği... Doniphan ve iki yoldaşı boşa tek bir kurşun bile atmadan bu sayısız su kuşlarından yüzlerce avlayabilirlerdi. Fakat mantıklı davrandılar ve birkaç düzine vurmakla yetindiler. Phann geniş su birikintilerinin ortalarına kadar gidip onları topladı.

Fakat Doniphan miçonun bütün aşçılık yeteneğine rağmen Store-room'un sofrasında yer alamayacak başka hayvanlar vurmak için büyük

bir istek duydu. Bunlar su kuşu familyasından kum torgayları ve beyaz tüylü parlak bir sorguçla süslenmiş balıkçıllardı. Genç avcı kendini tutsa da -çünkü bu boşa barut yakmak olurdu- özellikle acı suları seven ve eti kekliğinkinden aşağı kalmayan, ateş rengi kanatlı telli turna sürüsünü fark ettiğinde aynı şeyi yapmadı. Düzenli sıralar halindeki bu kanatlılar, tehlike hissettiklerinde trompet sesine benzer bir çığlık atan nöbetçileri tarafından korunuyorlardı. Ada ornitolojisinin bu muhteşem örneklerini gören Doniphan içgüdülerine kapıldı. Dahası Wilcox ve Webb de ondan daha uslu değillerdi. Gayet gereksiz bir şekilde o tarafa atıldılar. Görülmeden yaklaşıp yaklaşmadıklarını bilmiyorlardı. Telli turnaları kolayca avlayabilirlerdi, çünkü patlamalar onları afallatıyor, ama kaçırmıyordu.

Sonuç olarak gagalarından kuyruklarının ucuna kadar bir metreden fazla gelen o harika perdeayaklılara ulaşmayı nafile denediler. Sürüde alarm verilmişti ve uzun menzilli ördek tüfeğinden yararlansalar bile kuşlara erişemeden sürü güneye doğru gözden kayboldu.

Buna rağmen üç avcı South-moors gezintisinden mutsuz olmayacak miktarda avla geri döndüler. Su birikintilerinin sınırına vardıklarında ayakçaklarını yeniden taktılar ve ilk soğuklardan fırsat bulduklarında yeni bir gezinti düzenlemeye karar vererek dere kenarına ulaştılar.

French-den'i güçlüklere dayanıklı hale getirmek için Gordon'un kışı beklemesi gerekmiyordu. Ahırlar ve kümesin de ısıtılmasını sağlamak için bol miktarda yakıt depolamak lazımdı. Bu amaç

doğrultusunda Bog-woods sınırına birçok gezi düzenlendi. İki guanakonun çektiği araba on beş gün boyunca, günde birçok kez kıyıdan aşağı inip çıktı. Kayda değer odun ve fok yağı stokuyla altı aydan fazla süren kış süresince artık French-den'de soğuk ve karanlıktan korkmaları için geriye hiçbir sebep kalmamıştı.

Bu işlerin hiçbiri küçük topluluğun eğitim programını aksatmıyordu. Büyükler sırayla küçüklere ders vermeye her koşulda devam ediyordu. Haftada iki defa yapılan konferanslar esnasında Doniphan üstünlüğüyle biraz fazla caka satmayı sürdürüyordu – bu tavrı fazla arkadaş edinmesini sağlamıyor, alışıldık taraftarları dışında kimse tarafından iyi görülmüyordu. Oysa iki aya kalmadan Gordon'un görevinin sona ermesiyle koloni şefliğini devralmayı hesaplıyordu. Kibri dolayısıyla bu konumun kendi hakkı olduğunu düşünüyordu. İlk oylamada seçilmemiş olması tam bir haksızlık değil miydi? Wilcox, Cross ve Webb onu bu düşüncesinde anlamsızca cesaretlendiriyor, hatta gelecek seçime yönelik zemin yokluyor ve başarıdan şüphe duymuyor gibi görünüyorlardı.

Oysa Doniphan arkadaşları arasında çoğunluğa sahip değildi. Özellikle de küçükler ondan yana tavır alacak gibi görünmüyordu – Gordon da öyle.

Gordon dönen tüm dolapları açıkça görüyordu ve yeniden seçilebilir olmasına rağmen konumunu muhafaza etmeye istekli olmadığı anlaşılıyordu. "Başkanlık yılı" boyunca gösterdiği katılığın kendisine oy getirmeyeceğini hissediyordu. Biraz sert tavırları, belki fazla pratik zekâsı çoğu kez etrafını gücendirmişti ve Doniphan bu hoşnutsuzluğun ken-

dine yaramasını ümit ediyordu. Seçim döneminde kuşkusuz izlemesi ilginç bir mücadele yaşanacaktı.

Küçüklerin Gordon'da özellikle bozuldukları şey tatlılar konusunda fazla tutumlu davranmasıydı. Üstelik giysilerine özen göstermediklerinde ve French-den'e bir leke ya da yırtıkla, özellikle delinmiş ayakkabılarla –bu, zor tamiratlar gerektiriyor, ayakkabı sorununu iyice ciddileştiriyordu– geri döndüklerinde onları azarlıyordu. Hele düğmeler kaybolduğunda bir sürü fırça yiyor, hatta bazen ceza alıyorlardı! Aksi gibi bu ceket ya da pantolon düğmeleri de sürekli kayboluyor, Gordon her akşam düğmelerini kontrol ettiğinde eksiği olanı tatlıdan mahrum bırakıyor veya oda hapsine atıyordu. O zaman Briant, kimi zaman Dole kimi zaman Jenkins'in affedilmesini rica ediyor, bu, daha çok sevilmesini sağlıyordu. Ayrıca ufaklıklar iki mutfak görevlisi Service ve Moko'nun Briant'a pek bağlı olduklarını biliyor ve Briant Chairman Adası şefi olduğu takdirde şekerlemelerin esirgenmeyeceği lezzetli bir gelecek hayal ediyorlardı!..

Bu dünyada işler nasıl yürüyordu? Bu delikanlılar kolonisi aslında toplumun bir yansıması değil miydi? Çocuklar yaşamlarının başından itibaren "erkek olma" eğilimi taşımıyorlar mıydı?

Briant'sa bu sorularla hiç ilgilenmiyordu. Kardeşini de boş bırakmaksızın durmadan çalışıyordu. Sanki özellikle tamamlamaları gereken bir ödev varmış gibi ikisi de herkesten evvel işbaşı yapıyor ve çalışmayı en son bırakan yine ikisi oluyordu.

Bununla beraber günler tamamen ortak eğitime adanmıyordu. Programda birkaç saat eğlenceye ayrılmıştı. Sağlıklı olma koşullarından biri de jimnas-

tik hareketlerini aksatmamaktı. Küçük büyük hepsi katılıyordu. Ağaçlara tırmanıyor, gövdeye sanlı ip sayesinde ilk dallara kadar çıkıyorlardı. Uzun sınklar yardımıyla uzun mesafeler atlıyor, gölün sularında yüzüyorlardı. Yüzme bilmeyenlere pek yakında öğretilecekti. Kazananlann ödüllendirildiği yarışlar düzenleniyor, bola ve lazo atış talimleri yapılıyordu.

Genç İngilizler arasında pek moda olan şu oyunlardan birkaçı da mevcuttu. Daha önce bahsedilenlerden başka kroket, topun uzun bir sopayla büyük ve muntazam bir beşgenin her köşesine yerleştirilmiş ağaç takozlannın üzerinden atıldığı "rounders", daha ziyade kol gücü ve keskin gözler gerektiren "quoits". Bu son oyunun ayrıntılannı belirtmek özellikle yerinde olur, çünkü bir gün Briant ile Doniphan arasındaki en üzücü sahnelerden birine yol açtı.

25 Nisan günü öğleden sonraydı. Doniphan, Webb, Wilcox ve Cross bir tarafta, Briant, Baxter, Garnett ve Service öbür tarafta olmak üzere iki takıma ayrılmış sekiz kişi Sport-terrace'ın çimlerinde quoits oynuyordu.

Arazinin düz yüzeyine yaklaşık on beş metre aralıkla "hobs" denen iki demir takoz dikilmişti. Her oyuncu ortası delik, çevresi merkezinden daha ince bir nevi metal rondela olan iki quoit'e sahipti.

Bu oyunda her oyuncu quoit'lerini birbiri ardına önce birinci sonra ikinci takoza geçirecek şekilde ustalıkla fırlatmak zorundadır. Hob'lardan birini tutturmayı başaran iki, her ikisini de tutturan dört puan kazanır. Quoit'ler hob'a sadece yaklaştığı zaman hedefe en yakın ikisi iki puan, doğru konuma yerleşen tek bir taneyse bir puan kazandırır.

O gün oyuncuların heyecanı doruktaydı. Doniphan ve Briant rakip takımlarda yer aldığından oyun herkes için onur meselesi haline gelmişti.

Şimdiden iki parti oynanmıştı. Briant, Baxter, Service ve Garnett ilk partiyi yedi puan farkla kazanırken rakipleri ikinci partiyi ancak altı puanla almıştı.

O sırada maçın kaderini belirleyecek partiyi oynuyorlardı. İki taraf da beş puan almış ve geriye atacak sadece iki quoit kalmıştı.

"Sıra sende, Doniphan," dedi Webb. "İyi nişan al! Son quoit'i atıyoruz ve kazanabiliriz!"

"Sakin ol!" diye cevap verdi Doniphan.

Ve ayaklarını, biri diğerinin önüne gelecek şekilde yere sağlamca basıp sağ eliyle rondelayı tuttu, atışını başarmak için gövdesinin üst kısmını sol böğrüne eğerek pozisyonunu aldı.

Kendini beğenmiş oğlanın tüm ruhuyla kendini oyuna verdiği belli oluyordu. Dişlerini sıkmış, soluk yanakları ve çatık kaşlarıyla ciddi bir ifade takınmıştı.

Rondelasını çevirip özenle nişan aldıktan sonra onu yatay olarak var gücüyle fırlattı, çünkü hedef on beş metre kadar ötedeydi.

Rondela hob'un ancak dış ucuna çarptı ve takozun başından geçmek yerine yere düştü – ki bu, toplam puanı sadece altıya çıkardı.

Doniphan kızgınlığını ifade eden bir el hareketi yapmadan edemedi ve ayağını öfkeyle yere vurdu.

"Can sıkıcı bir durum," dedi Cross, "ama hâlâ kaybetmiş değiliz, Doniphan!"

"Elbette hayır!" diye ekledi Wilcox. "Quoit'in, hob'un hemen dibinde. Briant kendininkini geçiremezse daha iyisini yapsın da görelim!"

Gerçekten de Briant'ın atacağı –oynama sırası ondaydı– rondela hob'a geçmezse takımı mağlup olacaktı, çünkü onu Doniphan'ınkinden daha yakına oturtmak neredeyse imkânsızdı.

"İyi nişan al!.. İyi nişan al!" diye haykırdı Service.

Doniphan'ı tahrik etmek istemeyen Briant cevap vermedi. İstediği tek şey –kendinden çok yoldaşları için– partiyi kazanmaktı.

Pozisyon aldı ve quoit'ini öyle ustalıkla fırlattı ki rondela gidip hob'un tam üstüne oturdu.

"Yedi puan!" diye bağırdı Service, galip bir edayla. "Partiyi kazandık, kazandık!"

Doniphan köpürerek onların yanına gelmişti.

"Hayır!.. Partiyi kazanmadınız!" dedi.

"Niye peki?" diye sordu Baxter.

"Çünkü Briant hile yaptı!"

"Hile mi?" diye yanıtladı, bu suçlama karşısında bir anda yüzü solan Briant.

"Evet! Hile!" diye devam etti Doniphan. "Briant'ın ayakları olması gereken çizgide değildi!.. İki adım öndeydi!"

"Bu doğru değil!" diye haykırdı Service.

"Evet, değil!" diye cevap verdi Briant. "Öyle olduğunu varsaysak bile sadece hata yapmışım demektir. Doniphan'ın beni hilebazlıkla suçlamasına katlanmak mecburiyetinde değilim!"

"Sahi mi?!.. Katlanmaz mısın?.." dedi Doniphan, omuz silkerek.

"Hayır," diye yanıtladı, artık kendine hâkim olamayan Briant. "Ve önce ayaklarımın tam çizgide olduğunu kanıtlayacağım..."

"Evet!.. Evet!.." diye bağırdı Baxter ve Service.

"Hayır!.. Hayır!.." diye karşılık verdiler Webb ve Cross.

"Kumda ayakkabılarımın izini görürsünüz!" diye devam etti Briant. "Ve Doniphan bu konuda yanılmış olamayacağına göre onun yalan söylediğini düşünüyorum!"

"Yalan!" diye haykırdı, yavaşça arkadaşına yaklaşan Doniphan.

Webb ve Cross onu desteklemek amacıyla arkasına yerleşirken Service ve Baxter kavga çıkarsa Briant'a yardım etmek için hazır durdular.

Doniphan ceketini çıkarıp gömlek kollarını dirseğine kadar sıvamış, mendili el bileğine sarılı vaziyette boksör misali gardını almıştı.

Soğukkanlılığına yeniden kavuşan Briant yoldaşlarından biriyle dövüşerek küçük koloniye kötü örnek olmayı ayıp bulduğundan hareketsiz duruyordu.

"Bana hakaret etmeye hakkın yoktu, Doniphan," dedi, "şimdi de beni kışkırtmakta haksızsın!.."

"Aslında," diye cevap verdi Doniphan, derin bir aşağılama içeren ses tonuyla, "tahriklere cevap vermeyi bilmeyenleri kışkırtanlar her zaman haksız çıkarlar!"

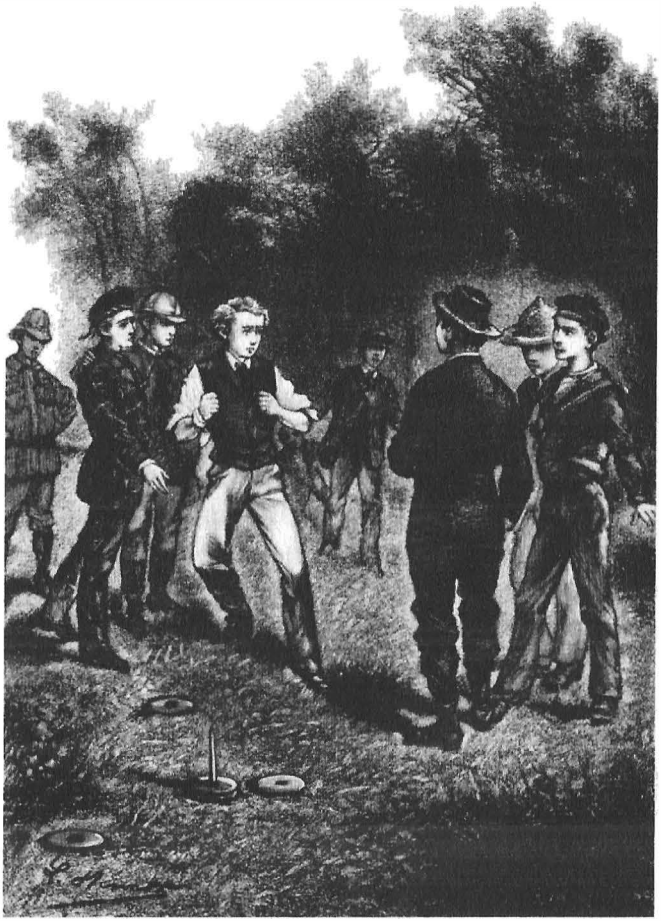
"Cevap vermiyorsam," dedi Briant, "işime gelmediği içindir!.."

"Yanıtlamıyorsan," diye karşılık verdi Doniphan, "korkuyorsun demektir!"

"Korkmak mı?.. Ben mi?.."

"Ödleğin tekisin!"

Briant kollarını sıvayıp kararlı bir şekilde Doniphan'ın üstüne yürüdü. İki rakip şimdi karşı karşıya duruyorlardı.

Doniphan boksör misali gardını almıştı.

İngilizlerde, hatta İngiliz yatılı okullarında boks, deyim yerindeyse eğitimin bir parçasıdır. Zaten bu egzersizde usta delikanlıların başkalarına kıyasla daha olgun ve sabırlı oldukları ve boyuna kavga aramadıkları tespit edilmiştir.

Briant Fransız olduğundan yalnızca yüzü hedef alan bu yumruk alışverişinden asla zevk almamıştı. Dolayısıyla ikisi de aynı yaşta, aynı boyda ve güç bakımından eşit olsalar da oldukça usta bir boksör olan rakibi karşısında Briant aleyhine bir konumda bulunuyordu.

Kavga başlamak üzereydi ve saldırıya geçilecekti ki Dole'un haber verdiği Gordon derhal araya girdi.

"Briant!.. Doniphan!.." diye haykırdı.

"Yalancı dedi bana!.." dedi Doniphan.

"Beni hile yapmakla suçladıktan ve bana ödlek dedikten sonra!" diye cevap verdi Briant.

Bu esnada herkes Gordon'un çevresinde toplanmıştı. İki rakip birkaç adım gerilemişlerdi. Briant kollarını kavuşturmuştu. Doniphan'sa boksör duruşunda bekliyordu.

"Doniphan," dedi o zaman Gordon sert bir sesle, "Briant'ı tanırım!.. Kavga çıkaran o olmamalı!.. İlk haksızlık senden gelmiştir herhalde!.."

"Doğrusu şimdi seni daha iyi tanıyorum, Gordon!.." diye karşılık verdi Doniphan. "Her zaman benim karşı tarafımı tutmaya hazırsın!"

"Bunu hak ettiğin zaman, evet!.." diye yanıtladı Gordon.

"Öyle olsun!" diye devam etti Doniphan. "Ama hangimiz haksız olursak olalım Briant dövüşmeyi reddederse ödlek demektir."

"Ya sen, Doniphan," diye cevap verdi Gordon, "sen arkadaşlarına berbat bir örnek olan kötü bir çocuksun! Ne yani! İçinde bulunduğumuz bu tehlikeli durum yetmezmiş gibi aramızdan biri birliğimizi bozmaya uğraşıyor! Bunun için de ha bire aramızdaki en iyiye çatması gerekiyor!.."

"Gordon'a şükret, Briant!" diye haykırdı Doniphan. "Ve şimdi gardını al!"

"Hayır!" diye bağırdı Gordon. "Şefiniz olarak aramızda yaşanacak her türlü şiddete karşıyım! Briant, French-den'e dön! Sana gelince Doniphan, git kızgınlığını nerede istiyorsan orada geçir ve seni haksız ilan ederken sadece görevimi yaptığımı anladığında geri gel."

"Evet!.. Evet!.." diye bağırıştı ötekiler – Webb, Wilcox ve Cross hariç. "Yaşasın Gordon!.. Yaşasın Briant!.."

Bu oybirliği karşısında itaat etmekten başka yapacak bir şey yoktu. Briant büyük salona geri girdi ve yatma vakti geldiğinde Doniphan bu meseleyi uzatmaya hiç hevesli görünmüyordu.

Buna rağmen içinde Briant'a karşı hissettiği kinin ve düşmanlığın daha da büyüdüğü ve Gordon'un kendisine verdiği dersi unutmayacağı hissediliyordu. Zaten Gordon'un onları barıştırma girişimlerini de reddetmişti.

Küçük koloninin huzurunu tehdit eden bu can sıkıcı geçimsizlikler sahiden yersizdi. Doniphan'ın yanında onun etkisine maruz kalan ve her konuda ona hak veren Wilcox, Cross ve Webb vardı, ama gelecekte bir ayrılığın baş göstermesinden korkmak abartılı mı olurdu?

Gerçi o günden sonra hiçbir sorun çıkmadı. Kimse iki rakip arasında geçenlerden söz etmedi ve kışa yönelik genel çalışmalar kaldığı yerden devam etti.

Kış gecikmedi. Mayısın ilk haftasında soğuk kendini öyle hissettirdi ki Gordon büyük salondaki sobaları yakarak ateşi gece gündüz canlı tutma

talimatı verdi. Hatta çok geçmeden ağıl hangarı ve kümesin ısıtılması da gerekli göründü – bu iş Service ve Garnett'ın görevleri arasındaydı.

O dönemde bazı kuşlar sürüler halinde göçe hazırlanıyordu. Hangi bölgelere doğru uçuyorlardı? Kuşkusuz Pasifik'in ya da Chairman Adasından daha ılıman bir iklim arz eden Amerika kıtasının kuzey bölgelerine gidiyor olmalılardı.

Bu kuşlar arasında ilk sırada kayda değer mesafeleri hızla aşmayı bilen göçmen kırlangıçlar yer alıyordu. O sırada zihni, memleketine dönmek için her çareyi irdelemekle meşgul Briant'ın aklına *Slo-ughi* kazazedelerinin mevcut konumunu belirtmek amacıyla kuşların göçünden faydalanmak geldi. Bu her mevsime dayanıklı türden kırlangıçlardan birkaç düzine yakalamaktan kolay bir şey yoktu, çünkü Store-room'un içine kadar gelip yuva yapıyorlardı. Boyunlarına, içinde Chairman Adasını Pasifik'in aşağı yukarı hangi kısmında aramak gerektiğini belirten ve hemen Yeni Zelandanın başkenti Auckland'a haber verilmesini rica eden bir pusulanın bulunduğu bez bir kesecik bağlandı.

Sonra kırlangıçlar serbest bırakıldı ve kuzeydoğu istikametinde gözden kaybolurlarken genç yerleşimciler onlara samimi bir heyecanla "güle güle" diyerek veda ettiler!

Kurtuluş şansı nadirdi, fakat ihtimal ne kadar ufak olursa olsun o pusulalar birilerinin eline geçebileceğinden Briant'ın bunu ihmal etmemekte hakkı vardı.

25 Mayıs'tan itibaren ilk karlar düşmeye başladı, kış önceki seneden birkaç gün evvel gelmişti. Kışın erken bastırması sert geçeceğinin habercisi

miydi? Bu korkutucuydu, ama South-moors'dan Zelanda Deresi kıyılarına kendi istekleriyle gelen av hayvanlarını saymadan bile French-den'de ısı, ışık ve besin uzun aylar için güvenceye alınmıştı. Zaten sıcak tutan giysiler dağıtılalı birkaç hafta olmuştu ve Gordon hijyen kurallarına titizlikle uyulmasına çok dikkat ediyordu.

Bu son dönemde French-den yeniden genç zihinleri heyecanlandıran gizli bir kıpırdanma hissetti. Gordon'un şeflik süresi 10 Haziran tarihinde sona erecekti.

Müzakereler, gizli görüşmeler hatta entrikalar bu küçük dünyayı ciddi anlamda çalkalıyordu. Gordon, bilindiği gibi duruma kayıtsızdı. Fransız kökenli Briant'sa çoğunluğu İngiliz olan bu delikanlılar kolonisini yönetmeyi hiç düşünmüyordu.

Gerçekte içten içe bu seçimin kaygılandırdığı Doniphan'dı. Kıskanç mizacının eksileri, zorba tutumu ve kibirli karakteri olmasa ortalamanın üstünde zekâsı ve kimsenin şüphe etmediği cesaretiyle seçilme şansı yüksek olabilirdi.

Gordon'un yerini alacağından emin olsa da kibri oy dilenmesini engellediğinden uzak duruyormuş gibi davranıyordu. Onun açıkça yapmadığı şeyi arkadaşları gerçekleştirdi. Wilcox, Webb ve Cross oylarını Doniphan'a vermeleri için arkadaşları, özellikle de katkısı kıymetli küçükler arasında el altından çalışıyorlardı. Öne çıkan başka isim olmadığından Doniphan şefliği çantada keklik görebilirdi.

10 Haziran geldi. Seçim öğleden sonra yapılacaktı. Herkes seçmek istediği kişinin adını bir pusulaya yazmak zorundaydı. Oyların çoğunluğu kazananı belirleyecekti. Moko siyah olduğundan oy

kullanma hakkı yoktu. Geriye kalan on dört üyenin oyları arasından aynı ismi taşıyan yedi artı bir oy yeni şefi belirleyecekti.

Oylama saat ikide Gordon'un başkanlığında yapıldı ve Anglosakson ırkının bu türden tüm işlemlerde gösterdiği ciddiyetle tamamlandı.

Ve sayım gerçekleştiğinde sonuçlar şu şekildeydi:

Briant... sekiz oy.
Doniphan... üç oy.
Gordon... bir oy.

Ne Gordon ne de Doniphan oylamaya katılmak istemişti. Briant'sa oyunu Gordon'a vermişti.

Doniphan sonucun ilanını beklerken hayal kırıklığını ve hissettiği derin öfkeyi saklayamadı.

Oyların çoğunluğunu aldığına çok şaşıran Briant ilk önce kendisine bahşedilen onuru reddedecek gibi oldu. Ama kuşkusuz aklına bir fikir geldi, zira kardeşi Jacques'a baktıktan sonra:

"Sağ olun, arkadaşlar," dedi, "kabul ediyorum!"

Briant o günden itibaren bir sene boyunca Chairman Adasının genç yerleşimcilerinin şefi olacaktı.

XIX

İşaret direği. – Büyük soğuklar. – Telliturna. – Buz pateni. – Becerikli Jacques. – Doniphan ve Cross'un itaatsizliği. – Sis. – Jacques sisler içinde. – French-den'den top atışları. – Kara noktalar. – Doniphan'ın tavrı.

Yoldaşlannın tercihlerini Briant'dan yana yaparken istedikleri şey, yardımsever kişiliğinin, koloninin kaderini belirleyen her fırsatta gösterdiği cesaretinin, ortak çıkar için tükenmez fedakârlığının hakkını vermekti. Tabiri yerindeyse uskunanın komutasını aldığı günden beri, Yeni Zelanda'dan Chairman Adasına yapılan yolculuk boyunca karşılaştıklan hiçbir tehlike ya da zorluk karşısında asla geri adım atmamıştı. Farklı bir milliyetten olsa da küçük büyük herkes onu seviyordu – özellikle de büyük gayretle durmadan ilgilendiği ve oybirliğiyle onu seçen ufaklıklar. Yalnızca Doniphan, Cross, Wilcox ve Webb onun bu yeteneklerini kabul etmeye yanaşmıyorlardı, ama esasında arkadaşlannın en değerlisine karşı haksızlık ettiklerini gayet iyi biliyorlardı.

Bu seçimle birlikte var olan düşmanlığın daha da artacağını öngören Gordon, Doniphan ve taraftarlannın can sıkıcı bir karar almalanndan kaygılansa da Briant'a tebriklerini sunmaktan geri durmadı. Bir yandan yapılan tercihi onaylamazlık edemeyecek kadar adil bir karaktere sahipti, aynca Frenchden'in muhasebesini tutmaktan başka bir şeyle ilgilenmemeyi yeğliyordu.

O günden itibaren Briant aşınlık yapmalanna fırsat vermemeye ant içtiği halde Doniphan ve üç

dostunun mevcut duruma daha fazla katlanmaya niyetli olmadığı anlaşıldı.

Jacques'a gelince, ağabeyinin seçim sonucunu kabul etmesini belli bir şaşkınlıkla karşıladı.

"İstiyorsun yani, ha?.." dedi, Briant'ın tamamlayacağı cümlesini bitirmeden.

"Evet," diye cevap verdi Briant alçak sesle, "hatta hatanı telafi etmek için şimdiye kadar yaptıklarımızdan daha fazlasını yapmak istiyorum!"

"Teşekkürler, ağabey," diye yanıtladı Jacques, "ben de öyle!"

Ertesi gün uzun kış günlerinin çok tekdüzeleştireceği hayatın olağan akışı devam etti.

Ve Briant öncelikle büyük soğuklar Sloughibay'de gezintiye çıkma imkânını tamamen ortadan kaldırmadan oldukça faydalı bir önlem aldı.

Bilindiği gibi Auckland-hill'in en yüksek tepelerinden birine işaret direği dikilmişti. Ancak direğin tepesindeki bayrak birkaç hafta boyunca açıktan esen rüzgârda sallanmaktan lime lime olmuştu. Yani onu kış fırtınalarına bile dayanabilecek bir aletle değiştirmek önemliydi. Briant'ın tavsiyesiyle Baxter bataklık kenarlarını kaplayan esnek hasırotlarından dokunmuş ve rüzgârın içinden geçmesine olanak sağladığından oldukça dayanıklı bir nevi balon imal etti. Bu iş bitince 17 Haziran günü koya son bir gezi yapıldı ve Briant, Birleşik Krallık bayrağının yerine millerce uzaktan görülebilen bu yeni işareti taktı.

Briant ve "idaresindekilerin" French-den'de mahsur kalacakları zaman artık uzak değildi. Termometre eksi yönde devamlı ilerliyordu – ki bu, büyük soğukların süreceğini belirtiyordu.

Briant sandalı tepenin köşesinde karaya çektirdi. Kuruluk yüzünden tahtalar birleşme yerlerinden açılmasın diye de sandal kalın bir örtüyle sarıldı. Baxter ve Wilcox ağılın yakınına ağ tuzaklar gerip Traps-woods sınırına yeni çukurlar kazdılar. Zelanda Deresinin sol yakasına, şiddetli güney rüzgârlarının adaya sürükleyeceği su kuşlarının ilmekleri arasına takılacağı ağ tuzaklar kuruldu.

Bu arada Doniphan ve yoldaşlarından iki üçü, ayakçaklarını takarak asla eli boş dönmedikleri South-moors'a geziler yapıyorlardı. Tüfeklerini olur olmaz sıkmıyorlardı, çünkü cephane konusunda Briant da Gordon kadar tutumlu görünüyordu.

Temmuzun ilk günlerinde dere donmaya başladı. Family-lake üzerinde oluşan ve akıntıyla sürüklenen buz parçaları kısa süre içinde French-den'in biraz aşağısında birikerek bir buz yığını meydana getirdi ve akarsuyun yüzeyi buzdan kalın bir kabukla kaplanmış oldu. Şimdiden sıfırın altında on iki santigrat dereceyi bulan soğuk devam ettikçe göl boydan boya katılaşmakta gecikmeyecekti. Buzlanmayı geciktiren şiddetli boranın ardından rüzgâr güneydoğudan esmeye başladı, gökyüzü aydınlandı ve sıcaklık eksi yirmi derecelere yaklaştı.

Kış yaşamının programı, geçen sene belirlenen şartlarda yeniden uygulamaya kondu. Briant otoritesini kötüye kullanmadan dikkatle takip ediyordu. Zaten ona seve seve itaat ediliyordu ve Gordon bizzat örnek olarak işini ziyadesiyle kolaylaştırıyordu. Üstelik Doniphan ve taraftarları hiç dikbaşlılık etmediler. Gündelik işlerle, özellikle de onların sorumluluğunda olan tuzak ve ağlarla ilgileniyorlardı. Kendi aralarında yaşıyor, alçak sesle

konuşuyor, yemeklerdeki ve sonrasındaki akşam sohbetlerine nadiren katılıyorlardı. Bir dolap mı çeviriyorlardı? Bilinmiyordu. Sonuçta kınanacak bir şey yapmıyorlardı ve Briant'ın müdahale etmesini gerektirecek bir durum yoktu. Herkese karşı adil olmakla yetiniyor, çoğunlukla zor ve zahmetli işleri üstlenip gayret bakımından onunla yarışan kardeşini asla kayırmıyordu. Hatta Gordon, Jacques'ın karakterinin değişmeye başladığını fark etmişti. Moko, Briant'la yaptığı konuşmadan bu yana çocuğun yoldaşlarının oyun ve sohbetlerine açıkça katıldığını memnuniyetle gözlemliyordu.

Dersler, soğuk yüzünden büyük salonda geçirmek zorunda oldukları uzun saatleri dolduruyordu. Jenkins, Iverson, Dole ve Costar gözle görülür bir ilerleme kaydediyorlardı. Büyükler onları eğitirken kendilerini de yetiştirmekten geri kalmıyorlardı. Uzun akşamlar boyunca yüksek sesle, elbette Service'e kalsa *Robinsonlar*'ın okunmasını tercih edeceği yolculuk hikâyeleri okunuyordu. Bazen Garnett'in akordeonundan, müşkülpesent müzik düşkününün yersiz bir inanışla çaldığı şu acıklı ezgilerden biri yayılıyordu. Diğerleri hep bir ağızdan çocukluk şarkılarını söylüyorlardı. Konser son bulduğunda herkes yatağına uzanıyordu.

Her şeye rağmen Briant Yeni Zelanda'ya dönmeyi düşünmekten vazgeçmiyordu. Kafasını en çok meşgul eden konu buydu. Bu açıdan Chairman Adasındaki koloninin kenetlenmesini sağlamaktan başka bir şey düşünmeyen Gordon'dan ayrılıyordu. Briant'ın başkanlığına memlekete dönme hedefine yönelik çabaların damga vurması lazımdı. Deception-bay açıklarında fark ettiği şu beyazımsı

lekeyi düşünüyordu. Kendi kendine ada yakınında yer alan bir toprak parçasına ait olup olmadığını soruyordu. Eğer öyleyse oraya gitmelerine yarayacak bir tekne inşa etmeleri mümkün değil miydi? Fakat bu konuyu Baxter'la konuştuğu her seferde, arkadaşı kafasını hayır anlamında sallayıp böyle bir işin güçlerini fazlasıyla aşacağını belirtiyordu.

"Ah! Niye çocuğuz ki?" diye tekrarlıyordu Briant. "Evet! Yetişkin olmak gerekirken neden çocuğuz?"

En büyük üzüntüsü buydu.

O kış gecelerinde French-den güvende gibi görünse de birkaç kez alarm verildi. Etobur sürüleri –bu neredeyse her zaman çakallar oluyordu– ne zaman ağılın fazla yakınına gelse Phann uzun havlamalarla tehlikeyi haber veriyordu. Doniphan ve diğerleri o zaman salon kapısına atılıp yanan odunlar fırlatarak bu lanet hayvanları kaçırmayı başarıyorlardı.

Civarda birkaç defa jaguar ve puma da görünmüştü, ama onlar çakallar kadar yaklaşmıyordu. Bu hayvanlar tüfek mermileriyle karşılanıyor, yine de atış mesafesi ne olursa olsun ölümcül yara almıyorlardı. Tüm bunlar gösteriyor ki ağılı korumak hiç de kolay değildi.

24 Temmuz'da Moko nihayet av hayvanlarından birini usulünce pişirerek aşçılık yeteneklerini geliştirme fırsatı buldu. Oburlar ve ağzının tadını bilenler harika bir ziyafet çektiler.

Wilcox ve ona seve seve yardım eden Baxter kuş ve kemirgenler gibi ufak türden hayvanlar için çeşitli tuzaklar kurmakla yetinmemişlerdi. Trapswoods ağaçları arasında yetişen fidanlardan birkaçını bükerek büyük av hayvanları için gerçek, ilmekli ağ tuzaklar da yerleştirebilmişlerdi. Genelde

karacaların ormandaki geçiş yollarına kurulan bu tür tuzakların iyi neticeler verdiği gözlemlenmiştir.

Traps-woods'ta tuzağa düşen karaca değil, 24 Temmuz gecesi ilmeklerden birine takılan ve tüm gayretine rağmen kurtulamayan göz kamaştırıcı bir tellitırna oldu. Ertesi gün Wilcox tuzakları kontrole gittiğinde tuzak görevi gören fidandaki halkanın doğrulurken hayvanı boğarak öldürdüğünü anladı. Tüyleri güzelce yolunup içi temizlenen ve hoş kokulu otlarla çeşnilendirilen tam kıvamında kızarmış tellitırna herkes tarafından beğeniyle karşılandı. Kanatları ve butlarıyla herkese yetecek kadar et vardı, hatta her birinin payına gök kubbenin altında yenebilecek en güzel şey olan dilden de ufak bir pay düştü!

Ağustos ayının ilk yarısına dört günlük aşırı soğuklar damgasını vurdu. Briant termometrenin sıfırın altında 30 dereceye düştüğünü kaygıyla fark etti. Havanın saflığı nadir rastlanacak cinstendi ve büyük ısı düşüşlerinde olduğu gibi atmosferi karıştıran tek bir esinti yoktu.

Bu dönem boyunca French-den'den çıkıp da soğuğun iliklerine işlememesi mümkün şey değildi. Ufaklıkların kısa süreliğine de olsa açık havaya çıkmaları yasaklandı. Zaten büyükler de bunu ancak gerçekten gerekli olduğu durumlarda, özellikle ahır ve kümesin ocaklarını beslemek için yapıyorlardı.

Neyse ki bu soğuklar kısa sürdü. 6 Ağustosa doğru rüzgâr batıdan esmeye başladı. Sloughi-bay ve Wreck-coast sahili Auckland-hill'in yamacına çarptıktan sonra benzersiz bir şiddetle doğruca yukarı seken müthiş boraların hücumuna uğradı. Buna rağmen French-den bu rüzgârlardan hiç etkilenmedi. Sağlam duvarlarının birbirinden ayrılma-

sına ancak deprem yol açabilirdi. Yüksek gemileri karaya vuran ya da taş binaları yıkan kasırgaların en şiddetlisi sarsılmaz yalıyara işlememişti. Devrilen ağaçlara gelince, çok sayıda olmaları yakıt stoklarını beslemek açısından genç oduncuların işten tasarruf etmelerini sağlamıştı.

Sonuç olarak bu boralar keskin soğuklara son vererek hava durumunun önemli ölçüde değişmesini sağladı. O dönemden itibaren sıcaklık sürekli yükseldi ve rüzgârların kesilmesiyle sıcaklık donma noktasının 7 ile 8° altında sabitlendi.

Ağustosun ikinci yarısı daha katlanılır geçti, Briant balık avı hariç –çünkü dere ve göl suları hâlâ kalın bir buz tabakasıyla kaplıydı– dışarıdaki faaliyetlere yeniden başlayabildi. Bataklık hayvanlarının bol bol yakalandığı tuzak, kapan ve ağlara birçok ziyarette bulunuldu ve mutfağın taze av eti ihtiyacı karşılandı.

Üstelik çok geçmeden ağıla yeni konuklar katıldı. Toy kuşu ve beçtavuğu yavruları yanı sıra vikunya da Service ve Garnett'in özenlerini esirgemedikleri beş yavru doğurdu.

Bu koşullarda buzun durumu hâlâ izin verdiğinden Briant'ın aklına büyük bir paten partisi vermek geldi. Baxter tahta tabanlar ve demir şeritlerle birkaç çift paten imal etmeyi başardı. Zaten genç oğlanların hepsi Yeni Zelanda kışlarının en soğuk zamanında yapılması pek sevilen bu egzersize az çok alışıklardı ve yeteneklerini Family-lake yüzeyinde sergileme fırsatına hepsi çok sevindi.

25 Ağustos günü sabah on bire doğru Briant, Gordon, Doniphan, Webb, Cross, Wilcox, Baxter, Garnett, Service, Jenkins ve Jacques, Iverson, Dole

ve Costar'ı Moko ve Phann'ın gözetiminde bırakıp buz tabakasında paten kaymaya elverişli, geniş bir alan bulmak üzere French-den'den ayrıldılar.

Briant olur da kendilerini kaptırıp gölde fazla ileri giden olursa diye küçük grubunu geri çağırabilmek için yelkenlideki borazanlardan birini yanına almıştı. Yola çıkmadan önce hepsi öğle yemeği yemişti ve akşam yemeğine kadar geri dönmeyi umuyorlardı.

French-den'in etrafını çevreleyen Family-lake buz parçalarıyla dolu olduğundan uygun bir yer bulmadan evvel kıyı boyunca yaklaşık beş kilometre tırmanmaları gerekti. Genç yerleşimciler Trapswoods'un içerisinde, doğu yönünde göz alabildiğine uzanan ve tamamen buz tutmuş yüzeyin önünde durdular. Burası patenci ordusu için muhteşem bir manevra alanıydı.

Doniphan ve Cross, fırsat çıkarsa avlanmak için tüfeklerini yanlarında getirmişlerdi. Bu tür sporlardan oldum olası hoşlanmayan Briant ve Gordon'sa oraya ihtiyatsızlık yapılmasına engel olmak niyetiyle gelmişlerdi.

Koloninin en usta patencilerinin Doniphan, Cross ve özellikle sürati kadar karmaşık eğrileri kusursuzca çizmekteki becerisiyle dikkat çeken Jacques olduğuna şüphe yoktu.

Briant başlama işaretini vermeden önce arkadaşlarını toplayıp şöyle dedi:

"Size akıllı olmanızı ve her çeşit kibri bir kenara bırakmanızı tavsiye etmeme lüzum yok! Buzun kırılmasından değilse de kol veya bacağınızı kırmaktan her zaman sakının! Uzaklaşıp görüş alanı dışına çıkmayın. Fazla uzağa sürüklenmeniz durumunda Gordon ve benim sizi burada beklediğimizi

unutmayın. Borazanla işaret verdiğimde herkesin bize ulaşabilecek mesafede olması gerek!"

Bu öğütlerin ardından patenciler göl üzerine atıldılar ve onların gerçek bir beceri sergilediklerini gören Briant'ın içi rahatladı. İlk başta birkaç düşüş yaşansa da bunlar kahkahalarla karşılandı.

Hakikaten Jacques kimi zaman tek kimi zaman iki ayak üzerinde, ayakta ya da çömelmiş vaziyette, öne ve arkaya kusursuz derecede düzgün daire ve elipsler çizerek buz üzerinde harikalar yaratıyordu. Kardeşinin ötekilerin oyunlarına katıldığını görmek Briant için büyük bir memnuniyetti!

Bütün bedensel egzersizlere tutkun sporcu Doniphan'ın herkes tarafından gönülden alkışlanan Jacques'ın becerileri karşısında kıskançlık duyması mümkündü. O yüzden Briant'ın az önce vermiş olduğu tavsiyelere rağmen kıyıdan uzaklaşmakta gecikmedi. Hatta bir ara Cross'a yanına gelmesini işaret etti.

"Hey! Cross," diye bağırdı, "şurada... doğuda bir ördek sürüsü görüyorum! Sen de görüyor musun?"

"Evet, Doniphan!"

"Tüfeğin yanında!.. Benimki de!.. Haydi avlanalım!.."

"İyi de Briant uzaklaşmayı yasakladı!.."

"Hey! Briant'ına başlatma şimdi!.. Son sürat yola koyulalım!"

Doniphan ve Cross, Family-lake üzerinde uçan kuş sürüsünü takip ederken göz açıp kapayıncaya kadar sekiz yüz metreyi aşmışlardı.

"Nereye gidiyorlar ki bunlar?" dedi Briant.

"O tarafta birkaç av hayvanı görmüş olmalılar," diye cevap verdi Gordon, "avcılık içgüdüsü..."

"Daha ziyade itaatsizlik içgüdüsü!" diye devam etti Briant. "Doniphan bu..."

"Sence onlar için endişelenmeye gerek var mı?.."

"Kim bilir?.. Yine de uzaklaşmaları büyük ihtiyatsızlık! Baksana, daha şimdiden ne kadar da uzaktalar!"

Sahiden de kendilerini kaptırmış olan Doniphan ve Cross şimdiden gölün ufkunda iki noktacık olmuşlardı. Gün ışığı birkaç saat daha etrafı aydınlatacağından geri dönecek vakitleri vardı, ama bu yaptıkları yine de tedbirsizlikti. Yılın bu döneminde hava durumunda gözlemlenebilecek ani değişikliklere karşı her zaman temkinli olunmasında fayda vardı. Rüzgârın yön değiştirmesi bora ya da sise neden olmaya yeterliydi ve saat ikiye doğru ufuk ansızın kalın bir sis tabakasıyla kaplandığında Briant'ın kaygıları haklı çıktı.

O sırada Doniphan ve Cross hâlâ ortalıkta yoktu. Şimdiden gölün ufuk çizgisine yığılmış bulutlar batı kıyısını gizliyordu.

"İşte, korktuğum başımıza geldi!" diye haykırdı Briant. "Yollarını nasıl bulacaklar?"

"Borazanı çalsana!.." diye yanıtladı Gordon hararetle.

Borazan üç kere yankılandı ve çınlayan notalar boşluğa yayıldı. Buna tüfek atışları karşılık verebilirdi. Doniphan ve Cross'un konumlarını belli etmelerinin tek yolu bu değil miydi?

Briant ve Gordon kulak kabarttı... Hiçbir patlama işitilmedi.

Sis gittikçe kalınlaşmaya ve görüşü engellemeye devam ediyordu. Şimdiden kıyının beş yüz met-

re yakınına kadar ulaşmıştı. Aynı zamanda yüksek bölgelere doğru çıktığından göl birkaç dakika içinde tamamen gözden kaybolacaktı.

O zaman Briant görüş alanındaki arkadaşlarına seslendi. Birkaç saniye sonra hepsi kıyıda toplanmıştı.

"Kararımız ne?.." diye sordu Gordon.

"Cross ve Doniphan siste büsbütün kaybolmadan önce onları bulmak için her şeyi denemeliyiz! Aramızdan biri gittikleri yönde ilerlesin ve borazan çalarak onları çağırmaya çalışsın..."

"Ben gitmeye hazırım!" dedi Baxter.

"Biz de!" diye ekledi iki üç kişi daha.

"Hayır!.. Ben giderim!.." dedi Briant.

"Ben gideyim, ağabey!" diye cevap verdi Jacques. "Patenlerimle Doniphan'a çabucak ulaşırım..."

"Öyle olsun!.." diye yanıtladı Briant. " Sen git, Jacques. Ve tüfek sesi duyulup duyulmadığını iyi dinle!.. Şu borazanı al, yerini belli etmene yarar!.."

"Tamam, ağabey!"

Birkaç dakikaya kalmadan Jacques gittikçe yoğunlaşan sisin ardında gözden kaybolmuştu.

Briant, Gordon ve diğerleri Jacques'ın çaldığı borazana kulak kabarttılar, fakat aradaki mesafe bu sesi çok geçmeden işitilmez kıldı.

Aradan yarım saat geçti. Gidenlerin hiçbirinden haber yoktu, ne gölde yönlerini bulmaktan aciz Cross ve Doniphan'dan ne de onları aramaya giden Jacques'tan.

Onlar geri dönmeden gece bastırırsa üçünün akıbeti ne olacaktı?

"Keşke ateşli silahımız olsaydı," diye haykırdı Service, "belki..."

"Silah mı?" diye karşılık verdi Briant. "French-den'de var ya!.. Kaybedecek bir saniye bile yok!.. Yola koyulalım!"

Alınacak en doğru karar buydu. Doniphan ve Cross gibi Jacques'a da Family-lake kıyısına dönebilmesi için izlemesinin uygun düşeceği istikameti bildirmek her şeyden çok önem taşıyordu. En iyisi peş peşe patlamalarla işaret vererek French-den'e en kestirme yoldan geri dönmekti.

Yarım saatten az bir sürede Briant, Gordon ve öbürleri kendilerini Sport-terrace'tan ayıran beş kilometreyi geride bırakıyordu.

Bu durumda baruttan tasarruf etmek artık söz konusu değildi. Wilcox ve Baxter iki tüfek doldurup doğu istikametine sıktılar.

Hiç cevap yoktu. Ne tüfek ne de borazan sesi geldi.

Saat şimdiden üç buçuk olmuştu. Güneş Auckland-hill Tepesi ardında alçaldıkça sis kalınlaşıyordu. Bu yoğun bulutlar arasından gölün yüzeyini seçebilmek mümkün değildi.

"Top başına!" dedi Briant.

Sloughi'nin iki küçük topundan biri –salon kapısının yanında açılmış mazgal deliğinden dışarı bakan top– Sport-terrace'ın ortasına sürüklenerek amaca uygun şekilde kuzeydoğuya doğrultuldu.

İşaret kovanlarından biriyle dolduruldu. Baxter fitilin ipini çekmek üzereyken Moko kovanın üzerine yağa bulanmış bir ot tıkaç konmasını salık verdi. Bunun patlamayı daha da güçlendireceğini biliyor ve yanılmıyordu.

Top ateşlenince Dole ve Costar kulaklarını tıkadılar.

Fevkalade sakin bu havada patlamanın kilometrelerce uzaktan duyulmamış olması imkânsızdı.

Kulak kabartıldı! Yanıt veren olmadı!

Küçük top bir saat boyunca onar dakika aralıklarla patlatıldı. Doniphan, Cross ve Jacques, French-den'in konumunu belirten bu sürekli atışların anlamı konusunda yanılamazlardı. Üstelik patlamaların tüm Family-lake yüzeyinde işitilmiş olması lazımdı, çünkü sis, seslerin uzaklara yayılması için oldukça elverişlidir ve yoğunlaştıkça bu özelliği artar.

Sonunda saat beşten biraz önce kuzeydoğu yönünde uzaktan gelse de belirgin iki üç tüfek patlaması işitildi.

"Onlar!" diye haykırdı Service.

Ve Baxter hemen Doniphan'ın işaretine son bir atışla cevap verdi.

Birkaç saniye sonra kıyı yakınında gölün üstündeki kadar kalın olmayan sisin içinde iki gölge belirdi. Çok geçmeden yükselen sevinç çığlıkları Sport-terrace'tan gelenlere katıldı.

Bunlar Doniphan ve Cross'tu.

Jacques yanlarında değildi.

Briant'ın nasıl kaygılara kapıldığı tahmin edilebilir! Küçük kardeşi borazan seslerini bile duymayan iki avcıya ulaşamamıştı. Aslında bu esnada yönlerini bulmaya çalışan Cross ve Doniphan Family-lake'ten güneye yönelirken Jacques onlara ulaşmayı denemek için doğuya sapıyordu. Zaten French-den'den gelen patlamalar olmasa onlar da yollarını asla bulamazlardı.

Sisin ortasında kaybolan kardeşinden başka şey düşünemeyen Briant, itaatsizliğinin ne vahim sonuçlar doğurabileceği hakkında Doniphan'a edeceği

sitemleri aklından geçiriyordu. Jacques, sıcaklığın sıfının altında 15 derecelere düştüğü geceyi gölde geçirmek zorunda kalırsa bu soğuğa nasıl dayanırdı?

"Onun yerine ben gitmeliydim... ben!" diyordu, Gordon ve Baxter'ın boşuna umut vermeyi denedikleri Briant.

Birkaç top atışı daha yapıldı. Hiç kuşkusuz Jacques French-den'e yaklaşmış olsa onları duyar, varlığını borazan çalarak belli etmeyi ihmal etmezdi.

Fakat son yankıları uzakta kaybolan patlamalar cevapsız kaldı.

Şimdiden gece çökmeye başlamıştı, karanlık bütün adayı kaplamakta gecikmeyecekti.

Derken umut verici bir şey oldu. Sis dağılmaya başladı. Gündüzün sükûneti ardından neredeyse her akşam olduğu gibi batıdan esmeye başlayan meltem, sisi doğu istikametine sürükleyerek Family-lake'in ufuk çizgisindeki bulutları aralıyordu. Çok geçmeden French-den'i bulmaktaki güçlük yalnızca gecenin karanlığından ileri geliyor olacaktı.

Bu koşullarda yapacak tek bir şey vardı. İşaret verebilmek amacıyla kıyıda kocaman bir ateş yakmak. Wilcox, Baxter ve Service, Sport-terrace'ın ortasına kuru odun yığıyorlardı ki Gordon onları durdurdu.

"Bekleyin!" dedi.

Gordon dürbünle kuzeydoğu istikametini dikkatle inceliyordu.

"Bir nokta görür gibiyim..." dedi, "hareket eden bir nokta..."

Briant da dürbünü alıp baktı.

"Tanrı'ya şükür!.. Bu o!.." diye haykırdı. "Jacques bu!.. Onu seçebiliyorum!.."

Ve hepsi, bir buçuk kilometreden az olmaması gereken bu mesafeden işitilecek şekilde var güçleriyle çığlık attılar!

Aralarındaki mesafe gözle görülür biçimde azalıyordu. Ayağında patenleriyle Jacques gölün donmuş yüzeyinde ok gibi kayarak French-den'e yaklaşıyordu. Birkaç dakikaya kadar yanlarına varmış olacaktı.

"Yalnız değil galiba!" diye haykırdı, şaşkınlığını ifade eden bir el hareketi yapmaktan kendini alıkoyamayan Baxter.

Gerçekten de daha dikkatli baktıklarında Jacques'ın otuz kırk metre arkasında başka iki noktanın daha hareket ettiği ayırt ediliyordu.

"Bu da ne?.." diye sordu Gordon.

"İnsanlar mı?.." diye karşılık verdi Baxter.

"Hayır! Hayvana benziyorlar!.." dedi Wilcox.

"Belki de yırtıcılardır!.." diye haykırdı Doniphan.

Yanılmıyordu ve tereddüt etmeden elinde tüfeğiyle Jacques'ı karşılamak üzere göle atıldı.

Birkaç saniyede çocuğa ulaşan Doniphan iki fişeği de geldikleri yönde geri dönerek çok geçmeden gözden kaybolan yırtıcıların üstüne boşalttı.

Bunlar Chairman faunasında görmeyi hiç beklemedikleri iki ayıydı! Bu korkunç hayvanlar adada kol gezdiklerine göre avcıların daha önce hiçbir ize rastlamamaları nasıl mümkündü? Bu, ayıların orada yaşamadıkları, ama kışın donmuş deniz yüzeyinde ilerleme tehlikesini göze alarak veya yüzen buz parçalarına binerek bu civara gelme riskine girdikleri anlamına mı geliyordu? Bu da Chairman Adası yakınında bir kıtanın mevcudiyetini belirtmiyor muydu?.. Bunu düşünmekte fayda vardı.

Sonuç olarak Jacques kurtulmuştu ve şimdi ağabeyi onu kollan arasında sıkıyordu.

Yürekli çocuğu kutlamalar, sarılmalar, tokalaşmalar eksik olmadı. İki yoldaşını çağırmak için nafile borazan çaldıktan sonra o da yoğun siste kaybolmuştu. İlk patlamalar yankılandığında yönünü bulmakta güçlük çekiyordu.

"French-den'in topundan başka bir şey olamaz bu!" demişti kendi kendine, sesin nereden geldiğini anlamaya çalışarak.

O esnada gölün kuzeydoğusunda, kıyıdan kilometrelerce uzaktaydı. Hemen patenlerinin tüm hızıyla işaretin geldiği yöne ilerlemişti.

Sisin dağılmaya başladığı sırada kendini ona doğru atılan iki ayıyla karşı karşıya bulmuştu. Tehlikeye rağmen soğukkanlılığını bir an bile yitirmemiş ve hızı sayesinde hayvanlarla arasına mesafe koyabilmişti. Ama düşseydi işi biterdi.

Hep birlikte French-den'e dönerlerken Jacques, Briant'ı bir kenara çekip:

"Sağ ol, ağabey," dedi alçak sesle, "şey yapmama izin verdiğin için sağ ol..."

Briant yanıt vermeden kardeşinin elini sıktı.

Sonra salonun kapısından geçen Doniphan'a dönerek:

"Uzaklaşmanı yasaklamıştım. Gördüğün gibi itaatsizliğin az kalsın büyük bir felakete sebep olacaktı! Her ne kadar kabahatli olsan da Jacques'ın yardımına koştuğun için sana teşekkürü borç bilirim!"

"Sadece görevimi yaptım," diye cevap verdi Doniphan, soğuk bir edayla.

Ve yoldaşının candanlıkla uzattığı elini bile sıkmadı.

XX

Gölün güney ucunda mola. – Doniphan, Cross, Webb ve Wilcox. – Ayrılık. – Downs-lands bölgesi. – East-river. – Sol kıyıdan aşağı inerken. – Dere ağzına varış.

Bu olaylar yaşandıktan altı hafta sonra bir gün akşamın beşine doğru dört genç yerleşimci Family-lake'in güney ucunda durmuşlardı.

Günlerden 10 Ekim'di. Yaz mevsiminin etkisi hissediliyordu. Taptaze bir yeşilliğe bürünmüş ağaçların altındaki toprak bahar rengine kavuşmuştu. Hoş bir meltem, kenarında dar bir kumsalın uzandığı geniş South-moors ovasına düşen son güneş ışınlarının hâlâ aydınlattığı gölün yüzeyini hafifçe kırıştırıyordu. Sayısız kuş sürüsü çığlık çığlığa geçerek ağaç gölgelerindeki ya da falez oyuklarındaki gece barınaklarına dönüyordu. Chairman Adasının bu kısmındaki çorak tekdüzeliği yalnızca her dem yeşil yapraklı çeşitli ağaç grupları, çamlar, pırnal meşeleri ve az ötede birkaç dönümlük alana yayılmış köknar korusu bozuyordu. Bitkilerin oluşturduğu gölün arka planı bu noktada kırılıyor, ormanın kalın perdesine yeniden kavuşmak için iki yanda uzanan kıyıların birinden kilometrelerce yukarı çıkmak gerekiyordu.

Bu esnada bir sahil çamının dibinde yakılmış büyük bir ateşten rüzgârın bataklığa doğru savurduğu hoş kokulu bir duman yayılıyordu. İki taş arasında alev alev yanan ocakta bir çift ördek kızarıyordu. Dört oğlanın akşam yemeğinin ardından yapacakları tek şey battaniyelerine sarınmaktı. Ve

içlerinden biri nöbet tutarken diğer üçü sabaha kadar huzurlu bir uyku çekecekti.

Bu kişiler Doniphan, Cross, Webb ve Wilcox'tu ve yoldaşlarından ayrılma kararını şu koşullarda almışlardı.

Genç yerleşimcilerin French-den'de geçirdikleri ikinci kışın son haftalarında Doniphan ve Briant arasındaki ilişkiler iyice gerilmişti. Rakibi lehine sonuçlanan seçime Doniphan'ın nasıl tepki gösterdiği unutulmamıştı. Gitgide daha kıskanç ve asabi bir tavır takınan delikanlı Chairman Adasının yeni reisinin emirlerine boyun eğmeyi kabullenemiyordu. Ona açıkça direnmemesi, çoğunluğun kendisine arka çıkmayacağını iyi bilmesindendi. Buna rağmen Doniphan çeşitli vesilelerle öyle kötü niyetli davranmıştı ki Briant ona haklı sitemlerde bulunmak zorunda kalmıştı. İster avcı içgüdüleri ister kafasına göre davranma isteği ağır bastığından olsun paten partisindeki itaatsizliği ortadaydı ve asiliği gittikçe artıyordu. Briant'ın duruma müdahale etme vakti gelmişti.

O zamana dek bu durumdan ziyadesiyle kaygı duyan Gordon, Briant'dan kendine hâkim olacağının sözünü almıştı. Fakat Briant sabrının sonuna geldiğini hissediyordu. Ortak düzenin korunması adına örnek teşkil edecek bir müdahale şarttı. Gordon Doniphan'ı daha olumlu duygulara çekmeyi nafile denemişti. Vaktiyle üzerinde belli bir etkisi olsa da artık bu etkisinin tamamen kaybolduğunu kabul etmesi gerekti. Doniphan onun her fırsatta rakibinden yana tavır almasını asla bağışlamıyordu. O yüzden Gordon'un müdahalesi hiçbir sonuç vermedi ve bu vesileyle pek yakın-

da baş gösterecek sorunları derin bir üzüntüyle öngördü.

Bu koşullar altında French-den'in konuklarının huzuru için vazgeçilmez olan uyumun bozulduğu sonucu çıkıyordu. Ortak yaşamı can sıkıcı kılan ahlaki bir huzursuzluk hissediliyordu.

Aslında Doniphan ve giderek etkisi altında daha çok kalan taraftarları Cross, Webb ve Wilcox yemek saatleri dışında grubun geri kalanından ayrı yaşıyorlardı. Kötü hava koşulları ava çıkmalarına engel olduğundaysa salonun bir köşesinde toplanarak kendi aralarında kısık sesle konuşuyorlardı.

"Bu dördünün bir iş çevirdikleri muhakkak..." dedi bir gün Briant Gordon'a.

"Sana karşı mı, Briant?" diye yanıtladı Gordon. "Yerini almak mı istiyorlar?.. Doniphan buna cüret edemez!.. Hepimiz senden yana oluruz, biliyorsun ve o da bunun farkında!"

"Wilcox, Cross, Webb ve o bizden ayrılmayı düşünüyor olabilirler mi?.."

"Bundan korkulabilir, Briant, ama onları engelleme hakkımız olduğunu sanmıyorum!"

"Gidip uzağa yerleştiklerini düşünsene, Gordon..."

"Belki de akıllarından geçen bu değildir, Briant."

"Aksine, tam olarak bu geçiyor! Wilcox'u kazazede Baudoin'ın haritasının bir kopyasını çıkarırken gördüm. Şüphesiz yanına almak amacıyla..."

"Wilcox böyle mi yaptı?.."

"Evet, Gordon ve doğrusu, bu tür sıkıntılara son vermek için bir başkası... mesela senin, hatta Doniphan'ın lehine başkanlıktan çekilmemin daha

iyi olup olmayacağını soruyorum! Böylece bütün düşmanlık biter..."

"Hayır, Briant!" diye kızdı Gordon. "Hayır!.. Bu hem seni seçenlere hem de kendine karşı olan görevini yerine getirmemek olur!"

Kış, bu can sıkıcı geçimsizliklerle son buldu. Ekimin ilk günlerinde soğukların kesin olarak geride kalmasıyla birlikte göl ve dere yüzeyindeki buzlar tamamen çözülmüştü. Ve işte o zaman –9 Ekim akşamı– Doniphan kararını açıkladı: Web, Cross ve Wilcox'la beraber French-den'den ayrılacaklardı...

"Bizi terk etmek mi istiyorsunuz?.." dedi Gordon.

"Terk etmek mi?.. Hayır, Gordon!" diye cevap verdi Doniphan. "Cross, Wilcox, Webb ve ben gidip adanın başka bir bölgesine yerleşmeye karar verdik yalnızca."

"Niye peki, Doniphan?"

"Sadece keyfimize göre yaşamayı arzu ettiğimiz ve açıkçası Briant'dan emir almak hoşumuza gitmediği için."

"Bende ne gibi bir kusur bulduğunu öğrenmek isterdim, Doniphan!" dedi Briant.

"Hiç... Başımızda bulunman yeterli!" diye yanıtladı Doniphan. "Daha önce Amerikalı bir koloni reisimiz vardı, öyle değil mi? Şimdi de bir Fransız yönetiyor!.. Başımıza bir Moko'yu getirmediğimiz eksik kaldı..."

"Ciddi konuşmuyorsun, değil mi?" diye sordu Gordon.

"Ciddi olan," dedi Doniphan mağrur bir edayla, "İngilizlerden başka herkesin şeflik yapıyor olması bazı arkadaşlarımızın hoşuna gitse de ne ben ne de dostlarım bundan hoşnutuz!"

"Öyle olsun!" diye cevapladı Briant. "Wilcox, Webb, Cross ve sen, Doniphan, payınıza düşenleri de alarak gitmekte özgürsünüz!"

"Bundan hiç şüphe duymadık, Briant. Yarından tezi yok French-den'den ayrılacağız!"

"Umarım kararınızdan pişman olmazsınız!" diye ekledi, bu konuda tüm ısrarın boşa olacağını anlayan Gordon.

Doniphan'ın yürürlüğe koymaya karar verdiği proje şöyleydi:

Briant, birkaç hafta evvel Chairman Adasının doğu bölümüne yaptığı keşif gezisini anlatırken küçük koloninin oraya iyi şartlarda yerleşebileceğini ileri sürmüştü. Kıyıdaki kaya kütlelerinde çok sayıda mağara mevcuttu, Family-lake'in doğusunda ormanlar kumsalla sınırdaştı, East-river bol miktarda tatlı su sağlıyordu, kıyıları tüylü ve kürklü av hayvanı bakımından bereketliydi – yani orada hayat en az French-den'deki kadar ve Sloughi-bay'den çok daha kolay olmalıydı. Üstelik French-den ve sahil arasındaki mesafe düz çizgi halinde, altısı gölün aşılması, aşağı yukarı bir o kadarı da East-river akıntısından aşağı inilmesi suretiyle sadece yirmi kilometreydi. Dolayısıyla mutlak gereklilik durumunda French-den'le iletişim kurmak kolay olacaktı.

Doniphan, Wilcox, Cross ve Webb'i kendisiyle birlikte adanın diğer sahiline yerleşmeye bütün bu avantajları enine boyuna düşündükten sonra ikna etmişti.

Bununla birlikte Doniphan Deception-bay'e su yoluyla ulaşmak niyetinde değildi. East-river'a varmak amacıyla takip etmeyi düşündüğü güzergâh Family-lake kıyısından güney uca kadar inmek,

burnun çevresinden dolanıp henüz hiç tanınmayan bir bölgeyi keşfederek karşı kıyıdan yukarı çıkmak, sonra ormanın ortasından ağzına kadar akarsu boyunca ilerlemekti. Bu epey uzun –yirmi beş otuz kilometrelik– bir yolculuk olacaktı, ama o ve yoldaşları bu yolu avcı sıfatıyla kat edeceklerdi. Böylece Doniphan, idaresi onunkinden daha tecrübeli eller isteyen sandala binmek zorunda kalmayacaktı. Yanında götürmek istediği halkett-boat East-river'ı ve ihtiyaç halinde adanın doğusunda karşılaşılması muhtemel başka dereleri geçmeye yeterdi.

Bu ilk keşif gezisinin hedefi sadece Doniphan ve üç arkadaşının kalıcı bir şekilde yerleşecekleri mekânı seçmeleri için Deception-bay sahilini tanımak amaçlıydı. Bagajlarla uğraşmayı hiç istemediklerinden yanlarına iki tüfek, dört tabanca, iki ufak balta, yeterli miktarda cephane, oltalar, seyahat battaniyeleri, iki pusuladan birini, hafif kauçuk botu ve av ve balıkçılık sayesinde ihtiyaçlarını fazlasıyla karşılayacaklarından emin olduklarından yalnızca birkaç kutu konserve almaya karar verdiler. Zaten bu yolculuğun ancak altı yedi gün süreceğine inanıyorlardı. Kendilerine bir konut belirlediklerinde French-den'e geri dönüp *Sloughi*'den gelen eşyalardan paylarına düşeni alacak ve bu malzemeyi arabaya yükleyeceklerdi. Gordon veya başka biri ziyaretlerine gelmek isterse iyi karşılanacaktı, fakat ortak yaşamı mevcut koşullarda sürdürmeyi katiyen reddediyorlardı ve bu hususta kararlarını değiştirmeye razı olmayacaklardı.

Ertesi gün şafakta Doniphan, Cross, Webb ve Wilcox bu ayrılığa üzüldükleri belli olan yoldaşlarıyla vedalaştılar. Büyük ölçüde dik kafalılıkla-

rından kaynaklanan projelerini gerçekleştirmeye kararlı olsalar da onlar da göründüklerinden daha üzgünlerdi. Moko'nun küçük dalgakırana getirdiği sandalla Zelanda Deresini geçtikten sonra acele etmeden Family-lake'in uca doğru yavaş yavaş daralan aşağı kısmını ve ne güneyde ne de batıda sonu görünen uçsuz bucaksız South-moors Ovasını inceleye inceleye uzaklaştılar.

Yol üzerinde, bataklığın hemen kenarında birkaç kuş vurdular. Cephanesini idareli kullanması gerektiğini idrak eden Doniphan günlük yiyecek gereksinimini karşılayacak kadar avlanmakla yetindi.

Yağış olasılığı olmasa da hava kapalıydı ve meltem kuzeydoğuya dönmüş görünüyordu. Dört delikanlı gün boyu sekiz on kilometreden fazla ilerleyemediler ve akşam saat beşe doğru gölün ucuna vardıklarında geceyi orada geçirmek üzere durdular.

Ağustos ayının son günleriyle 11 Ekim arası French-den'de gerçekleşen olaylar işte bunlardı.

Böylece Doniphan, Cross, Wilcox ve Webb hangi sebeple olursa olsun asla ayrılmamaları gereken yoldaşlarından artık uzaklaşmışlardı! Kendilerini şimdiden yalnız hissediyorlar mıydı acaba? Evet, belki! Ama projelerini sonuna kadar hayata geçirmeye kararlı vaziyette Chairman Adasının başka bir noktasında yeni bir yaşam kurmaktan başka bir şey düşünmüyorlardı.

Ertesi gün şafağa dek canlı tutulan büyük bir ateşin dayanılabilir kıldığı bir hayli soğuk bir gecenin ardından dördü beraber yola koyulmak için hazırlandılar. Family-lake'in güney ucu, sağdakinin neredeyse dikey şekilde kuzeye uzandığı iki kıyının birleşme noktasında gayet dar bir açı meyda-

na getiriyordu. Doğuda sular gölün birkaç santim üzerinde yükselen otlu zemini kaplamıyor olsa da bu bölge hâlâ bataklıktı. Zemindeki otlarla örtülü cılız ağaçların gölgelediği tümsekler yolu engebeli hale getiriyordu. Bölge kumullardan oluşuyor gibi göründüğünden Doniphan ona Downs-lands (Kumullar Ülkesi) adını verdi. Bilinmeyen bir maceraya atılmak istemediğinden East-river'a ve sahilin daha önce Briant tarafından keşfedilmiş kısmına erişmek üzere kıyıyı takip etmeye karar verdi. Downs-lands bölgesinin sahile kadar araştırılmasına daha sonra vakit ayıracaktı.

O ve yoldaşları yola çıkmadan evvel bu konuyu tartıştılar.

"Haritada mesafeler doğru verilmişse," dedi Doniphan, "East-river'a gölün ucundan en fazla on bir kilometre ilerde rastlamamız lazım. Ve fazla yorulmadan akşama oraya varmış oluruz."

"Neden dere ağzına ulaşacak şekilde kestirmeden kuzeydoğuya gitmiyoruz?" diye belirtti Wilcox.

"Sahiden de. Bu sayede yolumuz üçte bir ölçüsünde kısalır," diye ekledi Webb.

"Kuşkusuz öyle," diye cevap verdi Doniphan, "ama o bilmediğimiz bataklığın ortasında tehlikeye atılıp geri dönmeyi göze almanın ne lüzumu var? Tam tersine göl kıyısını izlersek yolumuzu hiçbir engelin kesmeme ihtimali büyük!"

"Hem sonra," diye ekledi Cross, "East-river kıyısını keşfetmekte fayda var."

"Elbette," diye yanıtladı Doniphan, "çünkü dere, kıyı ve Family-lake arasında doğrudan bağlantı sağlıyor. Aşağı doğru inersek içinden geçtiği ormanı inceleme fırsatı da çıkar."

Bu konuşmanın ardından hızlı adımlarla yürümeye koyuldular. Bir tarafta göl kıyısı yüzeyine üç dört adım yüksekten bakan dar bir yol, öbür yanda sağa doğru uzanan uzun bir kumul ovası vardı. Zemin ciddi ölçüde dikleştiğinden bölge manzarasının birkaç kilometre ileride tamamen değişeceği tahmin edilebilirdi.

Gerçekten de saat on bire doğru Doniphan ve yoldaşlan büyük kayınlann gölgelediği ufak bir koyun kenannda öğle yemeği için durdular. Doğu istikametinde ufku göz alabildiğine gizleyen karışık bir yeşillik kütlesinden başka şey yoktu.

Sabah Wilcox'un vurduğu bir aguti, aşçıbaşı olarak Moko'nun yerini almakla özellikle görevlendirilen Cross'un iyi kötü altından kalkmayı becerdiği yemek ihtiyacını karşıladı. Doniphan ve arkadaşları korlar üzerinde birkaç parça et kızartıp mideye indirdikten ve açlıklannın yanı sıra susuzluklarını da giderdikten sonra Family-lake kıyısından ilerlemeye devam ettiler.

Gölün sınırladığı orman, batı bölgesindeki Traps-woods'un ağaçlanyla aynı cins ağaçlardan oluşuyordu. Her dem yeşil yapraklı ağaç cinsleri çoğunluktaydı. Hepsi olağanüstü ebatlarda kayın ve gürgenlerden çok köknar, sahil çamı ve pırnal meşeler vardı.

Doniphan aynca –büyük bir memnuniyetle– faunanın adanın o bölümünde daha az çeşitlilik sunmadığını saptayabildi. Guanako ve vikunyalann yanı sıra susuzluklarını bastırdıktan sonra uzaklaşan bir nandu sürüsü de gözüne çarpmıştı. Fundalık maradan tucutuco tavşanına, pekariye tüylü av hayvanı kaynıyordu.

Akşam altıya doğru mola vermeleri gerekti. Bu noktada kıyı, gölün taşan suyunu akıtan kanal işlevli bir akarsu tarafından kesiliyordu. Bu East-river olmalıydı. Sahiden de öyleydi. Doniphan dar bir koyun dip tarafındaki ağaç topluluğu altında yakın zamana ait kamp izleri ve yakılmış ocağın küllerini bulunca bu kararından emin oldu.

Briant, Jacques ve Moko Deception-bay gezilerinde bu kıyıya yanaşmış ve ilk gecelerini geçirmişlerdi.

Bu bölgede kamp yapmak, sönmüş kömürleri yeniden tutuşturmak, akşam yemeğinin ardından yoldaşlarının daha evvel barındıkları ağaçların altına uzanmak Doniphan, Webb, Wilcox ve Cross'un yapabileceği en iyi şeydi ve öyle yaptılar.

Briant sekiz ay önce orada durduğunda, arkadaşlarından dördünün kendilerinden ayrı yaşamak niyetiyle Chairman Adasının bu kısmına geleceklerini aklından bile geçirmemişti!

Kendilerini orada, ayrılmaya kendilerinin karar verdiği French-den'deki konforlu konutlarından uzakta bulan Cross, Wilcox ve Webb şimdi biraz pişmanlık duyuyorlardı! Fakat artık kaderleri Doniphan'ınkine bağlıydı ve Doniphan yaptıkları bu hatayı kabul etmeyecek kadar kibirli, kendi projesinden vazgeçmeyecek kadar inatçı, rakibi karşısında eğilmeye razı olmayacak kadar kıskançtı.

Sabah olduğunda Doniphan East-river'ı hemen geçmeyi önerdi.

"Bu işi halletmiş oluruz ve gün, sekiz dokuz kilometreden uzak olmayan su ağzına ulaşmamıza yeter!" dedi.

"Hem sonra," diye belirtti Cross, "Moko çamfıstığı hasadını sol kıyıdan yaptı. Yolda biz de toplarız."

Halkett-boat açıldı ve suya indirilir indirilmez Doniphan arkasında bir ip bırakarak karşı yakaya yöneldi. Birkaç kürek hareketiyle o bölgede on on iki metre genişliği bulan dereyi aştı. Sonra Wilcox, Webb ve Cross hafif kanoyu ellerindeki ip yardımıyla kendilerine çekerek Doniphan'ın arkasından peş peşe öteki kıyıya geçtiler.

Daha sonra Wilcox halkette-boat'u söndürüp seyahat çantası gibi sararak omzuna attı ve tekrar yola koyuldular. Briant, Jacques ve Moko'nun da yaptığı gibi kendilerini sandalla East-river'ın akıntısına bırakmalarının daha az yorucu olacağı kesindi, fakat kauçuk kano sefer başı ancak tek bir kişi taşıyabildiğinden bu yolculuk tarzından vazgeçmeleri gerekmişti.

O gün çok yorucu oldu. Ormanın sıklığı, şiddetli boraların kırdığı dalların düştüğü kalın otlarla kaplı zemin, güçbela etrafından dolaşmak zorunda kalınan bir sürü çukur sahile ulaşmalarını geciktirdi. Yolda ilerlerken Doniphan Traps-woods ağaçlıklarında olduğu gibi Fransız kazazedenin adanın bu kısmından geçtiğini belirtecek izler bırakmadığını tespit etti. Halbuki orayı keşfetmiş olduğu kuşku götürmezdi, çünkü haritası East-river'ın Deception-bay'e kadar akışını hatasız gösteriyordu.

Öğleden biraz önce tam olarak fıstık çamlarının yetiştiği yerde yemek molası verildi. Cross, hepsinin bayıla bayıla yediği bu yemişlerden belli bir miktar topladı. Üç kilometre boyunca daha sık ağaçların arasından ilerleyebilmek ve akarsudan uzaklaşmamak için kendilerine baltayla yol açmaları gerekti.

Bu gecikmeler yüzünden ormanın en uç sınırı ancak akşamın yedisinde geride bırakıldı. Gece

bastırdığından Doniphan sahilin konumuna ilişkin hiçbir bilgi edinemedi. Yine de köpüklü bir çizgiden başka bir şey seçilemese de kumsala vuran denizin uzun ve boğuk uğultusunu işitti.

Açık havada konaklamak için orada durmaya karar verildi. Bir sonraki gece kıyının, dere ağzından uzak olmayan mağaralarında daha iyi bir barınak sunacağına kuşku yoktu.

Kamp kurulduktan sonra ilerlemiş saat dikkate alınırsa gece yemeği denebilecek öğün, ağaç altlarından toplanmış kozalak ve kuru dalların yakıldığı bir ocağın alevinde kızartılan birkaç orman tavuğundan ibaretti.

Tedbir olarak ateşin gün doğumuna kadar canlı tutulması uygun görülmüştü ve ilk saatler boyunca bu görevi Doniphan üstlendi.

Uzun yürüyüş gününden bitkin düşen Wilcox, Cross ve Webb büyük bir fıstık çamının dalları altına uzanıp çok geçmeden uykuya daldılar.

Doniphan uykuyla mücadele etmekte epey zorlandı. Yine de direndi ve nöbeti devretme saati geldiğinde bile arkadaşlarını uyandırmaya kıyamadı.

Zaten orman kamp civarında o kadar sakindi ki güvenlik bakımından en az French-den kadar güvenliydi.

Bu yüzden Doniphan ocağa birkaç kucak odun daha attıktan sonra gidip ağacın dibine uzandı. Bunu yapmasıyla gözleri kapandı ve ancak güneş gökyüzünün denizle birleştiği geniş ufukta yükselince tekrar açıldı.

XXI

Deception-bay'in keşfi. – Bear-rock-harbour. – French-den'e dönüş planları. – Adanın kuzeyinin araştırılması. – North-creek. – Beechs-forest. – Korkunç fırtına. – Sarılı gece. – Gün doğarken.

Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross'un yaptıkları ilk şey akarsu kıyısından ağzına dek inmek oldu. Bakışları, ilk defa gördükleri denizde gıptayla gezindi. Önlerinde uzanan deniz, karşı sahil kadar ıssızdı.

"Her şeye rağmen," diye belirtti Doniphan, "Chairman Adası sandığımız gibi Amerika kıtasından uzak değilse Macellan Boğazından çıkıp Şili ve Peru limanlarına yönelen gemilerin doğudan geçmeleri lazım! İşte, Deception-bay kıyısına yerleşmemiz için bir neden daha ve her ne kadar Briant ona bu adı vermiş olsa da umarım onu haklı çıkarmaz!"

Doniphan bu tespiti yaparken belki de French-den'deki arkadaşlarından kopuşuna mazeret veya en azından gerekçe arıyordu. Her şey enine boyuna düşünülünce Güney Amerika limanlarına giden gemilerin Pasifik'in bu kısmında, Chairman Adasının doğusunda görünmeleri gerektiği anlaşılıyordu.

Doniphan dürbünüyle gözlemledikten sonra East-river'ın ağzını ziyaret etmek istedi. Briant gibi o ve yoldaşları da tabiatın orada rüzgâr ve dalgalara karşı son derece korunaklı, ufak bir liman oluşturduğunu saptadılar. Yelkenli, Chairman Adasının o mahallinde kıyıya savrulmuş olsa karaya oturmayıp genç yerleşimcilerin ülkelerine dönebilecek kadar sağlam kalması imkânsız değildi.

Limanı meydana getiren kayaların ardında Family-lake'e kadar uzanmakla kalmayıp insanın bakışının yeşil ufkunda kaybolduğu kuzeye doğru yayılan ormanların ilk ağaçları toplanmıştı. Sahilin granit kütlelerinde kazılmış oyuklara gelince, Briant abartmıyordu. Doniphan'ın tek sıkıntısı aralarında bir tercih yapmak olacaktı. East-river kıyılarından uzaklaşmamayı uygun gördü ve çok geçmeden tabanı ince kumla kaplı, konfor açısından French-den'den aşağı kalmayan kenar ve köşeleri bol bir "baca" buldu. Bu mağara sadece büyük salon ve Store-room değil, ayrı odalar haline getirilebilecek, birbirine bitişik bir dizi boşluk içerdiğinden bütün koloniye bile yeterdi.

Günün geri kalanı iki üç kilometrelik alana yayılan kıyıyı gezmekte kullanıldı. Bu arada Doniphan ve Cross birkaç tinamu vururken Wilcox ve Webb de dere ağzından yüz adım ötede East-river'ın sularına olta atıyorlardı. Zelanda Deresi akıntısından yukarı çıkan balık türlerinden yarım düzine balık yakalandı – mesela oldukça iri tatlı su levrekleri. Limanı kuzeydoğu istikametinde açık deniz dalgalarına kapayan resiflerin sayısız oyuğu da kabuklu hayvanlarla doluydu. Midye ve böcekler bol, iyi kalitedeydi. Bu yumuşakçalar ve büyük yosunlar arasında süzülen balıklar hemen elleri altında bulunuyor, onları yakalamak için yürümeleri gerekmiyordu.

Briant'ın East-river'ın ağzına yaptığı keşif gezisinde dev bir ayıyı anımsatan yüksek bir kayaya çıktığı unutulmamıştı. Kayanın tuhaf şekli Doniphan'ı da etkiledi. Bu yüzden de tepesine çıktığında kayanın hükmettiği küçük limana Bear-

rock-harbour (Ayı Kayası Limanı) ismini verdi. Yanlarındaki Chairman Adası haritasına artık bu ad da eklenmişti.

Öğleden sonra Doniphan ve Wilcox koya geniş açıdan bakmak için Bear-rock'a tırmandı. Ama adanın doğusunda ne gemi ne de kara görebildiler. Briant'ın kuzeydoğuda dikkatini çeken beyazımsı lekeyi fark etmediler bile. Ya güneş şimdiden fazlasıyla alçalmıştı ya da orada leke yoktu ve Briant'ın gördüğü bir yanılsamadan ibaretti.

Akşam olduğunda Doniphan ve arkadaşları, alt dalları akarsuyun üzerine uzanan bir grup çitlembik ağacı altında yemeklerini yediler. Sonra Bear-rock mağarasına kesin olarak yerleşmek için gerekli eşyaları getirmek üzere French-den'e hemen dönüp dönmemek konusu ele alındı.

"Bence gecikmemeliyiz," dedi Webb, "çünkü Family-lake'in güneyinden aynı yolu katetmemiz birkaç gün alır!"

"Fakat," diye belirtti Wilcox, "buraya geri döndüğümüzde gölü geçip East-river'ın ağzına kadar inmek daha makul olmaz mı? Briant'ın daha önce sandalla yaptığını biz niye yapmayalım ki?"

"Bu bize hem zaman kazandırır hem de hepimizi yorgunluktan kurtarır!" diye ekledi Webb.

"Sen ne düşünüyorsun, Doniphan?" diye sordu Cross.

Doniphan gerçek avantajlar sunan bu öneriyi düşünüyordu.

"Haklısın, Wilcox," diye cevap verdi. "Moko'nun yöneteceği sandala binerek..."

"Moko'nun buna razı olması şartıyla tabii," diye belirtti Web, kuşkulu bir edayla.

"Neden razı olmasın ki?" diye yanıtladı Doniphan. "Briant gibi benim de talimat vermeye hakkım yok mu? Zaten söz konusu olan bize sadece gölde kılavuzluk etmesi..."

"İtaat etmesi lazım!" diye haykırdı Cross. "Bütün malzememizi karadan taşımak mecburiyetinde kalırsak o iş bitmek bilmez! Hatta arabanın ormanda bir geçit bulamaması bile mümkün. Bu durumda sandaldan faydalanacağız..."

"Ya sandalı bize vermeyi reddederlerse?" diye devam etti Webb ısrarla.

"Reddederlerse mi?" diye bağırdı Doniphan. "Kim reddedecekmiş?"

"Briant! Koloni reisi değil mi?"

"Briant!.. Reddetmek!.." diye tekrarladı Doniphan. "O sandal onun kadar bize de ait değil mi?.. Reddetmeye cüret ederse..."

Doniphan sözünü bitirmedi, ama zorba oğlanın bu veya başka konuda düşmanının buyruklarına boyun eğmeyeceği hissediliyordu.

Üstelik Wilcox'un belirttiği gibi, bu hususta tartışmak lüzumsuzdu. Ona göre Briant yoldaşlarına Bear-rock'a yerleşmek için her türlü kolaylığı gösterirdi ve bu konuda kafa patlatma zahmetine değmezdi. Geriye French-den'e hemen dönüp dönmemeye karar vermek kalıyordu.

"Bu bana acil görünüyor!" dedi Cross.

"O zaman, hemen yarın mı?.." diye sordu Webb.

"Hayır," diye yanıtladı Doniphan. "Yola çıkmadan önce adanın kuzey kesimini keşfetmek için koyun ötesine bir sefer yapmak istiyorum. Kırk sekiz saat içinde kuzey kıyısına vardıktan sonra Bear-rock'a geri dönebiliriz. O yönde Fransız kaza-

zedenin fark edemediği ve dolayısıyla haritasında belirtmediği bir kara parçası olmadığını kim bilir? Neye güveneceğimizi bilmeden buraya yerleşmek fazla akıllıca olmaz."

Tespit doğruydu. Bu yüzden bu proje yokluklarını iki üç gün uzatacak olsa da vakit kaybetmeden hayata geçirilmesine karar verildi.

Ertesi gün, 14 Ekim'de Doniphan ve yoldaşları şafakla birlikte yola koyuldular ve sahilden ayrılmadan kuzey istikametinde ilerlediler.

Orman ve deniz arasında aşağı yukarı beş kilometre boyunca uzanan kayalıkların tabanı otuz metreden geniş bir kumsalla kaplıydı.

Delikanlılar son kayayı da geride bırakıp yemek için durduklarında öğlen olmuştu.

Bu noktada koya dökülen ikinci bir akarsu mevcuttu, ama güneydoğudan kuzeybatıya uzanan yatağından, kaynağını gölden almadığı tahmin edilebilirdi. Dar bir koya boşalttığı sular, geçerken adanın yukarı bölgesinden topladıkları olmalıydı. Doniphan ona North-creek (Kuzey Deresi) ismini koydu, ama aslında bu su akıntısı nehir olarak adlandırılmayı hak etmeyecek kadar ufaktı.

Birkaç kürek darbesi halkett-boat'un onu aşmasına yetti. Geriye ormanla arasındaki sınırı oluşturan sol kıyısı boyunca ilerlemek kalmıştı.

Yolda Doniphan ve Cross tarafından iki el tüfek sıkıldı.

Saat yaklaşık üçtü. Doniphan, North-creek'in akıntısını izleyerek gereğinden fazla kuzeybatıya sürüklenmişti, halbuki niyetleri kuzey kıyısına erişmekti. Dolayısıyla tekrar sağa doğru yola koyulacaktı ki Cross aniden haykırarak onu durdurdu:

"Bak, Doniphan, bak!"

Ağaçların altındaki saz ve uzun otlar arasında apaçık hareket eden kırmızımtırak bir kütleyi gösteriyordu.

Doniphan Webb ve Wilcox'a kımıldamamalarını işaret etti. Sonra her an omuzlanmaya hazır tüfeği ve Cross'un eşliğinde hareket eden kütleye doğru sessizce ilerledi.

Bu iri gövdeli, kafası boynuzlarla silahlanmış ve alt dudağı biraz daha uzun olsa gergedan denecek bir hayvandı.

Tam bu esnada bir patlama yankılandı, derken bir ikincisi takip etti. Doniphan ve Cross neredeyse aynı anda ateş etmişlerdi.

Elbette kırk beş metre mesafeden attıkları kurşun hayvanın kalın derisine işlememişti. Kendini sazlıklardan hızla dışarı atıp kıyıyı süratle aşarak ormanda gözden kayboldu.

Doniphan onu tanıyacak zamanı bulmuştu. Tamamen zararsız bir yüzergezerdi, kahverengi kürklü bir "anta", diğer bir deyişle çoğunlukla Güney Amerika ırmakları civarında rastlanan şu muazzam tapirlerden biriydi.

Bu hayvandan hiçbir yarar sağlanamayacağından onu ıskaladıkları için incinen avcılık gururları hariç ortada üzülecek bir şey yoktu.

Chairman Adasının bu tarafında da bitki örtüsü oldukça sıklaşıyor, yeşillikler göz alabildiğine uzanıyordu. Yetişen binlerce kayından yola çıkarak Doniphan tarafından buraya Beechs-forest (Kayın Ormanı) adı uygun görülmüş ve daha önce kabul edilen Bear-rock ve North-creek tanımlarıyla birlikte haritaya işlenmişti.

Akşam olduğunda on dört kilometre aşılmıştı. Genç kâşifler bir o kadar daha giderlerse adanın kuzeyine erişeceklerdi. Bu iş ertesi güne kaldı.

Güneşin doğuşuyla tekrar yürümeye koyuldular. Acele etmek için bazı nedenler vardı. Havanın değişmesi tehdidi mevcuttu. Batıya dönen rüzgâr soğuma eğilimi gösteriyordu. Bulutlar hâlâ yüksek kuşakta kalarak şimdiden açık denize doğru sürükleniyordu. Yağmur yağmayacağı ümit edilebilirdi. Fırtına da olsa rüzgâra meydan okumak gözü pek delikanlıları ürkütmüyordu. Fakat beraberinde her zaman şiddetli sağanaklar getiren bora canlarını fazlasıyla sıkar ve gezintiyi erteleyip Bear-rock'taki barınağa geri dönmek zorunda kalırlardı.

Yandan esen kasırgayla mücadele etmeleri gerekse de adımlarını hızlandırdılar. Son derece zorlu geçen gün daha kötü bir gecenin habercisiydi. Gerçekten de ada, şiddetli bir fırtınanın saldırısına uğradı ve akşam beşte çakmaya başlayan şimşeklerle birlikte uzun gök gürültüleri duyulmaya başladı.

Doniphan ve yoldaşları geri çekilmediler. Hedefe erişme düşüncesi onlara cesaret veriyordu. Zaten Beechs-forest'in ormanı o yönde uzanmaya devam ediyordu ve her zaman ağaçların altına sığınma imkânları olacaktı. Rüzgâr, yağmurun yarattığı zorluğu gölgede bırakacak kadar şiddetli bir şekilde esiyordu. Kıyı uzak olmamalıydı.

Saat sekize doğru karaya vurup çatlayan dalgaların uğultusu işitildi – bu, Chairman Adası açıklarında resifler olduğunu belirtiyordu.

Bu arada kalın bulutlarla kaplı gök yavaş yavaş kararıyordu. Son ışınlar hâlâ boşluğu aydınlatırken denizde uzağı görmek istiyorlarsa adımlarını hız-

landırmalan önemliydi. Ağaçlann sının ötesinde, kuzeydeki kayalıklara çarpan beyaz köpüklü dalgalann dövdüğü beş yüz metre genişliğinde bir kumsal uzanıyordu.

Doniphan, Webb, Cross, Wilcox çok yorgun olmalanna rağmen kendilerinde koşacak gücü buldular. Havanın kararmasına az bir süre kala Pasifik'in o kısmını hiç değilse şöyle bir görmek istiyorlardı. Söz konusu olan sınırsız bir deniz miydi yoksa kıyıyı bir kıta veya adadan ayıran dar bir kanaldan mı ibaretti?

Biraz önden giden Wilcox ansızın durdu. Eliyle kumsaldaki siyahımsı bir kütleyi gösteriyordu. Kumsala vurmuş bir deniz hayvanı, şu balina türü memelilerden biri miydi acaba? Yoksa daha ziyade resiflerin arasına sürüklenmiş bir tekne miydi?

Evet! Bu gördükleri sancak tarafına yatmış bir tekneydi. Ve Wilcox beride, teknenin birkaç adım uzağında, yükselen denizin kenannda iç içe geçmiş yosun şeridi yakınında yatan iki bedeni gösteriyordu.

Doniphan, Webb ve Cross durmuşlardı. Sonra düşünmeden kumsala atıldılar ve kuma uzanmış iki bedenin yanına vardılar – ceset olmalan muhtemeldi!..

Bu fikirden dehşete kapılıp bedenlerde biraz hayat kalmış olabileceğini, acil müdahalenin önem taşıyabileceğini düşünmeksizin aceleyle ağaçlann altında kendilerine bir sığınak aramaya giriştiler.

Gök, sönmekte gecikmeyecek birkaç şimşekle aydınlansa da gece çoktan çökmüştü. Derin karanlığın ortasında esen kasırganın uğultusuna kabaran denizin gürültüsü ekleniyordu.

Ne fırtına! Her yanda çatırdayan ağaçlar altlarına sığınanlar için tehlike oluşturuyor, rüzgârın savurduğu kum, havayı makineli tüfek gibi kamçılıyordu.

Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross bütün gece orada kaldılar ve bir an bile gözlerini yummadılar. Yayılıp zeminde birikmiş kuru dalları tutuşturma tehlikesi taşıdığından ateş yakamamışlardı ve soğuk acımasızca canlarına okuyordu.

Onları uyanık tutan heyecanı da unutmamak lazım. Bu kayık nereden geliyordu?.. Kazazedeler hangi millettendi?.. Tekne adaya vurduğuna göre yakınlarda bir kara parçası mı vardı? Yoksa fırtınanın en kuvvetli anında o sularda batan bir gemiden mi geliyordu?

Bu çeşitli varsayımların hepsi kabul edilebilirdi ve rüzgârın sakinlediği nadir anlarda Doniphan ve Wilcox birbirlerine sokulup alçak sesle bunları konuşuyorlardı.

Aynı zamanda sanrılamaya yatkın zihinlerinde uzaktan çığlıklar duyar gibi oluyor, kulak kabartıp kumsalda dolaşan başka kazazedeler olup olmadığını anlamaya çalışıyorlardı. Hayır! Duyuları onları aldatıyordu. Şiddetli fırtınanın ortasında yankılanan umutsuz çağrılar yoktu. Şimdi kendi kendilerine o ilk dehşet tepkisine boyun eğmekle hata ettiklerini söylüyor, boranın onları savurma riskine rağmen kayalıklara doğru atılmak istiyorlardı!.. Oysa zifiri karanlık gecenin çöktüğü ve fırtınanın aralıksız dövdüğü bu kumsalda alabora olmuş teknenin karaya oturduğu, cesetlerin yattığı yeri nasıl bulacaklardı?

Zaten hem moral hem de fiziksel açıdan o kadar güçlü değillerdi. Öyle uzun süre kendi başlarına

kalmışlardı ki artık birer yetişkin olduklarını zannetseler de *Sloughi*'nin kazasından bu yana denizin ceset olarak adaya attığı ilk insanlar karşısında kendilerini yeniden çocuk hissediyorlardı!

Nihayet soğukkanlılıklarına tekrar kavuşarak yerine getirmeleri gereken görevi idrak ettiler.

Ertesi gün güneş doğar doğmaz kumsala dönüp bir çukur kazacak ve ruhlarının huzuru için dua ettikten sonra iki kazazedeyi gömeceklerdi.

Gece hiç bitmeyecek gibi görünüyor, korkularını dağıtacak şafak hiç sökmeyeceğe benziyordu!

Bari saatlerine bakıp akan zamanı anlayabilselerdi! Ama örtünün altında kibrit yakmak bile mümkün değildi. Bunu deneyen Cross vazgeçmek zorunda kaldı.

O zaman Wilcox'un aklına saati yaklaşık olarak öğrenmenin başka bir yolu geldi. Saati, kurma sapını günde on iki kere çevirmek suretiyle kuruluyordu – yani iki saat için bir tur. O akşam sekizde kurmuş olduğuna göre geçen zamanı ölçmek için kurma sapını çevirerek kaç tur döndüğünü saymak yeterliydi. Öyle de yaptı ve ancak dört tur çevirmesi gerektiğinden saatin aşağı yukarı sabahın dördü olması gerektiği sonucuna vardı. Yani güneş doğmakta gecikmeyecekti.

Gerçekten de kısa bir süre sonra doğuda sabahın ilk ışıkları belirdi. Kasırga dinmemişti ve bulutlar denize doğru alçaldığından Doniphan ve arkadaşları Bear-rock Limanına ulaşamadan yağmur yağması kuvvetle muhtemeldi.

Fakat her şeyden önce kazazedelere karşı son görevlerini yerine getirmeleri lazımdı. O yüzden şafağın ışıkları açıkta biriken bulut kümesi arasın-

dan süzülür süzülmez şiddetli rüzgâra zor karşı koyarak ve savrulmamak için birçok defa birbirlerine tutunmak mecburiyetinde kalarak kumsalda güçbela ilerlediler.

Tekne, hafif bir kum tümseğinin yanında karaya oturmuştu. Çekilen denizin durumundan rüzgârın artırdığı gelgit dalgasının onu geçtiği anlaşılıyordu.

İki cesede gelince, artık orada değildi...

Doniphan ve Wilcox kumsalda yirmi adım kadar ilerlediler...

Hiçbir şey yoktu!.. Deniz çekilirken izleri de silmiş olmalıydı.

"Demek o zavallılar," diye haykırdı Wilcox, "ayağa kalkabildiklerine göre hâlâ canlılardı!.."

"Neredeler peki?.." diye sordu Cross.

"Neredeler mi?.." diye cevap verdi Doniphan, kıyıya kudurmuşçasına vuran denizi işaret ederek. "Çekilen suların götürdüğü yerde!"

Doniphan resiflerin kenarına kadar sürüdü ve dürbününü deniz yüzeyinde gezdirdi...

Görünürde cesetlerden hiçbir iz yoktu!

Kazazedelerin naaşları açığa sürüklenmişti! Doniphan teknenin yanında kalan Wilcox, Cross ve Webb'e katıldı.

İçinde bu felaketten sağ kurtulan biri olabilir miydi?...

Tekne boştu.

Bu ticari bir gemiye ait, önü güverteli, omurgası otuz ayağı bulan bir şalupaydı. Karaya vurduğu sırada sancak bordası su kesiminden delinmiş olduğundan yüzecek durumda değildi. Donanımından geriye kalanlar ıskaçasından kırılmış bir direk parçası, küpeşte takozlarına takılmış ve lime lime

olmuş yelken bezi ve kopmuş halatlardan ibaretti. Erzak, alet edevat ve silahlara gelince, ne sandıklarda ne küçük ön kasaranın altında bir şey vardı.

Kıçta, hangi gemiye ait olduğunu ve bağlama limanını belirten iki isim yazıyordu:

Severn – San Francisco

San Francisco! California sahilindeki limanlardan biri!.. Gemi Amerikan bandıralıydı!

Severn'in kazazedelerinin fırtınada sürüklendikleri kıyının bu kısmında ufuk denizle sınırlanıyordu.

XXII

Briant'ın fikri. – Ufaklıkların sevinci. – Uçurtma imalatı. – Yarıda kalan deneme. – Kate. – Severn'den sağ kalanlar. – Doniphan ve yoldaşlarının atıldığı tehlikeler. – Briant'ın fedakârlığı. – Herkes bir arada.

Doniphan, Webb, Cross ve Wilcox'un French-den'i hangi şartlar altında terk ettikleri unutulmamıştı. Gidişlerinden itibaren genç yerleşimcilerin yaşamı çok hüzünlü bir hal almıştı. Gelecekte gayet can sıkıcı sonuçlar doğurabilecek bu ayrılığın gerçekleşmesini herkes derin bir kederle izlemişti! Briant'ın kendine kızması için hiçbir neden olmadığı kesindi, fakat ayrılık belki de onun yüzünden gerçekleştiğinden bu durum onu diğerlerinden daha çok etkilemişti.

Gordon onu boşuna teselli etmeye uğraşıyordu:

"Geri geleceklerdir, Briant," diyordu. "Hem de tahmin ettiklerinden daha önce! Doniphan ne kadar inatçı olursa olsun koşullar bunu dayatacaktır! Kış mevsiminden evvel French-den'de bize katılacaklarına bahse girerim!"

Başını sallayan Briant cevap vermeye cesaret edemiyordu. Evet, koşulların onları geri getirmesi mümkündü! Ama bu durumda şartlar çok ciddileşmiş olmalıydı.

"Kış mevsiminin dönüşünden önce!" demişti Gordon. Yani genç yerleşimciler Chairman Adasında üçüncü bir kış geçirmeye mi mahkûmlardı? O zamana dek hiç yardım gelmeyecek miydi? Yazın Pasifik'in bu sularında seyreden hiçbir ticari gemi

olmaz, Auckland-hill Tepesine çekilmiş işaret balonu nihayet fark edilmez miydi?

Ada seviyesinden ancak altmış metre yüksekteki balonun göründüğü alan oldukça sınırlıydı. O yüzden Briant, Baxter'la deniz yolculuğuna dayanabilecek bir tekne planı yapmakla nafile uğraştıktan sonra, daha yüksek bir işaret ayarlamanın yolunu aramaya koyuldu. Bundan sık sık bahsediyordu ve bir gün Baxter bu iş için uçurtma kullanabileceklerini düşündüğünü söyledi.

"Ne bez ne de ip sıkıntımız var," diye ekledi. "O alete yeterli ebatlar verilirse üç yüz metre yüksekte süzülebilir!

Hiç rüzgâr esmediği günler hariç!" diye belirtti Baxter.

"Öyle günler az zaten," diye yanıtladı Briant. "Ve durgun havalarda aleti yere indirmek mümkün. Ama ipiyle yere sabitlendikten sonra bu zamanlar haricinde meltemdeki değişimleri kendiliğinden takip eder ve yönü konusunda endişelenmeye gerek kalmaz."

"Denemekte fayda var," dedi Baxter.

"Üstelik," diye karşılık verdi Briant, "bu uçurtma gündüz uzak mesafeden –belki yüz kilometre kadar– görülebilirse, kuyruk veya gövdesine fenerlerimizden birini bağladığımız takdirde gece de görünür!"

Neticede Briant'ın fikri gayet pratikti. Uygulamasına gelince, Yeni Zelanda çayırlarında çok uçurtma uçurmuş delikanlıları zorlayacak değildi.

Briant'ın projesi açıklandığında genel bir neşeye yol açtı. Özellikle küçükler, Jenkins, Iverson, Dole ve Costar işi eğlenceli tarafından alarak o zamana kadar gördüklerinin hepsinden daha büyük bir

uçurtma yapma düşüncesine pek sevindiler. Havada salınırken gergin ipinden çekmek ne büyük zevk olacaktı!

"Uzun bir kuyruk takarız ona!" diyordu biri.

"Ve kocaman kulaklar!" diye ekliyordu diğeri.

"Üstüne, yukarıda güzelce debelenen, muhteşem bir "punch"* çizeriz!"

"Ve arkasından tükürürüz!"

Bu gerçek bir sevinçti! Aslında çocukların eğlenceden başka şey görmedikleri bu fikrin gerisinde ciddi bir çözüm yatıyordu. Mutlu sonuçlar doğuracağı umulabilirdi.

Doniphan ve yandaşlarının French-den'i terk ettikleri günden iki gün sonra Baxter ve Briant işe koyuldular.

"Mesela," diye haykırdı Service, "böyle bir aleti fark ettiklerinde ne olduğunu anlamak için gözlerini dört açan onlar olur! Robinsonlarımın aklına göğe uçurtma yollama fikrinin hiç gelmemiş olması ne yazık!"

"Adamızın her noktasından görülebilecek mi?" diye sordu Garnett.

"Sadece adamızdan değil," diye cevap verdi Briant, "çevre sularda uzak mesafeden de fark edilecektir."

"Auckland'dan görülür mü peki?.." diye haykırdı Dole.

"Maalesef hayır!" diye yanıtladı Briant, düşünceli bir edayla gülümseyerek. "Yine de Doniphan ve ötekiler onu gördüklerinde geri dönmeye karar verirler belki!"

---

* Soytarı –çn.

Mert oğlanın gidenleri aklından çıkarmadığı ve bu ayrılığın mümkün olduğunca erken son bulmasını arzuladığı belli oluyordu.

O ve sonraki günler Baxter'ın sekizgen şekilde yapmayı önerdiği uçurtmanın imalatıyla geçti. Hafif ve dayanıklı iskelet Family-lake kıyılarında yetişen çok sert bir kamış türünden yapıldı. Sıradan bir rüzgârın gücünü kaldırabilecek kadar sağlamdı. Briant iskelete, uskunanın ızgara parmaklıklarını örtmeye yarayan, kauçukla sıvanmış hafif bezlerden birini gerdirdi – rüzgâr, su geçirmez örtüye işlemiyordu. İpe gelince, en az altı yüz metre uzunluğunda, çok sıkı örülmüş, paraketeyi denize sarkıtmakta kullanılan ve kayda değer gerginlikleri kaldırabilen bir sicim kullanılacaktı.

Araç, havada yana yattığında onu dengede tutmaya yarayacak muhteşem bir kuyrukla donatılacaktı. Öyle sağlam yapılmıştı ki genç yerleşimcilerden herhangi birini kolayca havaya kaldırabilirdi! Ama mesele bu değildi, serin rüzgârlara dayanabilecek kadar sağlam, belli bir yüksekliğe ulaşabilecek kadar geniş, seksen yüz kilometrelik bir alanda fark edilebilecek kadar büyük olması yeterliydi.

Uçurtmanın elle zapt edilemeyeceği gün gibi ortadaydı. Rüzgârın itmesiyle koloninin hepsini peşinden fazlasıyla hızla sürüklerdi. Bu yüzden ipi, uskunanın bocurgatlarından birine sarılmalıydı. Bu küçük, yatay çıkrık Sport-terrace'a taşındı ve "Göklerin Devi" nin –ufaklıkların ortak kararla verdikleri isim– çekme gücüne direnebilmesi için yere sıkıca sabitlendi.

Bu iş 15'i akşamı bittiğinden Briant bütün yoldaşlarının hazır bulunacağı ilk uçurma merasimini ertesi gün öğleden sonraya erteledi.

Fakat ertesi gün bu işlemi gerçekleştirmek mümkün olmadı. Fırtına patlamıştı. Uçurtma rüzgâra kapılırsa hemen parçalanırdı.

Doniphan ve arkadaşlarına adanın kuzey kesiminde saldıran ve Amerikalı kazazedelerle şalupayı sonradan Severn-shores (Severn Kayalıkları) adı verilecek kuzey resiflerine sürükleyenle aynı fırtınaydı.

Ertesi gün –16 Ekim– hava biraz sakinlese de rüzgâr hâlâ Briant'ın hava aracını uçurmak istemeyeceği kadar şiddetliydi. Ama öğleden sonra güneydoğuya döndüğünde hissedilir derecede yumuşayan rüzgârla hava yine değişince işlem sonraki güne bırakıldı.

17 Ekim tarihi, Chairman Adası yıllıklarında önemli bir yer tutacaktı.

O gün cuma olsa da Briant batıl inançlar gereği yirmi dört saat daha beklemeyi düşünmedi. Zaten havada uçurtmayı destekleyecek tatlı bir meltemle sabit ve düzenli bir şekilde esiyordu. Denge düzeneğinin rüzgâr yatağında kalmasını sağladığı eğim sayesinde yüksek irtifaya çıkar ve akşam olduğunda geri çekilerek bütün gece görülebilecek bir fener bağlanabilirdi.

Kahvaltının ardından bir saatten fazla süren son hazırlıklar yapıldı. Sonra hepsi Sport-terrace'a gitti.

"Briant bu aleti yapmayı akıl etmekle ne iyi etti!" diye tekrarlıyordu Iverson ve diğerleri, el çırparak.

Saat bir buçuktu. Yere yayılıp uzun kuyruğu açılan uçurtmayı meltemin devinimine bırakmak için Briant'ın işareti bekleniyordu ki şef tatbikata ara

verdi. O sırada şaşılacak derecede tuhaf ve acıklı havlamalar eşliğinde hızla orman tarafına atılan Phann dikkatini çekmişti.

"Phann'ın nesi var?" diye sordu Briant.

"Ağaçların altında bir hayvanın varlığını mı hissetti acaba?" diye karşılık verdi Gordon.

"Hayır!.. O zaman başka türlü havlardı!"

"Gidip bakalım!.." diye haykırdı Service.

"Silahsız olmaz!" diye ekledi Briant.

Service ve Jacques French-den'e koşup ikisi de elinde dolu tüfeklerle geri geldiler.

"Gelin," dedi Briant.

Ve Gordon'un refakatinde üçü beraber Trapswoods'un sınırına yöneldiler. Phann orayı zaten aşmıştı ve artık görülmese de havlamaları hâlâ duyuluyordu.

Briant ve yoldaşları ancak elli adım atmışlardı ki köpeğin, dibinde bir insan siluetinin yattığı bir ağacın önünde durduğunu fark ettiler.

Giysileri, –kalın kumaştan etek ve bluzu, beline bağlanmış kahverengi yünden şalı– hâlâ iyi durumda görünen bir kadın, uzanmış halde ölü gibi hareketsiz yatıyordu. En fazla kırk kırk beş yaşlarındaki kadının yüzü, güçlü kuvvetli yapısına rağmen derin acıların izini taşıyordu. Yorgunluktan, belki de açlıktan bitkin düşmüş, bilincini yitirmişti, ama dudakları arasından hâlâ hafif hafif nefes alıyordu.

Genç yerleşimcilerin Chairman Adasına gelişlerinden bu yana rastladıkları ilk insan karşısındaki coşkularını tahmin edersiniz!

"Soluk alıyor! Soluk alıyor!" diye bağırdı Gordon. "Kuşkusuz açlık, susuzluk..."

Jacques derhal French-den'e koşup biraz peksimetle bir matara konyak getirdi.

Kadının üzerine eğilen Briant sımsıkı kapanmış dudaklarını aralayarak canlandırıcı likörden birkaç damla içirmeyi başardı.

Kadın kıpırdandı ve gözlerini açtı. Etrafında toplanmış çocukları fark eden gözleri canlandı... Sonra Jacques'ın sunduğu peksimet parçasını oburca ağzına götürdü.

Zavallının yorgunluktan ziyade açlık ve susuzluktan ölmekte olduğu görülüyordu.

İyi de kimdi bu kadın? Onunla konuşmak ve söylediklerini anlamak mümkün olacak mıydı?..

Briant'ın bu konudaki merakı, meçhul kadının doğrulup İngilizce şu sözcükleri sarf etmesiyle aydınlığa kavuştu:

"Teşekkürler... çocuklar... teşekkürler!"

Yarım saat sonra Briant ve Baxter onu büyük salona taşımışlardı. Orada Gordon'un yardımıyla durumunun gerektirdiği her türlü bakım yapıldı.

Kendini biraz daha iyi hissedince hemen hikâyesini anlatmaya koyuldu.

Maceralarının anlatısının genç yerleşimcileri ne kadar ilgilendirdiği kestirilebilir.

Amerikan kökenliydi, uzun müddet Birleşik Devletler'deki Far-West topraklarında yaşamıştı. Adı Catherine Ready ya da kısaca Kate'ti. Yirmi seneden fazla süredir New York Eyaletinin başkenti Albany'de oturan William R. Penfield ailesinin hizmetinde, evin güvenilir yardımcısı görevinde çalışıyordu.

Bir ay önce akrabalarının yaşadığı Şili'ye gitmek isteyen Bay ve Bayan Penfield, Kaptan John

F. Turner komutasındaki *Severn* ticaret gemisine binmek üzere California'nın en önemli limanı San Francisco'ya gelmişlerdi. Bu gemi Valparaiso'ya gidiyordu. Bay ve Bayan Penfield deyim yerindeyse aileden biri sayılan Kate'i de yanlarına alarak gemiye yerleşmişlerdi.

Severn iyi bir gemiydi ve mürettebatında işe yeni girmiş şu sekiz adam alçağın önde gidenleri olmasa kuşkusuz harika bir yolculuk yaparlardı. Yola çıkışlanndan dokuz gün sonra mürettebatten Walston, arkadaşları Brandt, Rock, Henley, Cook, Forbes, Cope ve Pike'ın yardımıyla Kaptan Turner ve geminin ikinci kaptanının yanı sıra Bay ve Bayan Penfield'in de öldürüldüğü bir isyan çıkarmıştı.

Katillerin amacı gemiyi ele geçirdikten sonra yolcuları Güney Amerika'nın birkaç bölgesinde hâlâ yürütülen köle ticaretinde kullanmaktı.

Gemiden yalnız iki kişi kurtulmuştu: Suç ortaklarından daha merhametli olan tayfa Forbes'un lehinde tavır aldığı Kate ve *Severn*'in baştayfası Evans. Haydutlar, gemiyi yönetmek için otuz yaşlarındaki bu adama güvenmek mecburiyetindelerdi.

Bu korkunç sahneler ayın yedisini sekizine bağlayan gece, *Severn* Şili kıyısından yaklaşık iki yüz mil mesafedeyken gerçekleşmişti.

Ölümle tehdit edilen Evans, Horn Burnunu dönüp Afrika'nın batısındaki sulara ulaşacak şekilde manevra etmek zorunda kalmıştı.

Fakat birkaç gün sonra gemide, sebebi asla öğrenilemeyen bir yangın çıkmış ve kısa sürede öyle şiddetlenmişti ki Walston ve arkadaşları *Severn*'i tam anlamıyla kül olmaktan kurtarmayı boşu boşuna denemişlerdi. Hatta içlerinden biri, Henley,

ateşten kaçmak için denize atladığında ölmüştü. Şalupaya alelacele biraz erzak, birkaç silah ve cephane atıp gemiyi terk etmek ve *Severn* alevler içinde sulara gömülürken uzaklaşmaları gerekmişti.

En yakın karadan iki yüz mil uzakta bulunduklarından kazazedelerin durumu son derece kritikti. Aslında aralarında Kate ve Evans olmasa şalupanın taşıdığı alçaklarla beraber batması gayet adil olurdu.

İki gün sonra –vaziyeti daha da korkunçlaştıran– şiddetli fırtına patlak vermişti. Fakat rüzgâr açıktan estiğinden direği kırık, yelkeni lime lime olmuş tekne Chairman Adasına sürüklenmişti.

Ayın 15'ini 16'sına bağlayan gece sığ kayalara çarptıktan sonra kaburgası kısmen kırılmış, bordası aralanmış halde gelip kumsalda karaya nasıl oturduğu malum.

Fırtınaya karşı mücadele etmekten bitkin düşmüş, erzaklarının bir bölümü tükenmiş Walston ve yandaşlarının soğuk ve yorgunluğa dayanacak gücü kalmamıştı. O yüzden şalupa resiflere yanaştığında neredeyse cansız haldelerdi. Bu esnada dalgalardan biri tekne karaya oturmadan biraz evvel içlerinden beşini alıp götürmüş, birkaç saniye sonra ikisi kumsala savrulurken Kate teknenin diğer tarafında kıyıya vurmuştu.

Tıpkı Kate gibi bu iki adam da uzun müddet baygın kalmışlardı. Kendine gelen Kate, Walston ve diğerlerinin ölmüş olduklarını düşünse de hareketsiz kalmayı yeğlemişti. Bu bilinmez topraklarda yardım aramaya gitmek için günün doğmasını bekliyordu ki sabah saat üçe doğru şalupanın yakınında, kumda çıtırdayan ayak sesleri işitti.

Bunlar, tekne karaya oturmadan önce dalgadan kurtulmayı güçbela başaran Walston, Brandt ve Rock'tı. Resifleri geçip arkadaşları Forbes ve Pike'ın yattıkları yere varınca hemen onları hayata döndürmeye uğraştılar. Sonra Baştayfa Evans, Cope ve Rock'ın gözetiminde birkaç yüz adım ötede onları beklerken durum değerlendirmesi yaptılar.

Kate konuştuklarını açık seçik duyuyordu:

"Neredeyiz?" diye sordu Rock.

"Bilmiyorum!" diye cevap verdi Walston. "Mühim değil! Burada kalmayalım, doğuya doğru inelim! Sabah olunca başımızın çaresine bakarız!"

"Ya silahlarımız?.." dedi Forbes.

"İşte buradalar, hem de hiç zarar görmemiş cephanemizle birlikte!" diye yanıtladı Walston.

Ve şalupanın sandığından beş tüfekle paketler dolusu fişek çıkardı.

"Bu vahşiler ülkesinde işin içinden sıyrılmak için bunlar az!" diye ekledi Rock.

"Evans nerede?.." diye sordu Brandt.

"Şurada," diye cevap verdi Walston, "Cope ve Rock'ın gözetiminde. İstese de istemese de bize eşlik etmesi gerekecek. Direnirse, aklını başına getirmeyi bilirim!"

"Kate'e ne oldu acaba?.." dedi Rock. "Kurtulmayı başarabildi mi?"

"Kate mi?.." diye yanıtladı Walston. "Onun için kaygılanmaya gerek yok! Şalupa sürüklenmeden önce suya düştüğünü gördüm, şimdiye dibi boylamıştır!"

"İsabet olmuş!.." diye cevapladı Rock. "Hakkımızda fazla şey biliyordu."

"Uzun süre yaşatmazdık zaten!" diye ekledi, niyetini açıkça belli eden Walston.

Bu konuşmalara kulak misafiri olan Kate *Severn*'in tayfaları gider gitmez kaçmaya karar vermişti.

Kısa bir süre sonra Walston ve yandaşları şalupanın sandıklarında kalan erzakları –iki üç kilo tuzlu et, biraz tütün ve iki üç matara cin– ve silah ve cephaneyi de alıp bacakları iyi durumda olmayan Forbes ve Pike'a destek olarak bora tüm şiddetiyle devam ederken uzaklaşmışlardı.

Yeterince uzaklaştıklarından emin olduğunda Kate ayağa kalktı. Tam zamanıydı, çünkü kabaran deniz daha şimdiden kumsala erişiyordu ve orada kalırsa çok geçmeden dalga tarafından sürüklenecekti.

Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross'un kazazedelere son görevlerini yerine getirmek üzere geri geldiklerinde onları niye yerlerinde bulamadıkları şimdi anlaşılıyor. Walston ve çetesi doğu istikametine inerlerken, Kate karşı yöne, farkında olmaksızın Family-lake'in kuzey ucuna doğru yürüyordu.

16'sında öğleden sonra yorgunluk ve açlıktan bitkin bir halde oraya varmıştı. Karnını doyurmak için bulabildiği tek şey birkaç yabani meyveden ibaretti. Sol kıyıyı izleyerek bütün gece ve 17'si sabahı boyunca yürüdü ve gelip Briant'ın onu yarı ölü vaziyette bulduğu yere yığıldı.

Kate'in anlattığı son derece ciddi olaylar bunlardı. Gerçekten de her suça yatkın yedi adam genç yerleşimcilerin Chairman Adasında o zamana dek güven içinde yaşadıkları yerde karaya çıkmışlardı. Frenchden'i keşfetseler saldırmakta tereddüt ederler miydi? Hayır! Oradaki malzemeleri, erzakı, silahları ve bilhassa *Severn*'in şalupasını tekrar denize açılabilecek hale getirmek için gereken aletleri ele geçirmek faydalarına olurdu. Böyle bir durumda Briant ve o

sırada en büyükleri en fazla on beş, en küçükleriyse ancak on yaşındaki arkadaşları bu adamların karşısında nasıl direnebilirdi? Korkunç ihtimaller söz konusuydu! Walston adada kalırsa hücum etmesini beklemeleri gerektiğine hiç şüphe yoktu!

Kate'in anlattıklarını hepsinin ne büyük bir heyecanla dinlediğini tahmin etmek zor değil.

Onu dinlerken Briant'ın aklında tek bir şey vardı: Gelecek böyle tehlikeler taşıyorsa en çok tehdit altında olanlar Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross'tu. *Severn* kazazedelerinin Chairman Adasındaki, özellikle de o esnada keşfe çıktıkları sahilin o kısmındaki varlıklarından bihaberlerse nasıl tetikte olacaklardı? İçlerinden birinin silahını ateşlemesi Walston'a konumlarını açık etmeye yetmez miydi? Ve o zaman dördü de bu merhametsiz alçakların eline düşerdi!

"Gidenlere yardım etmek lazım," dedi Briant. "Yarından önce uyarmalıyız onları..."

"Ve French-den'e geri getirmeliyiz!" diye ekledi Gordon. "Çünkü o haydutların saldırı ihtimaline karşı tedbir almak için her zamankinden fazla birlik olmamız çok önemli!"

"Evet!" diye devam etti Briant. "Madem arkadaşlarımızın geri dönmeleri lazım, o halde gelecekler!.. Ben gidip onları bulurum!"

"Sen mi, Briant?"

"Ben, Gordon!"

"Nasıl peki?.."

"Moko'yla sandala binerim. Birkaç saat içinde gölü geçip daha evvel yaptığımız gibi East-river'dan aşağı ineriz. Dere ağzında Doniphan'a rastlamamız kuvvetle muhtemel..."

"Ne vakit yola çıkmayı düşünüyorsun?.."

"Hemen bu akşam," diye cevap verdi Briant, "karanlık, fark edilmeden gölü aşmamıza izin verecek hale gelir gelmez."

"Ben de seninle gelecek miyim, ağabey?.." diye sordu Jacques.

"Hayır," diye karşılık verdi Briant, "hepimizin sandalla geri gelmesi gerekiyor ve altı kişiye yer bulmak zor!"

"Kararımız bu mu yani?.." diye sordu Gordon.

"Evet, bu!" dedi Briant.

Sahiden de yalnızca Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross'un değil, aynı zamanda küçük koloninin çıkarı için de yapılacak en iyi şey buydu. Olası bir saldırıda fazladan güçlü kuvvetli dört delikanlının katkısı hor görülecek şey değildi. Öte yandan yirmi dört saate kalmadan herkesin Frenchden'de toplanması isteniyorsa kaybedecek bir saat bile yoktu.

Tahmin edileceği gibi uçurtmanın gökyüzüne salınması söz konusu değildi. Bu son derece ihtiyatsız bir girişim olur, genç yerleşimcilerin varlığını, açıktan geçebilecek gemilerden ziyade Walston ve suç ortaklarına belli ederdi. Hatta bu konuda Briant Auckland-hill'in zirvesinde yükselen işaret direğinin indirilmesinin de uygun olacağına karar verdi.

Akşama kadar kimse salondan dışarı çıkmadı. Kate onların maceralarını dinledi. Güçlü kadın artık kendini değil onları düşünüyordu. Chairman Adasında birlikte kalmaları gerekirse adanmış hizmetkârları olur, bakımlarını sağlar, onları bir anne gibi severdi. Daha şimdiden ufaklıklar

Dole ve Coster'a, Far-West bölgesinde İngiliz bebekleri manasında kullanılan "popooses" adını vermişti.

Service de gözde romanları anısına ona Vendredine* adını koymayı teklif etmişti –tıpkı Crusoé'nin unutulmaz yoldaşı Cuma'ya yaptığı gibi–, çünkü Kate French-den'e tam da bir cuma günü gelmişti.

Ve ekledi:

"Bu haydutlar Robinson'un vahşileri sanki! Vahşilerin ortaya çıktığı ve haklarından gelindiği bir zaman hep vardır!"

Saat sekizde yola çıkış hazırlıkları tamamlanmıştı. Sadakati hiçbir tehlike karşısında azalmayan Moko bu gezide de Briant'a refakat edeceğine seviniyordu.

Yanlarına erzak, birer tabanca ve pala alıp yürekleri burkulmuş halde uzaklaşmalarını seyreden yoldaşlarıyla vedalaştıktan sonra Family-lake'in karanlığında gözden kayboldular.

Güneşin batışıyla kuzeyden esen hafif bir meltem baş göstermişti ve devam ederse hem gidişte hem de dönüşte sandalın işine yarardı.

Esinti, gölü batıdan doğuya geçmelerini sağlayacak kadar devam etti. Gece zifiri karanlıktı – fark edilmeden geçmek isteyen Briant için sevindirici bir durum. Pusulası yardımıyla yön belirlerken karşı kıyıya ulaşacağına emindi. Hafif teknenin kıyıya su akıntısının altında veya üstünde yanaşması için biraz inmek ya da çıkmak yeterliydi. Briant ve Moko'nun tüm dikkatleri bir ışık görür gibi oldukları yönde yoğunlaşmıştı. Bu ışık büyük ihtimalle

* Fr. Vendredi Cuma demektir –çn.

Walston ve arkadaşlarının varlığını gösteriyordu, çünkü Doniphan daha ziyade sahilde, East-river'ın ağzında kamp kurmuş olmalıydı.

İki saatte altı mil yol alan sandal, iyice serinlemiş rüzgârdan zarar görmemişti. Tekne, oraya yaptıkları ilk ziyarette yanaştıkları yerin yakınına vardı ve göl sularının dereye aktığı küçük koya ulaşmak için kıyı boyunca yarım mil daha ilerlemeleri gerekti. Bu belli bir zaman aldı. O sırada rüzgâr döndüğünden kürek çekmeleri de gerekti. Suların üstüne eğilmiş ağaçların koruması altında her şey sakin görünüyordu. Ormanın derinliklerinden ne bir çığlık ne de bir uluma geliyordu. Yeşillik kümelerinin karanlığında göze çarpan şüpheli hiçbir ışık yoktu.

Bununla birlikte saat on buçuğa doğru sandalın kıçında oturan Briant, Moko'nun kolunu yakaladı. East-river'ın birkaç yüz adım ötesinde, sağ yakada yarı sönmüş bir ocağın ölgün ışığı karanlığa yayılıyordu. Orada kamp yapan kimdi acaba? Walston mu, yoksa Doniphan mı?.. Kendilerini derenin akıntısına bırakmadan evvel bunu öğrenmeleri önemliydi.

"İndir beni, Moko," dedi Briant.

"Sizinle gelmemi istemiyor musunuz, Bay Briant?" diye yanıtladı miço, kısık sesle.

"Hayır! Yalnız olmam daha iyi! Yaklaşınca görülme riskim azalır!"

Sandal kıyıya yanaştı ve Briant, Moko'ya orada beklemesini söyledikten sonra karaya atladı. Elinde palası, kemerinde gürültü çıkarmamak için son ana kadar kullanmamaya kesin kararlı olduğu tabancası vardı.

Kıyıya tırmanan cesur oğlan ağaçların arasına süzüldü.

Birden durdu. Yirmi adım kadar ötede ocağın hâlâ yaydığı solgun ışığın yarı aydınlığında kendisi gibi otların arasında sürünen bir gölge görür gibi oldu.

Tam o anda müthiş bir kükreme işitildi ve bir kütle ileri atıldı.

Bu iri bir jaguardı. Hemen ardından haykırışlar yükseldi:

"İmdat!.. Yardım edin!"

Briant, Doniphan'ın sesini tanıdı. Hakikaten oydu. Yoldaşları dere kıyısındaki kamp yerinde kalmışlardı.

Jaguarın yere devirdiği Doniphan, silahlarına ulaşamadan çırpınıyordu.

Çığlıklara uyanan Wilcox, ateşlenmeye hazır tüfeği omzunda oraya koştu...

"Ateş etme!.. Sakın ateş etme!.." diye bağırdı Briant.

Ve Wilcox'un Briant'ı fark etmesine vakit kalmadan Briant kendisine dönmüş yırtıcı hayvanın üstüne atıldı. Bu arada Doniphan bir hamlede ayağa kalktı.

Neyse ki Briant tam zamanında kendini yana atabilmiş, bunu yaparken de palasıyla jaguarı yaralamayı başarmıştı. Her şey öyle hızlı olup bitmişti ki ne Doniphan ne de Wilcox müdahale edecek zaman bulabilmişlerdi. Ölümcül yara alan hayvan, Webb ve Cross'un Doniphan'ın yardımına koştukları sırada yere düşmüştü.

Ama zafer Briant'a az kalsın pahalıya mal oluyordu: Pençe darbesiyle yırtılan omzu kanıyordu.

"Nereden çıktın sen?" diye haykırdı Wilcox.

Briant yırtıcı hayvanın üstüne atıldı.

"Daha sonra anlatırım!" diye cevap verdi Briant. "Gelin!.. Hadi, gelin!"

"Evvela sana teşekkür etmeliyim, Briant!" dedi Doniphan. "Hayatımı kurtardın..."

"Yerimde olsan sen de aynı şeyi yapardın!" diye yanıtladı Briant. "Artık bundan bahsetmeyelim. Beni takip edin!.."

Briant'ın yarası ölümcül olmasa da mendille sıkıca sarmak lazımdı. Wilcox pansuman yaparken yiğit delikanlı arkadaşlarına durumu açıklamaya koyuldu.

Yani kabaran denizin kıyıya sürüklediği ve Doniphan'ın ceset sandığı bedenler aslında canlı insanlardı! Eli kanlı haydutlar adada dolaşıyorlardı! *Severn*'in şalupasında onlarla beraber kazaya uğrayan bir kadın şimdi French-den'deydi!.. Artık Chairman Adası tekinsiz bir yerdi!.. İşte bu yüzden Briant patlamanın duyulması korkusuyla Wilcox'a jaguara ateş etmemesini bağırmış, yırtıcıyı vurmak için sadece palasını kullanmak istemişti!

"Ah! Briant, benden daha iyisin!" diye haykırdı Doniphan, büyük bir coşku ve aşırı kibirli mizacını gölgede bırakan bir minnetle.

"Hayır, Doniphan, hayır, arkadaşım," diye cevap verdi Briant. "Tuttuğum elini sen dönmeye razı olana kadar bırakmam..."

"Evet, Briant, öyle gerekiyor!" diye yanıtladı Doniphan. "Bana güven! Bundan böyle sana ilk ben itaat edeceğim! Yarın... gün doğumunda... yola çıkarız..."

"Hayır, fark edilme riskine girmeden dönmek istiyorsak hemen yola düşmemiz lazım!"

"Nasıl peki?.." diye sordu Cross.

"Moko şurada! Sandalla bizi bekliyor! Ateşinizin ışığını gördüğümde East-river'a girmek üzereydik."

"Ve beni kurtarmak için tam vaktinde geldin!.." diye tekrarladı Doniphan.

"Ve French-den'e geri götürmek için!"

Şimdi sıra Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross'un niye East-river'ın ağzında değil de orada kamp kurdukları sorusuna gelmişti. Açıklama birkaç kelimede yapıldı.

Dört delikanlı 16'sı akşamı Severn-shores kıyısından ayrılıp Bear-rock Limanına geri dönmüşlerdi. Ertesi sabah kararlaştırıldığı üzere East-river'ın sol yakasından göle kadar çıkarak French-den'e geri gitmek için günün doğmasını beklerken oraya yerleşmişlerdi.

Şafakta Briant ve yoldaşları sandalda yerlerini almışlardı. Altı kişi için fazla dar tekneyi temkinli idare etmek gerekiyordu.

Fakat meltem elverişliydi ve Moko teknesini öyle ustaca yönetti ki yolculuk olaysız atlatıldı.

Sabah dörde doğru Zelanda Deresi dalgakıranına yanaştıklarında Gordon ve öbürleri onları büyük bir sevinçle karşıladılar! Büyük tehlikelerin tehdidi altında olsalar da en azından hepsi Fench-den'deydi!

XXIII

Mevcut durum. – Alınan tedbirler. – Değişen hayat. – İnek ağacı. – Bilinmesi gerekenler. – Kate'in önerisi. – Briant'ın aklından çıkmayan fikir. – Projesi. – Münakaşa. – Yarın görüşürüz.

Koloni, yeni eklenmiş üyesi de –korkunç deniz kazasının ardından Chairman Adası kumsalına vuran iyi yürekli Kate– dâhil olmak üzere tüm üyeleriyle eksiksiz oradaydı. Üstelik bundan böyle French-den'de hiçbir şeyin bozamayacağı bir uyum hüküm sürecekti. Doniphan genç yerleşimcilerin reisi olamadığına hâlâ biraz üzülüyor olsa da en azından aralarına sağlam vaziyette geri dönmüştü. Evet, bu iki üç günlük ayrılık meyvelerini vermişti. Arkadaşlarına söylemese de, hatalarını kabul etmek istemese de, kibiri çıkarından daha ağır bassa da dik başlı tutumunun ne saçmalıklara yol açtığının farkına defalarca kez varmıştı. Wilcox, Cross ve Webb de aynı duyguyu hissediyorlardı. Briant'ın gösterdiği fedakârlıktan sonra Doniphan kendini, bir daha hiç vazgeçmeyeceği iyi duygulara bırakmıştı.

Zaten güçlü ve silahlı yedi haydutun saldırısına açık French-den çok ciddi tehlikelerin tehdidi altındaydı. Walston'ın dileği kuşkusuz Chairman Adasını bir an evvel terk etmek yönündeydi. Fakat kendisine onda olmayan her şeyi sağlayacak ufak kolonin varlığından şüphelense tüm olasılıkların lehinde göründüğü bir saldırı karşısında gerilemezdi. Genç yerleşimciler Walston ve çetesi adadan ayrılmadıkça ciddi önlemler almaya, Zelanda

Deresinden uzaklaşmamaya, gerekli olmadıkça Family-lake civarında macera aramamaya katlanmak mecburiyetindelerdi.

Ve öncelikle Doniphan, Cross, Webb ve Wilcox'un, Severn-shores'tan Bear-rock'a dönerken onları *Severn* tayfalarının varlığından şüphelenmeye itecek özellikte bir şey fark edip etmediklerini öğrenmekte fayda vardı.

"Hiçbir şey görmedik," diye cevap verdi Doniphan. "Aslında biz East-river'ın ağzına geri gelmek için kuzeye çıkarken yürüdüğümüz yolu izlemedik."

"Oysa Walston'ın doğu istikametinde uzaklaştığı kesin!" diye belirtti Gordon.

"Tamam," diye yanıtladı Doniphan, "ama biz Beechs-forest'tan dosdoğru dönerken onlar kıyı boyunca ilerlemiş olmalılar. Haritaya bakarsanız adanın Deception-bay üstünde gayet belirgin bir eğri oluşturduğunu görürsünüz. Orada, haydutların şalupalarını bıraktıkları yerden fazla uzaklaşmadan barınmalarına izin verecek geniş bir bölge mevcut. Sahi, Kate bize Chairman Adasının aşağı yukarı hangi sularda yer aldığını söyleyemez mi acaba?"

Daha önce bu hususta Gordon ve Briant tarafından sorgulanan Kate herhangi bir cevap verememişti. *Severn*'deki yangının ardından Baştayfa Evans şalupanın dümenine geçtiğinde Chairman Adasının fazla uzak olamayacağı Amerika kıtasına en kestirmeden gidecek şekilde yol almıştı. Ancak fırtınanın kendisini sürüklediği bu adanın ismini hiç telaffuz etmemişti. Ve kıyının, çok sayıda takımadaya görece kısa mesafede bulunduğunu düşündüğünden Walston'ın onlara erişmek istemesi ve bu arada doğu sahilinde kalması için mantıklı

sebepleri vardı. Aslında teknesini yeniden yüzecek hale getirmeyi becerebilirse Güney Amerika topraklarına ulaşmakta pek zorluk çekmezdi.

"Yeter ki East-river'ın ağzına vardığında orada senin geçişinden kalan izler bulan Walston'ın aklına araştırmalarını daha ileri götürme fikri gelmesin, Doniphan!" diye belirtti Briant.

"Hangi izler?" diye yanıtladı Doniphan. "Sönmüş bir ateşin külleri mi? Bundan ne sonuç çıkarabilir ki? Adada yerleşim olduğu sonucunu mu? Öyle olsa bile bu sefiller saklanmaktan başka bir şey düşünemezler..."

"Kuşkusuz," diye karşılık verdi Briant, "tabii ada sakinlerinin bir avuç çocuktan ibaret olduğunu keşfetmezlerse! Yani kim olduğumuzu belli edebilecek hiçbir şey yapmayalım! Bu beni, sana Deception-bay'e dönüşün sırasında birkaç atış yapıp yapmadığını sormaya itiyor, Doniphan."

"Garip ama hayır," diye cevap verdi Doniphan gülümseyerek, "barut harcamakta biraz fazla müsrifim, ama kıyıdan ayrıldığımızdan beri et sıkıntısı çekmiyorduk ve varlığımızı açık edecek bir patlama olmadı. Dün gece Wilcox az kalsın jaguara ateş edecekti, ama ne mutlu ki sen tam zamanında gelip onu engelledin, Briant. Kendi hayatını tehlikeye atmak pahasına benim hayatımı kurtardın!"

"Bir daha söylüyorum, Doniphan, ben sadece yerimde olsan senin de yapacağın şeyi yaptım! Bundan böyle tek bir atış bile yok! Hatta Traps-woods ziyaretlerini de kesip stoktakilerle yaşayalım!"

French-den'e gelişinden beri Briant'a pek yakında tamamen kapanacak yarasının gerektirdiği tüm

tedaviler uygulanmıştı. Sadece kolu biraz acıyordu ki o da kısa sürede geçecekti.

Bu arada ekim ayı son bulmuş ve Walston hâlâ Zelanda Deresi civarında görülmemişti. Şalupasını tamir edip gitmiş miydi? Bu imkânsız değildi, çünkü bir baltaya sahip olmalıydı –Kate onu hatırlıyordu– ve denizcilerin daima ceplerinde bulundurdukları şu sağlam bıçaklardan yararlanabilirdi. Severn-shores yakınlarında bolca ağaç da vardı.

Bununla birlikte bu konuda bilgileri olmadığından olağan yaşamın değişmesi icap etti. Baxter ve Doniphan'ın Auckland-hill Tepesindeki işaret direğini indirmeye gitmeleri dışında uzak gezintilere son verildi.

Doniphan o noktadan dürbünüyle doğuda yuvarlaklaşan yeşillik kümelerini taradı.

Görüş alanı Beechs-forest'in yeşil perdesi ardında saklı kalan sahile kadar ulaşamasa da göğe yükselen bir duman olsa muhakkak fark ederdi –bu sayede Walston ve adamlarının adanın o bölümünde kamp yaptıkları anlaşılırdı. Doniphan ne o yönde ne de suları her daim ıssız Sloughi-bay açıklarında duman gördü.

Gezintiler yasaklandığından ve tüfekler bir yana bırakıldığından beri koloninin avcıları en gözde etkinliklerinden vazgeçmek zorunda kalmışlardı. Neyse ki French-den civarına kurulmuş tuzak ve ağlar yeterli miktarda av eti sağlıyordu. Zaten kümeste tinamu ve toy kuşları öyle çoğalmıştı ki Service ve Garnett birçoğunu feda etmeye mecbur kaldı. Çay ağacı yapraklarından ve kolayca şekere dönüşen akçaağaç öz suyundan oldukça bereketli bir hasat yaptıklarından stokların tazelenmesi için Dike-creek'e

kadar çıkmak gerekmedi. Hatta kış, genç sömürgeciler özgürlüklerine yeniden kavuşmadan önce gelirse fenerleri için bol bol yağ, mutfakları içinse konservelere ve av etine sahiplerdi. Geriye yakıt stokunu takviye etmek için Bog-woods Ormanındaki ağaçlardan kestikleri odunları, kendilerini fazla tehlikeye atmadan Zelanda Deresi kıyısını takip ederek taşımaktan başka yapacak işleri kalmıyordu.

Bu dönemde yeni bir keşif French-den'deki iyi halin daha da artmasını sağladı.

Botanik konusunda geniş bilgi sahibi olsa da bu keşif Gordon tarafından yapılmamıştı. Hayır! Tüm övgüler Kate'in hakkıydı.

Bog-woods sınırında on beş yirmi metre boyunda ağaçlar vardı. Şimdiye kadar bu ağaçlara baltalarıyla girişmedilerse bunun sebebi fazla lifli odunlarının salon ve ağıldaki ocakları pek iyi beslememesiydi. Dallarındaki budaklarında sivri uçlu, dikdörtgen yaprakları mevcuttu.

Kate bu ağaçları farkettiği an –25 Ekim'de– şöyle bağırdı:

"Hey!.. İnek ağacına bakın!"

Ona eşlik eden Dole ve Costar içten bir kahkaha patlattılar.

"Nasıl yani, inek ağacı?" dedi biri.

"İnekler mi yiyor yani?" dedi diğeri.

"Hayır, papoose'larım, hayır," diye cevap verdi Kate. "Böyle denmesinin sebebi süt vermesi, hem de vigunyalarınızdan daha iyi bir süt!"

Kate French-den'e geri döndüğünde keşfini Gordon'la paylaştı. Gordon derhal Service'i çağırdı ve Kate eşliğinde ikisi beraber Bog-woods sınırına gittiler. Gordon söz konusu ağacı inceledikten son-

ra bu ağaçların Amerika'nın kuzey ormanlarında epey çok sayıda yetişen şu "galactendron"lardan olduğuna kanaat getirdi ve yanılmıyordu.

Kıymetli bir keşif! Gerçekten de bu galactendron'ların inek sütünün lezzet ve besleyici özelliklerine sahip süte benzer özsuyunu çıkarmak için kabuğunu çizip yarmak yeterliydi. Ayrıca bu süt pıhtılaşmaya bırakıldığında nefis bir tür peynir oluşturuyor, arılarınkiyle mukayese edilebilecek son derece saf bir balmumu üretiyordu ki bu malzemeyle çok iyi kalitede mumlar yapılabilirdi.

"Pekâlâ," diye haykırdı Service, "bu bir inek ağacı ve inek ağacını sağmak lazım!"

Neşelenen oğlan farkında olmadan yerlilerin kullandıkları bir ifade kullanmıştı, zira yerliler de genellikle "Haydi ağaç sağmaya gidelim," diyorlardı.

Gordon, galactendron'un kabuğunda bir çentik açtı. Ağacın öz suyu süzüldü ve Kate yanında getirdiği bir kaba bu sudan en az bir litre doldurdu.

Bu, inek sütüyle aynı bileşenleri içeren, lezzetli görünümlü, beyazımsı, güzel bir içecekti. Hatta sütten daha koyu, daha besleyiciydi ve tadı da daha güzeldi. French-den'de kap anında boşaldı. Costar yavru kedi gibi, süt bulaşmış ağzını şapırdatıyordu.

Keşfettikleri bu yeni maddeyle yapabileceklerini düşünen Moko memnuniyetini saklamadı. Hem idareli kullanması da gerekmiyordu. Bu bitkisel sütten bol bol verecek "galactendron sürüsü" uzakta değildi!

Aslında –fazla tekrarlamaya gerek yok– Chairman Adası kalabalık bir kolonin ihtiyaçlarına yetebilirdi. Genç oğlanların yaşamı uzun süreliğine garanti altındaydı. Üstelik çocukların içinde anaç bir şefkat uyandırdığı Kate'in aralarına katılması ve bu fedakâr

kadından gördükleri bakım, sanki her şey onlara hayatı kolaylaştırmak için bu adada toplanmıştı!

Chairman Adasındaki güvenli ortamı ne bozabilirdi? Briant ve yoldaşları doğuda tanınmayan bölgelere, şimdi vazgeçmeleri gereken keşif gezileri düzenleyerek çok şey bulabilirlerdi! Gece gündüz kesinlikle sakınmaları gereken ve esasında insan suretindekiler kadar tehlikeli olmayan birkaç yırtıcıya rastlamaktan korkmaksızın gezintilerine devam etme imkânı bulacaklar mıydı?

Kasım ayının ilk günlerine kadar French-den yakınlarında hiçbir şüpheli ize rastlanmadı. Hatta Briant kendi kendine *Severn* mürettebatının hâlâ adada olup olmadığını soruyordu. Oysa Doniphan şalupanın kırık direği, lime lime yelkeni ve resiflerin sivri uçlarına çarparak delinmiş borda kaplamasıyla ne denli fena durumda bulunduğunu kendi gözleriyle tespit etmemiş miydi? Baştayfa Evans'ın da bilmesi gerektiği gibi Chairman Adası bir kıtaya veya takımadaya komşuysa iyi kötü onarılmış şalupanın nispeten kısa bir yolculuk yapacak hale getirilmiş olduğunu farz etmek doğru muydu? Yani Walston'ın adayı terk etme kararı almış olması olasılık dahilindeydi!.. Evet! Ve hayatın alışıldık seyrine geri dönmeden önce öğrenmeleri gereken buydu.

Briant'ın aklına birçok kez Family-lake'in doğusunda yer alan bölgeye keşfe çıkmak gelmişti. Doniphan, Baxter, Wilcox ona refakat etmekte heveslilerdi. Fakat Walston'ın eline düşmeleri ve hasımlarının onların pek dişli rakipler olmadığını anlaması son derece can sıkıcı sonuçlar doğurabilirdi. Bu yüzden de tavsiyelerine her zaman kulak

verdikleri Gordon, Briant'ı Beechs-forest'in derinliklerinde maceraya atılmaktan vazgeçirdi.

Bunlar olurken Kate bu tehlikelerden hiçbirini içermeyen bir teklifte bulundu.

"Bay Briant," dedi bir akşam, bütün genç yerleşimcilerin salonda toplandığı sırada, "yarın gün doğumunda sizden ayrılmama müsaade eder misiniz?"

"Bizden ayrılmak mı?.." diye cevap verdi Briant.

"Evet! Bu belirsizlik halinde uzun süre daha kalamazsınız. Walston'ın hâlâ adada olup olmadığını anlamak için fırtınanın bizi attığı yere gitmeyi öneriyorum. Şalupa hâlâ oradaysa Walston gidememiş demektir... Orada değilse bu ondan korkmanız için bir neden kalmadığı anlamına gelir."

"Bu yapmak istediğinizi Briant, Baxter, Wilcox ve ben bizzat yapmayı önermiştik, Kate!" diye yanıtladı Doniphan.

"Ona kuşku yok, Bay Doniphan," diye cevap verdi Kate. "Ama siz yaptığınız takdirde tehlikeli olan şey ben yaptığımda olmayabilir."

"İyi de, Kate," dedi Gordon, "ya Walston'ın eline düşerseniz?.."

"O zaman," diye karşılık verdi Kate, "kaçmadan evvel bulunduğum duruma dönmüş olurum, hepsi o kadar!"

"Peki, ya o sefil sizi çoktan gözden çıkardıysa? Bu kuvvetle muhtemel!.." dedi Briant.

"Bir kere kaçtığıma göre," diye yanıtladı Kate, "bir kez daha niye kaçmayayım? Üstelik şimdi French-den yolunu biliyorum. Hatta sizinle ilgili her şeyi anlatacağım Evans'la birlikte kaçmayı başarırsam yiğit baştayfanın size büyük yardım ve faydası dokunacaktır!"

"Evans'ın kaçma imkânı olsaydı bunu çoktan yapmaz mıydı?.." diye yanıt verdi Doniphan. "Durumu bunu gerektirmiyor mu?.."

"Doniphan haklı," dedi Gordon. "Şalupayı Amerika kıtasına yönlendirmek için kendisine daha fazla ihtiyaçları kalmadığında Walston ve suç ortakları kendileriyle ilgili sırlan bilen Baştayfa Evans'ı öldürmekte tereddüt etmeyeceklerdir! Yani ellerinden kurtulamadıysa hâlâ gözetim altında demektir..."

"Veya kaçma girişimini çoktan hayatıyla ödemiştir!" diye cevapladı Doniphan. "Bu sebeple ellerine geçmeniz durumunda..."

"Sizi temin ederim," diye karşılık verdi Kate, "yakalanmamak için elimden geleni yapacağım!"

"Şüphesiz," diye cevap verdi Briant, "ama böyle bir riske girmenize asla izin veremeyiz! Hayır! Walston'ın hâlâ adada olup olmadığını öğrenmek için daha az tehlikeli bir çare aramak daha iyi!"

Kate'in teklifi reddedildikten sonra tedbirleri elden bırakmadan mevcut koşulları irdelemekten başka yapacak şey kalmıyordu. Walston adayı terk edecek olsa bunu deniz kazazedesi sayılan kendisine ve mürettebatına kucak açacak topraklara ulaşabilmek amacıyla kış bastırmadan yapardı.

Zaten Walston'ın hâlâ adada olduğu kabul edilse bile belli ki iç bölgeleri keşfe çıkmaya niyetli görünmüyordu. Karanlık gecelerde Briant, Doniphan ve Moko birçok defa sandalla Family-lake'i dolaşmışlardı, ama bu seferlerin hiçbirinde şüpheli bir ateşin ışığına rastlamadılar, ne karşı kıyıda ne de Eastriver'ın yakınında kümelenmiş ağaçların altında...

Bununla birlikte mevcut şartlarda Zelanda Deresi, göl, orman ve yalıyar arasında kalan alandan

dışarı çıkmadan yaşamak çok zordu. Onun için Briant durmadan Walston'ın varlığından emin olmayı ve aynı zamanda kampının ateşini nerede yaktığını öğrenmeyi arzuluyordu. Bunu anlamak için gece belli bir yüksekliğe çıkıp bakmak yeterli olabilirdi.

Briant böyle düşünüyordu ve bu düşünce zihninde sabit fikir halini almıştı. Ne yazık ki Chairman Adasında en yüksek nokta iki yüz adım irtifayı geçmeyen falezdi. Doniphan ve ötekilerden iki üçü birçok kere Auckland-hill'in zirvesine çıkmışlardı, ama o noktadan Family-lake'in öbür kıyısı dâhi görünmüyordu. Yani bu şekilde doğu ufkunda hiçbir duman, hiçbir ışık fark edilemezdi. Görüş alanının Deception-bay'in ilk kayalıklarına kadar genişlemesi için yetmiş seken metre daha yükseğe çıkmak lazımdı.

O sırada Briant'ın aklına oldukça tehlikeli –anlamsız denebilecek– bir fikir geldi. İlk başta bu fikri reddetse de zihnini öyle meşgul etti ki sonunda beynine işledi.

Hatırlanacağı üzere uçurtma operasyonu ertelenmişti. *Severn* kazazedelerinin doğu sahilinde gezindikleri haberini veren Kate'in gelişinden sonra adanın her tarafından görülecek bir aleti göğe yollama projesinden vazgeçmek mecburiyetinde kalınmıştı.

Uçurtma işaret vermek amacıyla kullanılmasa da aletten koloninin güvenliği için gerekli bu bilgiyi elde etmek üzere yararlanmak mümkün değil miydi?

Evet! İşte Briant'ın zihnini rahat bırakmayan takıntı buydu. Bir İngiliz gazetesinde son yüzyılın sonuna doğru bir kadının bu tehlikeli uçuş için özel olarak imal edilmiş bir uçurtmaya asılarak gökyü-

züne yükselme cesaretini gösterdiğini okuduğunu hatırlıyordu.*

Bir kadının yaptığını yapmaya genç bir oğlan cesaret edemeyecek miydi? Girişiminin bazı tehlikeler barındırıyor olması pek önemli değildi. Elde edilecek sonuçların yanında girilen risk önemsizdi! Gerekli tüm tedbirler alındığı takdirde operasyonun başarılı olma şansı yok muydu? Bu yüzden Briant bu tür bir aracın gerektireceği yükselme kuvvetini matematiksel olarak hesaplayacak durumda olmasa da kendi kendine böyle bir aletin var olduğunu ve kendi uçurtmalarını sağlamlaştırarak ona yeterli boyutlar kazandırmanın bu görev için yeteceğini tekrarlayıp duruyordu. Belki o zaman gece göğe elli altmış metre yükselerek adanın göl ve Deception-bay arasında kalan kısmında bir ateşin yanıp yanmadığını görmek mümkün olurdu.

Bu yiğit ve gözü pek delikanlının fikri hafife alınmamalı! Bu saplantının etkisi altında Briant projesinin sadece uygulanabilir –öyle olduğuna kuşku yoktu– değil, ilk bakışta sanıldığından daha tehlikesiz olduğuna da kanaat getirmişti.

Bu durumda geriye fikrini yoldaşlarına kabul ettirmekten başka şey kalmıyordu. Ve 4'ü akşamı, Gordon, Doniphan, Wilcox, Webb ve Baxter'dan görüşme rica edip onlara uçurtmayı kullanma önerisini sundu.

Briant'ın bu düşüncesi Fransa'da gerçekleşecekti. Birkaç sene sonra yedi metre genişlik, sekiz metre boyunda, altmış sekiz kilogramı iskelet, kırk beş kilosu bez ve ip olmak üzere toplam yüz on üç kilo ağırlığında sekizgen bir uçurtma yaklaşık yetmiş kilogramlık bir kum torbasını kolayca kaldırmıştı.

"Onu kullanmak mı?.." diye cevap verdi Wilcox. "Nasıl yapacaksın bunu?.. Havaya göndererek mi?"

"Elbette," diye yanıtladı Briant, "o amaçla yapıldığına göre..."

"Gündüz mü?" diye sordu Baxter...

"Hayır, Baxter, çünkü öyle olsa Walston'ın gözünden kaçmaz, oysa geceleyin..."

"İyi de ona fener asarsan," diye karşılık verdi Doniphan, "yine dikkatini çekecektir!"

"O yüzden fener falan asmayacağım."

"O halde ne işe yarayacak?.." diye sordu Gordon.

"*Severn* tayfalarının hâlâ adada olup olmadıklarını anlamaya!"

Ve arkadaşlarının pek cesaret verici olmayan kafa sallamalarıyla karşıladıkları projesini onlara biraz kaygılanarak birkaç kelimeyle açıkladı.

Yoldaşlarından hiçbiri bu fikre gülmedi. Gülmek, akıllarından bile geçmemişti ve belki Briant'ın ciddi konuşup konuşmadığını merak eden Gordon hariç, hepsi onay vermeye istekli görünüyordu. Doğrusu genç oğlanlar artık tehlikeye öyle alışmışlardı ki o koşullarda denenecek bir gece uçuşu gözlerine gayet uygulanabilir geliyordu. Zaten güvenliklerini sağlayacak her türlü girişimi desteklemeye kararlılardı.

"İyi de," diye belirtti Doniphan, "içimizden birinin ağırlığı yaptığımız uçurtmaya fazla gelmez mi?.."

"Elbette gelir," diye yanıtladı Briant. "O yüzden uçurtmayı büyütmemiz ve sağlamlaştırmamız lazım."

"Uçurtma dayanabilir mi ki?" dedi Wilcox.

"Buna kuşku yok!" diye belirtti Baxter.

"Daha evvel denenmiş zaten," diye ekledi Briant.

Ve birkaç asır önce bu denemeyi başarıyla gerçekleştiren kadını örnek verdi.

Sonra:

"Her şey aletin ebatlarına ve rüzgârın hareket anındaki gücüne bağlı," diye ekledi.

"Briant," diye sordu Baxter, "hangi yüksekliğe erişmenin uygun olacağını düşünüyorsun?.."

"Sanırım yüz seksen iki yüz metre yukarıdan," diye cevap verdi Briant, "adanın herhangi bir yerinde yanan ateş görülebilir"

"İyi öyleyse, daha fazla beklemeden yapalım o zaman!" diye haykırdı Service. "Ben keyfimce gezip tozmaktan mahrum kalmaktan sıkılmaya başladım!"

"Biz de tuzaklarımızı kontrole gidememekten!" diye ekledi Wilcox.

"Ve ben tek bir atış bile yapamamaktan!" diye karşılık verdi Doniphan.

"Öyleyse yarın işe girişiriz!" dedi Briant.

Sonra, Gordon'la yalnız kaldığında:

"Bu çılgınlığa kalkışmayı cidden düşünüyor musun?.." diye sordu Gordon.

"En azından denemek istiyorum, Gordon!"

"Tehlikeli bir operasyon!"

"Sanılandan belki daha az!"

"Peki, bu teşebbüs için hayatını riske atmaya hangimiz razı olacak?.."

"En başta sen, Gordon", diye cevap verdi Briant, "evet! Kurada çıkarsan bizzat sen!"

"Bu işi kurayla mı halletmek niyetindesin yani?.."

"Hayır, Gordon! Bu fedakârlığın gönüllü yapılması gerek!"

"Seçimini zaten yaptın mı, Briant?.."

"Olabilir!"

Ve Briant, Gordon'un elini sıktı.

XXIV

Birinci deneme. – Aletin büyütülmesi. – İkinci deneme. – Ertesi güne erteleme. – Briant'ın önerisi. – Jacques'ın teklifi. – İtiraf. – Briant'ın fikri. – Gece yarısı göklerde. – Görünen o ki. – Rüzgâr sertleşiyor. – Sonuç.

Briant ve Baxter 25 Kasım sabahından itibaren işe koyuldular. Uçurtmanın boyutlarını büyütmeden önce mevcut haliyle ne kadar ağırlık kaldırma gücü olduğunu öğrenmek onlara makul göründü. Uçurtmanın kendi ağırlığı hariç altmış, altmış beş kilodan az olmaması gereken bir ağırlığa dayanması için gereken yüzey ölçüsünü hesaplamaya yarayacak bilimsel formüllere sahip olmadıklarından deneme yanılma yoluyla olacaktı.

İlk denemeyi yapmak için geceyi beklemek gerekmedi. O esnada meltem güneybatıdan esiyordu ve Briant uçurtmayı gölün doğu kıyısından fark edilemeyecek şekilde, az bir yükseklikte tutmak şartıyla havaya salmanın hiçbir sakıncası olmadığına karar verdi.

İşlem istendiği şekilde başarıyla sonuçlandı; aletin sıradan bir rüzgârın etkisiyle on kiloluk bir torbayı kaldırdığı saptandı. *Slough*'nin malzemelerinden yaylı kantar bu ağırlığın kesin olarak ölçülmesini sağlamıştı.

Uçurtma yere indirildi ve Sport-terrace'ın zeminine yatırıldı.

Baxter öncelikle iskeleti, sapındaki halka sayesinde kayarak açılan şemsiye telleri misali merkezi bir düğüme bağlanan teller yardımıyla epey güçlendir-

di. Ardından uçurtmanın yüzeyi ilave bir iskelet ve yeni ek bezlerle büyütüldü. Bu ayarlamada Kate'in çok faydası dokundu. French-den'de iğne iplik eksik değildi ve hamarat ev hanımı dikişten anlıyordu.

Briant ve Baxter mekanik alanında daha bilgili olsalardı aletin imalatında ağırlık, düz yüzey, ağırlık merkezi, rüzgârın basınç merkezi ve nihayet ipin bağlantı noktası gibi temel unsurları dikkate alırlardı. Bu hesaplamaları yapabilseler uçurtmanın yükselme kuvvetinin ve erişebileceği yüksekliğin ne olacağını bilirlerdi. Aynı şekilde bu hesaplamalar gözlemcinin emniyetini sağlamak açısından en önemli şart olan gerilime direnecek ipin ne güçte olması gerektiğini ortaya koyardı.

Neyse ki uskunanın paraketesinin sağladığı en az altı yüz metre uzunluğundaki ip bu işe mükemmelen uygundu. Zaten uçurtmalar denge çubuğunun bağlantı noktası doğru seçilmişse çok sert rüzgârlarda bile aşırı "çekiştirmezdi." Dolayısıyla aletin rüzgâr yatağındaki eğiminin bağlı olduğu ve dengesini belirleyecek olan bu bağlantı noktasının özenle ayarlanması gerekecekti.

Bu yeni amaç, uçurtmanın alt ilavesinde kuyruk olmasını gerektirmiyordu – Costar ve Dole buna pek bozulmuş gibiydi. Ama lüzumsuzdu ve sadece çıkartılan bu ağırlık bile yere çakılmasını engellemeye yeterdi.

Briant ve Baxter deneme yanılma yoluyla ağırlığı, bezi enlemesine geren kirişlerden birine sabitleyerek iskeletin üçte biri hizasına bağlamanın uygun olacağını gözlemlediler. Kirişe bağlanan iki ip onu beş metre kadar aşağıda duracak şekilde destekleyecekti.

İpe gelince, çizdiği kavis hariç iki yüz iki yüz elli metre yükselmesine müsaade etmesi için yaklaşık üç yüz elli metre uzunluğunda hazırlandı.

Son olarak ipin kopması veya iskeletin kırılması durumlarında karşılaşılacak bir düşüşün tehlikelerini mümkün olduğunca hafifletmek için uçurtmanın önce göl üzerinde uçurulması uygun görüldü. Bu düşüşün gerçekleşeceği yatay mesafe, iyi bir yüzücünün batı kıyısına geri dönemeyeceği kadar büyük olmazdı.

Alet tamamlandığında yarıçapı dört buçuk, her bir kenarı bir buçuk metreye yakın, sekizgen biçiminde yetmiş metrekarelik bir yüzeye sahipti. Sağlam iskeleti ve rüzgâr geçirmez beziyle elli altmış kiloluk bir ağırlığı kolayca kaldırması lazımdı.

Gözlemcinin yerleşeceği sepete gelince, yatlarda çeşitli işlerde kullanılan gerdellerden biriydi. Orta boylu bir oğlanın koltukaltlarına kadar içine girebileceği kadar derin, rahatça hareket edebileceği kadar geniş ve ihtiyaç halinde çabucak kurtulmasının mümkün olacağı kadar açıklığa sahipti.

Tahmin edileceği üzere bu iş öyle birkaç saatte yapılmamıştı. 5'i sabahı başladıkları tadilat ancak 7'si öğleden sonra tamamlandı. Aletin yükselme gücü ve havada sabitlik derecesini öğrenmeye yardımcı olacak hazırlık denemesi akşama ertelendi.

Son günlerde mevcut durumu değiştirecek bir gelişme yaşanmamıştı. Delikanlılar birçok defa falezde uzun saatler boyunca gözlem yapmış, fakat ne Traps-woods sınırıyla French-den arasındaki kuzeyde ne derenin ötesinde güneyde ne Sloughibay tarafında batıda ne de Walston'ın adadan

aynlmadan önce gezmek isteyebileceği Family-lake'te şüpheli bir şey görmüşlerdi. Auckland-hill civarında hiçbir patlama duyulmamıştı. Ufukta hiç duman gözlemlenmemişti.

Briant ve yoldaşları o haydutların Chairman Adasını temelli terk ettiklerini ümit etmekle doğru yaparlar mıydı? Güven içinde eski alışkanlıklarına dönmeleri mümkün müydü?

Planlanan deneme uçuşu kuşkusuz tüm bu soruların açıklığa kavuşmasını sağlayacaktı.

Geriye son bir soru kalıyordu: Sepetteki kişi gerekli gördüğünde yere indirilme işaretini nasıl verecekti?

Doniphan ve Gordon bu konuyu sorguladıklarında Briant şöyle açıkladı:

"Işıklı bir işaret imkânsız, zira Walston tarafından fark edilme riski mevcut. Onun için Baxter'la şu yönteme başvurmayı düşündük. Uçurtmanın ipiyle eşit uzunlukta bir sicim, ortası delik bir kurşunun içinden geçirildikten sonra bir ucundan sepete bağlanacak. Öbür ucuysa yerde, içimizden birinin elinde kalacak. Uçurtmayı geri çekme işareti vermek için kurşunu sicimden aşağı kaymaya bırakmak yeterli olacak."

"İyi düşünmüşsünüz!" diye yanıtladı Doniphan.

Her şey ayarlandığına göre geriye ön denemeye girişmekten başka yapacak şey kalmamıştı. Gece yarısını ancak iki saat geçe ayın gök yüzünde belirmesi lazımdı ve güneybatıdan hoş bir meltem esiyordu. Koşullar hemen o akşam uygulamaya geçmeye oldukça elverişli görünüyordu.

Saat dokuzda etraf zifiri karanlıktı. Epey yoğun birkaç bulut, yıldızsız gökyüzünde süzülüyordu.

Alet belli bir yüksekliğe ulaştığında French-den dolaylarından bile fark edilemezdi.

Büyük küçük herkes bu denemeye tanık olmalıydı. Uçuş sadece alıştırma niteliği taşıdığından heyecandan ziyade keyifle izlenecekti.

Sloughi'nin bocurgatı Sport-terrace'ın ortasına yerleştirilmiş ve aletin savrulması ihtimaline karşı zemine sağlamca sabitlenmişti. Özenle roda edilmiş uzun halat ve işaret vermeye yönelik sicim kolayca çözülecek şekilde sarıldı. Briant sepete tam tamına altmış beş kilo –arkadaşlarının en ağırından bile fazla– çeken bir kum torbası yerleştirmişti.

Doniphan, Baxter, Wilcox, Webb gidip bocurgata yüz adım uzakta yere serilmiş uçurtmanın yanında durdular. Briant'ın talimatıyla onu iskelet kirişlerine bağlı ipler sayesinde azar azar havaya salacaklardı. Alet, denge düzeneğinin konumundan ileri gelen eğimle havaya yükselip rüzgâra kapıldıkça bocurgatın idaresiyle görevli Briant, Gordon, Service, Cross ve Garnett aletin ipini salacaklardı.

"Dikkat!" diye bağırdı Briant.

"Hazırız!" diye karşılık verdi Doniphan.

"Hadi öyleyse!"

Alet yavaş yavaş yükseldi, meltemde sallandı ve rüzgâr yatağına eğildi:

"Salın ipi!.. Salın!" diye bağırdı Wilcox.

Bocurgat, halatın gerilimine tabi halde çözülürken uçurtma ve sepet yavaş yavaş gökyüzüne çıkıyordu.

Tedbirsizce olsa da "Göklerin Devi" yerden ayrıldığında hurra sesleri yankılandı. Ama yerden havalanmasından yalnızca birkaç saniye sonra karanlıkta kayboldu. Bu onu Family-lake üzerinde sa-

lınırken gözlemleme hayali kuran Iverson, Jenkins, Dole ve Costar'da büyük bir hüsrana yol açtı.

"Üzülmeyin, papoose'larım!.." dedi Kate. "Başka bir sefer, tehlike kalmadığında devinizi gündüz vakti uçururuz ve uslu olursanız istediğiniz kadar bağırıp çağırırsınız!"

Artık görülmese de uçurtmanın halatı düzenli bir şekilde çektiği hissediliyordu. Bu, yüksek katmanlarda istikrarlı bir rüzgârın estiğinin, aletin maruz kaldığı çekim gücünün orta seviyede, denge düzeneğininse uygun şekilde kurulmuş olduğunun ispatıydı.

Gösterinin şartlar elverdiğince tatmin edici olmasını isteyen Briant ipi sonuna kadar saldı. O zaman görünürde hiçbir anormallik olmayan gerilim derecesi hakkında fikir edinebildi. Bocurgattan üç yüz altmış metre ip salınmıştı ve aletin iki yüz iki yüz elli metre yüksekliğe çıkmış olması kuvvetle muhtemeldi. Bu işlem on dakikadan fazla gerektirmemişti.

Denemeyi gerçekleştirdikten sonra halatı geri sarmak üzere manivelaların başına geçildi. Ancak operasyonun bu ikinci kısmı çok daha uzun zaman aldı. Üç yüz altmış metrelik ipi geri çekmek bir saatten az sürmedi.

Balonlarda olduğu gibi uçurtmanın yere indirilmesi çarpışmalardan kaçınmak adına her zaman en hassas işlemdir. Neyse ki meltem o sırada öyle istikrarla esiyordu ki iniş başarıyla gerçekleşti. Çok geçmeden bez sekizgen karanlıkta yeniden belirdi ve gelip yavaşça yere, aşağı yukarı kalktığı noktaya kondu.

Dönüşü de gidişindeki gibi sevinç nidalarıyla karşılandı.

Artık yapılacak tek şey tekrar rüzgâra kapılmaması için onu yerde tutmaktı. O yüzden Baxter ve Wilcox gün doğumuna kadar başında nöbet tutmaya gönüllü oldular.

Ertesi gün –8 Kasım– aynı saatte asıl operasyon yapılacaktı.

Şimdi French-den'e dönmek için Briant'ın talimatı bekleniyordu.

Derin düşüncelere gömülmüşe benzeyen Briant bir şey söylemiyordu.

Ne düşünüyordu acaba? Bu denli olağanüstü koşullarda girişilen bir uçuşun barındırdığı tehlikeleri mi? Yoldaşlarından birinin sepette tehlikeye atılmasına müsaade ederek yüklendiği sorumluluğu mu?

"Geri dönelim," dedi Gordon. "Geç oldu..."

"Bir saniye," diye cevap verdi Briant. "Gordon, Doniphan bekleyin!.. Bir önerim var!"

"Söyle," diye karşılık verdi Doniphan.

"Uçurtmamızı denedik," diye devam etti Briant. "Ve deneme başarılı oldu, çünkü esen rüzgâr ne fazla zayıf ne de fazla kuvvetli olduğundan şartlar elverişliydi. Ama yarın havanın nasıl olacağını, rüzgârın aleti gölün üstünde tutmaya izin verip vermeyeceğini biliyor muyuz? Bu sebeple operasyonu ertelememiz bana akıllıca görünüyor!"

Gerçekten de deneme kararı alındığına göre uygun olan buydu.

Ancak teklifine kimse yanıt vermemişti. Bu kadar riskli bir durumda en cesurların bile tereddüt etmesi doğaldı.

Briant:

"Kim binmek istiyor?.." diye eklediğinde Jacques:

"Ben!.." dedi hararetle.

Ve neredeyse hemen ardından:

"Ben!" diye haykırdı Doniphan, Baxter, Wilcox, Cross ve Service, hep beraber.

Sonra Briant'ın bozmakta acele etmediği bir sessizlik oldu.

İlk önce Jacques konuştu:

"Ağabey, kendini feda etmesi gereken benim!.. Evet!.. O iş bana düşer!.. Yalvarırım, gitmeme izin ver!.."

"Niye ben ya da bir başkası değil de sen peki?" diye yanıtladı Doniphan.

"Evet!.. Neden?.." diye sordu Baxter.

"Çünkü bunu borçluyum!" diye cevap verdi Jacques.

"Borçlu musun?.." dedi Gordon.

"Evet!"

Jacques'ın ne demek istediğini sorar gibi Briant'ın elini yakalayan Gordon, arkadaşının parmaklarının titrediğini hissetti. Gece o kadar karanlık olmasa yanaklarının solduğunu da fark eder, ıslak gözlerini yere indirdiğini de görürdü.

"Konuşsana, ağabey!.." diye devam etti Jacques, kararlı ve o yaştaki bir çocuktan beklenmeyen bir tonda.

"Cevap versene, Briant!" dedi Doniphan. "Jacques kendini feda etme hakkı olduğunu söylüyor!.. Ama bizim de hakkımız yok mu?.. Bunu istemek için ne yaptı ki?.."

"Ne yaptığımı," diye yanıtladı Jacques, "ne yaptığımı söyleyeyim!"

"Jacques!" diye haykırdı, kardeşinin konuşmasını engellemek isteyen Briant.

"Hayır," diye devam etti Jacques, heyecandan kesik kesik konuşarak. "Bırak, itiraf edeyim!.. Vicdanıma fazla ağır geliyor!.. Gordon, Doniphan, hepiniz burada... bu adada... ailelerinizden uzaktaysanız... bunun tek sebebi benim!.. Sloughi'nin açık denize sürüklenmesi ihtiyatsızlıktan... hayır!.. bir şakadan, kötü bir şakadan dolayı oldu... Onu Auckland rıhtımına bağlayan palamarı çözdüm!.. Evet! Kötü bir şaka!.. Ve yatın sürüklendiğini görünce aklımı kaybettim!.. Hâlâ vakit varken size haber vermedim!.. Ve bir saat sonra... gecenin yarısında... açık denizin ortasında da kimseye söylemedim!.. Ah! Beni affedin, yoldaşlar, bağışlayın!.."

Zavallı çocuk Kate'in onu teselli etmeye nafile çalışmasına rağmen hıçkırıklarla ağlıyordu.

"Tamam, Jacques!" dedi o zaman Briant. "Kabahatini itiraf ettin ve şimdi onu telafi etmek... veya en azından yaptığın kötülüğü kısmen gidermek için hayatını tehlikeye mi atmak istiyorsun?"

"Zaten gidermedi mi?" diye bağırdı, kendini içinden gelen gönül yüceliğine bırakan Doniphan. "Bize yardım etmek için kırk kere riske girmedi mi zaten?.. Ah! Briant, tehlike baş gösterdiğinde kardeşini niye öne sürdüğünü ve onun neden her daim fedakârlığa hazır olduğunu şimdi anlıyorum!.. İşte bu yüzden sisin ortasında... canı pahasına beni ve Cross'u aramaya çıktı!.. Evet, dostum Jacques, seni seve seve affediyoruz. Artık kabahatini telafi etmeye ihtiyacın yok!"

Hepsi Jacques'ın etrafını sarmış, ellerini tutuyorlardı. Bu arada Jacques'ın göğsü hıçkırıklarla sarsılmayı sürdürüyordu. Böylece Chairman Yatılı Okulunun en neşeli ve afacan çocuğunun niçin mahzun

bir hal aldığı, hep arkadaşlarından uzak durmaya çalıştığı anlaşılıyordu!.. Kaldı ki gerek ağabeyinin talimatı üzerine gerekse de tehlikeli bir fırsat çıktığı her seferde kendi isteğiyle kendini düşünmeden tehlikeye atmaktan çekinmediği sayısız defa görülmüştü!.. Yine de yeterince fedakârlık yapmadığını düşünüyordu! Hâlâ kendini diğerleri uğruna feda etmek istiyordu!.. Konuşabilecek hale gelir gelmez:

"Görüyorsunuz, gitmesi gereken kişi benim!.. Öyle değil mi, ağabey?"

"Pekâlâ, Jacques, pekâlâ!" diye tekrarladı Briant, kardeşini kucaklayarak.

Jacques'ın yaptığı itiraf ve iddia ettiği hak karşısında Doniphan ve ötekilerin karşı çıkmaları yersizdi. Onun kendini şiddetlenmeye meyilli rüzgâra bırakmasına izin vermekten başka yapacak bir şey yoktu.

Jacques arkadaşlarının elini sıktı. Sonra kum torbasından kurtulan sepette yerini almaya hazır vaziyette bocurgatın birkaç adım gerisinde kımıldamadan duran Briant'a döndü.

"Gel seni öpeyim, ağabey!" dedi Jacques.

"Evet!.. Sarıl bana!" diye cevap verdi Briant, heyecanına hâkim olarak. "Daha doğrusu ben sana sarılayım... Zira ben gideceğim!.."

"Sen mi?.." diye haykırdı Jacques.

"Sen mi? Yine mi sen?" diye tekrarladı Doniphan ve Service.

"Evet... Ben... Jacques'ın kabahati kendisi veya ağabeyi tarafından telafi edilmiş, mühim değil! Bu girişimi tasarladığımda bir başkasının yapmasına müsaade edeceğimi mi zannettiniz?.."

"Lütfen, ağabey!" diye haykırdı Jacques.

"Hayır, Jacques!"

"O halde," dedi Doniphan, "ben de talibim."

"Hayır, Doniphan!" diye yanıtladı Briant, itiraz kabul etmez bir ses tonuyla. "Ben gideceğim!.. Öyle istiyorum!"

"Bunu tahmin etmiştim, Briant!" dedi Gordon, yoldaşının elini sıkarak.

Briant bu sözlerden sonra sepete girmişti ve içine uygun bir şekilde yerleşir yerleşmez uçurtmanın havaya salınması emrini verdi.

Meltemle birlikte eğilen alet yavaşça yükseldi. Ardından bocurgatın başında nöbet bekleyen Baxter, Wilcox, Cross ve Service ipi koyuverirlerken işaret sicimini tutan Garnett da onu parmakları arasında kaydırıyordu.

"Göklerin Devi" bu sefer derin bir sessizlik içinde, deneme uçuşuna eşlik eden nidalar olmadan on saniye içinde karanlıkta gözden kayboldu.

Bu küçük dünyanın korkusuz ve yüce gönüllü reisi Briant da onunla beraber kaybolmuştu. Bu arada araç yavaş ve düzenli bir hızda yükseliyordu. Rüzgârın istikrarı ona mükemmel bir denge kazandırıyordu. Bir sağa bir sola belli belirsiz salınıyordu. Briant ürkütücü olabilecek bu salınımları hiç hissetmiyordu. Salıncak misali hafifçe sallanan sepetin askı iplerine iki eliyle sıkıca tutunmuş halde hiç kımıldamadan duruyordu.

Kendini gökyüzünde, hava cereyanının itişiyle titreyen o engin ve eğik düzlemde asılı hissettiği zaman başta çok tuhaf bir duyguya kapıldı! Sanki fantastik bir yırtıcı kuş tarafından yukarı kaldırılıyor veya siyah, dev bir yarasanın kanatlarında asılı duruyordu. Ama güçlü karakteri, deneyin gerektirdiği soğukkanlılığı muhafaza etmesini sağlıyordu.

Meltemle birlikte eğilen alet...

Uçurtmanın Sport-terrace'tan ayrılmasından on dakika sonra hissettiği ufak sarsıntı yükselişinin tamamlandığını belli etti. İpinin sonuna gelen alet bu kez birkaç sarsıntı eşliğinde biraz daha yükseldi. Dikey olarak erişilen irtifa yüz seksen ile iki yüz metre arasında olmalıydı.

Kendine hâkim Briant evvela kurşuna geçirilmiş sicimi gerdi. Sonra boşluğu gözlemlemeye koyuldu. Bir eliyle askı iplerinden birine tutunuyor, öbürüyle dürbününü tutuyordu.

Altında derin karanlık uzanıyordu. Göl, orman, yalıyar, hiçbir ayrıntısını ayırt edemediği karmaşık bir yığın oluşturuyordu.

Adanın çevresine gelince, sınırını çeviren denizden keskin hatlarla ayrılıyordu. Hatta Briant'ın görüş alanı bulunduğu noktadan her yeri kucaklayabilecek durumdaydı.

Bu uçuşu gündüz yapmış ve bakışını ışık içinde yüzen ufka yöneltmiş olsa yetmiş seksen kilometrelik bir alanda –görüş mesafesinin ulaşması gereken menzil– bulunması muhtemel başka adalar, hatta bir kıta fark edemez miydi?

Hava batı, kuzey ve güneye doğru hiçbir şey göremeyeceği kadar sisli olsa da gök kubbenin geçici olarak bulutlardan arınmış ufak bir köşesinde birkaç yıldızın parladığı doğu istikameti öyle değildi.

Ve Briant'ın dikkatini özellikle o taraftaki bulutların alçak kıvrımlarına kadar yansıyan, oldukça yoğun bir ışık çekti.

"Bir ateşin ışığı bu!" dedi kendi kendine. "Acaba Walston kampını oraya mı kurdu?.. Ama hayır!.. Ateş çok daha uzakta ve kesinlikle adanın çok ötesinde bulunuyor!.. Yoksa söz konusu püsküren bir

yanardağ mıydı? Doğu sularında bir kara parçası olabilir mi?"

Briant'ın aklına Deception-bay'e yaptığı ilk keşif gezisi sırasında dürbününün görüş alanında beliren beyazımsı leke geldi.

"Evet," diye düşündü, sahiden o taraftaydı. "Leke bir buzulun yansıması olabilir mi?.. Doğuda Chairman Adasına epey yakın bir kara olmalı!"

Briant dürbününü karanlığı daha da belirginleştiren ışığa çevirdi. Hayal meyal gördüğü buzulun yakınında, uzaklığı elli kilometreyi geçmeyen bir kıta ya da takımadaya ait ateş püsküren bir dağ bulunduğuna hiç şüphe yoktu.

O sırada Briant yeni bir ışığın etkisini hissetti. Family-lake'in batısında, ona çok daha yakında, yaklaşık sekiz on kilometre mesafede, dolayısıyla ada yüzeyinde yandığından emin olduğu başka bir ışık parlıyordu.

"Bu defa ormanın içinde," dedi kendi kendine. "Hatta sınırında, sahil tarafında!"

Fakat ışık yanıp sönmüş gibiydi, çünkü dikkatli bir gözleme rağmen onu bir daha görmeyi başaramadı.

Ah! Kalbi öyle şiddetle çarpıyor ve eli o denli titriyordu ki dürbününü düzgün doğrultamıyordu bile!

Bununla birlikte orada, East-river'ın ağzı yakınında bir kamp ateşi vardı. Briant onu görmüştü, ışığı ağaç kümesine yansıyordu.

Demek ki Walston ve çetesi orada, küçük Bear-rock Limanı yakınlarında kamp kurmuşlardı! *Severn* katilleri Chairman Adasını terk etmemişlerdi! Genç yerleşimciler hâlâ saldırı tehlikesi altındaydı ve French-den artık güvenli değildi!

Briant büyük bir hayal kırıklığına uğradı! Kuşkusuz şalupasını onarması mümkün olmayan Walston, komşu kara parçalarından birine yönelmek için tekrar denize açılmaktan vazgeçmek zorunda kalmıştı! Bu sularda başka kara parçaları vardı, buna hiç şüphe yoktu!

Gözlemlerini tamamlayan Briant bu hava yolculuğunu daha fazla uzatmanın gereksiz olduğuna kara verip aşağı inmeye hazırlandı. Rüzgâr hissedilir ölçüde sertleşiyordu. Kuvvetlenen sarsıntılar şimdiden sepete, yere inişi zorlaştıracak bir salınım dayatıyordu.

Briant işaret siciminin doğru düzgün gerilmiş olduğundan emin olduktan sonra birkaç saniyede Garnett'in eline varacak kurşunu kaymaya bıraktı.

Bocurgatın ipi aleti hemen yere doğru çekmeye başladı.

Uçurtma alçalırken Briant hâlâ ışıkların geldiği yöne bakıyordu. Püsküren volkanın ışığını ve daha yakında, sahildeki kamp ateşini görüyordu.

Gordon ve ötekilerin iniş işaretini ne büyük bir sabırsızlıkla bekledikleri kestirilebilir. Briant'ın gökte geçirdiği yirmi dakika gözlerine ne uzun görünmüştü!

Bu sırada Doniphan, Baxter, Wilcox, Service ve Webb bocurgatın kollarını var güçleriyle çeviriyorlardı. Rüzgârın kuvvetlendiğini ve artık düzensiz estiğini onlar da fark etmişlerdi. Bunu, ipin maruz kaldığı sarsıntılardan hissediyor ve geri tepmeyi duyumsaması gereken Briant'ı derin bir endişeyle düşünüyorlardı.

Bocurgat, çözülmüş üç yüz elli metrelik halatı geri sarmak için hızla çalıştı. Rüzgâr giderek sertle-

şiyordu. Briant'ın verdiği işaretten kırk beş dakika sonra şiddeti iyice artmıştı.

O sırada alet hâlâ gölün en az otuz metre üstünde olmalıydı.

Ansızın şiddetli bir sarsıntı hissedildi. Dayanak noktasından yoksun Wilcox, Webb, Doniphan, Service ve Baxter az kalsın yere devriliyorlardı. Uçurtmanın ipi kopmuştu.

Dehşet dolu çığlıklar arasında Briant'ın adı sayısız defa tekrarlandı.

Birkaç dakika sonra Briant kumsala atlamış ve yüksek sesle bağırıyordu.

"Ağabey!.. Ağabey!.." diye haykırdı, onu ilk kucaklayan Jacques.

"Walston hâlâ burada!"

Yoldaşları yanına gelir gelmez Briant'ın ilk söylediği şey buydu.

Halat koptuğu anda Briant dikine değil yanlamasına ve nispeten yavaş bir düşüşle sürüklendiğini hissetmişti, çünkü uçurtma bir nevi paraşüt işlevi görüyordu. Önemli olan, göl yüzeyine ulaşmadan sepetten kurtulmaktı. Briant sepet sulara gömüleceği sırada balıklama atlamış ve iyi bir yüzücü olduğundan en fazla yüz elli metre mesafedeki kıyıya çıkmakta zorluk çekmemişti.

Bunlar olurken ağırlığından kurtulan uçurtma, esintiyle sürüklenerek kuzeydoğuda gözden kaybolmuştu.

XXV

Severn'in şalupası. – Costar hasta. – Kırlangıçların dönüşü. – Yılgınlık. – Yırtıcı kuşlar. – Tek mermiyle öldürülen guanako. – Pipo lülesi. – Daha etkin gözetim. – Şiddetli fırtına. – Dışarıda bir patlama. – Kate'in çığlığı.

Moko'nun French-den'de nöbet beklediği gecenin ertesinde, bir gün önce yaşadıkları heyecandan yorgun düşmüş genç yerleşimciler bir hayli geç uyandı. Gordon, Doniphan, Briant ve Baxter kalkar kalmaz Kate'in alışıldık işlerle uğraştığı Store-room'a geçtiler.

Orada, hâlâ oldukça kaygı verici olan durumu değerlendirdiler.

Gerçekten de –Gordon'un belirttiği gibi– Walston ve yoldaşları adaya geleli on beş gün olmuştu bile. Şalupanın tamiratının henüz yapılmamış olması, ellerinde bu tür bir iş için gerekli aletlerin bulunmamasından kaynaklanıyordu.

"Öyle olmalı," dedi Doniphan, "sonuçta o tekne fazla hasar görmemiş. *Slough*i'miz karaya oturduğunda fena durumda olmasa şimdiye kadar çoktan onu tekrar yüzdürecek hale getirmiştik!"

Bununla beraber Walston oradan gitmemiş olsa da Chairman Adasına yerleşmek niyetinde olmamalıydı, aksi halde iç bölgelere geziler yapar ve French-den'i mutlaka ziyaret etmiş olurdu.

Ve yeri gelmişken Briant, yukarıdan gözlemlediği, doğu yönünde oldukça yakın mesafede bulunması gereken topraklardan bahsetti.

"Herhalde unutmamışsınızdır," dedi, "Eastriver'ın ağzını keşfe çıktığımızda ufkun biraz üze-

rinde varlığını nasıl açıklayacağımı bilemediğim, beyazımsı bir leke görür gibi olmuştum..."

"Oysa Wilcox ve ben lekeyi görmeye çalışmamıza rağmen, ona benzer hiçbir şey bulamadık..." diye yanıtladı Doniphan.

"Moko da onu benim kadar açık seçik gördü!" dedi Briant.

"Tamam! Olabilir!" diye karşılık verdi Doniphan. "Ama bir kıta veya adalar topluluğu yakınında bulunduğumuzu düşünmene sebep olan ne, Briant?"

"Dün o istikamette ufku gözlemlediğim sırada," dedi Briant, "kıyının sınırları ötesinde, ancak püsküren bir yanardağdan gelebilecek, gayet belirgin bir ışık ayırt ettim. Bundan, yakınlarda bir kara parçası olduğu sonucuna vanyorum! *Severn*'in tayfaları da bunu biliyorlar ve oraya ulaşmak için her şeyi yapacaklar..."

"Şüphesiz!" diye cevap verdi Baxter. "Burada kalmakla ne kazanırlar ki? Onlardan bir türlü kurtulamadığımıza göre henüz şalupalarını onaramadılar demektir!"

Briant'ın arkadaşlarına aktardığı bilgiler son derece önemliydi. Chairman Adasının, sandıklarının aksine Pasifik'in bu kısmında yalıtılmış bir kara olmadığından emin olmalarını sağlıyordu. Ama kamp ateşinden anlaşıldığı üzere Walston halihazırda East-river'ın ağzı civarında bulunuyor ve bu, mevcut durumu vahimleştiriyordu. Severn-shores kıyısından ayrıldığından bu yana yirmi kilometre kadar yaklaşmıştı. Artık French-den'i keşfetmek için East-river'dan yukan çıkıp göle varması ve güneyinden dolaşması yeterliydi!

Briant bu ihtimale karşı en sıkı önlemlere baş vurmak zorundaydı. Bundan böyle gezintiler gerekli durumların dışında yapılmayacak, derenin sol yakasındaki Bog-woods Ormanına kadar bile gidilmeyecekti. Baxter ağılın çitlerini, salonun ve Store-room'un girişlerini çalı çırpı ve otlarla gizledi. Bunlara ek olarak gölle Auckland-hill arasında kalan bölgede görünmek de yasaklandı. Bu denli sıkı tedbirler içinde bulundukları zor duruma yeni sıkıntılar ekliyordu!

Yine bu dönemde endişelenecek başka konular da vardı. Costar hayatını tehlikeye sokacak kadar ateşlendi. Gordon hata yapmaktan korksa da yelkenlinin ecza dolabına başvurmak zorunda kaldı! Neyse ki Kate çocukla annesi gibi ilgilendi ve kadınlara mahsus bir içgüdü olan şu ihtiyatlı şefkatle gece gündüz başında bekleyerek onu tedavi etti. Özverisi sayesinde Costar'ın ateşi sonunda düştü ve hastalığı izleyen dinlenme döneminde de iyileşmesi devam etti. Costar ölüm tehlikesi mi atlatmıştı? Bu konuda kesin bir şey söylemek zordu. Fakat akıllıca tedavi edilmese ateş küçük hastanın işini bitirmez miydi?

Evet! Kate orada olmasa başına ne gelirdi, bilinmiyor. Mükemmel kadının koloninin en küçüklerine bütün kalbiyle gösterdiği anne şefkati anlatılamaz. Onları sevip okşayacağı her fırsatı değerlendiriyordu.

"Ben böyleyim, papoose'larım!" diye tekrarlıyordu. "Tabiatım gereği örgü örerim, yahni yaparım ve mıncıklarım!"

Esasında her kadın öyle değil miydi? Kate'in zihnini en çok meşgul eden şey French-den'in çamaşırlarını elinden geldiğince iyi halde tutmaktı. Aşağı yukarı yirmi aydır kullanılan çamaşırlar fena halde yıpranmıştı, bu çok canını sıkıyordu! Kulla-

nılamaz duruma geldiklerinde nasıl yenilenecekti? Ve her ne kadar dikkat etseler ve havalar izin verdikçe yalın ayak dolaşsalar da ayakkabılar da oldukça kötü vaziyetteydi! Tüm bunlar ileriyi gören ev kadınını kaygılandırıyordu!

Kasımın ilk yarısına sık yağan sağanaklar damga vurdu. Sonra, 17 Kasım'dan itibaren barometre yükseldi ve sıcaklar kendini göstermeye başladı. Ağaç ve ağaççıklar, bütün bitki örtüsü çok geçmeden yeşillenip çiçek açtı. South-moors'un alışıldık konukları çoğalarak geri gelmişti. Doniphan için bataklıkta avlanmaktan yoksun kalmak, Wilcox için Familylake'in aşağı kıyılarından fark edilmesi korkusuyla ağ tuzaklar gerememek büyük üzüntü kaynağıydı!

Adanın o bölümü kuşlarla dolup taşarken bir kısmı French-den civarındaki tuzaklara yakalandılar.

Bir gün Wilcox tuzaklarda kış soğuklarının kuzeydeki bilinmeyen bölgelere yönlendirdiği göçmen kuşlardan birine rastladı. Bu, kanadının altında hâlâ ufak bir kese taşıyan bir kırlangıçtı. Yoksa kesede *Sloughi*'nin genç kazazedeleri için bir mesaj mı vardı? Maalesef hayır!.. Kanatlı ulak cevapsız dönmüştü!

Bu boş ve uzun günlerde saatlerinin çoğu salonda geçiyordu! Günlük tutmakla görevli Baxter'ın yazacağı hiçbir şey yoktu. Ve dört aya kalmadan Chairman Adasının genç yerleşimcileri için üçüncü kış başlayacaktı!

İdari ayrıntılara gömülmüş Gordon hariç en cesur ve kararlıların bile derin endişe içinde yılgınlığa kapıldıkları gözlemlenebiliyordu. Hiçbir şey belli etmemek için bütün manevi gücünü kullanmasına rağmen Briant bile kimi zaman kendini bezgin hissediyordu. Bu durumdan çıkmak için yoldaşlarını derslerine devam

etmeye, konferanslar vermeye, yüksek sesle okumalar yapmaya teşvik ediyordu. Onlara durmadan memleketlerini ve ailelerini hatırlatıyor, onları tekrar göreceklerini söylüyordu! Morallerini nasıl yükseltebileceğine kafa yoruyor, ama bunu pek başaramıyordu. En büyük tasası kendisinin de umutsuzluğa kapılmasıydı. Ancak böyle bir şey olmadı. Zaten çok geçmeden yaşayacakları son derece ciddi olaylar onları büyük fedakârlıklar yapmak zorunda bırakacaktı.

21 Kasım öğleden sonra ikiye doğru Doniphan, Family-lake kıyılarında balık tutmakla meşguldü ki derenin sol yakası üzerinde süzülen yirmi kadar kuşun ahenksiz çığlıklarını işitti. Bu kuşlar karga olmasalar da –biraz benziyorlardı– o pisboğaz ve cırlak türe ait olmayı hak ediyorlardı.

Şaşırtıcı bir görünüş sergilemeseler o yaygaracı sürüyle ilgilenmezdi. Gerçekten de yere yaklaştıkça yarıçapı daralan geniş daireler çizen bu kuşlar tek parça bir topluluk halinde hızla yere indiler.

Bu sırada çığlıkları iyice yükseldi, fakat Doniphan içinde kayboldukları uzun otların ortasında onları gözden kaybetti.

Aklına orada bir hayvan leşi olabileceği fikri geldi. Ne olup bittiğini merak ettiğinden French-den'e dönüp Moko'dan kendisini sandalla Zelanda Deresinin öbür tarafına geçirmesini rica etti.

Beraberce sandala bindiler ve on dakikaya kalmadan kıyıdaki ot kümeleri arasında ilerliyorlardı. Kuşlar, yemeklerini bölen davetsiz misafirleri çığlıklarla protesto ederek derhal uçuştular.

Orada, sıcaklığını yitirmemiş olduğuna göre yalnızca birkaç saat önce öldüğünü tahmin ettikleri genç bir guanako leşi yatıyordu.

Etoburların akşam yemeği kalıntılarını mutfakta kullanmaya pek istekli olmayan Doniphan ve Moko leşi yeniden onlara bırakmaya hazırlanıyorlardı ki bir soru gündeme geldi: Guanako nasıl ve ne sebeple türdeşlerinin normal şartlarda pek terk etmedikleri doğu ormanlarından uzaktaki bu bataklığın sınırında ölmüştü?

Doniphan hayvanı inceledi. Böğründe hâlâ kanayan bir yara vardı – bir jaguar ya da başka bir etçil yırtıcının ısırığıyla oluşmayacak bir yara.

"Bu guanako mutlaka ateşli silahla vurulmuş!" diye belirtti Doniphan.

"İşte ispatı!" diye cevap verdi miço, bıçağıyla yarayı deşeleyip içinden bir mermi çıkardıktan sonra.

Mermi, av tüfeklerinden ziyade gemilerde bulunanların kalibresindeydi. Yani ancak Walston veya yoldaşlarından biri tarafından sıkılmış olabilirdi.

Doniphan ve Moko guanakonun leşini kuşlara bırakıp konuyu arkadaşlarıyla görüşecekleri French-den'e döndüler.

Guanakonun *Severn*'in tayfalarından biri tarafından vurulduğu besbelliydi, çünkü ne Doniphan ne de aralarından başka hiç kimse bir aydan fazla zamandır tek bir el ateş etmişti. Ama asıl öğrenilmesi gereken guanakonun o mermiyi ne vakit ve nerede yemiş olduğuydu.

Tüm varsayımlar değerlendirildikten sonra olay gerçekleşeli beş altı saatten fazla olmadığı sonucu onlara mantıklı göründü – hayvanın Downlands'i aştıktan sonra derenin birkaç adım yakınına varabilmesi için gereken süre. Bundan, sabah Walston'ın adamlarından birinin Family-lake'in güney ucuna yaklaşarak avlanmış olduğu ve East-

river'ı geçen çetenin yavaş yavaş French-den tarafına yaklaştığı sonucu çıkıyordu.

Tehlike çok yakın olmasa da durum gittikçe ciddileşiyordu. Aslında adanın güneyinde uzanan derelerle kesilmiş, gölcüklerin deldiği, kumullarla dolu bir ovaydı ve barındırdığı av hayvanları çetenin günlük beslenme ihtiyacını karşılamaya yetmezdi. Yani Walston'ın Downs-lands'te tehlikeye atılmamış olması muhtemeldi. Zaten rüzgârın Sport-terrace'a kadar taşıyabileceği hiçbir şüpheli patlama işitilmemişti ve French-den'in konumunun şimdiye kadar keşfedilmemiş olması ümit edilebilirdi.

Bununla beraber ihtiyati tedbirleri yeni bir katılıkla uygulamak gerekti. Olası bir saldırının geri püskürtülebilmesi için genç yerleşmcilerin büyük salon dışında faka basmamaları gerekiyordu.

Üç gün sonra yaşanan daha önemli bir hadise kaygıları artırdı ve güvenliğin, hiç olmadığı kadar tehdit altında bulunduğunu kabul etmeleri gerekti.

24'ü sabahı dokuza doğru Briant ve Gordon Zelanda Deresinin ötesine gidip göl ve bataklık arasında dolaşan dar patikaya bir nevi omuz siperi kurmanın yerinde olup olmadığına baktılar. Walston'ın gelişi vaktinde bildirildiği takdirde Doniphan ve keskin nişancıların siperde çabucak pusuya yatmaları kolay olurdu.

İki delikanlı dereye en fazla üç yüz adım mesafedeyken Briant'ın ayağının altında bir şey ezildi. Yükselen deniz dalgalarının South-moors ovasını istila etmesiyle sürüklenen binlerce kabukludan birine bastığını düşünerek pek dikkat etmeyen Briant'a onun peşinden yürüyen Gordon durup seslendi:

"Dur, Briant, bekle biraz!"

"Ne var?"

Gordon eğilerek ezilen nesneyi yerden aldı.

"Baksana!" dedi.

"Bu bir kabuklu hayvan değil," diye cevap verdi Briant, "bir..."

"Pipo!"

Gerçekten de Gordon elinde, ağızlığı lüle hizasından kırılmış siyahımsı bir pipo tutuyordu.

"Bizden hiç kimse tütün içmediğine göre," dedi Gordon, "bu pipoyu şey kaybetmiş..."

"Çete mensuplarından biri," diye yanıtladı Briant, "bizden önce Chairman Adasına gelen Fransız kazazedeye ait değilse tabii..."

Hayır! Yeni kırıldığı belli olan bu lüle François Baudoin'a ait olamazdı. O öleli yirmi yıldan fazla geçmişti. Oysa lüle oraya yakın zamanda düşmüş olmalıydı, dibinde kalan az miktarda tütün bunu su götürmez şekilde kanıtlıyordu. Demek ki birkaç gün, hatta belki birkaç saat evvel Walston'ın yandaşlarından biri veya bizzat kendisi Family-lake'in bu kıyısına kadar ilerlemişti. Gordon ve Briant hemen French-den'e döndüler. Briant'ın lüleyi gösterdiği Kate onu Walston'ın elinde gördüğünü doğruladı.

Yani haydutların gölün ucundaki burnun çevresini dolaşmış olduklarına hiç şüphe yoktu. Hatta belki geceleyin Zelanda Deresi kıyısına kadar ilerlemişlerdi. French-den keşfedilmiş olsa ve Walston küçük koloninin ahalisinin çocuklardan meydana geldiğini bilse, orada alet edevat, araç gereç, cephane, erzak gibi kendisinin mahrum kaldığı hemen hemen her şeyin bulunduğunu ve güçlü kuvvetli yedi adamın on beş genç oğlanın hakkından kolayca geleceklerini -özellikle de baskın yapmayı başarırlarsa– düşünmez miydi?

Her koşulda çetenin gittikçe yaklaşıyor olduğu bir gerçekti.

Bu tehditkâr olasılıklar karşısında Briant arkadaşlarıyla konuşarak nasıl daha etkin bir gözlem ağı örgütlenebilire kafa yordu. Gündüz, ister bataklık ister Traps-woods ister göl tarafından gelebilecek her türlü şüpheli hareketin derhal bildirilebilmesi için Auckland-hill'in doruğunda sürekli bir nöbet noktası oluşturuldu. Geceleri büyüklerden ikisinin salon ve Store-room'un girişinde kalıp dışarıdaki gürültüleri kollaması gerekiyordu. İki kapı payandalarla sağlamlaştırıldı. French-den'in içine yığdıkları kocaman taşlarla hızlıca barikat yapmak mümkün olacaktı. Duvarda açılmış, iki ufak topa mazgal işlevi gören dar pencerelere gelince, biri Zelanda Deresi, diğeri Family-lake cephesini savunmaya yarayacaktı. Ayrıca tabanca ve tüfekler en ufak alarm durumunda ateşlenmeye hazırdı.

Kate'in tüm bu tedbirleri onayladığını belirtmek lüzumsuz. Yürekli kadın, *Severn*'in tayfalarıyla girişilecek bir çarpışmanın öngörülemeyen ihtimallerini düşündüğünde maalesef fazlasıyla haklı endişelerini çocuklara belli etmemeye gayret gösteriyordu. Bu haydut çetesini ve çete başını tanıyordu. Yeterince silaha sahip olmasalar da çocukların sıkı gözetimine rağmen ani bir baskın yapamazlar mıydı? Üstelik onlara karşı koyacak olanlar, en büyüğü daha on altı yaşını doldurmamış birkaç genç oğlandı! Tarafların güçleri gerçekten de fazla eşitsizdi! Ah! Yiğit Evans niye yanlarında değildi? Kaçarken Kate'i neden takip etmemişti ki? Belki o daha iyi bir savunma düzenlemeyi bilir ve French-den'i Walston'ın saldırılarına direnecek hale getirirdi!

Ne yazık ki Evans, şalupayı yakındaki karaya götürmek için haydutların artık ihtiyaç duymadığı, çete için tehlike arz eden bir tanık olarak çoktan ortadan kaldırılmadıysa haydutların gözetimi altında olmalıydı!

Kate'in düşünceleri bu yöndeydi. Kendisi için değil, fedakârlığı ondan aşağı kalmayan Moko'nun yardımıyla sürekli göz kulak olduğu çocuklar için kaygılanıyordu.

Günlerden 27 Kasımdı. İki gündür boğucu sıcaklar hüküm sürüyordu. Ada üzerinden kocaman bulutlar ağır ağır geçiyor ve uzaktan gelen birkaç gök gürültüsü fırtınayı haber veriyordu. Storm-glass, doğa güçleri arasında eli kulağında bir savaşı haber veriyordu.

O akşam Briant ve yoldaşları bir süredir yaptıkları gibi sandalı Store-room'a çekerek tedbir aldıktan sonra salona her zamankinden erken dönmüşlerdi. Kapıları sıkıca örtüp toplu halde dua ettikten ve uzaktaki ailelerini andıktan sonra hepsi uyku vaktini beklemeye koyuldu.

Saat dokuz buçuğa yaklaştığında fırtına gücünün doruğuna ulaşmıştı. Salon, şimşeklerin mazgallardan sızan ışıklarıyla aydınlanıyordu. Durmadan çakan yıldırımlar kulakları deliyor, Auckland-hill Tepesi sersemletici gürültülerle yankılanarak sarsılıyordu. Yağmur ve rüzgâr getirmeyen şu korkunç hava olaylarından biri söz konusuydu, çünkü hareketsiz kalan bulutlar içlerinde biriken ve çoğu zaman bütün bir gecenin tüketmeye yetmediği tüm elektrik yükünü oraya boşaltıyordu.

Döşeklerinde büzülmüş Costar, Dole, Iverson ve Jenkins elektrik boşalmalarının yakında olduğunu

belli eden ve yırtılan kumaş sesini andıran o müthiş çatırtıları her duyduklarında yerlerinden sıçrıyorlardı. Aslında bu sağlam mağarada korkmalarına gerek yoktu. Varsın yıldırımlar falezin zirvesine düşsün! French-den'in kasırgalar gibi elektrik akımını da geçirmeyen kalın duvarlarını aşamazdı. Bazen Briant, Doniphan veya Baxter kalkıp kapıyı aralıyor ve dışarı hızlı bir bakış attıktan sonra şimşeklerden yarı körleşmiş vaziyette hemen geri giriyorlardı. Gökyüzü ateşler içindeydi ve yıldırım parıltılarının yansıdığı göl muazzam bir alev örtüsüyle kaplanmış gibiydi.

Saat ondan on bire kadar şimşek ve gök gürültüleri bir saniye bile kesilmedi. Hava ancak gece yarısından biraz evvel sakinleşmeye başladı. Uzaklaştıkça şiddeti azalan yıldırımların arasındaki süre de gitgide uzuyordu. Bu sırada kendini gösteren rüzgâr, yere yaklaşmış bulutları kovaladı ve yağmur sağanak şeklinde yağmakta gecikmedi.

İçi rahatlayan küçüklerden iki üçü, herkes için uyku vakti gelmiş olmasına rağmen kafalarını, altına gömdükleri battaniyelerden çıkardı. Briant ve diğerleri alışıldık önlemleri aldıktan sonra tam yatacaklardı ki Phann tuhaf huzursuzluk belirtileri gösterdi. Patileri üzerinde doğruluyor, salonun kapısına doğru atılıyor, sürekli ve boğuk homurtular çıkarıyordu.

"Phann bir şey mi hissetti acaba?" dedi Doniphan, köpeği sakinleştirmeye çalışarak.

"Onun bu acayip tavrına birçok defa şahit olduk," diye belirtti Baxter, "akıllı hayvan asla yanılmadı!"

"Yatmadan önce bunun ne anlama geldiğini öğrenmek lazım!" diye ekledi Gordon.

"Tamam," dedi Briant, "fakat kimse dışarı çıkmasın ve kendimizi savunmaya hazır olalım!"

Herkes tabanca ve tüfeğini aldı. Sonra Doniphan salonun, Moko da Store-room'un kapısına doğru ilerledi. Her ikisi de kulaklarını kanada yapıştırdılar, ama Phann'ın huzursuzluğu devam etse de dışarıda hiçbir gürültü duyulmadı. Fakat köpek çok geçmeden öyle şiddetli biçimde havlamaya başladı ki Gordon bile onu sakinleştirmeyi beceremedi. Bu çok can sıkıcı bir durumdu. Sessizlik anlarında kumsaldan ayak sesleri işitilebiliyorsa Phann'ın havlamaları da dışarıdan duyulurdu.

Ansızın şimşek gürültüsüyle karıştırılamayacak bir patlama oldu. Bu, iki yüz adımdan az mesafeden French-den'e doğru ateşlenmiş bir silahın sesiydi.

Herkes savunma konumuna geçti. Ellerinde tüfekle iki kapıda nöbet tutan Doniphan, Baxter, Wilcox ve Cross girişi zorlamaya kalkacak her kişiye ateş etmeye hazırdı.

Diğerleri bu amaçla hazırlanmış taşlarla kapıları desteklemeye başlamışlardı ki dışarıdan bir ses işitildi:

"İmdat!.. Yardım edin!.."

Kuşkusuz dışarıda, ölüm tehlikesinde yardım çağıran bir insan vardı...

"İmdat!" diye tekrarladı ses. Bu sefer sadece birkaç adım uzaktan geliyordu.

Kapının yanındaki Kate de sese kulak kabartmıştı...

"Bu o!" diye haykırdı.

"Kim?.." dedi Briant.

"Açın!.. Açın!.." diye tekrarlıyordu Kate.

Kapı açıldı ve sırılsıklam bir adam salona daldı. Gelen *Severn*'in baştayfası Evans'tı.

XXVI

Kate ve Baştayfa. – Evans'ın hikâyesi. –Şalupanın karaya oturuşunun ardından. – Walston, Bear-rock Limanında. – Uçurtma. – French-den keşfediliyor. – Evans'ın firarı. – Derenin aşılması. – Projeler. – Gordon'un önerisi. – Doğudaki topraklar. – Chairman-Hanovre Adası.

Gordon, Briant ve Doniphan, Evans'ın böyle beklenmedik şekilde ortaya çıkışı karşısında ilkin donup kaldılar. Sonra bir kurtarıcıya koşar gibi içgüdüyle baştayfaya doğru atıldılar.

Evans geniş omuzları, güçlü bir gövdesi, keskin gözleri, açık bir alnı, zeki ve sevimli bir çehresi, sert ve kararlı yürüyüşü olan yirmi beş otuz yaşlarında bir adamdı. *Severn* battığından bu yana kesilmemiş, bakımsız, çalı gibi sakalları yüzünü kısmen saklıyordu.

Evans içeri girer girmez geriye dönüp ardından hızlıca kapattığı kapıya kulağını dayadı. Dışarıdan hiçbir ses duymayınca salonun ortasına ilerledi. Tonozda asılı fenerin ışığında etrafını saran küçük topluluğa baktı ve şu sözcükleri mırıldandı:

"Evet!.. Çocuklar!.. Sadece çocuklar!.."

Birden gözleri parladı, yüzü sevinçle ışıldadı ve kollarını açtı...

Kate ona doğru geliyordu.

"Kate!.." diye haykırdı. "Kate hayattasın!"

Ve onun canlı olduğundan emin olmak ister gibi ellerini yakaladı.

"Evet! Ben de sizin gibi canlıyım, Evans!" diye yanıtladı Kate. "Tanrı benim gibi sizi de kurtararak bu çocukların yardımına gönderdi!"

Baştayfa gözleriyle büyük salondaki masanın çevresinde toplanmış genç oğlanları sayıyordu.

"On beş," dedi. "Ve ancak beş ya da altısı kendini savunacak haldeler!.. Neyse, mühim değil!"

"Saldırıya uğrama tehlikesi altında mıyız, Baştayfa Evans?" diye sordu Briant.

"Hayır, evladım, hayır – en azından şimdilik," diye cevapladı Evans.

Hepsi baştayfanın hikâyesini, özellikle şalupa Severn-shores'a bindirdiğinden beri olan biteni öğrenmeye can atıyordu. Kendileri için bu denli önem taşıyan hikâyeyi dinlemeden ne küçükler ne de büyükler uykuya dalabilirdi. Bununla birlikte öncelikle Evans'ın sırılsıklam giysilerinden kurtulması ve bir şeyler yemesi uygun olacaktı. Islak kıyafetlerinin sebebi Zelanda Deresini yüzerek geçmek zorunda kalmış olmasıydı. On iki saattir yemek yememiş ve sabahtan beri bir an bile dinlenememiş olduğundan yorgunluk ve açlıktan bitkin düşmüştü.

Briant onu derhal Gordon'un kalın gemici giysileri hazır ettiği Store-room'a götürdü. Sonra Moko ona soğuk av eti, peksimet, birkaç fincan sıcak çay ve koca bir kadeh konyak servis etti.

On beş dakika sonra salondaki masanın başında oturan Evans, *Severn*'in tayfalarının adaya savrulmalarından bu yana yaşanan olayların hikâyesini anlatıyordu.

"Şalupa kumsala vurmadan birkaç saniye önce," dedi, "ben dâhil beş kişi resiflerin ilk kayalarına fırlatılmıştık. Karaya oturma anında hiçbirimiz ciddi biçimde yaralanmamış, sadece berelenmiştik. Asıl zor olan o karanlıkta açıktan esen rüzgâra rağmen alçalan kudurmuş denizin kayalara çarptığı dalgalardan kurtulmaktı.

Her şeye rağmen uzun gayretlerin ardından Walston, Brandt, Rock, Book, Cope ve ben sağ salim dalgaların dışına çıktık. İki kişi eksikti, Forbes ve Pike. Şiddetli bir dalgaya kapılıp açığa mı sürüklenmişler, yoksa şalupa kumsala vurduğunda kurtulmuşlar mıydı, bilmiyorduk. Kate'e gelince, dalgaların onu çekip götürdüğünü sanıyor ve onu bir daha hiç göremeyeceğimi düşünüyordum."

Evans bunu söylerken ne coşkusunu ne de kendisiyle birlikte *Severn* katliamından kurtulan cesur kadını yeniden bulmuş olmanın verdiği sevinci saklıyordu! Her ikisinin de hayatları katillerin insafına kalmıştı ama şimdi gelecekte uğrayabilecekleri saldırıların değilse bile haydutların hâkimiyet alanının dışındalardı.

Evans sözüne devam etti:

"Kumsala vardığımızda şalupayı aramak için biraz zaman gerekti. Karaya akşam yedi sularında vurmuş olmalıydı ve onu kumların üzerinde fark ettiğimizde saat gece yarısına yaklaşıyordu. İlk önce kıyı boyunca ilerlemiştik..."

"Severn-shores kıyısı," dedi Briant. "Kate'in bize geçirdiği kazayı anlatmasından da evvel *Severn*'in teknesini bulan yoldaşlarımızdan bazıları bu adı verdiler oraya..."

"Kate anlatmadan önce mi?.." diye cevap verdi buna oldukça şaşıran Evans.

"Evet, Baştayfa Evans," dedi Doniphan. "Oraya kaza gecesi ulaşmıştık. Yoldaşlarınızdan ikisi kumda yatıyorlardı!.. Ama sabah olup da son görevimizi yerine getirmek üzere yanlarına döndüğümüz vakit ortadan yok olmuşlardı."

"Tüm bunların nasıl geliştiğini anlıyorum!" diye devam etti Evans. "Boğulduklarını sandığımız –keş-

ke öyle olsaydı, yedi alçaktan ikisi eksilirdi– Forbes ve Pike şalupadan biraz öteye savrulmuşlardı. Walston ve ötekiler onları bulup birkaç yudum cinle kendilerine getirdiler.

Bizim için üzücü olsa da ne mutlu onlara ki teknenin sandıkları karaya oturma sırasında ne kırılmış ne de ıslanmıştı. *Severn*'deki yangında alelacele şalupaya aktarılan cephane, silahlar, geminin beş tüfeği ve geri kalan erzak karaya indirilmişti, çünkü bir sonraki gelgitte hepsinin tamamen parçalanma tehlikesi mevcuttu. Ardından kaza yerini terk edip doğu yönünde kıyı boyunca ilerledik.

O sırada alçaklardan biri –galiba Rock'tı– Kate'in bulunamadığını belirtti. Walston'ın cevabı: 'Dalgalar tarafından sürüklenmiştir!.. Bir baş belasından kurtulduk!' oldu. Bu bana, eğer çete artık ihtiyaç duymadığı Kate'ten kurtulmuş olduğuna seviniyorsa gerek kalmadığında Baştayfa Evans için de aynı şeyin geçerli olacağını düşündürdü. – İyi de, neredeydiniz sahi, Kate?"

"Şalupanın yanındaydım, Evans, deniz tarafında," diye yanıtladı Kate, "tekne karaya oturduğunda savrulduğum yerde... Beni göremiyorlardı; Walston ve diğerleri arasında geçen konuşmaların hepsini duydum... Onlar gittikten sonra ayağa kalktım ve tekrar Walston'ın eline düşmemek için aksi yöne kaçtım. Otuz altı saat sonra açlıktan yarı ölü vaziyette bu yiğit çocuklar tarafından karşılanıp French-den'e getirildim."

"French-den?.." diye tekrarladı Evans.

"Konutumuzun ismi," diye cevap verdi Gordon. "Bizden yıllar evvel burada yaşamış bir Fransız kazazedenin anısına bu adı koyduk!"

"French-den?.. Severn-shores?.." dedi Evans. "Görüyorum ki adanın çeşitli yerlerine isimler vermişsiniz, çocuklar! Ne güzel!"

"Evet, Baştayfa Evans, güzel isimler," diye karşılık verdi Service. "Daha çok yer var, Family-lake, Down-lands, South-moors, Zelanda Deresi, Traps-woods..."

"İyi!.. İyi!.. Bilahare... mesela yarın bana hepsini öğretirsiniz! Bu arada hikâyeme devam edeyim. Dışarıdan hiç ses gelmiyor, değil mi?"

"Hayır," diye yanıtladı, salon kapısında nöbet tutan Moko.

"Pekâlâ!" dedi Evans. "Devam ediyorum. Tekneyi terk ettikten bir saat sonra kamp kuracağımız sık bir ağaçlığa ulaşmıştık. Ertesi gün ve onu izleyen birkaç gün şalupanın karaya oturduğu yere geri dönerek gemiyi onarmayı denedik. Ama basit bir baltadan başka aletimiz olmadığından parçalanmış borda kaplamalarını değiştirip kısa bir yolculuk için bile olsa onu denize dayanacak hale getirmek mümkün olmadı. Zaten kaza yeri de bu tür bir tadilat için hiç uygun değildi.

Erzak ve suyumuz tamamen tükendiğinden avlanarak günlük besin gereksinimimizi karşılayabileceğimiz ve aynı zamanda tatlı su bulabileceğimiz daha bereketli bir bölgede başka bir kamp yeri aramak üzere yola koyulduk.

Kıyıyı yirmi kilometre kadar takip ettikten sonra küçük bir dereye ulaştık..."

"East-river!" dedi Service.

"Tamam, East-river olsun!" diye cevapladı Evans. "Orada, geniş bir koyun dip tarafında..."

"Deception-bay!" diye karşılık verdi Jenkins.

"O da iyi!" dedi Evans, gülümseyerek. "Kayalıkların ortasında bir liman vardı..."

"Bear-rock!" diye haykırdı Costar.

"Tamamdır, yavrum!" diye cevap verdi Evans, başıyla onaylayarak. "Oraya yerleşmek pek kolay oldu ve çıkacak ilk fırtınada kuşkusuz parçalanacak şalupayı buraya getirmeyi başarırsak belki tamir etmeyi de başarabiliriz diye düşündük.

Ve onu almak üzere geri döndük ve mümkün mertebe hafifleterek yeniden suya indirdik. Küpeşteye kadar su almış olmasına rağmen kıyı boyunca çekerek şimdi güvende olduğu limana götürmeyi becerdik."

"Şalupa Bear-rock'ta mı yani?.." diye sordu Briant.

"Evet, evladım. Ve sanırım, gereken aletler olsa onu tamir etmek imkânsız değil..."

"İyi de o aletler bizde var, Baştayfa Evans!" diye yanıtladı Doniphan, hararetle.

"Şans eseri adada yerleşim olduğunu ve sizlerin kim olduğunu öğrenen Walston da öyle tahmin ediyordu!"

"Bunu nasıl öğrenebildi?.." diye sordu Gordon.

"Şöyle," diye yanıtladı Evans. "Sekiz gün önce Walston, arkadaşları ve ben –çünkü beni asla yalnız bırakmıyorlardı– ormanda keşfe çıkmıştık. Eastriver boyunca üç dört saatlik yürüyüşün ardından akarsuyun çıktığı büyük bir gölün kıyısına ulaştık. Ve orada, kıyıda yatan acayip bir alet bulduğumuzda ne kadar şaşırdığımızı tahmin edemezsiniz. Sazdan yapılma, üstüne bez gerilmiş bir nevi iskeletti..."

"Uçurtmamız!" diye haykırdı Doniphan.

"Göle düşen ve rüzgâr tarafından oraya kadar sürüklenen uçurtmamız!" diye ekledi Briant.

"Ya! Uçurtma mıydı?" diye cevap verdi Evans. "Bunu tahmin edememiştik ve onun ne olduğunu çok merak ediyorduk! Sonuçta kendi kendine oluşmuş değildi!.. Adada yapılmış olmalıydı!.. Buna şüphe yoktu!.. Demek ki adada yaşayanlar vardı!.. Walston için öğrenmenin önem taşıdığı şey bu insanların kim olduğuydu. Bana gelince, o gün kaçmaya karar verdim. Ada sakinleri, vahşiler de olsa *Severn*'in katillerinden beter olamazlardı! Zaten o andan itibaren gece gündüz gözetim altında tutuldum!.."

"Peki, French-den nasıl fark edildi?" diye sordu Baxter.

"Oraya geliyorum," diye cevap verdi Evans, "ama hikâyeme devam etmeden önce söylesenize çocuklar o kocaman uçurtma ne işe yarıyordu? İşaret filan mıydı?"

Gordon, Evans'a neler olup bittiğini, bu işe hangi amaçla giriştiklerini, herkesin esenliği uğruna Briant'ın canını nasıl riske attığını ve Walston'ın hâlâ adada olduğunu nasıl saptayabildiklerini anlattı.

"Gözü pek bir delikanlısınız!" diye yanıtladı Evans, Briant'ın elini tutup dostça sallayarak. Sonra devam etti:

"Walston'ın kafasını sadece tek bir şeyin meşgul ettiğini tahmin edersiniz: Yabancısı olduğumuz bu adanın sakinlerinin kim olduklarını öğrenmek. Yerlilerse, anlaşmak mümkün müydü? Kazazedelerse, eksik olan aletlere sahip olabilirler miydi? O zaman şalupayı yeniden denize çıkacak hale getirmekte yardımlarını esirgemezlerdi.

Ve araştırmalar –gayet ihtiyatlı bir şekilde– başladı. Güney ucuna yaklaşmak üzere gölün sağ kıyısındaki ormanları keşfederek yavaş yavaş ilerlen-

di. Ama görünürde tek bir insan yoktu. Adanın o bölümünde hiç patlama olmadı."

"Bu," dedi Briant, "artık kimsenin French-den'den uzaklaşmamasından ve ateş etmenin yasaklanmasından ileri geliyordu!"

"Yine de keşfedildiniz!" diye devam etti Evans. "Başka nasıl olacaktı ki? 23 Kasım'ı 24'üne bağlayan gece Walston'ın hempalarından biri gölün güney kıyısından French-den'in karşısına geldi. Şanssızlık bu ya falez duvarlarından dışarı sızan bir ışık görür gibi oldu – kuşkusuz o an aralanan kapıdan süzülen fenerinizin ışığı. Ertesi gün Walston o yana bizzat gidip bütün gece boyunca dereye birkaç adım mesafedeki uzun otların arasında saklandı..."

"Bunu biliyorduk," dedi Briant.

"Biliyor muydunuz?.."

"Evet, çünkü ben ve Gordon orada, sonradan Kate'in Walston'a ait olduğunu söylediği bir piponun parçalarını bulduk!"

"Doğrudur!" diye sürdürdü konuşmasını Evans. "Walston onu gezintisi sırasında kaybetmişti. Dönüşte canı buna pek sıkılmış görünüyordu. Lakin artık küçük koloninin varlığını tespit etmişti. Otların arasında büzülmüş vaziyette beklerken akarsuyun sağ kıyısındaki gidiş gelişlerinizin çoğuna şahit olmuştu... Koloni yedi adamın kolayca haklarından gelebileceği genç oğlanlardan ibaretti sadece! Walston geri gelip gördüklerini arkadaşlarıyla paylaştı. Brandt'la yaptığı ve benim kulak misafiri olduğum bir konuşma sayesinde French-den'e karşı ne hazırlandığını öğrendim..."

"Canavarlar!" diye haykırdı Kate. "Çocuklara bile merhamet etmezler..."

"Haklısınız, Kate," diye cevap verdi Evans, "*Severn*'ın kaptan ve yolcularına etmedikleri gibi! İyi söylediniz. Canavar bunlar!.. Ve aralarındaki en acımasız adamın, suçlarının bir gün cezalandırılacağını yürekten umduğum Walston'ın emrindeler!"

"Neyse, Evans, Tanrı'ya şükür, siz kaçmayı başarmışsınız!" dedi Kate.

"Evet, Kate. Yaklaşık on iki saat önce beni Forbes ve Rock'ın gözetiminde bırakıp giden Walston ve diğerlerinin yokluğundan istifade edebildim. Kaçma zamanının geldiğini düşündüm. O iki alçağı atlatmayı, en azından arayı biraz açmayı başarırsam gerisini hallederdim!

Ormana daldığımda saat aşağı yukarı sabahın onuydu... Kaçtığımı neredeyse hemen fark eden Forbes ve Rock peşime düştüler. Tüfeklerle silahlanmışlardı... Benimse kendimi savunmak için bir gemici bıçağım ve kaçmak için bacaklarımdan başka bir şeyim yoktu!

Kovalamaca bütün gün sürdü. Kestirme olsun diye ağaçların altından çapraz ilerleyerek gölün sol kıyısına ulaştım. Hâlâ burnu dolaşmam gerekiyordu, zira işittiğim konuşmadan batıya doğru akan bir derenin kıyısına yerleşmiş olduğunuzu biliyordum.

Doğruyu söylemek gerekirse hayatımda hiç bu kadar hızlı ve uzun süre kaçmamıştım! O gün yaklaşık yirmi beş kilometre katettim! Lanet olsun! Şerefsizler benim kadar süratli koşuyor, defalarca kulaklarımın yanından geçen mermileri havada ıslık çalıyordu. Düşünsenize! Sırlarını biliyordum. Ellerinden kaçarsam onları ihbar edebilirdim! Beni ne pahasına olursa olsun yakalamaları lazımdı! Aslında ateşli silahları olmasa elimde bıçağımla gözü-

mü bile kırpmadan beklerdim onları! Ya ben onları öldürürdüm ya da onlar beni!.. Evet, Kate! Ölmeyi, o çakallarla kampa geri dönmeye yeğlerdim!

Bu lanet olası kovalamacanın geceyle birlikte son bulmasını umuyordum!.. Hiçbir şey değişmedi. Gölün burnunu geride bırakmış, öbür taraftan yukarı çıkıyordum, fakat ensemde hâlâ Forbes ve Rock'ın soluklarını hissediyordum. Bu sırada birkaç saattir göz korkutan fırtına patlak vererek kaçışımı daha da zorlaştırdı, çünkü alçak herifler şimşekler geceyi aydınlattığında kıyıdaki sazlar arasında varlığımı fark edebilirlerdi. Nihayet derenin yüz adım kadar yakınına varmıştım... O itleri arkamda bırakıp dereyi aşmayı becerebilirsem kendimi kurtulmuş sayabilirdim! French-den'e yakın olduklarını bildiklerinden dereyi aşmayı asla göze almayacaklarını biliyordum.

Koşmayı sürdürdüm ve tam akarsuyun sol yakasına erişiyordum ki gökyüzü son bir yıldırımla aydınlandı. Hemen akabinde bir patlama yankılandı..."

"Duyduğumuz patlama mı acaba?" dedi Doniphan.

"Elbette!" diye devam etti Evans. "Bir mermi omzumu sıyırdı... Derhal dereye atladım... Birkaç kulaçta öbür yakadaydım, otların arasına saklandım. Karşı kıyıya varan Rock ve Forbes aralarında konuşuyorlardı:

'Vurdun mu onu?'

'Bence vurdum!'

'Dibi boyladı mı yani!'

'Şimdiye kadar çoktan ölmüştür!'

'Kurtulmuş olduk!'

Ve çekip gittiler.

Evet! Hem ben hem de Kate kurtulmuş olduk! Ah! Şerefsizler! Ölüp ölmediğimi görürsünüz!.. Birkaç saniye sonra otların arasından çıkıp yalıyarın köşesine yöneldim... Havlamaları duyunca seslendim... French-den'in kapısı açıldı... Ve şimdi," diye ekledi Evans elini göle doğru uzatarak, "hamle sırası bizde çocuklar, o sefillerin işini bitirip adanızı kurtaracağız!"

Bu lafları öyle coşkulu söylemişti ki hepsi ayağa kalktı. Onu izlemeye hazırlardı.

Sıra Evans'a yirmi aydır yaşananların hikâyesini, *Slough*i'nin Yeni Zelanda'dan hangi şartlarda ayrıldığını, adada son bulan uzun Pasifik yolculuğunu, Fransız kazazededen arta kalanları bulmalarını, küçük koloninin French-den'e yerleşmesini, yaz mevsiminde yapılan keşif gezilerini, kışın yürütülen çalışmaları ve nihayet Walston'la suç ortaklarının gelişinden önce hayatın nispeten güvenli ve tehlikesiz olduğunu anlatmaya gelmişti.

"Peki, yirmi aydır görünürden hiçbir gemi geçmedi mi?" diye sordu Evans.

"En azından biz tek bir tane bile fark etmedik," diye yanıtladı Briant.

"İşaretler ayarladınız mı?.."

"Evet! Falezin en yüksek tepesine bir direk diktik."

"Gören olmadı mı peki?.."

"Hayır, Baştayfa Evans," diye cevap verdi Doniphan, "ama Walston'ın dikkatini çekmemek için onu altı hafta evvel söktüğümüzü belirteyim."

"İyi yapmışsınız, çocuklar! O namussuz karşısında kim olduğunu biliyor! O yüzden gece gündüz tetikte olacağız!"

"Niye," diye söylendi Gordon, "niye seve seve yardım edeceğimiz dürüst insanlar yerine bu tür sefillerle uğraşmamız gerekiyor sanki! O zaman küçük kolonimiz daha da güçlenirdi! Bundan böyle bizi çatışma bekliyor. Hayatımızı savunmak söz konusu, bu bir savaş ve sonu nereye varır bilmiyoruz!"

"Şimdiye kadar sizi koruyan Tanrı bundan sonra da terk etmeyecektir, yavrularım!" diye yanıtladı Kate. "Yiğit Evans'ı yolladı ve onunla beraber..."

"Evans!.. Yaşasın Evans!.. diye bağırdı genç yerleşimciler hep bir ağızdan.

"Bana güvenin, çocuklar," diye cevap verdi Evans. "Ben size güveniyorum ve kendimizi iyi savunacağımıza söz veriyorum!"

"Ya bu çatışmadan kaçınmak mümkünse," diye devam etti Gordon, "Walston adayı terk etmeye razı olsa?"

"Ne demek istiyorsun, Gordon?.." diye sordu Briant.

"Şalupadan yararlanabilseler o ve arkadaşları çoktan gitmiş olacaklardı! Doğru değil mi, Baştayfa Evans?"

"Kesinlikle."

"O halde onlarla görüşüp ihtiyaç duydukları aletleri sağlarsak, kabul etmezler mi?.. *Severn* katilleriyle ilişki kurmanın tiksindirici olacağını elbette biliyorum! Ama bu onlardan kurtulmak, kanlı olması kuvvetle muhtemel bir saldırıya engel olmak için yapılabilir! Baştayfa Evans ne düşünüyor?"

Evans, Gordon'u dikkatle dinlemişti. Önerisi, mantıksız fikirlere kapılmayan, pratik bir zekâ ve

her durumu sakince ele almasını bilen bir mizaca işaret ediyordu. Oğlanların en ciddisi olmalı, diye düşündü –ki bunda yanılmıyordu– ve teklifini tartışmaya değer buldu.

"Aslında," diye cevap verdi, "o haydutların varlığından kurtulmak için her yol denenebilir, Bay Gordon. Bu yüzden şalupalarını onarıp gitmeye razı olmaları, onlarla sonu belirsiz bir çatışmaya girmekten iyidir. Ama Walston'a güvenmek mümkün mü? Onunla ilişki kurduğunuzda bundan elinizdekileri almak amacıyla Frenchden'e baskın yapmayı denemek için yararlanmaz mı? Kazadan biraz para kurtarmış olabileceğinizi düşünmez mi? İnanın, bu alçaklar yardımlarınız karşılığında bile size fenalık yapmaktan başka şey istemeyeceklerdir! Ruhlarında minnet duygusuna yer yok! Onlarla anlaşmak, teslim olmak demektir..."

"Hayır! Hayır!.." diye haykırdılar, baştayfayı memnun eden bir coşkuyla.

"Hayır!.." diye ekledi Briant. "Walston ve çetesiyle hiç işimiz olamaz!"

"Hem sadece aletlere değil cephaneye de ihtiyaçları var! Hâlâ bize saldıracak kadar cephaneleri olduğu belli!.. Fakat başka bölgelere gitmek söz konusu olduğunda ellerinde kalan barut ve kurşun yetmeyecektir!.. Sizden isteyecek, ısrarla talep edeceklerdir! Verir misiniz?.."

"Elbette hayır!" diye yanıtladı Gordon.

"O zaman zorla almayı deneyeceklerdir! Dolayısıyla öneriniz çatışmayı ötelemekten başka işe yaramaz ve bunu yaparsanız koşullar sizin için elverişsizleşecektir!.."

"Haklısınız, Baştayfa Evans!" diye karşılık verdi Gordon. "Savunmada kalıp bekleyelim!"

"Evet, yapılacak en doğru şey bu!.. Bekleyelim, Bay Gordon. Zaten beklemek için beni başka her şeyden çok ilgilendiren bir neden daha mevcut."

"Nedir o?"

"İyi dinleyin beni! Biliyorsunuz, Walston adayı ancak *Severn*'in şalupasıyla terk edebilir, öyle değil mi?"

"Bu ortada!" diye cevap verdi Briant.

"Ve o şalupanın onarılabilecek durumda olduğunu biliyorum. Walston'ın onu yeniden yüzecek hale getirememesinin sebebi, alet edevatının olmamasından kaynaklanıyor..."

"Aksi takdirde çoktan uzaklaşmış olurdu!" dedi Baxter.

"Aynen öyle, oğlum. Yani Walston'a tekneyi onarma imkânlarını sağlarsanız –French-den'i yağmalamaktan vazgeçtiğini varsayarsak– sizi hiç umursamadan çekip gitmek için sabırsızlanacaktır."

"Keşke çekip gitse!" diye haykırdı Service.

"Tanrı korusun! Öyle yapsa, *Severn*'in şalupası olmayınca biz nasıl gideceğiz ki?"

"Nasıl yani, Baştayfa Evans," diye sordu Gordon, "adadan ayrılmak için o şalupaya mı güveniyorsunuz?.."

"Kesinlikle, Bay Gordon!"

"Pasifik'i geçip Yeni Zelanda'ya varmak için mi?" diye ekledi Doniphan.

"Pasifik mi?.. Hayır, çocuklar," diye yanıtladı Evans, "ama fazla uzak olmayan Auckland'a geri dönme fırsatı kollayacağımız bir kıyıya ulaşmak için!"

"Doğru mu söylüyorsunuz, Bay Evans?" diye bağırdı Briant.

Ve aynı anda yoldaşlarından iki üçü baştayfayı soru yağmuruna tuttular.

"O şalupa yüzlerce millik yolculuğa nasıl dayanabilir?" diye belirtti Baxter.

"Yüzlerce millik mi?" diye cevap verdi Evans. "Hiç de değil! Yalnızca otuz mil!"

"Adanın çevresinde yayılan deniz değil mi yani?" diye sordu Doniphan.

"Batıda öyle!" diye yanıtladı Evans. "Fakat güney, kuzey ve doğuda, altmış saatte rahatça aşılabilecek kanallar mevcut!"

"Yakınlarda kara parçalarının olduğunu düşünürken yanılmıyor muyduk?" dedi Gordon.

"Katiyen hayır," diye cevap verdi Evans. "Hatta doğuda geniş topraklar uzanıyor."

"Evet... Doğuda!" diye haykırdı Briant. O istikamette fark ettiğim şu beyazımsı leke ve ışık..."

"Beyazımsı leke mi dediniz?" diye karşılık verdi Evans. "Mutlaka bir buzuldur, ışık da konumu haritalarda belirtilmiş olması gereken bir volkanın ateşi! Vay canına, çocuklar, nerede bulunduğunuzu sanıyorsunuz siz?"

"Pasifik Okyanusunun ıssız adalarından birinde!" diye yanıtladı Gordon.

"Ada mı?.. Evet!.. Ama ıssız değil! Güney Amerika kıyılarını kaplayan çok sayıda takımadadan birine ait olduğundan emin olabilirsiniz!

Sahi, adanızın burun, koy ve akarsularına isim verdiğiniz halde kendisini nasıl adlandırdığınızı söylemediniz!.."

"Chairman Adası, yatılı okulumuzun adı gibi," diye cevapladı Doniphan.

"Chairman Adası!.." diye karşılık verdi Evans. "Ne güzel, Hanovre Adası artık iki isimli olacak!"

Baştayfaya salonda döşek hazırlandıktan ve alışıldık gözetim tedbirleri alındıktan sonra herkes istirahate çekildi. Genç yerleşimcilerin uykularını kaçıran iki olgu vardı: Bir yandan kanlı bir çatışma çıkması ihtimali, diğer taraftan ülkelerine geri dönme olasılığı...

Atlasta Hanovre Adasının tam yerini gösterecek Baştayfa Evans açıklamalarını tamamlamayı ertesi güne bıraktı ve Moko'yla Gordon'un nöbet tuttukları gece French-den'de sakince akıp geçti.

XXVII

Macellan Boğazı. – Onu çevreleyen kara parçaları ve adalar. – Buraya kurulmuş yerleşim alanları. – Gelecek planları. – Kaba kuvvet mi kurnazlık mı? – Rock ve Forbes. – Sahte kazazedeler. – Konuksever karşılama. – Saat on bir ile gece yarısı arası. – Evans'ın mermi atışı. – Kate'in müdahalesi.

Yaklaşık üç yüz seksen mil uzunluğunda, batıdan doğuya, Pasifik'teki Bakireler Burnundan Los Pilares Burnuna kadar gayet engebeli kıyılar arasında kıvrılan, deniz seviyesinden bin metre yüksek dağların hükmettiği, dip kısmında çok sayıda sığınma limanı barındıran koylarla delinmiş, gemilerin su stoklarını zahmetsiz yenileyebildikleri kaynaklara sahip, kıyılarında bol miktarda av hayvanını barındıran sık ormanlar bulunan, sayısız koylarına dökülen binlerce şelalenin gürültüsünün yankılandığı, doğu veya batıdan gelen gemilere Los Estados Adası ile Ateş Toprakları arasındaki Lemaire'in sunduğundan daha kısa ve fırtınaların Horn Burnunundakinden daha az dövdüğü bir geçit sunan kanal, 1520 senesinde meşhur Portekizli denizci tarafından keşfedilmiş Macellan Boğazıydı.

Yarım asır boyunca Macellan topraklarını ziyaret etmiş tek insanlar olan İspanyollar, Brunswick Yarımadasında Puerto del Hambre yerleşim merkezini kurmuşlardı. İspanyolları Drake, Cavendish, Chidley ve Hawkins'le İngilizler, sonra da Weert, Cord, Noort ve 1610'da aynı isimdeki boğazı keşfeden Lemaire ve Schouten'le Hollandalılar izledi. Nihayet,

1696'dan 1712'ye kadar Degennes, Beauchesne-Gouin ve Freizer'le Fransızlar geldi. O dönemden sonra bu sular yüzyılın Anson, Cook, Byron, Bougainville ve diğerleri gibi en ünlü denizcilerine açılmıştı.

Böylece Macellan Boğazı bir okyanustan ötekine geçiş amaçlı sık kullanılan bir yol oldu – özellikle elverişsiz rüzgârların ya da ters akıntıların durduramadığı buharlı gemiler özel koşullar çerçevesinde boğazı geçme izni aldıklarından beri.

İşte, ertesi gün –28 Kasım– Evans'ın Briant, Gordon ve yoldaşlarına Stieler Atlası üzerinde gösterdiği boğaz buydu.

Boğazın kuzey sınırlarını Güney Amerika'nın son bölgesi olan Patagonya, Kral William Adası ve Brunswick Yarımadası oluşturuyordu. Güneyde sınırı geniş takımadalar ve Ateş Toprakları, Desolation Adası, Clarence, Hoste, Gordon, Navarin, Wollaston, Stewart Adalarının yanı sıra Ermişler'in son grubu olan ve iki okyanus arasında en ileriye uzanan ve en yüksek tepesi And Dağlarının son zirvesi Horn Burnunun olduğu daha küçük ölçekteki kara parçalarından oluşan Macellan Takımadaları oluşturuyordu.

Macellan Boğazı doğuda Patagonya'nın Bakireler Burnuyla Ateş Topraklarının Espiritu Santo Burnu arasında açılan bir iki geçitle genişler. Ama Evans'ın belirttiği gibi batıda durum böyle değildir. O tarafta ada ve adacıklar, takımadalar, boğaz, kanal ve koylar birbirine karışır. Boğaz Pasifik'e, büyük Kraliçe Adelaide Adasının güney ucu ve Los Pilares Burnu arasında yer alan bir geçitle açılır. Yukarda Lord Nelson Boğazından Chonos ve Chiloe Adalarına kadar gruplanmış, Şili kıyısına sınır

teşkil eden bir sürü ada mevcuttur.

"Peki," diye ekledi Evans, "Macellan Boğazının ötesinde, güneyde Cambridge, kuzeydeyse Madre de Dios ve Chatam Adalarından kanallarla ayrılmış şu adayı görüyor musunuz? 51. enlemdeki bu ada, sizin Chairman adını verdiğiniz ve yirmi aydan fazladır yaşadığınız Hanovre Adasıdır!"

Briant, Gordon ve Doniphan atlasın üzerine eğilmiş merakla tüm karalardan uzak sandıkları, oysa ki Amerika sahiline çok yakın olan adaya bakıyorlardı.

"Ne yani," dedi Gordon, "bizi Şili'den sadece dar körfezler mi ayırıyormuş?.."

"Evet, çocuklar," diye cevap verdi Evans. "Fakat Hanovre Adası ile Amerika Kıtası arasında yalnızca bunun gibi ıssız adalar var. Ve söz konusu kıtaya varıldığında Şili ya da Arjantin Cumhuriyetinin yerleşim yerlerine erişmeden önce yüzlerce mil katetmek gerekir! Ve onca yorgunluğun üzerine başka tehlikeleri de atlatmak gerekir, çünkü pampalarda kol gezen Puelche yerlileri pek misafirperver değillerdir! Bu yüzden emniyette olduğunuz adanızı terk edememeniz sizin için daha iyi olmuş bence. Tanrı'nın yardımıyla buradan birlikte ayrılabilmeyi umuyorum!"

Hanovre Adasını kuşatan çeşitli kanalların genişliği bazı yerlerde yirmi beş otuz kilometreyi geçmiyordu. Moko, havanın elverişli olduğu bir günde sandalıyla zorlanmadan geçebilirdi. Briant, Gordon ve Doniphan'ın kuzey ve doğuya yaptıkları gezilerde o toprakları görmemelerinin sebebi son derece alçak olmalarıydı. Beyazımtırak leke içteki buzullardan, püsküren dağsa Macellan bölgesindeki volkanlardan biriydi.

Zaten –Briant'ın haritayı dikkatle incelerken yaptığı başka bir tespit– rastgele gezileri onları sahilin komşu adalardan en uzak köşelerine götürmüştü. Aslında Doniphan Severn-shores'a ulaştığı gün, ufuk kasırga bulutlarıyla kaplı olmasa oldukça kısa mesafeden seçilebilir Chatam Adasının güney kıyısını fark edebilirdi. Hanovre Adasını derin kazan Deception Bay'e gelince, tıpkı Bear-rock tepeleri ve East-river ağzında olduğu gibi ne doğuda konuşlanmış bu adacıktan ne de onun otuz kilometre kadar gerisindeki Ümit Adasından bir şey görmek mümkündü. Komşu kara parçalarını görebilmek için ya Chatam ve Madre de Dios adalarının uçlarının Conception Boğazının ötesinden görülebildiği North-cape'e ya Kraliçe Adelaide ve Cambridge Adaları burunlarının hayal meyal seçilebildiği South-cape'e ya da son olarak Owen Adası tepeleri veya güneydoğu toprakları buzullarının hükmettiği Down-lands'in en uç sahiline gitmek gerekirdi.

Oysa genç yerleşimciler keşif gezilerini asla o kadar uzak noktalara götürmemişlerdi. François Baudoin'ın haritasına gelince, Evans bu ada ve kara parçalarının neden hiç belirtilmemiş olduğunu izah edemedi. Fransız kazazede Hanovre Adasının şeklini epey kesin çizebildiğine göre çevresini dolaşmış demekti. Bu durumda sisin, onun görüş mesafesini birkaç kilometreyle sınırlamış olduğunu mu farz etmek lazımdı? Bu güçlü bir olasılıktı.

Peki şimdi, *Severn*'in şalupasını ele geçirip onarmayı başardıkları takdirde Evans onu hangi tarafa yönlendirecekti?

Gordon bunu baştayfaya sordu.

"Evlatlarım," diye yanıtladı Evans, "ne kuzeye ne de doğuya çıkmaya uğraşacağım. Denizde ne kadar yol alırsak o kadar iyi. Elbette istikrarlı bir meltemle şalupa bizi iyi karşılanacağımız bir Şili limanına götürebilir. Fakat takımada kanalları bize her zaman oldukça kolay bir yolculuk sağlasa da o kıyılarda deniz son derece serttir."

"Güzel," diye cevap verdi Briant. "Ancak o sularda yerleşim yerleri veya memlekete geri dönme imkânı bulur muyuz acaba?"

"Bundan şüphem yok," diye cevap verdi Evans. "Haritaya baksanıza! Kraliçe Adelaide Takım Adasındaki geçitleri aştıktan sonra Smyth Kanalından nereye ulaşacağız? Macellan Boğazına, öyle değil mi? Boğazın neredeyse hemen girişinde Desolation Topraklarına ait Tamar Limanı yer alır ve oraya vardığımızda zaten dönüş yolundayız demektir."

"Ya hiç gemiye rastlamazsak," diye sordu Briant, "bir tanesinin geçmesini mi bekleyeceğiz?"

"Hayır, Bay Briant. Macellan Boğazından biraz daha ilerleyin, şu büyük Brunswick Adasını görüyor musunuz? Gemiler sık sık buraya, Fortescue Körfezinin dip kısmındaki Galant Limanına gelip mola verirler. Onun ötesine giderek yarımadanın güneyindeki Froward Burnunu mu geçmek lazım? İşte, boğazı aşan gemilerin çoğunun durduğu Aziz Nicolas ve Bougainville koyları, ve nihayet daha da ilerdeki Puerto del Hambre ile daha kuzeydeki Punta Arena."

Baştayfanın hakkı vardı. Bir kez boğaza girince, şalupanın sığınabileceği çok sayıda mola mekânı olacaktı. Bu koşullarda Avustralya veya Yeni Zelanda'ya giden gemilere rastlamak bir yana, ül-

keye dönüş teminat altındaydı. Tamar veya Galant Limanları veya Puerto del Hambre kaynak bakımından kısıtlı olsa da Punta Arena varoluşları için gereken her şeyi sunuyordu. Şili hükümeti tarafından kurulan bu büyük yerleşim merkezi, çan kulesinin Brunswick Yarımadasının muazzam ağaçları arasında yükseldiği güzel kilisesiyle sahilde inşa edilmiş gerçek bir kasabadır. Kuruluşu XVI. yüzyıl sonuna dayanan Puerto del Hambre bugün harap bir köyden başka bir şey değilken Punta Arena refah içinde yüzer.

Üstelik halihazırda, daha güneyde, bilimsel keşif gezilerinin yapıldığı başka koloniler mevcuttur – örneğin, Navarin Adasındaki Liwya ve özellikle Ateş Topraklarının altındaki Beagle Kanalında yer alan Ooshooia İstasyonları. Bu sonuncu, İngiliz misyonerlerin özverileri sayesinde Macellan takımadalarına verilmiş Dumas, Cloué, Pasteur, Chanzy, Grévy isimlerinden de anlaşılacağı üzere Fransızların geçişleri esnasında pek çok iz bıraktıkları bu bölgelerin tanınmasına çok yardımcı olur.

Boğaza ulaşmayı başarırlarsa genç yerleşimcilerin kurtulacakları muhakkaktı. Evet, oraya erişmek için *Severn*'in şalupasının onarılması, onun için de ilkin ele geçirilmesi gerekiyordu –ki bu ancak Walston ve suç ortaklarının gücünü azaltmakla mümkündü.

Tekne, Doniphan'ın Severn-shores kıyısında rastladığı yerde kalmış olsa onu ele geçirmeye çalışabilirlerdi. Deception-bay'in dip tarafında yirmi beş kilometre uzağa yerleşmiş olan Walston'ın onların bu girişiminden haberi bile olmazdı. Onun yaptığını Evans da yapabilir, yani şalupayı East-

river'ın ağzına değil Zelanda Deresinin ağzına, hatta dereden yukarı çıkmak suretiyle French-den seviyesine kadar götürebilirdi. Baştayfa yönetimindeki tadilat işlemine burada daha iyi şartlarda girişilebilirdi. Sonra cephane, erzak ve orada bırakmak istemeyecekleri birkaç eşyayla yüklenen tekne, haydutların saldırısına fırsat vermeden adadan uzaklaşırdı.

Maalesef bu plan artık uygulanabilir değildi. Başlangıçtaki sorun, ister hücuma geçerek ister savunmada kalarak ancak kaba kuvvetle çözülebilirdi. *Severn* mürettebatının hakkından gelinmedikçe yapacak hiçbir şey yoktu!

Öte yandan Evans genç yerleşimcilere mutlak bir güven aşılıyordu. Kate ondan çokça ve övgüyle bahsetmişti. Baştayfa saç ve sakallarını tıraş ettiğinden beri onun cesur ve samimi yüz ifadesini görmek gençlere güç veriyordu. Cesur ve enerjik yapısının yanı sıra her türlü fedakârlığa hazır kararlı kişiliği de hissediliyordu.

Gerçekten de Kate'in dediği gibi o, Tanrı'nın French-den'de belirmiş bir elçisiydi, çocukların arasına nihayet bir "adam" katılmıştı!

Baştayfa öncelikle direniş amaçlı kullanılabilecek kaynakları öğrenmek istedi.

Store-room ve büyük salon müdafaaya uygun düzenlenmişti. Cephelerinin biri akarsuya ve kıyısına, öbürü göl kenarına kadar Sport-terrace'a hâkimdi. Mazgal delikleri, korunaklı biçimde o yönlere ateş etme imkânı sunuyordu. Kuşatılanlar, ellerindeki sekiz tüfeğin yardımıyla kuşatmacılarını uzak tutabilirlerdi. Öte yandan French-den'e kadar ilerlemeyi göze alırlarsa çocuklar küçük toplarıyla

onlara ateş açabilirlerdi. Tabanca, balta ve palalara gelince, göğüs göğse çatışmak zorunda kalırlarsa hiçbiri bu aletleri kullanmaktan çekinmiyordu.

Evans, Briant'ın iki kapının kırılmasını engelleyecek taşları içeri yığmasını onayladı. Savunmacılar içeride nispeten kuvvetliyken dışarıda zayıflardı. Silah kullanmaya alışık, gözünü kırpmadan adam öldürebilen yedi sağlam adama karşı sadece on üç ila on beş yaşlarında altı delikanlıdan ibaret olduklarını unutmamak lazımdı.

"Onları korkunç haydutlar olarak mı görüyorsunuz, Baştayfa Evans?" diye sordu Gordon.

"Evet, Bay Gordon, çok korkunçlar!"

"İçlerinden belki de tam yitirilmemiş biri hariç!" dedi Kate. "Hayatımı kurtaran şu Forbes..."

"Forbes mu?" diye cevapladı Evans. "Lanet olsun! Onu bu haydutların arasına ister kötü tavsiyeler ister korkusu sürüklemiş olsun *Severn* katliamına diğerlerinden daha az bulaşmış değil! Zaten Rock'la beraber peşime takılıp vahşi bir hayvanmışım gibi üstüme ateş eden ve derede boğulduğumu sandığında pek sevinen de o alçak değil miydi? Hayır, iyi kalpli Kate, korkarım o da diğerlerinden daha vicdanlı değil! Hayatınızı kurtardıysa o şerefsizlerin yardımınıza ihtiyaç duyacaklarını bildiğindendir. French-den'e saldırmak söz konusu olduğunda geride kalmayacağına eminim!"

Birkaç gün geçti. Auckland-hill'in tepesinden etrafı gözetleyenler şüpheli hiçbir şey bildirmemişlerdi. Evans buna şaşırmadan edemiyordu.

Walston'ın projelerinden haberdar olduğundan ve acele etmesinin hayrına olacağını bildiğinden

27 ila 30 Kasım arasında neden hâlâ kendini hiç göstermediğini merak ediyordu.

O zaman aklına Walston'ın French-den'e girmek için zor yerine hileye başvuracağı fikri geldi ve en sık konuştuğu çocuklar olan Briant, Gordon, Doniphan ve Baxter'ı uyardı.

"French-den'den çıkmadığımız müddetçe," dedi, "Walston'ın kapıları zorlaması mümkün değil! Dolayısıyla içeri kurnazlıkla sızmayı denemek isteyebilir..."

"Nasıl peki?.." diye sordu Gordon.

"Aklıma bir şey geliyor," diye cevap verdi Evans. "Biliyorsunuz çocuklar, ben ve Kate dışında Walston'ın bir haydutlar çetesinin lideri olduğunu ihbar edebilecek kimse yok. Walston Kate'in kazada öldüğünü, benimse Rock ve Forbes'in mermileriyle vurulup derede boğulduğumu zannediyor. Bu mutlu sona pek sevindiklerine şahit olmuştum. Bu durumda Walston sizin her şeyden, *Severn* tayfalarının adanızdaki varlığından habersiz olduğunuza ve içlerinden biri French-den'e gelirse her kazazedeye yapıldığı gibi ağırlanacağına inanıyor olmalı. O alçak, kendi girdikten sonra yoldaşlarını da rahatça içeri alabilir ki bu, direnişi tamamen imkânsız kılar!"

"Tamamdır," diye yanıtladı Briant, "Walston ya da çeteden biri gelip bizden yardım talep ederse mermilerle karşılarız onu..."

"Tabii onların istediği gibi şapka çıkararak karşılamazsak!" diye belirtti Gordon.

"Ha! Belki de öyle, Bay Gordon!" diye karşılık verdi baştayfa. "Bu daha iyi! Hileye karşı hile. Duruma göre ne yapmak gerektiğine bakarız!"

Evet! Son derece ihtiyatlı davranmak lazımdı. Aslında işler yolunda gider de Evans *Severn*'in şalupasını ele geçirirse kurtuluş vaktinin uzak olmayacağını düşünmek mümkündü. Ama başka pek çok tehlike mevcuttu! Bu küçük topluluk tüm üyeleriyle Yeni Zelanda'ya yol alabilecek miydi?

Ertesi sabah olaysız geçti. Hatta baştayfa, Doniphan ve Baxter eşliğinde Auckland-hill'in eteğinde toplanmış ağaç kümesinin arkasına gizlenerek Traps-woods yönünde yarım kilometre ilerledi. Anormal bir şey görmedi ve peşinden gelen Phann onu kuşkulandıracak bir şey sezmedi.

Fakat akşamüstü, güneş batmadan biraz önce alarm verildi. Yalıyarın üzerinde gözcülük yapan Webb ve Cross alelacele aşağı inerek Zelanda Deresinin öteki yakasından gölün güney kıyısına ilerleyen iki adamın yaklaştığını haber verdiler.

Görülmek istemeyen Kate ve Evans derhal Store-room'a girdiler. Mazgal deliklerinin birinden bildirilen adamları incelediler. Gelenler Walston'ın çete üyeleri Rock ve Forbes'tu.

"Kuşkusuz kurnazlık edip burada kazadan kurtulmuş tayfalar gibi görünmek istiyorlar!" dedi baştayfa.

"Ne yapmak lazım?.." diye sordu Briant.

"Onları iyi karşılamak," diye cevap verdi Evans.

"O sefilleri iyi mi karşılayacağız?" diye haykırdı Briant. "Bunu asla yapamam..."

"O işle ben ilgilenirim," diye yanıtladı Gordon.

"Pekâlâ, Bay Gordon!" diye karşılık verdi baştayfa. "Özellikle bizim varlığımızdan kesinlikle kuşkulanmamalılar! Kate ve ben kendimizi vakti gelince göstereriz!"

Evans ve yol arkadaşı koridordaki bölmelerden birinin dibine büzüldüler ve kapı üzerlerine kapandı. Birkaç saniye sonra Gordon, Briant, Doniphan ve Baxter Zelanda Deresinin kıyısında koşturuyorlardı. Onları gören iki adam pek şaşırmış gibi yaptılar. Gordon da aynı şekilde karşılık verdi. Rock ve Forbes yorgunluktan bitkin düşmüşe benziyorlardı. Akarsuya varır varmaz iki kıyı arasında şu konuşmalar geçti:

"Kimsiniz?"

"*Severn*'in üç direkli şalupasıyla adanın güneyinde batan kazazedeler!"

"İngiliz misiniz?"

"Hayır, Amerikalıyız."

"Ya yol arkadaşlarınız?.."

"Öldüler! Kazadan bir tek biz kurtulduk ve gücümüz tükenmek üzere!.. Biz kiminle konuşuyoruz acaba?"

"Chairman Adası yerleşimcileriyle."

"Lütfen bize acıyın ve bizi misafir edin, çünkü tüm kaynaklarımız tükendi..."

"Kazazedeler aralarında her zaman yardımlaşmalıdır!.." diye yanıtladı Gordon. "Hoş geldiniz!"

Gordon'un işaretiyle Moko küçük mendireğin yanına bağlı sandala bindi ve birkaç kürekte iki tayfayı Zelanda Deresinin sağ yakasına geçirdi.

Şüphesiz Walston'ın seçme şansı olmamıştı, ama itiraf etmek gerekir ki Rock'ın yüzü, insan sarraflığı konusunda deneyimsiz bu çocuklara bile güven telkin etmiyordu. Dürüst bir adammış gibi bir ifade takınmaya çalışsa da dar alnı, arkaya doğru genişleyen kafası ve fazla öne çıkan alt çenesiyle tam bir haydutu andırıyordu! Kate'in söylediği-

ne göre insani duygularının hepsini kaybetmemiş olabilecek Forbes daha iyi bir görünüşe sahipti. Walston'ın onu Rock'ın yanında göndermesinin sebebi bu olmalıydı.

Her ikisi de sahte kazazede rollerini oynuyordu. Bununla birlikte kuşku uyandırma endişesiyle fazla hassas sorular sormak yerine yorgunluktan bitkin olduklarını söyleyip biraz dinlenmelerine, hatta geceyi French-den'de geçirmelerine izin verilmesini talep ettiler. Çocuklar onları hemen konuta götürdüler. İçeri girişte kendilerini salonun konumuna biraz fazla sorgulayıcı bakışlar atmaktan alamamışlardı ki bu, Gordon'un gözünden kaçmadı. Küçük koloninin sahip olduğu savunma araçlarını, bilhassa mazgal deliğinden dışarı doğrultulmuş topu görünce epey şaşırmışlardı.

Rol yapmaktan iğrenen genç yerleşimcilerin oyunu daha fazla sürdürmelerine gerek kalmadı, çünkü Rock ve Forbes maceralarını anlatmayı ertesine güne bırakarak gidip yatmakta acele ediyorlardı.

"Bir saman yığını yeter bize," dedi Rock. "Ama rahatsızlık vermek istemeyiz, başka bir odanız varsa..."

"Evet," diye cevap verdi Gordon, "mutfak olarak kullandığımız bir yer var, yarına kadar oraya yerleşebilirsiniz!"

Rock ve yandaşı Store-room'a geçtiler. Kapının dereye açıldığını fark edince etrafa göz atarak içeriyi incelediler.

Zavallı kazazedeler bundan daha iyi ağırlanamazlardı! İki serseri o masumların hakkından gelmek için fazla zahmete girmeleri gerekmeyeceğini düşünüyor olmalıydı!

Store-room'un bir köşesine kıvrılan Rock ve Forbes orada yalnız kalmayacaklardı, çünkü Moko da orada yatıyordu. Kendilerine engel oluşturduğu takdirde tek harekette boğmaktan çekinmeyecekleri bu delikanlıdan pek rahatsız olmamışlardı. Rock ve Forbes'un belirlenen saatte Store-room'un kapısını açmaları gerekiyordu. Böylece dört yandaşıyla beraber kıyıda sinsice dolaşan Walston French-den'in efendisi olacaktı.

Saat dokuza doğru, Rock ve Forbes uyuyor taklidi yaparken Moko odaya girdi ve her an alarm vermeye hazır şekilde yatağına uzandı.

Briant ve diğerleri salonda kalmışlardı. Koridorun kapısı kapalı olduğundan Kate ve Evans da onlara katıldı. Olaylar baştayfanın öngördüğü gibi gelişmişti ve Walston'ın French-den civarında içeri girme anını kolladığına şüphe yoktu.

"Tetikte olalım!" dedi.

İki saat akıp geçti. Moko kendi kendine Rock ve Forbes'in dalaverelerini başka bir geceye erteleyip ertelemediklerini soruyordu ki Store-room'un içinden gelen hafif bir gürültü dikkatini çekti.

Tonozda asılı fenerin ışığında Rock ve Forbes'un uzandıkları köşeyi terk edip kapı tarafına süründüklerini gördü.

Kapı bir yığın kocaman taşla sağlamlaştırılmıştı – yıkılması imkânsız olmasa da geçilmesi zor gerçek bir barikat.

O yüzden iki tayfa kaldırdıkları taşları teker teker sağ duvara dizmeye başladılar. Kapı birkaç dakikada tamamen serbest kaldı. French-den'in girişinin açılması için yapılacak tek şey onu içeriden kilitleyen demir çubuğu çıkarmaktı.

Ama Rock söz konusu çubuğu yerinden kaldırıp kapıyı açtığı anda bir el onu omzundan kavradı. Arkasına döndü ve fenerin yüzünü aydınlattığı baştayfayı tanıdı.

"Evans!" diye haykırdı. "Evans burada!.."

"Sıra bizde, çocuklar!" diye bağırdı baştayfa.

Briant ve arkadaşları hemen Store-room'a koştular. En kuvvetli dördü Baxter, Wilcox, Doniphan ve Briant onu yakalayıp birkaç saniyede etkisiz hale getirdiler.

Rock'sa hızlı bir hareketle Evans'ı itip onu bıçağıyla sol kolundan hafifçe yaraladı ve kendini açık kapıdan dışarı attı. On adım atmamıştı ki bir patlama yankılandı.

Baştayfa, Rock'a ateş etmişti. Görünüşe göre mermi kaçağa isabet etmemişti, çünkü hiç çığlık işitilmemişti.

"Lanet olsun!.. Alçak herifi ıskaladım!" diye haykırdı Evans. "Ötekine gelince... En azından bir kişi ebediyen eksik olacak!"

Ve elindeki bıçağı Forbes'in üzerine kaldırdı.

"Merhamet! Merhamet edin!" dedi, delikanlıların yerde tuttukları sefil yaratık.

"Evet! Merhamet edin, Evans!" diye tekrarladı, baştayfa ile Forbes arasına giren Kate. "Acıyın ona, çünkü benim canımı kurtardı!.."

"Öyle olsun!" diye yanıtladı Evans "Peki, Kate, en azından şimdilik!"

Sımsıkı bağlanan Forbes koridordaki bölmelerden birine kapatıldı.

Store-room'un kapısını örtüp arkasına sağlam bir barikat kurduktan sonra hepsi sabaha kadar tetikte kaldı.

XXVIII

Forbes'un sorgusu. – Durum. – Planlı bir keşif.
– Güçlerin değerlendirilmesi. – Kamptan geriye kalanlar.
– Briant ortadan kayboluyor. – Doniphan yardımına koşuyor.
– Ciddi bir yara. – French-den tarafında çığlıklar.
– Forbes'un ortaya çıkışı. – Moko'nun top atışı.

Uykusuz geçen gece çok yorucu olmasına rağmen ertesi gün kimsenin aklına bir saat bile dinlenmek gelmedi. Hilesi ortaya çıktığına göre Walston'ın zor kullanacağına şüphe yoktu. Baştayfanın mermisinden kurtulan Rock hemen onun yanına gidip niyetlerinin anlaşıldığını, kapıları zorlamadan French-den'e giremeyeceklerini anlatmış olmalıydı.

Şafakta, Evans, Briant, Doniphan ve Gordon temkini elden bırakmadan salondan çıktılar. Güneş doğarken sabah sisi de yoğunlaşıyor ve hafif bir doğu melteminin yüzeyini dalgalandırdığı gölü açığa çıkarıyordu.

French-den civarında, Zelanda Deresi ve Trapswoods taraflarında her şey sakindi. Ağıldaki uysal hayvanlar her zamanki gibi aşağı yukarı yürüyorlardı. Sport-terrace'ta koşturan Phann hiçbir kaygı belirtisi göstermiyordu.

Evans ilk önce yerde ayak izleri olup olmadığına baktı. Gerçekten de çok sayıda ayak izi vardı – özellikle French-den yakınlarında. İzler farklı yönlerde kesişerek Walston ve yoldaşlarının dereye kadar ilerleyip Store-room'un kapısının açılmasını beklediklerine işaret ediyordu.

Yerde hiç kan lekesi olmaması baştayfanın kurşunuyla Rock'ın yara bile almamış olduğunu ispatlıyordu.

Ama yanıtlanması gereken başka bir soru vardı: Walston sahte kazazedeler gibi French-den'e gelirken Family-lake'in güneyinden mi yoksa kuzeyinden mi dolanmıştı? Rock onu bulmak için Trapswoods yönünde mi kaçmıştı?

Bu konuyu aydınlığa kavuşturmak önem taşıdığından Walston'ın hangi yolu izlediğini öğrenmek amacıyla Forbes'un sorgulanmasına karar verildi. Konuşmaya razı olacak mıydı acaba? Ve konuşursa gerçeği söyleyecek miydi? Hayatını kurtaran Kate'e duyduğu minnet, kalbinin derinliklerinde iyi duygular uyandıracak mıydı? Onlara ihanet edebilmek için French-den sakinlerinden misafirperverlik talep ettiğini unutacak mıydı?

Onu bizzat sorgulamak isteyen Evans büyük salona girdi, Forbes'in kapatıldığı bölmenin kapısını açtı, ellerindeki bağları çözüp onu salona götürdü.

"Forbes," dedi Evans, "Rock'la planınız yürümedi. Walston'ın neyin peşinde olduğunu bilmem önemli. Cevap vermek istiyor musun?"

Forbes başını eğmiş, Evans'ın, Kate'in, baştayfa tarafından karşılarına çıkarıldığı genç oğlanların yüzlerine bakmaya cüret edemeden sessizliğini koruyordu.

Kate araya girdi.

"Forbes," dedi, "arkadaşlarınızın *Severn* katliamı sırasında beni öldürmelerine engel olarak bir kere merhamet gösterdiniz. Peki, bu çocukları daha korkunç bir kıyımdan kurtarmak için bir şey yapmak istemiyor musunuz?"

Forbes cevap vermedi.

"Forbes," diye devam etti Kate, "onlar ölümü hak ettiğiniz halde sizi hayatta bıraktılar! İçinizdeki insanlık tamamen kaybolmuş olamaz! Onca kötülük yaptıktan sonra bile iyiliğe geri dönebilirsiniz! Ne kadar dehşet verici bir suça ortak olduğunuzu bir düşünün!"

Forbes sıkıntıyla iç çekti.

"Ne yapabilirim ki?.." diye yanıtladı, boğuk bir sesle.

"Dün gece ne yapmayı planladığınızı ve bundan sonra ne olacağını söyleyebilirsin. Kapılardan biri açılır açılmaz Walston ve diğerlerinin içeri girmesini mi bekliyordunuz?.."

"Evet!" dedi Forbes.

"Peki, seni gayet iyi ağırlayan bu çocuklar öldürülecek miydi?.."

Forbes başını daha da eğdi, bu kez cevap verecek gücü yoktu.

"Walston ve ötekiler buraya hangi yönden geldi?" diye sordu baştayfa.

"Gölün kuzeyinden," diye yanıtladı Forbes.

"Rock ve sen güneyden geldiğiniz sırada mı?.."

"Evet!"

"Adanın öbür kısmını gezdiler mi, batısını?"

"Henüz oraya gitmediler."

"Şu an neredelerdir?"

"Bilmiyorum..."

"Bu hususta daha çok konuşamaz mısın, Forbes?"

"Hayır... Evans... Hayır!.."

"Peki, Walston'ın geri geleceğini düşünüyor musun?.."

"Evet!"

Tabii ki baştayfanın ateşinden korkan Walston ve yandaşları, planlarının açığa çıktığını anlayarak daha uygun bir fırsat yakalamayı beklerken uzak durmanın akıllıca olacağını düşünmüşlerdi.

Forbes'ten daha çok şey öğrenemeyeceğini anlayan Evans onu hapsettikleri bölmeye geri götürüp kapıyı dışarıdan kapattı.

Durum hâlâ oldukça ciddiydi. Walston şu anda neredeydi? Traps-woods'un ulu ağaçları altında kamp mı yapmıştı? Forbes bunu söyleyememiş ya da söylemek istememişti. Oysa bu konuyu kesinliğe kavuşturmak çok önemliydi. Tehlikeli olsa da baştayfanın aklına o yöne bir keşif düzenlemek geldi.

Öğlene doğru Moko tutsağa biraz yiyecek götürdü. Çökmüş haldeki Forbes önüne konanlara dokunmadı. Bu talihsiz adamın ruhu nasıl bir sıkıntı içindeydi? Pişmanlık hissediyor muydu? Kimse bilmiyordu.

Evans, Traps-woods sınırına kadar ilerleme fikrini yemekten sonra delikanlılarla paylaştı. Haydutların hâlâ French-den civarında olup olmadıklarını öğrenmeye can atıyordu. Bu öneri herkes tarafından kabul görünce can sıkıcı ihtimalleri savuşturmak için gereken önlemler alındı.

Forbes yakalanınca Walston ve yoldaşları altı kişi kalmışlardı. Küçük koloniyse Kate ve Evans haricinde on beş oğlandan oluşuyordu, onları da sayarsak toplam on yedi kişilerdi. Fakat bu sayıdan, çatışmada doğrudan yer alamayacak en ufakları çıkarmak lazımdı. Bu durumda baştayfa keşif gezisini gerçekleştirirken Iverson, Jenkins, Dole ve Costar, Kate, Moko ve Jacques'la beraber salonda, Baxter'ın gözetiminde kalacaklardı. Büyüklere ge-

lince, Briant, Gordon, Doniphan, Cross, Service, Webb, Wilcox ve Garnett Evans'a eşlik edeceklerdi. Altı yetişkin adama karşı sekiz genç oğlan oldukça eşitsizdi. Gerçi Walston'ın elinde sadece *Severn*'den gelen beş tüfek varken çocukların her biri tüfek ve tabancayla silahlanmıştı. Bu şartlar altında uzaktan çatışmak kuşkusuz onların faydasına olurdu, çünkü Doniphan, Wilcox, Cross keskin nişancılardı ve bu konuda Amerikalı tayfalardan çok daha üstünlerdi. Ayrıca cephane sıkıntıları da yoktu. Oysa baştayfanın dediğine göre Walston'ın ancak birkaç fişeği kalmış olmalıydı.

Küçük grup öğle üzeri saat ikide Evans'ın idaresinde toplandı. Baxter, Jacques, Moko, Kate ve ufaklıklar derhal French-den'e girip kapıları kapattılar, ama gerektiğinde baştayfa ve diğerleri süratle barınağa sığınabilsinler diye bu sefer taşlardan barikat kurmadılar.

Zaten güney ve batı tarafları tehlikesizdi, çünkü Walston'ın bu istikameti takip edebilmesi için Zelanda Deresi vadisi üzerinden Sloughi-bay'e varması gerekirdi, ki bu fazla zaman alırdı. Üstelik Forbes'un söylediğine göre aşağıya gölün batı kıyısından inmişti ve adanın bu bölümünü hiç tanımıyordu. Saldırı ancak kuzey tarafından gelebileceğine göre Evans'ın arkadan baskına uğramaktan korkmasına gerek yoktu. Delikanlılar ve baştayfa Auckland-hill'in eteği boyunca tedbiri elden bırakmadan ilerlediler. Ağılın ötesindeki çalılıklar ve ağaç kümeleri onların görünmeden ormana ulaşmalarını sağlıyordu.

Evans önden yürüyordu – her daim öne çıkmaya hevesli Doniphan'ın bu hırsını bastırması ge-

rekmişti. Fransız kazazedenin kalıntılarını örten küçük tümseği geride bıraktıktan sonra baştayfa Family-lake kıyısına yaklaşmak için çapraz ilerlemelerinin uygun olacağına karar verdi.

Gordon'un nafile zapt etmeye çalıştığı Phann kulaklarını dikmiş, burnu yerde, etrafı araştırıyordu ve çok geçmeden bir ipucu yakalamıştı.

"Dikkat!" dedi Briant.

"Evet," diye cevap verdi Gordon. "Hayvanların bıraktığı bir iz değil bu! Phann'ın haline baksanıza!"

"Otların arasından ilerleyelim," diye karşılık verdi Evans. "Ve siz, Bay Doniphan, iyi bir atıcı olarak o alçaklardan biri kendini gösterecek olursa sakın ıskalamayın! Bu kadar faydalı bir mermiyi başka zaman yollayamazsınız."

Biraz sonra ilk ağaç topluluklarına varmışlardı. Orada, Traps-woods'un sınırında yakın zamanda verilmiş bir molanın izleri olan yarı yanmış dallar, soğumaya yüz tutmuş küller hâlâ duruyordu.

"Walston'ın dün geceyi burada geçirdiği belli," diye belirtti Gordon.

"Belki de birkaç saat öncesine kadar buradaymış," diye yanıtladı Evans. "Bence faleze doğru dönmemiz daha iyi olur..."

Lafını bitirmemişti ki sağda bir patlama oldu. Briant'ın başını sıyıran mermi, dayandığı ağaca saplandı.

Hemen hemen aynı anda başka bir silah sesi duyuldu. Onu bir çığlık izledi ve bir kütle aniden elli adım ötedeki ağaçların altında yere yığıldı.

İlk atışın çıkardığı dumanı kerteriz alan Doniphan rastgele ateş etmişti.

Yerinde durmayan köpeğin şevkine kapılan Doniphan da onun peşinden ileri atıldı.

"İleri!" dedi Evans. "Onu yalnız bırakamayız!.."

Biraz sonra hepsi Doniphan'ın yanına giderek otların arasında yatan ve hiçbir hayat belirtisi göstermeyen bedenin çevresinde çember oluşturdular.

"Pike bu!" dedi Evans. "Alçak herif gebermiş! Şeytan bugün ava çıktıysa eli boş dönmeyecek! Bir pislik eksildi!"

"Ötekiler de uzakta olamazlar!"

"Hayır, oğlum! O yüzden görünmeyelim!.. Eğilin!.. Yere çökün!.."

Bu kez soldan üçüncü bir patlama geldi. Bir kurşun başını yeterince hızlı eğmeyen Service'in alnını sıyırdı.

"Yaralandın mı?.." diye haykırdı Gordon, ona doğru koşarak.

"Bir şeyim yok, Gordon, önemli değil!" diye cevap verdi Service. "Sadece bir sıyrık!"

O sırada önemli olan ayrı düşmemekti. Pike öldüğüne göre geriye yakın mesafede ağaçları siper almış Walston ve dört yandaşı kalıyordu. Bu yüzden Evans ve diğerleri otların arasına çömelmiş, saldırı hangi yandan gelirse gelsin müdafaaya hazır küçük bir grup oluşturmuşlardı.

Garnett ansızın haykırdı:

"Briant nerede?"

"Onu göremiyorum!" diye yanıtladı Wilcox.

Sahiden de Briant ortada yoktu ve Phann'ın gittikçe şiddetlenen havlamaları, yiğit oğlanın çeteden birkaç adamla kapışıyor olabileceğini söylüyordu.

"Briant! Briant!.." diye bağırdı Doniphan.

Ve herkes, tedbirsiz denebilecek şekilde Phann'ın peşinden atıldı. Evans onları zapt edememişti. Ağaçtan ağaca gizlenerek hızla ilerliyorlardı.

"Dikkat, şef, koru kendini!" diye haykırdı birden Cross, kendini yüzüstü yere atarak.

Baştayfa, mermi kafasının birkaç parmak üstünden geçerken başını eğebilmişti.

Doğrulduğunda Walston'ın yandaşlarından birinin ormana kaçtığını gördü.

Kuşkusuz bu, bir gün evvel elinden kaçan Rock'tı.

"Sıra sende, Rock!" diye bağırdı.

Silahını ateşledi ve Rock aniden ayakları altındaki yer yarılmış gibi gözden kayboldu.

"Yine mi ıskaladım onu?.." diye bağırdı Evans. "Hay kör şeytan! Şansım hiç de yaver gitmiyor!"

Tüm bunlar birkaç saniyede olup bitmişti. Hemen sonra yakından gelen köpek havlamaları ve Doniphan'ın sesi işitildi.

"Sıkı dur, Briant!.. Sıkı dur!" diye haykırıyordu.

Evans ve öbürleri o tarafa koştular ve yirmi adım ilerde Cope'la boğuşan Briant'ı fark ettiler.

O sefil, genç oğlanı yere sermiş, bıçağını saplamak üzereydi ki Doniphan tam vaktinde yetişip silahına davranma vakti bırakmadan darbenin yönünü değiştirmek için Cope'un üstüne atladı.

Bıçağı tam göğsüne yiyen o oldu... Çığlık atmaksızın yere düştü.

O sırada Cope denen haydut Evans, Garnett ve Webb'in yolunu kesmeye çalıştıklarını anlayıp kuzey istikametine kaçıyordu. Peşinden aynı anda birçok mermi atıldı. Ama adam gözden kayboldu. Ona ulaşamayan Phann da geri geldi.

Briant ayağa kalkar kalkmaz Doniphan'ın yanına dönmüştü. Başını tutuyor, onu canlandırmaya uğraşıyordu...

Evans ve diğerleri silahlarını hızla yeniden doldurup yanlarına varmışlar.

Aslında çatışma Walston aleyhine başlamıştı, çünkü Pike ölmüş ve Cope ile Rock saf dışı kalmıştı.

Ne yazık ki Doniphan göğsünden bıçaklanmış ve görünüşe göre ölümcül bir yara almıştı. Gözleri kapalı, yüzü mum gibi beyaz, hareket etmiyor, kendisine seslenen Briant'ı bile duymuyordu.

Bu arada Evans genç oğlanın üzerine eğilmiş, ceketinin önünü açıp kan içinde kalmış gömleğini yırtmıştı. Sol tarafındaki dördüncü kaburga hizasında dar ve üçgen şeklinde bir yara kanıyordu. Bıçağın ucu kalbe değmiş miydi acaba? Hayır, çünkü Doniphan hâlâ nefes alıyordu. Fakat nefesi son derece zayıf olduğuna göre akciğeri zarar görmüş olabilirdi.

"French-den'e taşıyalım onu!" dedi Gordon. "Ancak orada tedavi edebiliriz..."

"Ve kurtarabiliriz!" diye haykırdı Briant. "Ah! Zavallı dostum!.. Hayatını benim için tehlikeye attın!"

Evans çarpışmaya ara verildiği anlaşılan bu sürede Doniphan'ı French-den'e götürme teklifini onayladı. İşlerin ters gittiğini gören Walston muhtemelen Traps-woods'un derinliklerine çekilmeye karar vermişti.

Çetenin en korkunçları olan Walston, Brandt ve Book'u hiç görmemiş olmaları Evans'ı kaygılandırıyordu.

Doniphan'ın durumu onun sarsmadan taşınmasını gerektiriyordu. Onun için Wilcox ve Service

hemen dallardan bir sedye yaptılar ve bilinci yerinde olmayan delikanlı sedyeye yatırıldı. Arkadaşlarından dördü onu usulca kaldırdı. Diğerleri ellerindeki tabancaları ve tüfekleri ateşe hazır, etrafını çevirmişlerdi.

Kafile doğruca Auckland-hill'in eteğine gitti. Bu, göl kıyısı boyunca ilerlemekten daha mantıklıydı. Yalıyar eteği boyunca yol alırken sadece solu ve arkalarını kollamaları yeterliydi. Bu zorlu yolculuğu aksatacak bir şey yaşanmadı. Doniphan bazen öyle büyük bir acıyla iç çekiyordu ki Gordon durulmasını işaret edip nefesini dinliyor ve hemen sonra tekrar yola koyuluyorlardı.

Yolun dörtte üçü bu koşullarda kat edildi. French-den'in falezin çıkıntılarından birine saklanmış kapısına varmaları için aşmaları gereken sekiz dokuz yüz adımlık bir mesafe kalmıştı.

Birden Zelanda Deresi tarafında çığlıklar yankılandı. Phann o yöne atıldı.

French-den, Walston ve iki yoldaşının saldırısına uğramıştı.

Gerçekte, daha sonradan anlaşılacağı haliyle şunlar olmuştu:

Traps-woods'un ağaçları arasında pusuya yatan Rock, Cope ve Pike baştayfanın küçük grubunu oyalarken Walston, Brandt ve Book, Dike-creek'in kurumuş yatağından yukarı çıkarak Auckland-hill'e tırmanmışlardı. Yukarıdaki platoyu hızla geçtikten sonra derenin kenarına, Store-room'un girişine yakın bir noktaya çıkan boğazdan aşağı inmişlerdi. Oraya vardıklarında arkasına barikat kurulmamış kapıyı kırmayı başarmış ve French-den'i ele geçirmişlerdi.

Evans oraya vaktinde, felaketi önleyecek kadar çabuk ulaşabilecek miydi?

Baştayfa çabucak kararını verdi. Cross, Webb ve Garnett yalnız bırakamadıkları Doniphan'ın yanında kalırken Gordon, Briant, Service, Wilcox ve kendisi en kestirme yoldan French-den yönüne atıldı. Birkaç dakika sonra, bakışları Sport-terrace'a kadar uzanabildiğinde gördükleri tüm umutlarının sönmesine yol açtı!

O esnada Walston salon kapısından dışarı çıkıyor, sıkıca tuttuğu bir çocuğu dereye doğru sürüklüyordu.

Bu çocuk Jacques'tı. Walston'ın üstüne atılan Kate boş yere çocuğu onun elinden kurtarmaya çabalıyordu.

Bir saniye sonra küçük Costar'ı yakalamış ve aynı yöne götüren Walston'ın ikinci yandaşı Brandt belirdi.

Baxter da Brandt'ın üzerine atladı, fakat adam onu şiddetle ittiğinde çocuk çaresiz yere yuvarlandı.

Diğer çocuklar Dole, Jenkins ve Iverson'a gelince, ortalarda görünmüyorlardı. Moko da öyle. Yoksa French-den'de can mı vermişlerdi?

Bu arada Walston ve Brandt hızla dere kenarına ilerliyorlardı. Dereyi aşmak için yüzmekten başka imkânları var mıydı? Evet, çünkü Book, Storeroom'dan çıkardığı sandalla onları bekliyordu.

Sol yakaya vardıklarında delikanlılar onların yollarını kesemeden bu üç adam görüş alanları dışına çıkacak ve rehin aldıkları Jacques ve Costar'la beraber Bear-rock'taki kamplarına ulaşacaklardı!

Bu yüzden Evans, Briant, Gordon, Cross ve Wilcox, Walston, Book ve Brandt derenin öbür kıyısına varmadan Sport-terrace'a erişmeyi ümit ederek

nefesleri tıkanırcasına koştular. Bulundukları mesafeden üzerlerine ateş açmak, aynı zamanda Jacques ve Costar'ı vurma tehlikesini içeriyordu.

Ama Phann oradaydı ve Brandt'ın üstüne sıçrayıp adamı boğazından yakalamıştı. Köpek karşısında kendini savunmakta zorlanan haydut Costar'ı bırakmaya mecbur kaldı. Bu arada Walston Jacques'ı sandala sürüklemekte acele ediyordu.

Birdenbire salondan bir adam fırladı.

Bu Forbes'tu.

Kapatıldığı bölmenin kapısını kırıp suç ortaklarının yanına mı gelmişti? Walston bundan şüphe etmedi.

"Yardım et, Forbes!.. Gel de yardım et!" diye bağırdı.

Evans durmuştu. Tam ateş edecekti ki Forbes'un Walston'ın üzerine çullandığını gördü.

Beklemediği bu saldırı karşısında afallayan Walston Jacques'ı bırakmak zorunda kaldı ve geri dönerek Forbes'a bir bıçak darbesiyle karşılık verdi.

Forbes, Walston'ın ayakları dibine yığıldı.

Tüm bunlar öyle süratli olup bitmişti ki Evans, Briant, Gordon, Service ve Wilcox Sport-terrace'tan hâlâ yüz metre uzaktalardı.

Bunun üzerine Walston, Book'un köpekten kurtulmayı beceren Brandt'la beraber kendisini beklediği sandala götürmek için Jacques'ı tekrar yakalamaya yeltendi.

Ama buna vakti olmadı. Tabancasını çeken Jacques mermilerini onun göğsüne boşalttı. Ağır yaralanan Walston kendisini kucaklayıp sandala bindiren ve son bir çabayla sandalı iten arkadaşlarının yanına sürünecek gücü ancak buldu.

O anda şiddetli bir patlama yankılandı ve derenin suları salvoyla dövüldü.

Miço, Store-room'un mazgal deliğinden küçük topu ateşlemişti.

Chairman Adası, Traps-woods'un ağaçları arasında kaybolan iki sefili saymazsak Zelanda Deresinin akıntısıyla denize sürüklenen *Severn*'in katillerinden artık kurtulmuştu!

XXIX

Tepki. – Çatışmanın kahramanları. – Bir bahtsızın ölümü. – Ormanda keşif gezisi. – Doniphan'ın toparlanma süreci. – Bear-rock Limanında. – Teknenin onarımı. – 12 Şubatta yola çıkış. – Zelanda Deresinden aşağı inerken. – Sloughi-bay'e selam. – Chairman Adasının son burnu.

Chairman Adası kolonisi için artık yeni bir dönem başlıyordu.

Yaşamlarını sürdürebilmek için bu zamana kadar oldukça zor şartlarda mücadele vermişlerdi. Ülke ve ailelerini yeniden görmek için şimdi buradan kurtuluşları için son bir gayret sarf etmeleri gerekiyordu.

Çatışmaların sebep olduğu heyecan ve telaş sona erdiğinde içlerinde hissetmelerinin oldukça doğal olduğu bir duygu uyanmıştı. Kendilerinin de inanmakta zorlandığı başarıları başlarını döndürmüştü. Atlattıkları tehlike artık gözlerine sandıklarından daha büyük görünüyordu – ki gerçekten de öyleydi. Traps-woods sınırındaki ilk çatışmadan sonra şanslarının belli ölçüde arttığı kesindi. Ancak Forbes'un hiç beklenmedik müdahalesi olmasa Walston, Book ve Brandt'i ellerinden kaçırırlardı! Moko, hasımlarıyla aynı zamanda Jacques ve Costar'a da isabet edebilecek salvoyu göndermeye cesaret edemezdi!.. Sonra ne olurdu?.. İki çocuğu kurtarmak için ne gibi bir taviz vermeleri gerekirdi?

Briant ve yoldaşları durumu serinkanlı düşünebilmeye başladıklarında geçmişe yönelik bir nevi dehşete kapıldılar. Bu kısa sürdü. Rock ve Cope'un

akıbetleri saptanmış olmasa da Chairman Adasına güvenlik kısmen geri gelmişti.

Muharebenin kahramanlarına gelince, hak ettikleri tebrikleri almışlardı – Moko, Store-room'un mazgalından topu tam vaktinde ateşlediği, Jacques da tabancasını Walston'ın üstüne boşaltarak gösterdiği soğukkanlılık için. Costar tabancası olsa aynı şeyi yapacağını söyledi! Ama yoktu işte!

Phann da küçük çocuğu sürükleyen Brandt serserisine sivri dişleriyle saldırdığı için Moko'nun ödül olarak verdiği bol miktarda ilikli kemiğin yanı sıra okşamalardan kendine düşen payı almıştı.

Briant, Moko'nun top atışından sonra mümkün olduğunca çabuk sedyenin başında bekleyen arkadaşlarının yanına koşmuştu. Birkaç dakika sonra, bilinci hâlâ yerinde olmayan Doniphan salona taşınmış, Evans'ın kaldırdığı Forbes da Store-room'daki döşeğe yatırılmıştı. Kate, Gordon, Briant, Wilcox ve baştayfa bütün gece iki yaralının başında nöbet tuttular.

Doniphan'ın ciddi biçimde yaralandığı ortadaydı. Bununla birlikte oldukça düzenli nefes alıp verişine bakılırsa Cope'un bıçak darbesi ciğerine isabet etmemiş olmalıydı. Kate pansuman yaparken Far-West'te sıkça kullanılan ve Zelanda Deresi kıyılarındaki bazı ağaçlardan elde edilen yaprakları kullandı. Bunlar ezilip sıkıştırılarak kompres haline getirilirse yaranın içinde iltihap birikmesini engelliyordu, çünkü bütün tehlike buradaydı. Ancak Walston'ın karnından bıçakladığı Forbes için aynı şey söylenemezdi. Ölümcül bir darbe aldığını biliyordu ve bilinci yerine geldiğinde tedavi amacıyla döşeğine eğilmiş Kate'e:

"Teşekkürler, iyi kalpli Kate! Teşekkürler!.." diye mırıldandı. "Faydası yok!.. İşim bitti!.."

Yaşlar gözlerinden boşalıyordu.

Sahiden de pişmanlık, bu talihsizin yüreğinde kalmış iyi duyguları mı uyandırmıştı?.. Evet! Özellikle kötü örnek ve tavsiyelerin etkisiyle *Severn* katliamlarına katılmış olsa da genç yerleşimcileri tehdit eden korkunç olaylar karşısında tüm benliği isyan etmiş ve hayatını onlar için tehlikeye atmıştı.

"Umudunu kesme, Forbes!" dedi Evans. "Suçlarının kefaretini ödedin... Yaşayacaksın..."

Hayır, bahtsız adam ölecekti! Üzerinden esirgenmeyen ilgi ve bakıma rağmen durumunun her geçen saat daha da ciddileştiği ortadaydı. Acısının hafiflediği nadir anlarda kaygı dolu gözleri Kate ve Evans'a dönüyordu!.. Kan dökmüştü ve geçmişte yaptıklarının bedelini şimdi kendi kanıyla ödüyordu...

Forbes sabah dörde doğru can verdi. Son nefesini, insanların ve onu uzun süre can çekişmekten alıkoyan Tanrı'nın affettiği bir tövbekâr olarak verdi.

Ertesi gün Fransız kazazedenin yattığı yerin yanına kazılan bir çukura gömüldü ve başına haç dikildi. Halihazırda iki tane haç mezarların yerlerini belirtiyordu.

Her şeye rağmen Rock ve Cope'un adadaki mevcudiyetleri hâlâ tehlike arz ediyordu; onlar etkisiz hale getirilmedikçe güvenlik tam olarak sağlanmış olmayacaktı.

Evans, Bear-rock Limanına gitmeden önce bu işi halletmeye karar verdi.

Gordon, Briant, Baxter ve Wilcox'la beraber, ellerinde tüfek, bellerinde tabanca aynı gün yola

koyuldular. İz bulmakta içgüdüsüne güvendikleri Phann da onlara eşlik ediyordu.

Aramalar ne zor ne tehlikeli ne de uzun oldu. Walston'ın iki suç ortağından artık korkmaya gerek yoktu. Traps-woods fundalıklarında bıraktığı kan izlerini takip ettiklerinde Cope'u, mermiyi yediği yere birkaç yüz adım mesafede ölü buldular. Çatışmanın başında öldürülen Pike'ın cesedi de tespit edildi. Yer yarılmış da içine girmiş gibi apansız ortadan yok olan Rock'a gelince, Evans çok geçmeden bu konuyu aydınlığa kavuşturdu: Vurulup ölümcül bir şekilde yaralanan sefil yaratık Wilcox'un kazdığı çukurlardan birine düşmüştü. Üç ceset de o çukura gömülerek mezar haline getirildi. Baştayfa ve yoldaşları koloninin artık korkması gereken bir tehlike kalmadığı müjdesiyle geri döndüler.

Doniphan ciddi bir şekilde yaralanmış olmasa French-den'dekilerin sevinci tam olacaktı! Yürekler umut dolu değil miydi artık?

Ertesi gün Evans, Gordon, Briant ve Baxter hemen uygulanması gereken projeler hakkında konuştular. Önemli olan *Severn*'in şalupasını ele geçirmekti. Bu da yolculuk etmelerini, hatta tekneyi derleyip toplayacak tamiratlara girişecekleri Bear-rock'ta konaklamalarını gerektirecekti.

Evans, Briant ve Baxter'ın oraya göl ve East-river yoluyla gitmeleri uygun görüldü. Bu hem en güvenli hem de en kısa yoldu.

Derenin ters akıntılarından birinde buldukları sandal, salvodan etkilenmemişti. Tamirat için aletler, erzak, silahlar ve cephane sandala yüklendi ve 6 Aralık'ta ılık, güzel bir yelin esintisiyle, Evans'ın yönetiminde yola çıkıldı.

Family-lake yolculuğu oldukça hızlı geçti. Meltem öyle düzgün ve istikrarlıydı ki iskota halatını ne gevşetmeleri ne de germeleri gerekti. Saat on bir buçuğa doğru Briant baştayfaya göl sularının East-river'ın yatağına döküldüğü nokta olan küçük koyu işaret etti ve sandal alçalan akıntıdan faydalanarak derenin iki kıyısı arasından aşağı indi.

Dere ağzı yakınlarında karaya çekilmiş şalupa Bear-rock kumlarında yatıyordu.

Evans yapılması gereken tamiratları ayrıntılı bir şekilde inceledikten sonra:

"Evlatlarım," dedi, "aletlerimiz var, ama kaburga ve borda kaplamalarının onarılmasına yarayacak malzeme eksik. Halbuki French-den'de *Sloughi*'nin gövdesinden kalan düz ve kavisli tahtalar mevcut. Tekneyi Zelanda Deresine götürebilseydik..."

"Ben de bunu düşünüyordum," diye cevap verdi Briant. "Bu imkânsız mı, Baştayfa?"

"Zannetmiyorum," diye devam etti Evans. "Şalupa Severn-shores'tan Bear-rock'a kadar geldiğine göre Bear-rock'tan Zelanda Deresine gidemez mi? Orada işler daha kolay hallolur ve denize açılacağımız Sloughi-bay'e gitmek için French-den'den yola çıkarız!"

Bu projeyi gerçekleştirmeyi başarabilirlerse daha iyisi düşünülemezdi. Bu yüzden şalupayı sandalın yedeğinde çekerek East-river'dan yukarı çıkmak için suların ertesi günkü kabarmasından yararlanılması kararlaştırıldı.

Evans her şeyden önce teknenin su alan yerlerini French-den'den getirdiği üstüpü tapalarla iyi kötü tıkadı ve girişilen bu ilk iş ancak akşamın geç saatlerinde son buldu.

Gece, Doniphan ve yoldaşlarının Deception-bay'e ilk gelişlerinde konut olarak seçtikleri mağarada sakince geçti.

Şalupayı yedeğine alan sandal ertesi sabah erkenden sular yükseldiğinde Evans, Briant ve Baxter'la yola çıktı. Gelgit hissedildiği sürece kürek çekerek ilerlediler. Fakat akıntı kuvvetlenince içeri sızan sudan ağırlaşan teknenin çekilmesi iyice zorlaştı. Bu sebeple sandal Family-lake'in sağ yakasına vardığında saat akşamın altısını gösteriyordu.

Baştayfa bu koşullar altında gece yolculuğunu göze almanın tedbirsizlik olacağına karar verdi.

Zaten rüzgâr akşamla beraber yumuşama eğilimi gösteriyordu ve meltemin yaz mevsiminde olduğu gibi güneşin ilk ışıklarıyla beraber sertleşmesi kuvvetle muhtemeldi.

Orada kamp kuruldu, iştahla yemek yendi ve başlarını büyük bir kayının gövdesine dayayıp ayaklarını şafağa kadar çıtırdayarak yanan ocağın kenarına uzatarak sıkı bir uyku çektiler.

Sabahın ilk ışıkları göl sularını aydınlatır aydınlatmaz baştayfanın ağzından çıkan ilk söz: "Hadi sandala!" oldu.

Beklendiği gibi, gün doğumuyla beraber kuzeydoğu rüzgârı yeniden esmeye başlamıştı. Frenchden'e dönmek için baştayfa bundan daha iyi bir fırsat bulamazdı.

Yelken açıldı ve sandal, küpeştesine kadar su dolu, ağır tekneyi çekerek batıya yöneldi.

Family-lake seyahati sırasında herhangi bir aksilik yaşanmadı. Evans şalupanın dibi boylama ihtimaline karşı römork ipini kesmeye daima hazır vaziyetteydi, çünkü şalupa batacak olursa sandalı da be-

raberinde sürüklerdi. Bu kesinlikle vahim bir endişe kaynağıydı! Teknenin batması kuşkusuz yolculuğun ebediyen ertelenmesi ve belki Chairman Adasında uzun müddet daha kalınması anlamına geliyordu!

Öğleden sonra üçe doğru Auckland-hill tepeleri nihayet batıda göründü. Saat beşte sandal ve şalupa Zelanda Deresine girmiş, küçük mendireğe demirleniyordu. Birkaç günden evvel dönmeyecekleri düşünülen Evans ve yoldaşları hurralarla karşılandı.

Yoklukları esnasında Doniphan'ın durumu biraz düzelmişti. Yiğit delikanlı yoldaşı Briant'ın el sıkışlarına karşılık verdi. Ciğeri zarar görmediğinden artık daha rahat nefes alıp veriyordu. Çok sıkı bir perhize tabiydi ve gücü geri gelmeye başlamıştı. Kate'in iki saatte bir uyguladığı ot kompresleri sayesinde çok yakında tamamen kapanacak yarası hızla iyileşiyordu. Toparlanma sürecinin uzun süreceğine şüphe yoktu, ama Doniphan öyle hayat doluydu ki tamamen iyileşmesi an meselesiydi.

Ertesi günden itibaren tamiratlar başladı. İlkin şalupayı karaya çekmek için büyük bir uğraş vermeleri gerekti. On metre uzunluğunda, küpeşteden küpeşteye iki metre genişliğindeki tekne, küçük koloninin Kate ve Evans'la beraber on yedi yolcusuna yetebilmeliydi.

Bu işlem son bulunca faaliyetler normal seyrinde devam etti. Denizcilik kadar marangozlukta da yetenekli olan Evans bu işlerden anlıyor ve Baxter'ın yeteneklerini takdir ediyordu. Malzeme ve alet edevat sıkıntıları yoktu. Uskunanın gövdesinin kalıntılarıyla kırılmış kaburgalar, birbirinden ayrılmış borda kaplamaları, kopmuş parmaklıklar onarılabildi. Son olarak çam usaresine batırılmış

eski üstüpü, gövde tahtalarının birleşme yerlerinin tamamen su geçirmez hale getirilmesini sağladı.

Önden güverteli şalupanın tamirinin yaklaşık üçte ikisi bitmişti – yaz mevsiminin bu ikinci evresinde kaygılanmalarını gerektirmeyen kötü havaya karşı barınak sağlıyordu. Yolcular isterlerse güvertenin altında ya da üstünde durabilirlerdi. *Sloughi*'nin gabya yelkeni ana direk olarak kullanıldı ve Kate, Evans'ın talimatları doğrultusunda yatın yedek randa yelkeninden bir mizana yelkeni, kıç taraf için ıstralya, baş kısım içinse bir flok yelkeni biçmeyi başardı. Bu donanımla tekne daha dengeli olacak ve her şiddette rüzgârdan fayda sağlayabilecekti.

Otuz gün süren çalışmalar ancak 8 Ocak'ta tamamlandı. Geriye sadece ufak tefek ayrıntıları halletmek kalmıştı.

Baştayfa şalupanın tamirine büyük özen gösterilmesini istemişti. Macellan Takımadaları kanallarında seyretmeye ve gerektiğinde Brunswick Yarımadasının doğu kıyısında yer alan Punta-Arena yerleşim merkezine kadar birkaç yüz mil yol almaya uygun olması gerekiyordu.

Bu süre zarfında genç yerleşimcilerin Chairman Adasında geçirmemeyi umdukları 1862 Noel ve yılbaşısının şatafatlı bir şekilde kutlandığını belirtmek lazım.

O dönemde hâlâ oldukça zayıf olsa da Doniphan'ın durumu salondan ayrılmasına izin verecek kadar düzelmişti. Temiz hava ve daha esaslı bir beslenme sayesinde gücü gözle görülür şekilde yerine gelmişti. Zaten sorunun tekrarlamasından korkan arkadaşları, Doniphan birkaç haftalık bir seyahati kaldıracak hale gelmeden yola çıkmayı düşünmüyorlardı.

Çalışmalar otuz gün sürmüştü.

Bu arada French-den'de yaşam her zamanki akışını sürdürüyordu.

Ders ve konferanslara ara verilmişti. Jenkins, Iverson, Dole ve Costar kendilerini tatilde gibi hissediyor olmalılardı.

Tahmin edileceği gibi Wilcox, Cross ve Webb, South-moors kıyısı ve Traps-woods ormanlarında avlanmaya geri dönmüşlerdi. Gordon'un cephaneyi daima idareli kullanmaya yönelik tavsiyelerine rağmen artık ağ ve tuzaklar hor görülüyordu. Onun için her yandan patlamalar geliyor ve Moko'nun mutfağı taze av eti bakımından her geçen gün zenginleşiyordu. Böylece konserveler seyahat için saklanabiliyordu.

Doniphan küçük koloninin baş avcısı görevine dönebilse bütün o kürklü ve tüylü av hayvanlarını mermilerini esirgeme kaygısı olmaksızın büyük bir hevesle takip ederdi! Arkadaşlarına katılamamak onu üzüyordu. Ama kadere boyun eğmek ve tedbirsizlik etmemek lazımdı.

Nihayet ocak ayının son on günü boyunca Evans teknenin yüklenmesiyle uğraştı. Elbette Briant ve ötekiler *Slough*'lerinin geçirdiği kazadan kurtardıkları her şeyi yanlarında götürmeyi arzu ediyorlardı... Yer kısıtlı olduğundan bu imkânsızdı ve seçim yapmaları gerekiyordu.

Gordon öncelikle yatta buldukları ve genç yerleşimcilerin memleketlerine dönüş yolunda ihtiyaç duyabilecekleri parayı bir kenara ayırdı. Moko'ysa, yalnızca üç hafta sürecek bir yolculuğa değil de olur da bir deniz kazası onları Punta Arena, Galant ya da Tamar Limanlarına erişemeden takımadalardan birine çıkmak zorunda bırakırsa diye yeterli miktarda erzak yükledi.

Sonra cephaneden geri kalanlar ve Frenchden'in tüfek ve tabancaları şalupanın sandıklarına yerleştirildi. Doniphan, yatın iki ufak topunun da geride bırakılmamasını istedi. Tekne aşırı yüklense bile yolda fazlalıklardan kurtulmak her zaman mümkündü.

Ayrıca Briant her çeşit yedek giysiyi, kitaplıktaki kitapların büyük bölümünü, tekne mutfağında kullanılacak, aralarında Store-room'daki sobalardan birinin de bulunduğu başlıca araçları ve nihayet yolculuk için gerekli saat, dürbün, pusula, parakete, fener gibi aletleri ve halkett-boat'u aldı. Wilcox ağ ve oltalardan seyir sırasında balık tutmakta kullanılabilecekleri seçti.

Gordon Zelanda Deresinden alınan tatlı suyu, teknenin dibindeki iç omurga boyunca muntazam bir şekilde dizilen on kadar ufak fıçıya doldurttu. Kalan konyak ve cinin yanı sıra trulca ve algarrobo meyvelerinden yapılmış diğer likörler de unutulmadı.

3 Şubat tarihinde yükleneceklerin tamamı gemideki yerini almıştı. Doniphan kendini yolculuğu kaldırabilecek durumda hissederse geriye sadece hareket gününü belirlemek kalıyordu.

Evet! Yürekli delikanlı bunu söylüyordu! Yarası tamamen kapanmış ve iştahı geri gelmişti. Ancak fazla yememeye dikkat etmesi lazımdı. Artık her gün Briant veya Kate'in kolundan destek alarak Sport-terrace'ta birkaç saat dolaşıyordu.

"Gidelim!.. Hadi gidelim!.." diyordu. "Yola çıkmak için sabırsızlanıyorum!.. Hem deniz iyi gelir, tamamen iyileşirim!"

Hareket tarihi 5 Şubat olarak belirlendi.

Bir gün önce Gordon bütün hayvanları serbest bırakmıştı. Özgürlük içgüdüsü öyle dayanılmazdı ki kendilerine gösterilen onca özen ve ilgiye pek minnet duymayan guanakolar, vikunyalar, toy kuşları ve diğer bilumum kanatlı hayvanlar hızla koşarak ya da uçarak etrafa kaçıştı.

"Nankörler!" diye haykırdı Garnett. "O kadar da baktık şunlara!"

"İşte hayat!" diye şakacı bir tonda cevap verdi, bu felsefi tespiti kahkahalarla karşılanan Service.

Ertesi gün genç yolcular Evans'ın filika gibi kullanacağı sandalı yedeğine alan şalupaya bindiler.

Fakat halatları çözmeden öne Briant ve yoldaşları bir defa daha François Baudoin ve Forbes'un mezarları başında toplanmak istedi. Saygı duruşunda bulunup dua ederek bu bahtsızlara son bir hatıra bıraktılar.

Doniphan teknenin kıçına, dümendeki Evans'ın yanına yerleşti. Baş tarafta Briant ve Moko –Zelanda Deresinden aşağı inerken Auckland-hill Tepesinin yönünü kestirilmez kıldığı meltemden ziyade akıntıdan faydalanacak olsalar da– yelkenleri denetliyorlardı. Diğerleri ve Phann keyiflerince güvertenin ön kısmına yerleşmişlerdi.

Halat çözüldü ve kürekler suya daldırıldı.

Genç yerleşimciler aylardır kendilerine oldukça güvenli bir barınak sunmuş olan konuksever mağaralarına üç hurrayla veda ettiler. Auckland-hill'in kıyıdaki ağaçlar ardında gözden kaybolması, adasını terk ettiğine üzülen Gordon hariç herkes tarafından sevinçle karşılandı.

Şalupa Zelanda Deresinden inerken fazla hızlı olmayan akıntıdan daha süratli ilerleyemiyordu.

Ve Evans öğlene doğru Bogs-woods çukuru hizasında demir atmak zorunda kaldı.

Gerçekten de akarsuyun o bölümünde yatak pek derin değildi ve fazlasıyla yüklü teknenin karaya oturma riski vardı. Suların yükselmesini bekleyip çekilirken yola devam etmek daha akıllıcaydı.

Mola yaklaşık altı saat sürdü. Fırsattan istifade ederek yolcular güzel bir yemek yediler ve yemeğin ardından Wilcox ve Cross birkaç suçluluğu vurmak için South-moors sınırına gittiler.

Hatta Doniphan şalupanın kıçından sağ kıyıda uçuşan iki muhteşem tinamuyu bile avlayabildi. İyileştiği belli oluyordu.

Tekne derenin ağzına vardığında çok geç olmuştu. Karanlık artık resif geçitleri arasında ilerlemeye izin vermediğinden temkinli bir gemici olan Evans denize açılmak için ertesi sabahı beklemek istedi.

Gece gayet sakin geçti. Akşam rüzgâr yumuşamıştı. Fırtınakuşları ve irili ufaklı çeşitli türden martılar da kaya oyuklarına geri döndüklerinde Sloughi-bay'e mutlak bir sessizlik hâkim oldu.

Ertesi gün karadan esen meltem sayesinde deniz South-moors'un en uç noktasına kadar sakin olacaktı. Bundan, rüzgâr açıktan gelse onları kuvvetli çalkantılara maruz bırakacak yirmi millik mesafeyi aşmak için faydalanmaları lazımdı.

Evans gün doğar doğmaz mizana, istralya ve flok yelkenlerini açtırdı. O zaman baştayfa tarafından ustalıkla yönetilen şalupa Zelanda Deresinden çıkmış oldu.

Bu esnada tüm gözler Auckland-hill'in doruğuna, sonra da Sloughi-bay'in American-Cape ardında yok olan son kayalıklarına çevrildi.

Ve direğinde Birleşik Krallık sancağı dalgalanan tekneden patlatılan topu bir hurra üçlemesi takip etti.

Sekiz saat sonra şalupa Cambridge Adası kumsalları arasındaki kanala girip South-Cape'i geride bırakmak suretiyle Adelaide Adasının kıvrımlarını izliyordu.

Chairman Adasının en uç noktası da kuzey ufkunda silinmişti.

XXX

Kanallar arasında. – Ters rüzgârların sebep olduğu gecikmeler. – Boğaz. – Grafton buharlı gemisi. – Auckland'a dönüş. – Yeni Zelanda'nın başkentindeki karşılama. – Evans ve Kate. – Sonuç.

Macellan Takımadaları kanallarında yapılan bu yolculuğu enine boyuna anlatmanın gereği yok. Önemli herhangi bir olay gerçekleşmedi. Hava hep güzeldi. Zaten dokuz on kilometre enindeki bu geçitlerde boraların denizi vuracak vakti olmazdı.

Kanalların hepsi ıssızdı. Zaten buralarda her zaman aynı misafirperverlikle yaklaşmayan yerlilerle karşılaşmamak daha hayırlıydı. Gece bir iki kere adaların iç kısımlarında ışıklar belirse de görünürde kumsallarda hiç yerli yoktu.

11 Şubat'ta, bu zamana kadar hep onların yararına esmiş rüzgârdan faydalanan şalupa Kraliçe Adelaide Adasının batı kıyısı ve Kral William'ın ülkesinin tepeleri arasında yer alan Smyth Kanalından Macellan Boğazına çıktı. Sağda Sainte-Anne Tepesi yükseliyordu. Solda Beaufort Körfezinin dibinde, Briant'ın Hanovre Adasının –genç yerleşimciler ona hâlâ Chairman Adası diyorlardı– doğusunda görür gibi olduğu şu buzullardan birkaçı üst üste dizilmişti.

Teknede her şey yolundaydı. Deniz havasının Doniphan'a çok iyi geldiği belliydi, çünkü yiyor, uyuyor ve kendini, Robinsonvari yaşamlarına dönme fırsatı doğsa arkadaşlarıyla karaya çıkacak kadar güçlü hissediyordu.

12'si günü şalupa Kral William'ın topraklarındaki limanı –daha doğrusu koyu– o esnada ıssız olan Tamar Adasının karşısına vardı. Evans orada durmayıp Tamar Burnunu geçtikten sonra Macellan Boğazından güneydoğu istikametine yöneldi.

Bir yanda Desolation Adasının, Chairman Adasını kaplayan yemyeşil bitki örtüsünden yoksun düz ve çorak kıyıları uzanıyordu. Diğer tarafta Crooker Yarımadasının girintili çıkıntılı kıyı çizgisi göze çarpıyordu. Evans, Froward Burnunu aşıp Brunswick Yarımadasının kıyısından Punta Arena yerleşim merkezine kadar çıkmak için güney geçitlerini bulmayı hesaplıyordu.

O kadar uzağa gitmelerine gerek kalmadı.

13'ü sabahı baş kısımda ayakta duran Service haykırdı:

"Sancak tarafında duman!"

"Balıkçıların yaktığı bir ateşten mi geliyor acaba?" diye sordu Gordon.

"Hayır!.. Daha çok bir buharlı geminin çıkaracağı dumana benziyor!" diye karşılık verdi Evans.

Gerçekten de bu yöndeki topraklar, balıkçıların kurduğu bir kampın dumanını seçemeyecekleri kadar uzaktaydı.

Hemen mizana yelkenine atılan Briant da direğin tepesine çıkıp bağırdı:

"Gemi!.. Bir gemi!.."

Gemi az sonra görüş mesafesine girmişti. Saatte on bir on iki mil süratle ilerleyen sekiz dokuz yüz tonilatoluk bir buharlı gemiydi.

Şalupadan hurralar ve tüfek sesleri yükseldi.

Şalupa görülmüştü ve on dakika sonra Avustralya'ya yol alan *Grafton* buharlı gemisine yanaşıyordu.

Grafton'ın kaptanı Tom Long birkaç dakika içinde *Sloughi*'nin maceralarından haberdar edilmişti. Uskunanın kaybı İngiltere'de olduğu gibi Amerika'da da epey yankı uyandırdığından Tom Long şalupa yolcularını gemisinde ağırlamak için can atıyordu. Hatta onlan doğrudan Auckland'a götürmeyi bile teklif etti. Bu, yolundan sapmasını gerektirmiyordu, çünkü *Grafton*, Avustralya topraklarının güneyindeki Adelaide eyaletinin başkenti Melbourne'a gidiyordu.

Sefer hızlı geçti ve *Grafton* 25 Şubat'ta Auckland Limanına demirledi.

Birkaç gün önce Chairman Yatılı Okulunun on beş talebesi Yeni Zelanda'nın bin sekiz yüz fersah uzağına sürükleneli iki yıl olmuştu.

Pasifik'te boğulduklarını sandıkları çocukları geri dönen ailelerin sevincini betimlemenin imkânı yok. Fırtınanın Güney Amerika sularına kadar sürüklediği çocukların biri bile eksik değildi.

Grafton'un genç kazazedeleri ülkelerine geri getirdiği haberi bir anda tüm şehre yayılmıştı. Çocuklar ebeveynlerinin kollarına atıldıklarında bütün ahali oraya koşup alkış tuttu.

İnsanlar Chairman Adasında olup biten her şeyi tüm ayrıntılarıyla öğrenmeye can atıyorlardı! Bu merakın giderilmesi gecikmedi. İlkin Doniphan konuyla ilgili birkaç konferans verdi –bunlar, genç oğlanın konuşurken oldukça gurur duyduğunu göstermekten çekinmediği, gerçek bir başarı yakalayan konferanslardı. Sonra, Baxter tarafından neredeyse saati saatine tutulmuş French-den günlüğü basıldı ve sadece Yeni Zelanda okurlarını tatmin etmek için bile binlerce nüsha gerekti. Eski ve Yeni Dünya-

nın gazeteleri de çocukların ada güncesini her dilde yayımladı, çünkü *Sloughi* felaketiyle ilgilenmeyen yoktu. Gordon'un ihtiyatı, Briant'ın fedakârlığı, Doniphan'ın cesareti, küçük büyük hepsinin teslimiyeti tüm dünya tarafından takdir gördü.

Kate ve Baştayfa Evans'a yapılan karşılama üzerinde durmak lüzumsuz. Kendilerini çocukların kurtuluşu uğruna feda etmemişler miydi? Bu nedenle yiğit Evans için bir bağış kampanyası düzenlendi ve bağlama limanının Auckland olması koşuluyla kendisine hem sahibi hem de kaptanı olacağı Chairman adlı bir ticaret gemisi hediye edildi. Yolculuklar onu Yeni Zelanda'ya her attığında "oğlanların" aileleri tarafından her zaman en candan duygularla ağırlandı.

Muhteşem Kate'e gelince, Briant, Garnett, Wilcox ve diğer çocukların aileleri onun için çekiştiler. Neticede, gösterdiği özen sayesinde hayatı kurtulan Doniphan'ın ailesinin evine yerleşti.

Görünüşe göre İki Yıl Okul Tatili adını hak eden bu anlatıdan çıkarılması uygun düşen manevi sonuç şöyleydi:

Kuşkusuz, bir yatılı okulun öğrencileri asla tatillerini böyle şartlarda geçirmek durumunda kalmazlar. Ama tüm çocuklar iyi bilsinler ki ne kadar tehlikeli olursa olsun düzen, gayret ve cesaretle üstesinden gelinemeyecek durum yoktur. Özellikle *Sloughi*'nin deneyimlerle olgunlaşmış, varoluşun zorlu sınavında pişmiş genç kazazedelerini düşündüklerinde küçüklerin neredeyse birer büyük, büyüklerinse neredeyse birer yetişkin olarak ülkelerine döndüklerini unutmasınlar.

OLAĞANÜSTÜ YOLCULUKLAR 22

İKİ YIL OKUL TATİLİ

Chairman Yatılı Okulunun on dört öğrencisi, yaz tatillerinin altı haftasını bir yat gezisinde geçireceklerdi. *Sloughi* isimli yatla Yeni Zelenda'nın kıyılarını keşfe çıkıp eğlenmeyi planlıyorlardı. Bütün hazırlıklar yapılmış, yat sefere hazır hale getirilmişti, ertesi sabah yola çıkılacaktı. Öğrenciler geceyi yatta geçirirken mürettebat da son gecelerini dışarıda geçirmek istemişti. İşte felaket de tam bu sırada gerçekleşti. Nasıl olduysa yatı iskeleye bağlayan palamar çözülmüş, kuvvetli rüzgârın da etkisiyle açığa sürüklenen tekne okyanusun ortasında her türlü tehlikeye açık bir halde kalakalmıştı. Ardından patlayan fırtına ve gecenin karanlığında geçirilen gemi kazası çocukların kaderini sonsuza kader değiştirecekti. Kazanın ardından çıktıkları ıssız bir adada geçirecekleri iki yıl onlara uzun bir yaz tatilinden ziyade gerçek bir hayat dersi olacaktı.

OLAĞANÜSTÜ YOLCULUKLAR

1 Buzlar Sfenksi
2 Kaptan Grant'ın Çocukları
3 Karpatlar Şatosu
4 Arzın Merkezine Seyahat
5 Güzel Sarı Turna
6 Seksen Günde Devri Âlem
7 Macellanya'da
8 Denizler Altında 20.000 Fersah
9 Balonla 5 Hafta
10 Yirminci Yüzyılda Paris
[illegible]atçı Keraban
12 Begüm'ün Beş Yüz Milyonu
13 Mişel Strogof
14 Mathias Sandorf
15 Zacharius Usta
16 Dr. Ox'un Bir Fantezisi
17 Esrarlı Ada
18 Çin'de Bir Çinlinin Başına Gelenler
19 Buzlar Arasında Bir Kış
20 Bütün Öyküler
21 Yüzen Şehir
22 İki Yıl Okul Tatili

ALFA
alfakitap
alfakitap
alfakitap
www.alfakitap.com
9 786050 380699
EDEBİYAT